C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Turtledove_Harry-Svetova_valka_1-Pad_do_temnoty.pdb

PDB Name: Turtedove Hary-Svetova valka 1-
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 30.4.2007
Modification Date: 30.4.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

HARRY TURTLEDOVE
SVĚTOVÁ VÁLKA
1 – PÁD DO TEMNOTY

Ealstanův mistr bylinkářství cosi monotónně bzučel o mystických vlastnostech rostlin. Ealstan mu nevěnoval víc pozornosti, než musel - víc pozornosti, než by mu věnoval kterýkoli jiný patnáctiletý chlapec za teplého, slunečného odpoledne. Přemýšlel o tom, jak by si shodil tuniku a skočil do potoka, který tekl kolem Gromheortu, o děvčatech, o tom, co jeho matka uvaří k večeři, o děvčatech, o zdraví vzdáleného a stařičkého vévody z Bari, o děvčatech ... zkrátka o všem možném pod sluncem s výjimkou bylinkářství.
Bylo na něm až příliš znát, že se v mysli nezabývá bylinami. Mistrův Was zazněl jako prásknutí bičem: „Ealstane!" Škubl sebou, pak vyskočil na nohy a skoro přepadl přes židli, na které předtím seděl. „Mistře Osgare!“ řekl, zatímco se ostatní hoši zachechtali jeho neohrabanosti - a také úlevou, že mistr nachytal jeho a ne je.
Zdálo se, že se Osgarův prošedivělý vous chvěje rozhořčením. Jako většina mužů ve Forthwegu - jako sám Ealstan -byl silný, podsaditý a tmavý, s imperátorsky zahnutým nosem a očima, které - v této chvíli - sršely plamenem, který by mu mohl závidět válečný drak. Z jeho hlasu kapal sarkasmus. „Možná budeš tak laskav, Ealstane, a připomeneš mi hlavní vlastnost hadí trávy.“ Švihl rákoskou do dlaně své druhé ruky; náznak toho, co Ealstana čeká, když nebude tak laskav.
„Hadí tráva. Mistře Osgare?“ řekl Ealstan. Osgar přikývl, ve tváři očekávání: jestli Ealstan potřebuje zopakovat otázku, určitě neposlouchal. To také byla pravda. Ale jeho strýc používal hadí trá\ai před rokem, takže znal odpověď. „S vaším dovolením, Mistře Osgare, když dáte prášek z hadí a z trojlisté trávy člověku pod polštář, nebude se mu potom nic zdát.“
Mistra to příliš nepotěšilo. Zjeho výrazu to bylo zřejmé. Ale odpověď byla správná. Osgar neochotně přikývl a řekl: „Posaď se - aniž bys přitom způsobil zemětřesení, pokud možno. A nadále se snaž, abys alespoň vypadal, že tě zajímá to, co se tady děje.',,
„Ano, Mistře Osgare. Děkuji, Mistře Osgare.“ Ealstan se posadil jak nejopatrněji dovedl. Na chvíli, dokud učitel nepřestal vysílat jeho směrem pohled ostrý7 jako roh jednorožce, věnoval pozornost Osgarovým slovům. V jeho rodině byli lékárníci a on sám uvažoval docela vážně, že se jednoho dne této profesi věnuje. Ale měl příliš mnoho jiných věcí na přemýšlení, a ...
Práskl Rákoska dopadla, ne na jeho záda, ale na hřbet jeho bratrance Sidroca. Sidroc také přemýšlel o něčem jiném a neměl to štěstí, aby dostal otázku, s kterou by si mohl poradit s tím, co už znal. Všichni chlapci v Osgarově třídě pak vypadali pilně a přičinlivě, ať to byla pravda nebo ne.
Zdalo se, že uplynula celá věčnost, než je mosazný zvon vysvobodil. Když se tlačili ven, Osgar řekl; „Dobře se učte. Sejdeme se zase zítra odpoledne.“ Podařilo se mu, aby to znělo jako hrozba.
Ealstanovi připadalo zítřejší odpoledne milión mil vzdálené. Právě tak dopolední hodiny forthvvegské literatury a počtů. A stejně tak i příprava, kterou by měl na ty hodiny udělat dnes večer. Ve chvíli, kdy opustil ponuré chodby akademie a vyšel ven do jasného slunečního světla, zdálo se, že mu patří celý svět - nebo jestli ne celý svět, tak alespoň celé město Gromheort.
Ohlédl se přes rameno na vápnem obílenou kamennou tvrz, z níž si učinil svou rezidenci hrabě Brorda. Pokud šlo o Eal-stana, ani Brorda, ani Gromheort nedostali co jim patří od krále Pendy ani od kohokoli jiného v Eoforwicu, hlavním městě. Pro ně byl Gromheort jen městem střední velikosti nedaleko od al-garvských hranic; Nechápali jeho úžasnou jedinečnost.
To, že stejný pohled na situaci měl i hrabě Brorda a že jej v obyvatelích Gromheortu horlivě pěstoval, Ealstanovi nikd}' nepřišlo na mysl.
Nepřišlo mu to na mysl ani teď. Sidroc naznačil pravý hák a řekl: „Zatraceně, jak jsi přišel na to s tou hadí trávou? Když se svleču v lázních, každý se mi bude pošklebovat kvůli tomu jelitu, co mám na zádech.“
„Strýček Wulfher to používal, vzpomínáš, když si myslel, že vysílá noční můry,“ odvětil Ealstan.
Sidroc jen odfrkl. Nechtěl odpověď, chtěl soucit. Ealstan byl však jeho bratranec, ne jeho matka, a neměl mnoho soucitu na rozdávání.
Pošťuchujíce se s kamarády, vyrazili ulicemi Gromheortu ke svým domowm. Ealstan zamrkal, jak se silné severní slunce odráželo o bílou omítku a červené střešní tašky. Než si jeho oči zvykly na to světlo, vzdychl úlevou pokaždé, když se dostal do stínu olivovníku nebo mandloně. Od jejich skupinky se postupně oddělovali jednotliví chlapci a mířili ke

svým domovům.
Ealstan a Sidroc byli na poloviční cestě domů, když jeden ze strážníků hraběte Brordy pozvedl ceremoniální meč, aby zastavil pěší provoz a povozy na jejich ulici. Vychrlil salvu kleteb na hlavu nešťastného muže, který se podle jeho názoru nezastavil dost rychle. „Co se děje?“ zeptal se Sidroc, ale Ealsta-novy uši už zachytily rytmické klip-klap jízdy. Oba chlapci začali provolávat slávu, když kolem přecházeli jednorožci, jeden z důstojníků na okamžik zadržel své zvíře. Sluneční svit se jasně odrazil na jeho železem okovaném rohu a neposkvrněné bílé srsti, tak bílé, že se mohla jít bílá omítka schovat. Většina vojáků však měla rozumně svá zvířata pomalovaná barvami. Bylo méně pravděpodobné, že písková a špinavě zelená přitáhnou pozornost nepřítele a proud tryskajícího ohně, i když se nezdály tak efektní jako bílá.
Pár štíhlých, hezkých Kaunianů v kalhotách, muž a žena, zdravil jízdu spolu s ostatními. Ve své nenávisti k Algarve se Kauniané shodovali s ostatními obyvateli forthwegského království. Když strážník mávnutím ruky uvolnil provoz, Ealstan sledoval, jak se ženiny kyčle pohybují v těch odhalujících kalhotách. Olízl si rty. Forthwegskč ženy chodily v dlouhých, volných tunikách, které je skrývaly od šíje po kotníky na nohou a ponechávaly jejich tvary patřičně zamaskované. Nebylo divu, že lidé mluvili o Kaunianech tak, jak mluvili. A přece ta žena kráčela, jako kdyby si neuvědomovala podívanou, kterou poskytuje, a klábosila se svým partnerem v jejich sonorni řeči.
Sidroc ji také pozoroval. „Nechutné.“ řekl, ale soudě podle jeho hlasu a chtivého pohledu, který zní nespouštěl, nebyl možná tak úplně znechucen.
„Jen proto, že se tak oblékali za časů kaunijského impéria, ' si myslí, že mají právo oblékat se tak pořád,“ souhlasil Ealstan. „To impérium padlo před více než tisíci Iety, pokud si toho nevšimli.“
„Protože Kauniané de-ge-ne-ro-vali nošením takových šatů.“ Sidroc vyslovil s přelmanou pečlivostí dlouhé slovo, které se letos naučil od svého Mistra historie.
On a Ealstan minuli pár dalších bloků, když se na ulici objevil běžící muž. který křičel: „Je mrtev! Je mrtev!“
„Kdo je mrtev?“ zavolal Ealstan, ale obával se, že to ví. „Vévoda Alardo, ten je mrtev,“ odpověděl muž. „Jste si tím jist?“ zeptali se Ealstan, Sidroc a několik dalších lidí zároveň. Alardo z Bari byl na prahu smrti už vícekrát za těch posledních téměř třicet let od doby. kdy jeho panství bylo násilně odtrženo od Algarve v důsledku Šestileté války. Ale byl dost silný, aby to vždycky přečkal. Kdyby jen, pomyslel si Ealstan, býval byl dost silný, aby zplodil syna...
Ale muž s čerstvou zprávou rázně přikývl. „Mám to přímo od svého švagra, který to má od tajemníka hraběte Brordy, který slyšel tu zprávu na vlastní uši, když se pomocí krystalu dostala do tvrze.“
Stejně jako každý jiný v Gromheortu si Ealstan liboval v pověstech. A talúe zněla velice pravděpodobně. „Král Mezen-tio bude požadovat Bari,“ řekl ponuře.
„Jestli to udělá, budeme s ním bojovat,“ řekl Sidroc, rovněž chmurně a zároveň vzrušeně. „Nemůže bojovat s Forthwegem a Valmierou a Jelgavou zároveň. Ani Algarvan nebude takový blázen, aby se o to pokoušel.“
„Nikdo neví, jak velký blázen je Algarvan,“ řekl Ealstan s přesvědčením. „A také má možná víc nepřátel než jen tyto ani Sibiu nemiluje Algarve, a o ostrovanech se říká, že jsou tvrdí. Pojď - pospíšíme si domů. Možná budeme s touhle zprávou první.“ Oba se rozběhli.
Když běželi, Sidroc řekl: „Vsadím se, že tvůj bratr bude rád, že bude mít příležitost pobít pár smradlavých Algarvanů.“
„To není moje chyba, že se Leofsig narodil první,“ oddechoval Ealstan. „Kdyby mi bylo devatenáct, taky bych šel ke královským odvodům.“ Naznačil, že kolem sebe rozprašuje oheň tak bezstarostně, že kdyby byl skutečný, polovina Gromheortu by lehla popelem.
Vřítil se domů, vykřikuje, že vévoda Alardo je mrtvý. „Cože?“ Jeho sestra Conberge, která byla o rok starší než on, přišla ze dvora, kde se pokoušela udržovat pň životě květinovou zahradu navzdory úmorným vedrům forthwegského léta. „Co teď udělá Mezentio?“
„Obsadí vévodství.“ To nebyl Ealstan; to byla jeho matka, Elfiyth. Přiběhla z kuchyně a otírala si ruce do lněného ručníku. „Obsadí je a my půjdeme do války.“ Neznělo to vzrušeně, spíš jako by se chystala propuknout v slzy. Po chvíli se sebrala a pokračovala: „Byla jsem asi ve tvém věku, Conberge, když skončila Šestiletá válka. Vzpomínám si na strýce a bratrance, které jsi nikdy nepoznala, protože se nevrátili domů z války.“ Její hlas se zlomil. Rozplakala se.
Ealstan řekl: „Leofsig bude bojovat za Forthweg. Nebude násilím odveden do algarvské armády, ani do unkerlantské, jako se to stalo mnoha Forthweganům za poslední války.“
Jeho matka se na něj podívala, jako by náhle začal mluvit jazykem Lagoasanů, jejichž ostrovní království leželo daleko na jihovýchodě. „Je mi jedno, pod jakým praporem bojuje,“ řekla. „Já nechci, aby bojoval vůbec.“
„To, že prohráli poslední válku, Algarvany ničemu nenaučilo,“ řekl Ealstan. „Tentokrát na ně udeříme první.“ Švihnul pěstí do dlaně své druhé ruky. „Nedostanou šanci.“ To by mělo matku přesvědčit; nikdo z jeho Mistrů by v jeho logice neobjevil chybu. Ale Elířyth, z jakéhosi důvodu, nevypadala tak šťastně jako obvykle.
Stejně se tvářil i Hestan, jeho otec, když se vrátil domů z účetní uzávěrky, kterou dělal pro toho či onoho z vedoucích gromheortských obchodníků. Tu zprávu už slyšel. V této chvíli ji patrně slyšel už cel}' Forthweg, snad s výjimkou několika sedláků a honáků, nacházejících se v nějakých neskutečných zapadákovech. Otec toho mnoho neřekl. Málokdy toho řekl mnoho. Ale jeho mlčení se zdálo ... těžší než obvykle, když pil svoji obligátní večerní sklenici vína s Elfryth.
K večeři si dal další sklenici vína, což činil málokdy. A během celé večeře se jeho pohled stále upíral ne na východ, směrem k Algarve, ale k západu. Ještě nedojedl své skopové na česneku s baklažánem, když řekl, jako by to už v sobě nemohl dál udržet: „Co udělá Unkerlant?“
Ealstan na něho vykulil oči, a pak se začal smát. „Promiňte, pane,“ řekl ihned; byl to vcelku dobře vychovaný chlapec. „Unkerlanťané se stále ještě vyhrabávají ze své Války králů-dvojčat, a taky se snaží bojovat s Gongyosem daleko na západě, a štěkají a rafají se taky s Zuwayzou. Nemyslíte, že už toho mají na talíři dost?“

„Kdyby byli nebojovali mezi sebou ve Válce králů-dvoj-čat, ještě by ovládali většinu Forthwegu," řekl Hestan. Ealstan to věděl, ale považoval to za historii stejně starou jako kaunij-ské impérium. Jeho otec uzavřel: „Stejně, na tom, co si myslím já, vůbec nezáleží. Záleží na tom, co myslí král Swemmel z Unkerlatnu - a podle toho, co jsem slyšel, neví ani on sám, co si vlastně myslí."
Tealdo se prohlédl v malém ručním zrcátku. Polohlasně zamumlal něco ošklivého: zjistil, že jedna ze špiček jeho kníru nebyla tak, jak měla být. Použil ještě trochu pomeranči vonícího vosku, natočil knír mezi ukazováčkem a palcem, a pak studoval výsledek. To je lepší, usoudil, ale i tak se dál zabýval svým knírem a císařskou bradkou. Lepší nebylo pořád ještě dost dobré, ne tady a ne teď. I naprostá dokonalost by byla stěží dost dobrá.
Uličkou silovozu prošel s kletbami Panfilo. Jeho vlastní knír, ještě ohnivějších barev než Tealdův, trčel do stran jako rohy býka. Zastavil se, aby přikývl Tealdovým přípravám. „Je to dobré," řekl. „Jo, je to moc dobré. Všechny holky z vévodství tě budou chtít líbat."
„To zní docela dobře, seržante," řekl Tealdo a zašklebil se. Poklepal na rukáv tuniky své hnědavé uniformy. „Jen bych byl rád, abych na sobě mohl mít něco stylovějšího, třeba jako nosili naši otcové a dědové."
„To já taky, a vůbec bych se toho neodříkal," řekl Panfilo. , Ale naši otcové šli do Šestileté války ve zlatých tunikách a šarlatových kiltech. Vypadali, jako by už hořeli, a taky hořeli - jak ti hořeli!" Seržant prošel uličkou a rozeřval se na vojáky méně vybíravé, než byl Tealdo.
Konvoj silovozu se s bzučením šinul kjihu podél siločáry. O pár minut později probělil vozem poručík Elio a sehal pár mužu, které Panfilo přehlédl. Za okamžik po něm se objevil kapitán Larbino a seřval muže, které přehlédl Elio - a i pár těch, které nepřehlédl.
Na Tealda ale neřval nikdo. Opřel se pohodlně ve svém sedadle, pohvizdoval si jakousi bezbarvou melodii a pozoroval al-garvskou krajinu, míjející za oknem vozu. Červené cihly a dřevo byty už dávno nahrazeny bílou omítkou; jižní část království byla chladná a většinou pod mrakem, takže se příliš nehodila pro vzdušnější formy architektury užívané na severu království. Tady si člověk potřeboval zajistit, že v noci bude v teple - a po většinu roku i ve dne.
V půli odpoledne skoro velebný šum silovozu nabyl hlubších tónů, jak začal dostávat méně energie ze siločar}', podél níž konvoj putoval. Vozy se postupně zastavily. Kapitán Larbino trhnutím rozevřel dveře vozu. „Zformujte se do pochodového pořádku," řekl. „Nezapomeňte, král Mezentio nám poskytl velikou čest, když dovolil, aby se tento pluk podílel na navrácení vévodství Bari do jeho právoplatné správy. Nezapomeňte také. že každý voják, který nebude žít pro tuto čest, se mi bude osobně zodpovídat." Položil ruku na koš svého důstojnického rapíru. Tealdo nepochyboval, že to myslí vážně. Kapitán dodal: „A nakonec, uvědomte si, že nepochodujeme do cizí země. Uvítají nás tam naši bratři a sestry."
„Na bratry ti kašlu," řekl voják, stojící za Tealdem, statný chlapík jménem Trasone. „Mně by stačila jedna sestra, která by mě přivítala doma a vyšukala by mě tak, že bych nemohl ani chodit."
„Už jsem slyšel i horší nápady," řekl Tealdo, vstávaje. Došel ke dveřím, seskočil z vozu, který se vznášel pár stop nad zemí, a zařadil se do tvaru.
Rota kapitána Larbina nebyla první rota pluku, nýbrž druhá, ale i tak viděl Tealdo dost dobře dopředu. Před první rotou stála barevná garda. Tealdo jim záviděl jejich okázalé ceremoniální uniformy, od pozlacených přileb po vyleštěné boty. Muž uprostřed, který' byl nepochybně vybrán pro svoji impozantní výšku, nesl vlajku Algarve, diagonální pruhy červené, zelené a bílé. Voják po jeho levici zvedl zástavu pluku, modrý blesk ve zlatém poli.
Přímo před útvarem gardy stála cihlová budova, rovněž se pyšnící algarvskou vlajkou: celnice na hranici - která bývala hranicí - mezi Algarve a vévodstvím Bari. Pohraniční závora byla zvednutá, zvoucí algarvské vojáky, aby vstoupili. O pár kroků dále na jih stála na druhé straně hranice skoro stejná budova. Na stožáru vedle ní vlála zástava Bari: bílý medvěd v oranžovém poli. Dřevěná závora stále ještě uzavírala cestu.
Z té druhé budovy vyběhl zavalitý muž v uniformě. Jeho tunika a kilt měly odlišné barvy a střih od algarvských uniforem: nebyly světle hnědé, nýbrž zelenohnědé. Vévoda Alardo, ať mocnosti podsvětí proklejí jeho ducha, si rád hrál na vlastní říši, a rád si ji vytvářel; byl dokonalým nástrojem vítězů Šestileté války.
Jenže teď byl mrtev, mrtev bez dědice. A pokud jde o to, co si myslí jeho lid ... Zavalitý' muž v zelenohnědé uniformě se uklonil algarvské vlajce. Pak udělal čelem vzad a uklonil se vlajce Bari, než ji stálil dolů ze stožáru, kde vlála déle než jednu generaci. A pak ji nechal upadnout na zem a pohrdavě ji pošlapal. Potom zvedl závoru a vykřikl: „Vítejte doma, bratři!"
I Tealdo vykřikl, ale sám sebe neslyšel, protože začal křičet celý pluk. Plukovník Ombruno, který pluku velel, popojel dopředu a objal barijského - bývalého barijského - celníka a políbil ho na obě tváře. Pak se obrátil zpátky ke svým mužům a řekl: „A teď, synové mého bojujícího ducha, vstupte do země, která je opět naše."
Kapitáni začali zpívat algarvskou hymnu. K nim se připojil chór jejich mužů, plný radosti a pýchy. Pluk propochodoval kolem obou celnic, které se náhle staly zbytečnými. Tealdo šťouchl Trasona do žeber a zamumlal: „No, teď, když vstupujeme do země, podíváme se, jestli můžeme vstoupit taky do ženských, eh, jak jsi říkal." Trasone se zašklebil a přikývl. Seržant Panfilo je probodl polil edem, ale zpěv byl tak hlasitý, že jim nemohl dokázat, že se na něm nepodíleli. Tealdo se dal znovu do zpěvu: bujaře v každém smyslu toho slova.
Parenzo, nejbližší město v tomto úseku hranice s Algarve -ne, nejbližší v tomto úseku hranice se zbytkem Algarve - leželo pár mil na jih od celnice. Dlouho předtím, než pluk dorazil do města, mu začali lidé proudit v ústrety. Možná ten tlustý barijský celník použil svůj krystal, aby informoval správou pověřeného barona, že znovusjednocení se nyní stalo oficiální skutečností. Nebo se možná takové zprávy šířily kouzlem méně formálním ale o nic méně účinným nežli to, s kterým pracovaly krystaly.
Ať tomu bylo jakkoli, cesta byla lemována špalírem jásajících mužů, žen i dětí dříve, než pluk urazil polovinu vzdálenosti, která dělila Parenzo od hranice. Někteří z místních občanů mávali podomácku vyrobenými vlajkami

Algarve: podomácku dělanými proto, že Alardo za svého života zakazoval ve svém vévodství ukazovat nebo jen vlastnit algarvské národní barvy. Za těch pár dnů. které uplynuly od jeho smrti si už hezkých pár Barianů obarvilo své bílé tuniky a kilty zelenými a červenými pruhy.
A dav nejenže lemoval silnici. Navzdory vzteklému řvaní plukovníka Ombruna se lidé tlačili dopředu, aby si potřásli rukou s algarvskými vojáky a políbili je na tvář, jak to učinil on s celníkem. I ženy se tlačily kupředu. Tiskly do rukou pochodujících Algarvanů květiny a národní vlajky. A polibky, kterými je zasypávaly, nebyly pouhé kloíhutí do tváře.
Tealdo neměl chuť pustit krásku s vlasy bam' písku, jejíž tunika a kilt, ačkoli korektně střižené, byly utkány z tak jemného materiálu, že stejně dobře na sobě nemusela mit vůbec nic. „Pochoduj!“ zařval na něho Panfilo. „Jsi voják algarvského království. Co si o tobě lidé pomyslí?“
„Pomyslí si, že jsem chlap, seržante, stejně jako voják.“ odvětil důstojně. Naposledy dívku poplácal a pak několika rychlými kroky opět zaujal své místo v řadě. Pak si nakroutil knír, pro případ, že by z něj polibky setřely vosk.
Díky takovému rozptylování trval dvoumílový pochod do Parenza dvakrát tak dlouho, než by měl trvat normálně. O plukovníka Ombruna se z toho pokoušela mrtvice, ale uklidnil se, když se k němu přitiskla sošná žena v oděvu ještě průsvitnějším, než měla dívka, která políbila Tealda, a zdálo se, že nemá v úmyslu ho pustit, dokud se nedostanou do postele.
Trasone se zachechtal. „Žena našeho dobrého plukovníka bude zuřit, jestli se k ní o tom donese jediné slovo,“ řekl.
„To budou obě jeho milenky taky,“ řekl Tealdo. „Náš statečný plukovník se skládá z razných částí - a já vím, kterou část má v úmyslu použít dnes večer.“
„Tu samou, co ty, jakmile se ubytujeme v Parenzu,“ řekl Trasone.
„Jestli zase objevím tu stejnou slečnu - proč ne?“ zeptal se Tealdo. „Nebo i nějakou jinou.“
Po tváři mu sklouzl stín, pak druhý. Zvedl hlavu. Letka draků s červeně, zeleně a bíle pomalovanými šupinami letěla z Algarve do Bari: nepochybně jeden z mnohých vstupů do vévodství. Rytmický šum a tepot jejich křídel byl dobře slyšet až na zemi.
Tealdo učinil pohyb, jako by chtěl sprásknout ruce, když draci proletěli kolem Parenza. „Dračí letci vždycky dostanou větší podíl ženských, než jim přísluší,“ řekl. „Jednak většina z nich jsou šlechtici, jednak mají jako vnadidlo svá zvířata.“
„To není fér,“ souhlasil Trasone.
„To není ani trochu fér,“ řekl Tealdo. „Ale jestli nepřistanou někde poblíž, tak to nevadí.“
V Parenzu na náměstí stál místní baron na dřevěném pódiu. Měl dychtivý vzhled muže. který se chystá buď pronést řeč nebo utíkat na latrínu. Tealdo věděl, čemu by on dal přednost, ale s ním to nikdo nekonzultoval.
Řeč byla nevyhnutelně dlouhá a nudná. Byla také pronesena v barijském dialektu, takže Tealdovi, který pocházel ze severovýchodního Algarve, nedaleko od jelgavských hranic, unikalo nejméně jedno slovo v každé větě. Vévoda Alardo se pokoušel
Aytvořit zbarijského dialektu vlastní řeč, která by dále odlišila jeho lid od zbytku Algarve. Evidentně zaznamenal jistý úspěch. Ale když baron začal zpívat společně s plukem národní hymnu, on i vojáci krále Mezentia jeden druhému rozuměli dokonale.
Pak vystoupil na pódium plukovník Ombruno. „Šlechetný barone, děkuji vám za váš krásný projev.“ Pohlédl na vyřízené řady vojáků. „Vojáci, uděluji vám povolení bratřit se s našimi krajany z Parenza za předpokladu, že se vrátíte na toto náměstí do půlnoci. Rozchod!“
Sestoupil z pódia a vzal kolem pasu ženu v průsvitné tunice a kiltu. Pluk mu provolal slávu a rozptýlil se. Tealdo si odbyl svůj díl poplácávání po zádech a potřásáni rukama se svými krajan}', ale to nebyla jediná věc, kterou měl na nrysli.
Protože byl nadán dobrým orientačním smyslem, pustil se dál od náměstí než většina zjeho kamarádů, aby tak snížil riziko konkurence. Když vešel do kavárny, zjistil, že je jediný voják tady - vlastně vůbec jediný zákazník. Číšnice byla hezká, nebo dokonce ještě víc než hezká. Její úsměv byl přátelský, nebo dokonce ještě víc než přátelský', když k němu přistoupila. „Čím vám mohu posloužit, hrdino?“ zeptala se.
Tealdo pohlédl na jídelní lístek na zdi. .Jsme tady blízko moře.“ odpověděl, vraceje jí úsměv, „tak co takhle dušené úhoře s cibulkou? A k nim žluté víno - a sklenici pro vás, drahoušku, jestli máte chuť.“
„Mám chuť,“ řekla. „A po večeři, nechtěl byste si podusit vlastního úhoře? Nahoře mám pokoj.“ Hluboce vzdj'chla. „Je to dobré být zase v Algarve, kam patříme.“
„Myslím, že to bude dobré, přijít do Bari,“ řekl Tealdo a přitáhl si dívku na klín. Její paže se kolem něj ovinuly. Náhle mu bylo jedno, jestli dostane večeři nebo ne.
Krasta prohlížela prádelník, uvažujíc, co by si bylo vhodné obléknout k vyhlášení války. Podobný problém nikdy předtím mladou markýzu netrápil, ačkoli její matka musela jistě učinit stejný nelehký výběr, když vypukla Šestiletá válka, kdy se Val-miera a její spojenci snažili obsadit a podmanit si Algarve.
Její ústa se zúžila do úzké linky. Nemohla se rozhodnout. Sáhla po zvonku a zazvonila. Ať si s tím láme hlavu služka. Od toho služky jsou.
Bauska přispěchala. Měla na sobě střízlivou šedou tuniku a kalhoty; střízlivé - a nudné. „Co si mám obléknout na cestu do paláce, Bausko?“ zeptala se Krasta. „Mám být opatrná a jít v tunice, nebo mám ukázat naše velké kaunijské dědictví tím, že si vezmu kalhoty a blůzu?“ Vzdychla. „Vlastně mám ráda krátkou tuniku a kilt, ale myslím, že se nemohu obléknout v al-garvském stylu, když vyhlašujeme válku tomu tlučhubovi Mezen tiovi.“
„To ne, ledaže byste chtěla, aby vás na ulici ukamenovali,“ odvětila Bauska.
„Ne, to by nebylo dobré,“ řekla Krasta nevrle. Popadla skořicový bonbón ze zlatem lemované misky na prádelníku a hodila si ho do úst. „No - tak co mám dělat?“
Protože nebyla dědičnou šlechtičnou, musela si Bauska lámat hlavu. Zatímco přemýšlela, pohrávala si s uvolněným

pramenem světlých vlasů - i když ne tak světlých jako Krastiny. Konečně řekla: „Kalhoty a tunika by daly najevo solidaritu s Jelgavou, a do jisté míry i s Fortlnvegem, ačkoli tam nevládnou lidé kaunijské krve - „
Krasta ohrnula nos. „Kauniané ve Forthwegu mě k smrti nudí nekonečným plácáním o tom, že jsou nejstarší ze starých.“ „Na tom tvrzení je něco pravdy, má paní,“ řekla Bauska. „To je mi jedno,“ odsekla Krasta. „To je mi úplně jedno. Stejně jsou otravní.“
„Jak říkáte, má paní.“ Bauska zvedla prst. „Ale tunika a kalhoty by mohly urazit vyslance z ostrovů Sibiu a z Lagoasu, protože jejich předkové mají těsné vazby s předky Algarvanů.“
„Všichni pochází ze stejné smečky barbarských psů, to chceš říct, i když někteří z nich teď mohou být na naší straně.“
Krasta potlačila chuť dát Bausce pohlavek. „Stálejší mi neřekla, co si mám obléknout!“
„To poznáte až v paláci, jestli jste si vybrala dobře nebo ne,“ odpověděla služka, mírně jako vždycky.
„To není správné!“ vykřikla Krasta. „Můj bratr si s takovými věcmi starostí dělat nemusí. Proč musím já?“
„J_x>rd Skarnu nemá na vybranou, pokud jde o jeho roucho, protože nosí uniformu krále Gainiba,“ řekla Bauska. „Jsem si jistá, že Valnúera bude hrdá na jeho službu.“
„Já jsem si jistá, že nevím, co si mám obléknout, a ty mi v tom vůbec nepomáháš,“ řekla Krasta. Bauska sklonila hlavu.
„Táhni pryč!“ vykřikla Krasta a služka spěšně odešla. To zanechalo Krastu samotnou s její volbou. „Nemohu si pomoci,“ zamumlala, sundala z háčků šedé vlněné kalhoty a modrou hedvábnou tuniku a oblékla si to.
Zkoumala účinek v zrcadle. Neuspokojil ji, ale bylo velice málo toho, co ji uspokojovalo. Posléze zdráhavě připustila, že modrá barva tuniky se celkem hodí k barvě jejích očí. Přepásala se šňůrou z bílého zlata a tenčí šňůru si uvázala kolem šíje. Hodily se ke světlosti jejích vlasů.
Vzdychla. To by mělo jít. Sešla dolů a hlasitě zavolala o kočár. Její statek se rozkládal na okraji Priekule už po staletí, dávno předtím, než byly zmapovány a využily siločáry kolem silového bodu v srdci města, a tak se nenacházel v blízkosti žádné z nich. A i kdyby se nacházel, stejně by neměla zájem jet do paláce silo-vozem veřejné dopravy a stát se předmětem očumování číšnic a knihkupců a ostatních vulgárních, obyčejných lidí.
Přitahovala víc pohledů, když jela kočárem, ale těch si nevšímala; nebyly tak intimní, jak by bývaly byly v přeplněném veřejném silovoze. Koně klusali po dláždění kolem rozlehlých moderních budov z cihel a skla (nad nimiž ohrnula nos, protože byly moderní), kolem jiných budov, jejichž mramorová sloupořadí a polychromované sochy napodobovaly formy z časů Kaunianského impéria (nad nimiž ohrnula nos, protože to byly napodobeniny), kolem budov pár set let starých, kdy byl silný vliv ozdobné algarvské architektury (nad nimiž ohrnula nos, protože vypadaly algarvsky) a kolem několika skutečných kau-nijských památek (nad nimiž ohrnula noc, protože byly sešlé).
Kočár právě minul pověstný kaumjský Sloup vítězství -nyní plně restaurovaný po škodách ohněm, které utrpěl během Šestileté války - když chlapík v zelené uniformě zvedl ruku, aby zastavil dopravu. „Co to má znamenat?“ zeptala se Krasta svého kočího. „Vykašli se na toho troubu -jeď dál.“ „Má paní - raději ne,“ odpověděl opatrně.
Chystala se na něho rozkřiknout, ale v té chvíli se objevili první valmierští pěšáci, pochodující ulicí, která byla uzavřena. Proud mužu v tmavozelených tunikách a kalhotách se zdál být nekonečný. .Jestli kvůli těm vojákům přijdu pozdě do paláce, budu nešťastná -a ty taky,“ řekla kočímu, podupávajíc nohou na kobereček na podlaze. Usmála se, když viděla, jak se roztřásl; všichni její sluhové dobře věděli, že myslí vážně to, co říká, zvlášť když říká takové věci.
Za pěchotou následovaly velké oddíly jízdy na koních a na jednorožcích. Krasta zkřivila ret. když se dívala na jednorožce, stejně ošklivé jako koně. A pak ho zkřivila znovu při pohledu na eskadronu behemothů,1 která následovala. Ti byli dvojnásob oškliví. S výjimkou svých rohů - tak dlouhých jako rohy jednorožců, ale mnohem silnějších a ošklivě zahnutých-připomínali ze všeho nejvíc obrovská, srstí porostlá tlustonohá prasata. Jejich jedinou ctností byla síla; každý bez jakékoli námahy nesl nejen několik jezdců, ale také těžkou zbraň a husté drátěné brnění.
Konečně muži i zvířata uvolnili cestu. Aniž by Krasta musela říct slovo, kočí okamžitě popohnal koně do cvalu. Kočár se řítil úzkými, klikatými ulicemi Priekule, přičemž málem porazil pár žen, které mu nerozumně vkročily do cesty. Zahrnuly Kra-stu kletbami a nadávkami. Krasta jim hněvivě odpověděla: kdyby je byl kočár přejel, mohla by přijet pozdě do paláce.
Ale jak to vypadalo, přijela včas. Uklánějící se sluha se ujal kočáru. Další jí pomohl vystoupit a řekl: „Když bude paní markýza tak laskavá a doprovodí mě do Velkého sálu ..: „
„Děkuji,“ řekla Krasta - slovo, kterým zřídkakdy plýtvala na své vlastní služebnictvo. Ale tady v paláci nevládla ona; tady byla jen o málo víc než střední kategorie. Zlato, kožešiny a skvělé portrét}' králů minulosti jí to stále připomínaly. Stejně tak i princezny a vévodkyně, které se na ni dívaly svrchu právě tak. jak ona byla zvyklá dívat se na zbytek světa. Jakmile uviděla ženu vyššího postavení než ona v kalhotách, ulevilo se jí: i kdyby se to ukázalo jako chyba, měla by ostudu

Behemoth - veliké zvíře zmiňované v Knize Jobově; něco mezi slonem a hrochem, patrně vybavené nějakým krunýřem (Job 41, 6,7). Český název dle Bible kralické je velryb. (Job 40, 20) (Pozn. překi.)

vévodkyně, ne ona. Ale ve skutečnosti nervózně nad svým oblečením vypadaly spíš ženy v tunikách než ženy v kalhotách. S pocitem bezpečí si dovolila malý, neviditelný povzdech úlevy.
Skoro všichni šlechtici vcházející do Velkého sálu byli v kalhotách a krátkých tunikách. Mnoho z nich bylo v uniformách s lesknoucími se odznaky, ukazujícími jejich hodnostní a společenské postavení. Krasta probodla pohledem muže v tunice a plisovaném kiltu, ale pak ho uslyšela mluvit valmiersky se zpěvným, rytmickým přízvukem a uvědomila si, že je to si-bijský vyslanec ve svém domorodém kroji.
Šumem hlasů pronikly jasné tóny trubek. „Přichází Gaini-bu ÍII,“ zvolal herold. „Král Valmiery a císař zámořských provincií a kolonií. Vzdejte mu čest, která mu náleží!“
Krasta vstala ze svého sedadla a hluboce se uklonila, stejně jako všichni šlechtici a diplomaté ve Velkém sále. Zůstala stát, dokud se Gainubu neusadil na svém pódiu v čele sálu. Stejně jako tolik jeho šlechticů, i on měl na sobě uniformu,

jejíž hruď se skoro ztrácela pod četnými medailemi a stužkami. Některé z nich představovaly jen čestná ocenění, ale ostatní si skutečně vydobyl svou odvahou; když byl ještě korunní princ, bojoval statečně proti Algarve v Šestileté válce.
„Šlechto a lide .Valmiery," řekl, zatímco umělci načrtávali jeho skicy a zapisovatelé zaznamenávali jeho slova do úředních věstníků, aby se tak dostala i k lidem, jejichž vesnice byly příliš chudé nebo příliš vzdálené od silového bodu, než aby se mohly pyšnit krystalem. „Království Algarve, úmyslně porušujíc podmínky tortushské smlouvy, vyslalo ozbrojené nájezdníky do suverénního vévodství Bari. Algarvský vyslanec ve Valmieře prohlásil, že král Mezentio nemá v úmyslu stáhnout své muže z řečeného vévodství, a rozhodně odmítl můj požadavek, aby tak Algarve učinilo. Když se přidala tato poslední urážka k četným jiným, jichž se v posledních letech Algarve dopustilo, nezbývá mi jiná možnost, než prohlásit, že od této chvíle trvá válečný stav mezi královstvím Valmiera a královstvím Algarve."
Spolu s ostatními šlechtici, které král Gainibu povolal do paláce, začala Krasta tleskat a aplaudovat. „Vítězství! Vítězství! Vítězství!" Pokřik zaplnil Velký sál spolu s občasnými výkřik}' „NaTrapani!"
Gainibu zvedl ruku. Sál se pomalu utišil. Do ticha řekl: „A Valmiera nebude bojovat sama. Naši staří spojenci jsou stále našimi spojenci."
Jako kdyby to chtěl potvrdit, přistoupil jelgavský vyslanec a postavil se vedle krále. „My jsme také ve válce s Algarve," řekl. Krasta mu rozuměla bez potíží, ačkoli jeho přízvuk připadal jejím uším zvláštní: Jelgavané a Valmieřané byli tak blízce příbuzní, že někteří považovali jejich jazyky spíš za dialekty než za odlišné řeči.
Tunika snědého vyslance Forthwegu nezastírala jeho podsaditou stavbu těla. Místo valmiersky promluvil klasickou kau-nijštinou: „.Forthweg, svobodný v neposlední řadě díky odvaze Jelgavy a Valmiery, stojí při svých přátelích ve zlých časech stejně jako v dobrých. Jsme také ve válce s Algarve." Formálnost z něho náhle spadla jako maska. Opustil starověký jazyk a zařval forthwegsky: „Na Trapani!" Ovace byly bouřlivě ohlušující.
„Bari v algarvských rukou je dýka vražená do srdce Sibiu," řekl vyslanec ostrovního národa. „My budeme také bojovat proti společnému nepříteli."
Ale vyslanec z Lagoasu, který byl spojencem Valmiery v Šestileté válce, nyní mlčel. Stejně tak i šikmooký vyslanec Kuusama, které vládlo nad východní a mnohem větší částí ostrova, který sdílelo s Lagoasem. Lagoas měl obavy z Kuusama; Kuusamo vedlo příležitostnou námořní válku proti Gongyosu, ačkoli kupodivu, ne ve spojenectví s Unkerlantem. Unkerlant-ský vyslanec také seděl nehybně, stejně jako vyslanci malých mocností mezi Unkerlantem a Algarve.
Krasta si toho sotva povšimla. Se svými spojenci Valmiera určitě ztrestá odporné Algarvany. Přivolali na sebe válku - tak ať poznají, jak chutná. „Na Trapani!" vykřikla hlasitě.
Hrabě Sabrino se prodíral lokty davem na Královském náměstí v Trapani, aby se dostal blíž k balkónu, z něhož král Me-zentio osloví šlechtu a lid Algarve. Chtěl slyšet Mezentiova slova na vlastní uši, ne přečíst si je později, nebo - pokud by měl štěstí - zachytit je na krystalu, pokud by byl nablízku nějaký čaroděj, který by jím disponoval.
Lidé mu dělali místo, muži s neochotným pokývnutím, které mělo daleko k úkloně, ženy - alespoň některé z nich - se zvoucím úsměvem. Nemělo to nic společného s jeho šlechtickým titulem. Ale mělo to hodně co dělat s jeho světle hnědou uniformou, se třemi stříbrnými hvězdami plukovníka na ramenou a hlavně s prominentním odznakem Dračího sboru přímo nad srdcem.
Nedaleko jakýsi muž s rudobílým knírem říkal mladší ženě, snad dceři, snad milence, snad nové manželce: „Byl jsem tady, miláčku, zrovna tady, když před mnoha léty vyhlašoval král Dudone válku Unkerlantu."
„To já tab,'," řekl Sabrino. Byl tehdy mladý, příliš mladý na to, aby mohl bojovat v Šestileté válce. Ale pamatoval si. „Tenkrát se lidé velice báli. Podívejte se teď." Udělal široké gesto rukou s typickým pohybem zápěstí. „Tohle by mohl být festival!"
„Tentokrát si bereme zpátky to, co je naše, a všichni to vědí," řekl starší muž a jeho mladší družka důrazně přikývla. Když si všiml stříbrného draka na Sabrinově hrudi, muž dodal: „A vám přeji mnoho štěstí ve vzduchu, pane. Ať vás ochraňují síly dobra."
„Děkuji." Sabrino se oběma lehce uklonil a začal se tlačit dál.
Nesl si kus melounu, zabaleného do pergamenově tenkého plátku šunky, který si předtím koupil u stánkaře, takže se nyní prodíral kupředu jen jedním loktem, zatímco jedl. Nedostal se tak daleko, jak chtěl, když se na balkónu objevil král Mezentio, štíhlý, hubený muž, jehož zlatá koruna zářila v poledním slunci víc, nežbybjda zářila jeho holá hlava.
„Přátelé! Krajané! Byli jsme napadeni!" vykřikl a Sabrino - ke své úlevě - shledal, že bez potíží slyší. „Všechny kaunij-ské země chtějí ohlodávat naše kosti. Jelgavané na nás útočí v horách, Valmieřané se vyrojili z hrabství na té straně Soretta, kterou nám ukradli smlouvou z Tortussa, a fothwegská divoká jízda se rozlévá po pláních na severozápadě. I Sibiu, krev naší krve, nám vrazilo dýku do zad, když začalo útočit na naše lodě a zapalovat naše přístavy. Myslí si - všichni si myslí - že se necháme odvést na jatka. Přátelé, krajané, co na to řeknete?"
„Ne!" zařval Sabrino z plných plic, stejně jako všichni ostatní na náměstí. Ten řev byl děsný, vše drtící.
„Ne!" přisvědčil Mezentio. „Neudělali jsme nic, než že jsme si vzali zpátky to, co je po právu naše. A i přitom jsme se zachovali klidně, rozumně. Vedli jsme snad válku proti tomu zrádci, vévodovi z Bari? Měli jsme všechny důvody s ním bojovat, ale nechali jsme ho dožít jeho dlouhý a bezcenný život do konce. Teprve až plameny zcela pohltily jeho páchnoucí mrtvolu, teprve pak jsme vznesli nárok na vévodství - a lid Bari nás přivítal květinami, polibky a radostnými písněmi. A kvůli těmto písním radosti jsme se dostali do války, kterou jsme nechtěli."
„Přátelé, krajané, požadovali jsme hrabství Rivaroli, které Valmiera vyřízla z těla našeho království po Šestileté válce? Neudělali jsme to. Neděláme to, ačkoli lidé krále Gainibua zacházejí špatně s Algarvany, kteří tam žijí. Myslel jsem, že nikdo nemůže zpochybňovat náš nárok na Bari. Zdá se, že jsem se mýlil."
„Zdá se, že jsem se mýlil," opakoval král Mezentio, pokládaje pěst pravé ruky na zábradlí mramorové balustrády.

„Kau-ninané a jejich šakalové vyhledávají jakoukoli záminku k válce, a teď si myslí, že ji mají. Krajané, přátelé, zapamatujte si má slova: jestli prohrajeme, budeme zničeni. Jelgava a Forthweg si podají race na severu přes mrtvolu našeho království a odříznou nás navždycky od Garelského oceánu. A na jihu čekají jako šakalové na odpadky ze stolu Valmiery Sibiu a Lagoas.“
Sabrino zamyšleně svraštil čelo. Na Lagoasany nepomyslel, protože nevyhlásili Algarve válku. Ale ani na okamžik si nepřipustil, že by se král Mezentio mohl mýlit.
Mezentio pokračoval: .Jak říkám, naši nepřátelé pálí naše pole, farmy a vesnice. Jejich draci zanášejí vejce ničení a smrti do našich měst a obcí. Přátelé, krajané, uděláme všechno, na co naše chabé síly stačí, abychom jim to oplatili?“
„Ano!“ Sabrino opět zjistil, že křičí z plných plic.
„Valmiera nám vyhlásila válku. Jelgava ji následovala jako pes na vodítku. I Forthweg nám vyhlásil válku. A stejně tak Sibiu.“ Mezentio zvedl zaťatou pěst. „Chtějí nás srazit na kolena.
Přátelé, krajané, lide Algarve, tady na tomto místě přísahám: to se nestane!“
Sabrino znovu vykřikl a i on začal rytmicky zvedat pěst do vzduchu. Žena vedle něho si stoupla na špičky, aby ho mohla políbit na tvář. Sevřel ji do náručí a ukázal jí, jak on rozumí slovu líbat.
Král Mezentio pozvedl obě ruce, otevřenými dlaněmi k davu. Po chvíli se lid opět uklidnil a ztišil. Do nastalého ticha řekl: „My Algarve ubráníme!“
„Algarve! Algarve! Algarve!“ Ten pokřik zněl nejen náměstím, ale i celým Trapani, a - jak Sabrino doufal - i celým královstvím. Mezentio se opřel o zábradlí, vychutnávaje provolávání slávy, které vlastně patřilo království. Pak, se závěrečným efektním gestem, opustil balkón.
„Vy nás pomůžete zachránit, plukovníku,“ řekla žena, s níž se předtím líbal.
„Má paní, udělám, co budu moci,“ odpověděl Sabrino. „A teď, ačkoli bych rád zůstal s vámi, madam,“ uklonil se, „musím jít a pokusit se o to.“
Dračí farma ležela tak daleko od Trapani, že na poslední úsek musel Sabrino použít koňmi taženého kočáru, protože žádný siločarami poháněný vůz by se nedostal do takové vzdálenosti od silového bodu v srdci hlavního města. „To je dobře, že jste přijel.“ řekl generál Borso, vrhaje na Sabrina svůj žlučo-vitý pohled.
„Můj pane, já jsem se neopozdil, a už vůbec ne ve smyslu platných rozkazů, a kromě toho jsem měl tu čest sfyšet na vlastní uši, jak se král Mezentio postavil na odpor všem, kteří chtějí uškodit Algarve" řekl Sabrino, uctivě se ukláněje svému nadřízenému.
Generál Borso tiše vzdychl a řekl: „Nu, příteli, v tom případě vám závidím. Já jsem byl zavřený tady, ve službě, tak jsem to slyšel jenom přes krystal. Ale myslím, že král mluvil dobře. Kauniané a jejich kámoši se sakra mýlí, jestli si myslí ve svých shnilých lebkách, že nás dostanou tak snadno.“
„Nejspíš,“ přisvědčil Sabrino. „Krystal je dobrá věc, když ho člověk potřebuje, to jo, ale jinak je to takové malé a prchavé. Vidět a slyšet krále osobně - to bylo prostě fantastické.“
„Dobře, dobře.“ Borso spojil prsty do stříšky a políbil jejich špičky. „Skvělé. Jestli on byl fantastický, my musíme být také fantastičtí, jestli chceme žít podle jeho příkladu. No a vzliledem k tomu, můj drahý příteli, je vaše křídlo2 plně připraveno k akci?“
„O tom nemusíte pochybovat, můj pane,“ řekl Sabrino. ‚Letci jsou v dobré náladě, každý z nich je dychtivý splnit svou povinnost. A jsme dobře zásobeni masem, sírou a rtutí pro draky. V mém hlášení, které jsem odevzdal před třemi dny, jsou všechny podrobnosti.“
„Hlášení jsou dobrá,',, řekl Borso, „ale osobní dojem muže, který'je psal, je lepší. A protože je všechno v takovém dokonalém pořádku, mám pro vás rozkaz}'. Vy a celé křídlo se přesunete na severozápad, do Gozza, odkud budete klást odpor útočícím Forthweganům veškerými silami, kterým velíte.“
„Do Gozza? Pokud si dobře vzpomínám, je to mizerná parodie na město,“ řekl Sabrino s povzdechem. ‚3udou nás tam schopní zásobovat?“
„Jestli ne, skutálí se hlava jejich hraběte i jejich vévody a stejně tak i starost}',“ odpověděl Borso. „Jsme na tuto válku dobře připraveni, o tom vás ujišťuji.“
„Naši nepřátelé nás obklopují.“ řekl Sabrino. „Pokusili se nás zničit v Šestileté válce a málem se jim to podařilo. Musíme být připraveni, protože jsme vždycky věděli, že se o to pokusí znovu.“
Zasalutoval veliteli farmy a odešel ke svému křídlu. Draci byli přivázáni v dlouhých řadách za Borsovou pracovnou. Když ho draci uviděli, začali syčet a zvedat své šupinaté hřebeny - ne na pozdrav, to věděl, ale v dračí směsici hněvu, znepokojení a hladu.
Někteří lidé obdivovali jednorožce, kteří byli krásní a tak
Autor vychází z organizačního schématu britského a amerického letectva. Tzn. čtyři draci jsou letka (flight), dvanáct draků + čtyři záložní představují peruť (squadron), což je základní organizační jednotka. Nadřazená jednotka je paj< křídlo (wing), která zahrnuje několik perutí, avšak její složení se mění v souvislosti s předpokládanými úkoly jak co do početního stavu, tak i co se týče technického vybavení. (Pozn. překl.) bystří jak zvířata mohla být. Jiní obdivovali koně, kteří byli úplně hloupí. A samozřejmě, někteří obdivovali drak}', kteří nebyli jen hloupí, ale i zlomyslní až do morku kosti. Sabrino se zachechtal. Nikdo, pokud věděl, neobdivoval behemothy - a to bylo tak}' dobře.
Zavolal na ordonanci. Když k němu mladý podřízený přiběhl, Sabrino řekl: „Svolejte muže z mého křídla. Máme rozkaz přesunout se co nejrychleji do Gozza, abychom je bránili proti prokletým Fortliweganům.“ Podřízený se uklonil a odběhl.
Za okamžik trubač zatroubil půl tuctu drsných, rozkazovač-ných tónů: počáteční not}7 algarvské národní hymny. Jak je troubil znovu a znovu, vyřítili se muži ze svých světlehnědých stanů a rozběhli se s vlajícími kilty, aby se před Sabrinem seřadili do čtverce osm krát osm. Před čtvercem stanuli čtyři kapitáni. Draci syčeli, skučeli a roztahovali svá

obrovská křidla. I když byli hloupí, pochopili, že toto shromáždění znamená, že pravděpodobně brzy poletí.
„Je válka," řekl Sabrino letcům svého křidla. „Máme rozkaz přesunout se do Gozza, abychom bojovali s Forthwegany. Je každý muž i se svým zvířetem připraven k odletu během hodiny?" Ozvalo se sborové ano, jen jeden muž se smutkem ve tváři zvedl ruku. Sabrino na něj ukázal. „Mluvte, Corbeo!"
„Můj pane," řekl Corbeo, „s politováním hlásím, že roztržená křídelní blána mého draka se ještě dostatečně nezahojila, aby mohl letět." Zahanbeně sklopil hlavu. „Kdyby jen válka byla počkala do příštího týdne - „
„To nebyla vaše chyba a nedá se s tím nic dělat," řekl Sabrino, a dodal: „Hlavu vzhůru, vojáku! Týden není tak dlouhá doba. Ještě si zabojujete. Možná vám dokonce dají čerstvé zvíře ještě předtím, když si budou myslet, že rychle potřebují vycvičené letce."
Corbeo se uklonil. „Kéž by tomu tak bylo, můj pane."
Sabrino zavrtěl hlavou. „Ne, protože to by znamenalo, že naše milované království je ve velkém nebezpečí. Doufám, že budete odpočívat, popíjet víno a prohánět holky, dokud se váš drak neuzdraví." Corbeo se znovu uklonil, tentokrát s úsměvem. Potěšen sám sebou se Sabrino obrátil k celému křídlu: „Muži, připravte se k letu. Kapitáni, ke mně."
Jeden z kapitánů, Domiziano, položil otázku, kterou Sab-rino očekával: „Můj pane, budeme mít dost sil, abychom útočníky zahnali?"
„Musíme," řekl Sabrino prostě. „Algarve na nás závisí. Nevydáme dobrovolně ani píď země. Za žádnou cenu" - vzpomněl si na Mezentiova slova z balkónu - „nesmíme dopustit, aby si Forthweg podal ruce s Jelgavou. Abychom tomu zabránili, nebudeme litovat našich životů. Jasné?" Domiziano i velitelé dalších tří perutí přikývli. Sabrino je poplácal po zádech. „Skvělé. A ted' se musíme připravit i my sami."
Když se vyšplhal na spojení šíje a křídel svého draka, když tam pobodl ostruhou jeho měkkou kůži a zvíře se vzneslo do vzduchu, když hluboko pod ním začala za hřmotu dračích křídel ubíhat země, na chvíli dokázal pochopit proč někteří lidé vzdychali při pohledu na tato veliká zvířata. Když drak začal otáčet hlavu, aby se ho pokusil kousnout dokud ho neudenl do čumáku bodcem na dlouhé násadě, proklel ty lidi, kteří nic nevěděli o skutečných dracích, jako bandu idiotů.
Pozemní hranici mezi Unkerlantem a Gyongyosem tvořily Elsungské hory. Kde přesně tu hranici tvořily, to b)'la otázka, na které se král Swemmel z Unkerlantu a ekrekek Arpád z Gyon-gyose nemohli shodnout. A protože se nemohli shodnout, několik tisíc mladých mužů z obou království řešilo tu otázku za ně.
Leudast by byl raději na své farmě nedaleko forthwegské hranice než u táborového ohně tady, uprostřed skalami posetého ničeho. Pokud šlo o něho, Arpád si klidně mohl vzít kterýkoli z těch balvanů, pokud byl takový blázen, zeje chtěl.
Své mínění si však ponechával pro sebe. Seržanti takové věci neviděli rádi. A důstojníci ještě méně. Podle toho, co lidé říkali (samozřejmě šeptem), král Swemmel měl ten nejčernější pohled na všechno. Když konečně vyhrál dlouhou občanskou válku proti svému bratrovi-dvojčeti potoví, považoval Swemmel každého, kdo s ním nesouhlasil, za zrádce. Spousta lidí zmizela, protože měl Swemmel tento názor. Leudast nechtěl přidat své jméno k jejich seznamu.
Sehnul se, aby si opekl kus klobásy, napíchnutý na prutu. Otáčel jím mezi dlaněmi, aby se tvrdá, pepřená klobása opekla rovnoměrně ze všech stran. Jeho seržant, veterán jménem Mag-nulf, souhlasně přikývl, řka: „Velmi efektivní, Leudaste."
„Děkuji vám, seržante," zazářil Leudast. To byla velká pochvala. Nikdy předtím, než ho odvodní komisaři odvedli z jeho farmy a navlékli ho do šedivé tuniky, slovo efektivita neslyšel, ale král Swemmel byl jeho fanatickým vyznavačem, což znamenalo, že každý pod Swemmelem byl jeho fanatickým vyznavačem také. Spolu s tím, že se naučil jak zabíjet nepřátele Unkerlantu, naučil se omílat i frázi: „Čas a pohyb - nejkratší a nejmenší."
„Nejkratší a nejmenší," přisvědčil Magnulf s plnými ústy. Leudast měl trochu potíže rozumět mu, ale čekat, až sousto spolkne, by bylo neefektivní. Magnulf se poškrábal na svém velikém nose - ačkoli ne tak velkém, jako měl Leudast a nejméně polovina mužů v četě - a pokračoval: „Ti smradlaví Gongové se určitě v noci o něco pokusí. Slyšeli jsme to od zajatců." Leudasta napadlo, jak z nich ty zprávy ždímali. Efektivně, bezpochyby. Trochu se mu sevřel žaludek, když si představil, jak efektivní mohli vyšetřovatelé být.
Jeden z jeho kamarádů, podle unkerlantských měřítek štíhlý chlapík jménem Wisgard, řekl: „Doma by byla půlnoc nebo tak nějak, a tady slunce sotva zapadlo."
„ Jsme veliké království." Magnulf se mohutnou rukou uhodil do své široké hrudi. „A budeme ještě větší, až vyženeme Gongy z pevniny na jejich zatracené ostrovy."
„3ylo by to snazší, kdyby nám nebyli ukradli takový kus země během Války králů-dvojčat." řekl voják jménem Berthar.
„To dokazuje, jak je důležitá efektivita," řekl Magnulf. „Království se daří dobře s jedním králem - to je efektivní. Pokus se dát dva do prostoru určeného pro jednoho, a všechno se rozpadne na kusy."
To nebyla efektivita, alespoň ne v tom smyslu, jak se na věci díval Leudast. To byl jen zdravý rozum. Kdyby byl buď Swemmel nebo Kyot připustil, že je tím mladším z dvojčat, Unkerlant by byl ušetřen spousty hoře. Armády pochodovaly sem a tam přes Leudastovu farmu - tenkrát to byla íarma jeho otce, protože on se narodil, když už občanská válka konečně dohasínala - ukradly, co mohly, a spálily spoustu toho, co se ukrást nedalo. Venkov se z toho zotavoval léta.
A teď, když se konečně zotavil, byla tady další válka na vzdálené hranici království. Leudast na tom ani za boha nedokázal vidět nic efektivního. Ale opět nepovažoval za efektivní o tom mluvit.
K ohni přišel kapitán Urgan a řekl: „Buďte ostražití, vojáci. Gyongyosané plánují nějakou lumpárnu." „Už jsem je varoval, pane," řekl Magnulf. „Efektivní," řekl Urgan rázně. „Mám také další zpráv}': na dálném východě všichni sousedé vpadli Algarve do zad."
„Jeho Veličenstvo bylo tak moudré, že nás udrželo stranou od této války," řekl Magnulf. „Nechme všechny ty dlouhé

bastardy, ať se navzájem pozabíjejí.“
„Forthwegané nejsou dlouzí bastardi,“ řekl Berthar se zbytečnou přesností.
Magnulf na něj vrhl pohled, který si nepochybně nacvičil před zrcadlem. „Možná nejsou dlouzí bastardi, ale stejně jsou to bastardi,“ zavrčel seržant. „Kdyby nebyli bastardi, neodvrhli by za Války králů-dvojčat unkerlantskou svrchovanost, nebo ano?“
Jeho tón dával jasně najevo, že jakýkoli drah odpovědi by byl neefektivní, ba nerozumný. Berthar nemusel být mágem první třídy, aby na to přišel. Zůstal zticha. Kapitán Urgan dodal: „A Fortliweg má svůj vlastní podíl Kaunianů. A ti jsou dlouzí bastardi každým coulem, stejně jako ti všiví Algarvané.“
Berthar se ze všech sil snažil vypadat, jako by nikdj' nebyl tak nepředložený, že otevřel ústa. Leudast by se takové ukva-penosti nedopustil. Teď se zdvořile zeptal: „Pane, je něco známo o tom, co mají Gongové v úmyslu?“
„Obávám se, že ne,“ řekl Urgan. „Ale nečekám nic velikého - s tak málo siločárami v tomhle zapomenutém kousku světa mají stejné potíže dostat sem muže a zásoby jako my. Tohle není nejefektivnější válka, která kdy byla vedena, ale Gyongyos ji začal a my jsme museli odpovědět.“
Krátké zasyčení rozráženého vzduchu byla jediná výstraha, které se Leudastovi dostalo předtím, než asi padesát metrů od ohniště vybuchlo vejce. Světelný záblesk a závan horka z energie, kterou uvolnilo, ho srazily na zem. Měl pocit, že oslepl: na chvíli viděl jen rozmazané purpurové skvrny.
Nepotřeboval ani slyšet skučení snášejícího se draka, aby věděl, že útočí na muže kolem ohně. Nepotřeboval ani vidět, aby věděl, že ho drak bude schopen uvidět, když zůstane blízko plamenů. Odplížil se pryč, naráženje do kamenů a zakrslých horských keřů se špičatými listy, jejichž jméno neznal: než ho Verbíři odvedli z farmy, byl člověkem z nížin.
Uviděl plamen, který prudce vytryskl z drakovy tlamy, uviděl ho a ucítil i sirné výpary. Někde za ním zaječel Wisgard. O chvíli později vystřelil ze země tenký, bledý paprsek světla. Leudast si přál, aby měl svoji vlastní zbraň přehozenou přes záda. Pak by mohl také střílet na nepřítele, místo aby hledal jen
úkryt.
Ale Gyongyosané, stejně jako lidé z většiny dnešních království, byli dost chytří, aby postříbřili břicha a spodní plochy křídel svých draků. Paprsek, který by byl propálil díru do člověka, se od takového nátěru neškodně odrazil.
Drak znovu vyplivl proud ohně a na zemi se ozvaly další výkřiky. Nikdo na zvíře nevystřelil, když odlétalo k západu. Proud vzduchu od jeho křídel rozcuchal Leudastovi vlasy.
Usilovně mrkaje klopýtal ke zbraním. Když nahmatal svou vlastní, připlazili se k němu Magnulf a Berthar. „Kde je kapitán?“ zeptal se Leudast.
„Tam vzadu, spálený jako chleba, který jsi zapomněl nad ohněm,“ odpověděl Magnulf. Někde na západ od nich kdosi zakopl o skálu. Magnulf zaklel. „A támhle přicházejí Gongové. Nu, uvidíme, jak nákladní pro ně budeme. Roztáhněte se - nepotřebujeme, aby nás obešli po křídle.“
Leudast se plížil k velkému balvanu asi pět až sedm metrů vzdálenému. Paprsek podobný tomu, který' nešťastný kapitán Urgan vypálil na draka, kmitl kolem něho, ale nezasáhl ho. Vrhl se za balvan a skoro si přitom vyrazil dech. Pak se, opatrně vyhlížeje do tmy, pokusil najít místo, odkud na něho nepřítel vystřelil.
Velká nevýhoda při používání paprskové zbraně v noci spočívala v tom, že pokud člověk minul, záblesk světla prozradil nepříteli, kde je. Pokud byl chjtrý, nezůstal tam dlouho. Ale pokud se začal pohybovat, vystavil se palbě sám nebo způsobil nějaký hluk.
Leudast zaslechl nějaký zvuk zprava: spěšné kroky. Rychle se otočil. Přímo k němu přicházel gyongyoský voják, který si musel všimnout šramotu a následného žuchnuti, které způsobil, když se vrhl za balvan. Leudast zvedl zbraň.
Spíš náhodou než díky dobrému zamíření jeho paprsek zasáhl Gonga přímo do hrudi. Jen na okamžik zahlédl nepřítelovu širokou, užaslou tvář, připomínající zvířecí - alespoň hladce oholenému Unkerlanťanoví - svým huňatým žlutým plnovousem. Muž vykřikl, spíš překvapením než bolestí, a zhroutil se.
„Jeho bouchačka,“ zamumlal Leudast a rozběhl se k padlému, aby mu ji vzal. Nevěděl, kolik energie zbývalo v jeho vlastní. Tak daleko od silové čáry, bez mága první třídy po ruce, když došla energie, byla zbraň k ničemu. Bylo dobré mít po ruce druhou.
Zachmuřeně pohlédl na Gyongyesanovo tělo, z něhož stoupala slabá vůně spáleného masa spolu se záchodovým zápachem nálile uvolněných vnitřností. Ten bastard byl už mrtvý, to bylo jisté. Mág by nemusel být první třídy, aby dokázal vytáhnout z oběti energii. Vojáci, kteří se sami obětovali, aby dobili energií zbraně svých kamarádů, dostávali Hvězdu efektivity -samozřejmě posmrtně - ale využívat k tomuto účelu zajatce bylo ještě efektivnější.
Ale na tom vůbec nezáleželo, tady ne. Jednak neměl zajatce, jen mrtvolu. A kromě toho tady nikde nebyl žádný mág. Odplazil se zpátky za svůj balvan a napjatě vyčkával na další útok Gyon-gyosanů.
Ale několik minut bylo ticho. Snad si nebyli jistí, kolik škod způsobil útok draka. Nebo možná nebyli o nic nadšenější válečníci než Leudast. Usryšel jak kdosi, patrně nějaký důstojník, k nim drží řeč v jejich nesrozumitelném jazyce. Věda, co by na takovém místě říkal unkerlantský důstojník, Leudast hádal, že jim ten chlapík říká, že to schytají od něho hůř než od nepřítele, jestli se okamžitě znovu nepohnou.
A pohnuli se, ti bastardi, někteří z nich pálíce, ostatní pod krytem palby postupujíce vpřed. Leudast se vztyčil, vypálil pár záblesků a pak se opět skryl, než ho Gongové mohli proděravět tak, jak on proděravěl jejich vojáka.
Když uslyšel, že jich ho zprava obchází víc, stálil se zpátky. Paprsek proletěl v děsivé blízkosti od něho a zasáhl skálu těsně před jeho obličejem. Ale pak se dostal opět do dobrého úkrytu a vypálil zpět na nepřítele.
A pak, k jeho překvapení, začali přibíhat zezadu další Unker-lanťané, skandujíce v běhu jméno krále Swemmela. Gyongyo-sané také začali zděšeně křičet. Jejich šance zmizela, a oni to věděli. Posila sebou dokonce měla přenosný vrhač vajec. Gongové zavyli, když se stali terčem skořápek plných světla a ohně!
„Kupředu, vojáci!“ vykřikl unkerlantský důstojník. „Vyžeňte je z hor. Král Swemmel a efektivita!“

Pokud šlo o Leudasta, myslet si, že pár čet vojáků dokáže vyhnat Gyongyesany z Elsungských hor nebylo moc efektivní. Ležel, lapaje po dechu, za svou skálou. Byl v horách už nějaký ten pátek. Žádný přehorlivý idiot ho nepřiměje, aby se nechal zabít, zvlášť když právě ve zdraví přežil ostrou šarvátku. „Zůstat naživu je také efektivní.“„ zamumlal a zůstal sedět.
Fernao stál na přídi obchodní lodi Leopardice, která směřovala k severozápadu ze Setubalu, hlavního města Lagoasu, směrem k algarvskému přístavu Feltre. Mág se cítil usouženě. Nejenže musel nosit v hlavě síť silových čár na moři - obtížněji zjistitelných než ty, které byly na pevnině - ale také si musel dávat pozor na jakoukoli stopu sibijských válečných lodí, a možná i těch z Valmiery.
Přistoupil k němu kapitán Rogelio. „Nic?“ zeptal se. „Ne, pane,“ zavrtěl Fernao hlavou a ucítil, jak se mu na zádech hází koňský ohon. Jako většina Lagoasanů byl vysoký a hubený. Za určitého osvětlení byly jeho vlasy světle hnědé, jindy se zdály tmavohnědé. Jeho úzké oči s kožním záhybem ve vnitřním koutku, který jim dodával šikmého vzezření, vypovídaly o jeho kuusamanské krvi. „Všechno se zdá tak klidné, jako kdybychom byli stále v míru.“
Rogelio zavrčel: „Lagoas je v míru, to byste si měl zapamatovat. Jsou to všichni ti ostatní blázni, kteří uvrhli svět do plamenů.“ Nakroutil si knír: nosil ho mohutný a navoskovaný podle algarvské módy.
„Jako kdyby svět byl stále v míru,“ přijal Fernao opravu; jako každý mág hodný svého titulu, i on prahl po přesnosti. Po chvíli pokračoval: „V Šestileté válce jsme si volili strany.',„
„A taky nám to hodně vyneslo,“ znovu zavrčel kapitán Leopardice. „Co jsme z toho měli? Tisíce - desítky, stovky tisíc - mrtvých, ještě víc zmrzačených, válečný dluh, ze kterého se teprve teď začínáme whrabávat, polovinu tonáže potopenou - a vy to chcete znovu? Já si o tom myslím tohle.“ Plivl - opatrně, přes zábradlí na závětrné straně.
„Nikdy jsem neřekl, že to chci znovu,“ odvětil Fernao. „Můj starší bratr zahynul v lesích před Priekule. Moc se na něho nepamatuji; bylo mi tenkrát jen takových šest nebo sedm let. Ztratil jsem strýce - mladšího bratra mé matky - a bratrance, a další bratranec přišel o nohu.“ Pokrčil rameny. „Já vím, že to není nic zvláštního. Spousta rodin v Lagoasu může vyprávět horší historky. A příliš mnoho rodin prostě není, po Šestileté válce.“
„To je pravda.“ řekl Rogelio a důrazně přikývl. Všechno, co dělal, dělal důrazně; napodoboval algarvský styl nejenom pokud šlo o knír. „Tak proč jste tak zatraceně nešťastný, že zůstáváme v míru?“
„Já nejsem nešťastný, že zůstáváme v míru,“ řekl Fernao. „Jsem nešťastný, že zb};tek světa jde zase do války. Všechna ta království ve východním Derlavai utrpěla tolik jako my.“
„A Unkerlant,“ přerušil ho Rogelio. „Nezapomeňte na Un-kerlant.“
„Unkerlant je království ve východní Derlavai ... v obvyklém smyslu toho slova,“ řekl Fernao s matným úsměvem, který se rychle vytratil. „Dík)' Válce králů-dvojčat ublížili sami sobě víc, než to kdy dokázalo Algarve, a Algarve jim způsobilo spoustu škod.“
Rogeliův knír se pohrdavě zkřivil. „Byli velnu efektivní při ubližování sami sobě.“
Fernaovo zasmání mělo poněkud hořký nádech. „Král
Swemmel učinil Unkerlant efektivním v téže době, kdy král Gainibu udělal z Valmieřanů opatrný a podezíravý národ.“
„Ale Gainibu má přece jen trochu rozumu - asi tak, jak se dá očekávat od Valmieřana,“ řekl Rogelio. „Nepokouší se udělat ze svého národa něco, co není.“ Kapitán mávl rukou. „Vidíte, příteli? Mezi námi, vyřešili jsme všechny problémy světa.“ „Až na jeden: jak přimět svět, aby nám věnoval pozornost,“ řekl Fernao sardonicky.
Kapitán se vrátil k otázkám mořeplavby. „Když plujeme úhybným kursem, můj čarodějnický příteli, neměli 03'chom brzy změnit siločáry?“
„Kdybychom skutečně chtěli plout úhybným kursem, museli bychom plachtit, s plachtami a stěžni, jak to dělávali za časů Kaunianského impéria,“ řekl Fernao. „Kdybychom to dělali, mohli bychom proplout tak těsně kolem Sibiu, že byste doplivl na břeh, a nikdo by si nás nevšiml.“
„Oh, to ano, nepochybně,“ řekl Rogelio, zvedaje obočí. „A kdyby přišla v nesprávnou chvíli bouře, zahnala by nás rovnou na clujské útesy. Ne, pěkně děkuji! Možná to tenkrát byli chlapi, ale byli to šílenci, jestli chcete slyšet, co si o tom myslím já. Plavit se pomocí větru a odhadu, bez mapy zemské energie, která se dá využít? To byste musel být blázen, abyste se o něco takového pokoušel.“
„Ne, jenom nevědomý člověk - nebo jachtař.“ řekl Fernao. „A protože nejsem ani jeden z nich ...“ Vytáhl amulet z magnetovce a jantaru, zasazených do zlata. Když ho držel mezi dlaněmi obou nikou, cítil energii, proudící siločárou, po níž se plavila Leopardice. Nedokázal slovy vyjádřit ten pocit, který ho prostupoval, ale chápal, co znamená. „Tři minuty, kapitáne, snad čtyři, než se naše čára protne s další.“
„Pak je dost času, abych sám převzal kormidlo,“ řekl Rogelio. „Ten pitomec, co ho máme za kormidelníka, by se nejspíš zrovna šťoural v nose nebo si pulíroval konzoli, až mu dáte signál, a pak bychom se řítili pořád dál, pravděpodobně Si-bianům rovnou do chřtánu.“
Aniž čekal na odpověď, spěšně se vzdálil. Fernao věděl, že kormidelníka tupil neoprávněně. A věděl také, že Rogelio ví, že je urážlivý, a že kapitán vždycky jednal se svými muži velmi zdvořile, když byli pospolu. Rogelio byl výstřední, ale prostý -tone.
A pak mág zapomněl na Rogelia, zapomněl na všechno kromě pocitu, který vycházel z amuletu a pronikal jeho tělem. Nebyl ani tak jeho vykladačem jako jeho vedením, stejně jako siločára byla vedením pro energii, kterou amulet cítil. Trochu se naklonil, když se tok energie změnil, a pak zvedl vysoko svou pravici.
Leopardice zatočila ostře doprava a paluba se pod jeho nohama naklonila. Žádná loď pod plachtami by nedokázala udělat tak ostrý obrat; ten pohyb byl skoro takový, jako když geometr narýsuje pravý úhel. Fernao nemohl vidět křižovatku siločar, ale ani ji vidět nepotřeboval. Měl i jiné smysly.
Jakmile si byl jistý, že obrat byl proveden správně, nechal amulet sklouznout na jeho obvyklé místo, nad srdce. Z můstku mu zamával Rogelio. Opětoval jeho zamávání. Byl pyšný na to, co dělal, a na to, že to dělal dobře.

Pak se však náhle zamračil. Znovu uchopil amulet a podržel ho mezi dlaněmi. Znovu zamával směrem k velitelskému můstku, tentokrát naléhavě. „Kapitáne!“ vykřikl. „Budeme mít společnost.“
„Co se děje,“ zavolal Rogelio, používaje stočené dlaně jako hlásnou troubu.
„Záchvěv na siločáře, kapitáne - ne, záchvěvy,“ opravil se Fernao. „Dvě lodi na této zemské čáře, směřující k nám. Možná hodinu plavby od nás, možná o trochu míň.“
Rogelio zaklel. „Vědí také, že jsme tady?“ zeptal se. „Pokud jejich mágové nespí, tak ano,“ odpověděl Fernao. Kapitán Leopardice vychrlil další sadu kleteb. Pak se pokusil podívat na nevítanou zprávu z lepší strany. ..Nebudou to náhodou algarvské lodi, které nám připlouvají naproti, aby nás doprovodily do přístavu?“
Fernao se znovu zamračil; to ho nenapadlo. Soustředil se na amulet. .Nemyslím, že to jsou Algarvané,“ řekl konečně, „ale nejsem si jist. Sibiu a Algarve používají stejnou silovou magii, nepříliš odlišnou od naší. Valmieřané to nejsou, tím jsem si jist. Valmiera a Jelgava mají svůj vlastní styl.“
Rogelio přešel dopředu, aby spolu mohli hovořit bez křiku.
„Takže to budou Sibiané,“ řekl. „Teď to teprve začne být zajímavé.“
„Jsme neutrálové,“ řekl Fernao. „Sibiu potřebuje náš obchod víc než Algarve: jejich ostrov)7 neposkytují ani zdaleka všechno, co Sibiané potřebují. Jestli se nás pokusí blokovat, uvalíme na ně embargo. Musel byste byl hlupák, abyste si myslel, že by král Vitor řekl něco takového, kdyby to nemyslel vážně, a Sibiané nejsou hlupáci.“
„Jsou ve válce,“ řekl Rogelio. „Neuvažujete normálně, když jste ve válce. Každý, kdo to neví, je tak)' hlupák, můj drahý mágu.“
„Může být.“ Fernao se uklonil s dokonalou zdvořilostí. „Ale řeknu vám toto, můj drahý kapitáne: jestli Sibiu bude nadmíru obtěžovat lagoaskou plavbu, Vitor na ně neuvalí jen embargo. Půjde do války, a to je boj, ve kterém Sibiu nemůže zvítězit.“
„Sibiané proti Algarve a nám?“ Rogelio našpulil rty, pak přikývl. , Jo, v tom máte pravdu, i když ať visím, jestli se mi líbí ten nápad spojit se s králem Mezentiem.“
„Nebyli bychom spojenci, jen lidé, kteří mají stejného nepřítele,“ řekl Fernao. „Unkerlant a Kuusamo bojují proti Gyon-gyosu, ale nejsou spojenci.“
„Spojil byste se vy s Unkerlanťany? To bych skoro raději políbil Mezentiovu holou lebku,“ opáčil Rogelio. Pak vycenil zuby v děsivé grimase. „Ale kdyby Sibiané přemluvili Kuusamo, aby nám vpadlo do zad - „
„To se nestane,“ řekl Fernao a doufal, že má pravdu. Měl důvod, aby si to myslel. „Kuusamo nepůjde do dvou válek zároveň.“ Rogelio zabručel: „Hm, možná ne. Já bych nechtěl být ve dvou válkách současně. Při králově bradě, já bych nechtěl být ani v jedné válce. Výkřik z pozorovacího koše ho přiměl otočit se: „Dvě lodi na západním obzoru, pane! Vypadají jako sibijské fregaty.“
Rogelio se vrhl na můstek. Fernao se zahleděl k západu. Štíhlé, žralokovité siluet)' se rychle zvětšovaly: sibijské fregaty, ježící se zbraněmi a vrhači vajec, jejich třpytivé sféroidní střely mohly vyřídit loď na vzdálenost několika núl. Leopardice se jim nemohla ani postavit na odpor, ani jim uniknout.
„Mistře mágu, oni nás zdraví,“ zavolal Rogelio z můstku. „Vy mluvíte sibijsky, že? Moje sibijština je mizerná, a ten bastard, se kterým mluvím, neumí moc lagoasky.“
„Ano, mluvím sibijsky.“ Fernao si pospíšil na můstek. Sibijština, algarvština a lagoaština byly příbuzné jazyky, ale ty první dva byli bratři, a lagoaština byla jejich vzdálený bratranec s gramatikou odlišnou od prvých dvou a mnoha slovy vypůjčenými z kuusamštiny a kaunijštiny. Mág pohlédl v krystalu Leopardice na muže v uniformě sibijského námořnictva barvy mořské zeleně. Fernao se sibijsky představil a zeptal se: „Kdo jste a co žádáte?“
„Jsem kapitán Propatriu z ímpaleru, Královské sibijské námořnictvo,“ odvětil muž prostřednictvím krystalu. „Zastavte svou loď, abychom mohli vstoupit na palubu a prohlédnout ji.“
Rogelio zavrtěl hlavou, když to mág přeložil. „Ne,“ řekl Fernao.,.Na to nemáte právo. Zahráváte si s námi na vlastní nebezpečí.“
„Plujete do Algarve,“ řekl kapitán Propatriu. „Prohledáme vás.“
„Ne,“ opakoval Fernao. „Král Vitor nám nařídil, abychom nedovolili rušit náš obchod žádnému království, pod trestem embarga nebo horších sankcí proti rušiteli. Může si to Sibiu dovolit?“
„Smradlaví, arogantní Lagoasané,“ zamumlal Propatriu. Fernao předstíral, že neslyší. Sibijsky' námořní důstojník se trochu sebral a řekl přímo do krystalu: „Počkejte.“ Vyleštěná plocha pohasla.
„Co dělá?“ zeptal se Rogelio.
„Volá domů pro instrukce, pokud se nemýlím,“ odpověděl Fernao. Kdyby se mýlil, věci by velmi rychle vzaly prudký spád.
Ale po několika minutách se kapitán Propatriu opět zjevil v krystalu. „Pokračujte,“ zavrčel, a zdálo se, že Lagoasany nenávidí. Dodal: „Moje kletby jdou s vámi,“ a zmizel. Rogelio a Fernao vydechli úlevou, Leopardice proklouzla mezi oběma sibij-skými fregatami a pokračovala v cestě k Algarve.

II.

Hajjaj jel z paláce krále Shazliho na unkerlantské vyslanectví v Bishe s chutí člověka, který si jde nechat vytrhnout zub. Stejně jako král Shazli, stejně jako každý Zuwayzan se špetkou rozumu v hlavě, i on pohlížel na ohromného jižního souseda Zu-wayzy s podobnou obezřetnou pozorností, jakou by věnovala každá domácí kočka lvu, bydlícímu ve vedlejších dveřích.
Slunce pražilo téměř vertikálně z emailově modré oblohy: Zuwayza se ležela severněji než ostatní derlavaiská království. Navzdory té tropické záři, většina mužů a žen v ulicích na sobě měla jen sandály, klobouky se širokým okrajem a nic

mezi tím. Se svou tmavohnědou kůží přijímali dokonce ještě větší díl slunečních paprsků.
S ohledem na unkerlantskou citlivost si Hajjaj navlékl bavlněnou tuniku, která ho zahalovala od krku ke kolenům. Nikdy neviděl žádný smysl v tom oblékat se, až do své první zimy na universitě v Trapani, před tím, než vypukla Šestiletá válka. Stále vtom nespatřoval žádný smysl v podnebí, jaké panovalo v Bishe, ale považoval to za součást cen)', kterou platil za to, že je diplomat.
Před vyslanectvím stáli na stráži unkerlantští vojáci. Měli na sobě šedivé tuniky, které se podivně vyjímaly ve městě bělostných omítek a zářícího zlatého pískovce. Pot promáčel vojákům jejich látku na hrudi i pod pažemi. Přesto, že trpěli v tom, co pro ně bylo strašlivé horko, stáli nepohnutě, až na jejich oči, kterýma hladově sledovali každou hezkou mladou ženu, kráčející kolem. Hajjaj se zasmál, ale jen uvnitř, kde to nebylo vidět.
Vyslanec krále Swemmela vZuwayze byl muž středních let jménem Ansovald. Možná měl nějaké kouzlo, které ho chránilo proti poceni, nebo byl jen příliš tvrdohlavý, aby připustil takovou čistě lidskou chybu. Ale ať to dokázal jakkoli, jeho tunika a čelo zůstaly suché.
„ Jménem svého krále vás zdravím," řekl Hajjajovi poté, co sluha doprovodil zuwayzského ministra zahraničí do jeho komnaty. „To, že jste tak přesný, ukazuje vaši efektivitu."
„Děkuji vám. I já vás zdravím jménem svého krále," odvětil Hajaj. On i Ansovald spolu hovořili algarvsky, kterýžto jazyk oba plynně ovládali. Hajjaj si pomyslel, že od Swemmela by bývalo efektivnější, kdyby poslal do Bishy vyslance, který mluví zuwayzsky, ale říci to mu nepřipadalo diplomatické. On sám rozuměl víc unkerlantsky, než připouštěl. Stejně jako kterýkoli jiný Zuwayzan za podobných okolností, pomyslel si: rozumím unkerlantsky víc, než bych chtěl.
„Dobrá, jaký je účel našeho setkání?" zeptal se Ansovald. Strohý jako Unkerlanťan byla běžná zuwayzská fráze. Kdyby byl Hajjaj navštívil některého ze svých krajanů, popíjeli by čaj a víno, pojídali koláčky a vedli nezávaznou konverzaci, než by se případně dostali k úředním záležitostem. Kdyby Ansovald přišel do paláce, Hajjaj by ho byl také protáhl nenuceným rituálem pohostinnosti, spíš aby Swemmelova vyslance otrávil než kvůli formě. Ale tady vládla unkerlantská pravidla. Hajjaj si povzdechl, ne tak zcela neviditelně.
„Účel tohoto setkání, vaše excelence, je tlumočit vám nespokojenost mého panovníka s nedávnými provokacemi podél hranice mezi našimi dvěma královstvími," řekl Hajjaj. Král Shazli byl zelený vztekem a vyskakoval metr dvacet. Slovo nespokojenost to opisovalo tak diplomaticky, jak jen to bylo možné.
Ansovaldova masivní ramena sebou pohnula nahoru a dolů. „Důrazně popírám, že k jakýmkoli takovým provokacím došlo," řekl.
Hajjaj sáhl do koženého pouzdra a vytáhl krátký svitek. „Vaše excelence, mám tady seznam zabitých zuwayzských pohraničníků a vojáků, zraněných zuwayzských pohraničníků a vojáků a zuwayzského majetku na území Zuwayzy, zničeného během unkerlantských vpádů v tomto období, a seznam un-kerlantských budov a táborů, vybudovaných na území, které je právoplatně pod vládou krále Shazliho."
Ansovald pročetl dokument - psaný jako většina diplomatické korespondence klasickou kaunijštinou - a pak znovu pokrčil rameny. „Všechny tyto údajné incidenty se odehrály na unkerlantské půdě," řekl. „Jestli je tady někdo provokatér, pak jetoZuwayza."
„A teď vážně, vaše excelence!" zvolal Hajjaj - rozhořčení na okamžik překonalo diplomacii. Ukázal na mapu Zuwayzy na stěně za Ansovaldem. „Podívejte se, prosím, znovu. Některé z těch incidentů se odehrály deset až patnáct mil na sever od hranice mezi našimi dvěma královstvími, stanovené Bludenz-skou smlouvou."
„Ah, Bludenzská smlouva.'„ Ansovaldův úsměv byl všechno jiné než příjemný. „Zrádce Kyot s vámi usmlouval Bludenz-skou smlouvu, protože si myslel, že to bude efektivní: když nebude bránit vašemu odtržení, bude mít víc zdrojů, které bude moci použít proti králi Swemmelovi. Moc mu to pomohlo." Jeho nepříjemný úsměv byl ještě širší. „Proč by měl král Swem-mel věnovat sebemenší pozornost čemukoli, co udělal zrádce?"
Hajjaj už nebyl rozhořčený. Teď byl vyděšený. Na okamžik ho napadlo, jestli by Unkerlant byl příjemnějším sousedem, kdyby byl býval vyhrál Válku králů-dvojčat Kyot. Pochyboval o tom: Unkerlanťané, na neštěstí, zůstávali Unkerlan-ťany. Velice obezřetně řekl: „Král Swemmel se řídil podmínkami Bludenzské smlouvy od té doby, kdy získal vládu nad Unkerlantem. Nebyl byste tady jako jeho vyslanec, vaše excelence, kdyby nepovažoval Zuwayzu za svobodné a nezávislé království. Bylo by pro něj efektivní měnit politiku, která mu přnesla dobré výsledky?"
Ani fráze, která se pro uši Unkerlanťanů zdála magická, vyslance nezviklala. Krče znovu rameny, Ansovald řekl: „Co je efektivní, mění se s okolnostmi. V každém případě, protest, který jste mi předal od krále Shazliho, je zamítnut. Máte ještě něco, nebo jsme hotovi?"
I podle unkerlantských měřítek tohle bylo na samé hranici hrubosti. „Informujte, prosím, krále Swemmela, že budeme své liranice bránit" řekl Hajjaj. vstávaje. Na odchodu přidal další střelu: „Své legitimníhranice."
Ansovald zívl. Legitimita ho nezajímala. Hajjaj si zlomyslně pomyslel, jestli zajímala jeho otce.
Venku na ulici ze sebe zuwayzský ministr málem strhl svoji tuniku rovnou před unkerlantským vyslanectvím. To by neukázalo těm netečným, potícím se vojákům nic, co by chtěli vidět, ale ulevilo by to jeho pocitům. Nikoli bez lítosti se toho zdržel. Když jel do paláce, mrzutě sledoval pot, promáčející bavlnu.
Jakmile se ocitl v paláci - budově, jejíž silné cihlové zdi pomáhaly bojovat proti horku - stáhl si tuniku přes hlavu. Shazliho strážní se chápavě zašklebili, když vydechl úlevou. „Jako pohřební rubáš, eh, vaše excelence?" řekl jeden z nich a v jeho tmavé tváři se zaleskly bílé zuby.
„Tak, tak." Hajjaj smotal tuniku do koule a zastrčil ji do kufříku. Vánek příjemně chladil jeho kůži. Mávnutím ruky přivolal jednoho z Shazliho služebníků. „Může mě teď Jeho Veličenstvo přijmout? Právě jsem se vrátil zjednání s Ansovaldem z Unkerlantu." Ani slovem, ani výrazem nedal najevo, že setkání s Ansovaldem nedopadlo vůbec dobře. Do toho kromě krále nikomu nic nebylo.
„Samozřejmě, vaše excelence," odpověděl sluha. „Čekal na váš návrat."

Shazli přijal svého ministra zahraničí v komnatě vedle trůnního sálu. Hajjaj se hluboko uklonil králi Zuwayzy, který bez své zlaté obroučky označující jeho hodnost mohl být kýmkoli: při absenci oblečení bylo těžké uhodnout něčí postavení. Shazli byl středně velký, spíš zavalitý muž kolem třicítky, o polovinu mladší než Hajjaj. Jeho otec znovu získal pro Zuwayzu svobodu; o několik generací předtím unkerlantská armáda, která se probila pouští do Bishy, přivedla zemi do svalnatého objetí jejího většího souseda.
Služka přinesla džbán vína, konvici s čajem a podnos s medovými koláčky se skořicí. Byla hezká; Hajjaj ji obdivoval stejně, jako obdivoval půvabné sošky ze slonoviny, zdobící komnatu, a sotva s větší žádostivostí. Nahota byla pro Zuwayzany běžná, a nerozněcovala je.
Popíjení, jídlo a povídání si s králem pomohlo Haijajovi uvolnit se; burcující naléhavost, kterou pociťoval po setkání s unkerlantským vyslancem ustoupila, alespoň trochu. Po chvíli Shazli řekl: „A jak moc na vás Ansovald spěchal dnes? Efektivita.“ Obrátil oči v sloup, aby dal najevo, co si o tom termínu myslí, nebo přinejmenším o způsobu, jak ho používali Unkerlanťané.
„Vaše Veličenstvo, nikdy to nebylo horší,“ řekl Hajjaj procítěně. „A okamžitě odmítl váš protest. A udělal něco, co žádný Unkerlanťan nikdy předtím neudělal: zpochybnil legitimitu Bludenzské smlouvy.“
Král zasyčel jako písečná zmije. „Ne, to Unkerlant nikdy předtím neudělal,“ souhlasil. „To se mi nelíbí.“
„Ani mně ne, Vaše Veličenstvo, ani mně,“ řekl Hajjaj. „Až do nynějška jsme měli v našich vztazích s Unkerlantem štěstí. Utrpěli strašně v Šestileté válce, a pak, jako kdyby jim to nestačilo, bojovali mezi sebou. To poskytlo vašemu otci blahé paměti příležitost, aby jim připomněl, že si ještě pamatujeme, jak být svými vlastními pány. A potom byli zaměstnáni sbíráním střepů, které sami nadělali.“
„A pak, aby o ni nepřišli, Odpochodovali rovnou do té nesmyslné války s Gyongyosem,“ dodal král Shazli. „Kdyby byl král Swemmel z poloviny tak schopný, jak si myslí, že je, byl by dvakrát tak schopný, než doopravdy je.“
„Přesně tak, Vaše Veličenstvo, a velnu elegantně řečeno.“ Hajjaj se usmál a usrkl vína. „Samozřejmě, ekrekek Arpád také ¦využil výhody unkerlantských vnitřních svárů, aby rozšířil svou vlastní říši na Swemmelův úkor.“
„A Swemmel strávil posledních několik let pokusem pomstít se,“ řekl Shazli. Jeho oči se zúžily; vypadal teď skutečně prolínané. „Nu, já bych uvítal pomstu stejně jako ten druhý muž - sotva bych mohl být Zuwayzanem, kdyby tomu tak nebylo, eh? Ale muž, který nezvažuje, co zaplatí za to, co dostane, je blázen.“
„Viděno Swemmelovýma očima, Gyongyos není jediné království, kterému se Unkerlant potřebuje pomstít,“ řekl Haj-jaj. „Myslím, že to do jisté míry vysvětluje Ansovaldovu drzost.“ Chtěl si znovu usrknout vína, ale zarazil se s pohárkem na půl cestě k ústům. „Měl bych naladit svůj krystal na krystal gyongyoského vyslance. Ne, měl bych navštívit Horthyho sám.“
„Proč to říkáte'?“ zeptal se král Shazli. „Protože, Vaše Veličenstvo, jestli Unkerlant hledá cestu k příměří na dalekém západě - nebo jestli Swemmel takové příměří už uzavřel - můžeme být další na seznamu návštěv našich přátel,“ odvětil Hajjaj. „Nemyslím si, že Swemmel je dost pitomý, aby šel do dvou válek současně. „Jestli jednu ukončí...“ Shazliho oči se rozšířily. „Řekne vám to Horthy?' „Nechápu, proč by neměl,“ řekl Hajjaj. „Samou podstatou věcí Gyongyos a Zuwayza mohou být těžko nepřáteli. Jsme od sebe příliš vzdálení; všechno, co máme společného, je hranice s Unkerlantem. Otevřel svůj kožený kufřík a vytáhl tuniku, kterou do něho předtím nacpal. S mučednickým povzdechem si ji znovu oblékl. „Měl bych jít hned, Vaše Veličenstvo. Nemyslím, že to počká.“
Skarnu se postavil ke stromu, aby si ulevil. Protože ten strom byl několik mil ve vnitrozemí Algarve, mladý valmierský mar-kýz se těšil myšlenkou, že močí na nepřátele svého království. Ale cítil by ještě větší potěšení, kdyby byla invaze pronikla dále a dokázala víc.
Když se zapnul, připojil se opět ke své rotě. Jeho šlechtický původ z něho učinil důstojníka. Dokud nebyl mobilizován, myslel si, že ho jeho šlechtický' původ také připravil k tomu, aby mohl velet. Byl samozřejmě zvyklý vydávat rozkaz)', i když z toho neměl takové potěšení jako jeho sestra Rrasta. Ale brzy objevil rozdíl mezi vydáváním rozkazů čeledi a vydáváním rozkazů vojákům: fy první vyžadovaly pouze poslušnost služebnictva, zatímco ty druhé musely také dávat smysl.
„Kam teď, kapitáne?“ zeptal se Raunu, starší seržant roty.
Byl dost starý, aby měl spoustu proužků stříbra ve zlaté svých vlasů, dost starý, aby jako mladík bojoval v Šestileté válce. Ale jeho otec byl uzenář, takže bylo nepravděpodobné, že by to někdy dotáhl dál než na staršího seržanta. Jestli ho to mrzelo, velmi dobře to skrýval.
Když se poškrábal na Have, ukázal Skarnu k západu a odpověděl: „Musíme se dostat až tam, kde začíná volný terén. Jestli tady v lesích číhají další Algarvané, musíme je odsud vymést.“ Opět se poškrábal. Pořád ho to svědilo. Napadlo ho, jestli nemá vši. Při té myšlence se mu začal obracet žaludek, ale věděl, že vojákům se to za války může stát.
Raunu to uvážil, a pak přikývl. „Jo, to je tak asi to nejlepší, co můžeme udělat, počítám.“ Převedl Skarnuův nápad do reality - vyslal zvědy dopředu a na obě křídla a poslal zbytek roty po četách vpřed po třech odlišných zvířaty vyšlapaných stezkách.
Ve skutečnosti, jak si Skarnu rychle uvědomil, rotě velel Raunu. Věděl, jak tu práci dělat, zatímco Skarnuova přítomnost, ačkoli nápadná, byla všechno jiné než nezbytná. To se markýze dotýkalo a pokořovalo ho to, protože mu to připadalo jako urážka jeho dekora i jeho cti.
„Neužírejte se kvůli tomu, pane,“ řekl mu Raunu, když zavedl na toto téma řeč. „Jsou tři druhy šlechtických důstojníků. Někteří neznají nic a jsou z cesty svým seržantům. Ti jsou neškodní. Někteří neznají nic, ale chrlí ze sebe na všechny strany rozkaz)'.“ Otřásl se. „Ti jsou nebezpeční. A někteří neznají nic, ale snaží se a učí se. Dejte jim čas, a stanou se z nich docela dobří vojáci.“
Skarnu nikdy předtím neslyšel tak hrubé ocenění jeho třídy. Nikdo ze sluhů v jeho sídle by se s ním takto mluvit neopovážil. Jenže on nebyl Raunuův pán a zaměstnavatel. Tím byl král Gainibu. To činilo seržantův vztah ke šlechtici,

který1 také sloužil králi, poněkud odlišným od toho, který' k němu měl kuchař nebo komorník. Skarnu se snažil ze všech sil, aby zapadl do té třetí skupiny důstojníků. Doufal, že se mu to dařilo, ale neměl nervy zeptat se na to.
Nyní, se zbraní v pohotovosti, kráčel po zšeřelé stezce. Algarvané nekladli na hranici velký odpor. Ustupovali před postupujícími Valmieřany k linii pevností, kterou vybudovali asi dvacet mil v hloubi svého území. Vévoda z Klajpedy, který velel Valmieřanům, byl nadšený; vydal denní rozkaz, v němž se psalo: „Nepřítel, obklíčený z mnoha stran, neslavně utíká před naším triumfálním postupem. Brzy bude muset buď podstoupit bitvu za našich podmínek, nebo vydat svou zemi našim vítězným zbraním.“
To znělo Skarnuovým uším skvěle, dokud se nad tim na chvíli nezamyslel. Jestli Algarvané neslavně utíkali, proč slavný vévoda z Klajpedy nepostupoval energičtěji? Skarnu věděl, že on sám je ve vojenském umění vycvičen velmi nedokonale. Doufal jen, že totéž neplatí i o vévodovi.
Paprsek zasáhl kmen jilmu pár coulů nad jeho hlavou. Ze stromu vystoupila pára, vonící horkou mízou. Ačkoli nedokonale vycvičen ve válečných uměních, Skarnu věděl, co dělat, když na něho někdo začne střílet: vrhl se k zemi a odplazil se po břiše ke skupince keřů stranou od stezky. Když ho Algarvan neuvidí, nebude moci střílet.
I další Valmieřan klesl k zemi, tentokrát s drsným výkřikem bolesti. Skarnu z úkrytu zahal: „Zlikvidujte toho hajzla!“
Přikrčil se a vrhl se vpřed, aby po několika krocích dopadl na břicho za silným kmenem borovice.
Do kmene sjel další paprsek. Roztavená pryskyřice měla charakteristickou vůni, odlišnou od vůně jilmu. Skarnu byl rád, že lesy byly vlhké; v sušší krajině by takový' boj mohl způsobit lesní požár. Vyhlédl přes okraj rozdrceného pahýlu. Když zaregistroval zákmit světle hnědé mezi zelenými keři, přitáhl si svou zbraň, zamířil a vypálil.
Listy, kterých se paprsek dotkl, se v okamžení zkroutily a zhnědly, jako kdyby do tohoto kouta světa náhle přišla zima. Algarvský voják, který se ukrýval mezi keři, začal vydávat děsivý křik ve svém ostrém, nepříjemném jazyce. Z druhé strany na něj vypálil další Valmieřan. Křik náhle přestal.
„Jdeme, vojáci!“ vykřikl Skarnu. „Kupředu! Král Gainibu a vítězství!“
„Gainibu!“' zařvali muži. Nezaútočili čelně na Algarvany, číhající mezi stromy. Takový útok vypadal dobře na cvičení, ale ve skutečné válce by nevedl k ničemu jinému než ke spoustě ztrát. Valmieřané začali postupovat po křídlech, od stromu ke stromu, od keře ke keři, jedna skupina držela palbou nepřítele při zemi, zatímco druhá postupovala.
Pár zraněných vojáků klopýtalo zpátky, jeden s paží kolem krku zdravého kamaráda. Jeden nebo dva muži leželi na zemi; a už se nikdy nezvednou. Ale zbytek zahnal Algarvany, kterých zřejmě nebylo mnoho. V jednom okamžiku, soudě podle výkřiků - ne, skřeků - se k sobě bojující dostali tak blízko, že došlo na nože a pažby zbraní, ale to netrvalo dlouho. Vzápětí se ozval triumfální pokřik valmierských hlasů.
Protože věnoval víc pozornosti prchajícím vojákům ve světle hnědých kiltech než tomu, kde se přesně nacházel, byl Skarnu překvapen, když náhle vyběhl z lesa. Na okamžik se zastavil, mžikaje ve světle jasného odpoledního slunce, které ho uhodilo do tváře. Před ním se rozkládala pole se zlátnou-cím ječmenem a za nimi algarvská vesnice. Její masivně stavěné domky by vypadaly ještě pitoreskněji, kdyby nezpozoroval algarvské vojáky, hemžící se mezi nimi. Algarvané ho také zpozorovali. Jeden z nich na něj vystřelil. Skarnu s klením ustoupil zpátky mezi stromy. Poněkud se vzdálil od okraje lesa, než znovu vyhlédl ven. Tentokrát si dal pozor, aby ho nespatřili.
Jakoby kouzlem se vedle něho tiše materializoval seržant Raunu. „Nepokoušel bych se překročit ten otevřený terén, aniž bych měl spoustu posil,“ poznamenal věcným tónem. „Pravda je, že bych se ho nepokoušel překonat ani s posilami, ale někteří z nich by se na druhou stranu možná dostali, kdybychom to udělali takhle.“
Skarnuův hlas zazněl suše: „Neměl jsem v úmyslu nařídit, abychom přešli ta pole a dobyli vesnici.“
„Nebesa buďte pochválena,“ zamumlal Raunu.
Nevěda, jestli to měl nebo neměl slyšet, Skarnu předstíral, že to neslyšel. Vytáhl z kapsy své tuniky mapu. „Tohle by měla být vesnice Bonorva,“ řekl. „Za těmi lesy na druhé straně je to, co Algarvané považují za svůj hlavní pás opevnění.“
Raunu přikývl. „Ano, to dává smysl, pane. Pevnosti jsou dost daleko, abychom je nemohli ostřelovat vejci z naší strany hranice.“
Skarnu zamyšleně hvízdl. Tohle ho nenapadlo. Raunu možná byl syn uzenáře, ale nebyl hlupák. Mnoho valmierských šlechticů považovalo ty, co byli pod nimi, za hlupáky. Skarňu se zasmál, když si vzpomněl na svou sestru. On takový postoj ani zdaleka nezastával, ale něco z něho v něm přece jenom bylo.
„Na dobytí těch pevností budou muset stáhnout kde co,“ řekl. „Ve srovnání s tím bude vypadat dobytí Bonorvy jako procházka Parkem dvou řek.“
„Bude to stát spoustu krve, to ano,“ přisvědčil Raunu. „Zajímalo by mě, kolik z těch, kteří zaútočí na pevnosti z této strany, dokáže projít na druhou stranu.“
„Ať jich bude kolik chce, budou v situaci, kdy rozloupnou skořápku Algarve tak, jak to děláte vy s tučným rakem,“ řekl Skarnu.
„O tom nic nevím, pane,“ řekl Raunu., Já mám rád chleba, klobásy a ovoce. Ale nemůžete rozloupnout nic, když se nedostanete skrz. Každý, kdo bojoval v Šestileté válce, bývám to řekl.“ Všichni valmierští generálové, stejně jako ti z kteréhokoli jiného království, byli veterány války, která se odehrála o generaci dříve. Ale Skarnu neuvažoval o cizích královstvích; uvažoval o svém vlastním. „Tak proto jsme nevyvíjeli při svém útoku větší tlak!“ zvolal s výrazem člověka, který náhle prohlédl. „Velitelé se děsí ztrát, které by to stálo.“
„Velitelé, kteří se neděsí ztrát, nezůstávají ve velem dlouho,“ řekl Raunu. „Po nějaké době to vojáci už nevydrží. Během Šestileté války byly v Jelgavě vzpoury. Unkerlantské armády, které bojovaly proti Algarve, se vzbouřil)', aby mohly odejít a bojovat jedna proti druhé - Unkerlanťané jsou blázni, kdyby vás zajímal můj názor. A nakonec se vzbouřili i Algarvané. To nám vyhrálo válku, víc než cokoli jiného.“
Pro Skarnua to byla historie, ale Raunu ji prožil. Skarnu řekl: „Pak by se mohli znovu vzbouřit. Jestli nechtěli válku,

neměli vtrhnout do Bari.“
„Asi máte pravdu, pane.“ Raunu vzdychl, pak se zasmál. „Já jsem státy voják a nedělám s tím žádné cavyky. Raději bych byl zpátky v kasárnách a popíjel pivo než tady uprostřed téhle silami opuštěné země.“
„To vám nemohu mít za zlé, ale když král a jeho ministři rozkážou, my poslechneme,“ řekl Skarnu, a seržant přikývl.
Skarnu se stáhl hlouběji do lesa, napsal hlášení o postavení své roty a zavolal běžce. Kd57ž muž přišel, Skarnu mu podal depeši a řekl: „Odneste to do hlavního stanu. Jestli mají v plánu poslat nám posily, pospěšte si zpátky, abyste mě o tom informoval. To mi řekne, zdali mám připravovat další útok, nebo se zakopat a bránit to, co jsme už získali.“
„Ano, pane - přesně jak říkáte.“ Běžec znůzel v lese.
„Algarvané budou mít také co říct k tomu, jestli budeme útočit nebo se bránit, pane,“ poznamenal Raunu, ukazuje k západu.
„Mhm, to je pravda,“ připustil Skarnu poněkud nešťastně. „To je taky jeden z důvodů, proč jsem si přál, abychom byli na začátku našeho útoku postupovali rázněji: je lépe vnutit naši vůli nepříteli.“
Raunu zavrčel. „Algarvané mají dost své vlastní vůle. Já jsem překvapen, že seji nepokusili vnutit nám.“
„Jsou obklíčeni ze čtyř stran současně,“ řekl Skarnu. .Zanedlouho se někde zlomí.“ Raunu znovu zabručel. O pár minut později se vrátil běžec s rozkazem, aby Skarnuovi muži upevnili své postavení. Poslechl, jak byl povinen poslechnout. Jestli si přitom něco polohlasně zamumlal, bylo to jeho věc, a nikoho jiného.
Vysoko na hlavou Vanai se ozval dračí skřek. Zvedla pohled, pokoušejíc se objevit malý bod na obloze. Nakonec se jí to podařilo. Drak letěl ze západu na východ, což znamenalo, že patřil Forthwegu, ne Algarve. Vanai zamávala, ačkoli ji muž na drakovi pravděpodobně nemohl vidět.
Brivibas ušel několik kroků, než si uvědomil, že už vedle něho není. Ohlédl se přes rameno. „Práce nepočká,“ zavrčel, natolik podrážděný, že promluvil forthwegsky místo kaunijsky, aniž by si to vubec uvědomil.
„Promiň, dědečku,“ řekla Vanai kaunijsky. Dědeček by jí dal, kdyby byla uklouzla stejně jako on. Byl natolik přesvědčený o svém nezměnitelném kaunianství, že mohl tu a tam uklouznout. Ale když uklouzl někdo mladší, vztekal by se nad tím celé dny.
Vanai si pospíšila, aby se k němu připojila. Její krátká, těsná tunika a přiléhavé kalhoty ji pň chůzi dřely. Záviděla forth-wegským dívkám svého věku jejich pohodlné, volné, dlouhé tuniky. Takové oblečení se do forthwegského teplého a suchého podnebí hodilo daleko lépe než to, které nosila ona. Ale lidé Kaunijského impéria nosili krátké, těsné tuniky a kalhoty, tak jejich potomci dělali totéž.
„Dědečku, jsi si jistý, že víš, kde leží ten starý silový' bod?“ zeptala se po dlouhé době. „Už jsme skoro na půl cestě do Gromheortu, nebo se mi to aspoň zdá.“
„Neříkej Gromheort,“ odvětil Brivibas. „Říkej raději Je-kabpils, jméno, které to město mělo ve slavnějších dobách.“ Na tak starého muže kráčel neúnavně dál: bylo mu skoro šedesát. Vanai v jejích šestnácti se zdál prastarý.
Posléze vytáhl z vaku, který nesl na zádech, nástroj své vlastní výroby: dvě křídla ze zlatého plátku, zavěšená na zlatém drátku uvnitř skleněné koule. Zamumlal slova příkazu v kaunij-ském dialektu, který byl archaický i v dobách, kdy bylo Impérium v plné slávě.
Jedno z křídel sebou trochu trhlo. „Ali, dobře. Tudy,“ řekl Brivibas a vykročil přes trávník, skrze mandloňový' sad a pak mezi keři, z nichž většina byla opatřena trny. Konečně se zastavil. Obě zlatá křídla se třepetala ve stejné výšce. Brivibas zazářil. „Jsme tady.“
„Jsme tady,“ přisvědčila Vanai dutým hlasem. Měla své pochyby o tom, že tady někdy někdo předtím byl. Ale místo aby je vyjádřila otevřeněji, zeptala se jen: „Znali staří Kauniané opravdu toto místo?“
„Věřím, že ano,“ odpověděl Brivibas. „Svědectví z nápisů na Královské universitě vEoforwicu silně naznačují, že ano. Ale, pokud vím, nikdo ještě nevykonal kouzlo, které by samotné dokázalo přeměnit domněnku ve znalost. A proto jsme tady.“
„Ano, dědečku,“ řekla Vanai rezignovaně. Byl na ni hodný; vychoval ji poté, co její rodiče zahynuli ve zničeném voze, když byla maličká. Poskytl jí skvělé vzdělání jak v kaunijských, tak v moderních předmětech. Považovala jeho práci archeologického mága za zajímavou, někdy dokonce fascinující. Kdyby jen se mnou nezacházel jako s dalším párem nikou navíc, když je v terénu, pomyslela si.
Shodil svůj vak. S výdechem úlevy udělala totéž. „Nuže, milá vnučko,“ řekl Brivibas, „když budeš tak hodná a podáš mi ten zelený médiový kámen, můžeme začít.“
Ty můžeš začít, chceš říct, pomyslela si Vanai, ale prohrabala se ve svém vaku, dokud nenašla omšelý zelený kámen. „Tu máš,“ řekla a podala mu ho.
„Ah, děkuji, vnučko. Médiový kámen, když je náležitě aktivován, odstraní slepotu z našich očí a dovolí nám vidět to, co bychom jinak už neviděli,“ řekl Brivibas. Ale jak monotónně prozpěvoval, a jak si Vanai nenápadně otírala ruce o kalhoty - manipulace s kamenem podráždila její kůži - napadlo ji, zdali až bude zaklínadlo kompletní, neobjeví se jen starověké trnité křoví namísto toho dnešního. Bez ohledu na to, co tvrdily třepotající se zlaté lístky, pochybovala, že tady vůbec kdy existoval nějaký' silový bod.
Její mysl stejně bloudila jinde. Když Brivibas udělal přestávku mezi zaklínadly, zeptala se: „Dědečku, jak můžeš tak klidně zkoumat minulost, když se celý svět kolem tebe propadá do plamenů?“
Brivibas pokrčil rameny. „Svět bude takový, jaký bude, bez ohledu na to, jestli bádám nebo ne. A tak - proč bych neměl poznat, co mohu? Když přidáme třeba jen malý kousek k celkové sumě lidských znalostí, snad nás to pomůže uchránit od pádu do plamenů, jak jsi řekla, někdy v budoucnosti.“ Jeho ústa se zkřivila. „Byl bych doufal, že se tak už stalo, ale nikomu se nesplní všechny jeho naděje.“ Když chvíli manipuloval s šířkovým šroubem a výškovým noniem svých přenosných slunečních hodin, tiše zabručel: „A teď, zpátky do práce.“
A teď, Vanai, sklapni, pomyslela si. Ale její dědeček byl odborník v tom, co dělal. Sledovala, jak vyvolával sílu ze

silového bodu zapomenutého od dob Impéria. Nakonec tady byl, pomyslela si. A pak, na jeho příkaz, se scéna před ní náhle změnila. Spráskla ruce: dívala se do dávno zmizelých dnů, kdy se Kaunijské impérium rozkládalo na veliké části severovýchodního Derlavai.
Přirozeně, Brivibasovo užití síly vyvolal obraz jiného světa. Vanai se dívala na starověké Kauniany. Zabývali se svými záležitostmi a neměli o ní a jejím dědečkovi tušení. Kdyby překročila plochu vyčištěného terénu, který se před ní zjevil, nemohla by se obrátit a uvidět tuto scénu z dávných časů z druhé strany. Viděla by jen křoví, kterým se plahočily aby se sem dostala.
Dávní Kauniané nosili vlněné kalhot}', volnější než její; někteří na sobě rněli i vlněné tunik}', ostatní plátěné. Některé z tunik a kalhot byly nebarvené, některé tmavomodré nebo blátivě hnědé: nikde žádné jasné barvy. Skoro všechny oděvy byly viditelně špinavé, a stejně tak i mnoho Kaunianů. Lidé, kteří pracovali s archeologickou magií, měli sklon si méně romantizovat slávu minulosti než valná většina populace.
Brivibas scénu načrtl, rychle a přesně. Zručnost s tužkou byla součástí práce v terénu. „Muži nosí vousy," poznamenal, „a ženy mají vlasy natočené a vyčesané nahoru. Z jakého období by podle toho tato scéna pocházela?"
Vanai zamyšleně nakrabatila čelo. „Přibližně z období vlády Verigase II," odpověděla konečně.
Brivibas zazářil. „Velmi dobře! Ano, asi dvě stě let předtím, než algarvský \jiad Impérium zničil. Ah!1' Připravil si nový list papíru na kreslení. „Myslím, že budeme mít akci."
Čtyři kaunijští muži přinesli ženu, která ležela na nosítkách. Zdálo se, že k smrti nemá daleko. Pátý muž v čistějším oděvu než nosiči nosítek za nimi vedl ovci. Vytáhl z opasku nůž a vyzkoušel palcem jeho ostří. Zjevně spokojen se otočil, takže nyní stál zády k moderním pozorovatelům, a začal se svou vlastní magií.
Brivibas zklamaně zvolal: „Chtěl jsem odezírat jeho rty!" Poté, co zdvihl jednu ruku k nebi a druhou - tou, která držela nůž - ukázal na silový bod, starověký7 lékařský mág podřízl ovci hrdlo. Když krev vytekla, žena vstala z nosítek. Stále ještě nevypadala perfektně zdravě, ale přesto daleko lépe než chvíli předtím. Když se ukláněla muži, který jí pomohl, scéna zeslábla a zmizela, aby byla znovu nahrazena současným porostem.
„I tehdy věděli, že životní síla pomáhá učinit kouzlo silnějším," řekla Vanai zamyšleně. „Ale nevěděli o silových čárách: cestovali na koních a věci dopravovali na kárách tažených voly."
„Naši předkové byli skvělí intuitivní kouzelníci," řekl Brivibas. „Ale ve skutečnosti nechápali matematické vztahy, kterými je kouzlo vyzbrojeno. Siločáry jsou mnohem subtilnější fenomén, tak není divu, že se jim nepodařilo je ani objevit, ani předpovědět jejich existenci." Zamumlal forthwegsky cosi, co znělo hněvivě, a vrátil se do kaunijštiny: „Škoda, že jsem se nemohl dovědět víc o uzdravujícím zaklínadle, které použil ten chlapík." S viditelným úsilím se přiměl ke klidu. „Ale přinejmenším mohu nyní alespoň dokumentovat tento silosý bod a jeho použití za časů Impéria. A uvidíme, co si o tomhle bude myslet učený profesor Frithstan!" Pozvedl ruce v apelu na Vanai: „Ptám se tě, mají se Forthwegané co plést do kaunijské historie?"
„Dědečku, oni říkají, že je to také historie Forthwegu," odpověděla Vanai. „Někteří z nich, podle knih, které jsem četla, jsou vědci, které je třeba respektovat."
„Pár z nich," ohnul nos Brivibas. „Hrstka. Většina z nich píše pro větší slávu Forthwegu, předmět, věř mi, velice nepodstatné hodnoty."
Brblal a mračil se celou cestu zpátky do vesnice Oynges-tun, asi deset mil západně od Gromheortu, kde měli on a Vanai svůj domov. Ztichl, až když kráčeli po prašné hlavní ulici vesnice; Forthwegané v Oyngestunu převyšovali početně lidi kaunijské krve v poměru čtyři nebo pět ku jedné, a sotva by ocenili způsob, jakým na ně starší národ shlížel jako na barbary.
Mlčet vždycky nepomáhalo. Jakýsi majitel obchodu vyšel na dřevěný chodník před svým ospalým krámkem a zavolal: „Hej, starče, baví tě hrát si se svými stíny a duchy?" Opřel se rukama v bok a rozesmál se.
„Ano, děkuji," odpověděl Brivibas neochotnou forthweg-štinou. Kráčel dál se strnule napřímenými zády, jako kočka s uraženou důstojností.
To jen způsobilo, že se obchodník rozesmál ještě hlasitěji. Napřáhl jednu ze svých velkých, svalnatých rukou, dlaní nahoru a s roztaženými, lehce pokrčenými prsty, jako by chtěl chytit Vanai za zadek. Hrubí a neotesaní forthwegští muži -kterých byl nadbytek - dělali s oblibou toto gesto na ženy kau-nijské krve, oblečené do kalhot. Vanai je ignorovala tak ostentativně, že se obchodník musel opřít o nabílenou zeď. aby nepadl tím, co on považoval za veselí.
V ulicích a tavernách bylo méně mladých forthvvegských hrubiánů než před pár týdny: armáda je povolala do boje proti Algarvanům. Král Penda povolal do služby i značný počet mužů kaunijské krve zOyngestunu. Pokud žili v jeho království a měli krev v žilách, naprosto se nestaral o to, jaká krev to byla.
Brivibasův dům byl uprostřed kaunijské čtvrti, na západním konci obce. Nežili zde všichni Kauniané z Oyngestunu, a žilo zde i pár Forthweganů, ale většina z těchto dvou národů si razila svou vlastní cestu světem.
Tu a tam se oba národy smíchaly. Když Vanai spatřila vysokého hubeného muže s tmavým plnovousem nebo ženu s krásnými vlasy, která byla stavěná do tvaru cihly, litovala jejich kaunijské předky. Ve vesnici jako Oyngestun bylo takové mísení vzácné. Nebylo obvyklé ani v Gromheortu. Ale ve světáckém - Brivibas ho nazýval dekadentní - Eoforwicu, podle toho, co Vanai slyšela, to bylo v některých kruzích pokládáno za samozřejmé.
„Dědečku," řekla pojednou, když vešli do domu, „tys mohl být profesorem na Královské universitě, kdybys chtěl. Proč ses spokojil s tím zůstat celý život tady v Oyngestunu?"
Brivibas se zastavil tak náhle, že do něho skoro narazila. „Proč?" řekl, možná právě tak sobě jako Vanai. Po chvíli přemýšlení pokračoval: „Tad}' alespoň znám Forthwegany, kteří mě nemají rádi, protože mám světlé vlasy. V hlavním městě bych byl vždycky překvapen. Některá překvapení jsou příjemná. Některá, jako tohle, bych si raději odpustil."
Vanai si nejdřív pomyslela, že to je nejhloupější odpověď, jakou kdy slyšela. Ale čím déle o tom uvažovala, tím víc smyslu v ní nacházela.

Když se uváží všechny okolnosti, Istvanovi by se ostrov Obuda docela zamlouval. Počasí bylo mírné, nebo si to alespoň myslel: protože vyrostl na panství hejtmana ze Zalaberu ve středním Gyongyosu, jeho měřítko pro srovnání nebylo přísné. Půda byla bohatá - opět podle jeho měřítek. Vojenská disciplína mu nevadila: jeho otec ho fackovával víc než jeho seržant. Obudané byli přátelští, ženy často rozkošně přátelské. Říkali, že jako svému pánovi dávají přednost Arpádovi, ekrekekovi Gyongyosu, před Sedmi princi z Kuusama.
Když se o tom István jednou ráno zmínil v kasárnách, seržant Jokai se mu vysmál. „Jsou to děvky," řekl. „Věř tomu, že přede dvěma Iety. než jsme vykopali Kuusamany z téhle skály, říkali domorodci jim, jak jsou úžasní."
„To je možné," řekl István.
„Kdepak možné - to je fakt," řekl Jokai s velkou jistotou. „A kdyby nás ti šikmoocí zkurvysyni odsud zase vyhnali, Obudané jim budou říkat, jak velcí hrdinové jsou. A kdyby se někteří z našich chlapců nedostali pryč, řekli by Kuusamanům, kde se skrývají."
Přít se se seržantem nebylo rozumné, pokud člověk netoužil po čištění latrín. István po něm netoužil. Dopil své ranní pivo, které se sem dováželo z domova, protože to, které vařili domorodci se nedalo pít; podle jeho názoru se stěží hodilo na odstraňování skvrn od fermeže - a vyšel ven.
Kasárna ležely na okraji Sorongu, největšího města na ostrově, na kterém byla pouze tři města a pár menších vesnic. Sorong byl v polovině cesty do kopce, kterému Obudané říkali Hora Sorong. István měl pokaždé chuť se tomu zasmát. Kdyby domorodci někdy viděli skutečnou horu, jako b)dy ty, které se tyčily nad jeho rodnou vesnicí, vzali by tento název a zahodili ho do moře: malý kopeček si ho vůbec nezasluhoval.
Ale protože to byl nejvyšší bod v Obudě, měl přesto István z místa kde stál daleký výhled. Tam dole byly malé skvrny lesů, velké lány pšenice a ječmene a zahrady se zeleninou. Za nimi olizoval pláže příboj.
Než odešel do armády, István nikdy neviděl oceán. Jeho nezměrnost ho fascinovala. V dálce mohl spatřit pár dalších ostrovů, modrých a mlhavých. Jinak se voda táhla do nekonečna: nebo tak daleko, kam jeho oko dosáhlo, což pro něho bylo totéž. Když chtěl vidět oblohu, byl zvyklý dívat se vzhůru, ne přímo před sebe.
Když se podíval vzhůru, rozeznal pár draků, kroužících v takové výši, že se i se svými obrovskými křídly zdáli jenom jako tečky, komáři vidění na délku paže. Tam nahoře už byl vzduch chladný a řídký. Letci se chránili kůžemi a kožešinami, stejně jako lovci, když se vypravili za sněžnými leopardy nebo loupeživým! horskými opicemi.
Jeho úvahy byly hrubě přerušeny, když za ním přišel seržant Jokai. Seržanti to ani jinak neuměli. „Nemáš co dělat, eh?' zeptal se Jokai. „To je hanba. To je do nebe volající hanba. Proč nejdeš vyčistit dračí ohrady? Průzkumníci budou nějaký' čas pryč."
„Mějte srdce, seržante," zaprosil István.
Zrovna tak dobře mohl chtít modré z nebe. „Vezmi si své koženky a dej se do práce,"„ řekl Jokai nemilosrdně. Nenáviděl zahálku v jakékoli podobě. Chudák István si ještě dokonale neosvojil umění vypadat zaměstnaně, i když nebyl. Polohlasně kleje, odešel do dračích ohrad - předepsaným rázným pochodovým krokem, protože ho Jokai pozoroval -a natáhl si kožené rukavice, dlouhé po lokty a kožené chrániče holení, které se nazouvaly přes boty. Vzal si hrábě, koště a kbelík.
Tuml, vedoucí ošetřovatel draků, se zachechtal, když si István navlékal ochrannou výstroj. „A jak sis vysloužil tuhle cenu?"
„Dýchal jsem," řekl István hořce.
Turul se znovu zachechtal. „Tak moc nedýchej, až budeš pracovat, nebo toho budeš potom litovat."
„Já toho lituju už teď," řekl István. Tim jenom způsobil, že se ošetřovatel draků rozesmál ještě hlasitěji. István tím byl pobaven o něco méně. Vykydávat hnůj po koních nebo jednorožcích byla ošklivá, páchnoucí práce. Vykydávat hnůj po dracích byla ošklivá, páchnoucí a nebezpečná práce.
Nakládal hnůj a shraboval použitou slámu, snaže se, aby ani kousek té odporné hmoty - a byla mnohem odpornější nežli to, co produkovali koně a jednorožci - nepřišel do styku s holou kůží. Síra a rtuť, které draci jedli spolu se svým masem, činily jejich tělesný odpad nejen páchnoucím, ale také žíravým. Jejich odpady byly také toxické, pro ty, kdo s nimi přicházeli do styku celá léta. Šílený jako ošetřovatel draků byl obvyklý výraz, ale István neměl odvahu použít ho v Turulově přítomnosti.
István zaklel, když pár kapek dračí moči vystříklo a zasáhlo ho do paže nad rukavicí. Ta látka pálila jako kyselina. Byla to kyselina. Vzal si vích čisté slámy a pečlivěji otřel. Zůstala po ní ošklivá červená skvrna.
Obudský chlapec spletí barvy mědi ho pozoroval, oči dokořán. Draci domorodce fascinovali. I ti divocí byli v těchto končinách velice vzácní. Žádný z domorodců si nikdy nedokázal představit, že by se dali ochočit. To, že na nich člověk dokázal létat vysoko na nebesích, naplňovalo domorodce úžasem a úctou.
Bez ohledu na to, jak užaslí a uctiví byli, Istvanovi se vůbec nezamlouvalo, aby se na něho dívali právě teď. Vzal do ruky v rukavici hroudu dračího trusu a naznačil, že ji hází na obudského chlapce. Chlapec utekl, vřískaje smíchem. István se také trochu zasmál, něco z jeho dobré nálady se mu vrátilo. Předal nářadí Turulovi a vysypal obsah věder do speciálního úzkého příkopu, který byl vykopán ještě dále od vodních zdrojů než latríny gyongyoských vojáků. Pak s povzdechem úlevy stáhl rukavice a chrániče a pověsil je na háček.
Ještě ani neodešel, když jeden z průzkumných draků začal spirálou klesat k ohradě, kterou právě vyčistil. Zahrozil zvířeti pěstí. „Jestli si to tam zase posereš, můžeš si to vyčistit sám," zavolal. Turulovi to připadalo velmi legrační. Istvanovi ne. Mínil to z hloubi srdce.
Drak s mohutným zamáváním křídly přistál. Závan vzduchu od jeho křídel Istvána málem porazil. Letec seskočil zvířeti ze hřbetu, připoutal je řetězem k železnému kůlu uprostřed ohrady, a vyběhl ven. ..Kdo ti zapálil za patami?" zeptal se Turul.
„Budeme mit společnost," odpověděl letec a ukázal k západu. Víc neřekl a spěšně se vzdálil, aby podal svým

nadřízeným detailní hlášení, o jaký dnih společnosti se jedná a kdy se dostaví.
Ale mohlo jít jen ojeden drah společnosti: Kuusamany. Na Obudě se stýkalo několik siločar. Proto Gyongyos a Kuusamo o tento ostrov stále bojovaly. Čarodějové domorodců siločáry neobjevili. Domorodci se plavili pomocí větru a vesel; pár rybářských člunů, pohupujících se na oceánu nedaleko ostrova.
„Kdybychom nebojovali i s Unkelanťany, nakopali bychom Kuusamu tak, že by nás Sedm princů nechalo na pokoji," řekl István horkokrevně.
Tuml pokrčil rameny. „Kdyby se všech sedm Princů někdy spojilo, mohli by nakopat do zadku oni nám. Nikdo do téhle války nedává všechno, co má - a to je taky dobře, říkám já." Protože byl mladý, István řekl: „To sakra ani náhodou!"
„Vsadím se, že se Verbíři usmívali, když dostali do rukou tebe." Turul se usmál, ale nepříliš vesele.
Bubny začaly vířit na poplach. István rázem zapomněl na cynického ošetřovatele draků a rozběhl se pro svou zbraň. Málem se srazil s několika kamarády ze svého družstva, kteří také dělali všechno proto, aby se zdáli být zkušenými voják}'. Nikdo z nich boj ještě neviděl. István byl napůl dychtivý, napůl vystrašený.
Obudané boj už viděli, i když se na něm nepodíleli. Měli na tu věc svůj vlastní názor a dali ho najevo tím, že začali utíkat z města. Někteří utíkali na vrcholek hory, ostatní do lesa. Několik málo jich neslo pytle z hrubé domácí látky, naplněné svými věcmi, ale většina se s tím neobtěžovala a utíkala jen v tom, co měli na sobě.
„Nemějte obavy, stateční válečníci ekrekeka Arpáda!" vykřikl major Kisfaludy. Zdálo se, že se každý pramen jeho hnědého vousu chvěje vzrušením. „Máme pro Kuusamany na skladě překvapeni, jestli se ti malí šikmoocí démoni vůbec odváží vkročit nohou na půdu tohoto ostrova."' Jeho úsměv byl stejně divoký jako tajuplný. „Nemají tušení, kolik draků jsme přepravili na Obudu do té doby, kdy jsme ji od nich získali zpátky."
Svým duševním zrakem uviděl István draky svrhující vejce na kuusamské lodi, které se odvážili přiblížit k Obudě. Viděl, jak některé z nich hoří a ostatní prchají po siločárách na východ, jak nejrychleji mohou. Připojil se ke zbytku svého družstva, ke zbytku své jednotky, v provolávání slávy.
„A teď, vzhůru na pobřeží," řekl major Kisfaludy. „Jestli se vůbec nějakým Kuusamanům podaří dostat se na břeh, zaže-neme je zpátky do moře."
Společně s kamarády provolal István znovu slávu. Zdálky zahřměla křídla, jak se draci vznášeli jeden po druhém do vzduchu. István se zasmál při pomyšlení na děsivé překvapení, kterého se nepříteli dostane, až ho začnou stravovat plameny a uvolněná energie. Když byli Kuusamané tak nepředložení, že se postavili proti vůli ekrekeka Arpáda, nezasluhovali nic lepšího, alespoň jak to viděl on.
Běžel dolů po stezce, vedoucí lesem k pláži. Ukryté mezi kládami a skalami stály vrhače vajec a jejich obsluhy, připravené pokropit deštěm ohně Kuusamany, kterým by se podařilo dosáhnout břehu. István na obsluhy zamával, pak zaujal své místo v zákopu.
Pak už nemolú dělat nic jiného, než čekat. Sledoval křídlo draků na jeho cestě k východu proti nepříteli, kterého před jeho zrakem skrývalo zakřivení Země. A pak s určitým překvapením zpozoroval draky, letící od východu vstříc těm, kteří se vznesli z Obudy. Poškrábal se na hlavě. To už se nějaká letka vracela?
Seržant Jokai začal strašlivě klít. Po chvíli kletby přešly do souvislé řeči: „Ti šikmoocí bastardi naložili plnou loď draků. Život se právě stal ošklivějším, to teda jo."
Zatímco se někteří z gyongyoských draků vrhli střemhlav dolů tam, kde za Istvanovým horizontem pluly kuusamské lodě, ostatní zavířili v tanci smrti s nepřátelskými letci. Když pár velkých zvířat zamířil zpátky k Obudě, ani István, ani kdokoli jiný na zemi nevěděl, má-li na né začít pálit.
Jeden z draků zjevně trpěl, spíš klouzal, než zabíral levým křídlem. Dopadl do písku sotva deset metrů před Istvánem, což mu dovolilo, aby spatřil, jak těžce bylo jeho křídlo spálené. Zakrvácený letec, Gyongyosan, klopýtal k zákopu.
„Zahnali jsme je," zvolal a padl na tvář.
Pár vojáků mu vybělilo na pomoc. Seržant Jokai znovu zaklel. „Tentokrát jsme je zahnali," řekl, „protože jsme měli překvapení, které se vyrovnalo jejich překvapení, a protože jsme je objevili zavčasu. Létat s draky z lodě! Ti kuusamští bastardi válku pěkně zkomplikovali, ať přijdou o všechnu sílu." István byl pojednou velice rád, že se mu nedostalo zasvěcení v boji, alespoň ne na té straně, která to schytala.
Pekka pohlédla na studenty, proudící do posluchárny. Nebyl to ani zdaleka největší sál na Kajaanské městské koleji. Teoretické kouzelnictví na rozdíl od praktičtějších aplikací tohoto umění nepředstavovalo silovou čáru ke slávě a bohatství. Avšak bez teoretického kouzelnictví by si byl nikdo ani neuvědomil, že silové čáry vůbec existují, nemluvě o tom, že by přišel na to, jak je využívat.
Položila ruce na katedru, zhluboka se nadechla a začala: ze všeho nejdřív rituál. „Než přišli Kauniané, my z Kuusama jsme byli zde. Než přišli Lagoasané, ni)' z Kuusama jsme byli zde. Když Kauniané odešli, my z Kuusama jsme byli zde. My z Kuusama jsme zde. Až odejdou Lagoasané, my z Kuusama zde budeme."
Její studenti tiše opakovali ryto neokázalé ale hrdé věty. Několik ze studentů bylo kaunijské krve, z Valmiery nebo z Jel-gavy; další hrstka byli Lagoasané. Jejich rysy a jejich žluté a světle hnědé vlasy je odlišovaly od kuusamské většiny (ačkoli někteří z těch, kteří sloužili Sedmi princům, zvlášť z východní části říše, by podle svého vzhledu mohli být docela dobře Lagoasané). Bez ohledu na svou domovinu se všichni připojili k rituálu. Kdyby odmítli, nemohli by navštěvovat Pekkiny přednášky.
„Lidstvo používalo energie projevující se a uvolňující se v silových bodech už dávno před počátkem písemně zaznamenaných dějin," začala. Studenti si psali poznámky. Pozorovat je bylo zábavné. Většina z nich si zapisovala všechno, co řekla, i když to bylo něco, co už věděli. Pro ty, kteří v této disciplíně vynikali, to znamenalo konec. Teoretické kouzelnictví bylo konec konců o tom podstatném, ne o tom náhodném, jímž bylo obklopeno.
„Pouze pokrok jak v teoretické základně kouzelnictví, tak i v nástrojích kouzelnictví nám umožnil postoupit dál nad to, co bylo známo za časů Kaunijského impéria," pokračovala Pekka. Zvedla amulet z jantaru a magnetovce, jak)' používali

mágové na moři. „Povšimněte si, prosim, že tyto jevy šly ruku v ruce. Zdokonalené nástroje magie přinesly nové údaje, které na oplátku přispěly ke zdokonalení teorie, která tak začala více odpovídat pozorované skutečnosti. A nová teorie také vedla k novým nástrojům, které následně přispěly k jejímu využití a dalšímu rozšíření."
Otočila se a napsala na velkou břidlicovou desku za sebou zákon podobnosti — podobné příčiny vedou kpodobným účinkům - a zákon sdělnosti - objekty, které se jednou dostanou do styku, pokračují v ovlivňování jeden druhého na dálku. Stejně jako její tělo, i její písmo bylo malé, precizní a elegantní.
Jedna ze studentek v první řadě zamumlala nespokojeně ke své kolegyni: „Co si myslí, že jsme, slabomyslní? Tohle věděli už dávno za Kaunijského impéria."
Pekka přikývla. „Ano, za časů Impéria ty dva zákony znali. Naši vlastní předkové," - stejně jako ona, i studentka byla kuusamské krve - „je znali předtím, než Kauniané překročili Valmierskou úžinu a přišli na náš ostrov. Předkové Gyongy-osanů je objevili nezávisle sami. Někteří z divochů ve vzdálených džunglích rovníkové Siaulie a na ostrovech ve Velkém severním moři je znají také. I clilupati Ledoví lidé je znají, ačkoli ti seje možná naučili od nás nebo od lidí z Derlavai."
Studentka vypadala, jako by si přála, aby byla nikdy neotevřela ústa. Pekka by si byla přála totéž. Ale přání neměla žádné místo v teoretickém kouzelnictví. Pekka se vrátila k tématu.
„To, co zde máme, je kvalitativní, ne kvantitativní. Zákony podobnosti a sdělnosti říkají, že tyto účinky nastanou, ale nějak nastanou nebo do jaké míry nastanou. To je to, o čem budeme uvažovat během tohoto semestru." Do konce přednášky ještě několikrát pokryla břidlicovou desku symboly a čísly, dělajíc přestávku pokaždé, když musela použít starý vlněný hadr, aby desku otřela předtím, než mohla začít psát dál. Když studenty konečně propustila, jeden z nich k ní přistoupil a zeptal se:„Paní Pekko, nemohla jste vyčistit desku pomocí magie, místo abyste se obtěžovala s tím hadrem?"
„Pro mága s praktičtějšími sklony než já by to bylo snazší, ale ano, mohla jsem to udělat." Pekka skryla své pobavení; podobnou otázku dostávala v každém semestru. Zahlédla záblesk očekávání v očích mladého muže, a předešla ho: „Použila jsem hadr místo magie, protože použití hadru je snazší než jakékoli kouzlo, které bych mohla udělat. Jedna z věcí, které se mág musí naučit, je, že to, že něco může udělat ještě neznamená, že by to měl udělat."
Vykulil na ni oči tak doširoka, jak jen to Kuusaman dokázal, a v jeho tváři se zračilo čiré nepochopení. „Jaký je smysl kouzla, když nekoná věci?" zeptal se.
„Vědět, jaké věci dělat," nadhodila Pekka jemně. Ne, student nepochopil, to viděla. Možná pochopí na konci semestru. Možná tak}' ne. Byl velice mladý. A protože byl muž, byl náchylnější považovat hranice za věci, které je třeba spíš překonávat než respektovat.
Odešel, vrtě hlavou. Pekka si dovolila malý úsměv. Vypořádala se s několika dalšími dotaz)' menší důležitosti, ačkoli pro student}', kteří je kladli, byly momentálně velice důležité: týkaly se skript a zkoušek. A pak, když se do posluchárny začala drát nová skupina povykujících studentů na přednášku z krystalografie, která následovala po její, Pekka úhledně složila své poznámky do své kožené brašny a vyšla z posluchárny.
Zatímco přednášela, slunce vyšlo a jiskřilo v kalužích, které zbyly po nočním dešti. Ale i v létě byl sluneční svit vodnatelný. Kuusamo byla země mlh a mrholení, země, kde obloha přecházela z šedé do šedivě modré a zase zpátky, země, kde se bohatá a zářivá zeleň lesů, trávníků a horských úbočí musela připodobnit pošmournu nad sebou.
A to také udělala. Každý v Kuusamu se tím hrdě pyšnil. V tom se Pekka od svých krajanů nelišila. Ale před čtyřmi nebo pěti lety - ne, muselo to být pět let, protože ještě nezačala válka s Gyongyosem - strávila prázdniny na slavných zlatých plážích severní Jelgavy. Její kůže, která sama o sobě neměla daleko ke zlaté, odolávala pálícímu slunci lépe než bledá kůže Jelgavanů, kteří se opékali na písku. To byla jedna ze vzpomínek, které si přinesla domů do Kajaani. Další - a stále si ji dokázala vyvolat, kdykoli chtěla, jako kdyby znovu ležela nahá na pláži - byla
úžasná barva oblohy. Pasáže z kaunijské poezie, které jí předtím nic neříkaty, pro ni náhle nabyly nového významu. Ovšem tady takové horko a takové barvy byly pouhou vzpomínkou. Kajaani na jižním pobřeží Kuusama se dívalo k jihovýchodu přes Úzké moře k zemi Ledového lidu, a přímo na jih k nekonečným ledovým plochám plujícím na dně světa. Pekka zvedla svá štíhlá ramena. Vzpomínky na Jelgavu ji těšily. Ale nechtěla by tam žít. Kajaani bylo jejím domovem.
Pro Kuusamanku to znamenalo velice mnoho. Vyhýbajíc se kalužím, Pekka pohlédla na budov}', které vytvořily tuto třídu dávno předtím, než se narodila. Většina z nich byla dřevěných: Kuusamo byla země rozlehlých lesů. Některé z nich byly namořené, některé omšelé vlivem počasí. Jen velice málo jich bylo natřených, ne zvnějšku; okázalé a křiklavé vystavování se bylo jejímu národu cizí. Pár cihlových budov ladilo s okolím. Byly hnědé nebo žlutavě hnědé - žádná červená nebo oranžová se nelibě nedotýkala jejích očí.
„Ne," řekla tiše, ale s nemalou hrdostí, „my nejsme odnož zalgarvského stonku, ani z kaunijského. Ať se vychloubají a natřásají si peří. My vytrváme."
Skoro si nevšimla, když vyšla z pozemku koleje a dostala se do samotného Kajaani. Ale lidé na ulicích tady byli o něco starší a o něco střízlivěji vyhlížející. Lagoasané a muži z kau-nijských zemí, kteří tvořili kvásek v této směsi, vypadali spíš jako námořníci než jako studenti. Obchody vystavovaly své zboží, ale obchodníci nevybíhali ven, nechytali ji za ruku a nepokoušeli se ji vtáhnout dovnitř, jak se to stávalo v Jelgavě. Tohle by také bylo křiklavé vystavování se.
Kolem ní probzučel veřejný silovlak a průvan od jeho průjezdu zvířil vodu v kalužích. Jeho dva vozy byly také dřevěné a jejich střechy na obou stranách přesahovaly přes okna na ochranu před počasím. V Lagoasu nebo v Sibiu by vozy byly kovové. Ve Valmieře nebo v Jelgavě by byly natřené tak, aby vypadaly jako z mramoru, ať by byly vyrobeny z čehokoli.
Pekka zaplatila pár měďáků za list s posledními zprávami a v chůzi ho začala číst. Polekaně mlaskla, když se dočetla, že Gongové zahnali zpátky flotilu, která se pokusila znovu obsadit Obudu. Byl citován admirál Risto: „Měli v rukávě víc

draků, než jsme očekávali. Přeskupíme se a ve vhodnou chvíli to zkusíme znovu.“
Swemmel z Unkerlantu by Ristovi za takový neúspěch dal srazit hlavu. Ministr námořnictva však vydal prohlášení, podepsané Sedmi princi, vyjadřující plnou důvěru v admirála. Srážet hlavy nebylo v kuusamském stylu. Pekku na okamžik napadlo, jestli by se válka vyvíjela lépe, kdyby bylo.
Ve válce v Derlavai Valmiera, Jelgava a Forthweg hlásily drtivá vítězství nad Algarvany. I Algarve hlásilo drtivá vítězství nad svými nepřáteli. Někdo lhal. Pekka se ušklíbla. Možná lhali všichni.
Stoupala do kopce, který se zvedal z šedivého, hučícího moře. Vysoko nad její hlavou skřehotali rackové. Sojka na borovici se také přidala, i když v jiné tónině. Kolem proletěl jasně žlutý motýl. Tentokrát Pekkin úsměv inzeroval čiré potěšení. Motýli se tady dole v Kajaani objevovali jen na krátkou dobu v létě.
Pekka odbočila na užší cestu. Její sestra a švagr bydleli vedle ní, v omšelém dřevěném domě, obklopeném vzrostlými borovicemi. Elimaki otevřela dveře, když ji uviděla přicházet. Pekkin syn se kolem ní prosmykl a s radostným pokřikem se rozběhl k matce.
Pekka zachytila vejce hrůzy, převlečené za malého chlapce, a odvedla ho do svého vlastního domu. Doufala, že se cestou nedopustí dalších příliš drastických zločinů. Když vešli do domu, řekla: „Pokus se nechat dům alespoň napolovic v pořádku, dokud nepňjde z práce tvůj otec.“ Leino, její manžel, byl také mág. V tomto semestru jeho přednášky končily o pár hodin později než její.
Uto to slíbil. Vždycky sliboval. Jenže sliby čtyřletého chlapce byly psány do větru. Pekka to věděla. Vytáhla ze skříňky kachnu. Toto kouzlo vyvinuli Kauniané a používali je k paralyzování svého nepřítele - dokud oni i jejich sousedé nepřišli na protiopatření. Potom upadlo na celá staletí do zapomnění, dokud - s větším pochopením toho, jak přesně funguje -je moderní výzkumnici nezačali aplikovat jak v medicíně, tak při konzervování potravin. V té skříňce oškubaná a vyvržená kachna vydržela čerstvá mnoho týdnů.
Právě se chystala vložit kaclmu sjeřabinami do trouby, když se někde poblíž něco s rachotem zřítilo. Pekka zabouchla dvířka trouby, opláchla si ruce a běžela se podívat, jakého zvěrstva se Uto dopustil tentokrát.
Garivald plel - dělal přesně to, co měl - když ve vesnici učinili návštěvu inspektoři krále Swemmela. Inspektoři na sobě měli tmavošedé tunik}', jako by byli unkerlantští vojáci, a nesli se, jako by byli sami králové. Garivald věděl, co si o tom myslet, ale říct jim to by nebylo efektivní. Ba právě naopak.
Jeden z inspektorů byl \ysoký, ten druhý byl malý. Ale s výjimkou toho mohli být odliti ze stejného kadlubu. „Ty!“ zavolal ten vysoký na Garivalda. .Jak to tady bude vypadat se sklizní?“
„Ještě je příliš brzo, aby se to dalo říct, pane,“ odpověděl Garivald stejně, jak by odpověděl každý muž s uncí - polovinou unce - rozumu v hlavě. Déšť při sklizni ječmene a žita by byl katastrofa. Byla by to ještě větší katastrofa než jindy, protože inspektoři a jejich poskoci by si stejně vzali Swemmelův podíl bez ohledu na cokoliv, a vesnici by ponechali jen zbytky, pokud by nějaké byly.
„Ještě je příliš brzo, aby se to dalo říct,“ opakoval ten malý. Jeho přízvuk nasvědčoval tomu, že přišel přímo z Cottbusu, hlavního města. Garivaldovým uším zněl drsně a rezavě; dobře se hodil ke svému arogantnímu vlastníkovi. Jižané neměli tak naspěch, než otevřeli ústa. Mluvili pomaleji, a snad proto ze sebe dělali méně častěji osly - nebo to alespoň říkali, když nebyli nablízku jejich páni, kteří by je mohli slyšet.
„Kdyby celé tohle vévodství Grelz bylo efektivnější, byli bychom na tom lépe,“ řekl ten vysoký.
Kdyby byli Swemmelovi lidé - a Kyotovi - efektivnější v době, kdy se Garivald narodil, byl by na tom celý Unkerlant lépe. Bylo těžké být efektivní bez střechy nad hlavou v jižní zimě. Bylo to ještě těžší, když vaše pole byla rozdupána a váš dobytek ukradený nebo pobitý. I teď, o generaci později, následky přetrvávaly.
Malý inspektor zamračeně pohlédl na Garivalda, který zůstal klečet na kolenou, takže pro něho nebylo těžké dívat se dolů. „Nemysli si. že nás můžeš svým lhaním ošidit,“ vyštěkl „Máme metody, jak se dovědět pravdu. Máme také metody, jak přimět podvodníky, aby toho litovali.“
Na to musel Garivald odpovědět. „Já jsem jenom jeden farmář z téhle vesnice, pane,“ řekl, a v jeho hlasu teď zaznělo ryzí znepokojení. Věděl o vesnicích, které zmizely z tváře světa, když se pokusily odporovat Cottbusu; tak alespoň znělo standardní vysvětlení, které používali Swemmelovi lidé, když byla špinavá práce vykonána. Pokračoval: „Nemohu přece vědět, kolik dodá celá vesnice. Jediný, kdo by to mohl odhadnout, je asi Waddo, starosta.“ Nikdy neměl Wadda rád a bylo mu jedno, co mu inspektoři udělají.
Oba se nepříjemně zasmáli. „Oh, on ví, co dovedeme,“ řekl ten větší. „O tom nepochybuj. Ale my chceme, aby to věděli všichni. Tak je to efektivní.“' Založil si ruce na prsou. „Každý musí znát vůli krále Svvemmela, nejen ten hnusný darebák Waddo.“
„Ano, pane,“ řekl Garivald mnohem vřeleji, než očekával. Jestli Swemmelovi inspektoři dokázali poznat, že Waddo je darebák, možná to nebyli vůbec oslové. Ne. Možná nebyli vůbec takoví strašní oslové.
„V této A'esnici je spousta mužů,“ poznamenal ten menší. „Spousta mladých mužů.“ Zapsal si poznámku, pak se zeptal Garivalda: „Kdy vás naposledy navštívili odvodní komisaři?“
„Pane, to si teď nedovedu vybavit, obávám se.“ Sedlák vytrhl stonek plevelu se zbytečnou zuřivostí.
„Neefektivní,“ řekl inspektor svému druhovi. Garivald nevěděl, zda tím myslí jeho nebo odvodní komisi, nebo oboje zároveň. Doufal, že se vesnice nebude muset pokoušet sklidit s polovinou mladých mužů odvedených do armády, aby bojovali proti Gyongyosu. Ještě víc doufal, že jedním z těch mladých mužů nebude on.
„Má tohle silou opuštěné místo krystal?“ zeptal se větší inspektor. „V předákově chatrči jsem žádný neviděl.“
Waddo měl nejhezčí dům ve vesnici. Garivald by byl rád, kdyby jeho vlastní byl alespoň z poloviny tak velký. Waddo dokonce přistavěl patro, aby mohl dát některým ze svých dětí vlastní pokoj. Každý to považoval za městský luxus - každý až na inspektory, jak se zdálo. Garivald odpověděl: „Pane, nemáme žádný. Jsme daleko od nejbližší silové čáry, a -„

„To víme," přerušil ho menší inspektor. „Jsem tak odřený ze sedla, že mohu sotva chodit." Poškrábal se na levé půlce.
A právě to se nám moc líbí, pomyslel si Garivald. Byl to jeden z důvodů, proč sem Verbíři a inspektoři nepřicházeli příliš často. Nikdo tady je nepostrádal. Nikdo tady nepostrádal nikoho z Cottbusu. Za starých časů vévodství Grelz - tehdy to bylo království Grelz, až do Spojení trůnů - bylo nejdůležitější částí Unkerlantu. Nyní lidé z horkého, prašného severu vládli svým jižním bratrancům. Pokud šlo o Garivalda, mohli táhnout ke všem čertům a nikdy se nevracet. Byli to bandité, nic jiného než bandité.
Uvažoval, jestli to byli efektivní bandité. Kdyby se jim přihodilo nějaké neštěstí, šel by někdo za tím a vykonal za ně pomstu, kterou se král Swemniel stal až příliš pověstným? Pokrčil rameny. Nemyslel si, že to stojí za to riskovat. Bohužel.
Inspektoři odešli, aby se vrhli zase na někoho jiného. Když Garivald pokračoval v trhání plevele, představoval si, že jeho stonky jsou krky inspektorů. To způsobilo, že se kvečeru vrátil do vesnice v lepší náladě, než by byl považoval za možné, když ho inspektoři připalovali na žhavém uhlí.
Nikdy ho nezajímalo, jak toto místo připadá lidem z hlavního města. Pro něho to byl prostě domov: tři nebo čtyři řady dřevěných domů s doškovými střechami, kovárna a pár taveren. Po ulicích se potulovala kuřata a zobala, co kde objevila. Svině, povalující se v blátě mezi dvěma domky, se na Garivalda podívala a zachrochtala. Po ulicích se potulovali i psi a děti, někteří z nich prohánělí kuřata, ostatní se honili mezi sebou. Připlácl komára, který mu přistál na krku. O chvíli později ho další štípl do paže.
V zimě komáři a mouchy pomřeli. Ale v zimě by byl dobytek ustájen v domě s ním a jeho rodinou. To udržovalo zvířata v teple a pomáhalo to udržovat v teple i jeho a jeho ženu, jeho syna a jejich malou holčičku. Zimy v Grelzu nebyly pro slabochy.
Když přišel domů, Annore sekala pastiňák a rebarboru a házela je do hrnce plného ječmene a ovesných krupek. „Za chvíli tam přidám krvavou klobásu," řekla. Když se usmála, stále bylo vidět něco z její smělé, vyzývavé krásy, která ho k ní před šesti lety přitáhla. Většinou však vypadala jen unaveně.
Garivald to chápal, sám byl do morku kostí unaven. „Zbylo nějaké pivo v soudku?" zeptal se.
„Spousta." Annore na něj zaťukala špičkou sandálu. „Načepuj mi taks' pohár, ano?" Když jí ho manžel podal, zamumlala poděkování. Pak řekla: „Lidé říkali, že tě na poli otravovali inspektoři." Vyslovila ta slova s obvyklou směsí nenávisti a strachu - jako obvykle, strach převažoval.
Ale Garivald pokrčil svými širokými rameny. „Nebylo to tak zlé. Byli efektivní," - vyslovil to slovo s opovržením - „takže na mě nevyplýtvali příliš mnoho svého vzácného času." Zvedl ke rtům dřevěný pohár s pivem a dlouze se napil. Když si otřel ret rukávem, pokračoval: „Ta špatná zpráva je, že se ptali, jestli tady někdy v posledni době nebyla odvodní komise."
„Cos jim řekl?" zeptala se Annore. Ano, strach převažoval.
Znovu pokrčil rameny. „Řekl jsem, že nevím. Nemohou dokázat, že lžu. To by nebylo efektivní." Teď se zasmál oblíbenému termínu krále Swemmela - ale potichu, aby ho neslyšel nikdo kromě jeho ženy.
Annore pomalu přikývla. „Nic lepšího se asi nedalo udělat," řekla. „Ale všichni inspektoři nejsou pitomci, i když jsou to bastardi. Mohou přijít na to, že to nevim znamená neviděl jsem je už léta. Jestli na to přijdou... „
Jestli na to přijdou, seržanti budou učit spoustu mladých mužů z vesnice záhadným mystériím pochodů a protipochodň. Garivald věděl, že on bude nejspíš - ne, s největší pravděpodobností - jedním z nich. Když tady byla odvodní komise naposled, b)rl příliš mladý. Ale teď už to nebyla pravda. Dali by mu do rukou zbraň a řekli by mu, aby střílel pro slávu krále Swemmela, která ho nezajímala ani v nejmenším. Gyongyosa-né měli také zbraně a měli nepěkný zvyk střelbu opětovat. Nechtěl jít na kraj světa, aby s nimi bojoval. Nechtěl jít vůbec nikam. Všechno, co chtěl, bylo zůstat se svou rodinou a sklidit úrodu.
Jeho dcera Leuba se probudila a začala křičet. Annore ji zvedla z kolébky, pak vyklouzla jednou paží z tuniky, obnažila prs a přiložila kněmu dítě. „Budeš muset nakrájet klobásu sám," řekla do dychtivého sání a mlaskáni dítěte.
„Jasně," odvětil Garivald a udělal to. Málem si přitom párkrát uřízl kus prstu, protože věnoval víc pozornosti prsu své ženy než tomu, co měl dělat. Annore si toho všimla a vyplázla na něho jazyk. Oba se zasmáli. Leuba se také pokusila zasmát, ale nechtěla přitom ani přestat pít. Rozkašlala se a mléko jí vystříklo nosem.
Když mu vůně zeleniny a klobásy začala svírat žaludek víc než debata s kterýmkoli inspektorem z Cottbusu, Garivald vyšel na práh a zavolal na svého syna Syrivalda, aby šel k večeři. Svrivald přiběhl. Byl pokrytý blátem a špínou, a vychutnával si to, jako každý pětiletý chlapec. „Mohl bych sníst medvěda," oznámil.
„Nemáme medvěda," řekla mu Annore. „Budeš jíst, co ti dáme." A to také s vlčí chutí udělal, z dřevěné misky dětské velikosti, jinak přesné kopie misek, z nichž jedli jeho rodiče. Annore vybrala i Leubě na lžíci malé kousky ječmene, ovesných krupek a klobásy. Dítě se právě začínalo učit jíst i věci, které nebyly mlékem a zdálo se, že má v úmyslu se ušpinit stejně jako jeho velký' bratr.
Když dojedli, slunce právě zapadlo. Annore poklidila ve světle lampy, která páchla škvařeným tukem. Syrivald začal zívat. Lelú si na lavici u stěny a usnul. Annore znovu nakojila Leubu a uložila ji do kolébky.
Než si jeho žena mohla opět upravit tuniku, Garivald vzal do misky z dlaně její prs, z něhož se předtím krmilo dítě.
„Nemyslíš na nic jiného?" zeptala se Annore.
„Na co bych měl myslet? Na odvodní komisi?" odsekl Garivald. „Tohle je lepší." Přitáhl ji k sobě. Tohle bylo skutečně mnohem lepší. Podle vzdechu, který se snažila potlačit, si to Annore myslela také. Když spolu skončili, rychle usnula. Garivald zůstal vzhůru déle. Přemýšlel o náhončích z odvodní komise, ať chtěl nebo nechtěl.
Bembo ještě nikdy neviděl na obloze nad Tricaricem tolik hvězd. Ale jak strážník kráčel temnými ulicemi svého domovského města, nedíval se na oblohu kvůli diamantům a safírům vetkniitým do její sametové černi. Jeho oči ostražitě pátraly po rychle se pohybujících obrysech jelgavských draků, poskvrňujících tyto klenoty.

Tricarico leželo nedaleko od úpatí Bradanských hor, jejichž vrcholky tvořily hranici mezi Algarve a Jelgavou. Bembo mohl jasně zahlédnout světelné záblesk}7 v horách na východním horizontu: vojáci jeho království a Jelgavané stříleli jedni na drahé. Jelgavanům se zatím nepodařilo prorazit z hor na jih do al-garvské roviny. Bembo byl rád; očekával, že to bude horší.
Také očekával, že Jelgavané pošlou nad Tricarico víc draků, než poslali. Za Šestileté války byl chlapec, a živě si pamatoval hrůzu, kterou šířila dopadající vejce. Tehdy jich nebylo tak mnoho, ale i těch několik málo bylo až dost. A jelgavské dračí farmy od té doby jistě nezahálely.
Veřejný silovlak pomalu prošuměl kolem po siločáře, klouzaje půl metru nad zemí. Lampy na přídi prvního vozu byly zacloněné tmavou látkou, takže dávaly jen málo světla, aby je nezpozorovali jelgavští dračí letci vysoko na obloze. Řidič soupravy zamával Bembovi svým modrým kloboukem, Bembo smekl svůj klobouk a pozdrav opětoval. Trochu se usmál, když si ho opět nasazoval. Zdvořilost, která tvořila život Algarvanů, přetrvala i za války.
Když zahnul za roh, jeho úsměv zmizel. Jakási vinárna neměla náležitě uzavřené okenice; takže světlo dopadalo škvírami mezi žaluziemi na dlažbu. Bembo odepnul od opasku obušek a udeřil jím do dveří. „Zavřete okenice, vy tam!“ zavolal. Za okamžik, po pár polekaných výkřicích uvnitř, se okenice s prásknutím zavřely. Zrazující světlo zmizelo. Spokojeně přikyvuje, Bembo vykročil dál.
Kaunijský sloup z bledého mramoru zářil i ve světle hvězd. Za starých časů Tricarico, stejně jako většina severního Algarve, patřilo ke Kaunijskému impériu. Pomníky přetrvaly. Stejně tak sem tam nějaká plavovlasá hlava mezi rudovlasou a světle kaštanovou většinou. Bembo by s chutí vykopl ty blonďáky i památníky, jako byl tento, přes Bradanské hory. Jelgavané si mysleli, že jsou království kaunijské krve, a že proto mají nárok na to, čemu Kaunijské impérium kdysi vládlo.
O sloup se opírala žena. Její nohy se leskly stejně jako jeho mramor; její kilt byl tak krátký, že sotva zakrýval oblouk její zadnice. „Čau, miláčku,“ zavolala, pokukujíc po Bembovi, když se blížil. „Nechtěl by sis dnes v noci pěkně užít?“
„Čau, Fiametto,“„ odpověděl strážník, zvedaje klobouk. „Běž šlapat někam jinam, nebo si budu muset všimnout, že jsi tady.“
Fiametta znechuceně zaklela. „Tohle zatemnění je hrozné pro obchod,'1 postěžovala si. „Muži mě nemohou najít - „
„Oh, vsadím se, že mohou,“ řekl. Jednou nebo dvakrát od ní přijal úplatek v podobě jejího těla, za šťastnějších časů před válkou.
Pohrdavě odfrkla. „A když mě někdo najde, kdo je to? Strážník! I kdybys mě chtěl, stejně za to nezaplatíš.“
„V penězích ne,“ připustil Bembo, „ale jsi tady na volné noze a na štrychu, místo abys v robotárně šila tuniky.“
„V robotárně by mi aspoň zaplatili - a taky bych tam potkala zajímavější lidi.“ Fiametta přistoupila a políbila Bemba na špičku jeho dlouhého, rovného nosu. Pak odkráčela, vkládajíc do svého kroku všechno, co měla, a měla toho opravdu dost. Ohlédla se a přes rameno zavolala: „Vidíš? Jdu někam jinam.“
Někam jinam nebylo pravděpodobně dál než na druhou stranu kaunijského památníku, ale Bembo ji nesledoval. Nakonec, v podstatě udělala to, co jí řekl. Za starých časů by jí byl možná řekl. aby udělala něco jiného.
Zabočil do postranní ulice, kde nebyly obchody a kanceláře, ale jen obytné domy. V každém bloku musel jednou nebo dvakrát zabušit na okenní římsu nebo na dveře, a zařvat na lidi uvnitř, aby zhasli lampu nebo lépe zatemnili svá okna. Každý v Tricaricu nepochybně znal nové předpis}', ale každý Algarvan byl už od narození přesvědčen, že předpisy platí pro ostatní ale ne pro něho. Jako obtloustlý muž, Bembo jen funěl, když se musel plahočit do čtvrtého patra, aby donutil nějakého idiota zatáhnout své rolety.
Když vyšel z domu, někdo zmizel v temnotě ulice s nápadným spěchem. V první chvíli měl Bembo chuť se za tím lumpem, nebo co to bylo, rozběhnout, ale to ho rychle přešlo. Se svým břichem nemohl ani snít o tom, že by ho dostihl. Přišel k dalšímu domu, kde byla mezi zatemňovacími záclonami škvíra jako dlaň. Zvedl obušek, aby uhodil do římsy, pak ale ztuhl, jako by se náhle proměnil v kámen. Uvnitř se právě převlékala hezká mladá žena do noční košilky.
Bembo se nikdy necítil tak rozpolcený. Jako muže ho to nutilo neříkat nic a dívat se dál: čím víc toho z ni viděl, tím vypadala lépe. Ale jako strážník měl své povinnosti. Nicméně počkal, dokud si nenavlékla noční košilku, než zaklepal na zeď a zavolal: „Zatemněte dům!“ Žena vyskočila a vypískla. Lampa zhasla. Bembo pokračoval v obchůzce. Povinnost zvítězila -a měl pěknou podívanou.
Použil svůj obušek ještě několikrát - i když už ne za tak příjemných okolností - než vyšel na Třídu vévodkyně Mata-listy, širokou ulici, plnou krásných obchodů, advokátních kanceláří a restaurací toho druhu, který7 provozovali šlechtici a bohatí měšťané. Když uviděl světlo, pronikající ven z takových míst, musel si při svých výstrahách počínat zdvořileji. Kdyby si na něho stěžoval baron nebo restauratér s dobrými známostmi, skončil by u stálých nočních služeb v nejmizernější čtvrti města.
Právě žádal - žádat! Jak ponižující pro hrdého muže! - aby zatáhli lépe závěsy, když ho sykot ve vzduchu přiměl podívat se vzhůru. Uviděl stíny, pohybující se na pozadí hvězd. Než se stačil nadechnout, aby vykřikl, vejce, které zaslechl padat, explodovalo pár set metrů za ním. Další začala dopadat po celém
Tricaricu.
Záblesk}' světla, když se tříštily jejich ochranné skořápky, vrhaly bláznivě se naklánějící a mihotající stíny. Výbuchy byly strašidelně Masité. Bembo si zacpal uši. Poryvy náhle uvolněné energie ho srazily k zemi. Odřel si holá kolena o dláždění.
Skuče bolestí se vyškrábal znovu na nohy a rozběhl se k místu nejbližšího výbuchu. Vejce dopadlo na Třídě vévodkyně Matalisty na přední část restaurace, kde večeře pro dva stála Bembův týdenní plat. Udělalo díru v dláždění a zničila průčelí budovy. Bembo nechápal, jak to, že nespadla i střecha. Vejce ziúčilo i průčelí obchodu s módním zbožím naproti přes ulici, ale o to se Bembo nestaral; obchod byl zavřený a prázdný. Ale z restaurace klopýtali ven naříkající a krvácející lidé. Nějaká žena klesla na ruce a na kolena a zvracela drahé jídlo do stružky u chodníku.

Oheň začal olizovat obnažené trámy střechy. Bez ohledu na to se Bembo vrhl do restaurace, aby pomohl těm, kteří se nedokázali sami dostat ven. Pod nohama mu zakřupaly střepiny skla. To sklo bylo skoro stejně smrtící jako energie samotného výbuchu. První osoba, kterou rozeznal v mihotavé záři plamenů, měla hlavu téměř oddělenou od těla velkým úlomkem skla, který se ještě leskl vedle mrtvoly.
O kousek dál někdo sténal. Bembo odstranil stůl, který tiskl k zemi starou ženu, sehnul se, vzal ji okolo ramen a napůl ji vynesl, napůl vytáhl na ulici. „Vy!“ vyštěkl na ženu, která tam zevlovala. „Obvažte jí tu řeznou ránu na noze.“'
„Čím?“ zeptala se.
„Vaším šátkem, jestli nějak}' máte. Vaší šerpou. Nebo utrhněte kus látky z její tuniky nebo z vaší.“ Bembo se otočil ke dvěma mužům, kteří se nezdáli být příliš vážně zraněm. „Vy a vy -pojďte dovnitř se mnou. Ona není jediná, kdo zůstal uvnitř.“
„Co když se proboří střecha?“ zeptal se jeden z nich.
„Co když na nás spadne vejce?“ dodal druhý. Další vejce skutečně stále dopadala. Podél některých siločar v obvodu Tri-carica byly umístěny paprskové zbraně větší a těžší, než jaké by mohl unést člověk. Ty začaly chrlit světelná kopí k nebesům proti jelgavským drakům, ale nebylo jich dost, ani zdaleka ne.
Na tom nezáleželo, Bembovi ne. „Tak budeme mít smůlu,“ odpověděl. „Teď pojďte, nebo vás prokleju jako zbabělce.“
„Kdybyste nebyl strážník a proto imunní, vyzval bych vás za to na souboj,“ zavrčel chlapík, který měl obavy z vajec.
„Kdybyste byl šel bez řečí, nemusel bych vám to říct,“ odsekl Bembo a vydal se znovu do trosek restaurace, aniž by čekal, jestli ho oba muži budou následovat. Ale učinili to; slyšel je za sebou drtit nohama rozbité sklo, pokrývající podlahu.
Pracovali odvážně, jakmile se do toho jednou pustili. Oni a Bembo vytahovali ven zákazníky, obsluhující personál a z kuchyně i pár kuchařů. Když se plameny začaly zvětšovat a kouř zhoustl, Bembo se při své poslední cestě dovnitř musel ven vyplazit, vlečíc zraněného muže za sebou. Když stál vzpřímeně, nedalo se už dýchat. Sotva mohl dýchat, i když se plazil - měl pocit, že má plíce spálené a plné sazí. Sklo mu pořezalo dlaně.
Přirachotila koňmi tažená stříkačka a začala do plamenů chrlit vodu. Kašlaje a vyplivuje hustý černý hlen si Bembo přál, aby obsluha stříkačky mohla zavést svou hadici do jeho bolavé hrudi.
Bojovali tady ztracenou bitvu; požár stále mohutněl. Zanedlouho si to uvědomila i obsluha stříkačky. Začala stříkat vodu na budov}' po obou stranách hořící restaurace, které ještě plameny nezachvátily. Snad je teď ani nezachvátí. Ale i když ne, voda stejně poškodí to, co plameny ušetří.
„Děkuji vám, pane,“ řekla z chodníku stará žena, kterou Bembo zachránil jako první.
Sáhl po svém klobouku, jenom aby zjistil, že ho nemá. Musel zůstat v restauraci, což znamenalo, že bylo po něm. Takže Bembo jen řekl: „Má paní. to byla moje povinnost a“ - další nápor kašle přerušil jeho slova - „má povinnost je má čest.“
„To je dobře řečeno.“ Stará žena - šlechtična, podle jejích způsobů - se Bembovi lehce uklonila hlavou.
I on se uklonil. „Má paní, já jen doufám, že to Jelgavanům oplácíme dvojnásob. Zprávy říkají, že ano. Každý chvastoun v krystalu říká, že ano. Ale jak to máme vědět? Jelgavské zprávy zase tvrdí, že oni bijí nás.“
„Jak dlouho jste strážníkem, mladý muži'?“ zeptala se stará žena s nádechem pobavení v hlase.
Bembo se podivil, co je na tom směšného. „Skoro deset let, má paní.“
Stará žena přikývla. „To je zřejmě dost dlouho na to, aby to z vás udělalo pořádného cynika.“
„Děkuji vám,“ řekl. Hlasitě se zasmála. Za živého boha nedovedl pochopit proč.
Za svítám shlížel Talsu z Bratanských hor dolů do Algarve. Z hořícího Tricarica stoupal kouř. Usmál se. Jeho důstojníci ho stále ujišťovali, že Jelgava působila Algarve daleko větší škody, než zbabělí algarvšti vzdušní piráti působili jeho vlastnímu království.
Jeho důstojníci ho také ujišťovali, že brzy, velice brzy, jelgavské, vždy vítězné síty, prorazí z hor do algarvské roviny. Jelgavská armáda poctila tyto roviny ohněm a zkázou v posledních měsících Šestileté války. Neviděl žádný důvod, proč by to Jelgava nemohla udělat znovu.
Neviděl vlastně ani žádný důvod, proč to Jelgava už neudělala. Všichni sousedé Algarve je nenáviděli. Všichni, na kterých záleželo, byli ve válce proti Algarve. Bylo jich mnoho. Algarve bylo samotné a bylo obklíčeno z východu, západu i jihu. Proč se tedy ještě jeho krajané neprobili z hor a nevyrazili vpřed, aby si podali ruce s Forthwegany?
Poškrábal si svůj téměř neviditelný světlý knírek, který nosil krátce zastřižený, ne podle nějaké divoké algarvské módy. To byla hádanka.
Z těchto úvah ho vyrušila příjemná vůně. Když se ohlédl, uviděl sluhu plukovníka Dzirnavu, nesoucího zakrytý stříbrný podnos ke stanu velitele pluku. .Hej, Vartu, copak to neseš?“ zeptal se,
„Snídani jeho lordstva - co jiného?“ odpověděl sluha.
Talsu podrážděně zavrčel. „To vidím taky, že to není nočník,“ řekl. „Měl jsem na mysli, copak dobrého má náš milovaný hrabě a plukovník k snídani?“
„Nic moc, pokud soudím,“ řekl Vartu, obraceje oči v sloup.
„Čerstvě upečené borůvkové koláče, ztracená vejce a slanina na topince, zalité máslovou omáčkou, trochu dobře uzrálého sýra a kousek ananasového melounu z pobřeží. A v šálku - ne v nočníku -je čaj, ochucený lístky z bergamotu.“3
„Dost!“ zvedl Talsu ruku. .Lámeš mi srdce.“ V břiše mu zakručelo. „Týráš mi taky žaludek,“' dodal.
„Vidíš, o co přicházíš, protože krev ve tvých žilách není dost modrá?“ řekl Vartu. „Červená krev je dost dobrá na to, abys ji proléval za naši drahou Jelgavu, ale nedopomůže ti k takovéhle snídani na frontě. A teď už musím jít. Jestli vychladne to, co má být horké, a zteplá to, co má být studené, tak mi plukovník utrhne hlavu.“
Oba vojáci mluvili tiše; plukovníkův stan ležel jen pár kroků od nich. Vartu vlezl dovnitř. „Zatraceně, jak to, že ti to trvalo tak dlouho?“ zařval Dzirnavu. „Pokoušíš se mě vyhladovět k smrti?“

„Velice se omlouvám, vaše lordstvo," odpověděl Vartu, jako každý sluha, který se ocitl tváří v tvář šlechticovu hněvu. Talsu si musel zakrýt tvář rukávem tuniky své hnědozelené uniformy, aby zdusil smích. Dzirnavu byl kulatý jako kopací míč. To by trvalo celé roky, než by vyhladověl k smrti.
Když se postarali o velitelovu snídani, mohli kuchaři nakrmit zbytek mužstva. Talsu se zařadil do fronty ostatních mužů v tunikách téže barvy koňského hnoje, jakou měla jeho vlastní. Jeden otráveně vypadající kuchař mu pleskl na talíř naběračku ječné kaše a nožičku našedlé klobásy. Druhý mu nalil do šálku kyselé pivo.
„To mám nejraději," řekl Talsu. „Ocas mrtvého chlapa a to, co s ním vychcal."
„Poslyšte toho srandistu," řekl jeden z kuchařů, který tenhle vyčichlý vtip už dnes určitě párkrát slyšel. „Vypadni, sran-disto, nebo budeš pucovat tenhle kotel."
„Tvoje milenka, ta by měla něco vědět o ocasu mrtvého chlapa," vložil se do toho další kuchař.
„Spíš tvoje žena, to chceš říct, ne?" Směje se, sedl si Talsu na balvan, vytáhl z opasku nůž a uřízl si sousto klobásy. Byla
Bergamot - druh hrušně. (Pozn. překl.) mastná a neměla by tak špatnou chuť, kdyby už nebyla vyčichlá a stará. Ale spolu s kaší mu naplnila žaludek. To bylo asi tak to nejlepší, co se o ní dalo říct. Zajímalo by ho, jestli plukovník Dzirnavu vůbec ochutnal, co jeho vojáci jedli. Ale pochyboval o tom. Kdyby Dzirnavu ochutnal takovouhle klobásu, jeho řev by slyšeli i Algarvané v Tricaricu.
Právě v této chvíli se velitel pluku uráčil vynořit ze svého stanu. V hnědozelené tunice a kalhotách tak těsných, aby pokud možno skryly jeho kulovitou stavbu, s drahokamy zdobenými odznaky jeho příslušnosti ke šlechtě na hrudi a s lesknoucími se distinkcemi na náramenících připomínal ze všeho nejvíc hrdinný kokosový ořech. „Moji vojáci!" řekl a jeho tučný podbradek se zahoupal. „Vojáci! Nepostoupili jste ani dost daleko, ani dost rychle, aby to uspokojilo našeho nejvznešenějšího panovníka, Jeho jasnou velkolepost, krále Donalitu V. Vyviňte proto od nynějška větší úsilí, aby z vás měl král větší radost."
Jeden zTalsuových kamarádů, vytáhlý, hubený clúapík jménem Smilsu, zamumlal: „Nemyslíš, že králi vůbec přišlo na mysl, že jedním z důvodů, proč jsme nepostoupili dále a rychleji, je to, že nám velí plukovník Dzirnavu, že ne?"
„Je to taky hrabě Dzirnavu, tak co můžeš dělat?" odpověděl Talsu. „Jediná věc, která by se stala, kdybychom postupovali proti Algarvanům rychleji, by bylo to, že bychom ho nechali za sebou." Na chvíli se odmlčel. „Možná by to byla ta nejlepší věc, která by se tomuhle pluku moha stát."
' Smilsu se zachechtal, dost hlasitě, aby si vysloužil vzteklý pohled od seržanta. Talsu si seržant}' hnusil a litoval je zároveň. Dělali všeclmo proto, aby je co nejvíc nenáviděli muži jejich vlastního stavu, kteří byli pod nimi, a přitom věděli, že důstojníci nad nimi jimi opovrhují pro jejich nízký- původ, a že, jakkoli by hrdinně sloužili, nemohou doufat, že se sami stanou důstojníky.
Plukovník Dzirnavu, snad příliš vyčerpán svým projevem, opět zmizel ve svém stanu. Smilsu řekl: „Všimni si, že král je nespokojený s námi, ne s námi a s plukovníkem."
„Tak už to chodí," řekl Talsu rezignovaně. „Ale když válku vyhrajeme, bude spokojený s plukovníkem a až pak, pokud si na to náhodou vzpomene, i s námi."
Plukovník ve stanu zařval. Vartu si pospíšil, aby se zeptal, co si jeho pán přeje. Za okamžik spěšně vyběhl. Když se vracel, nesl malou, hranatou láhev z tmavozeleného skla.
„Ale, ale, copak jsi tam zase nesl?" zeptal se Talsu. Znal odpověď, ale chtěl slyšet, co řekne plukovníkův sluha. Ovšem, Vartu pro to měl opisný termín: ..Posilňující prostředek."
Talsu se zasmál. „Tak to jo. Dohlédni na to, aby se dobře posilnil. Když bude chrápat, zatímco my budeme bojovat s Al-garvany před námi, bude to lepší pro nás pro všechny."
„Ne, ne, ne," zavrtěl Smilsu hlavou. „Takhle jenom ještě víc zblbne. Já bych ho raději viděl, kdyby se vrhl mezi skály, rovnou na Algarvany. Utíkali by jako králíci -jako malí vyplašení králíčci. Nepochopili by, jak jsme dokázali dostat přes hory behemothy."
Vartu se zachechtal. Skoro přitom upustil láhev a zoufale se po ní vrhl, aby ji zachytil. Naneštěstí pro něho si plukovník Dzirnavu zvolil právě tento okamžik, aby znovu zařval: „Čert tě vem, Vartu, ty bezcenná ovčí oháňko, co tam děláš, honíš si ocas?"
„Kdyby sis honil ocas, měl bys z toho větší potěšení, než máš teď," řekl Talsu poučně sluhovi. Vartu se s povzdechem vydal podat léčebný nápoj svému pánovi.
„Kdyby měl našeho osvíceného hraběte raději, nemohli b5'-chom s ním mluvit tak, jak s nim mluvíme" řekl Smilsu.
„Kdyby měl osvíceného hraběte raději, pravděpodobně bychom ho měli raději i my, a nemuseli bychom o něm mluvit tak, jak o něm mluvíme,', řekl Talsu.
Jeho přítel nad tím chvíli přemítal, pak zvolna přikývl. „Z některých šlechticů se stali poměrně dobří důstojnici;' připustil. „Kdyby ne, tak bychom asi nikdy nevyhráli Šestiletou válku."
„O tom nic nevím," řekl Talsu. „O tom vůbec nic nevím. Algarvané mají taky šlechtické důstojníky."
„Ha!" Smilsu pohrozil Talsuovi pěstí. „Teď jsem tě prokoukl, ty všivácký zrádče."
„O čem to meleš?" zeptal se Talsu.
„Protože jsi způsobil, že cítím lítost nad smradlavým nepřítelem, proto." Smilsu se zarazil, jako kdyby to zvažoval. „Ale počítám, že ne tak velkou, abych po něm nevystřelil a nezbavil ho jeho utrpení. Možná tě vůbec neudám."
Talsu chtěl říct něco ostrého, ale zarazil se. Proti zalán, který čekal na každého, kdo byl udán jako zrádce, se fronta zdála jako palác. Zrádcům se tam stávaly horší věci než vojákům na frontě.
V polovině odpoledne pluk obsadil malé údolí, v němž byla stulená vesnice, z níž její algarvští obyvatelé uprchli a odehnali sebou i své ovce, kozy a muly. Plukovník Dzirnavu se okamžitě usadil v největším a nejhezčím domě ve vesnici.

Jeho muži zatím prohlíželi údolí, aby se přesvědčili, že ho Algarvané neopustili proto, aby zde nastrojili léčku. Talsu pohlédl na vyvýšený terén na obou stranách údolí. „Doufám, že tam nahoře neumístili jeden nebo dva vrhače vajec," poznamenal. „To by nás v noci mohlo rušit při spaní."
„To nemáme v rozkazech," řekl jeden z jeho kamarádů.
„Nechat se zbytečně zabít taky nemáme v rozkazech," odsekl Talsu.
Nakonec pár čet prozkoumalo návrší. Talsu se na tom podílel, protože se držel zásady: Když chceš něco udělat pořádně, udělej to sám. Ale brzy přišel na to, že by ani celý pluk tento úkol nedokázal řádně splnit, aniž by to zabralo alespoň týden. Stráně byly pokryté hustým křovím. Klidně by mohl projít kolem celé roty Algarvanů a nevšimnout si jí. O něco výš nabízely rozeklané skály skoro stejně dobré úkryty. Žádný sice neobjevili, ale nikdo z Jelgavanů - snad s výjimkou jejich kapitána, nafoukaného markýze - si nedělal žádné iluze, že by to něco dokazovalo.
Když se Talsu vrátil do vesnice, rozložil si svou přikrývku tak daleko od hrstky domů, jak to bylo možné. Všiml si, že Snúlsu udělal totéž. Oba muži si vyměnili kyselý pohled, zavrtěli hlavou a pokračovali v přípravě na přenocování.
Talsu se probouzel při každém sebemenším zvuku a sahal po zbrani. Žádný voják, který se chtěl dožít stáří, si nemohl dovolit být těžkým spáčem. Ale letící vejce ho neprobudilo, dokud nedopadlo do středu vesnice. V rychlém sledu následovala tři další, ne ta velká, těžká, nesmíme silná, ale ten druh, který mohla nepočetná obsluha vypalovat z lehkého vrhače, který dokázalo pár mužů rozebrat a snadno přenést na zádech.
Vejce zničila tři domy a několik dalších zapálila. Talsu a jeho rota vyrazili do terénu, aby zabránili Algarvanům přiblížit se natolik, aby mohli začít ostřelovat z ručních zbraní jejich kamarády, kteří zachraňovali muže, uvězněné ve zničených domech. Když se ohlédl, spatřil Talsu, jak dům, který' si pro sebe zabral plukovník Dzirnavu, nyní vesele plápolá. Nebyl si tak zcela jist, jestli má nebo nemá doufat, že osvícený plukovník unikl.
Leofsig se vlekl prašnou cestou do severního Algarve směrem k městu jménem Gozzo. V každém případě mu to tak řekli jeho důstojníci, a on byl ochoten jejich slovům věřit Zdejší krajina vypadala podobně jako ve Forthwegu: pole zrající pšenice, sady mandloní, oliv, pomerančovníků a citroníků, vesnice s domy postavenými z bíle omítnutých nepálených cihel s ceněnými taškovými střechami.
Ale v nozdrách cítil zápach války, který se kolem Gromhe-ortu nevyskytoval. Ve vzduchu se. jako řídnoucí mlha, vznášel slabý opar kouře a některé obilné lány za ním už neposkytovaly příjemný pohled. A podél cesty a v polích ležely mrtvoly koní, krav a jednorožců, přidávajíce svůj chorobně nasládlý zápach k ostré nakyslosti kouře. V polích kolem cesty ležela i rozkládající se těla Forthweganů a Algarvanů. Leofsig se na to snažil nemyslet.
Když zjistil, že se na něj vztahují odvody krále Pendy, byl na to pyšný, dychtivý sloužit králi a království. Ealstan, jeho mladší bratr, se užíral závistí a žárlivostí, zeje příliš mladý', aby se mohl sám vypravit do pole a zničit Algarvany. Když však uviděl na vlastní oči. jak vypadá takové ničení nepřítele - a jak je nepřítel dokáže opětovat - Leofsig by se byl nejraději vrátil do Gromheortu a po zbytek života pomáhal otci vést jeho účty.
Co by vojáka potěšilo a čeho se mu dostalo, nebyla jedna a tatáž věc.
Voják na hnědě pomalovaném jednorožci cválal dozadu naproti koloně, jejíž nepatrnou součást Leofsig tvořil. Ukazoval přes rameno, gestikuloval a křičel cosi, čemu Leofsig nerozuměl. Ale jeho gesta byla dost srozumitelná. Obraceje se na vojáka po své levici, Leofsig řekl: „Vypadá to, že se nás Algar-vané pokusí zadržet před Gozzem."
„Jo, vypadá to tak," odpověděl jeho kamarád, který se jmenoval Beocca. Leofsig mu záviděl jeho úhledný, hustý vous. Sám měl zatím jen chmýří na tvářích a pod spodním rtem. Když se Beocca poškrábal na bradě, jak právě teď učinil, vousy mu zašelestily pod prsty. „Zatlačili jsme je už předtím - jinak bychom nebyli tady. Dokážeme to znovu."
Zanedlouho začali důstojníci vykřikovat rozkaz}'. Kolona se rozvinula do bojových linií. Spolu se svými kamarády Leofsig nyní vykročil přes pole místo mezi nimi. Obilí klesalo pod botami tisíců mužů skoro jako pokosené ženci.
„Tak nebo tak, způsobíme, že zrzouni budou mít hlad," řekl Beocca, dupaje s velkou chutí po dozrávajícím obilí.
Leofsig, potící se v žhnoucím slunci, neměl na dupání dost energie. Jen přikývl a pochodoval dál.
Další rozkaz}' vytvořily uličky mezi bloky pochodujících mužů. Jimi procválala kupředu jízda na koních a jednorožcích, aby kryla pochodující pěchotu, která ponese hlavní tíhu boje. Fortliwegští draci se hnali po obloze, někteří tak vysoko, že byli znát jen jako pouhé body, jiní tak nízko, že Leofsig mohl zaslechnout jejich pronikavé skřek}'.
„Doufám, že shodí na Gozzo spoustu vajec,'„ řekl Beocca.
„Já doufám, že zabrání Algarvanům, aby shazovali vejce na nás," dodal Leofsig. Po krátké chvíli Beocca zabručel na souhlas.
Když se Forthwegané přibližovali ke Gozzu, Leofsig každou chvíli zvedal hlavu a zkoumal oblohu. I tak se opatrně držel podél živého plotu, když začali od východu přilétat algarvští draci, aby se utkali s forthwegskými.
Poprvé zjistil, že se nad jeho hlavou rozpoutala bitva, když se z oblohy zřítil drak a dopadl na zem asi sto metrů před ním. Veliké zvíře se svíjelo ve smrtelném zapase, ukazujíc hned své postříbřené břicho, hned svůj hřbet, pomalovaný forthwegskou modrou a bílou. Jeho letec ležel nehybně - malá, potlučená liromádka - o pár metrů dál. Pak z drakovy tlamy vyšlehly plameny, spalujíce muže, který draka vedl do akce.
Leofsig znovu pohlédl vzhůru - a vydechl hrůzou. Až dosud viděl velmi málo algarvských draků. To ho přivedlo k přesvědčení, že jich nepřítel má málo, nebo jich v každém případě může vyslat jen málo proti Forthweganům. Protože Algarvané bojovali také s Vatmierou, Jelgavou a Sibiu, dávalo to docela dobrý smysl.
Mohlo to dávat smysl, ale ukázalo se to mylné. Náhle obklíčili Forthwegany s dvojnásobnou až trojnásobnou přesilou. ¦ Draci padali k zemi, hořeli nebo byli dokonce svými nepřáteli trháni na kusy. Většina z nich byla označena modře a bíle, ne algarvskými barvami zelenou, červenou a bílou. Jiní draci, jejichž letci byli zabiti nepřátelskou střelbou, buď poletovali zmateně sem a tam, nebo - zpanikaření bojem - vrhali se na přátele i nepřátele bez rozdílu.
Zdálo se, že to trvalo jen pouhý okamžik, a forthwegská dračí formace byla rozdrcena. Zbytek draků, který se nezřítil k zemi nebo bez člověka, který by je vedl, nepoletoval divoce kolem, zamířil zpět směrem k Forthwegu. Proti takové

přesile se nedalo nic dělat. Během půl hodiny ovládli oblohu nad bojištěm Algarvané.
Beocca vydal hluboký hrdelní zvuk. „Tak, teď jsme na řadě ni}',“ řekl, a Leofsig mohl jen přikývnout. I jeho napadla tatáž myšlenka, vyjádřená týmiž slovy.
Většina draků, kteří zahnali forthvvegskou formaci, letěla bez vajec, aby byli rychlejší a ve vzduchu obratnější. Nyní přilétali směrem od Gozza další. Někteří zjejich letců shazovali svá vejce z výšky, jak bylo obvyklou praxí Forthweganů -a obvyklou praxí všude, pokud Leofsig věděl.
Ale nepřítel, s algarvskou zvráceností, objevil i novou metodu. Někteří z algarvských letců přiměli své draky vrhat se na forthwegské síly pod sebou střemhlav, jako se vrhá sokol na myš. Uvolňovali vejce, která draci nesli, o málo výš než ve výšce korun stromů, pak vyrovnávali svůj střemhlavý let a odlétali, nepochybně se smějíce zmatku svých nepřátel.
Jeden z nich, po Leofsigově pravici, si špatně vypočítal svůj střemhlavý let a roztříštil se o zem. Vejce, které nesl, explodovalo a spálilo letce i draka na popel. „Dobře ti tak!“ zařval Leofsig, ačkoli letec byl už dalek toho, aby ho slyšel.
Ale Al-garvanovi kamarádi pokračovali ve svých útocích, umisťujíce svá vejce mnohem přesněji než ti, kteří neútočili střemhlav; vytvořili ve forthwegských řadách strašlivé díry.
„Vpřed!„ zařval nějaký důstojník. Leofsig ho sotva slyšel svýma ohlušenýma ušima. „Musíme jít vpřed, pro čest krále Pendy a Forthwegu.“
Leofsig začal klopýtat vpřed. Okolo něho muži provolávali slávu. Za okamžik se k nim přidal. Obraceje se na Beoccu, řekl: „Jakmile se dostaneme Algarvanům na tělo, rozdrtíme je.“
„Jo, nejspíš,“ odpověděl Beocca, ..jestli někdo z nás zbude, aby se jim dostal na tělo.“
Jak na dotvrzení toho, začalo na postupující řady Forthweganů dopadat ještě víc vajec. Ne všechna z nich - dokonce ani většina z nich - nepocházela od draků nad hlavou. Armáda se dostala na dostřel vrhačů vajec před Gozzem. Draci nesli těžší vejce, než vystřelovaly vrhače, ale neunesli jich zdaleka tolik; Leofsig s hlavou sehnutou a předkloněný, jako by se prodíral větrnou bouří, minul jednorožce se zlomenou páteří a jednou stranou těla na uhel spálenou, který se vlekl po předních nohou a naříkal jako žena.
Forthwegské vrhače vajec odpovídal}' na tento déšť ohně ze všech sil. Ale měly problém držet krok se zbytkem armády: jejich koňmi tažené podvozky ucpávaly cesty a pohybovaly se pomalu, protože ustupující Algarvané poškodili silové čáry. Forthwegští mágové některým z nich znovu dodali energii, ale zdaleka ne všem. A aby to bylo ještě horší, střemhlav útočící draci věnovali obzvláštní pozornost těm vrhačům, které byly v poli.
Vpředu se forthwegská jízda střetla s algarvskými vojáky na koních a jednorožcích. Leofsig pochvalně vykřikl, když bílý jednorožec forthwegského důstojníka srazil rohem nepřátelského jezdce ze sedla. Přikrčil se za keřem a začal pálit na algarvskou jízdu. Vzdálenost byla velká a nemohl si být jist, zda to b)'l jeho paprsek, který odvedl tu práci, ale myslel si, že pár zrzounů ze sedla sestřelil.
A pak, když opět vystřelil, z ústí jeho zbraně nevytryskl žádný paprsek. Rozhlédl se kolem po zásobovací káře, žádnou nespatřil, a tak se začal rozhlížet po nějakém raněném. Na tomto bojišti bylo až příliš snadné nějakého najít. Leofsig se rozběhl k Forthweganovi, který' už svou zbraň nebude nikdy potřebovat. Uchopil ji a vrhl se zpátky do svého úkrytu.
Al-garvský paprsek před ním narýsoval hnědý prali v trávě, ale nezasáhl ho.
Jakmile se fortlwvegští pěšáci dostali tak daleko dopředu, aby se připojili ke své jízdě, algarvští jezdci začali ustupovat.
Když postupoval k velkému háji pomerančovníků, Leofsig zabručel pochmurným uspokojením. Tato srážka, ačkoli větší než většina předešlých, odpovídala schématu bojů, které provázely fbrthwegský vpád do Algarve. Algarvané mohli vyhrát bitvu ve vzduchu, ale i tak stále ztráceli území.
Pod lesklými, temně zelenými listy pomerančovníků se něco hýbalo. Leofsig byl příliš daleko, aby na ten pohyb vypálil, dokonce i příliš daleko, aby rozeznal, co ho způsobovalo, dokud se z háje s hřmotem nevynořil veliký oddíl behemothů. Jejich brnění se na slunci třpytilo. Každé z velikých zvířat neslo několik jezdců. Někteří z behemothů měli připevněné na svých hřbetech zbraně těžší a výkonnější, než mohl nést člověk. Jiná nesli místo toho vrhače vajec.
Forthweg používal behemothy k podpoře pěchoty při prolamování pozic, které by nemohla dobýt samotná pěchota, a měl tato zvířata rovnoměrně rozdělená podél celé dlouhé bojové linie. Leofsig nikdy předtím neviděl tolik zvířat shromážděných pohromadě. Nelíbil se mu pohled na ně. Líbil se mu ještě méně, když zvířata sklonila hlavy, míříce svými ohromnými rohy na Forth-wegany a pohnula se vpřed. Nejprve se pohybovala pomalu, ale brzy svou rychlost zvýšila.
Prorazila skrze forthwegskou jízdu, jako by tam vůbec nebyla, zadupávajíce do země koně i jednorožce. Jak se řítila vpřed, vojáci na jejich hřbetech pálili ze svých zbraní a vrhali vejce, masakrujíce všechno v širokém okruhu. Behemothy bylo těžké zastavit. Jejich brnění je ochránilo před většinou výbojů, a protože se pohybovali, bylo skoro nemožné zasáhnout muže na jejich hřbetech, kteří - jak si Leofsig všiml - měli také brnění.“ „
Jízda, nebo to, co z ní zbylo, před nimi uprchla, stejně jako rbrthwegští draci uprclúi před algarvskými. Algarvští draci nyní zdvojnásobili své útoky na Forthwegany na zemi, zatímco jednotky behemothů pronikly mezi ně. Leofsig vypálil na válečník}' na hřbetě nejbližšího z nich - vypálil a minul. Nedaleko něho vybuchlo vejce a mrštilo jím k zemi, tváří do hlíny.
Vyškrábal se opět na nohy. Algarvská pěchota se nyní pohnula vpřed, vrhajíc se do veliké díry, kterou obludy prorazily do forthwegské linie. Uviděl nedaleko důstojníka - ne muže, kterého znal, ale důstojníka. „Co budeme dělat, pane?“
„Co budeme dělat?“' opakoval kapitán ozvěnou. Vypadal omráčeně a zmateně. „Ustoupíme - co jiného můžeme dělat? Tady nás porazili, ti bastardi. Musíme se pokusit bojovat s nimi znovu, ale jak máme bojovat s těmihle - „ Vrtě hlavou, klopýtal dál k západu, směrem k Forthwegu. Leofsig ho otupěle následoval.
Bez falešné skromnosti maršál Rathar věděl, že je druhým nejmocnějším mužem v Unkerlantu. Žádný z vévodů, baronů

a hrabat se ani zdaleka nemohl měřit s autoritou muže, který velel armádám krále Swemmela. Ani žádný z dvořanů v Cottbusu mu nebyl rovný, a žádný z nich nepřesvědčil krále Swemmela, že Rathar je zrádce, ačkoli se o to mnozí pokusili.
Oči mužů se plnily závistí, když kráčel chodbami paláce podobného pevnosti na vyvýšenině v srdci hlavního města. Zelená šerpa, křížící diagonálně jeho šedivou tuniku, sdělovala jeho hodnost každému, kdo nepoznal jeho tvrdé, přísné rysy. Ženy je považovaly za hezké. Mohl by mit spoustu z nich, včetně těch, jejichž manželé u dvora se ho pokoušeli zničit. Kdyby byl schopen s jistotou posoudit, které z nich ho chtějí kvůli němu samotnému a ne kvůli jeho postavení, možná by z toho měl víc potěšení.
Nebo možná ne. Potěšení, tak jak je chápala většina mužů, neshledával nějak zvlášť zábavným. A znal tajemství, které nikdo jiný neznal, i když někteří z jeho nejbližších poskoků a někteří z ostatních ministrů krále Swemmela možná něco tušili.
Mohl to tajemství říct bez nebezpečí. Ale věděl, že by mu nikdo nevěřil, a tak mlčel. Mlčení stejně víc odpovídalo jeho přirozenosti.
Než vešel dovnitř na poradu s králem, odepnul svůj meč a odložil ho na polici v předpokoji audienční komnaty. Pak ho stráže krále Svvemmela prohledaly, stejně důkladně a intimně, jako kdyby byl zatčen. Kdyby byl žena, udělaly by totéž matrony.
Necítil žádné ponížení. Stráže konaly svou povinnost. Rozzlobil by se - a král Swemmel ještě víc - kdyby ho nechaly vstoupit bez kontroly. „Vstupte, pane," řekl posléze jeden z vojáků.
Rať har strávil okamžik úpravou své tunik}', a pak vkročil do audienční komnaty. V přítomnosti krále Unkerlantu jeho příkrá rezervovanost zmizela. „Vaše Veličenstvo!" vykřikl. „Raduji se, že mi bylo povoleno vejít do Vaší přítomnosti!" Vrhl se dolů na ruce a na kolena a uhodil hlavou do pruhu zeleného koberce, který vedl k trůnu, na němž seděl král Swemmel.
Každá židle, na které Swemmel seděl, byla podle definice trůnem od okamžiku, kdy na ní spočinula králova zadnice. Tato, ačkoli zlatem zdobená, byla méně okázalá než diamanty vykládaný trůn ve Velkém sále králů (Rathar ho považoval za nesnesitelně křiklavý a okázalý - další tajemství, které si nechával pro sebe).
„Vstaňte, maršále," řekl Swemmel. Jeho Was byl spíš vysoký a tenký. Rathar vstal a znovu vzdal králi čest, tentokrát hlubokou úklonou. Swemmel se blížil k padesátce - byl o pár let mladší než jeho maršál. Na Unkerlaťana byla jeho tvář podlouhlá, hubená a hranatá; linie vlasů, která ustupovala k obrubě koruny na jeho hlavě, tento dojem zesilovala. Zbývající vlasy byly tmavé - nyní pravděpodobně obarvené, aby takové zůstaly. Díky tomu vypadal spíš jako Algar-van než jako typický Unkerlaťan. První králové v Unkerlantu, tam dole, kde bylo nyní vévodství Grelz, byli algarvské krve. Algarvští bandité, nejspíš, pomyslel si maršál. Ale tyto dynastie dávno vymřely, často se vyhubily navzájem. A Swemmel byl skrz naskrz Unkerlaťan - jenom tak nevypadal.
Ratliar zavrtěl hlavou, aby z ní vyhnal takové nepatřičnosti.
Nemohl si je dovolit, když jednal se svým panovníkem. „Jak Vám mohu posloužit, Vaše Veličenstvo?" zeptal se.
Swemmel si založil ruce na prsou. Měl na sobě oslňující roucho ze zlaté látky. Perly, smaragdy a rubíny zachycovaly světlo a odrážety je při každém králově pohybu. „Víte, že jsme uzavřeli příměří s Arpádem z Gyongyose," řekl Swemmel. To bylo ryze královské - král to učinil ze své vlastní vůle.
„Ano, Vaše Veličenstvo, vím to," řekl Rathar. Swemmel vedl malou divokou válku s Gongy o území, které za to podle Ratharova názoru v první řadě vůbec nestálo. Vedl ji s velkým odhodláním a rozhodností, jako by skály a led na dalekém západě, země, která by se mohla líbit jen horské opici, oplývaly bohatými farmami a stříbrnými doly. A pak, po všech těch ztracených životech a vynaložených nákladech, hodil válku za hlavu, aniž by získal, co by stálo za řeč. Swemmel byl zákonem sám pro sebe.
Nyní pokračoval: „Nalezli jsme jiné využití, pro naše voják}7, vhodnější."
„A to je, Vaše Veličenstvo?" zeptal se Rathar opatrně. Mohlo to být cokoli, od zahájení nové války přes pomoc při sklizni až po sbírání mořských mušlí na pobřeží. U Swemmela se to nikdy nedalo předem říct.
„Gyongyos není jediné království, které se knám zachovalo špatně během našich nedávných potíží," řekl Swemmel a mračíc se dodal: „Kdyby byly chůvy efektivnější, Kyot by byl věděl od narození, že my jsme ten, který je předurčen k velikosti. Jeho osudem by byla tak jako tak katova sekera, ale byl by ušetřil království spousty zmatků, kdyby si to byl uvědomil dříve."
„Ano, Vaše Veličenstvo," řekl Rathar. Nevěděl na žádný pád, zdali byl z dvojčat, která se narodila jejich matce, starší Swemmel nebo Kyot. Vstoupil do Swemmelovy armády spíš proto, že do jeho vesnice přišli dřív Swemmelovi Verbíři než Kyotovi. Za několik měsíců se stal důstojníkem a válku skončil jako plukovník.
Co by s ním bylo teď, kdyby ho byli odvedli Kyotovi náhončí? Nejspíš by byl mrtvý.
Opět vyhnal z hlavy myšlenky typu co-by-bylo-kdyby.
Ty by mu přinesly jen problémy. „Je tedy nyní Vaše vůle, Vaše Veličenstvo, obrátit naši moc proti Zuwayze? Provokace na hranicích, kterých se dopustili," - věděl velice dobře, že se jich dopustil Unkerlant, ale to se nesmělo říkat - „nám poskytují plné právo potrestat je, a - „
Swemmel udělal ostré, zamítavé gesto. Rathar zmlkl a sklonil hlavu. Špatně přečetl královy myšlenky, což bylo vždycky nebezpečné. Swemmel řekl: „Můžeme potrestat Zuwayzany kdykoli se nám zlíbí, stejně jako můžeme obnovit válku s Gyon-gyosem, kdykoli se nám zlíbí. Je mnohem efektivnější udeřit tam. kde se nová příležitost nenaskytne tak brzy. Srazíme na kolena Forthweg."
„Ahh," řekl Rathar a přikývl. Nikdo nedokázal říct, s čím přijde Swemmel příště. Za ta léta bylo mnoho lidí, kteří to uhodli špatně. Mnoho z nich už nedýchalo. A většina těch, kteří přežili, byla v emigraci. Swemmel mohl dosáhnout - a dosáhl -kamkoli v Unkerlantu.

Ne všechny královy nápad)' byly dobré. To byl Ratharův soukromý názor. Zůstával v bezpečí, pokud si ho nechával pro sebe. Ale když byly Swemmelovy nápady dobré, pak mohly být skutečně velmi dobré.
Ratharův úsměv měl poněkud dravčí nádech, jak se u něho často stávalo. „Jakou záminku si zvolíme, abychom vpadli Forth-wegu do zad?“
„Opravdu si myslíte, že nějakou potřebujeme? Neměli jsme v úmyslu setím obtěžovat,“ řekl Swemmel lhostejně. .J^orthweg, nebo většina Forthwegu, patří právoplatně nám, a byl nám ukraden rebely a zrádci.“
Rathar neřekl nic. Zvedl jedno obočí a čekal. I takový malý nesouhlas s králem mohl znamenat jeho zkázu. Nikdo nemohl říct, s čím Swemmel přijde - v ničem.
Swemmel řekl nedůtklivým hlasem: „No dobře - když chcete. Můžete obléknout pár našich mužů do uniforem for-thwegských pohraničníků a nechat je postřílet pár vojáků nebo inspektorů v nějakém pohraničním městě. Nemyslíme si, že by to bylo ani zdaleka nezbytné, ale jestli chcete, můžete to udělat.“
„Děkuji, Vaše Veličenstvo,“ řekl Rathar. „Předložit důvod k válce je obvyklé, a ten, který' jste mi poskytl, splní svůj účel dokonale.“ Rathar pochyboval, že by sám přišel na něco tak zvráceného. Ale Swemmel měl tento dar. Jeho maršál se zeptal: „Když budeme postupovat proti Forthweganům,“ - nepochyboval o tom, že Unkerlanťané budou postupovat, když udeří na své nové nepřátele zezadu a překvapivě - „máme vstoupit i na území, které před Šestiletou válkou patřilo Algarve?“
„Ne.“ Swemmel zavrtěl hlavou. „Tohle nemáme v žádném případě v úmyslu. Očekáváme, že si Algarvané vezmou svá stará území zpátky, a nepřejeme si poskytnout jim jakoukoli záminku, aby zaútočili na naše království.“
„Velmi dobře, Vaše Veličenstvo,“ řekl Rathar, nedávaje najevo, jak se mu ulevilo. Tohle skutečně vypadalo jako jeden ze Swemmelových světlejších dnů, kdy král bral v úvahu všechny aspekty. Vzhledem ktomu, že bojoval sAlgarvany v Šestileté válce, než se jeho pluk vzbouřil a on odešel domů, Rathar nebyl příliš dychtivý střetnout se se zrzouny znovu. Řekl: „Vzhledem k výsledku bitvy u Gozza je nanejvýš pravděpodobné, že Algarvané v nejbližší době vtrhnou do Forthwegu.“
„Právě,“ řekl král Swemmel. „Nemyslíme si, že by král Mezentio zastavil své síly na staré hranici. Takže jestli má Unkerlant získat zpátky to, co je naše, musíme jednat rychle. Král Mezentio se nezastaví před ničím, pokud k tomu nebude přinucen.“
J s využitím souprav, pohybujících se po zemských čárách, zabere přesun našich sil ze vzdálené západní hranice na hranice s Forťhwegem nějaký čas, Vaše Veličenstvo,“ varoval Rathar. Nepochyboval o slovech svého krále, pokud šlo o Mezentia -právě naopak - ale nevěřil ani, že jeho vlastní panovník ví, kdy má přestat: další názor, který si nechával pro sebe. „JAozlehlá území Vašeho Veličenstva potvrzují Vaši moc, ale také zapříčiňují, že naše přesuny trvají déle, než kdyby tomu bylo jinak.“
„Neztrácejte ani okamžik.“ Ve Swemmelově smíchu zaznělo očekávání. „Ať jsme prokleti, ale chtěli bychom být mos-kytem vPendově trůnním sále vEoforwicu, abychom viděli jeho tvář, až uslyší, že Forthweg je napaden ze západu. Budou pod ním muset vyčistit trůn.“
„Uposlechnu, Vaše Veličenstvo.“ Rathar se uklonil. „Rovněž, s vaším dovolením, vyšlu nějaké oddíly do pouště směrem k Zuwayze, abychom jednak vyděsili ty nahé hnědokožce. jednak zmátli Forthwegany.“
„Ano, to můžete udělat,“ řekl král Swemmel. „Budeme s vámi v nejtěsnějším styku, abychom se ujistili, že všechny manévry budou provedeny s maximální rychlostí. V tom nesneseme žádný odklad. Rozumíte, maršále'?“„
„Rozumím, Vaše Veličenstvo.“ Rathar se Muboce uklonil. „Uposlechnu.“
„Samozřejmě, že uposlechnete,“ řekl Swemmel. „Lidem, kteří mě neposlouchají, se stávají nešťastné věci. Ještě nešťastnější věci se stávají jejich rodinám. Poslušnost je pak efektivní.“ Mávl rukou, spíš briskním unkerlantským gestem než lehkým algarvským. „Jděte a dohlédněte na to.“
Rathar znovu padl na nice a na kolena a udeřil hlavou do zeleného koberce. Když to dělal, ucítil na kůži pot strachu. Swemmel budil strach jak svým postavením, tak svými osobními vlastnostmi.
Když vyšel z audienční komnaty, vzal si Rathar od uklá-nějícího se služebníka v předpokoji svůj meč. Jeho duch se pozvedal s každým dalším krokem, kterým se vzdaloval od svého panovníka.
Když se vrátil do svého úřadu, jeho pobočníci se před ním hluboce klaněli a říkali mu pane. Spěchali uposlechnout rozkaz)', které vydával a vykřikovali přitom nadšením. Pocítil tichou pýchu nad svou vlastní pravomocí. Ale své tajemství si stále pečlivě uchovával hluboko v mysli: být druhým nejmocnějším mužem v Unkerlantu bylo přesně stejné jako být dalším nejvyšším celým číslem před jedničkou. Byl nula, a nulou zůstane.
Cornelu stál na molu v přístavu Tirgoviste, naslouchaje posledním rozkazům. Komodor Delfino mluvil vážně, dokonce pochmurně: „Způsobte co největší škod}' na kotvišti ve Feltre, veliteli. Udělejte pro to, co můžete, ale vraťte se bezpečně domů. Sibiu nemá tolik mužů, abychom si mohli dovolit je marnotratně ztrácet.“
„Rozumím.“ Cornelu se uklonil Delfinovi, který byl nejen komodor, ale také hrabě. „Udělám, co je třeba udělat, to je všechno. Tato mise je jistě velice důležitá, jinak byste mě na ni neposílal.“
Delfino úklonu opětoval, pak vzal Cornelovu tvář do dlaní a políbil ho na obě tváře. „Ta mise je důležitá. To, že se vrátíte, je také důležité - máte před sebou další úkoly.“ Odpolední slunce se zatřpytilo na šesti zlatých pruzích na rukávech jeho tunik)7 barvy mořské zeleně a na zlaté obrubě jeho kiltu. Kdyby byl Cornelu v uniformě, měl by na rukávech po čtyřech pruzích. Místo toho měl na sobě černý gumový oblek, jehož jediným označením byl znak pěti korun Sibiu nad srdcem. Na zádech se mu houpal gumový vak.
Došel neohrabaně na okraj mola; na nohou měl gumové ploutve, které mu umožňovaly plavat rychleji, než by to dokázal bez nich. Ve vodě na něho čekal tmavošedý leviathan střední velikosti: zvíře bylo pětkrát nebo šestkrát tak dlouhé, jak byl on vysoký, na rozdíl od těch velkých, která mohla dosáhnout dvojnásobné velikosti.
Jedno z leviathanových malých černých očí se obrátilo k němu. „Ahoj, Eforiel,“ řekl. Leviathaní samice vydala bručivý

zvuk a otevřela tlamu, plnou dlouhých, ostrých zubů. Byly určeny k lovu ryb. Kdyby však uchvátily člověka, dokázalo by ho zvíře pohltit dvěma sousty.
Cornelu vklouzl do vody a zachytil se postroje upevněného kolem Eforielina těla a přidržovaného na svém místě leviatha-novými ploutvemi. Poplácal hladkou kůži zvířete, jejíž struktura se příliš nelišila od jeho gumového obleku. Nebylo to poplácání, kterým by vydával nějaký rozkaz, byl to pouze pozdrav. Měl Eforiel rád. Pojmenoval ji po první dívce, se kterou spal, ale byl jediný, kdo to věděl.
Pod Eforieliným břichem bylo na postroji zavěšeno několik vajec v proudnicových schránkách, zčásti naplněných vzduchem, aby nebyly těžší než odpovídající objem vody. Cornelu vycenil zuby v divokém úsměvu. Zanedlouho dodá tato vejce do Feltre. Doufal, že Algarvané budou rádi, zeje mají.
Komodor Delfínu se naklonil přes okraj mola a zamával. „Ať vás provází štěstí.L“
„Děkuji, pane,“ řekl Cornelu.
Poplácal Eforiel, tentokrát silněji než předtím. Leviatha-novy svaly pod ním se zavlnily. Eforiel za sebou zanechala přístav Tirgoviste a pět hlavních ostrovů Sibiu a zamířila k pobřeží Algarve, vzdálenému přes padesát mil.
„Překvapení,“ zamumlal Cornelu. Sotva slyšel sám sebe; do tváře mu neustále stříkala voda. Než vyplul, sibijští čarodějové na něm provedli kouzlo, které mu dovolilo dostávat vzduch z vody jako ryba (ve skutečnosti učenci trvali na tom, že kouzlo funguje odlišně od rybích žáber, ale účinek byl stejný, a to bylo pro Cornela důležité).
Algarvské lodě nepochybně hlídkovaly podél silových čár, aby zabránily sibijskému a valmierskému námořnictvu zaútočit na Feltre, které bylo zdaleka nejdůležitějším algarvským přístavem na Úzkém moři, dokud král Mezentio nevztáhl ruku na Bari. Vévodství mělo pár vynikajících přístavů. Když se dostaly pod vládu Algarvanů, stalo se zadržování Mezentiovy flotily mnohem obtížnějším.
„Jenomže já nepřicházím po siločáře,',, řekl Cornelu a zasmál se. Na rozdíl od lodí, Eforiel nezávisela na zemské energii, aby se dostala z jednoho místa na druhé. Pohybovala se vlastní silou, což znamenalo, že si mohla volit vlastní cestu. Nikdo ho nebude čekat, dokud se neobjeví na místě a nevykoná svou práci.
Sotva tato myšlenka přišla Cornelovi na mysl, když spatřil věc, která ho nepříjemně šokovala: výtrysk vody, zvedající se z moře pár set metrů před Eforiel. Zkřížil jeho cestu nějakou podivnou náhodou nějaký algarvský jezdec na leviaťhanu, směřující se zlými úmysly k Tirgoviste nebo jinému sibijskému přístavu?
Pak se zvíře vymrštilo z vody. Cornelu vydechl úlevou, když uviděl, že je to jen velryba. Leviathanův bratranec byl mohutný, dokonce zavalitý, a ze všeho nejvíc připomínal přerostlou rybu s ještě přerostlejší hlavou. Eforiel a její příbuzní byli mnohem štíhlejší a s menší hlavou - skoro se podobali hadům, s výjimkou svých ploutví a ocasů.
„Jdeme, kamaráde.“ Poplácal opět leviaťhana. „To není nic, s čím bychom si měli dělat starosti - jenom jeden z tvých ubohých příbuzných/'
Eforiel odfrkla, jako by chtěla říct, že i ona se dívá na velryby svrchu. Pak propluli hejnem makrel. Cornelu měl co dělat, aby udržel leviathana v přímém kursu a nenechal ho pustit se za rybami. Dostal jich spoustu i tak, ale zdálo se, zeje přesvědčen, že by jich snědl ještě víc, kdyby ho Cornelu nechal plout tam, kam by chtěl.
Zvíře by to mohlo udělat, neuposlechnout jeho povely, a on by s tím nemohl nic dělat. Ale leviathan si to nikdy neuvědomil. Byl dobře vycvičený, vychovaný od mládí, aby dělal to, co mu malá, slabá stvoření, která na něm jezdí, přikazují.
Cornelova největší starost nebyla zabránit mu, aby pronásledoval makrely. ale aby se přitom neponořil do velké hloubky. Kouzlo mu dovolovalo dýchat pod vodou, ale leviathan se mohl ponořit hlouběji, než by lidské tělo sneslo, a mohl se vynořit z hlubin tak rychle, že by vzduch v jeho krvi vytvořil bublinky. Leviaťhani byli stvořeni pro moře - lidé ne.
Ale po chvíli hejno makrel zřidlo a Eforiel se uklidnila. Cornelu zahlédl v dálce loď. Nevěděl, jestli pochází z Algarve nebo ze Sibiu. Ve vodách, v nichž byl nyní, mohly patřit kterémukoli z obou království.
Ať loď patřila komukoli, nikdo na její palubě si nevšiml ani jeho, ani Eforiel. Žádný z nich neporušil siločáry. Kdyby na něco podobného přišli dávní Kauniané, b)4i by to mohli dělat, i když nevěděli nic o vejcích a chybělo jim kouzlo, které chránilo člověka před utopením ve vodě.
Někteří lidé v Sibiu, i když jich bylo málo, by se raději spojili s Algarve než s nástupnickými královstvími Kaunijského impéria. Cornelovo pohrdavé odfrknutí znělo velice podobně Eforielinu. Někteří lidé v Sibiu byli hlupáci, jak to viděl on. Malé království se mohlo spojit s velkým asi tak, jako se jehněčí kýta spojovala s člověkem, který ji jedl. A po hostině zbudou jenom kosti.
Ne, Valmiera a Jelgava tvořily lepší spojence. Když zasednou ke stolu se Sibiu, budou považovat ostrovní království za kolegu-hosta, ne za hlavní chod. „Kdyby Sibiu leželo u valmierského pobřeží. bylo by to jiné,“ řekl Cornelu leviathanovi. „Ale my tam nejsme. Jsme tam, kde jsme, a s tím nemůžeme nic dělat.“
Eforiel se s ním nepřela, povahový rys, který by Cornelu uvítal u mnoha lidí, s nimiž měl co do činění. Poplácal pochvalně leviathana po boku. A pak spatřil jižní pobřeží Algarve. Musel poněkud upravit kurs, protože se s Eforiel odchýlili poněkud dál na východ. Leviathan plul podél pobřeží, dokud Cornelu v dálce nezpozoroval maják před přístavem Feltre.
Pak nechal Eforiel odpočinout. Denní světlo pomalu sláblo. Měl v úmyslu vniknout do přístavu v noci, aby omezil na minimum možnost, že budou spatřeni. Samozřejmě, leviathan musel čas od času vyfouknout gejzír vody, ale v temnotě si ho bylo možno snadno splést s plískavicí nebo delfínem. Lidé měli sklon vidět to, co chtěli vidět, co očekávali, že uvidí. Comelu se usmál. Měl v úmyslu plně tuto výhodu využít.
Když na Feltre padla noc, nerozsvítily se žádné lampy. Město temnělo a temnělo stejně jako okolní krajina. Cornelův úsměv se ještě rozšířil. Místní obyvatelé se snažili chránit jak mohli před nálety draků ze Sibiu a Valmiery. Tím se však stali zranitelnějšími útokům z moře.

Když tma zhoustla tak. jak to Cornelovi vyhovovalo, vytáhl z vaku masku se sklem vpředu a nasadil šiji na obličej. Pak poplácal Eforiel, pobízeje ji, aby vplula do přístavu. Leviaťha-nova ocasní ploutev se začala vlnit nahoru a dolů, nahoru a dolů, pohánějíc kupředu jeho tělo i muže, který' na něm jel.
Cornelu sklouzl z jeho hřbetu a zachytil se ze strany za postroj. Takto ho mohli obtížněji zahlédnout z hlídkového člunu. Věděl, že mají malá, rychlá plavidla, pohybující se podél silových čár v chráněných vodách přístavu. Všechna království chránila své přístavy stejným způsobem.
Po chvíli musel vystrčit hlavu z vody, aby zjistil, kde kotví nejdůležitější cíle. a také aby se ujistil, že nepřipevní vejce pod obchodní loď z Lagoasu nebo Kuusama. Měl chuť zaskřípat zuby nad arogancí, kterou dávali najevo lidé z velkého ostrova, kteří si mysleli, že se nikdo nemůže odvážit zabránit jim v obchodování s Algarve z obavy, že by je to přivedlo do války na straně krále Mezentia. Problém byl v tom, že měli pravdu.
Přál si, aby spatřil nějaká jasně vojenská plavidla, ale s výjimkou hlídkových člunů žádná neviděl. Zpozoroval tři velké nákladní lodě s honosnými, okázalými liniemi, které Algarvané tak milovali. To budou ony: ne takový cíl, v jaký doufal, ale přesto takový, jehož zničení nepříteli značně uškodí. Dovedl Eforiel do vzdálenosti pár set metrů od lodí, pak jí dal signál, který znamenal zůstaň. Leviathan zůstal ležet ve vodě jako mrtvý, zvedaje jen hlavu, aby mohl dýchat.
Byl by zranitelný, kdyby ho zpozorovaly algarvské hlídkové čluny, ale Cornelův rozkaz by ho udržel na místě, i kdyby měl chuť utéci. Věděl, že musí svoji práci udělat co nejrychleji. Ponořil se pod vodu, odpojil čtyři vejce, které jeho leviathan dopravil do přístavu Feltre, a začal s nimi plavat k obchodním lodím.
Několikrát musel zvednout hlavu nad hladinu, aby mohl korigovat svůj směr. Kdyby byli Algarvané na obchodních lodích řádně vykonávali strážní službu, mohli ho zpozorovat. Ale zdálo se, že byli přesvědčeni, že jim v chráněném přístavu Feltre nic nehrozí. Comelu měl v úmyslu dokázat jim, že se mýlí.
Všechno šlo tak hladce jako vozová souprava po siločáře. Upevnil jedno vejce k první lodi, dvě ke druhé - té největší -a jedno ke třetí. Kouzlo uvnitř skořápek je přivede k výbuchu čtyři hodiny poté, co se dotkly železa. V té době už bude dávno pryč. Doplaval zpátky k Eforiel.
Z přístavu se dostali ještě snadněji, než se dostali dovnitř. Žádný z algarvských hlídkových člunů se k nim ani nepřiblížil. Krátce poté, co se dostali na otevřené moře, vyšel měsíc, zalévaje vlny svým bledým světlem. Spolu s hvězdami pomáhal Cornelovi vést leviathana přes moře zpátky do Sibiu. Tirgoviste dosáhli, když slunce znovu vycházelo.
Na nábřeží čekal komodor Delfínu. Jakmile se unavený Cornelu vyškrábal z vody, jeho nadřízený ho políbil na obě tváře. „Velkolepě provedeno!“ zvolal Delfínu. „Jedna z těch lodí byla plná vajec, a když vybudila, zničila veliký kus přístavu. Naši mágové zachytili jen hrůzu a vztek v algarvských krystalových zprávách, které odposlechli. Vy jste hrdina, Comelu!“
„Pane, jsem unavený hrdina.1' Cornelu potlačil zívnutí.
„Lepší unavený hrdina než mrtvý hrdina,“ řekl Delfínu.
„Poslali jsme leviathany také do barijských přístavů, a nemáme o nich žádné zprávy. Jestli neuspěli, pak pravděpodobně nepřežili, chudáci stateční muži.“
„To je divné,“ řekl Cornelu. „Algarvané skoro vůbec nehlídali přístupy k Feltre. Proč by se měli chovat jinak v barijských přístavech?'
Muži, odcházející do války, měli v sobě jakési kouzlo. Vanai si to každopádně myslela. Forthwegané v uniformách se jí zdáli skvělí, když pochodovali Oyngestunem na východ proti Algarve. Kdyby je viděla v jejich obvyklých civilních tunikách, sotva by jí stáli za druhý pohled - leda aby se ujistila, že ji nebudou obtěžovat.
Ale ustupující muži v sobě žádné takové kouzlo neměli. I Vanai na to rychle přišla. Na ústupu nepochodovali v úhledných kolonách, kdy se jejich ruce a nohy pohybovaly společně vpřed a vzad jako vesla na válečné galéře z dob Kaunijského impéria.
Na ústupu se muži táhli v malých skupinách, jako zatoulaní psi. Vanai se bála, že by se na ni mohli vrhnout, stejně jako toulaví psi. Vypadali tak: divoce, napůl zuřivě, napůl vyděšeně, že na ně dopadne další kámen nebo rána klackem.
Už nevypadali jeden jako druhý. Jejich tuniky byly potrhané, se skvrnami od bláta, potu a krve. Někteří z nich měli obvazy na pažích, nohách či hlavě. Skoro všichni byli špinaví, špinavější než dávní Kauniané, které Vanai viděla při Briviba-sově archeologickém kouzlu. Zápach, který se za nimi táhl, jí připomínal hnojiště.
Stejně jako ostatní lidé z Oyngestunu, Forthwegané stejně jako Kauniané, i Vanai pro ně dělala, co mohla, nabízejíc jim chléb, salám, vodu, a když zbylo, i víno. „Díky, děvče,“ řekl jí forthwegský svobodník, který mluvil docela spisovně, ale už dlouho, dlouho se nekoupal. Ztlumil Was: „Vy lidičky tady byste se asi měli sbalit a odejít do Eoforwicu. Gromheort se neudrží, a když padne, tak padne i tahle díra.“
Mluvil s ní jako se sobě rovnou, nedíval se na ni svrchu přes svůj zakřivený nos, přestože byla kaunijské krve. Proto mu odpověděla celkem zdvořile: „Myslím, že byste mého dědečka z Oyngestunu nedostal ani párem mul.“
„A co takhle párem behemothů?“ zeptal se forthwegský' voják. Na okamžik se v jeho tváři objevil netajený strach.
„Algarvané mají těch strašných potvor víc, než si dovedete představit, slečno, a taky s nimi umějí zacházet. A co takhle párek draků? Nikdy jsem si nedokázal představit, že by na nás mohlo spadnout z nebe tolik vajec.'„ Vypil hltavě pohár vody, který mu Vanai podala. Opět mu ho naplnila a on ho znovu vypil do dna.
„Dědeček je tvrdohlavý,“ řekla Vanai. Svobodník pokrčil rameny, jako by chtěl říct, že to není jeho problém. Otřel si ústa rukávem, s poděkováním vrátil pohár Vanai, a vydal se dál k západu.
Brivibas vyšel z domu, když Vanai krájela další chléb. „Chovala ses k tomu muži příliš důvěrně, má milá vnučko,“ řekl přísně. Pokárám znělo v kaunijštině mnohem drsněji než ve forthwegštině.
Vanai sklonila hlavu. „Je mi líto, že si to myslíš, dědečku, ale dal mi radu, kterou myslel dobře. Nemohla jsem na něho být hrubá.“

„Radu, kterou myslel dobře?' zavrčel Brivibas. „To si dovedu představit. Poradil ti, v kterém stohu se setkáte, nejspíš.“
„Ne, nic takového, dědečku,“ řekla Vanai. „Myslí si, že by bylo rozumné, abychom odešli z Oyngestunu.“
„Proč?“ zavrčel znovu Brivibas. „Protože zůstat tady by znamenalo, že nám budou vládnout Algarvané nústo Forthweganů?' Brivibas si založil ruce v bok a pohrdavě se zasmál. „Proč by v tom měl být rozdíl? To uniká mému ubohému chápání.“
„Ale jestli se tady bude bojovat, dědečku, ať nakonec obsadí město kdokoli, bude vládnout jen mrtvým,“ odpověděla Vanai.
„A jestli utečeme, algarvští draci na nás budou shazovat vejce. Dům alespoň nabízí úkryt,“ řekl Brivibas. „Kromě toho, ještě jsem nedokončil svůj článek vyvracející Frithstanovu teorii, a sotva si mohu odnést své výzkumné materiály a poznámky ve vojenském batohu na zádech.“
Vanai si byla jistá, že toto je ten největší důvod, proč odmítl i jen uvažovat o odchodu z Oyngestunu. Věděla také, že přít se s ním by bylo zbytečné. Kdyby měla utéci z Oyngestunu, musela by uprchnout bez Brivibase. To by nedokázala. „Tak dobře, dědečku,“ řekla a znovu sklonila hlavu.
Přistoupil k ní další voják. „Srdíčko, nemáš něco k jídlu pro hladového chlapa?“ zeptal se, dodávaje: „Břicho se mi dře o páteř.“ Vanai mu beze slova ukrojila kus salámu a podala mu kus chleba. Vzal si je, poslal jí vzdušný polibek a vlekl se dál. „Potupné,“ řekl Brivibas.
„Oh, nevím,“ řekla Vanai rozvážně. „Slyšela jsem desetkrát horší věci od forthwegských chlapců v Oyngestunu. Dvacetkrát horší - on byl jen ... přátelský.“
„Opět, příliš důvěrný je slovo, které hledáš,“ řekl Brivibas s pedantskou přesností. „To, že místní hulváti jsou ještě nechutnější neznamená, že by ten voják nebyl tak}' nechutný. On je špatný; oni jsou horší.“
Pak přišel voják nepochybně kaunijské krve a požádal o jídlo a pití. Vypil pohár vody, utrhl silnými bílými zuby kus salámu a děkovně Vanai přikývl. „Děkuji ti, zlato,“ řekl a vydal se dál k západu. Vanai polilédla na Brivibase. Ten předstíral, že studuje stehy na svých botách.
Pár sekund po sobě přiběhli do Oyngestunu dva vojáci, jeden ze severu, druhý od jihu. Oba křičeli stejnou větu: „Behe-mothové! Algarvští behemothové!“ Ukazovali dozadu, směrem odkud přišli a jeden z nich dodal:, Jsou tam!“
Mezi forthwegskými voják}' se ozvaly zděšené výkřiky. Někteří se vrhli k severu, jiní k jihu, aby udrželi otevřený kruh, který Algarvané stahovali kolem Gromheortu a tím i kolem Oyngestunu. Ostatní začali v zoufalství prchat na západ, aby unikli dřív, než se kruh uzavře.
Někteří z obyvatel Oyngestunu se dali na útěk s nimi, vlekouce svůj skrovný majetek a malé děti na vozících a ručních kárách, a zatarasili silnici tak, že se vojáci mohli stěží pohybovat. Směrem na Eoforwic utíkali spíš Forthwegané než lidé kaunijské krve. Jak řekl Brivibas, Kauniané byli pod cizí vládou bez ohledu na to, zda nad Oyngestunem vlála modrobílá vlajka Forthwegu nebo algarvská zelená, bílá a červená.
„Neměli bychom odejít, dědečku?“ zeptala se znovu Vanai. Použila nejsilnější argument, jaký dokázala vymyslet: „Jak budeš moci pokračovat ve svých studiích ve městě plném al-garvských vojáků?“
Brivibas zaváhal, ale pak pevně zavrtěl hlavou. „Jak budu moci pokračovat ve svých studiích, když budu spát někde v blátě u cesty?“ Vysunul bradu a zatvářil se zarputile. „Ne, to nejde. Zůstanu tady, ať se děje co chce.“ Pohlédl vzdorně směrem k východu.
Ale pak přiletěli v malé výšce s hřmotem bušících křídel algarvští draci. Několik málo forthwegských vojáků na ně začalo pálit, ale nezdálo se, že by některého sestřelili. Z dračích tlam vyšlehly plameny, když se snesli nad silnici přeplněnou vojáky a vesničany. Rozlehl se křik a nářek, zeslabený vzdáleností, ale proto o nic méně děsivý. Vítr přinesl zpátky do Oyngestunu zápach spáleniny. Něco z toho, co se pálilo, bylo cítit jako dřevo. Něco bylo cítit jako pečené maso. Mohlo by to vzbudit ve Vanai chuť k jídlu, kdyby nevěděla, co to bylo. Takhle sejí z toho udělalo špatně.
Další algarvští draci padali z nebe jako kameny, svrhujíce vejce na silnici vedoucí z Oyngestunu. Výbuchy trhaly Vanai uši. Zakryla si je rukama, ale to příliš nepomohlo. I když většinu z toho neviděla, i když si zakryla uši, věděla, co se odehrávalo na západě.
„To je za to, že jsi mávala na forthwegské dračí letce, když jsme šli prozkoumat ten starý silový bod,“ řekl Brivibas. „To je to, co král Penda chtěl, aby se stalo Algarve. Teď, když zjišťuje, že se to stalo jeho vlastnímu království, komu za to má dávat vinu?“
Vanai hledala takový filosofický odstup ve svém vlastním nitru, hledala a nenalezla ho. „Ale to jsou naši sousedi, kdo trpí, dědečku, „naši sousedé, a někteří z nich jsou naší krve.“
„Kdyby zůstali tady, místo aby se splašeně dali na útěk, byli by teď v bezpečí,“ řekl Brivibas. „Mám je chválit pro jejich bláznovství, provolávat jim slávu za jejich nedostatek rozumu?“
Než Vanai stačila odpovědět, začala vejce dopadat do ulic Oyngestunu. Ozvaly se další výkřiky a nářek, tentokrát nedaleko. Algarvští draci ovládali oblohu nad městečkem; ze západu nepřiletěli žádní označení forthwegskými barvami, aby se s nimi utkali. Z nebe pršela další a další vejce. „Zalehněte, vy pitomci!“ zařval na Vanai a Brivibase nějaký forthwegský voják.
Než se Brivibas mohl pohnout, škrábla ho do ruky střepina skla nebo úlomek cihly. Užasle zíral na malou krvácející ranku. „Kdo je hlupák teď, dědečku?“ zeptala se Vanai, vkládajíc do svého hlasu víc hořkosti, než použila kdykoli předtím. „Komu teď chybí rozum?“
„Zalehněte!“ zařval znovu voják. Tentokrát Brivibas poslechl, i když se o něco opozdil za svou vnučkou. Zatímco tiskl zraněnou ruku k hrudi, řekl: „Kdo by si byl představil, po Šestileté válce, že lidé budou toužit po dalších takových katastrofách?“ Jeho hlas byl žalostný a nechápavý.
Nějaký forthwegský důstojník zavolal: „Stavějte z trosek barikády! Jestli ti zrzaví čubčí synové chtějí tohle místo, budou za ně muset zaplatit.“

„To je duch!“ zvolala Vanai forthwegsky. Důstojník se jí uklonil a šel řídit své muže.
Brivibas řekl štiplavě sardonickou kaunijštinou: „Skvělé! Povzbuzuj ho, aby ohrozil naše život)' stejně jako svůj vlastní.“ Rozhněvaná Vanai ho ignorovala.
Forthwegští vojáci začali rychle přeměňovat Oyngestun v pevnost. Toho odpoledne odrazili první algarvský útok na město. Vanai objevila, že zranění Algarvané křičí úplně stejně jako zranění Forthwegané a Kauniané. Ale pak, před západem slunce, fortlrwegský voják, který měl na starosti spojení prostřednictvím krystalu, zuřivě a zoufale vykřikl.
„Unkerlan-ťané!“ zavolal na svého velitele - a na každého, kdo to mohl slyšet. „Unkerlanťané překročili naši západní hranici, a není tam nikdo, kdo by je mohl zastavit!“
„Tak tomuhle,“ řekl Leudast, když pochodoval západním For-thwegem, „tomu říkám efektivita.“
Seržant Magnulf přikývl. „To si pište, vojáku,“ řekl. „Je vidět, že Forthwegané potřebují lekci. Když je někdo tak pitomý, aby začal válku na jedné hranici, když má na své druhé hranici království, které ho nemůže vystát, tak si myslím, že si zasluhuje všechno, co se mu stane.“
„O tom jsem ani nepřemýšlel,“ řekl Leudast. „Jen jsem si myslel, že to bude mnohem lehčí než s Gyongyosany.“
Rozhlédl se. „Taky je to mnohem lepší země na bojování.“
„ Jo, je to tak,“ souhlasil Magnulf.
„Vlastně mi připomíná domov.“ Leudast ukázal k západu. „J?arma mé rodiny není daleko od hranice, a vypadá skoro stejně jako tady ty za námi,“ ukázal rukou.
Většina zdejších farmářských stavení byla z nepálených cihel, omítnutých sádrou nebo, méně často, namalovaných pestrými barvami. Na polích zlátlo zrající obilí a kypré, zrající olivy obsypávaly větve stromů. Plemena dobytka a ovcí, která Forthwegané chovali, byla podobná těm, mezi nimiž Leudast vyrůstal na farmě v Unkerlantu.
Ani samotní Forthwegané se příliš nelišili od Unkerlan-ťanů. Byli - nebo alespoň většina z nich - snědí a podsaditi, s pyšnými tvářemi se skobovitými nosy. Až na to, že muži nosili plnovous)', Leudast by si sotva všiml, že vstoupil do jiného království.
Většina plnovousů, které viděl, byla šedivých nebo bílých; mladí muži byli na východě a bojovali s Algarvany. Starci a ženy, ty které neutekly, ti všichni hleděli s nevýslovnou hořkostí na unkerlantské vojáky, pochodující okolo. Občas někdo z nich vykřikl něco, čemu Leudast téměř rozuměl; unkerlantský dialekt, kterým hovořil, nebyl příliš vzdálený od forthwegštiny. Byl jí natolik blízký', že si byl jistý, že místní občané nevykřikovali žádné poklony.
Občas se forthvvegští pohraničníci a malé posádky, které král Penda ponechal na západě, pokoušeli postavit postupujícím Unkerlanťanům na odpor, bráníce linii kopců nebo opevněné město. Občas vyslali kavalerii, aby napadla husté kolony mužů krále Svvemmela, valící se do nitra jejich království.
Byli stateční. Ale Leudast neviděl, že by jim to k něčemu bylo. Unkerlanťané proudili kolem nich, obkličovali je a útočili na ně ze všech stran najednou. Behemothové zadupali forth-wegskou jízdu do země. Unkerlantští důstojníci občas vyšli vpřed pod vlajkou příměří, aby vysvětlili Forthweganům, že jejich odpor nemá naději na úspěch. Ale Fortliwegané je poslali zpátky7 a pokračovali v bóji, jak dlouho to dokázali.
„Neefektivní,“ řekl Magnulf, když se jednoho večera jeho družstvo utábořilo poté, co postoupilo dalších patnáct mil do nitra Forthwegu - obvyklý denní postup. „Nemohou nás zastavit. Daří se jim sotva nás zpomalit. Jaký' má smysl, aby takhle zahazovali své životy?“
„Tvrdohlaví blázni,“ řekl Leudast. „Měli by pochopit, že jsou poraženi, a vzdát se.“
„Slyšel jsem, jak jeden z nich křičel: „Lépe zemřít pod králem Pendou, než žít pod králem Swemmelem!“„ řekl Magnulf, napodobuje forthwegský jazyk jak nejlépe dovedl. Pokrčil rameny. „No, tak nějak to říkal. A teď je mrtvý, a ani v nejmenším nezabrání tomu, aby Forthwegané žili pod králem Swemmelem. Za pár dnů zaklepeme na dveře Eoforwicu.“
Leudast pohlédl k východu. „Nedostaneme se ale do sporu s Algarvany?"
„Ne, když zůstanou na své straně toho, co bývalo hranicí před Šestiletou válkou,“ odpověděl Magnulf. „My ji nepřekročíme - my si jen bereme zpátky to, co je naše, nebereme nic nikomu jinému.“
Té noci shazovali fort'hwegští draci vejce na předsunuté pozice Unkerlanťanů. Hluk výbuchů nedovolil Leudastovi spát, ale žádné z vajec nedopadlo v jeho blízkosti.
Příštího rána se Unkerlanťané dostali k Hwiterne - městu, jehož kamenná citadela by mu poskytovala nepřekonatelnou obranu v dobách, kdy vejce nelétala na míle daleko nebo nepadala z draků. A opět důstojníci krále Swemmela vyšli dopředu, aby vyzvali město ke kapitulaci. A forthwegská posádka opět odmítla.
Zanedlouho se z Hwiterne začaly zvedat knebi sloupy kouře. Pod jeho krytem pronikly unkerlantské oddíly do předměstí a pak do města samotného. Leudast zjistil, že na něj střílí nejen forthvvegští vojáci, ale i obyvatelé města. Opětoval palbu. Střílel na každého, kdo na sobě neměl unkerlantskou šedivou tuniku. Tušil, že přitom mohl zasáhnout i nevinné. To bylo neefektivní, ale zdaleka ne tak neefektivní, jako nechat se zabít sám.
Vtrhl do hromady trosek, která kdysi bývala domem. Na podlaze ležela žena s obvazem na lilavě. Nezastřelil ji; viděl, že nemá zbraň. „Proč?“ zeptala se ho. „Proč jste sem vy prokletí Unkerlanťané přišli'? Proč jste nás nenechali na pokoji?“
Leudast jí docela dobře rozuměl. „Přišli jsme si vzít zpátky to, co je naše,“ odpověděl.
Vrhla na něho nenávistný pohled. „Nevidíte, že vás nechceme? Nevidíte, že,“ - tomu obratu nerozuměl - „krále Swemmela?“ Ať ten obrat znamenal cokoli, pochyboval, že to byla chvála.
„Když nejste dost silní, abyste nás zastavili, co na tom záleží?“ zeptal se Leudast v poctivém údivu.
Proklela ho, a její hlas byl naplněný hořkou beznadějí. Mohl by ji za to zabít. Nikdo by mu to neměl za zlé. Musela to vědět. Přesto ho proklela, jako kdyby ho vyzývala, aby udělal to nejhorší.
Pokrčil svými širokými rameny. Proklela ho znovu, ještě drsněji než předtím. Zdálo se, že jeho lhostejnost ji zraňuje víc. než kdyby se rozzuřil. Pokrčil znovu rameny a řekl: „Nepro-klela jste krále Pendu, když \>tilú do Algarve. Jaký smysl má dělat to teď?“

Pohlédla na něj. „Algarvané si zasluhují to, co se jim stalo. My ne.“
„Král Swemmel si to nemyslí,“' řekl Leudast. „Je to můj král. Já poslouchám jeho.“ Unkerlanťanům, kteří neposlouchali krále Swemmela se stávaly nepříjemné věci. Leudast neměl zájem se s nimi blíže seznámit.
Nedaleko vybuchlo forthwegské vejce. Kusy dřeva a cihel dopadly na Leudasta i na ženu s obvázanou hlavou. Nepříjemné věci, uvědomil si, se stávaly i Unkerlanťanům, kteří poslouchali krále Swemmela. Na okamžik mu blesklo hlavou, proč se v tom případě dobrovolně vystavuje nebezpečí.
Odpověď nemusel hledat dlouho. V boji proti Gongům nebo Forthweganům se mu nestaly nepříjemné věci. Vlastně se mu ještě nestalo nic tak strašného. Na druhé straně, kdyby se postavil proti vůli svého krále ... Swemmel za ta léta už dokázal, co se stane každému, kdo by se o něco podobného pokusil.
Unkerlanťané začali bombardovat střed města, kde byl odpor nejsilnější. Pak důstojníci zapískali na píšťalky. Seržanti začali řvát. Leudast vstal a vyrazil kupředu. Za sebou zaslechl, jak ho forthwegská žena ještě jednou proklela. Pak se její hlas ztratil v hluku bitvy.
Leudast proběhl kolem mrtvoly behemotha, zabitého s většinou své osádky forthwegským vejcem. O chvíli později se vrhl k zemi, aby vyhledal úkryt za dalším mrtvým behemo-them. Z toho se zvedal silný zápach spáleného masa; Forthwe-gané ho dostali z ukryté zbraně, dost těžké a výkonné, aby propálila brnění, kterým bylo zvíře chráněno. Leudast obezřetně vyhlédl, jestli dál nečeká další podobná past ačkoli Unkerlanťané už vyhnali nepřítele z této části Hwiterne. Pokoušet se používat behemothy uprostřed hustě zastavěné oblasti mu připadalo neefektivní. Zajímalo by ho, jestli to napadlo i jeho důstojníky.
Hwiterne padlo. Stejně tak i pevnost v jeho centru, obrácená v trosky díky zázrakům moderního kouzelnictví. Špinaví, deprimovaní forthwegští zajatci se belhali na západ, střeženi hrstkou unkerlantských strážných. V ulicích ležela spousta mrtvol, oblečených většinou v civilních tunikách. Každý z mrtvých mužů měl uprostřed čela úhledně propálený otvor. Někteří na sobě měli nápis v unkerlantštině a v tom, o čem Leudast předpokládal, že by měla být forthwegština (Forthwegané používali odlišnou abecedu): JESTLI NEJSTE VOJÁK, TOTO SE VÁM STANE, KDYŽ BUDETE STŘÍLET NA VOJÁKY KRÁLE SWEMMELA.
Někteří ze zajatců ve forthwegských uniformách byli vysocí, žlutovlasí muži, ne snědí a podsaditi. Ukazuje na ně, zvolal jeden voják z Leudastovy roty: „Panebože! Jak se ti zasraní Gongové dostali až sem, na druhou stranu království, aby pomáhali Forthweganům?"
„To nejsou Gongové, Nantwine, ty blbče,“ odpověděl Leudast. „To jsou jen Kauniané. Ti tady byli vždycky, už od začátku světa.“
„Co je to Kaunian?“ zeptal se Nantwin. Měl silný grelzer-ský přízvuk, což znamenalo, že přišel z dalekého jihu Unker-lantu. Ovšem, v této části světa nežili žádní Kauniané.
„Kdysi ovládali celý severovýchod kontinentu,“ řekl Leudast, „dávno předtím, než jejich impérium rozbili Algarvané a Forthwegané.“
„A jak to, že vypadají jako Gongové?“ řekl Nantwin.
„Oni tak vlastně nevypadají," řekl Leudast. „Jasně, jsou plavovlasí, ale to je všechno.',, On ten rozdíl viděl jasně; Kauniané žili nedaleko jeho farmy. Nejenže byli vysocí a štíhlí, ale jejich vlasy byly rovné, zatímco vlasy Gyongyosanu se divoce kroutily na všechny strany. Kromě toho vlasy Kaunianů měly stříbřitý' nádech, zatímco vlasy Gongů byly zbarveny spíš do žlutohnědá.
Takové jemné nuance však nic neříkaly Nantwinovi, který řekl: „K čertu s nimi, mně připadají jako Gyongyosané.“
„Fajn,“ řekl Leudast. „Tak ti připadají jako Gongové.“ Život byl příliš krátký, než aby se člověk přel o věcech, na kterých nezáleželo. „Neefektivní,“ zamumlal.
Zajatec kaunijské krve se na něj podíval - ne, vlastně se podíval skrze něj. Podle výrazu v jeho tváři mu Leudast připadal jako kaluž splašků. Leudast se rozesmál. Kaunian sebou trhl, jako by šlápl na tra. Leudasta vůbec nezajímalo, co si o něm myslí bezcenný zajatec.
„Proč plýtváte časem díváním se na ty bastardy?“ zeptal se seržant Magnulf. , Je jisté, že je král Swemmel pošle pracovat do sirných a rtuťových dolů, a že odtud už nikdy nevyjdou. Zrovna tak dobře by mohli být mrtví už teď. A teď sebou pohněte.“'
„Promiňte, seržante,“ řekl Leudast, který věděl, že by zbytečně plýtval časem, kdyby se pokoušel vysvětlit Magnulfovi, že se snažil ukázat Nantwinovi, že Kauniané z Forthwegu se liší od Gyongyosanů. Magnulfovi nešlo o vysvětlování. Jemu šlo o poslušnost.
Teď, když se mu jí dostalo, spokojeně zabručel. „Jdeme,“ řekl. „Za pár dnů vtrhneme do Eoforwicu.“ Leudast se vydal za ním. Ze všeho nejraději by byl zpátky na své farmě. Ale když musel být uprostřed války, byl jenom rád, že je to tak snadná válka.
Plukovník Sahrino vylezl ze svého stanu. Jeden z upoutaných draků na provizorní farmě severně od Gromheortu zamával křídly a zasyčel na něho. Algarvský dračí letec se zastavil, jako kdyby ho urazil člověk. Udělal na draka to nejob-scénnější gesto, jaké znal. Drak znovu zasyčel; možná se na oplátku cítil také uražen. Sabrino se smíchem zamířil k důstojnickému klubu.
Ten byl umístěn rovněž ve stanu. Výčepní se uklonil, když Sabrino vstoupil. „Čím vám posloužím, můj pane?'
„Kdyby ses změnil v krásnou ženu,“ odpověděl Sabrino. Pár letců ze Sabrinova křídla, kteří tu seděli nad svými nápoji, se zasmálo. Stejně tak i výčepní. Sabrino řekl s povzdechem: „Myslím, že se spokojím se sklenicí portského. Připiš mi to na účet.“
„K službám, můj pane.“ Výčepní vytáh] zátku z láhve a nalil. Sabrino usrkl. Víno nepatřilo k nejlepším, ale pít se dalo. Ostatně válečná doba vyžadovala obětí.
„Připojte se k nám, plukovníku,“ řekl kapitán Domiziano.

Poklepal na židli vedle sebe. Nadporučík Orosio, který sdílel s Domizianem stůl, přikývl, aby dal najevo, že pozvání pochází i od něho.
„Proč ne?“ Sabrino se usadil na židli a zvedl sklenici. „Tak na skvělou malou válku.“
„Na skvělou malou válku,“ řekli ozvěnou Domiziano a Orosio. Připili si se svým velícím důstojníkem. Orosio řekl: „Jak to vidím já, pane, dostali jsme Forthweg v krabičce, převázané úhledně pěknou stuhou.“
„Tak}r mi to tak připadá,“ řekl Sabrino, přikyvuje. „Škoda, že jsme je museli nechat překročit naši hranici a způsobit takové škody našemu království, ale zaplatili jsme jim za to a ještě jsme přidali něco navíc.“
„To ano,“ přisvědčil Domiziano. Měl obvázané ucho, které mu připálil forthwegský paprsek. Ale připsal si na účet čtyři forthwegské draky, takže jeho konto bylo vysoce aktivní. Pokračoval: „Dokázali bychom to, i kdyby se Unkerlanťané nebyli připlížili za krále Pendu a nekopli ho do zadku.“
„O tom není pochyb,“ přisvědčil Sabrino. „V žádném případě. Forthwegané jsou dost stateční, ale nemají dost behemo-thů a nemají dost draků a nevědí, co mají dělat s těmi, které mají. Budeme potřebovat ještě pár týdnů na obsazení celého království, ale dokážeme to.“
Orosio si pohladil svou kozí bradku. „Co uděláme, pane. když se ve vzduchu setkáme s unkerlantskými draky?“
„Budeme se tvářit, že neexistují,“ řekl Sabrino okamžitě. „Jestli na vás letci vystřelí, utečte. Král Mezentio nechce válku s Unkerlantem. Bylo mi řečeno, že v tom smyslu bude zítra nebo pozítří vydán všeobecný rozkaz. Máme toho na talíři už dost i bez toho, abychom si přidělávali problémy ještě s králem Swemmelem.“
„Nemyslím, že Unkerlanťané jsou nějaký' velký' problém,“ řekl Domiziano. „Dali jsme jim dostatečnou lekci v Šestileté válce, takže ani král Swemmel se s námi pravděpodobně nebude chtít zaplést do konfliktu.“
„Na naději,“ řekl Sabrino a napil se. Mladší důstojníci se napili s ním.
Do důstojnického klubu vstrčila hlavu ordonance. Když voják uviděl Sabrina, zdálo se, že se mu ulevilo. „Á, tady jste, pane,“ řekl. „Právě přišla zpráva prostřednictvím krystalu: vašemu křídlu se nařizuje připojit se k útoku na Withgaru.“
Vyslovil hrubé forthwegske slabiky asi tak, jak se od Algarvana dalo očekávat.
Sabrino vytáhl z kapsy na své tunice mapu. Rozložil ji na stolku tak, aby do ní viděli i Domiziano a Orosio. Po chvíli se Sabrinův ukazováček zabodl do jednoho bodu. „Asi padesát mil severozápadně odsud,“ řekl a obrátil se k vojákovi. „Řekni muži u krystalu, aby odpověděl, že vzlétneme během půl hodiny.“ Dopil zbytek portského - skutečně za moc nestálo - a kývl na své druhy. „Je čas dát Forthweganům další kapky, mládenci.“
Jako obvykle, Sabrino si musel pečlivě vybírat cestu mezi upoutanými draky, aby nešlápl do jejich zdraví škodlivých výkalů. Jako obvykle, jeho vlastní .zvíře zapomnělo, že na něm létá už roky. Jako obvykle syčelo a prskalo, snažíc se ze všech sil zabránit, aby se vyšplhal nahoru. Ale aspoň se ho nepokoušelo spálit plamenem; bylo vychováváno jako válečný drak už od mládí. I za to byl Sabrino vděčnj'.
Obrovská netopýří křídla začala pracovat a země se pod ním propadla do hloubky. Pohled, který se mu naskytl z výšky, stál skoro za to, že se musel potýkat s dračí stupiditou a zlomyslností. I pohled na zbytek draků jejich křídla s postříbřenými břichy a hřbety pomalovanými červenou, bílou a zelenou byl skvělý.
„Hni sebou,“ řekl a pobídl draka bodcem, aby změnil směr více k severu. „Dokážeme to.“
Drak, jak se dalo předpokládat, nechtěl změnit směr. Pokud šlo o něho, byl na obloze proto, aby lovil. Sabrinovy záměry pro něho znamenaly pramálo. Byl naprosto spokojený, že letěl ve směru, který si vybral. Když se ho Sabrino pokusil přimět ke změně směru, otočil hlavu na dlouhém krku dozadu a snažil se ho strhnout ze sedla.
I když na něho nevychrlil plameny, jeho dech, plný zápachu síty a starého masa, málem stačil k tomu, aby ho vyhodil ze sedla. „Ty červí synu!“ zařval a udeřil ho železným bodcem po čumáku. „Ty synu supa! Já jsem tvůj pán! A ty mě poslechneš!“
Občas drak zapomněl na nejzákladnější část svého výcviku - v kterémžto případě už dračí letec nikdy nedostal další šanci, aby ho proklel. Sabrino si to riziko odmítal připouštět. Znovu udeřil draka po šupinatém čumáku. Drak se zlostným zasyčením krk opět napřímil. Dostal další pobídku a tentokrát, i když mrzutě, změnil svůj kurs směrem na Withgaru.
Dole zaplňovaly cesty i pole pochodující algarvské kolony. Tu a tam se jim pokoušely klást odpor rozptýlené forthwegske roty, ale bezúspěšně. Sabrino na ně zahrozil pěstí. „To máte za vpád do Algarve!“ vykřikl, ačkoli ho mohl slyšet jenom jeho drak. „Co jste udělali nám, to vám stokrát vrátíme.“
Měl obavy, když se Forthwegané blížili ke Gozzu. Kdyby město padlo, vojáci krále Pendy by se rozlili po pláních severního Algarve a způsobili by nezměrné škody. Ale draci a be-hemothové vyhráli bitvu před Gozzem a od té doby vyhráli každý boj. Jakkoli stateční byli Forthwegané, proti takové síle nemohli obstát.
Tu a tam ustupující Forthwegané zapalovali pole a lesy, aby zpomalili postup Algarvanů. Kd}'by to byli dělali systematičtěji, dosáhli by určitého úspěchu. Ale takto stoupaly k obloze jen ojedinělé sloupy dýmu, které nemohly postup Algarvanů nijak ohrozit.
Nad Withgarou se vznášelo k obloze víc kouře. Sabrinovi krajané obešli město ze severu a z jihu a podali si ruce na západ od něho, jako to udělali s Gromheortem o pár dnů předtím. Forthwegané chycení v kleštích ještě bojovali, aby prorazili kruh obklíčení, ale měli pramalou naději. Hluboko dole se jízda na jednorožcích vrhla proti eskadroně behemothů. Vrhače vajec a těžké zbraně, které behemothové nesli na hřbetech, zastavily útok dřív, než se k nim Forthwegané vůbec dostali.
Nad Withgarou kroužili draci. Dokud se Sabrino nedostal blíž, považoval je za algarvská zvířata, shazující vejce na obránce pod sebou. Pak uviděl, že byli pomalováni modře a bíle: forth-wegskými barvami. Byl jich jen asi tucet. Bez váhání se však vrhli proti celému jeho křídlu.
Sabrino zamával na své dračí letce. „Když to chtějí, mají to mit!“ zařval, ačkoli věděl, že ho žádný zjeho mužů nemůže slyšet. Nepochyboval o tom, že zvítězí. I po předchozích ztrátHany Turtíedove tách stále ještě velel čtyřnásobnému

počtu draků, než měl nepřítel.
Stejně jako jízda na jednorožcích na zemi, ani fbrthwegští dračí letci vůbec nehleděli na početní rozdíl. Když se přiblížili, Sabrinův drak vydal zvuk, připomínající horký olej, prskající na pánvi velikosti malého vévodství: výzvu k bóji. Sabrino zvedl svou zbraň a vypálil na nejbližšího Forthwegana.
Ale zasáhnout nebylo snadné vzhledem k tomu, že se oba dva pohybovali vysokou rychlostí po kursech, které se nepředvídaně měnily, jak si zamanul zatočit jeden nebo drahý drak ve své zuřivé, prázdné hlavě. Boj ve vzduchu nebyl jen boj muže proti muži. Byl to také boj draka proti drakovi, a ty bestie nechtěly nic víc, nezjedná druhou spálit nebo roztrhat na kousky. A Forthvvegan už útočil znovu. Znal svou práci docela dobře a měl draka, který byl - podle forthwegských měřítek -dobře vycvičený: zvíře vystoupilo výš, aby mu poskytlo lepší výstřel na Sabrina, místo aby se prostě snažilo dostat na tělo algarvskému drakovi. Sabrino se přitiskl ke hřbetu svého draka, aby poskytoval menší cíl, zatímco pobízel zvíře, aby také začalo stoupat.
Forthwegská měřítka se však nemohla rovnat těm, která platila v říši krále Mezentia. Navíc byl Sabrinův drak větší, silnější a hbitější než drak jeho protivníka. Vystoupal výše než Forthwegan a dostal se za něho, navzdory jeho zoufalému úsilí o únikový' manévr. Když Sabrinův drak vyplivl proud ohně, plamen olízl hřbet a levé křidlo drahého zvířete.
Bolestný skřek forthwegského draka zněl Sabrinovým uším jako hudba. Forthwegský dračí letec s největší pravděpodobností vykřikl také, ale jeho výkřik, pokud nějaký vydal, zanikl v mnohem větším křiku jeho zvířete. Nepřátelský drak začal padat v kotrmelcích dolů z oblohy a přitom nejen hořel, ale sám se i spaloval, jak začala hořet síra, která měla podpořit jeho vlastní plamen.
Sabrinův drak triumfálně zařval a vyplivl další plameny. Sabrino ho musel udeřit ozubem, aby ho přiměl přestat. Mohl ten oheň ještě potřebovat v dalším souboji. Rozhlédl se, aby zjistil, jestli některý z jeho dračích letců nepotřebuje pomoc. Ale žádného takového neobjevil. Většina forthvvegských draků padala v plamenech (a také, jak si se smutkem všiml, pár označených algarvskými barvami). Jeden nebo dva nepřátelé prchali k západu, na neustále se zmenšující území, které Fortliweg ještě držel. A jeden forthwegský drak, jehož letec byl zabit, se vrhal na algarvské draky okolo jako zdivočelé zvíře, dokud nebyl také sražen z oblohy.
Z východu přilétali v malé výšce další draci s vejci, zavěšenými pod břichem. Když vejce začala padat na Withgaru, Sabrino se široce usmál. „Skvělá malá válka!“ vykřikl jásavě, ..Skvělá!“
Okupace. Ealstan to slovo samozřejmě slyšel už před válkou. Slyšel je, a myslel si, že ví, co znamená. Teď poznával hořký rozdíl mezi věděním a zkušeností.
Okupace znamenala algarvské oddíly pyšně si vykračující po ulicích Gromheortu. Všichni vojáci měli zbraně v pohotovosti a všichni očekávali, že každý bude rozumět algarvsky. Lidé, kteří neporozuměli té ošklivé, trylkující řeči - Ealstano-vým uším zněla jako štěbetání straky - dost rychle, aby to vojáky uspokojilo, mohli být zastřeleni jen kvůli tomu. Nikdo za takové věci Algarvany nemohl potrestat. Jejich velitelé je pravděpodobně ještě pochválili.
Okupace znamenala, že Ealstanova matka a sestra zůstávaly doma a posílaly ven jeho nebo otce, když potřebovaly vyřídit nějakou pochůzku. Algarvané se nedopouštěli až tolika urážek, ale přesto jich bylo dost, aby jemné forthwegské ženy neměly zájem podstupovat takové riziko.
Okupace znamenala, že se s nimi v jejich domě tísnil i Si-droc a jeho rodina. Vejce proměnilo jejich vlastní domov v hromadu trosek. Sidroc a jeho otec - bratr Ealstanova otce - stále chodili jako omráčení, protože Sidrocova matka a sestra byly v domě, když vejce explodovalo.
Okupace znamenala veliké nápisy v kostrbaté forthwegš-tině skoro na každé zdi, která unikla zničení. KAUNUSKA KRÁLOVSTVÍ VÁS ZAVEDLA DO TOTO VÁLKY, říkaly některé z nich. Jiné se ptaly: PROČ FORTHWEGANÉ UMÍRAJÍ PRO KAUNIANY? Ealstan neměl nikdy nějaký zvláštní zájem o Kauniany žijící uvnitř forthwegských liranic -s výjimkou pokukování po plavovlasých ženách v jejich těsných kalhotách. Ale jestli Algarvané chtěli, aby je nenáviděl, muselo v nich být víc, než si myslel.
Okupace znamenala nevědět, co se stalo s jeho bratrem Leofsigem. To bylo ze všeho nejhorší.
A přece, i kdj ž král Penda uprchl a na jeho hradě se roztahoval algarvský důstojník, život musel jít dál. Ealstanova sestra naskládala kousek česnekového salámu, trochu solených oliv. kus tvrdého bílého sýra a hrst rozinek do plátěného sáčku a hodila mu ho. „Clrrtej.“ řekla. ..Nelelkuj. Přijdeš pozdě do školy.“
„Diky, Conberge,“ řekl Ealstan.
„Nezapomeň se zastavit cestou domů u pekaře a přinést chleba,“ řekla mu Conberge. „Nebo, jestli pekaři nebudou mít chleba, vezmi od mlynáře deset liber mouky. Matka i já umíme perfektně péct.“
„Dobře.“ Ealstan se zarazil. „A co když mlynáři budou také bez mouky?“
Jeho sestra se zatvářila utrápeně. „V tom případě začneme mit hlad. Ani trochu by mě to nepřekvapilo.“ Zvýšila hlas: „Si-dřocii! Ty ještě nejsi hotový? Učitel ti napráská až budeš modrý, a tak\' si to zasloužíš.“
Sidroc si ještě česal své tmavé vlnité vlasy hřebínkem ze želvoviny, když přiběhl do kuchyně, aby dostal stejnou svačinu jako Ealstan. „Pojďme,“' řekl Ealstan. „Conberge má pravdu -přerazí o nás rákosku, jestli zase přijdeme pozdě.“
„Asi jo,“ řekl Sidroc lhostejně. Možná by potřeboval výprask, aby ho vytrhl z jeho apatie. Ealstan ne, a nechtěl ho dostat proto, že jeho bratranec zůstával jako omámený. Chytil ho za paži a vytáhl na ulici.
Kolem jejich domu se nepotulovali žádní Algarvané, za což byl vděčný. Pouhý pohled na jejich kilty ho nutil zatnout zuby. Trápilo ho, že se nemůže Algarvanům vysmívat, ale nechtěl \ydávat svůj život do jejich nikou. Ženy nebyly jediné, koho okupanti uráželi.
Ealstan si byl jistý', že Leofsig a jeho kamarádi takové věci nedělali, když byli na algarvské půdě. Ne že by Leofsig a jeho kamarádi mohli dělat takové věci, to mu nikdy nepřišlo na mysl. A i kdyby to dělali, Algarvané by si to zasluhovali.

Když zahnuli za roh na hlavní ulici, která vedla ke škole, Ealstan si už nemohl dál namlouvat, že Gromheort zůstal svobodným forthwegským městem. Algarvané měli každých pár bloků kontrolní stanoviště. Všude byly nápisy, psané jejich písmem - tak klikatým, že byly sotva čitelné, zvlášť pro někoho, jako byl Ealstan, zvyklého na hranatá forthwegská písmena. A všude kolem bylo vidět, jak byl Gromheort rozbit předtím, než padl.
Algarvané sestavili pracovní skupiny na odklízení trosek zničených budov. „Pracujte, sakra!“ řval voják v kiltu špattiou forthwegštinou. Forthwegané a Kauniané, které sem okupanti nahnali, už beztak pracovali, házejíce tašky, úlomky cihel a roztříštěné trámy na vozy. Kaunijská žena se sehnula, aby zvedla pár cihel. Jeden algarvský voják napřáhl ruku a pohladil ji po oblině zadku.
S uraženým výkřikem se napřímila. Voják a jeho druhové se rozesmáli. „Pracuj!“ řekl a výhružně pohnul svou zbraní. Na tváři zmrzlou masku, znovu se sklonila. Opět ji polaskal. Tentokrát pokračovala v práci, jako by neexistoval.
Ealstan se spěšně prosmykl kolem pracovní skupiny, aby ho Algarvané nepřinutili připojit se k ní. Sidroc ho následoval, ale stále se ohlížel přes rameno. Rozšířenýma očima zíral na vojáka. „Dělej,“ řekl Ealstan netrpělivě.
„Síly nebes,“ zamumlal Sidroc právě tak pro sebe jako pro Ealstana. „Nelíbilo by se ti dělat to se ženou?“
„Určitě líbilo, kdyby chtěla, abych to dělal,“ odpověděl Ealstan, i když pomyšlení, že by nějaká žena mohla jednoho dne chtít, aby s ní dělal takovou věc, vyžadovalo veškerou jeho představivost. Přesto postřehl rozdíl, který Sidrocovi unikl: „Ten voják to nedělal s ní - on to dělal jí. Viděl jsi její tvář? Kdyby pohledy mohly zabíjet, vyhladila by všechny ty smradlavé zrzouny.“
Sidroc pohodil hlavou. ‚3yla to jenom Kaunianka.“
„Myslíš, že se o to Algarvané starají?“ zeptal se Ealstan a zavrtěl hlavou, odpovídaje si na vlastní otázku. „Udělali by to samé,“ - chtěl říct tvé matce, ale včas se zarazil; to by ho zasáhlo víc. než chtěl - J Conberge. Každý je pro Mezentiovy muže lovná zvěř.“
„Zvítězili,“ řekl Sidroc hořce. „To je to, co získáš, když zvítězíš: můžeš dělat, co tě těší.“
„Asi ano,“ připustil Ealstan. „Nikdy jsem nemyslel, že bychom mohli být poraženi.“
„Byli jsme,“ řekl Sidroc. „Mohli jsme dopadnout ještě hůř, víš? Byl bys raději, kdybychom byli na západě, a přes Gromheort by pochodovali Swemmelovi Unkerlaťané? Kdybych si musel vybrat mezi nimi a Algarvany - „
„Kdybych si mohl vybrat, vybral bych si, aby všichni zmizeli do horoucích pekel,“ povzdechl Ealstan. .Ale magie takhle nefunguje. Přál bych si, aby fungovala.“
Došli ke škole, právě když zvonil zvonek a rozběhli se jako blázni na svou první hodinu. Navzdory své letargii ani Sidroc nestál o výprask. „Proč sem Algarvané nemohli shodit vejce?“ zamumlal mrzutě, když si sedal na svou židli.
Ale mistr klasické kaunijštiny nebyl v místnosti, aby si všiml - a potrestal jejich zpoždění. Když si vydechl úlevou, otočil se Ealstan k studentovi, který seděl vedle a zeptal se: „Musel Mistr Bede navštívit záchod?“
„To nemyslím,“ odpověděl mladík. „Vůbec jsem ho ráno neviděl. Možná ho Algarvané poslali sbírat kamení.“
„Kdyby to udělali, poznal by druhý konec rákosky,“ řekl Ealstan. Polued na trápení kaunijské ženy mu vadil. Ale představa tvrdě pracujícího profesora se mu docela zamlouvala.
Do třídy vstoupil nějaký' muž. Byl to Forthwegan, ale nebyl to Mistr Bede, i když nesl v levé ruce rákoska , Jsem Mistr Agmund,“ oznámil. „Ode dneška se z rozkazu okupačních úřadů ruší veškeré studium klasické kaunijštiny, protože tato řeč byla uznána za zbytečnou a neužitečnou kvůli své zastaralé, nemoderní povaze a protože se lidé kaunijské krve zlovolně pokusili zničit Algarvské království.“
Mluvil, jako kdyby četl z papírku. Ealstan na to hleděl s otevřenou pusou. Mistr Bede a předchozí učitelé kaunijštiny do něho vtloukali - často dosti bolestně - že každý ve východním Derlavai, kdo si dělá sebemenší nárok na to být kulturním člověkem, musí umět kaunijsky plynule, bez ohledu na vlastní původ. Lhali mu? Nebo tady měli Algarvané své vlastní záměry? Agmund na to rychle odpověděl, když řekl: „Místo toho se budete učit algarvsky. Jsem váš nový učitel tohoto předmětu.“
Jeden z Ealstanových kolegů, mladík jménem Oddá, zvedl ruku. Když si ho Agmund všiml, Oddá řekl: „Mistře, nemůžeme se učit algarvsky od vojáků ve městě? Už umím říct větu „Kolik stojí tvoje sestra?“ jenom od poslechu.“
Třída ohromeně ztichla. Ealstan jen zíral, obdivuje Oddův vzdorný bravurní kousek. Mistr Agmund se na to díval poněkud jinak. Přistoupil k Oddovi a uštědřil mu nejdůkladnější výprask, jaký Ealstan kdy viděl. „Můj chytrý malý příteli,“ vysvětloval během exekuce, „kdybys byl z poloviny tak vtipný, jak si myslíš, že jsi, byl bys dvakrát tak vtipný, než skutečně jsi.“
Když bylo po výprasku, začala hodina. Ukázalo se, že Agmund je docela schopný učitel a algarvsky mluvil plynně. Ealstan opakoval slova a vět}', které mu mistr zadal. Nepřál si učit se algarvsky, ale nepřál si ani dostat výprask.
Když pak u večeře se Sidrocem vyprávěli o Oddovu extempore, řekl Sidrocův otec: „Ten chlapec udělal statečnou věc.“
„Určitě, strýčku Hengiste,“ souhlasil Ealstan.
„Statečnou, to ano,“ řekl jeho otec. Jeho pohled se otočil od Ealstana a Sidroca k Hengistovi. „Statečnou, ale hloupou. Ten chlapec za to trpěl, jak jste s bratrancem říkali, a tím to ještě neskončilo, ledaže bych se moc mýlil. A utrpení jeho rodiny sotva začalo.“
Hengist zavrčel, jako by ho Hestan udeřil do břicha. „Nejspíš budeš mít pravdu,“ řekl. „Samozřejmě, že ten nový učitel je kundolízek Algarvanů. Co uslyší on, to uslyší i zrzouni.“ Ukázal na Sidroca. „My jsme už trpěli dost. Ať si myslíš o tom novém učiteli cokoli, nech si to pro sebe. Nevyvolávej jeho podezření, nebo za to zaplatíme.“
„Mně tak moc nevadí,“ řekl Sidroc, a pokrčil rameny. „A zdá se, že algarvština bude mnohem snadnější, než byla klasická kaunijština.“
To nebylo to, co měl Hengist na mysli. Tolik Ealstan pochopil, í když Sidroc ne. I chápáni takových věci přišlo spolu s okupací. Jestli na to Sidroc nepřijde hezky rychle, bude toho litovat a stejně všichni kolem něho.

Ealstanova matka to chápala. „Dejte si na sebe pozor, všichni," řekla - a to byla také dobrá rada.
Příštího rána Oddá na hodině algarvštiny chyběl. Neobjevil se ani na žádné další hodině toho dne. Nevrátil se do školy ani další den. Ealstan a Sidroc ho už nikdy znovu nespatřili. Ealstan tu lekci pochopil. Doufal, zeji pochopil i Sidroc.

Král Shazli uzobl z koláčku s rozinkami a pistáciemi. Olízl si prsty a zpod víček pohlédl na Hajjaje. „Zdálo by se, že král Swemmel vůbec neměl v úmyslu na nás zaútočit," řekl.
Když se jeho panovník rozhodl přejít k úředním záležitostem, mohl k nim Hajjaj přejít tak}', aniž by porušil dobrý mrav.
„Řekněte raději, Vaše Veličenstvo, že král Swemmel ještě neměl v úmyslu na nás zaútočit," odvětil.
„Říkáte to i po tom, co si Unkerlant a Algarve mezi sebou rozdělily Forthweg, jako člověk rozpůlí oloupanou mandarinku, aby se o ni podělil se svým přítelem?"
„Ano, Vaše Veličenstvo," řekl ministr zahraničí. „Kdyby měl král Swemmel v úmyslu nechat Zuwayzu na pokoji, nedocházelo by k těm neustálým incidentům na hranicích. Ani by si jeho vyslanec nedovolil lživě popírat, že vina leží na Unker-lantu. Až bude Swemmel připraven, udělá přesně to, co se mu zlíbí."
Shazli chtěl sáhnout po svém šálku s čajem. V poslední chvíli však jeho nika změnila směr a uchopila číši s vínem. Když se napil, řekl: „Přiznávám, že vůbec nelituji, že se král Penda rozhodl uprchnout na jih, místo aby přišel sem." Hajjaj se také napil vína. Pomyšlení na krále Forthwegu jako exulanta v Bishe by přimělo každého Zuwayzana sáhnout po víně nebo snad i po hašiši. „Nemohli bychom ho dost dobře odmítnout, Vaše Veličenstvo - ne, kdybychom si chtěli uchovat vztyčenou hlavu," řekl, a pak, než Shazli stačil něco říct, pokračoval:
„Ovšem nemohli bychom si ho tady ani nechat, pokud chceme, aby nám ta hlava zůstala na krku."
„Tady neříkáte nic než pravdu." Shazli vypil pohár do dna. „No, teď je to problém Yaniny. Řeknu vám otevřeně, že jsem víc než rád, že teď musí Unkerlantu vysvětlovat král Tsavellas jak to, že je Penda v exilu v Patrasu. Raději on než já. Lépe, když Yanina než Zuwayza."
„Skutečně." Hajjaj se pokusil dodat své podlouhlé, úzké a živé tváři široký a přihlouplý výraz, jako by byl Unkerlanťan.
„Za prvé, král Swemmel bude požadovat, aby mu Tsavellas krále Pendu vydal. Pak, když mu Tsavellas řekne ne, začne shromažďovat jednotky na hranicích s Yaninou. Potom," - zu-wayzský ministr pokrčil rameny - „pravděpodobně zaútočí."
„Kdybych byl Tsavellas, posadil bych Pendu na první loď nebo draka do Sibiu, Valmiery nebo Lagoasu," řekl Shazli. „Swemmel by mu snad odpustil, že mu přechodně poskytl útulek, než ho přehrál dál."
„Vaše Veličenstvo, král Swemmel neodpouští nikdy nikomu nic," řekl Hajjaj. „Dokázal to po Válce králů-dvojčat -a to byli jeho vlastní krajané."
Král Shazli zabručel. „Myslím, že máte pravdu. Všechno, co udělal od té doby, kdy pevně dosedl na unkerlantský trůn, to dokazuje." Sáhl znovu po své číši s vínem, tak prudce, až zlaté náramky na jeho paži o sebe zazvonily. Když zjistil, že jeho číše je prázdná, zavolal služku. Přišla se džbánem a znovu mu pohár naplnila. „Děkuji, má drahá," řekl Shazli. Sledoval ji, když odcházela zpátky do předpokoje, pak se jeho pozornost obrátila zpět k Hajjajovi. Zuwayzané byli zvyklí vídat tolik nahého masa, že je to příliš nezrušovalo. „Jestliže, jak si zřejmě myslíte, jsme další na Swemmelově seznamu, co můžeme udělat, abychom tomu předešli?"
„Svrhnout vejce na jeho palác v Cottbusu by možná mělo nějak}' účinek," řekl Hajjaj suše. „Jinak, jak Vaše Veličenstvo musí vědět, nejsme v nejlepší pozici."
„Jak musím vědět. Ovšem, to musím." Shazli zkřivil rty. „Hledat spojence by bylo snazší, kdybychom byli stejné krve jako většina národů na tomto kontinentu. Kdybyste byl vysoký Kaunian s jemnou světlou pletí, Hajjaji - „
Ministr zahraničí se odvážil svého vládce přerušit (ne že by to byla až taková opovážlivost u tak žoviálního krále jako Shazli). ..Kdybych byl Kaunian. Vaše Veličenstvo, byl bych už dávno v tom našem podnebí mrtvý. Není divu, že staré Kau-nijské impérium se Zuwayzou obchodovalo, ale nikdy se tady nepokusilo založit své kolonie. Ke všemu jediné království, s nímž máme společné hranice, je právě Unkerlant."
„Ano." Shazli pohlédl na Hajjaje, jako by to byla jeho chyba - nebo to snad způsobilo napětí, které pociťoval ze stálého unkerlantského tlaku, že si Hajjaj takovou věc představoval. „To také způsobuje, že je naše hledání spojenců obtížnější, než kdyby tomu bylo jinak."
„Nikdo se námi nespojí proti Unkerlantu," řekl Hajjaj. .J?orthvveg by se s námi byl možná spojil, ale Forthweg, jak jsme viděli, už neexistuje." .
„A, jak jsme viděli, Unkerlant a Algarve si to království rozdělily mezi sebou tak hladce, jako když řezník rozboura mrtvolu velblouda," řekl Shazli nespokojeně. „Doufal jsem, že to dopadne lépe - lépe z našeho hlediska a hůř pro ně."
„Já také," řekl Hajjaj. „Když má možnost, král Mezentio dokáže být stejně tvrdohlavý jako král Svvemmel. Ale protože Algarve má plné ruce práce na mnoha stranách zároveň, v králi Mezentiovi převládl zdravý' rozum."
„Což je pro nás nešťastný vývoj." Shazli se zamyšleně odmlčel. „Samozřejmě, Mezentio si už nemusí dělat starosti se svou západní hranicí, což mu ponechává větší prostor pro manévrování."
„Jestli smím Vaše Veličenstvo opravit, král Mezentio už nemá na své západní hranici válku," řekl Hajjaj. „Ale s Unker-lantem jako svým novým sousedem by byl naprostý hlupák, kdyby si s tím nedělal starosti."
„V tom máte pravdu, Hajjaji, bezpochyby," připustil král Shazli. .Podívejte se, jakou radost máme my, například, že máme Unkerlant za souseda. A Unkerlant s Algarve se navzájem nemilují ani náhodou. Máme nějakou naději využít to ve svůj prospěch?"
„Jak Vaše Veličenstvo bude vědět, vedl jsem jisté rozhovory s algarvským vyslancem tady v Bishe," odpověděl Hajjaj. „Ale obávám se, že nú markýz Balastro neřekl nic povzbuzujícího."
„Co Jelgava a Valmiera?" zeptal se Shazli.
„Sympatizují s námi." Hajjaj zvedl obočí. „Sympatie je hodna své váhy ve zlatě." Král Shazli nad tím chvíli uvažoval, pak

se rozesmál. Nebyl to šťastný smích. Hajjaj pokračoval. „Kromě toho, ta kaunijská království nejen válčí proti Algarve, ale jsou také příliš vzdálená."
Shazli vzdychl a vypil svou drahou číši vína. „Jsme skutečně v zoufalé tísni, jestli král Mezentio představuje naši největší naději na pomoc."
„To není dobrá naděje," řekl Hajjaj. „Je to, pokud vůbec, jen velice slabá naděje. Balastro se vyjádřil jasně, že Algarve nebude provokovat Unkerlant, když vede válku na východě a na jihu."
„Slabá naděje je lepší než vubec žádná naděje," řekl Shazli. „Neměl byste dnes znovu navštívit toho dobrého markýze?" Vida mučednický' výraz svého ministra zahraničí, král se znovu zasmál, tentokrát se to blížilo skutečnému pobavení. „Strávit odpoledne v šatech vás nezabije."
„Předpokládám, že ne, Vaše Veličenstvo," odvětil Hajjaj tónem, který naznačoval, že předpokládá pravý opak. Král Shazli se znovu zasmál a jemně tleskl dlaněmi na znamení, že schůzka s ministrem zahraničí je ukončena.
Zatímco Hajjajův tajemník domlouval prostřednictvím krystalu s algarvským vyslanectvím termín setkání, Hajjaj sám se probíral svým skrovným šatníkem. Měl tam nějaké tuniky a kilty algarvského stylu, stejně jako uchovával tuniky a kalhoty - které skutečně nenáviděl - pro jednání s vyslanci z Jelgavy a Val-miery. Když si oblékl modrou bavlněnou tuniku a plisovaný kilt, zkontroloval se v zrcadle. Vypadal jako za svých studentských dob. Ne - to jeho šaty vypadaly jako tehdy. On od té doby zestárl. Ale markýz Balastro bude potěšen.
Hajjaj vzdychl. „Co všechno musím dělat ve službě svému králi," zamumlal.
Jeho tajemník domluvil schůzku s algarvským vyslancem na polovinu odpoledne. Hajjaj dodržel dohodnutý čas s puntičkářskou přesností, ačkoli Algarvané nekladli na dochvilnost takový důraz jako Unkerlanťané nebo lidé z kaunijských královsťví. Před vyslanectvím stáli na stráži oblečení a potící se algar-vští vojáci, stejně jako jejich protějšky před rezidencí vyslanců krále Swemmela. Avšak Algarvané byli všechno jiné než nehybní a tiší, když sledovali dobře vypadající Zuwayzanky s nedbalou grácií procházející kolem. Pohupovali se v kyčlích a vykřikovali oplzlé návrhy ve svém vlastním jazyce a pomocí střípků zuwayzštiny, které pochytili;
Ženy pokračovaly v chůzi a předstíraly, že neslyší. Podob-né veřejné obdivování nebylo vubec v zuwayzském stylu. Hajjaj byl šokován, když to poprvé uslyšel za svých studií na koleji v Al-garve. Ale nebyla z toho žádná krevní msta. Algarvské dívky se tomu jen zahilmaly a někdy vrátily zpět poklonu stejně virtuózní, jaké se jim předtím dostalo. I ony ho šokovaly.
Teď ho už jen tak něco nedokázalo šokovat. A tajemník al-garvského vyslance byl uhlazený muž podle měřítek kteréhokoli království. Vedouce Hajjaje kolem stráží a do budovy ambasády, říkal konejšivě: „Omlouvám se vám, vaše excelence, ale víte, jací jsou vojáci."
„Ale ano," odpověděl Hajjaj. „Naučil jsem se tolerovat slabosti druhých a doufat, že druzí budou tolerovat mé."
„Jaký obdivuhodný způsob nazírám na věci," zvolal tajemník. Nahlédl do pracovny a přešel do vlastního jazyka: „Můj pane, zuwayzský ministr zaliraničí."
„Pošlete ho dovnitř, pošlete ho dovnitř," řekl markýz Ba-lastro. Nemluvil zuwayzsky, ale protože Hajjaj uměl dobře al-garvsky, neměli potíže se spolu domluvit. Balastrovi bylo něco přes čtyřicet a nosil mušku pod spodním rtem a knír tak navoskovaný, až byl rovný a zašpičatělý jako rohy gazely. Až na tyto ozdoby v něm bylo ze šviháka tak málo jako v kterémkoli jiném Algarvanovi, a na diplomata byl pozoruhodně věcný a otevřený.
On - nebo jeho tajemník - také věděli, že se nesluší přejít příliš rychle k věci, pokud jednají se Zuwayzany. Jako kouzlem se objevily podnos s koláčky a víno. Balastro udržoval zdvořilý, nezávazný rozhovor, čekaje na Hajjaje, až se rozhodne přejít k věci: další příjemná zdvořilost. Po nějaké době to Hajjaj učinil: „Vaše excelence, je jistě zničující pro dobrý' pořádek mezi královstvími tohoto světa, když ta velká mohou beztrestně terorizovat a utlačovat ta malá z žádného lepšího důvodu než z toho, že jsou velká."
„Vzhledem ktomu, že Algarve je tak těžce obklíčeno, sotva mohu tento princip odmítnout," řekl Balastro., Avšak jeho uplatňování se bude měnit v závislosti na okolnostech."
Algarve sotva patřilo mezi malá království. Ale to Hajjaj neřekl. Místo toho řekl: „Jak jste už ode mě slyšel, král Swem-mel z Unkerlantu pokračuje ve vznášení nerozumných a nesplnitelných požadavků vůči Zuvvayze. Protože Algarve, ze své vlastní zkušenosti chápe, že takové vyděračství - „
Balastro zvedl ruku. „Vaše excelence, dovolte mi, abych byl otevřený. Algarve není ve válce s Unkerlantem. Král Mezentio si teď nepřeje vyvolat válku s králem Swemmelem. Protože je tomu tak, Algarve nemůže vznášet námitky proti čemukoli, co se král Svvemmel rozhodne udělat na nějakých vzdálených hranicích. Král Mezentio může osobně takových skutků litovat, ale nebude - opakuji, nebude - jim bránit. Vyjádřil jsem sejasně?"
„Ano, nepochybně." Hajjaj musel zmobilizovat všechen svůj diplomatický um, aby nedal najevo své zklamání. Balastro mu ani předtím neposkytl mnoho naděje. Nyní se vyjádřil zcela jasně. Zuwayza nedostane žádnou pomoc od Algarve. Zuwayza, velice pravděpodobně, nedostane žádnou pomoc od nikoho.
Krasta byla rozzlobená. Když se zlobila, lidé okolo ní trpěli. Ona si s tím samozřejmě hlavu nelámala. Pokud šlo o ni, zvedalo jí to náladu. Každopádně jí pocity jiných lidí nepřipadaly o nic reálnější než myšlenka, že by mohla existovat čísla menší než nula. Ale učitel, který ji učil matematiku, byl tak hezký, že alespoň předstírala, že tomu věří.
Nyní však mladá šlechtična neměla důvod, aby se přetvařovala. Mávajíc novinami Bausce před nosem, křičela: „Proč nás krmí takovými lžemi? Proč nám neřeknou pravdu?"
„Takovým věcem já nerozumím, má paní," řekla služka. Nepředpokládalo se. že by si přečetla noviny dřív než její paní. A i kdyby to udělala, nebyla by tak hloupá, aby to připustila.
Krasta znovu mávla novinami. Bauska se musela rychle zaklonit, aby ji noviny nezasáhly do tváře. „Říkají jenom, že v Algarve postupujeme a pronikáme do jejich opevnění. Pronikáme do nich už celé týdny. Pronikáme do nich už od chvíle, kdy tahle pitomá válka začala. Proč jsme do nich už nepronikli, u všech sil nad námi?"

„Možná jsou ta opevnění velice silná, má paní," odvětila Bauska.
„Co to říkáš?" V Krastiných očích vztekle zajiskřilo. „Říkáš, že naši stateční vojáci - říkáš, že můj bratr, ten hrdina -nedokážou prolomit jakékoli opevnění, které ti barbaři proti nám vybudovali? Tohle říkáš?"
Bauska začala blekotat omluvy. Krasta je poslouchala jen na půl ucha. Služky vždycky lhaly. Krasta odhodila noviny na podlahu. Podle jejího názoru už válka stejně trvala příliš dlouho. Už začala být nudná.
„Pojedu do města," oznámila. „Strávím den v obchodech a v kavárnách. Snad - snad, rozumíš? - tam objevím něco zajímavého. Okamžitě zavolej kočího."
„Ano, má paní." Bauska se uklonila a pospíšila si splnit její příkaz. Na odchodu si něco polohlasně zamumlala. Znělo to trochu jako: Alespoň od tebe budu mít na chvíli pokoj, ty krávo, ale těžko říct - a i kdyby ji Krasta byla zaslechla, nepřipustila by si ani v duchu, že se něco takového vůbec mohlo stát. Bauska by si nikdy takovou věc nedovolila říct - rozhodně ne tak, aby ji Krasta mohla slyšet. Dobře věděla, co by se jí stalo, kdyby Krasta dospěla k názoru, že se dopustila třeba jen malé neuctivosti k její osobě. Všechny služky na Krastině panství to věděly.
Kočí s hlubokou úklonou pomohl Kraste do kočáru. „Odvez mě na Třídu Jezdců," řekla, udávajíc název ulice, kde bylo nejvíc luxusních obchodů. „Na roh ulice Malých kopců. Hodinu před západem slunce tam na mě budeš čekat."
„Podle rozkazu, má paní," řekl kočí, stejně poslušně jako předtím Bauska. Někteří šlechtici dovolovali svému služebnictvu, aby s nimi mluvilo familiárním tónem. Krasta se však této chyby nedopouštěla. Nebyli jí rovní, byli jí podřízení, a ona chtěla, aby si to pamatovali.
Kočár svižně projížděl ulicemi. Bylo to i díky tomu, že obvyklý provoz se nyní značně zredukoval. Nejenže mnoho prostých mužů muselo narukovat do armády krále Gainibu, ale -jak Krasta věděla - do služby království byli zmobilizováni i jejich koně, osli a mezci. Veřejné silovlaky, pohybující se po silových čárách, byly také poloprázdné a většina z jejich pasažérů byly ženy.
Stejně jako provoz na ulicích, i celé Priekule se zdálo být pouhým stínem svého obvyklého lesku. Mnoho obchodů a taveren bylo zavřených. Některé z nich nepochybně proto, že jejich majitelé odešli do války. A některé byly zatlučené prkny proto, že jejich majitelé chtěli uchránit své drahé sklo v případě, že by na hlavní město Valmiery dopadla algarvská vejce. Zatím se to nestalo. Kxasta byla přesvědčena, že se to ani nestane.
Dělníci vršili pytle s pískem kolem podstavce kaunijského Sloupu vítězství. Opracovaný kámen byl zakrytý' látkou. Kolem starověkého monumentu obcházel čaroděj a pilně zaříkávat. Možná se snažil učinit látku ohnivzdornou nebo ji jinak magicky posílit. Valmiera si to pro své poklady mohla dovolit. Pár šlechticů a dokonce i pár prostých lidí si to mohlo dovolit i pro svůj soukromý majetek.
Koně zafrkali a kočár zpomalil a zastavil. Krasta vystoupila na Třídě Jezdců. Ani se neohlédla, ani v nejmenším ji nezajímalo, co bude kočí dělat celý ten čas do doby, kdy ji má zase vyzvednout. Pro ni přestal existovat v okamžiku, kdy ho přestala potřebovat. A když nezačne znovu existovat ve chvíli, kdy ho bude zase potřebovat, bude toho litovat.
Obchody na Třídě Jezdců zůstaly otevřené. Prodavači se ke Kraste úslužně lísali, když vcházela do klenotnictví, obchodů s módním zbožím a prodejen s luxusními lampami. Prodavačka v přepychovém krejčovském salónu se před ní nehrbila dost, aby ji to uspokojilo. Ale pomstila se: vyzkoušela si každé hedvábné, kožené i plátěné kalhoty, které v krámě měli, čímž postupně přivedla dívku do stavu tiché zuřivosti.
„A co si má paní vybrala dnes?" zeptala se vyčerpaná prodavačka, když si Krasta znovu oblékla své vlastní kalhoty.
„Oh, dnes nebudu nic kupovat," odpověděla Krasta sladce. „Jen jsem porovnávala vaše střihy s těmi, které jsem onehdy viděla u Spogiho." Vyšla z obchodu, zanechávajíc za sebou zcela deprimovanou prodavačku.
Odkázáni obyčejného člověka do patřičných mezí Kraste nesmíme spravilo náladu. Přešla rychle přes ulici do Bronzové sluk}', kavárny, které vždycky věnovala svou přízeň. Stan' číšník s huňatým knírem téměř algarvského vzhledu ji vedl k volnému stolu nedaleko krbu, když jakýsi muž o pár stolů dál vyskočil na nohy, uklonil se a řekl: „Nepřipojíte se ke mně, mar-kýzo?"
Číšník se zastavil, čekaje na Krastino rozhodnutí. Usmála se. „Samozřejmě, vikomte Valnu," odvětila. S nepatrným pokrčením ramen ji číšník dirigoval k Vamuovu stolu. Vikomt se opět sklonil, tentokrát nad její rukou. Pozvedl ji ke rtům. pak ji nechal klesnout. Krastin úsměv se ještě rozšířil. „Jsem ráda, že vás vidím, vikomte," řekla, když se posadila. „Neviděla jsem vás tak dlouho, že jsem si myslela, že jste musel obléct uniformu, stejně jako můj bratr."
Valnu se napil porteru4 ze sklenice, která stála před ním. Světlo z krbu zahrálo na jeho lícních kostech. Podle toho, v jakém úhlu dopadalo na jeho tvář, zdála se buď dobře tesaná, nebo skeletická - někdy obojí zároveň. Jeho krev, pomyslela si Krasta, je velmi jemná a ušlechtilá. Sardonicky se pousmál, spíš sám nad sebou, a řekJ: „Obávám se, že tvrdost válečného pole není nic pro mě. Já jsem tvor z Priekule, a nikde jinde kvést nemohu. Kdyby začal být král Gainibu tak zoufalý, že by potřeboval mé vojenské služby, Valmiera by na tom byla opravdu velice špatně."
„Porter, má paní?" zeptal se číšník Krasty. „Ale?5 Víno?" „Ale," řekla. „Ale a pstruha na víně s rýží a šafránem." , A já si dám uzenou klobásu s kysaným zelím," prohlásil Valnu. „Zdravé selské jídlo." On sám nevypadal ani selsky, ani zdravě. Když se číšník uklonil, vikomt pokračoval: „Nemusíte s tím jídlem moc spěchat, dobrý muži. Markýza a já si zatím poporter (angl.) - tmavohnědý sladový likér nebo silné černé pivo. (Pozn. překl.) ale (angl.) - fermentovaný sladový likér nebo světlé pivo. (Pozn. překl.) povídáme o šlechtických záležitostech." Číšník se znova uklonil a odešel.
Krasta tleskla dlaněmi. „To je dobře řečeno!" zvolala. „Jste skutečně velký šlechtic."
„Dělám, co mohu," řekl Valnu. „Víc dělat nemohu. Víc nemůže dělat nikdo."
„Tolik lidí z vyšší třídy se ani nesnaží přiblížit se takovým měřítkům," řekla Krasta. „A tolik lidí nízkého původu je dnes tak chamtivých, vulgárních a lirubých, že potřebují lekci v umění, jak jednat s těmi, kteří stojí nad nimi." Vysvětlila, jak se vypořádala s prodavačkou v obchodě s oděvy.
Valnu odhalil v potěšeném úsměvu své velice bílé, souměrné zuby, takže nyní připomínal lebku ještě víc než obvykle, až na obdivný svit v jeho jasně modrých očích. „To je vynikající," řekl. „Vynikající! Sotva jste mohla udělat víc, aniž

byste ji utratila, a kdybyste to byla udělala, neměla by velký užitek z lekce, kterou jste jí udělila.“
„To asi ne,“ řekla Krasta lítostivě, „ačkoli by to možná zanechalo silnější dojem ve zbytku toho vulgárního stáda.“
Valnu několikrát mlaskl jazykem, potřásaje přitom hlavou. „Lidé by měli řeči, má drahá. Lidé by rněli řeči. A teď,“ - usrkl svého porteru - „popovídáme si?“
Začali s Krastou probírat nejnovější drby: kdo s kým spí, kdo má s kým krevní mstu (dvě témata, která spolu často intimně souvisela), která rodina je starší, kdo byl přistižen, když se pokoušel, aby se jeho rodina zdála starší, než ve skutečnosti byla. To byla pro Krastu potrava i nápoj. Naklonila se přes stolek k Valnuovi a naslouchala s takovým zájmem, že si sotva všimla číšníka, přinášejícího jejich jídlo.
Ani Valnu nezaútočil ihned na svou klobásu a kysané zelí. Řekl truchlivým hlasem: „A slyšel jsem, že vévoda Kestu ztratil nedávno v Algarve svého jediného syna a dědice. Když pomyslím, kolik šlechtických výhonků zkosila Šestiletá válka, když pomyslím, kolik jich pravděpodobně zkosí tato válka... obávám se o budoucnost naší tříd}', má paní.“
„Vždycky bude šlechta,“ řekla Krasta se stejným automatickým přesvědčením, jako by říkala: Vždycky ráno vyjde slunce. Ale mužská linie její rodiny závisela na jejím bratrovi.
A Skarnu bojoval v Algarve a neměl dědice. Neměla chuť nad tím přemýšlet. Aby se tomu vyhnula, napila se zhluboka svého ale a pustila se do pstruha s rýží na talíři před ní.
„Doufám, že u vás je všechno v pořádku, má paní,“ řekl Valnu tiše. Krasta by byla raději, kdyby byl neřekl vůbec nic.
Valnu se pustil do ostré klobásy se zelím - skutečně rolnického jídla - a spořádal je s udivující rychlostí. Jakkoli vychrtle vypadal, chuť k jídlu mu v žádném případě nechyběla.
Zcela zjevně to sjeho chutěmi bylo naprosto v pořádku -ve všech směrech. Krasta se ulekla - ale vzhledem k tomu, co o Valnuovi slyšela, ji to zase tak moc nepřekvapilo - když se pod stolem jeho ruka položila na její nohu, hodně vysoko nad kolenem. Smetla ji, jako by smetala lezoucí hmyz. „Můj vikomte, jak jste sám řekl, lidé by měli řeči.“
Jeho úsměv byl zářivý a dravčí. „Ovšemže budou mít řeči, má drahá. Vždycky mají řeči.',, Položil ruku zpátky.
„Neposkytneme jim tedy něco zajímavého, o čem by mohli mluvit?“
Zamyslela se, ponechávajíc ruku ležet na svém stehně a dokonce se sunout pomalu výše. Byl urozený a byl svým kostnatým způsobem i přitažlivý. Byl zcela jistě naprosto nepočestný, ale nikdy také nepředstíral, že by byl jiný.
Nakonec však zavrtěla hlavou a znovu jeho ruku odstranila ze své nohy. „JDnes odpoledne ne. Ještě je příliš mnoho obchodů, které jsem nenavštívila.“
„Odvržen kvůli obchodům! Kvůli obchodům!1“ Valnu spráskl ruce nad hlavou, jako kdyby ho zasáhl paprsek. Pak, mžikem oka, přešel od melodramatu k pragmatismu: „No dobře, je to lepší, než být odvržen kvůli jinému milenci.“'
Krasta se zasmála. Skoro změnila svůj názor. Ale měla ještě ve svém měšci zlato a na Třídě Jezdců byla spousta obchodů, které ještě nepoctila svou návštěvou. Zaplatila za jídlo a vyšla z Bronzové sluky. Valnu za ní poslal vzdušný polibek.
Skarnu se zadíval s chmurnou beznadějí na linii opevnění před sebou. Když je spatřil, valmierský kapitán se přestal divit, proč jeho nadřízení tak váhali vrhnout svoji armádu proti těmto opevněním. Algarvané na né vyplýtvali spoustu zlata i důvtipu. Kdokoli by se pokusil na ně zaútočit a prolomit je, tvrdě by za to zaplatil.
„Pojďte pryč, kapitáne,“ řekl seržant Raunu. „Možná se vám to nezdá, ale ti smradlaví Algarvané udělají díru do každého, kdo tu bude příliš dlouho zevlovat s otevřenou hubou.“1
„Asi máte pravdu,“ řekl Skarnu a odplazil se zpět do ječmene, který mu poskytoval úkryt před očima nepřátel. Jestli mu bylo něco jasné, pak to byla skutečnost, že algarvská obranná linie nepodlehne žádnému překvapivému útoku.
„Za poslední války jsme na pevnosti nejdřív vrhali vejce a pak jsme na ně zaútočili čelně,“ řekl Raunu. „Ale možná se zrzouni od té doby něčemu naučili.“
„Kdyby se něčemu naučili, nebyli bychom teď ve válce,“ odvětil Skarnu. Starý seržant nejprve zamrkal, a pak zvolna přikývl.
Ze severu začaly valmierské vrhače vajec své ničivé dílo na algarvské linii opevnění. Exploze zněly jako vzdálené hromobití. Skarnu uvažoval, kolik škod dokážou způsobit. Algarvané vybudovali svou linii smrti, táhnoucí se mnoho mil na sever i na jih, a míli hlubokou, z kamene, hlíny, cementu, železa a bronzu. Jak dloulio si budou vahnierští vojáci rozbíjet hlavy o její hradby, pokud ji vůbec prolomí? To Skarnu nevěděl.
Vzdychl a řekl: „Postavili to tak, abychom si mysleli, zeje nedobytná, že musíme obětovat vojáky, které bychom potřebovali nasadit jinde. Myslí si, že se to neodvážíme udělat.“
„Víte, ani bych nelitoval, kdyby v tomhle předpokladu měli pravdu, pane,“ řekl Raunu.
„Vy byste raději bojoval na území Varmiery, tak jak jsme museli bojovat po většinu Šestileté války?“ odsekl Skarnu.
„Pane, to je tak: kdybyste se mě zeptal, co bych měl raději, tak bych raději nebojoval vůbec s nikým,'l řekl seržant.
Skarnu znechuceně mlaskl. Seržant Raunu mu to naservíroval svými slovy a mezi čtyřma očima, jistě, což také znamenalo, že mohl sotva vznést nějakou námitku proti tomu, co veterán řekl. Jenže si všiml, že většina prostých vojáků neměla žádnou zvláštní chuť bojovat proti Algarve, nemluvě už vůbec o přímém čelním útoku na linii algarvského opevnění. Otráveně řekl: „Měli jsme si pospíšit a tu linii prolomit dřív, než se totálně posrali Forthwegané.“
„Ale jo, já vám rozumím, pane, jenže nevím, co by to na věci změnilo,“ řekl seržant. „Nezdá se, že by zasraní zrzouni poslali do svých opevnění další chlapy, i když si už uvolnili ruce na své západní hranici.“
„Už se nemusí bát Forthwegu,“ opravil ho Skarnu. „Jenomže teď mají společnou hranici s Unkerlantem. A jestli nemají těžkou hlavu z toho, tak jsou ještě větší idioti než si o nich vůbec myslím.“
„Samozřejmě jsou to idioti. Konec konců jsou to Algar-vané,“ řekl Raunu s tak dokonalým a automatickým pohrdáním, že by mu je mohla závidět i Skarnuova sestra Krasta. Jenže pak řekl něco, na co by tak hloupá dívka jako Krasta nikdy sama nepřišla: „Jistě, jsou to idioti, pane. Ale jsou to taky - ať si o nich myslíte cokoli - výborní vojáci.“
„3yl bych rád, kdybych vám mohl říct, že melete nesmysly,“ řekl Skarnu. „Nám všem by bylo líp.“ Algarvané kladli

odpor valmierskému postupu k linii opevnění pouze lehkými silami, ale bojovali zarputile. Bojovali také dovedně, možná dovedněji než muži, kterým velel on. Kdyby bylo Al-garvanů víc, Skarnu pochyboval, že by jeho vojáci dokázali postupovat vůbec. Tak jako většinu svých ostatních obav, i tuto si nechával pro sebe.
Z týlu k němu doběhla spojka. „Můj pan markýz?“ zeptal se muž.
„Ano?“ řekl Skarnu poněkud překvapeně. Nyní ho daleko častěji oslovovali jeho vojenskou hodností, ne jeho šlechtickým titulem. Po chvíli ho napadla možná příčina této výjimky.
Vzápětí se to potvrdilo, spojka řekla: „Můj pane, Jeho milost vévoda z Klajpedy vás zve na večeři s ním a dalšími velícími důstojníky naší triumíující armády v jeho hlavním stanu dnes večer. Večeře začne hodinu po západu slunce.“
i,Vyřiďte, prosím, Jeho milosti, že jsem poctěn a samozřejmě přijdu,“ odpověděl Skamu. Voják se uklonil a odklusal.
Raunu pohlédl na Skarnua. Chápal samozřejmě, že Skamu je šlechtic. To byla jedna věc. Ale pozvání pouhého kapitána na večeři s velitelem armády, čítající desítky tisíc mužů, to byla zase jiná věc. Téměř jako na svou obranu Skamu řekl: „Chodil jsem do školy se synem Jeho milosti.“
„Ano, pane?“ řekl seržant. „No, aspoň se díky tomu dobře najíte. Ale řeknu vám, pane, že vojáci vás mají rádi právě proto, že s nimi jíte z jednoho hrnce.“
„Je to nejlepší způsob, na jak)'7 jsem dokázal přijít, jak zajistit, že dostanou dobrou stravu,“ řekl Skamu. „Nikoho nezajímá, když obyčejní vojáci nadávají a stěžují si. Ale když začne nadávat kapitán, toho už si všimnou.“
„Ano, pane,“ řekl Raunu, „zvlášť když je to kapitán, který chodil do školy se synem vévody z Klajpedy.“ Spíš pro sebe dodal: „Stejně je to div, že jste jen kapitán a ne plukovník.“
Skamu v duchu zalitoval, že se vůbec zmiňoval o svém vztahu k vévodovi, jehož syn, i když nebyl degenerovaná malá zrůda tak oblíbená spisovateli laciných románů bez velké představivosti, byl jedním z nejotravnějších mladíků, s jakými se kdy setkal. Byl by také raději, kdyby vévoda věnoval víc pozornosti velitelům, kteří povedou velké části valmierské armády do bitvy a méně společenským známostem svého syna.
Ale bez ohledu na vévodovy úlety se Skamu k večeru v rámci možností hodil do gala a vypravil se dozadu, do městečka Bonorva. Město nyní bylo mnohem rozbitější, než když je uviděl poprvé z lesů, které nyní ležely daleko za linií fronty. Vévoda zabral pro svoji rezidenci jeden z větších nepoškozených domů. I ten vypadal zjizvené a otlučeně: nebyl důvod ho opravit a nabídnout tak Algarvanům lákavý cíl. Když přišel blíž, Skamu se zachechtal. Až to napíše Kraste, zezelená závistí nad vznešenou společností, s níž se stýká.
Když vstoupil do domu, měl pocit, jako by byl rázem přenesen do jiného světa, do světa, v němž valmierská šlechta trávila svůj čas v zahálce v Priekule a na svých statcích v provinciích. Světla uvnitř jasně zářila a jen černá látka na oknech a za dveřmi bránila, aby jejich svit pronikl ven a přitáhl pozornost algarvských draků nebo špehů slídících okolo a vyhledávajících cíle pro vrhače vajec.
Marstalu, vévoda z Klajpedy, stál u vchodu a vítal příchozí. Byl to růžovolící, tělnatý muž, kterému bylo hodně přes padesát, s vlasy jako sníh; vypadal jako oblíbený dědeček z pohádek. Jeho uniforma připomněla Skarnuovi uniformy, jaké nosili kaunijští imperátoři. Stejně tak i briliantové souhvězdí medailí, zdobící jeho hruď.
Skarnu se uklonil, mumlaje: ..Vaše milosti.“
„Rád vás vidím, mládenče. Rád vás vidím,“ řekl vévoda, zářeje dědečkovským úsměvem. „Jako doma, jako doma. Je tady spousta dobrých věcí k jídlu a k pití - určitě lepších, než jaké najdete na frontě.“
„To nepochybně, pane.“ Skarnu se tady cítil nesvůj navzdory vévodovým přátelským slovům. Většina ostatních šlechtických důstojníků zářila skoro stejným leskem jako jejich velitel. Skarnu se mezi nimi ve své polní uniformě vyjímal jako sluha. Ta uniforma ale také přispěla k tomu, že se mezi nimi cítil jako skutečný voják mezi partou operetních šašků. Možná právě to ho přimělo, aby se zeptal: „Pane, kdy bude zahájen útok proti al-garvským opevněním?“
„Až bude všechno připraveno,“ odvětil Marstalu nedbale. To mohlo znamenat cokoli. Také to nemuselo znamenat vůbec nic. Vévoda pokračoval: „Možná bychom teď mohli být aktivnější, kdybychom byli zaujali naše nynější postavení předtím, než se Algarvané vypořádali s Forthwegem.“
Skarnu nevěděl, co na to říct. Marstalu říkal totéž, co on sám řekl Ramiovi. Raunu si nemyslel, že by v tom byl nějaký rozdíl. Skarnu musel doufat, že jeho seržant měl pravdu a velitel armády se mýlil. Ale kdyby byl chtěl vrchní velitel dosáhnout opevněného pásu před tím, než se Forthvveg zhroutil, byl by musel vyvinout větší tlak. Mohl to udělat. Samozřejmě nemohl vědět, že algarvský útok rozdrtí Forthvveg, ale všechno, co Skarnu zatím pochytil z vojenského umění, mu napovídalo, že plýtvat časem není nikdy dobrý' nápad.
Ale tlačit dál na Marstala by mu vyneslo jenom to, že by se dostal na velitelovu černou listinu, to mu bylo jasné. V tom případě bylo lépe věnovat se raději bohatému výběru jídel a nápojů na prostřené tabuli. Posadil se mezi dva omedailované plukovníky. Jeden z nich zabodl vidličku do velkého, vonícího ptáka, ležícího na podnosu před ním. Vystříkla vonící šťáva. „Poslužte si, kapitáne,“ řekl jeden z nich. „Jak vidíte, konečně jsme dostali a upekli algarvskou husu.“
Plukovník na druhé straně se rozesmál tak hlučně, že Skarnu dospěl k závěru, že už předtím musel vyprázdnit pěknou řádku pohárů vína. Pozvedaje svůj pohár, Skarnu řekl: „Ať posloužíme králi stejně, jako jsme posloužili té huse.“
„Velmi dobře řečeno, mladý příteli, velmi dobře řečeno,“' zvolali oba plukovníci jedním dechem a napili se. Stejně učinil i Skarnu. Odřízl si kousek husy a posloužil si pastinákem vařeným ve smetaně, ochuceným rostlinným máslem. Salát byl z jemných zelených lístků a na drobno nařezané šalotky,6 zalité vinným octem a olejem z vlašských ořechů.
Jeden z plukovníků se začal vychloubat rychlostí koní, které osvobodil od jejich algarvského šlechtického majitele. Druhý se zase chlubil aktivitou a vstřícností milenky, kterou osvobodil z ložnice algarvského šlechtice. Skarnu se pokusil pochlubit bojovými kvalitami svých mužů. Ale zdálo se, že to ani jednoho z plukovníků ani v nejmenším nezajímá. Neustále se však snažili jeden druhého trumfnout svými výdobytky. Občas bylo těžké rozeznat, kdo z nich se chvástá čím.

Na Skarnua padla zasmušilost jako zimní mlha v Priekule. Zdálo se, že král Gainibu měl větší zájem začít válku proti Al-garve než jeho důstojníci v ní bojovat. Vzali si jen to, čeho se Algarvané byli ochotni vzdát. Teď, když se Algarvané stáhli na svoji dlouho budovanou obrannou linii, nebyli ochotni vzdát se už ničeho dalšího. A bylo zcela jasné, že zaútočit proti této linii byla poslední věc, kterou si valmierský velitel přál udělat.
Jeden z chvástavých plukovníků to se svým vínem poněkud přehnal, takže těžce položil hlavu na stůl a začal hlučně chrápat. Skarnu měl také pocit, že je značně opilý. A proč ne? pomyslel si. Raunu povede rotit stejně dobře, i když já tam nebudu.
Nakonec se však vzpamatoval. Tápavě se vydal za vévodou z Klajpedy, aby se s ním rozloučil, ale Marstalu byl už tak opilý, že ho téměř nevnímal. Skarnu vyklouzl do tmavé, studené noci, a zamířil na východ ke své rotě. Když tak všechno šalotka - druh cibule, která vytváří malé hlízy v trsech a mnoho zelené natě, jemnější chuti než obyčejná cibule. Zvláště oblíbená ve francouzské kuchyni. (Pozn. překl.)
Femao se procházel ulicemi Setubalu, vychutnávaje život, který7 kolem nej proudil. Hlavní město Lagoasu bylo už odedávna nejkosmopolitnějším městem na světě. Nyní však, pomyslel si mág s lítostí, byl rozdíl v tom, že to b)4o jediné kosmopolitní město, které na celém světě zbylo.
Lagoas nebyl ve válce s nikým. Proto bylo ostrovní království unikátem mezi velkými mocnostmi. Ovšem, Unkerlant také v této chvíli nebyl s nikým ve válce, ale Fernao, stejně jako všichni ostatní, byl toho názoru, že je tomu tak jen proto, že král Swemmel. který pro sebe urval velký kus Forthwegu, se nyní rozhlíží po dalším sousedovi, kterého by napadl. Zuwayza mu vadila pouhou svou existencí, stejně jako nešťastný For-thvveg, ale Yanina přijala na svém území krále Pendu po jeho útěku zEoforwicu. Jedno z těchto království přijde brzy pod sekeru. Možná, že obě. Ale Fernao odhadoval, že první na řadě bude Yanina.
Lagoas by při troše štěstí mohl zůstat v celé téhle šílené válce neutrální. Fernao doufal, že se to jeho království podaří. Pomníky v parcích a na nárožích ulic Setubalu varovaly před minulými válkami: ty nejnovější oplakávaly mrtvé z boje proti Algarve za Šestileté války, ty starší, padlé z války proti Val-mieře. ty ještě starší patřily obětem z válek proti Kuusamu a pirátům ze Sibiu, a bylo tu i pár kaunijských sloupů z těch dávných časů, než Impérium stálilo své armády zpátky na kontinent.
Jaký pomník by mohlo království vztyčit na paměť války, v které nebojovalo? Fernao si představil mramorovou sochu v trojnásobné životni velkosti, sochu muže, otírajícího si hřbetem ruky čelo s pocitem úlevy. Po chvíli si Fernao uvědomil, že muž, kterého si představuje, vypadá do značné míry jako on sám. Zasmál se tomu. Věděl, zeje domýšlivý. Možná ale nevěděl, jak domýšlivý je.
Zabočil do taverny a poručil si sklenici červeného jelgav-ského vína. Když mu ji hostinský podal, přenesl šiji k malému stolku u stěny a nenuceně upil. Hostinský' mu věnoval kyselý pohled, asi jako každému, kdo zabírá místo a příliš nekonzumuje.
Většina ostatních popíjela vydatněji než Fernao: Lagoa-sané, šikmoocí Kuusamané, Valmieřané v kalhotách, Sibiané, dokonce i pár Algarvanů, kterým se podařilo proniknout blokádou jejich nepřátel. Mága napadlo, jaké pochybné záležitosti tady mají na práci. Vzhledem k tomu, že do Setubalu mohl přijít každý, mohlo se tu přihodit cokoli. To věděl velice dobře.
Spolu se šumem konverzace okolo něho naslouchala jiná část jeho bytosti síle. protékající Setubalem. Na malém prostoru zde bylo víc silových bodů než kdekoli jinde na světě; v hlavním městě Lagoasu se sbíhalo víc siločar než v kterémkoli jiném městě. Píseň této energie v mágových žilách se někdy zdála silnější než jeho puls.
Na kůží potaženou židli naproti Fernaovi se posadil jakýsi muž. „Nebude vám vadit, když si přisednu?“ zeptal se s přátelským úsměvem.
„To je v pořádku,“ odpověděl Fernao. Byl by sice zůstal raději sám se svými myšlenkami, ale v taverně bylo nabito. Pozvedl svou sklenici s vínem.„Na vaše zdraví.“
„Děkuji, pane. I na vaše.“ Cizinec zvedl svůj džbán. Kouřilo se z něho a stoupala sladká vůně koření: horký, kořeněný mošt, ledaže by Fernaovi nesloužil dobře jeho nos. Cizinec se napil a přikývl s úsměvem znalce. „Při silách nad námi, je dobrý,“ řekl.
Fernao přikývl, zdvořile, ale aniž by měl v úmyslu povzbudit muže k další konverzaci. Ale jak vypil víc vína, nemohl si pomoci a musel začít muže naproti sobě odhadovat. A jakmile jednou začal, nemohl s tím přestat. Ten chlapík hovořil lago-asky bez přízvuku, ale nevypadal jako rodák z království krále Vitora. Lagoasané se od sebe navzájem lišili víc než lidé v mnoha jiných královstvích - Fernaovy šikmé oči o tom něco vypovídaly - ale jen málo z nich bylo tmavých, robustně stavěných s hustými plnovousy.
Ještě méně jich nosilo kalhoty. To byla kaunijská móda, kterou žádné království vzešlé z algarvského kmene nikdy nepřijalo. Když se to vzalo kolem dokola, zdál se být sestaven z kousků tří různých skládaček.
Také si všiml, že ho Fernao zkoumá, což by správně neměl. Znovu se usmál. Měl překvapivě příjemný úsměv na muže, který nebyl nijak hezký. Znovu se napil horkého moštu, a pak řekl: „Vyrozumívám správně, pane, že jste zkušený v umění dostat se na místa a z núst, kam by ostatní možná nechtěli jít?“
Cesta do Feltre proti vůli sibijského námořnictva Femaa opravňovala aby řekl ano. Ale nic takového neudělal. Místo toho řekl: „Vyrozumíváte správně, pane, že moje záležitosti jsou moje záležitosti - a nikoho jiného, pokud si nepřeji jinak.“
Muž naproti němu se vesele zasmál, jako by řekl něco legračního. Fernao do sebe hodil své víno - hospodský bude nepochybně potěšen - a začal vstávat. Když nic jiného, přimělo to cizince, aby se přestal smát. „Prosím, pane, nechoďte ještě,“ řekl hlasem, v němž se navzdory jeho zdvořilosti skrývalo kovové ostří.
Jeho pravice spočívala širokou dlaní dolů na stole. Mohl by pod ní mít nějakou zbraň - zkrácenou tyč, možná nůž. Ale když ji zvedl, dávaje pozor, aby nikdo jiný kromě Fernaa neviděl, co dělá, neobjevila se zbraň, nýbrž zazářilo zlato.

Fernao se opět posadil. „Vzbudil jste moji pozornost, alespoň pro tuto chvíli. Mluvte, pane.“
„Myslel jsem si, že by to mohlo fungovat,“ řekl cizinec spokojeně. „Vy Lagoasané máte pověst žoldnéřského národa. To, že během současných nepříjemností obchodujete s oběma stranami, na tom nic nemění.“
„To, že obchodujeme s oběma stranami, ukazuje zdravý rozum, podle mého názoru,'„ řekl Fernao. „To, že se posmíváte mému lidu, vám v mých očích nijak neprospěje. A jestli máme pokračovat v tomto rozhovoru, řekněte mi nějaké jméno, kterým bych vás mohl oslovovat. Nejednám s bezejmennými lidmi.“ Ledaže nemám na vybranou, pomyslel si, ale nahlas to neřekl. Tad)7, konečně, byl výběr na něm.
„Jména mají sílu,'„ poznamenal muž na druhé straně stolu. „Mají ji zvláště v ústech mága. Ale můžete mi říkat Shelomith, když už na mě musíte mít nějaké držadlo, jako bych byl horký hrnec.“
„Kdybyste neměl na mysli něco, co by mě mohlo popálit, byl byste ke mně přistoupil jinak,“ řekl Fernao. A Shelomm určitě nebylo jméno, s nímž se cizinec narodil. Znělo spíš jako jedno ze jmen, která používal barbarský Ledový lid. Ať proudila v Shelomithových žilách jakákoli krev, nepocházela z tohoto pramene. Fernao pokračoval: „Ukázal jste mi zlato. Předpokládám, že mi za něco chcete zaplatit. Co ode mě očekáváte?“
„Tohle je za to, že mě vyslechnete,“ řekl Shelomith a přisunul minci přes stůl mágovi. Byl na ní vyobrazen bradatý král Gyongyose, kolem jehož hlavy se vinul nápis gyongyoským démotickým písmem, které Fernao sice poznal, ale nedovedl je číst. Nemyslel si, že by původ mince říkal cokoli o tom, co měl Shelomith na mysli. Zlato obíhalo volně po celém světě a chytrý muž jím mohl právě tolik skrýt jako odhalit. Jako by to chtěl potvrdit, Shelomith znovu promluvil: „Za to, že mě vyslechnete - a za diskrétnost.“
„Diskrétnost jen do určité míry,“ řekl Fernao. „Jestli po mně chcete, abych zradil svého krále nebo své království, nic takového neudělám. Místo toho zavolám strážníka.“
Byl zvědav, jestli cizinec nebude mít náhle nezbytné jednání někde jinde poté, co to uslyšel. Ale ten jen pokrčil širokými rameny. „Nic takového,“ řekl přesvědčivým tónem. Samozřejmě mohl říct stejnou věc, i kdyby lhal. Cizinec pokračoval: „Nemusíte vyslechnout návrh, který' vám chci učinit, ale ujišťuji vás, že neuráží ani ten největší jemnocit.“
„Taková prohlášení jsou k ničemu,“ řekl Fernao. „Řekněte nú prostě, co ode mě chcete. Já vám řeknu, jestli to můžete mít, a pokud ano, za jakou cenu.“
Shelomith se zatvářil bolestně. Fernaa napadlo, že chtít po něm, aby mluvil stručně a k věci, bylo jako chtít po Leixoských vodopádech, aby tekl}' vzhůru do kopce. Konečně po dalším dlouhém doušku moštu, řekl to, co už řekl předtím: „Vy jste, není-liž pravda, dobrý, když jde o to dostat se na určitá místa a zase zpět?“
„Tím jsme tam, kde jsme začali.“ Mág naznačil, že znovu vstává, tentokrát se zlaťákem ve svém měšci. „Sbohem.“
Jak víc než jen z poloviny očekával, pod Shelomithovou dlaní se objevil další zlaťák. Fernao vstával dál. „Můj pane,“ řekl Shelomith žalostně. „Jen se posaďte a buďte trpělivý, všeclmo se vyjasní.“ Fernao se posadil. Cizinec mu podal druhý zlaťák. Nechal ho zmizet: dobré, výnosné dopoledne. Shelomith se zatvářil ještě bolestněji. „Jsou s vámi vždycky takové potíže?“
„Vyplácí se to,“ řekl Fernao. „Jste vždycky tak tajuplný?“
Shelomith si cosi polohlasně zamumlal. Ke svému zklamání Fernao nedokázal postřehnout, jakého jazyka cizinec v hněvu použil. Klidně seděl a čekal. Možná mu Shelomith za nicnedělání přidá ještě nějaký' zlaťák. Místo toho však s výrazem muže vypravujícího se k zubaři Shelomith řekl: „Nesvírá se vám srdce, když vidíte korunovaného krále chyceného do pasti v exilu daleko od své rodné země?“
„Aha,“ řekl Fernao. „Tak odtud vítr vane? Dobrá, otázku za otázku: nemyslíte si, že král Penda je na tom mnohem lépe, když sedí v exilu v Yanině, než by na tom byl, kdyby ho byli Algarvané nebo Unkerlanťané chytili ve Forthvvegu?“
„Jste tak chytrý jak jsem doufal,“ řekl Shelomith. „Odpověď na vaši otázku zní: ano, ale jen do určité míry. Není jen v exilu; mohl by být stejně dobře ve vězení. Král Tsavellas ho dává střežit, aby ho mohl vydat králi Swemmelovi, kdyby un-kerlantský nátlak byl příliš silný.“
Aha,“ opakoval Fernao. Přešel do pomalé, sonorní for-thwegštiny: „A vy ho chcete dostat z dosahu krále Swemmela.“
„Ano,“ odpověděl Shelomith stejným jazykem. „Když sebou budeme mít mága, bude pravděpodobnější, že uspějeme. Když sebou budeme mít lagoaského mága, bude méně pravděpodobné, že král Swemmel proti němu dokáže uplatnit represálie.“
„To pochybuji, podle všeho, co jsem o králi Swemmelovi slyšel,“ řekl Fernao. „Další otázka je, proč si myslíte, že já jsem ten lagoaský mág, kterého potřebujete?“
„Jel jste v době války do Algarve, proč byste nemohl jet do Yaniny v době míru? Jste mág první tříd}', takže budete mit sílu udělat všechno, co bude třeba. Mluvíte forthwegsky, jak jste předvedl. Lhal bych, kdybych řekl, že jste jediný mág, po kterém se rozhlížíme, ale vy jste člověk, kterého bychom rádi rněli.“
Jeho přátelé pravděpodobně říkali stejnou věc jiným kandidátům. Jakmile bude někdo dost nepředložený, aby řekl ano, ztratí o ostatní zájem. Fernao uvažoval, jestli on je tak nepředložený, aby řekl ano. Nikdy v Yanině nebyl. Dostat se tam by bylo dost snadné, pokud do země nevtrhne král Swemmel; malé království mezi Algarve a Unkerlantem zůstávalo nervózně neutrální. Dostat se ven - zvlášť dostat se ven s králem Pendou - to by bylo určitě zase něco jiného. Samozřejmě, Shelomithovi by bylo úplně jedno, jestli se Fernao odtud dostane nebo ne, pokud by se ven dostal Penda. To mohlo udělat život zajímavým na několik nepříjemných způsobů. Rozumný muž by sebral dva gyongyoské zlaťáky a šel by po svém.
„Kdy vyplujeme?“ zeptal se Fernao.

Maršál Rathar přetrpěl osobní prohlídku, které ho podrobili tělesní strážci krále Swemmela s menší trpělivostí, než jako projevoval obvykle. Nebyl tak domýšlivý, aby považoval prohlídku za ponižující. Ale litoval času. který takto musel vyplýtvat, než byl připuštěn k panovníkovi.

Když se dostal přes stráže, litoval i času. který musel spotřebovat tlučením lilavou do koberce před králem. Tato ceremonie byla zcela na místě; připomínala lidem, jak velký' a mocný panovník jim vládne. Ale Rathar to už dobře věděl. Ztrácet čas tímto obřadem mu tedy připadalo neefektivní.
Král Swemmel to viděl jinak. Jako vždy, v Unkerlantu bylo rozhodující, jak se na věci díval král Swemmel. Když mu konečně bylo uděleno povolení vstát, Rathar řekl: „Snad Vaše Veličenstvo potěší, přišel jsem na váš rozkaz.“
„To nás těší velice málo,'1 odvětil Swemmel svým vysokým, spíš nevrlým hlasem. „Jsme obklopeni nepřáteli na všech stranách. Jednoho po druhém, pro větší slávu Unkerlantu a naši vlastní bezpečnost, se jich musíme zbavit.“
Trochu se na své vysoké židli chvěl. Byl zcela schopen v jediném okamžiku rozhodnout, že Rathar je nepřítel a nařídit, aby mu srazili hlavu. Spousta důstojníků, někteří z nich i vysoké hodnosti, takto zemřela během Války králů-dvojčat. Mnohem víc jich takto zemřelo od té doby.
Kdyby se tak rozhodl, mýlil by se, ale to by Ratharovi nijak nepomohlo. Ani dát najevo strach by mu nijak nepomohlo. Mohlo by to přivést Svvemmela, že má k obavám důvod. Maršál řekl: „Ukažte mi na své nepřátele, Vaše Veličenstvo, a já je zničím. Jsem váš jestřáb.“
„Máme příliš mnoho nepřátel,“ řekl Swemmel. „Gyongyos na dalekém západě - „
„S Gyongyosem máme pro tuto chvíli mir,“ řekl Rathar. Swemmel pokračoval, jako by Rathar nic neřekl: „Algarve-“
Nyní ho Rathar přerušil dost znepokojeně: „Vaše Veličenstvo, lidé krále Mezentia dodrželi velmi úzkostlivě hranici mezi jejich královstvím a naším, která existovala před vypuknutím Šestileté války. Jsou stejně rádi jako my, že Forthweg zase zmizel z mapy. Nechtějí s námi mít žádné problémy; mají plné ruce práce na východě.“
Potřeboval chvíli, aby dešifroval výraz krále Swemmela. Byla to zvláštní směs pobavení a politování, podobný výraz by Rathar použil, kdyby jeho desetiletý syn přišel s nějakým velmi naivním názorem na to, jak to ve světě chodí. Swemmel řekl: „Zaútočí na nás. Dříve nebo později na nás určitě zaútočí - pokud jim dáme tu šanci.“
Jestli chtěl Swemmel jít do války s jedním z malých, slabých sousedů, to byla jedna věc. Jestli chtěl jít do války s Algarve, to bylo zase něco jiného. Rathar naléhavě řekl: „Vaše veličenstvo, naše armády ještě nejsou připravené bojovat s králem Mezentiem. Způsob, jakým Algarvané použili své draky a behemothy, aby prorazili cestu své pěchotě ve Forthwegu, je něco úplně nového. Musíme se naučit bránit se proti tomu, jestli je to možné. A musíme se také naučit to napodobit. Dokud neuděláme tyto věci, což jsem už uvedl do pohybu, neměli bychom útočit na Algarve.“
Cekal, že mu král Swemmel nařídí, aby vrhl své armády proti armádě krále Mezentia navzdor}' tomu, co právě řekl, v takovém případě by udělal, co by mohl. Čekal také, že ho jeho panovník prokleje za to, že nevymyslel ten nový způsob boje sám. Swemmel však neučinil nic takového. Jen pokračoval ve svém seznamu stížností: „Král Tsavellas se nám vysmívá do tváře, když nám odmítá vydat osobu Pendy, který předstíral, že je králem Forthwegu
Swemmel Pendu za krále Forthwegu uznával, dokud ho al-garvská a unkerlantská vojska nepřinutila uprchnout ze svého poraženého království. Ale to nebylo podstatné. Rathar řekl: .Jestli vtrhneme do Yaniny, Vaše Veličenstvo, střetneme se zase s Algarve. Já bych spíš použil Yaninu jako štít proti Algarve.“
„Nikdy nezapomínáme urážky. Nikdy,“ řekl Swemmel. Rathar doufal, že mluví o Tsavellasovi. Po chvíli Swemmel pokračoval: „A je tady Zuwayza. Jejich provokace proti nám jsou nesnesitelné.“
Rathar dobře věděl, že je to Unkerlant, kdo provokuje. Zajímalo by ho, jestli to ví i Swemmel, nebo jestli jeho panovník skutečně věří tomu, co říká. U Swemmela se to nikdy nedalo říct. Rathar řekl: „Zuwayzané jsou skutečně příliš drzí.“ Jestli tím mohl odvrátit krále od útoku na Yaninu, pokusí se oto.
Podařilo se mu to. což považoval za zázrak hodný mága první třídy. Swemmel řekl: „Nadešel čas vyřídit Zuwayzu, aby nás Shazli už nemohl ohrožovat.“ Tak jako odmítl přiznat Pen-dovi královský titul, učinil i v případě Shazliho. „Připravte armádu vpadnout na můj rozkaz do Zuwayzy.“
„Je to jen otázka přepravy vojáků, zvířat a vybaveni na hranici. Vaše Veličenstvo,“ řekl Rathar s úlevou. „Plánovali jsme toto tažení už nějaký' čas a budeme schopni vypustit naše valečníky, kdykoli rozkážete - za předpokladu,“ dodal spěšně, „že nám poskytnete dost času, abychom se předtím plně rozvinuli.“
„Můžete to udělat a ještě ponechat dostatečné síly v obsazeném Forthwegu na stráži proti algarvské zradě?“ zeptal se Swemmel.
„Můžeme,“ řekl Rathar. Unkerlantšti důstojníci pracovali na plánech války proti Zuwayze už od toho dne, kdy Swemmel vyhnal Kyotovy síly z Cottbusu. Některé z těchto plánů zahrnovaly boj proti Zuwayze společně s udržováním fronty na východě proti Algarve. Stačilo jen vytáhnout příslušnou listinu s rozkaz)', přizpůsobit je konkrétním okolnostem a vydat je.
„Jak brzy můžeme začít trestat ten pouštní hmyz?“ zeptal se Swemmel.
„K zuwayzské hranici nevede tolik siločar, kolik bychom potřebovali, Vaše Veličenstvo,“ odpověděl Rathar. „Ani těch, které vedou přes poušť k Bishe není mnoho. Protože tam nemáme už připravené sklady zásob, nějakou chvíli potrvá, než je tam dopravíme. Jak situace vypadá... Můžeme se pohnout za tři týdny, řekl bych.“ Ve skutečnosti to potrvá spíše déle, jak už to u takových věcí bývá, ale doufal, že dokáže udržet krále Swemmela, aby nenařídil útok. dokud nebude všechno připraveno.
Ale jak si pomyslel jen pár minut předtím, u Swemmela člověk nikdy nevěděl. Král zkřivil tvář, až vypadal jako dítě v záchvatu hněvu. „Nemůžeme čekat tak dlouho!“ zařval. „Nebudeme čekat tak dlouho! Čekali jsme dvacet let!“
Rathar se pokusil uplatnit to, co považoval za Mas rozumu: „Když jste čekal tak dlouho, Vaše veličenstvo, nebylo by moudřejší počkat jen o chvilku déle, aby bylo jisté, že všechno půjde tak, jak je třeba?“
„Jestli se ukážete jako neposlušný služebník, maršále, najdeme si někoho jiného, aby třímal neporazitelný meč Unker-lantu,“ řekl Swemmel smrtícím tónem. „Je naší vůlí, aby naše armáda osvobodila zemi, kterou nám Zuwayzané ukradli, a aby s tím započala ne později než deset dnů ode dneška.“
Kdyby se někdo jiný stal náhle maršálem Unkerlantu, zpackal by válku proti Zuwayze a jakoukoli další válku ještě hůř

než Rathar. Rathar znal muže, kteří by ho nejpravděpodobněji nahradili, kdyby padl, a bez falešné skromnosti věděl, zeje schopnější než kterýkoli z nich. Nejen to. ale měl ruce na otěžích a věděl přesně, jak koně vést. Kdokoli jiný by potřeboval nějaký čas. aby přišel na to, jak věci fungují.
Tohle všechno proběhlo Ratharovi myslí předtím, než začal uvažovat o svém vlastním konci. Nebyl si jist, že by ho jeho žena postrádala; trávili spolu jen málo času. Jeho nejstarší syn byl mladší důstojník. Jeho pád by poškodil mladíkovu kariéru -nebo by se Swemmel mohl rozhodnout zničit celou rodinu, aby si mohl být jistý', že v budoucnu nevzniknou žádné problémy.
Pevně, dokonce ztrnule, se Rathar zeptal: .Zahodíte dvacet let čekáni. Vaše veličenstvo, protože nedokážete počkat dvacet dní?“
Král vystrčil bradu. ..Nebudeme čekat ani o okamžik déle. Zahájíte nebo nezahájíte útok za deset dnů, maršále?“
„Jestli udeříme příliš brzy bez všech našich pluků na svých místech, Zuwayzané nám budou schopni daleko lépe odolávat,“ řekl Rathar.
Oči krále Swemmela se zabodly do jeho. Rathar své oči sklopil, dívaje se dolů na zelený koberec, na kterém stál. Nicméně na sobě cítil králův pohled jako fyzickou váliu, těžkou, těžkou váhu. ..Neměli bychom s mnoha lidmi takovou trpělivost, maršále. Poslechnete nás?“
„Poslechnu vás. Vaše veličenstvo,“ řekl Rathar. Poslechnout Swemmela bude stát životy. Pravděpodobně to bude stát tisíce životů. Unkerlant měl životy nazbyt. Zuvvayza ne. A s Ratharem jako vrchním velitelem nebude králova svévole stát tolik životů, kolik by stála pod nějakým jiným velitelem. Alespoň si to říkal, ulehčuje tak svému svědomí.
Když opět vzhlédl ke Swemmelovi, král byl uvolněný, nebo alespoň tak uvolněný, jak mu to jeho narušený duch dovoloval. „Jděte tedy,“ řekl. „Jděte a připravte armádu, aby mohla udeřit na Zuwayzu na náš rozkaz. My oznámíme světu urážky, kterých se vůči našemu království dopustil Shazli a jeho hnědí, nazí miláčci. Nikdo nehne prstem, aby jim pomohl.“
„To sotva,“ přisvědčil Rathar. Když byl celý svět ve válce, kdo by truchlil nad jedním malým, vzdáleným královstvím?
„Jděte tedy,“ opakoval Swemmel. „Projevil jste se jako dobrý vůdce mužů, maršále, a armády pod vaším velením splnily všechno, co jsme od nich očekávali a v co jsme doufali v případě znovudobytí Forthwegu. Jinak by vaše drzost tady nezůstala nepotrestána. Příště, bez ohledu na okolnosti, nezůstane nepotrestaná. Rozumíte?“
„Jsem váš služebník, Vaše veličenstvo,“ řekl Rathar, hluboce se ukláněje. „Vy jste rozkázal, já poslechnu. Chtěl jsem se jen ujistit, že plně chápete dosah svého rozhodnutí.“
„Každý muž, žena a dítě v Unkerlantu je náš služebník,“ řekl král Swemmel lhostejně. „Maršálský meč vás neodlišuje od ostatních. A my činíme naše vlastni rozhodnutí z našich vlastních důvodů. Nepotřebujeme, aby někdo mátl naši mysl, zvlášť když jsme nežádali o vaše názory na tuto záležitost. Chápete toto?“
„Ano, Vaše veličenstvo.“ Ratharova tvář byla zcela bezvýrazná. V přítomnosti krále Swemmela to bylo nejbezpečnější.
„Tak tedy vypadněte!“ zařval král. Rathar se znovu vrhl k zemi. Když vstal, aby vyšel z královy komnaty, udělal tak, aniž by se otočil, aby jeho záda neurazila panovníka. V předpokoji se opět opásal svým ceremo-niálním mečem. Strážní se postavili mezi něho a vchod do královy místnosti, aby mu zabránili v jakémkoli případném útoku na krále. Někdy ho ta myšlenka pokoušela, ačkoli to na sobě nedal nikdy znát.
Odešel, aby se pokusil armádu co nejlépe připravit do nemožného termínu, který mu Swemmel vnutil. Jeho pobočníci vykřikli úlekem. Ačkoli byl obvykle ten nejklidnější muž pod sluncem, nyní se na ně Rathar rozkřikl. Po jeho audienci u Swemmela mu to trochu zvedlo náladu, ale ne příliš.
Tealdovi se velmi líbilo být s posádkou ve vévodství Bari, i když se mu, jako člověku ze severu, zdál nadcházející podzim v této části Algarve příliš chladný. Lidé z vévodství zůstávali nadšení, že se spojili se svými krajany, od nichž se je starý vévoda Alardo pokusil oddělit. A potěšitelný počet zdejších dívek se stále nadšeně spojoval s algarvskými vojáky.
„A proč by neměly?“ řekl Tealdův přítel Trasone, když se o tom zmínil. Je to jejich vlastenecká povinnost, ne?“
„Kdybych byl někdy řekl šlapce, že lehnout si se mnou je její vlastenecká povinnost, myslela by si, že je její vlastenecká povinnost praštit mě po hlavě,“ řekl Tealdo, což vyvolalo Tra-sonův smích. Tealdo pokračoval: „Další věc, která se mi tady líbí, je to, že nestřílím na Valmieřany nebo Jelgavany - a že oni nestřílejí po mně.“
Trasone se znovu zasmál hlubokým basovým smíchem, který se hodil kjeho robustní postavě. „No, o tom se nebudu přít. Sil}' nad námi, o tom se nemohu přít. Ale dříve nebo později budeme muset střílet, a až k tomu dojde, bude to určitě horší, než stát proti některému z těch smradlavých kaunijských království.“
„Dříve nebo později se o sebe postará samo,“ řekl Tealdo. „V této chvíli na mě nikdo nestřílí, a to je jen dobře.“
Vyšel ven z kasáren, vybudovaných z borového dřeva tak čerstvého, že stále ještě vonělo pryskyřicí. Vlny z Úzkého moře se rozbíjely o kamenný vlnolam, který chránil přístav Imola před zimními bouřemi. Nekonečné proudy ptáků táhly nad hlavou, všechny směřující na sever. Ze země Ledového lidu ptáci odlétali, když skončilo tamní krátké léto. Brzy, velmi brzy, odletí i z vévodství Bari do teplejších krajin. Někteří se zastaví na severu Algarve a Jelgavy, ostatní přeletí Garelský oceán a stráví zimu v tropické Siaulii, která sotva znala význam toho slova.
Nad hejny táhnoucích ptáků kroužili draci v líných - ne, jen líně vypadajících - kruzích. Tealdo se zadíval k jihu, směrem k moři a k Sibiu. Ještě víc draků kroužilo nad mořem. Tealdo už nepociťoval k dračím letcům takovou nechuť, jako když pochodoval do vévodství. Bránili Sibianům, aby mu shazovali na hlavu vejce. To srdečně oceňoval. Bránili také nepřátelským drakům, aby shlíželi shora na něho a jeho kamarády. I to schvaloval.
Trubač na nástupišti před kasárnami zatroubil říznou fanfáru: výzvu k nástupu. Tealdo se vrhl ke svému stanovišti. Za ním proudili muži z kasáren jako z veřejného domu, na který podnikla nájezd policie. Zaujal své určené místo v sestavě pluku dříve než většina ostatních. To mu poskytlo půl minuty k tomu, aby si narychlo smetl pár zrníček prachu z kiltu, otřel si boty o ponožky a nasadil si klobouk se širokým okrajem v patřičně okázalém úhlu, než začne seržant Panfilo s

prohlídkou.
A Panfilo začal. Provrtal Tealda pohledem, který' si seržanti určitě museli nacvičovat před zrcadlem. Tealdo jeho pohled klidně opětoval. Panfilo natáhl ruku a smetl smítko, které přehlédl - nebo možná nesmetl vůbec nic, udělal to jen proto, aby si Tealdo nemyslel, že má svět u ocasu. Seržanti takové věci dělávali.
„Král Mezentio ve své armádě nepotřebuje lemouny,',, zavrčel Panfilo.
„Řekl vám to sáni, že?“ zeptal se Tealdo nevinně.
Ale Panfilo měl poslední slovo: „To udělal ve svých řádech a já vám budu vděčný, když na to nebudete zapomínat.“ Odešel, aby otrávil život nějakému jinému vojákovi.
Plukovník Ombruno pyšně připochodoval a postavil se čelem ke svému pluku. „Nuže, moji piráti, moji hrdlořezové, moji lupiči,“ zvolal s úsměvem, „jak vám dnes dupou králíci?“
„Velmi dobře, pane,“' zařval Tealdo spolu s ostatními muži.
„Dost hezkých holek na šoustání?“ zeptal se Ombruno.
„Ano!“' zařvali znovu vojáci, Tealdo mezi nimi. Věděl, že Ombruno loví - a úspěšně - barijské ženy stejně pilně, jako to dělal na severu v Algarve.
„To je dobře, to je dobře.',, Velitel pluku se zhoupl na patách. „Ale teď žádné jebání s výjimkou toho, že se budeme učit jak vyjebat s našimi nepřáteli. Jděte si pro své batoh}7, vezměte si zbraně a za deset minut se tady hlaste. Rozchod!“
Tentokrát Tealdo zakvílel. Věděl, co budou dělat po celý zbytek dne: totéž, co dělali většinu dní od té doby, co se usadili v Imole. Pokud se to netýkalo hezkého děvčete, dělalo se mu brzy nanic z toho, musel-li dělat stejnou věc znovu a znovu. Uvědomoval si, že až nastane čas boje, všechen ten výcvik mu určitě pomůže udržet se naživu. To ho však nemohlo potěšit, když jím procházel.
Jeho polní ležela v nohách jeho lůžka, přesně na předepsaném místě. Jeho tyčová zbraň se opírala o zeď po levé straně lůžka přesně v předepsaném úhlu. Panfilo nebyl schopen najít jedinou věc, kterou by mu mohl vytknout, pokud jde o způsob jak pečoval o svou výstroj. A jestli Panfilo nemohl najít, pak neexistovala.
Tealdo si přehodil batoh přes rameno, vzdychaje pod jeho váhou. Když si vzal zbraň, jeho prst náhodně vklouzl do odpalovacího otvoru. Tady to nevadilo, ne přímo: při výcviku daleko od fronty, žádná zbraň nenesla čarodějný náboj. Ale nebyl to dobrý návyk.
Neb5'l mezi prvními muži, kteří se vrátili na nástupiště, ale nebyl ani mezi posledními, které jejich nadřízení seřvali. Neměl o nic větší potěšení, když na něho lidé řvali, než z nekonečného výcviku. Výcviku nemohl uniknout. Ale mohl zabránit lidem, aby na něj řvali, mohl a dělal to.
„Zformujte se po rotách!“ zvolal plukovník Ombruno; zbytečný' rozkaz, protože se pluk vždycky formoval po rotách. „Zformujte se po rotách a hlaste se na místech přidělených k výcviku.“
Velitelé rot zavedli vojáky do přidělených prostorů. Zanedlouho, až nový výcvikový prostor spojí všechny tyto lokality, budou pracovat společně. Zatím...
Zatím se velitelé rot narukovali a naparovali, jako to dělají holubi, aby udělali dojem na samičku. Ale naparování a vykřikované rozkazy kapitána Larbina na Tealda žádný dojem neudělaly: nebyl přihlouplá holubí samička. Ale musel poslouchat, což holubice nemusela.
Larbino zavedl svou rotu do stísněné podzemní místnosti, do které vedla dvě schodiště, jedno široké, jedno úzké. Muži vstupovali do komory po širokém schodišti. Jen pár luceren páchnoucích rybím tukem zde vrhalo mdlou, mihotavou záři. , ‚Mocnosti nad námi, to je jako vrátit se v čase o tisíc let zpátky,“ zamumlal Tealdo.
„Na svá místa!“ Larbinův Mas zaduněl v malé místnosti. „Pět minut do začátku cvičení! Na svá místa! Nebudu mít žádné slitování s chlapem, který nebude na svém místě, až zazní hvizd.“
Vojáci už zaujímali svá místa. Dělali to třikrát týdně. Znali, nebo byli přesvědčeni, že znají svůj úkol v této operaci přinejmenším stejně dobře jako Larbino. Vytvořili jednoduchou hadovitou řadu, která vedla k úpatí úzkého schodiště a vinula se podél stěn místnosti. Při pohledu shora by vypadala jako dlouhá střevní klička svinutá v břišní dutině.
Ozval se ostrý', pronikavý hvizd mosazné píšťalky. „Hrozně rád běhám v plné polní,“ řekl Trasone do hvizdu a pak o něco tišeji: „Do prasečí prdele, to miluji.“' Tealdo se zachechtal. Měl stejné pocity.
„Ven! Ven! Ven!“ křičel Larbino. „Budou na vás střílet, až to budete dělat doopravdy. Nestůjte tady a nehoňte si ocasy!“
„Raději bych si honil ocas, než dělal tohle,“ řekl Tealdo. Pochyboval, že ho někdo slyšel. Rada se rychle odvíjela, jak jeden voják za druhým rychle šplhal vzhůru po úzkých schodech. Bývaly přitom hrozné zmatky, když začali zkoušet. Teď už získali lepší cvik. Tealdo to odmítal připustit i sám sobě.
Jeho nohy dupaly po dřevěných schodech. Každý, kdo tady klopýtl nebo upadl, byl jako korek v láhvi pro všechny za sebou. Panfilo měl pro to šťavnatější termín: pokud šlo o něho, každý, kdo upadl na úzkém schodišti, byl mrtvý muž.
Tealdo se vynořil do denního světla. Zanedlouho budou provádět cvičení v noci, což bude ještě větší potěšení. Vrhl se k širokému prknu, které bylo položené přes hluboký zákop, a přeběhl přes ně. Dva muži z jeho roty do zákopu spadli. Jednomu z nich se podařilo uniknout zranění. Ten druhý si zlomil nohu.
Látkové praporky na tyčích vyznačovaly úzkou cestu, kterou se on a jeho kamarádi museli dát. Běžel tou úzkou cestou, dokud se náhle nerozšířila. Falešná průčelí napodobovala ulici, kterou museli proniknout. Vojáci s nenabitými zbraněmi „bojovali“ z těch falešných průčelí, pokoušejíce se bránit postupu roty. Rozhodčí se zelenými páskami na rukávech tunik signalizovali teoretické ztráty.
Tealdo „pálil“ na obránce. Jednoho za druhým je rozhodčí prohlašovali za vyřazené z boje. Ale i Tealdovi kamarádi vypadávali z boje. Skoro doufal, že to postihne i jeho, jak se mu párkrát už při cvičení stalo. Pak by si mohl lehnout a oddechnout si a žádný seržant by mu to nemohl vytknout
Ale rozmarem rozhodčích byl ponechán „naživu“. Těžce oddechuje, kličkoval doleva, doprava a pak zase doleva, než

se dostal k bráně, za jejíž dobytí jeho rota odpovídala. Víc vojáků se v tom pokoušelo rotě zabránit. Rozhodčí je prohlásili za padlé.
Vejce, které jeden z vojáků kapitána Larbina vrhl proti bráně, byla dřevěná atrapa. Jeden z rozhodčích hvízdl, signalizuje výšleh energie. Pár obránců, zázračně vstalých z „mrtvých“, otevřelo bránu, aby vpustili „přeživší“ z roty doAiútř.
Za ní ležely další úzké cesty, některé tak křivolaké jako cestičky v bludišti. Stále více vojáků se pokoušelo zabránit Te-aldovi a jeho druhům projít těmito uličkami na konec. A zase neuspěli. Rozlelily se další hvizdy píšťalek. Tealdo vydal unaveně vítězný pokřik. On a dost ostatních vojáků dosáhli konce cvičného prostoru, dost na to, aby uspěli, kdyby to byla skutečná bitva.
„Král Mezentio a celé Algarve budou mít důvod být na vás pyšní, když budete bojovat stejně dobře, až vaše životy budou skutečně na misce vah.“ prohlásil kapitán Larbino. „Já vím, že budete. Nepotřebujete lekce v odvaze, jenom vtom jak tuto odvahu použít. Tyto lekce budou pokračovat. Zítra budeme cvičit ve tmě.“
Unavený nářek naliradil unavené provolávání slávy. Tealdo se uhlédl a uviděl nedaleko Trasona. „Tažení do Bari byla mnohem větší legrace,“ řekl. „Všechno tohle pobíhání dokola mi připadá až příliš jako práce.“
„Bude ti to pňpadat ještě víc jako práce, až ti bastardi na drahé straně začnou doopravdy střílet zpátky,“ odpověděl Tra-sone.
„To mi nepřipomínej,“ řekl Tealdo s kyselou tváří. „Vůbec mi to nepřipomínej.“
Leofsig se cítil jako tažné zvíře, nebo snad jako zvíře v kleci. Už nebyl forthwegský voják - forthwegská armáda byla rozdrcena mezi armádami Unkerlantu a Algarve. Ani píd forth-wegské půdy nezůstala pod kontrolou mužů věrných králi Pen-dovi. Z východu a západu si nepřátelské síly podaly nice východně od Eoforwicu; podaly si ruce nad padlým tělem Forthwegu.
A tak Leofsig strádal s tisíci svých kamarádů v zajateckém táboře někde mezi Gromheortem a Eoíbrwicem, nedaleko od místa, kde se jeho pluk - nebo to, co z něj zbývalo - definitivně vzdal Algarvanům. Zamračil se, když si vzpomněl na úhledného algarvského důstojníka, který' kontroloval špinavé, otrhané, zbité forthwegské vojáky, kteří byli stále ještě dost zdraví, aby se mohli seřadit k aktu kapitulace.
„Bojovali jste dobře. Bojovali jste statečně.“ řekl algarvský důstojník, \yslovuje pomalé tóny forthwegštiny zpěvavě, jak by to udělal ve svém rodném jazyce. Pak polilédl k nebi a zhoupl se na patách v gestu bezpříkladného opovržení. „A k čemu vám to bylo, k čemu to bylo vašemu království? Stejně tak jste nemuseli bojovat vůbec. Přemýšlejte o tom. Budete mít dlouhý čas na to, abyste o tom přemýšleli.“ Pak se otočil a nadutě odpochodoval.
Čas na přemýšlení Leofsig skutečně měl. Mezi těmito dřevěnými ploty, mezi těnúto strážními věžemi, obsazenými Al-garvany, kteří by spíš zajatce přicházejícího k nim zastřelili, než by se ho zeptali, co vlastně chce, byl čas skoro jediná věc, kterou měl. Měl také tuniku a boty, v nichž kapituloval, a měl také tvrdé lůžko v chatrném baráku.
Měl té.' ,é práci. Když zajatci chtěli dříví na vaření a dříví na topení - kterého tady na severu Derlavai nebylo potřeba zase tolik, ale s blížící se zimou se tato potřeba ani nedala ignorovat - museli je pokácet a dovléci do tábora. Pracovní party pod stráží Algarvanů vyrážely ven každý den. Když zajatci chtěli mít latríny, aby se tábor neutopil ve výkalech a nevypukly zde epidemie, museli si je vykopat. Stejně to v táboře páchlo tak, že to Leofsigovi připomínalo hnojiště.
Pokud šlo o jídlo, zajatci záviseli na Algarvanech. Vydávali svým zajatcům mouku, jako by to bylo stříbro, a solené vepřové, jako by to bylo zlato. Jako většina Fort'hweganu, i Leofsig byl robustní konstrukce. Ale od chvíle, kdy se vzdal, už jenom hubl.
„Vůbec se o to nestarají,“ řekl svému sousedovi po dalším mizerném jídle. „Ani v nejmenším se o to nestarají.“
„A proč by taky měli?“ odvětil chlapík z vedlejšího lůžka.
Byl to světlovlasý Kaunian jménem Gutauskas. „Když umřeme hladem, budou mít o starost míň.“
To bylo tak cynické, že Leofsig jen vytřeštil oči. Ale chlap z lůžka na druhé straně, robustní muž jménem Mervvit, si znechuceně odplivl. „Proč nezavřeš hubu a neumřeš hned, žluto-vlásku?“ řekl. „Nebýt vás, prokletých Kaunianů, vůbec bychom do téhle zasrané války nebyli zataženi.',,
Gutauskas zvedl světlé obočí. „No jistě, bezpochyby,“ řekl forthwegštinou bez znatelného přízvuku, ale s elegantní precizností, charakterizující spíše jeho vlastní řeč. „Jak jeho jméno, tak jeho vzhled dokazují, že král Penda je čistě kaunijské krve.“ Leofsig se zasmál. Penda byl podsaditý a snědý jako většina Forthweganů a nesl naprosto běžné forthwegské jméno. Mervvit na něho vztekle pohlédl; byl to ten typ, který bojoval verbální řeznickou sekerou a nebyl zvyklý šermovat rapírem sarkasmu. „Měl kolem sebe tlupu kaunijských patolízalů,“ řekl nakonec. „Ti mu našeptávali své podlé výmysly, jak se jim to hodilo pro jejich zájmy, až ho oklamali. Co se měl sakra co starat o to, co se stane Valmieře a Jelgavě? Ať si je Algarve třeba rozšlape, pro mě za mě. Podívám se, jak hoří a zamávám jim pá-pá.“
„Ano, patolízalové krále Pendy udělali pro Kauniany ve Forthwegu skutečně zázraky,',, řekl Gutauskas, stále sardonicky. „Udělali z nás ze všech boháče. Udělali, že nás všichni naši sousedi milují. Kdyby tady bylo deset našich proti jednomu z vás. Merwite, asi bys to pochopil lépe.“ Na okamžik umlkl. Pak řekl: „Ne. Ty ne. Někteří lidé nikdy nic nepochopí.“
„ Já chápu tohle.“ Mervvit zvedl svou těžkou pěst. „Chápu, že z tebe můžu vymlátit střeva.“ Vrhl se na Gutauskase.
„Ne, sakra!“ zachytil ho Leofsig. ‚Drzouni nás potrestají všechny, když se tady budeme rvát.“
Mervvit se mu snažil vytrhnout. „Jim nebude vadit, když zašlápneme všechny tylile pošklebující se blonďaté zmrdy. Oni je taky nemohou vystát.“
„Pokud jde o Mezentiovy muže, ujišťuji tě, že je to vzájemné,“' řekl Gutauskas.
Když ho Leofsig nepouštěl, Mervvit se pomalu uklidnil. „Bylo by lepší, kdyby sis dával pozor na hubu, Kauniane,“ řekl Gutauskasovi, .jiebo jednoho krásného dne vy všichni smradlaví bastardi v tomhle táboře budete mít ty vaše žluté hlavy rozbité.“ Vykroutil se Leofsigovi a odešel.
Gutauskas se za ním díval jak odchází, pak se obrátil zpátky k Leofsigovi. „Ty budeš mít možná tak}' rozbitou hlavu, za

to, co jsi teď udělal.“ Studoval ho jako přírodovědec zkoumající nějaký' nový dmh hmyzu. „Proč jsi to udělal? Fortlrwe-gané to málokdy dělají.“ Kaunianova ústa se zkřivila. „Lidé, kteří nejsou naší krve, to málokdy dělají.“
Leofsig chtěl odpovědět ale pak se zarazil sústy hloupě otevřenými. Nechoval ke Kaunianům žádnou zvláštní lásku. Jeho obdiv ke Kaunianům se v zásadě omezoval na jejich ženy v přiléhavých kalhotách. Musel chvíli přemýšlet, než přišel na to, proč se nepřidal k Mervvitovi proti Gutauskasovi. Konečně řekl: „Algarvané nás mají všechny v hrsti. Když se začneme rvát mezi sebou, poserou se z toho smíchem.“
„To je rozumné,“ řekl Gutauskas po chvilce vlastního přemýšlení. „Divil by ses, jak málo lidí je rozumných.“ „Muj otec říká totéž,“ odpověděl Leofsig. „Ano?“ Gutauskas opět zvedl obočí. „A co, prosím tě, tvůj otec dělá, že si osvojil takovou moudrost'?“'
Vysmívá se mi? pomyslel si Leofsig. Dospěl k názoru, že ne; nebylo to v kaunijském stylu. „Je účetní v Gromheortu.“
„Aha.“ Gutauskas přikývl. „Ano. Chápu, že poznání toho na co lidé utrácejí své stříbro a zlato, může poskytnout člověku jasný náhled na rozmanité pitomosti a pošetilosti svých bližních.“
„Asi ano,“ řekl Leofsig, který o tom příliš nepřemýšlel. Očekával, že mu Gutauskas poděkuje za to, že zabránil rvačce. Kaunian nic takového neudělal. Choval se, jako by Leofsig sotva mohl jednak jinak. S Kauniany nikdy nebylo jednoduché pořízení. Kdyby bylo, nebyli by to Kauniane jaké znal. Napadlo ho, co by potom byli.
Než o tom mohl dál přemýšlet, do baráku vtrhla četa algarvských strážných. Jeden z nich řekl špatnou forthwegštinou: „Prohlídka. Možná vy pokoušíte utéct, eh? Vy jít ven.“ Ostatní doprovodili rozkaz výhružnými pohyby zbraní.
Leofsig vyšel ven následován Gutauskasem. Hluk a boucháni uvnitř napovídaly, že Algarvané obracejí barák naruby. Jestli někdo tady plánoval útěk, Leofsig o tom nevěděl. Věděl, co najdce, až Algarvané zajatce propusti: chaos. Algarvané byli dobří v rozbíjeni věcí. Neobtěžovali se uvádět je zase do pořádku. To byl problém zajatců.
Zamířil zvolna k plotu kolem tábora - opatrně, protože stráže by zastřelily bez varování Forthwegana, který by přišel příliš blízko. Plot nebyl zvlášť silný. Zajatci by ho mohli ztéci... kdyby jim nevadilo, že většina z těch, kteří se o to pokusí, předtím zemře. Pár zajatců přesto uprchlo; Algarvané na to přišli až při sčítání zajatců. Leofsig nevěděl jak to uprchlíci dokázali. Kdyby to byl věděl, udělal by to sám.
„Vy tam, vojáku!“ vyštěkl na něho forthwegský důstojník. „Jestli nemáte nic lepšího na práci, než se tady kolébat jako ožrala kachna, vezměte si lopatu a jděte čistit latríny. V tomto táboře nemáme místo pro povaleče, a uděláte dobře, když si to zapamatujete.“
„Ano, pane,“ řekl Leofsig rezignovaně. I jako zajatci měli důstojníci právo dávat rozkazy obyčejným vojákům. Jediný rozdíl byl, že i brigádní generál, který byl velitelem zajatců, musel poslouchat rozkaz}' toho nejposlednějšího algarvského vojáka. Leofsig byl zvědavý, jak se asi cítí generál, který byl také hrabě a pyšný a nedůtklivý muž, když teď musí sám přijímat rozkazy. Možná ho tato zkušenost naučí něčemu o tom, jaký'je život prostého vojáka. Ale Leofsig o tom pochyboval.
Lopaty tvořily smutně nevyrovnanou kolekci. Některé pocházely z výstroje forthwegské armády; většina však vypadala, jako by byly ukradeny z okolních farem. Důstojník pověřený dozorem nad latrínami, horlivý mladý kapitán je nicméně postavil do úhledného stojanu, který dal vyrobit z dřevěných odřezků.
„Aha, dobře,“ řekl, když se Leofsig přišoural. „Je to nepříjemná práce, to je jisté, ale někdo ji udělat musí. Vyberte si svou zbraň, vojáku.“ Ukázal ke stojanu s lopatami.
„Ano, pane,“ řekl Leofsig znovu a začal si zdlouhavě vybírat lopatu. Nikdo neočekával, že se zajatec bude pohybovat rychle; přitom, jak seje Algarvanům uráčilo je krmit, se zajatci ani nemohli pohybovat rychle. Leofsig to věděl a využíval toho.
„No tak do práce,'„ řekl kapitán, který' na to nenaletěl. Když Leofsig zamířil k páchnoucímu příkopu, důstojník promluvil znovu, tentokrát s údivem v hlasu: „Co jste provedl, že vás sem poslali? Zrzouni tuhle práci dávají většinou Kaunianům.“
„Mě sem neposlal zrzoun,“ řekl Leofsig nesměle. „To byl jeden z našich důstojníků. Asi se mu zdálo, že nejsem dost zaměstnaný.“
„Když jsem viděl, jak si vybíráte tu lopatu, nemohu říct, že by mě to překvapilo,“ odpověděl kapitán. Znělo to spíš pobaveně než rozzlobeně; Leofsig neudělal nic tak drastického, aby zasluhoval horší potrestání než službu u latrín. Po chvíli kapitán pokračoval: „Možná je to právě dobře, že vás vychytal. Když vás uvidí, Kauniané si nebudou moci myslet, že jsou jediní, kteří se musí patlat ve sračkách.“
„Možná je to dobře pro vás, pane,“ řekl Leofsig, „ale nechápu, co je na tom dobrého pro mě.“
„Pokračujte v práci,“ řekl forthwegský důstojník. „Nebudete plýtvat mým časem nějakými diskusemi.“
Leofsigovi by nevadilo dělat přesně to. Protože se mu to nepodařilo, pustil se do práce. Přál si, aby si mohl držet nos a kopat zároveň. Několik Kaunianů v kalhotách tady už pracovalo. Kapitán pověřený dozorem nad latrínami měl pravdu; zdáli se překvapení, když dostali společnost Forthwegana. Leofsig začal plnit příkop. Zvedla se bzučící mračna much. Když uviděli, že dělá stejnou věc jako oni, i Kauniané začali znovu pracovat. Leofsig si toho všiml s určitou úlevou a pak na ně zapomněl. Pracoval jak nerychleji mohl, aby měl tu práci za sebou. Jestli se to Kaunianům líbilo, dobře. Jestli ne, pomyslel si, tím hůř.
„Chytil jste nesprávného chlapa, říkám vám!“ křičel vězeň, když ho Bembo vedl po schodech policejní stanice. Bembo mu nasadil pouta; cinkala při každém kroku.
Když vězňovy stížnosti začaly jít Bembovi na nervy, odepnul od opasku obušek a uhodil jím do své otevřené dlaně. „Chceš slyšet, jak hlasitě budeš řvát s plnou hubou vyražených zubů?“ zeptal se. Vězeň náhle ztichl. Bembo se usmál.
Když vyšli nahoru, Bembo ho štulcem natočil tváří ke dveřím. Znechuceně mlaskaje nad vězňovou nemotorností, Bembo otevřel dveře a dal mu další štulec. Ten ho poslal dveřmi dovnitř.
Seržant za stolem byl přinejmenším stejně tělnatý jako Bembo. „No, no,“' řekl. „Copak to tady máme?“ Jako spousta

otázek, které Algarvané kladli, i taille byla jen řečnická. Další už ne: „Pročpak sem vlečeš našeho drahého přítele Martusina tentokrát, Bembo?“
„Potuloval se před klenotnictvím, seržante,“ odpověděl Bembo.
„Cože, ty prolhaný pjtle střev!“ zaječel Martusino. Obrátil se na seržanta. .Jenom jsem se procházel po náměstí, Pesaro -přísahám při hrobě své matky. Ta poslední paleta v nápravňáku na mě zapůsobila. Vrátil jsem se polepšený, fakticky.“
Nebyl tak přesvědčivý, jak by býval mohl být; pouta mu bránila, aby mluvil rukama. Seržant Pesaro vypadal pochybovačně. Bembo zavrčel: „Vrátil se, jo - rovnou ke svým starým-trikům. Když jsem ho zpozoroval, chytil jsem ho a prohledal. Tohle měl ve svém měšci na opasku.“ Bembo sáhl do svého vlastního měšce a vytáhl tři zlaté prsteny. Jeden byl prostá obroučka, jeden s wleštěným černým jantarem a jeden se slušně velkým safírem.
„Nikdy jsem je neviděl,“ řek! vězeň. Pesaro namočil pero a začal psát. „Podezření z rabování,“ řekl. „Podezření z úmyslu dopustit se rabování. Možná toho už budou mít plné zuby a konečně tě oběsí, Martusino. Bylo by načase, kdyby to záleželo na mně.“
„Ten tlustý syn svině křivě obviňuje nevinného člověka!“ vykřikl Martusino. „Podstrčil mi ty prsteny, ten smradlavý' kus hnoje. Jak jsem řekl. nikdy v životě jsem je neviděl a není živá duše. která by mohla dokázat, že ano.“
Být strážníkem vyžadovalo od Bemba snášet víc hrubostí a nactiutrhání, než by tolerovala většina Algarvanů. Ale co bylo moc, to bylo moc. Pytel střev už dosáhl hranice a tlustý syn svině ji překročil. Vytáhl opět svůj obušek a důkladně Martusina přetáhl. Vězeň zavyl.
„Kladl odpor při zatýkání,“ řekl Pesaro a napsal další řádek do formuláře, který vyplňoval. Martusino vykřikl ještě hlasitěji než předtím, dílem bolestí, dílem urážkou. Pesaro zavrtěl hlavou. „Sklapni. Vezmi ho ke kreslíři, Bembo, a pak ho strč za katr, ať už o něm neslyším.“
„To rád udělám, seržante. Už mě z něho taky bolí hlava.“ Bembo mávl obuškem. „Hni sebou nebo dostaneš další.“
Martusino sebou hnul. Bembo ho eskortoval do oddělení záznamů, aby udělali další záznam do jeho stálé karty. Malá hezká kreslířka načrtla jeho podobu. Bembo byl okouzlen způsobem jakým dokázala několika tahy tužky a uhlu zachytit na papíře základní rysy člověka. Nebylo to kouzlo, ne v obvyklém smyslu toho slova, ale jemu to připadalo stejně zázračné.
Byl také okouzlen způsobem jakým kreslířka vyplňovala svoji tuniku. „Proč si se mnou nevyjdete ven na večeři, Saffo?“ zeptal se. Nevrtěl přitom přímo ohonem, ale ani k tomu neměl daleko.
„Protože nemám chuť se s vámi prát,“ odpověděla Saffa. „Co kdybych vám dala facku hned? Pak by to vyšlo nastejno jako kdybychom spolu šli na večeři.“ Sklonila se opět nad prací.
Martusino byl tak drzý, že se začal smát. Bembo mu tvrdě dupl na nohu. Vězeň zavyl. Bembo se mu pokusil rozmáčknout prsty, ale neuspěl. Saffa nevzrušeně pokračovala vkreslení. Takové věci se na policejních stanicích stávaly neustále. Někdy se stávaly i horší věci. To věděl každý. Nikdo neviděl žádnou potřebu dělat kolem toho nějaký rozruch.
Když byla hotová s Martusinovým portrétem, řekla Bem-bovi: ‚3udete mu muset na chvilku sundat pouta. Musí podepsat svůj portrét a budeme od něho taky potřebovat otisk}' prstů.“
Jeden ze strážníků si vzal Martusina na mušku své malé tyčové zbraně, zatímco mu Bembo odemykal pouta. Vězeň neochotně naškrábal své jméno pod svůj portrét, který Saffa nakreslila. Ještě neochotněji jí dovolil, aby mu natřela inkoustem špičky prstů a otiskla je na papír vedle jeho kresby.
„Teď máš zase na chvíli po kšeftu, chlapče,“ řekl Bembo žoviálně. „Sáhni na něco co ti nepatří a naši mágové nás dovedou rovnou ke tvým dveřím.“ Pouta znovu zaklapla na Mar-tusinových zápěstích.
„Tentokrát jsem nic nevzal,“ protestoval vězeň. , Jo a z fikovníky se narodilo dítě,“ řekl Bembo. Oba dva věděli, že nekal}' čaroděj dokázal přerušit spojení mezi zločincem a jeho portrétem, podpisem a otisky prstů. Avšak mít podpis a otisky prstů společně s portrétem činilo přerušení takového spojení těžším a nákladnějším pro chlapíka, který si je přál přerušit.
„Tady jsme hotoví,“ řekla SafTa.
Bembo vzal Martusina do šatlavy. Martusino znal cestu; nebyl tu poprvé. Otráveně vypadající dozorce rychle zavřel malou knížku a schoval ji do zásuvky stolu. Bembo stačil jen letmo zahlédnout nahou ženskou zadnici na obálce. „Mám pro tebe dárek, Frontino,“ řekl a dal vězni štulec.
„Přesně po tom jsem vždycky toužil.“ Frontinův výraz usvědčoval jeho slova ze lži. Pohlédl na Martusina. „To není poprvé co toho lumpa vidím, ale ať visím, jestli si pamatuji jeho jméno. Kdopak jsi, mládenče?“
Martusino na zlomek sekundy zaváhal. Ale než mohl uvést falešné jméno, dopadl mu na záda obušek. Martusino se rázem rozhodl, že hrát tu liru podle pravidel bude dobrý nápad. Odpověděl bez odmluv na všechny otázky dozorce. Bembo měl také pár otázek, některé z nich byly opakováním těch. které položil Pesaro. Když byli hotovi, Frontino vytáhl ze zásuvky malou paprskovou zbraň - Bembo opět zahlédl obálku té zajímavé knížky - a namířil ji na Martusina. Na jeho přikývnutí mu Bembo odemkl náramky. I on držel obušek v pohotovosti.
„Svleč se,“ řekl dozorce Martusinovi. „Dělej, dělej -všechno. Víš jak to chodí, tak mě nenuť, abych ti něco říkal dvakrát.“
Martusino si zul boty a sundal punčochy, pak si stáhl tuniku, kilt a nakonec spodky. „Kost a kůže,“ řekl Bembo pohrdavě. „Nic než kost a kůže.“ Vězeň na něj potměšile pohlédl, ale dospěl k názoru, že další poznámka by mu vynesla další výprask. Měl pravdu.
Frontino vstal, shrnul jeho svršky a nacpal je látkového pytle. Pak hodil Martusinovi tuniku, kilt a látkové trepky -všechno černě a bíle pruhované - vězeňský úbor. Vězeň si je mrzutě oblékl. Moc mu nepadly. Ale už byl tak chytrý, že si nestěžoval. „Když soudce rozhodne, že jsi nevinný, dostaneš pak své hadry nazpátek,“ řekl dozorce. Oba dva s Bembem se zašklebili; věděli, jak nepravděpodobné to je. „Jinak se zastav, až tě pustí z basy,“ pokračoval dozorce.

„Možná budu mít nějaké potíže vzpomenout si, kam jsem to založil, ale myslím, že si vzpomenu, když mě pěkně poprosíš.“ Když mi zaplatíš, měl na mysli.
Bembo řekl: „Pesaro si myslí, že už ho možná budou mit dost a tentokrát ho oběsí.“
Martusino se zamračil. Frontino pokrčil rameny. „No vtom případě se pro to pravděpodobně nevrátí. Tak)' žádná škoda.“ Bembo přikývl. V tom případě by si Frontino ponechal, co by se mu hodilo a zbytek by prodal. Dozorci málokdy umírali chudí.
„Neoběsí mě,“ řekl Martusino, ačkoli v tom zněla spíš naděje než přesvědčení.
„Pojď.“ Frontino odemkl masivní železný zámek šatlavy. .Zalez dovnitř.“ Martusino poslechl. Bembo a dozorce ho zkontrolovali zamřížovanou špehýrkou. Vnitřní dveře měli magický zámek. Dozorce zamumlal slova otevíracího zaklínadla. Vnitřní dveře se otevřely. Martusino vstoupil mezi ostatní vězně, čekající tady na potrestání. Frontino znovu cosi zamumlal. Dveře se s bouchnutím uzavřely.
„Co by se stalo, kdyby se nějaký vězeň, který se vyzná v magii, pokusil dostat přes ty vnitřní dveře?“ zeptal se Bembo.
„Měly by odolat každému kdo je pod úrovní mága druhé třídy,“ odpověděl dozorce. „A dobří mágové nekončí v obyčejné šatlavě - to si piš, že ne, Bembo, kamaráde. Pro ně máme speciální díry.“
„Slyšel jsem pěkné a drahé děvky říkat to samé,“ poznamenal Bembo.
Frontino se zachechtal a šťouchl ho loktem do žeber. „Nevěděl jsem, že jsi takový vtipálek,“ řekl.
„Nechci, aby to vědělo moc lidí,“ řekl Bembo. „Kdyby to věděli, musel bych jít k divadlu a stát se bohatým a slavným, a já nemyslím, že bych to vydržel. Raději zůstanu obyčejným strážníkem.“
„Ty jsi prosťáček, to je fakt,“ souhlasil Frontino.
Bembo se zasmál, ale ne tomu, čemu si myslel dozorce: on čekal, že Frontino řekne něco takového a potěšilo ho, že se nemýlil. Něco mu přišlo na mysl. „Poslyš, co bylo to, co jsi četl?“ zeptal se. ..Vypadalo to docela zajímavě.“
„Povídání o tvých drahých děvkách,“ řekl dozorce a vytáhl knihu ze zásuvky. Když Bembo dokázal odtrhnout oči od šťavnaté ilustrace na obálce, zjistil, že kniha se jmenuje: Putinai: Císařova dáma. Frontino ji co nejnadšeněji doporučil: „Kamaráde, ta toho našuká za týden víc než celá armáda šoustalů za rok.“
„To zní dobře.“ Bembo přečetl drobnější nápis pod titulem. „Založeno na pravdivé a vzrušující historii bouřlivého Kaunij-ského impéria.“ Zavrtěl hlavou. „Hádám, že Kauniané byli vždycky necudný a oplzlý národ.“
„To bych řekl,“ přisvědčil dozorce. „Putinai dělá všechno a všechno to má ráda. Můžeš si tu knížku půjčit, až šiji dočtu -když mi slíbíš, že mi ji vrátíš.“
„Vrátím, vrátím,“ ujistil ho Bembo, ale nebyl si tím lak zcela jist.
Frontino to musel postřehnout, protože řekl: „Nebo si můžeš nějakou sehnat sám. Zdá se, že každá třetí knížka dnes je o tom, jak hnusné a oplzlé bylo Kaunijské impérium a jak je silní a stateční algarvští žoldnéři nakonec zničili. Naši předkové byli pěkně tvrdí bastardi, jestli jen polovina z toho co čteš je pravda.“
„Ano.“ řekl Bembo. „Dobře, možná si nějakou koupím. Moje kapsa to snad unese.“
„Možná se o to můžeme postarat.“ Frontino vytáhl pytel s Martusinovými svršky a vytáhl z něho zlodějův měšec. On a Bembo si rozdělili stříbrňáky a pár zlaťáků, které nalezli uvnitř.
„Tu přebytečnou minci si vezmu,“ řekl Bembo a sebral ji. „Pesaro bude chtít taky svůj podíl.“ Frontino přikývl. Tak to v Tricaricu chodilo.
Vysoko nad přístavem Tirgoviste kroužili draci - nad všemi přístavy Sibiu - střežíce je před útokem Algarvanů ze vzduchu nebo z moře. Kdykoli na ně velitel Cornelu pohlédl, dodávali mu pocit jistot}' a bezpečí. Bezpochyby i mágové za zavřenými dveřmi pečlivě studovali jakákoli narušení siločar, která molila znamenat, že se algarvská flotila vypravila proti ostrovnímu království. Ale protože mágové byli ukrytí, Cornelu musel jen předpokládat, že dělají svou práci. Draky mohl vidět na vlastní oči.
Dnes je však nemohl vidět tak jasně jako jindy: mlha a nízké, řídké mraky je činily skoro neviditelnými. Počasí, které se s nástupem zimy ještě zhorší, ztíží drakům možnost poskytnout včasnou výstrahu a naloží větší břímě na ramena mágů.
Cornelu se zamračil. Magie byla velice dobrá věc, ale on chtěl aby i oči na obloze byly co nejúčinnější. Námořníci, kteří riskovali, často nežili moc dlouho. To platilo stejně pro rybáře na plachetních bárkách, námořníky na křižnících pohybujících se po siločárách i plavce na leviathanech, jako byl on sám.
Uvažuje nad riziky, Cornelu zakopl o dlažební kámen a málem se skutálel z kopce do moře. Terén Tirgoviste se hned od pobřeží zvedal příkře vzhůru, takže domy na svazích připomínaly sedadla v amfiteátru shlížející dolů na Úzké moře.
Obchodník s vínem měl přes výkladní skříň natažený pruh látky s nápisem: OBCHOD PŘERUŠEN. Cornelu přesto nahlédl dovnitř, aby zjistil jestli by se s obchodníkem nemohl nějak domluvit. Sibiu bylo království obchodníků; lhalo se zde kde to šlo. Vůně smlouvání a výhodného obchodu rozpálila Cornelovu krev skoro stejně silně jako vůně oblíbeného parfému jeho ženy.
Ale v obchodě s vínem toho nebylo mnoho ke koupi, jen prázdné police. „Proč jste vyvěsil ten nápis?“ zeptal se obchodníka.
„A kde vezmu další zboží?“ odpověděl muž hořce. „Skoro všechno co jsem prodával, byla algarvská vína, a válka zasáhla náš obchod rovnou do srdce. Ano, mohu dostat pár láhví z Val-miery nebo z Jelgavy, ale to je všechno co mohu dostat: pár láhví. A je to taky strašně nákladné - nákladné pro mě nakoupit je, a příliš nákladné na to aby se daly rychle prodat. Mohu to klidně zabalit a pustit se do něčeho jiného. Hůř bych na tom nebyl, to mi věřte.“
„Král Mezentio by nad námi panoval, kdybychom s tím něco neudělali,“ řekl Cornelu. „V Šestileté válce jsme málem čekali příliš dlouho. Nemůžeme si dovolit riskovat to znovu.“
„Vy tak něco povídejte - vaše účty platí král Burebistu.“ Obchodník s vínem se tvářil ještě chmurněji než obloha. „Ale kdo zaplatí mé, když mě válka odřízla od zdroje dodávek? Víte stejně dobře jako já: nikdo.“
Cornelu spěšně odešel. Přál si. aby byl nikdy do toho krámu nevstoupil. Chtěl si myslet že Sibiu je jednotné ve svém

úsilí proti Algarve. Věděl, že tomu tak není, ale když si to myslel, pomáhalo mu to dělat svou práci lépe. Narazit nosem do holé skutečnosti mělo opačný účinek, takový, který nechtěl.
Spěchal z kopce do přístavu. Rackové vybírající zbytky z odpadových stružek, se s křikem zvedli, když kráčel kolem. Doufal, že se mu žádný z nich nepomstí na jeho klobouku nebo rukávu tuniky. Jako kdyby chtěla tuto naději zpochybnit, slušná hromádka výkalů pleskla na dláždění necelý metr od jeho boty. Přidal do kroku a dostal se do pracovny komodora Delfína neposkvrněný.
Když si oba muži vyměnili pozdravy a polibky na tváře, Cornelu se zeptal: „Pane, měli jsme větší štěstí pří útocích levi-athanů na přístavy v Bari?“
Delfínu smutně zavrtěl hlavou „Ne, a ztratili jsme přitom mnoho mužů, jak jste pravděpodobně slyšel.“ Když Cornelu přikývl, velitel Flotily leviathanů pokračoval: „Algarvané mají Imolu a Lungri tak dokonale uzavřené jako by to byly jejich panenské dcery. Také nad nimi neustále udržují ve vzduchu draky, takže nemůžeme ani shora zjistit co se tam děje.“„
„Zatraceně,“ řekl Cornelu. Draci nad Tirgoviste byli jedna věc, draci nad přístavy, které pro sebe zabral nepřítel byli zase něco jiného - něco zlověstného. Cornelu se zhluboka nadechl. „Jestli si přejete, pane, Eforiel a já přeplujeme úžinu a podíváme se, co tam dělají - a jestli si přejete, položíme tam nějaká vejce, abychom jim v tom zabránili, ať už dělají cokoli.“
Delfínu znovu zavrtěl hlavou. „Nepošlu žádného muže přes úžinu do Lungri a Imoly. Už jsme jich ztratili příliš mnoho. Algarvané nejsou tak zkušení a zruční v používání leviathanů jako my," - v jeho hlasu zazvonila pýcha - „ale stali se velmi zručnými v jejich ničem.“ Pýcha vyprchala nahrazena smutkem.
„Můj pane, nemusíte mi dávat rozkaz.“' Cornelu se postavil do pozoru. „Hlásím se dobrovolně.“
Delfínu se uklonil. „Veliteli, Sibiu je šťastné, že vás má ve svých službách. Ale já nezneužiji vaší odvahy tímto způsobem jako bych byl chladnokrevný Unkerlanťan nebo vypočítavý Kuusaman. Šance na úspěch neospravedlňuje toto riziko... a vaše žena čeká dítě, že?“
„Ano, pane,“' řekl Cornelu. „Ale já dítě nečekám a přísahal jsem, že budu sloužit králi Burebistovi a jeho království jak nejlépe dovedu. Co ode mě království požaduje, to udělám.“„
„Toto od vás království nepožaduje,“ řekl Delfínu. „Nepřeji si, aby vaše žena stárla jako vdova, ani aby vaše dítě vyrůstalo, aniž by poznalo otce. Pošlu vás do nebezpečí, samozřejmě, pošlu vás do nebezpečí bez výčitek svědomí. Ale nepošlu vás na skoro jistou smrt, když by to pravděpodobně nepřineslo králi ani království žádný prospěch.“
Cornelu se uklonil. „Můj pane, jsem šťasten, že vás mám za svého velitele. Na rozdíl od šl - „ Zarazil se, protože si nebyl jisty, jak by hrabě Delfínu přijal to, co se chystal říct.
Ale i když to neřekl, Delfínu pochopil, co to bylo. „Na rozdíl od šlechticů v kaunijských královstvích se o našich předpokládá, že něco znají než si obléknou své slušivé uniformy. To jste měl na mysli, veliteli?“' Ke Cornelově úlevě se zasmál.
„No, ano, pane - něco v tom smyslu,“ připustil Cornelu.
„ JCaunijská krev je starší než naše, což způsobuje, že jsou na ni pyšnější než my,“ řekl Delfínu. „Kdybyste chtěl znát můj názor, pak to že je starší jen způsobuje, že je řidší, ale žádný Kaunian se mě na můj názor neptal. Pokud jde o mě, přiznávám, že mi mohou být ukradení. Osobně cítím větší sympatii k Algarve, ale vím, že potřeby mého království jsou nadřazeny mým osobním sympatiím.“
„Já kaunijská království nijak nenuluji,“ řekl Cornelu, „ale už vůbec nemám rád Algarve. Kdyby nás král Mezentio dostal do rukou, zmáčkl by nás, až by nám oči lezly z důlků.“
„Protože si myslím, že v tom máte pravdu, těžko se s vámi mohu přít,“ řekl Delfínu. „Ale ani vás prozatím nemohu s čistým svědomím poslat proti těm barijskýni přístavům. Užijte si volna, veliteli, a mějte na paměti, že pravděpodobně nepotrvá dlouho.“
„Dobře, můj pane.“ Cornelu znovu zasalutoval. „Myslím, že si vezmu vědro a vykonám návštěvu u Eforiel. Bude si myslet, že jsem na ni zapomněl, chudinka. To nechci.“
„Ne, skutečně.“ Hrabě Delfínu opětoval jeho pozdrav. „Velmi dobře, veliteli, můžete odejít.“
Skladiště zásob Flotily leviathanů bylo silně cítit rybinou. Cornelu nabral velké vědro plné Čerstvých makrel a sépií. Pak je dovlekl k drátem uzavřenému bazénu, kde jeho leviathan pomalu proplouval sem a tam.
Eforiel připlula k malému molu, které vybíhalo do bazénu. Vystrčila hlavu z vody a prohlédla si Cornela nejprve jedním malým černým okem, pak druhým. „Ano, to jsem já,“' řekl a natáhl se, aby ji poplácal po špičce čumáku. „To jsem já, jasně, a něco jsem ti přinesl.“
Hodil zvířeti sépii. Jeho ohromné čelisti se otevřely a zavřely s mlaskavým zvukem Když se znovu otevřely, sépie byla pryč. Eforiel vydala tichý, spokojený zvuk. Cornelu jí hodil makrelu. I la se dočkala schválení. Cornelu házel ryby, dokud nebylo vědro prázdné.
Musel zvířeti ukázat, že je prázdné. „Je mi líto - už není,“ řekl. Zvuk. který' leviathan vydal nyní, ačkoli se nepodobal ničemu, co by mohlo vyjít z lidského hrdla, byl plný zklamání. ‚Je mi líto,“ opakoval Cornelu a znovu ho poplácal. Neukousl mu ruku v zápěstí - nebo paži u ramene. Bylo to chytré, dobře vycvičené zvíře.
Komodor Delfínu Cornelovi vlastně rozkázal, aby si užil, dokud nebude moci znovu vyplout proti Algarvanům. Když vrátil prázdné vědro do skladiště, opustil přístav a zamířil k ubytovně, kterou sdílel se svou ženou. Nedovedl si představit nikoho, v jehož společnosti by byl raději.
Když došel domů, Costache právě pekla; kořeněná vůně koláčů způsobila, že malé, hranaté místnosti v nich žili, vůbec nepůsobily vojenským dojmem. „Jsem ráda, že jsi zpátky.“ řekla. „Nevěděla jsem, jestli tě Delfínu pošle na moře nebo ne.“
„Neposlal.“ řekl Cornelu. Že ho Delfínu držel v Tirgoviste, protože považoval nájezd na přístavy v Bari za

sebevražednou misi, to jeho žena nemusela vědět. Přistoupil k ní, objal ji a políbil, nakláněje se k ní přes oblinu jejího břicha. S úsměvem jí řekl: „Ještě že jsem větší než ty7. Musel bych se po tobě šplhat zezadu, místo abych to dělal řádným způsobem."
„Kdyby ses po mně šplhal zezadu, místo abys to dělal řádným způsobem, nebyla bych teď v jiném stavu," odsekla Costache. Její zelené oči zajiskřily. Teď, když už každé ráno ne-zvracela, těhotenství jí šlo k duhu. Spolu s břichem se jí zaoblily i tváře. Aby to trochu zakryla, nechala své radohnědé vlasy spadat volně na ramena, zatímco dříve je nosila vysoko vyčesané.
Cornelu se k ní přitiskl zezadu, objal ji a vzal její prsa do misek z dlaní. Byla také plnější a oblejší, než bývala. Byla také citlivější - musel být opatrný, aby je příliš netiskl. Ale když byl opatrný, byla také vzrušivější než bývala; Costache zhluboka vzdychla.
„Vidíš?" zamumlal jí Cornelu do ucha. „Zezadu to není tak špatné." Přitom jí hladil bradavky.
Costache se otočila a objala ho. „A co takhle zepředu?" zeptala se.
Zepředu to bylo skvělé. Království Sibiu je ve své velkorysosti vybavilo dvěma vojenskými lůžky, která si srazili dohromady. Při chuti jakou oba měli, jim lůžka připadala jako drahé, měkké postele v přepychovém hotelu. Zanedlouho jeho žena lapala po dechu a svíjela se pod ním. Její břicho ztvrdlo, jak se její lůno sevřelo v křeči rozkoše. Cornelu skončil za okamžik poté.
Nenechal svoji váhu spočívat na ní, jak by to učinil dříve. „Tohle už nebudeme schopní dělat moc dlouho," řekl a položil jí ruku na břicho, aby ukázal proč. „Někdo tam je na cestě." Jako kdyby to vyvolal, dítě koplo. Cornelu i Costache se rozesmáli tak spokojení jak jen dva lidé mohou být v době války.

VI.

Pekka pracovala, a pracovala velice tvrdě, ačkoli by to nikdo při pohledu na ni nemohl poznat. Seděla u stolu ve své pracovně na Kajaanské městské koleji a urputně zírala oknem na padající déšť. Občas její oči sklouzly dolů na listy papíru, rozložené na stole.
Náhle, zatímco déšť stále bubnoval, sáhla po peru, namočila je do inkoustu a napsala pár řádků pod to, co už bylo napsáno na posledním z papírů. Několik minut na ně nepolilédla. Když to pak udělala, překvapeně zamrkala, jako kdyby předchozí řádky napsala ruka někoho jiného, ne její vlastní.
Když se částečně vzpamatovala, Pekku napadlo, co by si mysleli studenti v její třídě teoretického kouzelnictví, kdyby ji teď mohli vidět. Pravděpodobně by se smáli jako blázni. Komici dělali vtipy o duchem nepřítomných kouzelnících už od časů Kaunijského impéria. Některé z kaunijských vtipů se zachovaly až do současné doby a zněly nápadně podobně jako jejich moderní ekvivalenty. Některé z nich byly nepochybně prastaré i v kaunijských dobách.
A pak se Pekka znovu vzdálila světu, zpátky do mlhy soustředění, které bylo blízké extázi vytržení. Vnímala déšť jen jako zvukové pozadí. Někde hluboko u kořene věcí byly zákony podobnosti a sdělnosti spolu spojeny. Morálně si tím byla jistá, i když s nimi čarodějové zacházeli jako s oddělenými entitami už tak dlouho, jak lidé dlouho pracovali s magií.
Kdyby je dokázala spojit...
Neměla představu, co by se stalo, kdyby je dokázala spojit. Poznala by něco, co neznala. Poznala by něco, co nikdy nepoznal nikdo na světě. To bylo dost. To bylo víc než dost.
Napsala další řádek. Nebyla blízko odpovědi. Neměla tušení, jak dlouho bude potřebovat, aby se k ní přiblížila. Přibližovala se k projektu magického pokusu, který by jí mohl říct, zdali je na správné cestě.
Někdo zaklepal na dveře. Pekka se snažila neslyšet. Ale to nestačilo. Právě se chystala napsat další řádek. Ať to však bylo cokoli, vytratilo sejí to z mysli.
Místo toho ji popadl vztek. Kuusamané byli zpravidla dost nedbalí a benevolentní, zvlášť ve srovnání s pyšnými a nedůtklivými národy z království algarvského původu. Ale každý mág musel uchovávat v mysli rozdíl mezi pravidlem a výjimkou.
Pekka vyskočila, rozběhla se ke dveřím a trhnutím je otevřela. „Jak to, že mě vyrušujete?„ zaječela ještě předtím, než se dveře otevřely dokořán.
Její manžel měl naštěstí na Kuusamana pověst kliďase. ,.Promiň, drahá,"' řekl Leino. Jeho úzké oči se nerozšířily; na jeho široké tván s vysokými lícními kostmi se neobjevilo žádné překvapení. Vídal Pekku vybuchnout jako velké vejce už předtím. „Aleje čas jít domů."
„Oh,"' řekla Pekka slabě. Rychle se vrátila do skutečného světa. Dnes odpoledne už nespojí sdělnost a podobnost, ani nepřijde na to, jak učinit ten jeden krok, přibližující ji k poznání, zdali je jejich spojení vůbec možné. S objetím skutečného světa přišly akutní rozpaky. Pohlížejíc dolů na špičky svých bot, Pekka zamumlala: „Promiň, že jsem se na tebe rozkřikla."
„To je v pořádku."' Leinovo pokrčení rameny způsobilo, že mu stekla voda z okraje klobouku a obruby jeho dešťové kápě; jeho pracovna byla v jiné budově než Pekkina. „Kdybych byl věděl, že tvrdě přemýšlíš, byl bych počkal. Nemáme tak naspěch, pokud vím."
„Ne, ne, ne." Teď začala být Pekka bryskně praktická. Většinou byla taková - pokud tvrdě nepřemýšlela, jak řekl její manžel. Natáhla si gumové přezůvky, vzala si z věšáku svoji kápi a narazila si na své rovné černé vlasy vlastní klobouk se širokým okrajem. .JVIáš pravdu - bude lepší, když půjdeme. Sestra už má Uta na krku dost dlouho - myslím, že si to už říká." „Má ho ráda,'„ řekl Leino.
„Já ho mám taky ráda," řekla Pekka. „To neznamená, že ho někdy není až dost - nebo dvakrát, třikrát dost. Pojďme. Můžeme chytit silovlak před campusem."
„No dobře." V Lemových očích zatančily pobavené jiskřičky, když pozoroval, jak se Pekka bleskově změnila z roztržité

profesorky v plánovače, který by od hodiny mohl sloužit na generálním štábu.
Dešťové kapky skropily Pekku, jakmile vyšla z budovy. Po deseti krocích byly její klobouk a kápě stejně mokré jako Lei-novy. Ignorovala déšť. Kuusaman. který nedokázal ignorovat déšť, měl smůlu, že se narodil na špatném ostrově.
„Jak ses měl?“ zeptala se, čvachtajíc kalužemi po boku manžela.
„Vlastně docela dobře,“ odpověděl Leino. „Myslím, že jsme udělali výrazný pokrok v zesílení pancéře behemotha proti paprskům těžkých zbraní.“
„Na tom přece už nějaký7 čas pracuješ,“ řekla Pekka. „O žádném pokroku jsi předtím nemluvil.“
„Je to úplně nová myšlenka.“ Než pokračoval, Leino se rozhlédl kolem, aby se ujistil, že nikdo není dost blízko, aby mohl poslouchat. „Běžný pancéř je jen ze železa, samozřejmě, nebo z oceli. Pokud je dostatečně vyleštěný, může odrazit paprsek nebo rozptýlit jeho žár do okolí tak, aby ho paprsek nepro-pálil, pokud nebude působit najedno místo dostatečně dlouho.“ Pekka přikývla. „Ovšem, tak se to vždycky dělalo, jistě. Ty jsi přišel na něco jiného?“
„Ano, právě to jsme udělali,“ řekl Leino nadšeně. „Vyšlo najevo, že když dáš dohromady vrstvu oceli, vrstvu speciálního porcelánu a další vrstvu oceli, dostaneš pancéř, který je mnohem odolnější než ty, které teď běžně používáme, a není o nic těžší.“
„Nemyslíš sendvič ze tří oddělených vrstev, že ne?“ zeptala se Pekka a mezi obočím jí naskočila zamyšlená vráska.
„Nedokážu si představit žádný porcelán tak speciální, aby se nedal snadno rozbít na kusy.“
„Máš absolutní pravdu. Myslím, že právě proto nikdo předtím nezvolil tento přístup,“ řekl Leino. „Celý vtip je v tom magicky spojit porcelán s ocelí po obou stranách, a udělat to tak, aby při tom ocel neztratila svou tvrdost a pružnost.“ Usmál se. „Musím pňznat, že jsme zničili spoustu vzorků, to ti povím. Ale teď si myslím, že jsme na to už přišli.“
„To bude dobré,“ řekla Pekka. „To bude obzvlášť dobré, jestli budeme také zataženi do šílenství, které teď řádí v Der-lavai.“
„To ano, ačkoli doufám, že k tomu nedojde,“ řekl Leino. .Ale zase máš pravdu - v té ostrovní válce, kterou vedeme s Gyongyosem, není pro behemothy příliš velké uplatnění.“
„Jejda!“ Pekka polohlasem zamumlala něco drsnějšího než Jejdal „Silovlak zrovna odjíždí. Teď budeme muset čekat čtvrt hodiny na příští.“
„Aspoň na nás nebude pršet,“ zabručel Leino. Každá stanice silovlaku v Kajaani - a pokud Pekka věděla, i každá stanice v Kuusamu - měla střechu, chránící před deštěm, plískanicemi a sněhem. Jinak by neměly smysl.
Pod přístřeškem se schovával i prodavač novin. Zamával na ně jejich svazkem. „Chcete si přečíst o ultimatu, která předal Swemmel z Unkerlantu Zuwayze?“
„Swemmelovi z Unkerlantu by se mělo přihodit něco nešťastného,“ zavrčel Leino. To mu však nezabránilo, aby nevytáhl pár hranatých měďáků a noviny si nekoupil. Posadil se na lavičku. Pekka usedla vedle něho.
„No vida!“ Leino pleskl dlaní do titulní stránky. „Všechna poliranični opevnění, všechny silové body do poloviny vzdálenosti od hranice k Bishe, právo umístit flotilu v přístavu Sa-mavva - a aby to Zuwayzané zaplatili. No, nechce málo.“
„ A to všechno pod trestem války, jestli Zuwayza odmítne,“ řekla Pekka smutně. „Kdyby to byl obyčejný člověk a ne král, stál by před soudem za vyděračství.“
Leino četl dál. „Vypadá to na další válku. Podle zprávy prostřednictvím krystalu z Bishy jejich ministr zahraničí řekl, že přijmout takový nespravedlivý požadavek je horší, než ho vznést. Jestli to neznamená, že Zuwayza bude bojovat, tak už nevím, co to znamená.“
„Přeju jim hodně štěstí,“ řekla Pekka tiše. „Já tak},“ odpověděl její manžel. ..Jenomže je fakt, že kdyby se ti chudáci vzdali, Swemmel by se mohl znovu pustit do Gyongyose. Prozatím bojují Gongové jenom proti nám, a tohle by jim zkomplikovalo situaci.“
„Kdyby těch pár ostrovů v Bothnijském oceánu leželo jinde, kdyby pár silových čar vedlo jiným směrem, neměli bychom s Gyongyosem žádný spor,“ řekla Pekka.
„Ale Gyongyos by měl pravděpodobně spor s námi,“ odvětil Leino. „Zdá se, že Gongové nacházejí v bóji potěšení.“
„Zajímalo by mě, co říkají oni o nás,“ řekla Pekka zamyšleným tónem. Ať to bylo cokoli, v Kajetánském hlasateli ani v ostatních kuusamských novinách se to neobjevilo.
K zastávce přišuměl silovůz. Průvodčí otevřel dveře. Vystoupilo pár lidí v kloboucích a kápích. Leino s Pekkou nastoupili. Oba vhodili do pokladničky po minci ze slitiny mědi a stříbra. Průvodčí přikývl a pohybem niky je vybídl, aby se posadili jako by to byla pouze jeho velkorysost, že je tu tolik míst na vybranou.
Když se vůz dal do pohybu. Pekka řekla: „Babička mi říkala, že když byla malá holčička, její babička jí říkala, jak byla vyděšená, když ona byla malá holčička a měla poprvé nastoupit do vozu poháněného zemskou energií. Přijel, vznášel se na ničem, a ona nemohla pochopit, proč nespadne nebo se nepřevrátí.“
„Nemůžeš očekávat, že dítě pochopí, jak fungují komplexní kouzla,“ odpověděl Leino. „Když na to přijde, v těch dobách byly zemské silové čáry novou věcí pro všechny, a nikdo je moc nechápal - i když si lidé mysleli, že ano.“
„Lidé si vždycky myslí, že vědí víc, než vědí,“ řekla Pekka. „Je to jedna z věcí, které z nich dělají lidi.“
Vystoupili u cesty, která vedla k jejich domu. Ve vzduchu nepoletovali žádní motýli. Nezpívali žádní ptáci. Pršelo. Kapky padaly ze stromů. Mokré větve jim je vrhaly do tváří, když stoupali do kopce, aby vyzvedli Uta od Pekkiny sestry.
Když se Elimaki objevila ve dveřích, vypadala usouženě.
Uto se. na druhé straně, zdál jako ztělesněná nevinnost. Pekka nemusela být odbornice na teoretické kouzelnictví, aby věděla, že vzhled může klamat. „Copak jsi provedl?“ zeptala se ho.
„Nic,“ odpověděl sladce jako vždycky.
Pekka pohlédla na sestru. Elimaki řekla: „Lezl do spíže. Převrátil pětilibrovou plechovku s moukou a pak se mi pokoušel

tvrdit, že to nebyl on. Mohlo by mu to taky vyjít, kdyby nebyl zanechal otisk nohy rovnou uprostřed vysypané mouk}' na podlaze.“
Leino se začal smát. Pekka také, proti své vlastní vůli. Ona a její muž nebyli jediní v rodině, kteří zbloudili z vyšlapaných cest. Potřepala Uta po vlasech a řekla: „Ujdeš dlouhou cestu synu -jestli se rozhodneme nechat tě naživu.“
Plukovník Dzirnavu nebyl šťastný. Pokud mohl Talsu říct, Dzirnavu nebyl nikdy šťastný. A jako spousta prostých lidí i jelgavský hrabě přenášel svou nespokojenost životem na každého ve svém okolí. Protože byl důstojník a šlechtic, vojáci jeho pluku mu nemohli říct aby šel a skočil se skály, jak by to byli určitě udělali, kdyby to byl obyčejný člověk jako oni.
„Vartu!“ zařval jednoho rána - řval podobně, jako kd}a si zpěvák prochází stupnice, aby si rozcvičil hlas. „Čert tě vem, Vartu, kde se sakra schováváš? Zvedni svou shnilou prdel a koukej okamžitě naklusat do mého stanu!“
„Čert tě vem, Vartu,“ řekl Talsu ozvěnou, když se plukovníkův sluha dal do běhu. Vartu po něm vrhl vzteklý pohled, než odhrnul závěs a vlezl do stanu, aby čelil hněvu svého představeného.
„Čím vám mohu posloužit, můj pane?“ zeptal se. „Čím mi můžeš posloužit?“ zahřměl Dzirnavu. „Čím mi můžeš posloužit? Můžeš chytit toho darebáka kuchaře a naservírovat mi k obědu jeho střeva. Dohlédneš na to? Dohlédneš na to, Vartu? Ten umaštěný zkurvysyn měl tu drzost naservírovat mi narychlo míchaná vejce. Jak, při silách nad námi, mám jíst narychlo míchaná vejce?“
Talsu pohlédl dolů na svůj vlastní cínový talíř, který obsáhoval obvyklou dávku kaše a stejně obvyklý kousek levné, vyčichlé klobás}'. Podíval se na svého přítele Smilsua, sedícího nedaleko na kameni. Tiše se zeptal: , Jak, při silách nad námi, ¦ mám jíst narychlo míchaná vejce?“
„Lžící?“ navrhl Smilsu. Jeho snídaně nevypadala o nic lákavěji než Talsuova.
„Tu bych měl.“ Talsu ji zvedl. „Teď ještě kdybych měl nějaká vejce.“
Smilsu smutně potřásl hlavou. „I kdyby ses třeba posral, kamaráde, nikdy nebudeš plukovník jako náš vynikající velitel pluku.“ Položil si prst ze strany na nos. „No jistě, i kdyby ses posral, nebudeš vubec žádný plukovník. Nemáš na to rodokmen.“
„Rodokmeny jsou dobré, když jsi kůň.“ Talsu sklouzl očima ke stanu hraběte Dzirnavu. „Nebo dokonce jen pro některé části koně.“ Smilsu se málem zadusil svým soustem. Talsu pokračoval: „Ale při výběru vojáků ...“ Teď zavrtěl hlavou on. ..Kdj'by nás vedl skutečný voják, byli bychom touto dobou už dole v Tricaricu, místo abychom se ještě pořád probíjeli těmi prokletými kopci.' Luskl prsty. „Vsadím se, že proto se taky smradlaví Algarvané nepokusili o skutečný protiútok.“ „Co proč?“ zeptal se jeho kamarád. „O čem to meleš?“ Talsu snížil hlas, aby ho mohl slyšet jenom Smilsu: „Kdyby na nás zrzouni pořádně udeřili, určitě by zabili spoustu důstojníků. Dříve nebo později by nám došli šlechtici, kteří by je nahrazovali na jejich místech. Pak bychom místo nich museli začít používat muže, kteří by věděli, co dělají. Pak bychom určitě dali Algarvanům na frak, takže to Algarvani raději nechávají tak, protože je to tak pro ně lepší a oni jsou chytří.“
„Mohl bys mit pravdu, kdybych si myslel, že Algarvani mají tolik pod čepicí.“ Smilsu se na svém kameni trochu napřímil, aby naznačil chvástavou pompéznost Algarvanů. Když se zase uvolnil, pokračoval: „A ty bys raději neměl říkat takové věci před nikým, koho dobře neznáš, nebo toho budeš dlouho litovat.“
Právě v této chvíli vyšel Vartu z Dzirnavuova stanu. Talsu i Smilsu ztichli. Talsu měl plukovníkova sluhu rád a celkem mu důvěřoval, ale ne natolik, aby před ním vedl velezrádné řeči.
Vartu kolem nich prošel, mumlaje si cosi pod vousy. O chvíli později ho uslyšeli, jak huláká na kuchaře. I kuchař se na něho zuřivě rozkřičel. Smilsu se usmál, pobaveně a soucitně zároveň. „Chudák Vartu,“ řekl. „Schytává to od obou stran.',,
„Stejně jako my všichni,',, odpověděl Talsu. „Od našich důstojníků a od Algarvanů.“
„Někdo ti dnes ráno nalil do piva ocet, to je jasný,',, řekl Smilsu. „Proč nejdeš a tak}' neseřveš kuchaře?“
„Protože by do mě vrazili dranžírovací nůž nebo by mě praštili po hlavě pánví,“ řekl Talsu. „Já takové věci nemám zapotřebí. Nejsem hrabě, ani jeho sluha.“
„Jo, to je fakt, hrabě nejsi,“ řekl Smilsu tak, že Talsu měl chuť praštit pánví po hlavě i jeho.
Po nevalné snídani začali jelgavští vojáci opět opatrně postupovat. Pobídky krále Donalitu, aby postupovali rychleji, pršely ze zázemí jako liják. Plukovník Dzirnavu je pečlivě četl a pokaždé obvinil své vojáky z toho, že nerespektují přání svého vladaře. Pak nařídil další nepatrný postup kupředu a zdálo se, že byl upřímně překvapen, když mu král Donalitu vzápětí poslal další nespokojenou depeši.
Algarvané se svým nepřátelům snažili znepříjemnit život ze všech sil. Krajina, kterou se Talsu a jeho kamarádi probíjeli, byla jako stvořená pro obranu. Jeden odhodlaný voják s tyčovou zbraní, který' si našel dobré, skryté stanoviště, mohl zadržet celou rotu. A tady byla spousta takových míst - a spousta odhodlaných Algarvanů, připravených je zaujmout. Každého takového zrzouna bylo třeba obejít po křídlech a vykouřit z jeho pelechu, což jejich pomalý postup ještě více zpomalovalo.
A Algarvané také zakopávali do země zápalná vejce a připojovali k nim nástražné dráty. Voják, který si nedával pozor kam šlape, se brzy seznámil s magickým ohněm. I to Jelgavany zpomalovalo, protože museli čekat, dokud proutkaři vejce neobjeví a nevyznačí bezpečné průchody kolem nich.
Většina zrzounů, kteří žili v horách, uprchla do nížin dál na západě. Ale pár lidí bylo stejně zatvrzelých jako jelgavští horalé. Talsu zajal holohlavého starého Algarvana s pyšným bílým knírem a chlupatýma nohama s revmatickými koleny vyčnívajícími pod okrajem jeho kiltu.
„Pohni sebou, dědku,“ řekl a udělal výhružné gesto zbraní. „Odvedu tě do našeho tábora, aby ti mohli položit pár otázek.“
„Ať tě sežere pes,“ zavrčel stařec jelgavsky s algarvským přízvukem. Přidal pár dalších nadávek v tomto jazyce, pak

přešel zpět do algarvštiny. Talsu algarvsky nerozuměl, ale pochyboval, že mu jeho zajatec skládá poklony. Naznačil mu znovu pohybem zbraně, aby sebou linul. Stařec s kletbami vykročil.
V táboře začal Talsuova zajatce vyslýchat unuděně vypadající poručík, který uměl algarvsky. Stařec odpovídal kletbami, nebo se to alespoň Talsuovi zdálo. Poručík přestal vypadat unuděně a začal se tvářit dotčeně. Talsu skryl úsměv. Nebylo mu proti mysli vidět důstojníka trpět, i když to bylo kvůli Algarvanovi.
Chystal se vydat zpátky do přední linie, když voják z jiné roty přivedl dalšího nadávajícího a proklínajícího zajatce. Talsu se zastavil a vykulil oči. Každý, kdo slyšel ty kletby, se zastavil a zíral. Zajatcem druhého vojáka (ty šťastný parchante, pomyslel si Talsu) byla dobře vypadající - velice dobře vypadající -asi pětadvacetiletá žena. Měděné vlasy jí splývaly do poloviny zad. Neměla revmatická kolena ani chlupaté nohy. Talsu je pečlivě zkontroloval, aby se o tom ujistil.
Její proklínání vytáhlo ze stanu i plukovníka Dzirnavu, který se tam v soukromí zabýval láhví, které jeho sluha říkal posilující prostředek. Podle toho, jak se kymácel, byl řádně posílený. Jeho oči potřebovaly chvíli, než spočinuly na zajatkyni. „Dobře, dobře," řekl, když ji konečně uviděl. „Copak to tady máme?"
„My tomu říkáme ženská," zamumlal nějaký voják nedaleko Talsua. „Ty jsi žádnou nikdy předtím neviděl?" Talsu zakašlal, aby se nahlas nerozesmál.
Dzirnavu se k ní těžkopádně dokolébal. Prohlédl si ji od hlavy kpatě, zjevně si představuje všechno, co skrývaly kilt s tunikou. I žena si ho změřila od hlavy k patám. Na její tváři bylo také vidět, co si myslí. Talsu by nechtěl, aby si kdokoli, nemluvě o dobře vypadající ženě, myslel takové věci o něm.
„Kde jsi ji našel?" zeptal se Dzirnavu vojáka, který ji přivedl do tábora. „Určitě provozovala špionáž proti nám, pokud se nemýlím."
„Pane, šla do malého stavení tam vpředu." Voják ukázal rukou. „Myslím si, že se odtud snažila odnést posledních pár věcí, než odsud definitivně uprchne."
Algarvská žena ukázala na Dzirnavu. „Kde jste našli jeho?" zeptala se vojáka, který ji zajal. Její jelgavština měla cizí přízvuk, ale byla plynná. „Řekla bych, že pod plochým kamenem, ale kde jste našli plochý kámen dost velký, aby se pod ním schoval?"
Jako většina Jelgavanů, i Dzirnavu měl světlou pleť. To dovolilo Talsuovi sledovat, jak se červeň šíří od jeho býčí šíje ke kořínkům vlasů. „Je to špiónka," vyštěkl. „Musí to být špiónka. Odveďte ji do mého stanu." V jeho šedých, krví podlitých očích temně zablýsklo. „Povedu její výslech osobně."
Talsu si pomyslel, že to může znamenat jen jednu jedinou věc. Na okamžik mu Algarvanky přišlo líto. i když by mu nevadilo, kdyby ji měl on sám. Ale Dzirnavův „výslech" nejspíš skončí její smrtí - a přitom se stejně nic nedoví.
Po chvíli voják, který ji zajal, vyšel ze stanu. V jeho tváři byla zvláštní směs vzrušení a znechucení. „Musel jsem ji držet, zatímco ji přivazoval na postel," ohlásil. Pak dodal: „Přivázal ji tak, že leží na břiše."
Stejně jako jeho kamarádi, i Talsu smutně zavrtěl hlavou. „Na to je škoda ženské, zvlášť takové pěkné," řekl. „Jestli mu jde o tohle, mohl by to dělat místo ní s chlapečkem."
„Důstojníci se baví," řekl jiný voják, „a sami si vybírají, jak se budou bavit."
Protože se o tom Talsu nemohl přít, vydal se na zpáteční cestu. Neušel daleko, když algarvská žena vykřikla. Zněla v tom spíš urážka než bolest. Ať to bylo cokoli, nebyla to jeho věc. Pokračoval v chůzi.
Když se vrátil do ležení na večeři, do stanu velitele pluku ještě nikdo nevešel ani z něho nevyšel od té doby, kdy odešel. „Měl bys slyšet, jak mi vynadal, když jsem se ho před hodinou ptal, jestli něco nepotřebuje," řekl Vartu.
„Zrzka tam ještě křičí?" zeptal se Talsu. Plukovníkův sluha zavrtěl hlavou. Talsu vzdychl. Možná přišla na to, že jí křik k ničemu není. Možná také, že už nebyla ve stavu, aby mohla křičet. Podle toho, co o Dzirnavovi věděl, tohle bylo pravděpodobnější. Postavil se do fronty na večeři. Jestli Dzirnavu vynechá kvůli svému potěšení jedno jídlo, vůbec mu to neuškodí. Ze stanu se neozýval vůbec žádný zvuk. Talsu se uložil ke spánku a rychle usnul.
Když se příštího jitra probudil, plukovníkův stan byl stále tichý. Když se Vartu opatrně zeptal, jestli si hrabě přeje snídani, nikdo neodpověděl. Sluha-ještě opatrněji nahlédl dovnitř. Náhle uskočil a přitiskl si ruku k ústům. Dostal ze sebe jediné slovo: „Krev!"
Talsu se vrhl ke stanu, stejně jako všichni ostatní, kteří Vartua uslyšeli. Uvnitř ležel nahý a odporný hrabě Dzirnavu, napolo na posteli, napolo na zemi a hrdlo měl prořízнuté od ucha k uchu. Krev nasákla do prostěradel a do hlíny. Po Algar-vance nebylo ani stopy, ani známky po tom, že tady kdy byla, až na provazy, přivázané k rohům postele.
„Úkladná vražednice!" vydechl Vartu. „Byla to úkladná vražednice!"
Nikdo se s ním nehádal, alespoň ne nahlas, ale jejich výrazy byly výmluvné. Talsu předpokládal, že když Dzirnavu vyčerpáním usnul, ženě se podařilo osvobodit, a pak nalezla nástroj, kterým vykonala svou pomstu. Zajímalo by ho, jak se jí pak podařilo uprchnout. Možná se dokázala proplížit kolem hlídek. Nebo snad, výměnou za mlčení, poskytla někomu něco z toho, co si Dzirnavu vzal násilím. Každopádně byla pryč.
Smilsu měl poslední slovo. Schoval si ho, až byli s Tal-suem cestou na frontu sami: „Při silách nad námi, Algarvané by nechtěli zabít Dzirnavu. Ti museli doufat, že bude žít věčně. Teď možná dostaneme velitele pluku, který bude vědět, co dělá." Talsu to uvážil a pak vážně přikývl.
Garivaldovy obnošené kožené boty čvachtaly blátem. Podzimní deště v jižním Unkerlantu proměnily všechno v bažinu. Jaro, když roztál sníh nashromážděný za celou zimu, bývalo ještě horší - ačkoli rolník tímto způsobem neuvažoval. Tak tomu bylo každý rok. Pro Garivalda to bylo prostě součástí života.
Popravdě řečeno, byl vcelku spokojený s tím, jak rok proběhl. Inspektoři krále Swemmela odešli a už se nevrátili, a v jejich patách se neobjevili žádní Verbíři z odvodní komise. Vesničané v Zossenu sklidili úrodu před příchodem dešťů. Waddo, jejich mizerný starosta, spadl ze střechy, když ji opravoval, a zlomil si kotník. Stále ještě kulhal o berlích. Ne, vůbec to nebyl tak špatný rok.

I prasata oceňovala tento rok, nebo alespoň ten déšť. Celá vesnice teď pro ně byla jediným bahništěm. Oceňovala i Garivalda, když jim házel z koše řepný chrást. Jediná potíž byla, že si každé prase myslelo, že na jeho sousedy připadly lepší kousky, což mělo za následek spoustu chrochtání, kvičení a chňapání jednoho po druhém.
Kuřatům nasypal Garivald zrní. Kuřata neměla ráda déšť, jak dosvědčovalo jejich zplihlé peří. Spousta jich vyhledala úkryt v selských obydlích. Některá z nich dělala hluk a nepořádek i v jeho domě. Až jeho ženu dostatečně otráví, Annore na nich vykoná svou pomstu sekerou na špalku.
Až přijdou vánice, všechna zvířata vyhledají úkryt v domech. Kdyby to neudělala, zmrzla by. Teplo, které vydávala, pomáhalo udržet naživu i vesničany. A po chvíli nos přestal vnímat zápach. Garivald se zachechtal. Kdyby ti nafoukaní inspektoři přišli v zimě, stačilo by, aby strčili nos do kteréhokoli domu, jednou se nadechli a utekli by zpátky do Cottbusu s ocasem staženým mezi nohy.
Syrivald si hrál v blátě, když se Garivald vrátil. „Ví maminka, že jsi tady venku?' zeptal se.
Syrivald přikývl. „Poslala mě ven. Říkala, že ji bolí hlava z toho, jak jsem dráždil kuřata.“
„ Ano?“ Garivald se zasmál. „No, tomu věřím. Občas dráždíš i nás.“ Syrivald se zašklebil, mylně to pokládaje za poklonu. Obraceje oči v sloup, Garivald vešel do domu. I když byl Syrivald venku, mezi kuřaty panovala vřava. Leuba mezi nimi lezla po podlaze a pokoušela se je chytat a trhat jim pírka z ocasu. Garivaldova dcerka to považovala za náramné povyražení, ale kuřata na to měla odlišný názor.
„Klovnou tě,“ varovala Annore Leubu.
Za dva roky by možná Leuba věnovala varování nějakou pozornost. Teď mu však ani nerozuměla. Matčin tón pro ni mohl něco znamenat, ale ne když byla zabraná do své hry. , Jvla-ma,“ řekla šťastně a pustila se za nejbližším kuřetem. Kuřata byla mnohem rychlejší než ona, ale ona v sobě měla cílevědomost, která jim chyběla. Garivald k ní vykročil, aby ji zvedl ze země, když sejí podařilo chytit slepici za ocas. Slepice zděšeně zakdákala. O zlomek sekundy se rozplakala Leuba. Slepice ji samozřejmě klovla.
„No, tak to vidíš,“ řekl Garivald, zvedaje Leubu z podlahy. Leuba pochopitelně nic takového neviděla. Co viděla ona, bylo to. že si pěkně hrála a pak ji najednou jedna z jejích hraček klovla. Garivald se podíval na malou ranku na její paži. „Myslím, že to přežiješ,“ řekl. „Přestaň ječet jako opařená kočka.“
Pomalu se uklidnila, ne pro to, co jí říkal, ale proto, zeji držel v náručí. Když ji opět postavil na zem, pustila se čile za dalším kuřetem. Tentokrát ji naštěstí pro ni zpozorovalo a uniklo jí„Je tvrdohlavá,“ řekl Garivald.
Annore na něj vrhla postranní pohled. „Po kom si myslíš, že to má?“
Garivald zabručel. Nemyslel si o sobě, že je tvrdohlavý, snad jen tolik, jak člověk musí být. má-li tvrdě dobývat živobytí z půdy. „Co je k večeři?“ zeptal se své ženy.
„Chleba,“ odpověděla. „A to, co zbylo v hrnci od včerejška: hrách, zelí, řepa a trocha soleného vepřového pro chuť.“
„Je nějaký med na chleba?“ zeptal se. Annore přikývla. Znovu zabručel, tentokrát spokojeně. „Nu, to nebude špatné. Včera to bylo dobré, takže by to mělo být dobré i dnes.“ Sedl si na lavici u stěny. „Nalož mi trochu.“
Annore plnila střívka mletým masem, vyrábějíc klobás}'. Odložila svou práci stranou, vzala misku a lžíci, přešla k železnému hrnci visícímu nad ohništěm, naplnila misku a podala ji Garivaldovi. Pak se vrátila k polici, ukrojila kus černého chleba, vzala hrnek s medem a také mu to přinesla.
Rozlomil chléb, namočil ho do medu a dal se do jídla. Annore se vrátila ke své práci. Garivald snědl trochu dušené zeleniny s masem a pak další kousek chleba. „Ve městech,“ řekl, „dělají mouku, ze které mohou péct bílý chléb, nejenom černý nebo hnědý.“ Pokrčil širokými rameny. „Nevím, proč se s tím namáhají. Podle toho co jsem slyšel od lidí, kteří ho jedli, není o nic lepší než jakýkoli jiný chléb.“
„Lidé ve městech budou dělat všechno podle módy,“ řekla Annore a Garivald přikývl. Lidé v zemědělských osadách, v nichž žila většina Unkerlanťanů, chovali hlubokou nedůvěru ke svým městským bratránkům. Annore pokračovala: „Jsem ráda, že žijeme stejně jako naši prarodiče. Proč si přidělávat nové potíže?“
Garivald opět přikývl. „To je pravda. Vůbec nelituji, že tady blízko nejsou žádné silové čáry, nebo že Waddo nemá ve svém domě krystal. Co bys mohla jeho prostřednictvím slyšet? Jenom špatné zprávy a rozkazy z Cottbusu.“
„Rozkazy z Cottbusu jsou špatné zprávy,“ řekla jeho žena, a on znovu přikývl.
„Jo. Kdyby někdo odtamtud mohl Waddovi říct, co má udělat, on by šel a udělal to bez ohledu na to, jak špatné by to bylo pro vesnici,“ řekl. „Waddo je jeden z těch lidí, kteří kopou do každého zadku pod sebou a líbají každý zadek nad sebou.“
Čekal, až Annore odpoví. Ale ona mlčela; hleděla škvírami v zavřených okenicích do deště. Po chvíli okenice otevřela, aby lépe viděla. Překvapeně řekla: „Kořenář Herpo je tady. Zajímalo by mě, co ho to napadlo - přijít sem uprostřed dešťů.“
„Některé z těch lidí prostě svrbí nohy - chodí kdy chtějí a kam chtějí,“ řekl Garivald. „Nikdy jsem to nechápal; já jsem vždycky rád, když mohu zůstat tam, kde jsem.1' Ale spěšně dojedl, zatímco Annore uložila Leubu do její postýlky a nasadila si klobouk a dešťovou kápi. Chystali se spolu za Herpem, ale Leuba se vztekle rozkřičela. Annore se s mučednickým výrazem vrátila k děvčátku.
Polovina lidí z vesnice už byla venku, aby si promluvili s Herpem. Navzdory tomu, co Garivald řekl o krystalu a o tom, že je rád tam, kde je, toužil po novinkách a klepech, které přinášel obchodník s kořením, a nebyl zdaleka jediný. A Herpo měl novinky: „Jsme zase ve válce,“ řekl. „Kdo je to teď?“ zeptal se někdo. „Forthweg?“ ‚JSTe, s Forthwegem jsme už bojovali,“ řekl jiný vesničan a pak nejistě dodal: „Nebo ne?“
„Nechte mluvit Herpa,“ řekl Garivald. „Pak to budeme vědět.“„
„Děkují, příteli,“ řekl kořenář. „Řeknu vám všechno, a pak si odpočinu. Jsme ve válce,“ - dramaticky se odmlčel - „s černým národem nahoře v Zuwayze.“ Ukázal k severu.
„S černým národem!“ řekla nějaká babka pohrdavě. „Nech si své lži pro lidi, kteří jim věří, Herpo. Příště nám řekneš, že

jsme ve válce s modrým národem támhle nebo se zeleným národem támhle“ Smějíc se vlastní chytrosti, ukázala rukou nejprve k východu a pak k západu.
Ale šedovlasý muž řekl: „Ne, Uote, ti černi lidé jsou skuteční. Pár jich bylo v mé rotě za Šestileté války. Byli docela stateční, to ano, ale věřili byste, že jsme je museli naučit aby si oblékali šaty? Jejich země je tak horká, říkali, že tam všichni chodí úplně nazí, i ženy.“ Usmál se jakoby při vzpomínce na něco příjemného.
Uotina tvář vypadala jako zkysané mléko. „Ty mlč, Agene! To je nápad!“ řekla. Garivald si nebyl jist, jestli nesouhlasila s tím, že Agen měl tu odvahu říct jí, že se mýlí, nebo s lidmi -zvláště ženami - kteří chodí nazí. Pra\>děpodobně s obojím, pomyslel si.
Herpo řekl: „O té nahaté záležitosti já nic nevím, ale vím, že s nimi bojujeme. Počítám, že je spláchneme stejně rychle jako Forthwegany.“ Pohlédl po očku na Uote. „Řekneš mi, že Forthwegané také nejsou skuteční'?“
Dívala se, jako by si přála, aby skuteční nebyli. Ale místo aby mu odpověděla, vychrlila další nadávky na Agena. On to byl, kdo ji přivedl do rozpaků před jejími sousedy. Sklonil hlavu a nechal po sobě její nadávky sklouzávat jako dešťové kapky. Pod širokou obrubou svého klobouku se zubil.
„Spolu se zprávami,“ řekl Herpo, „jsem přivezl skořici, hřebíček, zázvor, sušený pepř po kterém budete mít jazyky jako v ohni, a to všechno lacinější, než byste kdy hádali.“
Garivald párkrát ochutnal pálivý pepř a nenalezl v něm žádnou zálibu. Koupil pár kousků skořicové kůry a trochu práškového zázvoru a vydal se domů.
„To ^lepší zimní pečivo,“ řekla Annore. když jí ukázal, co koupil. Leuba se mezitím uklidnila a už zase honila drůbež.
Jeho žena pokračovala: „A co bjia ta velká novina? Konejšila jsem dítě a neslyšela jsem ji.“
„Nic důležitého.'„ Garivald znovu pokrčil rameny. „Jsme zase ve válce, to je všechno.“
István se procházel po pláži. Mrchožrouti už ožrali většinu masa z kostry kuusamského draka, který spadl na zem. Jeho lebka na něho zírala prázdnými důlky. Vycenil na ni zuby v zuřivém šklebu; Gyongyosan mohl pocítit strach, ale nikdy by ho nedal najevo.
Spousta dračích tesáků chyběla. Někteří z Istvanových kamarádů je nosili jako upomínku na zahnání Kuusamanů. Většina z nich je však prodala Obudanům. Protože ostrované neovládali umění létat na dracích, měli poněkud přehnané mínění o tom, jak mocné kouzlo to vyžaduje a jak mocný talisman je dračí zub.
István se zasmál a hodil plochý kamínek do moře. Každý, kdo někdy vykydával dračí sračky, o tom věděl víc. On o tom věděl své; Obudané ve své nevědomosti ne.
Napadlo ho, jestli by neměl použít kámen, aby vyrazil pár zbývajících tesáků pro sebe. Pak pokrčil rameny a pokračoval ve své procházce po pláži. Peníze pro něho tady na Obudě znamenaly jen málo; nemohl si za mnoho koupit. A ženy, jak slyšel, nemohl dostat za dračí zub: ten chtěli jejich mužské protějšky.
Jedna z vln olízla mírně se svažující písek dále než její družky. Musel uhnout, aby mu nezářila boty. Ale stále nebyla příliš velká. Venku na moři tančily obudské rybářské čluny. Jejich plachty byly pomalované jasnými barvami, aby byly viditelné z velké vzdálenosti. István je okouzleně pozoroval. Nikdy předtím si nic takového nedovedl představit, protože vyrostl v horském údolí.
Bothnijský oceán byl nyní klidný, ale také si nikdy předtím nedokázal představit, jak vypadá, když se rozbouří. Vlny se vrhaly na pobřeží jako divoká zvířata a jen neochotně se vracely zpátky, jako kdyby sebou chtěly stáhnout Obudu dolů pod vodu. Tehdy se zdálo, že mají i zuby, velké bílé zuby, které se snažily rvát kusy pevniny.
Zavrtěl hlavou - stával se z něho stejný blázen jako byli Obudané. Jejich jazyk měl snad nekonečné množství slov k pojmenování a popisu různých druhů vln. Gyongyoština, jako každý rozumný jazyk, vystačila s jedním. Sníh, pomyslel si István, snili stál za podrobný popis. Ale Obudané sníh vídali jen zřídka.
Istvanův pohled upoutala červená, žlutá a černá mušle. Sehnul se a zvedl ji. Obuda se pyšnila množstvím barevných mušlí, a každá z nich měla jiný vzor. Takové nikdy předtím také neviděl. Doma, v jeho údolí, měli šneci obyčejné hnědé ulity. Jediná dobrá věc, která se o těch šnecích dala říct, bylo to, že byli dobří k jídlu, když se usmažili s česnekem a houbami.
Seržant Jokai se na něho zřítil jako horská lavina. „Dobře, že vás zase vidím, vaše magnificence,“ zavrčel starý seržant. „Teď můžete jít a ustlat si svůj kavalec tak, jak vás to učila armáda, a nějak vás to učila maminka, jestli vás to učila ona a ne nějaký kozel v lapáku.“
Istvána musel vynaložit značné úsilí, aby jeho tvář zůstala bezvýrazná. Silou wle se mu to podařilo. Gyongyosané neměli rádi kozly, považovali je za nečisté kvůli jejich stravovacím návykům a jejich lascivitě. Kdyby Jokai Istvána takto urazil v civilním životě, byla by z toho rvačka, ne-li rodová msta. Ale seržant byl Istvanův nadřízený - tim vlastně jeho momentální klanový starší - a proto to od něho musel strpět.
„Je mi velice líto, seržante,“ řekl hlasem tak bezvýrazným jako jeho rysy. „Myslel jsem, že jsem po sobě nechal všechno v pořádku, než jsem odešel na svou ranní vycházku.“'
Jokai zakoulel očima. „Vaše lítost nevytáhne káru z bláta. Ani to, když budete myslet, nevytáhne káru z bláta, zvlášť když v tom nejste moc dobrý - a to nejste. Týden práce při čištění dračích ohrad pomůže víc vašemu malému mozečku, aby dělal to, co má dělat. A jestli ne, najdeme pro vás něco opravdu zajímavého.“
„Seržante!“ řekl István žalostně. Jokai po něm šel už předtím, ale nikdy ne tak jako teď. Seržanta žralo něco jiného, pomyslel si István. Ale ať to bylo cokoli, Jokai to přehrál na něho podle systému padajícího hovna. Mohl to udělat, protože na to měl hodnost.
„Slyšel jste,“ řekl. „Týden, a děkujte hvězdám, že to není víc. Horská opice by tady odvedla lepší práci než vy.“
Přít se s ním by přivedlo Istvána do ještě horšího průšvihu. S povzdechem se vrátil do kasáren, aby zkontroloval a napravil škody. Nikdo z jeho kamarádů se sním nechtěl setkat pohledem. Tomu rozuměl. Kdyby mu projevili nějakou sympatii, seržant Jokai by se mohl projít oběma nohama i po nich. Přesně jak István očekával, narovnání malého

záhybu na přikrývce mu zabralo jen pár sekund. Kdyby byl Jokai slušný člověk, ani by si toho byl nevšiml. Ale možná ho trápily hemeroidy. Nejspíš to musely být velké hemeroidy, protože byl veliký ...
István si povzdechl. Mohl považovat seržanta Jokaie za smradlavého kozla podle své libosti, a stejně to na věci nic nezmění. Jediné, na čem záleželo, bylo to, že Jokai byl seržant a on ne.
Jokai zkontroloval upravený kavalec a bručivé přikývl. „Teď se hlaste u Turula. Buď do týdne vylepší vaši povahu, nebo si budete přát, abyste se b)'l nikdy nenarodil.“ István už k tomu začínal mít sklon. Jokai dodal: „A já na vás také dohlédnu - nemyslete si, že ne. Rozumíte, co vám říkám, vojáku?“
„Ano, seržante,“ řekl István jedinou věc. kterou mohl říct. Jokai odešel. István doufal, že si snad najde někoho jiného, na kom si vylije svůj vztek. Neštěstí miluje společnost. Kromě toho by měl o to méně práce.
Tuml štěbetal jako kvočna na vejcích, když se u něho István přihlásil. „Čekal jsem, až mi Jokai někoho najde, aby mi pomohl stěmi zatracenými bestiemi,“ řekl starý ošetřovatel draků. „Jak se stalo, že tentokrát vybral vás?“ „Byl jsem tam,“ odpověděl István hořce. „No jo, no jo,“ řekl Turul. „Teď jste tady. Nebude to konec světa, i když to tak chvíli bude smrdět. A až tu práci budete chvilku dělat, ani si toho nevšimnete.“
„To možná vy,“ řekl István, čemuž se ošetřovatel draků jen zasmál. István si nemyslel, že žertoval; po tolika letech mezi rtutí a sírou, dračím ohněm a dračími výkaly, jak vůbec mohl Turul ten smrad vnímat?
Istvanův vlastní cit pro zápach v této chvíli fungoval lépe, než se mu zamlouvalo. On i Turul stáli po větru od ohrad dračí farmy. Kromě obvyklého zápachu síry z jejich krmiva a hnoje vnímal rovněž jejich vlastní silný hadí zápach.
Dva z draků, velcí samci, začali syčet a pak řičet jeden na druhého. Roztahovali svá křídla ve snaze zapůsobit na protivníka co největším a nejpůsobivějším dojmem. Řetězy, které je přidržovaly k železnému poutacímu kůlu, chřestily a řinčely.
Ostatní draci začali rovněž hlasitě syčet. Překřikuje rostoucí vřavu, István se zeptal: „Mohou se uvolnit? Mohou začít chrlit plameny?“ Věděl, že to zní úzkostlivě. Nemohl si však pomoci.
„Ať to raději nezkoušejí,“ řekl Turul rozhorleně. Vzal tyč se železným bodcem, podobnou jako používali dračí letci, ale s delší násadou, a vykročil proti bližšímu samci. Drak otočil svoji ošklivou hlavu na liadím krku a zahleděl se na něj svýma studenýma zlatýma očima. Navzdory ochrannému oděvu ho mohl spálit na popel.
Ale drak nic takového neudělal. Turul na něho zařval, výkřik beze slov, ale připomínající skřeky, kterými se draci častovali navzájem. Samec zasyčel a zamával křídly. István žasl, že náraz větru od křídel Turala nepovalil na zem.
Starý ošetřovatel draků znovu vykřikl. Udeřil draka železným bodcem do špičky čenichu. A stejně jako se veliký zuřivý pes vzdává malému psíkovi, který se mu naučil vládnout když byl štěnětem, drak, cvičený od narození poslouchat malého člověka, se opět podřídil.
István obdivoval Turulovy nervy a jeho odvahu, aniž by měl chuť je napodobovat. Ošetřovatel se vydal mezi ohrady, aby zpacifikoval druhého svářícího se draka. Z jeho tlamy vyfoukl dým. Turul ho opět udeřil, silněji než jeho kolegu.
„Tohle nedělej!“ zařval. „Na to vůbec nemysli! Uděláš to jenom, když ti to nařídí tvůj letec, jinak ne. Slyšíš'?“' Práskl Drak ho zjevně styšel. Přikrčil se skoro jako štěně, které si uvědomuje, že udělalo v domě loužičku. István na to uchváceně zíral. Turul vydal pár dalších výkřiků beze slov. Až když si byl jistý, že obnovil svou vládu nad zvířaty, vrátil se k Istvanovi.
„Nemyslel jsem si, že jsou dost bystří, aby takhle pošlouchali,“ řekl István. „Vy jste je vážně přinutil, aby se chovali slušně.“
„Chytrost stim nemá vůbec nic společného,“ odpověděl Turul. „Draci nejsou moc chytří. Nikdy neb)di. A nikdy nebudou. Co tihle parchanti jsou, to je vycvičení. Kdyby nebyli, nemohli bychom na nich vůbec létat. Museli bychom je pozabíjet stejně jako ostatní havěť. Ať visím, jestli si občas nemyslím, že by to bylo nejlepší.“
„Ale vy jste jeden z lidí, kteří je cvičí,“ zvolal István.
„Chtěl byste být bez práce?“
„Občas,“ řekl Turul, čímž znovu Istvána překvapil. „Věnuješ výcviku draků tolik práce, a co za to dostaneš? Sračky a oheň a skučení, to je všechno. Kdybys je pořádně nevycvičili, ty prokleté potvory by tě sežraly. Jo, jsem dobrý v tom, co dělám, o tom není sporu. Ale když na to přijde, mládenče, tak co? I kůň, který' není nejchytřejší zvíře na světě, se s tebou spřátelí. Drak? Nikdy. Draci znají žrádlo a znají bodec, a o tom to je. Je to únavné.“
„Co byste dělal, kdybyste nebyl ošetřovatel draků?“ zeptal se István.
Nyní na něho Turul pohlédl. „O tom už nějaký čas přemýšlím. Nevím, teď zrovna ne. Myslím, že bych skončil jako hrnčíř nebo truhlář, nebo něco takového. Bydlel bych v nějakém malém městě, měl bych tlustou ženu, která by stárla se mnou, a děti, a možná - pravděpodobně - teď už i vnoučata. Takhle nemám žádné, o kterých bych věděl, ledaže by se mé semeno ujalo v některé z těch štětek, které jsem za ta léta měl.“
István znovu dostal obsáhlejší odpověď, než očekával. Turul rád mluvil, a zdálo se, že už dlouho neměl nikoho, kdo by ho poslouchal. István položil další otázku: „Bylo by to lepší nebo horší než to, co máte teď?“
„Jak to mám vědět?“ řekl starý ošetřovatel draků. „Bylo by to jiné, to je všechno, co ti mohu říct.“ Síť vrásek kolem očí se prohloubila, když. je přivřel. „Ne, to není všechno, co ti mohu říct. Ta druhá věc, kterou ti mohu říct, je to, že jsou tady spousty a spousty dračího hnoje, a ten nezmizí sám od sebe. Vezmi si chrániče a dej se do toho.“
„Provedu,“ řekl István. „Jenom jsem čekal, až to tady skon„!¦ číte.“ To bylo dost blízké pravdě. S povzdechem si odešel pro výstroj a nářadí.
Hajjaj stál před královským palácem vBishe a sledoval přehlídku unkerlantských zajatců, klopýtajících kolem. Unkerlanťané na sobě měli stále své šedivé tuniky a vypadali užasle nad tim, že Zuwayzané zajali je. místo aby tomu bylo naopak. Být hnán nahými zuwayzskými vojáky se jim zdálo stejně de-moralizující jako být terčem pošklebků nahých zuwayzských civilistů.
Za zajatci pochodovali zuwayzští vojáci ve vyřízených řadách. Civilisté je zdravili a hlučně jim provolávali slávu, k

čemuž se Hajjaj s potěšením připojil. Strhlo ho to, jako by to byl příboj, dorážející na pláž na mysu Hadh Faris, nejsevernějším výtěžku celého kontinentu.
Jakási žena se k němu otočila a řekla: „Jsou pořádně oškliví, tihle Unkerlanťané. Nosí šaty proto, že jsou tak oškliví: aby je nikdo nemohl vidět?“
„Ne,“ odpověděl zuwayzský ministr zahraničí. „Oblékají se. protože v jejich království je velmi chladno.“ Věděl, že Unkerlanťané a ostatní národy Derlavai mají víc důvodů pro oblékání se než jenom počasí, ale navzdory jeho studiím a zkušenostem mu ryto důvody nedávaly žádný smysl, a určitě by nedávaly žádný smysl ani jeho krajance.
Ale jak se zdálo, nemusel se vubec obtěžovat s mluvením. Žena sledovala svůj vlastní tok myšlenek: „A ani nejsou jenom oškliví. Jsou taky mizerní bojovníci. Každý se jich tolik bál, když taille válka začala. Myslím si, zeje můžeme porazit.“
Zjevně nevěděla, s kým mluví. Hajjaj řekl jen: „Snad se ukáže, že máte pravdu, má paní.“ Byl rád - měl radost - že Zuwayzané zvítězili ve své první bitvě se silami krále Swemmela. Naneštěstí však věděl příliš mnoho, aby si mohl myslet, že jedno takové vítězství vyústí ve vítěznou válku. Jen párkrát v životě si přál, aby byl nevědomější, než byl. Toto byla další z těchto zřídkavých příležitostí.
Další houf zajatců pochodoval sklíčeně kolem paláce. Lidé je zuwayzsky proklínali. Starší muži a ženy v davu, kteří chodili do školy, ještě když Zuwayza byla provincií Unkerlantu, proklínali zajaté vojáky v šedivých tunikách v jejich vlastním jazyce. Ti staří lidé se učili unkerlantsky ve škole a dělalo jim potěšení použít to, co se tehdy museli naučit.
Následovali další zuwayzští vojáci, tentokrát na velbloudech. Podle hlášení, která došla do Bishy, sehráli jezdci na velbloudech důležitou roli při vítězství nad Unkerlantem. I na poněkud chladnějším jihu byla Zuwayza pouštní zemí. Velbloudi dokázali zdolat terén, který vzdoroval koním, jednorožcům a behemothům. Tím, že se v kritické chvíli objevili Unkerlanťa-nům na křídle, způsobili mezi nimi jezdci na velbloudech nejprve zmatek a pak i paniku.
Někdo poklepal Hajjajovi na rameno. Ohlédl se a spatřil jednoho ze sluhů krále Shazliho. Muž s úklonou řekl: „Smím poprosit Vaši excelenci? Jeho Veličenstvo si přeje setkat se s vámi v soukromém přijímacím salónku hned jak skončí přehlídka.“
Hajjaj opětoval úklonu. „Přání Jeho Veličenstva je mým potěšením,“ odvětil zdvořile, i když ne zcela přesně. „Budu tam v určenou dobu.“ Sluha se uklonil a spěšně se vzdálil.
Jakmile přejel kolem paláce poslední Ukořistěný vrhač vajec, vešel Hajjaj do paláce a zamířil relativním chládkem do místnosti, kde se tak často radil se svým panovníkem. Shazli ho tam očekával. Stejně tak nezbytné koláčky, čaj a víno. Hajjaj vychutnával rituály a rytmus své rodné země; na jeho vkus Unkerlanťané a Algarvané vždycky neslušně spěchali. Ale byly chvíle, kdy spěch byl nezbytný, i když neslušný.
Shazli měl stejný pocit. Přerušil zdvořilou nezávaznou konverzaci nad občerstvením ihned, jakmile to bylo společensky únosné. „Co teď, Hajjaji?“ zeptal se. „Dali jsme Swemmelovi pořádný pohlavek. Ať od nás Unkerlanťané chtějí cokoli, ukázali jsme jim, že za to budou muset draze zaplatit. Totéž jsme ukázali zbytku světa. Můžeme teď doufat, že si nás zbytek světa všimne?“ „Ó ano, Vaše Veličenstvo, zbjtek světa si nás všiml,“ odvětil Hajjaj. „Dostal jsem gratulace od vyslanců několika království. A každá z těchto gratulací končila upozorněním, že je to pouze osobní nota a neznamená jakoukoli změnu politik}' ze strany jejich panovníků.“
„Co musíme udělat?“ zeptal se Shazli hořce. .„Když potáhneme na Cottbus a vydrancujeme ho, přinese nám to pomoc, kterou potřebujeme?“
Hajjajův hlas byl suchý: „Když potáhneme na Cottbus a vydrancujeme ho, budou potřebovat pomoc Unkerlanťané. Ale neočekávám, že k tomu dojde. Neočekával jsem ani tak dobré zprávy, jaké jsme už dostali.“
„Jste profesionální diplomat a tudíž profesionální pesimista,“ řekl Shazli. Hajjaj sklonil hlavu, připouštěje to. Jeho panovník pokračoval: „Naši důstojníci říkají, že Unkerlanťané útočí menšími silami, než očekávali. Možná se nás pokoušeli překvapit. Ať je to jak chce. neuspěli a draze za svůj neúspěch zaplatili.“
„Swemmel má ve zvyku zaútočit dřív, než je plně připraven,“ odvětil Hajjaj. „Stálo ho to spoustu ztrát ve válce s jeho bratrem, uvrhlo ho to do té nesmyslné války s Gyongyosem a teď mu to znovu uškodilo.“
„Jenom proti Forthwegu mu to vyšlo,“ řekl Shazli. „Většinu práce proti Forthwegu odvedlo Algarve,“ odpověděl Hajjaj. .„Všechno. co Swemmel udělal, bylo to. že skočil na mrtvolu a urval si kus masa. Samozřejmě, to je to, co chce udělat i s námi.“
„Zaplatil krví,“ řekl Shazli stejně zuřivě jako kterýkoli válečnický princ v zuwayzských dějinách, plných lupičů a zbojníků. „Zaplatil krví, ale žádné maso za to nedostal.“
„Ještě ne,“ řekl Hajjaj. „Jak říkáte, rozbili jsme jednu un-kerlantskou armádu. Swemmel za ní pošle další. Nedokážeme shromáždit tolik mužů. ať se budeme snažit sebevíc.“
„Vy nevěříte, že můžeme zvítězit?“ Král Shazli vypadal zraněně.
„Zvítězit?“ Hajjaj zavrtěl svou šedivějící hlavou. „Ne jestli Unkerlanťané vytrvají. Kdyby vám některý z našich důstojníků říkal něco jiného, řekněte mu, že vykouřil příliš mnoho hašiše. Má naděje. Vaše Veličenstvo, spočívá v tom, že dokážeme Un-kerlanťanům způsobit dostatečné škody, abychom přišli o méně toho, co je naše, než po nás požadují a nedovolili jim spolknout nás, jak to učinili předtím. Ani to, soudím, nebude snadné, protože král Swemmel vykřikoval, že chce vládnout v Bishe.“ „Generálové skutečně mluví o vítězství,“ řekl Shazli. Hajjaj se uklonil ve svém křesle. „Vy jste král. Vy jste vládce. Vy jediný rozhodnete, komu věřit. Jestli jste ve mně ztratil důvěru, stačí říct jediné slovo. V mém věku budu rád, když složím břemeno svého úřadu a odeberu se do ústraní svého domova, ke svým ženám, dětem a vnoučatům. Můj osud je ve vašich nikou, stejně jako osud království.“
Bez ohledu na to co řekl, nechtěl odejít na odpočinek. Ale nechtěl ani, aby se král Shazli opájel sny o slávě. Pohrůžka rezignací byla nejlepší cesta, kterou Hajijaj znal, aby získal jeho pozornost. Kdyby to nevyšlo - tak by to nevyšlo, to bylo vše. Shazli byl mladý muž. Sny o slávě v něm nacházely živnější půdu než v jeho ministru zahraničí. Podle Hajjaje

to byl důvod, proč království mělo ministra zahraničí. Samozřejmě, Shazli mohl smýšlet jinak.
„Stůjte po mém boku," řekl Shazli, a Hajjaj uctivě sklonil hlavu - aby nebylo vidět ulehčení, které pocítil. Král pokračoval: „Budu doufat, že moji generálové mají pravdu, a nařídím jim, aby bojovali tak zuřivě a chytře, jak dokážou. Jestli přijde čas, kdy už nebohou moci bojovat dál, spolehnu se na vás, že sjednáte s Unkerlantem co nejlepší podmínky. Vyhovuje vám to?"
„Ano, Vaše veličenstvo," řekl Hajjaj. „A já ze své strany doufám, že důstojníci mají pravdu a já se mýlím. Nepovažuji se za neomylného. Jestli Unkerlanťané udělají dost chyb, možná skutečně vyjdeme z války vítězně."
„Staniž se," řekl král Shazli a zlehka tleskl na znamení, že je Hajjaj propuštěn. Hajjaj vstal, uklonil se a opustil palác. Když si byli jistý, že ho nikdo nevidí, dlouze vydechl. Král mu stále důvěřoval. Bez toho by byl ničím - nebo ničím víc než diplomat na odpočinku, kterým říkal, že se chce stát. Zavrtěl hlavou. Koho jiného by mohl Shazli najít, kdo by dokázal tak dobře lhát v zájmu království?
Jedním z privilegií, kterým se ministr zahraničí těšil, bylo to, že měl stále k dispozici dopravu. Nyní této výsady využil. „Buďte tak laskav a odvezte mě domů," řekl kočímu, který uctivě smekl svůj klobouk se širokým okrajem.
Hajjajův dům ležel na svahu kopce, aby zachycoval chladivý vítr. V Bishe nebylo mnoho chladivého vánku, ale na jaře a na podzim přece jen občas vál. Stejně jako mnoho domů v hlavním městě, i jeho byl vystavěn ze zlatého pískovce. Jeho křídla se rozkládala na svahu a mezi nimi byty zahrady. Většina rostlin zde byla domácího původu, nepříliš náročných na vodu. Když Hajjaj vešel dovnitř, uklonil se mu majordomus. Tewfik byl služebník rodiny déle, než byl Hajjaj naživu; blížil se k osmdesátce, shrbený, vrásčitý a pomalý, ale s hlubokou moudrostí a ostrým jazykem, kterému se stále nikdo nemohl rovnat. „Všichni stále blbnou s oslavami, eh, mládenče?" zakrákal.
Byl jediný žijící člověk, který říkal Hajjajovi mládenče. „Tak, tak," řekl ministr zahraničí. „Dobyli jsme vítězství, konec konců."
Tewfik zabručel. „To nepotrvá. Nic nikdy nepotrvá." Jestli toto tvrzení něco vyvracelo, byl to on sám. Tewfik pokračoval: „Pak budeš chtít vidět paní Kolthoum." Nebyla to otázka. Na to se Tewfik nepotřeboval ptát. Znal svého pána.
A Hajjaj přikývl. „Ano," řekl a následoval majordoma. Kolthoum byla jeho první žena, jediná osoba na světě, která ho znala lépe než Tewfik. O dvacet let později se oženil s Hassi-lou, aby upevnil klanové vazby. Lalla byla jeho poslední zábava. Zanedlouho přijde den, kdy se bude muset rozhodnout, zdali se nestala příliš nákladnou, aby ho bavila dál. Nyní se však setkal s Kolthoum. Právě vyšívala s jednou z Hassiliných dcer, když ho Tewfik uvedl do místnosti. Jediný pohled na tvář jejího manžela stačil aby Kolthoum řekla: „Jdi si po svém, Jamilo. O tomhle stehu ti řeknu víc později. Teď se mnou chce mluvit tvůj otec. Tewfiku - „
„Hned přinesu občerstvení, první manželko." řekl majordomus.
„Děkuji, Tewfiku." Kolthoum nebyla nikdy příliš krásná a s věkem přibrala. Ale muži jí věnovali pozornost kvůli jejímu hlasu, a také proto, že ona věnovala pozornost jim. Jakmile se Tewfik Odšoural, řekla: „Neni to tak dobré, jak říká krystal, že?"
„Kdy je něco tak dobré, jak říká krystal?" opáčil Hajjaj.
Jeho první žena se zasmála. Ministr pokračoval: „Ale nejsi jediná, kdo si to myslí, a máš přátele na vysokých místech." Řekl jí o své rozmluvě s králem Shazlim a o tom, co musel udělat; když mluvil se svou ženou, nemusel čekat na rituál čaje, zákusků a vína.
„Dobře, že tě nevzal vážně," řekla Kolthoum rozhořčeně. „Co bys dělal, kdybys musel být pořád tady? A co bychom si počali my, kdybys byl stále tady?"
Hajjaj se zasmál a políbil ji na tvář. „Silám nad námi budiž chvála, že mám ženu, která mi skutečně rozumí."
„Samozřejmě," řekla Kolthoum.
Fernao už Yaninu párkrát navštívil předtím, než noviny v Setubalu oznámily, že vypukla Derlavaiská válka. Pokud ho paměť neklamala, Patras, hlavní město, nebylo tak zběsilé. Ya-ninci byli blázni - nebo alespoň cizincům tak připadali - ale tehdy nežili v takovém napětí.
Samozřejmě, pomyslel si, být malým královstvím sevřeným mezi Algarve a Unkerlantem, sotva mohlo přidat jeho obyvatelům na duševní rovnováze. Mít krále Pendu ukrytého někde v královském paláci také věcem neprospělo, zvlášť když král Swemmel tlačil na krále Tsavellase, aby mu Pendu vydal do rukou.
A tak visely na každé zdi plakáty. Fernao je nedokázal přečíst; Yaninci používali své vlastní písmo. Ale byly plné obrázků vojáků a draků, červeného inkoustu a vylmčníkň. Jestli neznamenaly něco jako POZOR! BUDEME VE VÁLCE! - jestli neznamenaly něco v tom smyslu, tak Fernao nerozuměl symbolům.
Dva Yaninci se hádali na dřevěném chodníku před vchodem do krámu, kam chtěl Fernao vstoupit. Jejich spor stále gradoval. Fernaovi zněl jejich jazyk jako víno, tekoucí příliš rychle do poháru, glo-glo-glo. Znal z něho jen pár frází; tento jazyk nebyl příbuzný s žádným jiným, kterým se mluvilo v Derlavai.
Okamžitě se seběhl dav. Zdálo se, že hádky a jejich sledování byly yaninským národním sportem. Muži v tunikách s volnými rukávy a v přiléhavých punčochách a ženy v šátcích na hlavách obklopili oba soupeře. Nakonec jeden z hubených, snědých mužů chytil svého soupeře za knír a škubl. Drahý muž vztekle zaječel a udeřil ho do břicha. Chytili se do křížku a odkutáleli se na silnici. Dav se tlačil za nimi.
Fernao si oddechl a vklouzl nyní volným vchodem do obchodu s lahůdkami. Varvakis dodával králi Tsavellasovi delikatesy; prodej lodního nákladu uzených lagoaských pstruhů poskytl Fernaovi neškodný důvod pro jeho příjezd do Yaniny. Obchodník mluvil plynnou algarvštinou, za což mu byl Fernao vděčný.
Rozhlédl se po obchodě. Varvakis obchodoval s celým světem. Sklenice algarvské játrové paštiky stály vedle šunky a klobás z Valmiery, jelgavská vína vedle unkerlantské meruňkovice, kuusamští humři a ústřice se sušenými lasturami z Zu-wayzy. jemný červený pepř z Gyongyose s ostrým pepřem z tropické Siaulie. Mág ukázal na velké sušené hnědé

listy, které neznal. „Co je to?“
„Vlastně jsem je právě dostal,“ odpověděl Varvakis. „Jsou z jednoho z ostrovů na severu, zapomněl jsem z kterého. Domorodci si je cpou do dýmky a kouří je jako hašiš. Ale ony vás vzpruží, místo abyste byl otupělý, jestli víte, co tim míním.“
„To by mohlo být zajímavé,“ řekl Fernao. „Ale teď - „ Než mohl přejít k věci, do obchodu vešla baculatá žena s viditelným knírkem. Varvakis se jí začal věnovat. Přešli k bedně se sušenými švestkami a měli spolu dlouhou debatu, z níž Fernao nerozuměl ani slovo. Nakonec se žena rozhodla koupit si pár uncí. Varvakis jí vrátil nazpět pár měďáků s gestem muže, poskytujícího životně důležitou půjčku svému panovníkovi. Fernao vzdychl. Yaninci přehrávali ještě víc než Algarvané.
„Ale teď - „ řekl Varvakis, když baculatá žena odešla. Yaninci měli také dar neztrácet nit přerušeného rozhovoru. „Ale teď, příteli, mám - nebo si myslim, že mám - pro vás dobré zprávy. Správce mého známého říká, že - „ Znovu se uklonil, když do krámu vešel nějaký muž a začal si vybírat humry. Při jejich cenách si je mohl dovolit jen bohatý zákazník. Fernao tiše kypěl, dokud nebyla transakce u konce.
„Co vám říká správce vašeho známého?“ zeptal se mág, když si Varvakis připomněl, že tam stále je. Trochu podrážděně dodal: Memohl byste nechat obsluhovat prodavače, dokud nebudeme hotovi?“
„Oh, samozřejmě.“ Znělo to nedůtklivě. „Ale zákazníci chtějí mě. Chodí sem jednat se mnou.“ Pyšně vypnul hruď. Pak zavolal: „Gyzisi!“ Ze zadní místnosti se vynořil prodavač v kožené zástěře přes tuniku v yaninském stylu se širokými rukávy. Varvakis mu nabručeně přikázal, aby se postavil za pult a zavedl Fernaa do zadní místnosti.
„O tom správci - „ řekl Fernao.
„Ano, ano, ovšem.“ Varvakisovi blýsklo v očích. „Máte mě za hlupáka? Za rozumnou cenu, říká, vás může vzít ke králi Pendovi - snad může Penda říct, že touží po uzených pstruzích. Co uděláte, až se s Pendou setkáte, o tom nic nevím. Nechci o tom nic vědět.“ Zvedl ruku k čelu, takže mu splývající rukáv zakryl oči.
„Chápu,“ řekl Fernao trpělivě. „Peníze by neměly být problém.“ Shelomith byl podle všeho penězi vycpán. Dal Fernaovi slušnou částku a dal slušnou částku i Varvakisovi: Varvakis nepůsobil na mága dojmem muže, který' by spolupracoval, aniž by dostal řádně zaplaceno.
Dokázal to znovu, když řekl: „Co dám Cossosovi, nepůjde z mé odměny. To mi bude uhrazeno.“
„Souhlasím,“ řekl Fernao okamžitě. Proč ne? Neutrácel své vlastní peníze. „Domluvte setkání. Zaplaťte, co je třeba zaplatit. Uhradíme vám to.“
Varvakis přikývl. „Dobře. Teď odejděte. Neměli by nás vidět spolu. Až bude setkání připraveno, dám vám vědět. Dám vám také vědět, kolik mi dlužíte. Zaplatíte předtím, než uvidíte
Cossose.“
Bylo vtom nebezpečí? Pravděpodobně. Varvakis mohl shrábnout peníze a nechat Fernaa spadnout do pasti. Když na to přijde, mohl shrábnout peníze a nastražit na Fernaa past sám. Nepříjemných možností byla spousta.
Když se vrátil do hostince, Shelomith propukl v nadšení. „To je přesně ta šance, kterou potřebujeme!“ řekl a plácl Fernaa po zádech. „Věděl jsem, že dříve nebo později některý z mých kontaktů pro nás objeví siločáru k Jeho veličenstvu.“
Fernao řekl: „Nebude to levné.“ Shelomith jen pokrčil rameny. Bydleli v nevalném hostinci jen proto, aby nepřitahovali pozornost. Shelomith měl spoustu zlata - kolik přesně, to Fernao nevěděl. Ale dost na všechny řádné i mimořádné výdaje, to bylo jisté.
A tak se o pár dnů později vypravil Fernao s Varvakisem jako prostředníkem k paláci krále Tsavellase. Yaninská architektura se vyžívala ve vysokých, štíhlých věžích s cibulovitými báněmi, příliš exotických pro praktického Lagoasana. Stráže u vchodu měly punčochy s červenými a bílými pruhy a červené střapce na botách, ale navzdory svému absurdnímu úboru vy-? padaly tvrdě a odhodlaně. Když poznaly Varvakise, uklonily se na pozdrav a Fernaa nechaly projít, protože dodavatele lahůdek doprovázel.
Malby na stěnách zobrazovaly yaninské krále v podivných kopulovitých korunách; dlouhé, pochmurné tváře a roucha tak pošitá zlatem a stříbrem, že musela být příliš těžká k nošení. Ostatní malby oslavovaly rozličné triumfy yaninských zbraní. Soudě podle těchto maleb, Yanina nikdy neprohrála bitvu, neřku-li válku. Soudě podle mapy, tyhle malby neříkaly celý příběh.
„Můžeme si promluvit tady,“ řekl Cossos, doprovázeje Femaa a Varvakise do malé komnaty. Stejně jako Varvakis, i on mluvil dobrou algarvštinou. Yaninci se toho od svých východních sousedů naučili mnoho. A ne všechny lekce byly příjemné.
Varvakis řekl: „Vy dva si promluvte. Já nechci slyšet, o čem budete mluvit. Když to neuslyším, nebudu o tom muset lhát.“ Uklonil se nejdříve Fernaovi, pak Cossosovi, a odešel dřív, než kdokoli z nich mohl říct slovo.
„Posera,“' poznamenal opovržlivě Cossos. Byl to štíhlý, bystře vypadající muž, asi pětačtyřicetiletý, s nosem jako ostří šavle. „Nuže, příteli, co pro vás mohu udělat?'„
„Pochybuji, že jsem váš přítel,“ řekl Fernao. „Ale když všechno půjde dobře, budu možná váš mecenáš.“'
„Půjde to dobře,“ řekl Cossos briskně. „Ptám se vás znovu: co pro vás mohu udělat?“
Fernao zaváhal. Tady byly čelisti pasti nepříjemně blízko jeho tělu. Kdyby někdo poslouchal ... Kdyby tomu bylo tak, Fernao by se dověděl o tmavých místech Yaniny víc, než si kdy přál vědět. Necítil, že by někdo naslouchal, ale nemohl ani vědět, jestli yaninští čarodějové nedokázali zamaskovat sílu, proudící z možného špeha.
Ale nepřišel sem proto, aby byl opatrný. Zhluboka se nadechl a řekl: „Rád bych byl půl hodiny sám s Pendou z Forth-wegu, tak aby o tom nikdo nevěděl. Žádám také, abyste zapomněl, že se takové setkání někdy uskutečnilo.“
„Zapomněl, eh?“ Cossos odhalil zuby v něčem, co byl téměř - ale ne zcela - ryze pobavený úsměv. „Chápu. Dobrá, to dokážu. Vlastně to pro mě bude lepší, protože by za to odpovídala moje hlava, mimo jiné. Ale bude vás to něco stát.“

Vyslovil částku v yaninských leptách.
Když si to Fernao přepočítal na lagoaské sceptry, tiše hvízdl. Cossos nebyl troškař. Ale Shelomith měl zlata dost.
„Souhlasím," řekl mág a Cossos zamrkal. Zjevně očekával, že s ním bude smlouvat. Fernao dodal: „Máte mé slovo, že nemám v úmyslu Pendovi nijak ublížit."
Cossos pokrčil rameny. „Stálo by vás to míň, kdybyste mu chtěl ublížit," řekl. „Král Tsavellas by byl jenom rád, kdyby byl mrtvý. Pak by si s nim už nemusel dělat starosti. Přineste mi peníze a - „
„Přinesu vám první polovinu," přerušil ho Fernao. „Druhou polovinu dostanete potom, v případě, že nebudu mrtvý."
Cossos vycenil zuby, ale Fernao stál na svém. „Potřebujete mít důvod, abyste mě nezradil." Nakonec se správce s bručením podvolil.
Spokojený sám se sebou, vydal se Fernao zpět do hostince. Shelomith zaplatí bez mrknutí oka, tím si byl jistý. Nebyl si už tak jistý', že se mu podaří dostat z paláce i s Pendou, ale doufal v to. Lagoaští mágové znali víc než mágové v tomhle zapadákově. Měl už pár dobrých nápadů, a další jistě přijdou.
Zahnul za roh a strnul. Zeleně odění strážníci obklopovali hostinec jako mravenci. Dva z nich nesli na nosítkách tělo. Fernao věděl, že to bude Shelomith dříve, než se dostal dost blízko, aby ho poznal. A byl to on. Strážníci se smáli a žertovali, jako by objevili poklad. Pravděpodobně objevili - Shelomithův poklad. Fernao polkl. Všechno, co teď měl byly peníze v jeho vlastním měšci, a byl sám a bez přítele v cizím nitě

VII.

Draci prolétali nízko nad Trapani. Pochoduje v triumfálním pochodu ulicemi algarvského hlavního města, plukovník Sab-rino jen doufal, že si žádné z těch mizerných zvířat nevybere právě chvíli, kdy přelétá nad ním, k tomu, aby se vyprázdnilo. Dlouhá a důvěrná zkušenost ospravedlňovala jeho nedůvěru k drakům.
Sotva mu tato myšlenka bleskla hlavou, musel udělat delší krok, aby nešlápl do hromady trusu behemotha. Eskadrony těchto velikých zvířat byly zařazeny mezi pochodující oddíly, aby poskytly zástupům civilistů na chodnících něco mimořádného k potěše oka a k provolávání slávy.
Sabrino pochodoval s rameny staženými dozadu, vztyčenou hlavou a vysunutou bradou. Chtěl, aby každý kdo ho viděl, věděl, že je tvrdý bojovník bez bázně a hany, který by nikdy neustoupil před nepřítelem ani o krok. Algarvané dali hodně na vzhled. A proč ne? pomyslel si Sabrino. Neprokázali mágové, že vzhled pomáhá formovat skutečnost? Také chtěl, aby si ho lidé - zvlášť hezké ženy - všimli. Byl šťastný se svou manželkou, byl šťastný se svou milenkou, ale vůbec by mu nezlomilo srdce, kdyby se mu nějaká sladká mladá věc vrhla s obdivem k nohám. Ne, vůbec by mu to nezlomilo srdce.
Jestli bude mít takové štěstí až přehlídka skončí, to nevěděl.
Ale byl si zatraceně jistý, že mnoha vojákům se to poštěstí. Ženy jim neustále posílaly vzdušné polibky, když pochodovali kolem. Spousta výkřiků a pozdravného volání se nepodobala těm, jakých se vojákům dostávalo obvykle. Zněly spíš jako ty, kterými nadšení ctitelé obvykle zdravili populární herce nebo pěvce balad.
Kapitán Domiziano, pochodující za Sabrinem, musel přemýšlet o podobných věcech, protože řekl: „Jestli si nějaký chlap dnes nezapíchá, pane, tak jenom proto, že nebude chtít."
„V tom máte pravdu," odpověděl Sabrino. „Určitě." Nespouštěl pohled z žen, ačkoli si říkal, zeje to pitomost: ty, které teď míjel, budou už dávno pryč, až přehlídka skončí. Ale jeho oči byly méně ukázněné než jeho mysl, - nebo, když se to vzalo jinak, líbilo se mu dívat se na ně bez ohledu na to, jestli může nebo nemůže dělat něco jiného.
Lidé drželi plakáty s nápisy hlásajícími věci jako SBOHEM FORTHWEGÚ! a JEDEN JE VYŘÍZENÝ, TŘI JSOU NA ŘADĚ! a ALGARVE JE NEPORAZITELNÉ! To nebylo jako za Šestileté války, vzpomněl si Sabrino. Tehdy bojovalo království jen neochotně a zdráhavě. Nyní, když mu sousedé vyhlásili válku jen proto, že si vzalo zpět, co bylo po právu jeho, Algarve stálo sjednocené za králem Mezentiem -a za armádou, která vydobyla tento triumf.
Přehlídka skončila u královského paláce, kde muži i zvířata pochodovali pod balkónem z něhož král Mezentio oznámil, že Algarve je ve válce s Forthwegem, Sibiu, Jelgavou a Valmie-rou. Mezentio zde stál i nyní, přehlížeje oddíly, které dobyly takového drtivého vítězství. Sabrino si strhl klobouk a zamával jím směrem ke svému panovníkovi. „Mezentio!" vykřikl z plna hrdla a jeho výkřik se slil se stovkami, tisíci podobných.
Za královským palácem na opačné straně od Královského náměstí, mimo dohled davu, se triumfální průvod rozptýlil. Jezdci na behemothech vyváděli svá zvířata uličkami tak úzkými, že museli jet v řadě po jednom zvířeti. Velitelé, kteří rajtovali na disciplíně, vedli své rot}7 a pluky zpátky do kasáren. Benevolentnější důstojníci dali svým vojákům volno. Propuštěni vojáci se radostně rozběhli zpátky na Královské náměstí, aby se podívali, co by se dalo podniknout v rámci sbratřování s obyvatelstvem.
Sabrino právě rozpustil své muže a chystal se je následovat na náměstí a pokusit se také o své štěstí, když mu někdo poklepal na rameno. Otočil se a zjistil, že se dívá na muže v zelené, červené a bílé livreji palácového sluhy. „Vy jste hrabě Sabrino?" zeptal se muž.
„Jsem," připustil Sabrino. „Co si přejete?" Než odpověděl, sluha si udělal značku do seznamu. Pak řekl: „Mám tu čest, můj pane, pozvat vás na recepci, která se bude vzápětí konat v Salónku krále Aquilanta V, kde Jeho Veličenstvo vyjádří vděčnost šlechtě za to, že podporuje jeho a Algarve v současné krizi."
„Bude mi ctí," řekl Sabrino, ukláněje se. „Můžete říci Jeho Veličenstvu, že určitě přijdu."
Pochyboval, že ho sluha slyšel; byl už na cestě, aby vyhledal dalšího muže na svém seznamu. Musel předpokládal, že Sabrino jeho pozvání přijme. A proč ne? Kdo by při zdravém rozumu odmítl pozvání svého panovníka? Sabrino zamířil k nejbližšímu vchodu do paláce.
Stráže s kamenným výrazem zkontrolovaly jeho uniformu, jeho odznak dračího letce a jeho odznak šlechtice. Od-škrtly

si jeho jméno stejně jako předtím sluha, který mu předal pozvání. Sabrino rozčileně vyštěkl: „Nejsem sibijský špión, pánové, ani valmierský námezdný vrah.',,
„My vám věříme, můj pane.“ řekl jeden ze strážných. „Teď už vám věříme. Vstupte a užijte si radostí paláce.“
Sabrino znal cestu do Salónku krále Aquilanta V; už se zde účastnil íiěkolika shromáždění. Nicméně neměl námitky, když se ho ujala hezká služka, aby ho uvedla dál. Byl by sice raději, kdyby ho uvedla rovnou do ložnice, ale jít spolu a flirtovat s ní bylo taky docela příjemné.
„Hrabě Sabrino!“ zvolal ceremoniář, když Sabrino vstoupil do salónu. K jeho zklamání hezká služka odešla doprovázet někoho jiného. Nevěrná ženština, pomyslel si a zasmál se sám sobě.
U jedné ze stěn stály stoly vysoko navršené občerstvením. Vzal si sklenici bílého vína a řez plochého chleba s taveným sýrem, solenou tybou, plátky baklažánu a olivami. Takto vybaven vyrazil na společenský parket.
Přirozeně udělal všechno pro to, aby se nachomýtl do cesty králi Mezentiovi, který' procházel sálem. Protože byl šikovný člověk, brzy se mu podařilo upoutat pozornost krále. „Vaše Veličenstvo!“ zvolal a uklonil se tak hluboce, aby uspokojil strážce protokolu a zároveň nerozlil víno a nenechal skutálet olivy z chleba.
„Při silách nad námi, narovnejte se přece!“ řekl Mezentio prchlivě. „Myslíte si. že jsem král Swemmel, abych si potrpěl na takové nesmysly? Myslí si, že lidé z něho proto mají strach, ale co vůbec ví takový Unkerlanťan? Nic, co by stálo za řeč! Unkerlanťané rostou jako cibule, mají hlavy v zemi.“
„Přesně tak, Vaše Veličenstvo,“ řekl Sabrino, přikyvuje. .Jen kdyby jich nebylo tolik.“
„Soudě podle toho debilního způsobu, jak vede válku proti Zuwayze, dělá král Swemmel všechno pro to, aby jich bylo míň,“ odpověděl král. „A mimochodem, gratuluji vám k tomu, jak jste vy a vaši muži bojovali nad Withgarou. Byl jsem velice potěšen, když jsem o tom četl hlášení.“
„Předám vaši pochvalu svým dračím letcům, Vaše Veličenstvo,“ řekl Sabrino s další úklonou. „Nakonec, oni jsou ti, kdo si ji nejvíce zasluhují.“
„Krásně řečeno, jak se na dobrého důstojníka sluší,“ řekl Mezentio. „Povězte mi, hrabě, viděl jste při vašich bojích nad Forťhwegem mnoho Kaunianů bojujících proti vám na dracích s forthwegskými barvami na křídlech?“
„Pokud mluvím zvláštní zkušenosti, Vaše Veličenstvo, tak tohle je těžko říct,',, odvětil Sabrino. „Často se člověk nedostane dost blízko k nepříteli, aby viděl přesně kdo to je. Když bojujeme ve velkých výškách, jsou všichni muži na dracích oblečeni proti chladu, který tam panuje. Nicméně jsem pochopil, že Forthwegané nechtějí, aby Kauniané létali na jejich dracích, stejně jako nechtějí mít kaunijské důstojníky.“
„O tom posledním vím.“ Mezentio se zamračil. „Zajímavé, jak se Forthwegané dívají svrchu přes své křivé nosy na Kauni-any uvnitř svých vlastních hranic, ale poslouchali jako malí psíci, když na ně Kauniané na východě hvízdli, aby se nám zakousli do nohy.“
„Také za svou pošetilost zaplatili,“ řekl Sabrino.
„Každý, kdo uškodí Algarve, za svou pošetilost zaplatí,“ prohlásil Mezentio. „Každý, kdo kdy uškodil Algarve, za to zaplatí. Prohráli jsme Šestiletou válku. Tentokrát zvítězíme.“
„Určitě, Vaše Veličenstvo,“ řekl Sabrino. „Celý svět závidí Algarve to, čím nyní jsme, a jak jsme se dokázali vytáhnout za tkaničky vlastních bot z toho všeho, do čeho nás uvrhla Šestiletá válka.“
„Ano, celý svět nám závidí - celý svět a zvláště kaunijská království,“ řekl Mezentio. „Zapamatujte si má slova, hrabě: ten žlutovlasý národ nás stále nenávidí za to, že jsme zničili před víc než tisícem let jejich útulné malé impérium. Kdyby nás mohli všechny zabít, udělali by to. Protože nemohou, snaží se nás zdrtit tak, abychom se už nikdy nezvedli.“ „To se nestane,“ řekl Sabrino s přesvědčením. „Samozřejmě že ne,“ odpověděl Mezentio. „Copak jsme tak hloupí jako Unkerlanťané, abychom jim dovolili spřádat plány jak nás zničit aniž bychom vypracovali své vlastní plány?' Král se zasmál. „A Unkerlanťané jsou skutečně hloupí, se Swemmelem, který neustále zplna hrdla vykřikuje „Efektivita!“ a pak klopýtá z jedné zbytečné a nesmyslné války do druhé.“ Odvrátil se od Sabrina, aby pozdravil dalšího šlechtice, který stál a čekal, až si ho všimne. „A jak se daří vám, Vaše
Milosti?“
Sabrino si došel pro nový pohár vína. Nebylo to poprvé, kdy se při podobné příležitosti s Mezentiem setkal. A Mezentio si nejen pamatoval, kdo je - což očekával - ale také věděl, kde bojovalo jeho křídlo - což už neočekával. Nebojoval proto, aby získal královu pozornost, ale nic proti ní neměl, když přišla tímto způsobem.
Vplul do společnosti zdravíc muže, které znal, flirtuje se ženami a naslouchaje klevetám. Byla jich spousta; jediný problém byl, že nevěděl vždycky, čeho se týkají. Když jeden bělovousý' generál řekl druhému: „Museli jsme jenom kopnout do dveří a celá ta slinila stavba se zhroutila,“ o kterých dveřích to mluvil? Ale copak na tom záleželo? Komodor v námořnické černi řekl svému kolegovi: „Opravdu, to by se mělo zapsat do historie válečnictví na moři.“ Jeho přítel se smíchem odpověděl: „Platí tě za to, co uděHany Turtíedove láš. Neplatí tě za to, jak to uděláš.',, Pak si všiml, že Sabrino poslouchá. Ztlumil hlas, takže ho dračí letec už dál neslyšel. Mrzutý nad tím, že b)'l přistižen, Sabrino odešel.
Nějaká žena mu položila ruku na paži. Nebyla to služka; zeleň její tunik)' byla tmavší než ta na národní vlajce, a měla na sobě víc zlata a smaragdů, než by se služce mohlo kdy snít. Jak to algarvské ženy někdy dělaly, přešla rovnou kvěci: „Můj přítel se opil a usnul a já se nechci vrátit domů sama.“
Změřil si ji od hlavy k patě. „Váš přítel, má drahá, je hlupák. Povězte mi své jméno. Chci vědět, čí hlupák to je.“
„Jsem Ippalca,“ odpověděla, „a vy jste ten slavný hrabě Sabrino, o kterém píšou ve všech novinách.“
„Má drahá, byl jsem slavný dávno předtím, než o mně začaly psát noviny,“ řekl Sabrino. „Až přijdeme k tobě domů, ukážu ti proč.“ Ippalca se zasmála a v očích jí zaplály jiskřičky. Sabrinova ruka jí sklouzla kolem pasu a společně opustili Salónek krále Aquilanta V.
„Efektivita.“ Leudast to slovo vyslovil jako kletbu. Už přivedlo do zkázy spoustu unkerlantských vojáku. Rozhlédl se

kolem. Po polích západního Forthwegu, připomínajících domov, vypadala pustá zuwayzská pláň posetá sluncem spálenými skalami a písečnými dunami jako zvlášť krutý žert.
Zkontroloval svou láhev s vodou. Byla plná. Naplnil si ji u poslední studny, pouhé půl míle od místa, kde byl nyní. Tu Zuwayzané neotrávili. Viděl, jak z ní muži pili a neutrpěli žádnou škodu. Ti nazí cenu divoši za sebou nenechali mnoho použitelných zdrojů vody. Nebyli dokonale efektivní - ale dost na to, aby to pořádně znepříjemnilo život.
Kolem se plahočil seržant Magnulf. Boty se mu bořily do písku. Ramena měl skleslá, ale jen trochu. I jeho železné odhodlání, které ho nikdy neopustilo během války s Gyongyosem, teď poněkud zeslábloo. „Řekněte mi to ještě jednou, seržante," zavolal na něho Leudast. „Připomeňte mi, proč král Swemmel touží po této zemi tolik, aby ji někomu vzal. Připomeňte mi, proč ten, kdo ji má, nedá ji ochotně prvnímu bláznovi, který ji chce."
Magnulf na něj pohlédl. „Měl byste si dát pozor na hubu, vojáku," řekl bezbarvě. „Vím, že jste nemírni nazvat krále Swemmela bláznem, ale někdo jiný, kdo by poslouchal, by si to tak mohl vyložit. Nechcete přece, aby se to stalo, že ne?"
Leudast uvažoval. Kdyby ho zatkli pro neloajalitu ke králi Swemmelovi, vzali by ho odsud, z té zuwayzské divočiny. Nemusel by mít obavy z černých mužů, kteří ho chtěli zastřelit - nebo, jak se mezi vojáky povídalo, podříznout mu krk a vypít jeho krev. Na druhé straně by musel mít obavy ze Swemmelo-vých vyšetřovatelů. Zuvvayzanům by možná unikl. Vyšetřovatelům ... ne.
„Děkuji vám, seržante," řekl nakonec. „Dám si pozor na to, co říkám."
„To uděláte dobře." Magnulf si otřel čelo rukávem tuniky. Unkerlanťané nazývali barvu svých tunik skalní šeď, ale ta se v ničem nepodobala barvě zdejších skal, tvořené různými ošklivými odstíny žluté. To také připadalo Leudastovi jako neefektivní, ale byl o tom zticha. Magnulf pokračoval: „Dokonce na vaši otázku odpovím. Král chce tohle území proto, že patřívalo k Unkerlantu, a tak to má být zase. A Zuwayzané nechtějí, abychom je měli, protože nám blokuje přístup do lepší krajiny dále na sever."
„Dále na sever je lepší krajina?" zeptal se Leudast, opět otevřeněji, než by měl. „Nebo pokračuje tahle mizerná poušť donekonečna?"
„Předpokládá se, že je tam lepší krajina," řekl Magnulf. „Řekl bych, že to musí být pravda - jak by jinak mohli proti nám Zuwayzané postavit tolik vojáků?"
To znělo rozumně. Společně se zbytkem mužů své roty se Leudast probíjel na sever. Tu a tam mezi skalami rostly trnité keře. Jinak sotva co jiného. Žilo tu i velice málo tvorů - hadi, škorpioni a pár malých, světlých lišek s nadměrně velkýma ušima. Nad hlavami kroužili supové a jejich roztažená křídla se zdála stejně veliká jako dračí. Mysleli si, že unkerlantská armáda jim přináší hostinu a blahobyt. Leudast nebyl ani zdaleka přesvědčen, že se mýlí.
Pochodoval kolem mrtvého behemotha. Veliké zvíře nebylo zastřeleno paprskem; zdechlina po tom nenesla žádné stopy, které by dokázal postřehnout. Možná prostě padl pod vahou svého brnění, výzbroje a jezdců, které se snažil vléci přes poušť. Protože měl pocit, že sám brzy padne a nevstane, Leu-dast pocítil k ubohému zvířeti záchvěv sympatie. Armáda měla své vlastní supy; už si rozebrali železářství, které behemoth vlekl na zádech.
Magnulf ukázal. „Támhle je fronta," řekl: Unkerlanťané, krčící se za skalami a střílející na Zuwayzany, kteří jim blokovali cestu. Když se Leudast vrhl za skálu, aby se mohl plazit kupředu, jeden z jeho krajanů vykřikl a chytil se za rameno. Terén byl jako stvořený pro obranu. Hrstka mužů tady mohla zadržovat celou armádu - a to také dělala.
„Pojďte, posily, zaujměte svá místa," křičel nějaký důstojník. „Brzy odsud ty černé bastardy vyženeme - na to bych se podíval, jestli ne." Nařídil několika vojákům, kteří už byli v bojové linii, aby po křídle obešli Zuwayzany, kteří zastavili jejich postup.
Leudast vystřelil na skály, za nimiž se ukrýval nepřítel. Neměl tušení, jestli jeho paprsek někoho zasáhl. Alespoň však přinutili Zuwayzany držet hlavy při zemi, zatímco je jejich kamarádi obcházeli po pravém křídle.
Ale na pravém křídle čekalo víc Zuwayzanů. Nestříleli -snad doufali, že na sebe přitáhnou útok, který důstojník nařídil. Podařilo se jim to a odrazili ho. Po pár minutách začali Unkerlanťané proudit zpátky k hlavní linii, někteří z nich pomáhajíce zraněným kamarádům uniknout z dosahu paprsků nepřítele.
Když Zuwayzané přešli do protiútoku, Unkerlanťané je odrazili. To Leudasta potěšilo - dokud neuslyšel, jak důstojník říká: „My máme jít kupředu, zatraceně, ne ti černoši."
„Řekni to Zuwayzanům - možná tě neslyšeli," zamumlal někdo nedaleko od Leudasta. To mu připadlo jako nebezpečně neefektivní řeč, ale neměl v úmyslu to jít ohlásit. Pro tuto chvíli byl spokojen, že udržel své postavem a nemusel ustoupit.
Napil se trochu vody. Ta nevystačí navěky, a s výjimkou známých studní se proutkařům nepodařilo najít nové zdroje. Leudasta to moc nepřekvapilo: jestli tady nebyla žádná voda k nalezení, nemohli ji najít ani ti nejlepší proutkaři na světě. To znamenalo, že armáda musela být závislá na známých vodních zdrojích a na tom, co dokážou dopředu dopravit silovozy a zvířecí karavany. Soudě podle skupin mágů, které Leudast viděl hemžit se a pracovat podél silových čar, Zuwayzané udělali všechno proto, aby je učinili nepoužitelnými. To také vůbec nepřispělo pokoji v jeho duši. A pak si přestal dělat starosti s takovými maličkostmi, jako byla možná smrt žízní během několika dní. Zleva ze západu dopadla na skály vejce. Leudast se automaticky přitiskl k zemi. Vzápětí za výbuchy se rozlehl jásavý pokřik v jazyce, který neznal, a zoufalé výkřiky v jazyce, který znal: „Zuwayzané! Zuwayzané nás obešli po křídle!"
„Velbloudi!" Seržant Magnulf použil to slovo tak záštiplně jako předtím Leudast slovo efektivita. „Ti bastardi zase obešli naši kavalerii." Vychrlil další pár kleteb, pak se trochu sebral. „No, s tím nic nenaděláme." Podíval se k západu, aby zjistil, jak blízko útočníci jsou. „Zpátky!" zařval. „Zpátky - vytvořte novou linii, aby neprorazili. Za každou cenu musíme udržet tu studnu za námi."
Také přemýšlel o vodě, i když v bezprostřednějším smyslu než Leudast. V této sluncem spálené zemi nebylo možné neuvažovat o vodě. Zuwayzané na ni bezpochyby také mysleli, a snažili se získat tento vodní zdroj pro sebe. Magnulf

alespoň myslel, což bylo zřejmě víc, než se dalo říct o kterémkoli un-kerlantském důstojníkovi.
Leudast se doplazil za balvan, který nabízel dobrý úkryt před útokem ze západu. Tak jako pokaždé kdy jednotka zjistila, zeje odříznuta, někteří vojáci propadli panice a vrhli se dozadu. A jak se často stávalo, když to udělali, za svoji paniku zaplatili: Zuwayzané je postříleli.
S triumfálním pokřikem se Zuwayzané vrhli kupředu, Leudast vypálil na černocha, který se mu dostal na mušku. Padlo i několik dalších Zuwayzanů, mrtvých nebo křičících bolestí. Pak začal nepřítel opět postupovat od skály ke skále, když zjistil, že mnoho Unkerlanťanů ještě bojuje.
Okolo Leudasta dopadla další vejce. Zuwayzané sebou museli mít nějaké lehké vrhače a dopravovat je na velbloudech. Pokropily ho písek a úlomky skal. Měl chuť si vyhrabat díru v zemi, schovat se v ní a zahrnout ji nad sebou. To nemohl.
A kdyby tady zůstal skrčený příliš dlouho, Zuvvayzané by mohli postoupit kupředu a zastřelit ho, jak by se jim zlíbilo. Pochopit to nebylo těžké. Zvednout se a vystřelit na nepřítele bylo mnohem těžší, ale dokázal to. Myslel si, že Zuway-zana zasáhl. Ale už nemohl zůstat, kde byl, protože Zuvvayzané stále postupovali. Odplížil se za další kámen, a pak za další.
„Musíme ubránit studnu!“ řval nějaký důstojník, který si uvědomil až teď to, co Magnulf pochopil okamžitě. .Jestli ji ztratíme, ztratíme kontrolu nad celou touto částí pouště.“ Poslal další muže na ohrožené křídlo.
Ale to nestačilo. Leudast pochopil, že to nebude stačit. I Zuvvayzané pochopili, že to nebude stačit. Věděli, že je důležité zahnat Unkerlanťany od vodního zdroje. Byli chytřejší než Gongové, a pravděpodobně i chytřejší než Forthvvegané. Když udeřili, udeřili tvrdě a přímo do srdce.
Leudasta napadlo, jestli má dost vod)', aby mu vystačila zpátky k další nejbližší studni v unkerlantských rukou. Ta byla, jak věděl, daleko na jihu - zatraceně daleko, pokud člověk ustupoval s nepřítelem v patách. Snad se mu podaří znovu naplnit svou láhev, než černoši obsadí tuto studnu.
Dopadla další sprška vajec - ale tentokrát na Zuwayzany. Draci na obloze zahnali svou přítomností supy. Když draci přešli do nízkého letu, všiml si Leudast, že jejich těla byla pomalovaná skalní šedí; barvou, kterou užíval Unkerlant. Nyní vykřikl triumfálně on a Zuvvayzané zděšeně. Unkerlantské vrhače v zápolí začaly přidávat své dárky k těm, které rozdávali draci.
Muž v šedé tunice zalehl za skálu vedle Leudasta. , Jak to vypadá, vojáku?' zeptal se ostrým důstojnickým tónem.
„Není to tak zlé, pane - už ne,“ odpověděl Leudast a podíval se na nově příchozího. Měl na sobě tuniku obyčejného vojáka, ale na límci měl velikou hvězdu. Leudastovi se rozšířily oči. Jen jeden muž v Unkerlantu měl právo nosit tento emblém. „Není to tak zlé, pane maršále,“ opravil se, užaslý nad tím, co dělá člověk jako Rathar v první linii.
Rathar na tuto otázku odpověděl, aniž by ji Leudast položil: „Nemohu přijít na to, co se děje, když se na to nepodívám sám.“
„Hm, to ano, pane,“ řekl Leudast. Maršál se nepřišel jen podívat. Přišel bojovat se zbraní v ruce jako každý prostý pěšák. Zvedl se a začal pálit na Zuwayzany. Samozřejmě, bojoval v Šestileté válce a ve Válce králů-dvojčat, což znamenalo, že byl v boji déle, než byl Leudast naživu. Spokojeně zabručel, což znamenalo, že jeho paprsek zasáhl cíl.
Když se Leudast ohlédl, zjistil, že Rathar sebou přivedl krystalopravce. Maršál na něj vychrlil sérii rozkazů, které mág předal svým kolegům dále za frontou. Tyto rozkazy posílaly do bojové linie další muže, vrhače vajec a draky. Kdokoli by tyto rozkazy neuposlechl nebo se jen opozdil s jejich realizací, rychle by toho litoval.
Poprvé od chvíle, kdy vstoupil do zuwayzské pouště, začal Leudast doufat v příznivý výsledek. Až do nynějška bylo unkerlantské tažení zpackané. Ale když slyšel Ratharovy stručné, věcné rozkazy, bvdo mu jasné, že s packalstvím je konec.
Narozeniny hraběte Brordy byly vGromheortu svátkem. V Brordově zámku nyní sídlil Algarvan, ale to nebylo tomuto svátku na překážku. Možná nechtěl kvůli takové hlouposti Forthvvegany provokovat, ačkoli si Ealstan dovedl sotva představit Algarvana, který by se sebeméně staral o to, co si myslí lidé v Gromheortu. Spíš byli okupanti jen příliš líní, aby chtěli měnit něco, co už existovalo, když město dobyli.
Ať už to bylo jakkoli, Ealstan byl rád, že nemusí do školy. Z algamkých nepravidelných sloves ho bolela hlava stejně jako z jejich klasických kaunijských protějšků. A mimo to, po prvních podzimních deštích začaly růst houby. Forthvvegané houby milovali - žádný div, když jich v jejich království tolik rostlo. Jedli je čerstvé, sušené, naložené, jedli je v salátech, jedli je s olivami; jedli je na každý způsob a za všech okolností.
Na tržišti byla vždycky spousta hub, ale Ealstan, stejně jako většina Forthvveganů, byl přesvědčen, že ty, které si nasbírá sám, jsou lepší než ty, které si může koupit. Jako většina Forthvveganů i on znal rozdíly mezi jedlými a jedovatými houbami; stejně jako jeho učitelé, zastával i jeho otec názor, že krev z natlučeného zadku proudí rychleji do mozku. A tak, vybaven plátěným pytlíkem, vyrazil se svým bratrancem Sidro-cem do lesa.
„To bude fajn, vypadnout z města,“ řekl Sidroc. Ztišil hlas a pokračoval: „Taky bude fajn vypadnout na chvíli od těch prokletých zrzounů.“
„Neřeknu, že kecáš, protože si myslím, že máš pravdu,“ řekl Ealstan. „Jen doufám, že nás pustí z města. Všechna jejich kontrolní stanoviště jsou stále obsazená.“
Ale algarvští vojáci na stanovišti na západním okraji města, když viděli pytlíky na houby, jen mávli rukou, aby šli.
.Houby?“ zeptal se jeden z vojáků. Ealstan a Sidroc přikývli. Algar-van vyplázl jazyk a udělal strašlivý- obličej, aby dal najevo, co si o houbách myslí. Prohodil něco svým vlastním jazykem. Jeho kamarádi se rozesmáli a přikývli. Ani oni nemilovali houby. „Tím víc zbude pro nás,“ řekl Ealstan, když byli z doslechu vojáka, který mluvil forthvvegsky. Sidroc znovu přikývl.
Zanedlouho se oba bratranci rozdělili. Tak mohli přinést větší výběr hub domů do domu, který spolu stále ještě sdíleli. Také se tak mohli vyhnout hádkám o to, kdo první spatřil nějakou pěknou houbu. Předtím se o to pohádali, a nejednou.

Teď už byli chytřejší.
I tak se Ealstan setkával s jinými houbaři. Nevšímal si jich. Někteří lidé by se možná rádi pustili do rozhovoru a připojili se k němu. Ale většinou měli sklon k tomu být nevrlí a chamtiví. Na to už přišel sám. Kdyby k němu přišla hezká dívka a chtěla ho vzít za ruku, asi by jí to dovolil. Zasmál se sám sobě. Ta myšlenka se mu zamlouvala, ale věděl, že je velice nepravděpodobná.
Prodíral se lesem k severu, přičemž si promočil boty a ušpinil kolena. Jeden s důvodů, proč chodil rád na houby -kromě toho, že je potom rád jedl - byl ten, že nikdy předem nevěděl, co najde. Hodil do pytlíku pár špiček lučních, aby si byl jistý, že nepřijde domů s prázdnou. Nebyly špatné, ale byly i lepší houby.
Ryzce byly vynikající. Nasbíral nějaké pro jejich vynikající chuť, a taky nějaké růžovky, protože je měl rád jeho otec, i kd3'ž jemu samotnému připadaly štiplavé. Pak objevil ve vysokem lese skupinku kaunijských žampionů. Pečlivě je prostudoval, než je sebral, protože byly příbuzné se smrtelně jedovatou muchomůrkou bílou nebo jízlivou. Teprve pak je uložil do pytlíku. Budou vynikající.
A pak uviděl namodrale mléčně zbarvené houby. Nepatřily kjeho nejoblíbenějším, ale jeho matka vždycky spráskla ruce, když nějakou přinesl, kvůli exotické barvě, kterou tato houba dodávala každému jídlu, v němž byla použita.7
Pak se dostal ke stromům s hlívami ústřičnými, vyrůstajícími na jejich kmenech, zvlášť na jejich jižní straně, kam nedosáhlo slunce. Hlívy ústřičné byly obzvlášť dobré: čerstvé, šedavě bílé, nikoli staré, žluté a tuhé. Chodil od stromu ke stromu a sbíral všechno, kam mohl dosáhnout. Byl zvědav, co přinese domů Sidroc - patrně směs zcela odlišnou od jeho.
Byl tak zabraný do sbírání hub, že si nevšiml, že někdo jiný sbírá na tomto místě z druhé strany, dokud neobešli tentýž velký7 dub a málem se nesrazili. Ealstan překvapeně uskočil a skoro upustil svůj pytlík s houbami.
Stejně tak i druhý houbař, kaunijská dívka přibližně jeho věku. Oba se rozpačitě zasmáli. „Polekal jsi mě," řekli oba současně se stejným pohybem ukazováčku. To je přimělo znovu se zasmát.
Je jich tady dost pro nás pro oba," řekl Ealstan a dívka přikývla. Mohla být snad o rok starší než on. Snažíc se to nedat najevo, prohlížel si její postavu, kterou těsná tunika a kalhoty podle kaunijské módy odhalovaly do mnohem větších podrobností než dlouhé, volné tuniky, jaké nosily forthwegské ženy. I ona měla značně špinavá kolena kalhot, ze stejného důvodu jako on.
„Opravdu, to je," přikývla. Podívala se na jeho špinavá kolena. Pak ukázala na pytlík, který držel. „Co tam máš? Možná můžeme udělat malý obchod, abychom měli každý co nejvíc druhů."
Kauniané ve Forthwegu milovali houby stejně jako ostatní Forthwegané. „Dobře," řekl Ealstan. Usmál se na ni a vytáhl Čirůvka fialová (lepista nuda) - chutná houba, rostoucí v září až listopadu ve všech druzích lesů. (Pozn. překl.) z pytlíku pár hub, které předtím našel. „Co mi dáš za tyhle kau-nijské žampiony? Tobě by měly přijít k chuti."
Než odpověděla, chvíli ho zkoumala svýma modrýma očima. Věděl, že Kauniané byli nedůtkliví, když někdo řekl něco, o čem si mysleli, že to byla špatná věc, nebo dokonce i když to byla dobrá věc řečená nesprávným tónem hlasu. Ale zřejmě vjejí zkoušce obstál, protože přikývla a ukázala mu několik hřibů s hnědými hlavami. „Tyhle jsem našla pod spadaným listím, jestli máš o nějaké zájem."
„Jasně," řekl a výměnný obchod započal. Ealstan poznamenal: „Tos musela mit pěkně ostré oči, abys je objevila. Někdy můžeš projít kolem spousty hub a nevšimneš si jich, protože mají stejnou barvu jako listí."
„To je pravda. Už se mi to stalo." Kaunianka se opravila s přesností, vlastní jejímu národu: „Stalo se mi to párkrát, ale nakonec jsem je uviděla, chci říct. Kdo ví, kolikrát se to stalo, aniž bych si toho všimla."
Pak začali mluvit o houbách a pak, skoro současně, o sobě.
Dověděl se, že dívka se jmenuje Vanai a žije v Oyngestunu.
„Jak to tam vypadá?" zeptal se. „Jsou tamní zrzouni lepší než ti, kteří jsou ve městě?"
„Pochybuji." odpověděla Vanai smutně. Dodala kaunijské slovo, které Ealstan znal: „Barbaři." Kauniané to slovo někdy používali i pro Forthwegany. Když slyšel, že jím označila Algarvany, Ealstan se zachechtal a spráskl ruce. Vanai na něj ostře pohlédla. „Jak moc rozumíš kaunijsky?" zeptala se tímto jazykem.
„Tak - co jsem se naučil ve škole," odpověděl také kaunijsky. Bylo to poprvé, kdy byl rád, že dával při přednáškách pozor. Nebylo to tak dlouho, co se smál představě, že by se na houbách mohl setkat s hezkou dívkou. Teď se s ní setkal, i když to byla Kaunianka.
„Mluvíš dobře," řekla, přecházejíc opět do forthwegštiny. „Ne tak rychle, jako kdybys mluvil svou rodnou řečí, ale dobře."
Ealstan ocenil její pochvalu tím víc, zeji tak pečlivě odměřila. „Děkuji," řekl. Pak si vzpomněl, co si svého času dovolil al-garvský voják ke kaunijské ženě v pracovní četě při úklidu trosek v Gromheortu. Náhle si uvědomil, že být hezkou dívkou může přinášet i potíže. Pečlivě volíc slova, řekl: „Doufám, že tě ... neurazili."
Vanai potřebovala jen okamžik, aby pochopila, co měl na mysli. „Není to tak hrozné," řekla. „Sprosté pokřikování, pohledy - nic, co bych už nezažila od Forthweganů." Pak se začervenala. „Promiň, nemyslela jsem tebe. Ty jsi byl dokonale zdvořilý."
„Kauniané jsou také lidé," řekl Ealstan, opakuje frázi, kterou rád používal jeho otec. Ealstan se někdy divil, proč ji vlastně otec říká. Kauniané žili ve Forthwegu už od dob svého dávného Impéria, i když je nyní Forthwegané početně značně převyšovali. Jeho vlastní vzdálení předkové nevěděli nic o kamenných tvrzích, divadlech a akvaduktech, když přišli do této země. Napadlo ho, jestli jeden z důvodů, proč opovrhovali Kauniany, nebyl v tom. že je Kauniané přiměli, aby někde ve skrytu duše uvažovali, jestli oni sami jsou Iidé.
„Samozřejmě," řekla Vanai. Ale nebylo to samozřejmé a oba to věděli. Spousta Forthweganů nepovažovala Kauniany za lidi, a spousta Kaunianů jim oplácela stejným. Vanai změnila téma rozhovoru: „Tvůj bratr, říkal jsi, je zajatec? To musí být pro vaši rodinu těžké. Daří se mu dobře?"

„Říká, že se mu vede dobře," odvětil Ealstan. „Algarvané povolují zajatcům jenom jeden dopis za měsíc, takže toho moc nevíme. Ale je naživu, silám nad námi budiž chvála." Nevěděl, co by dělal, kdyby se dověděl, že Leofsig je mrtev.
Chtěl něco dodat, když nedaleko řekl nějaký muž kaunijsky: „Kde jsi, Vanai? Podívej se. Našel jsem - „ Co našel, to už se Ealstan nedověděl. Byl to její otec, napadlo ho. Nebo její bratr? Nebo snad její manžel?
Vanai odpověděla: „Tady jsem, dědečku," a Ealstan si oddechl; dědeček nemohl být nebezpečný. Také tak nevypadal, když se vynoří] z houští. Vanai řekla: „Dědečku, tohle je Ealstan z Jekabpilsu," - kaunijsky název pro Gromheort. „Vyměňovali jsme si houby." Přešla do forthwegštiny: .Ealstane, to je můj dědeček Brivibas."
Brivibas se podíval na Ealstaná, jako by byl smrtelně jedovatá muchomůrka tygrovaná. „Doufám, že tě neobtěžoval," řekl kaunijsky. Byl jedním z těch Kaunianů, všiml si Ealstan, kteří si automaticky mysleli o Forthweganech to nejhorší.
„Neobtěžoval jsem ji," řekl tou nejlepší kaunijštinou, jaké byl schopen.
Nestačilo to. Brivibas opravil jeho výslovnost. Vanai vypadala na mrtvici. Fortlivvegsky řekla: „Vůbec mě neobtěžoval. Mluví dobře o našem národě."
Dědeček si změřil Ealstana od hlavy k patě, pak si stejným způsobem změní Vanai. „Má ktomu své důvody,'„ utrousil. „Pojď. Musíme jít domů."
„Dobře." řekla Vanai poslušně. Pak se otočila. „Ahoj, Eal-stane. Rozhovor byl příjemný a obchod byl dobrý.'1
„Já si to taky myslim," řekl Ealstan kaunijsky. „Jsem rád, že jsem se s tebou setkal - i s vámi, pane," dodal kvůli Briviba-sovi. To poslední byla lež, ale jedna z těch, kterým jeho otec říkal užitečné lži. Potřel tím hrubost staršího Kauniana. Vanai to pochopila. Snad to pochopil i Brivibas.
„Dobrá, tohle je už lepší," řekl Talsu, když jelgavské jednotky pronikaly východním úpatím Bratanských hor. Pomyslel si, že zanedlouho se on a jeho kamarádi dostanou z hor a vyjdou na pláně jižního Algarve. Když všechno půjde dobře, budou moci začít vrhat vejce na Tricarico.
Přál si, aby byli Forthwegané úspěšnější ve válce proti zr-zounům. Pak by se jejich armáda spojila s tou, jejímž byl malým kolečkem, a rozřízly by tak Algarve na dvě poloviny. Takový byl plán - spíš naděje - když Jelgava vstupovala do války. Teď museli král Donalitu a jeho spojenci své plány zredukovat.
Smilsu šťouchl loktem Talsua do žeber. „Co máš na mysli, že je lepší? Že máme plukovníka, který ví. co dělá, nebo to, že postupujeme, místo abychom přešlapovali na místě?"
„Ty si nemyslíš, že to spolu souvisí'?" opáčil Talsu.
„Mě se neptej," řekl jeho přítel. „Proč se nezeptáš támhle Vartua, co si o tom myslí on?"
„Jsem pořád tady," řekl Vartu s úšklebkem. Po předčasném skonu plukovníka Dzirnavu se mohl jeho sluha vrátit na statek jeho rodiny, aby se staral o potřeby Dzirnavova dědice. Místo toho se rozhodl zůstat tady jako obyčejný voják. Co to vypovídalo o povaze Dzirnavova syna byla věc, u které Talsu raději neprodléval: bylo to neštěstí, že se nový hrabě zvrhl po starém. Vartu pokračoval: „Tohle je jeden z důvodů, proč jsem pořád tady." Ukázal bradou ke straně.
„Jděte, vojáci, nezastavujte se," zavolal plukovník Adomu bodře. Byl markýz, ale bral svůj titul na lehčí váhu než většina jelgavských šlechticů. Bylo mu něco přes čtyřicet a o své vojáky dbal. „Nezastavujte se - a roztáhněte se. Nechceme, aby nás prokletí zrzouni zasáhli, když se budeme shlukovat dohromady."
I když pochodoval ve volném tvaru, byl Talsu nervózní. Algarvané tato pole sklidili, než se odtud jejich vojáci stálili, a strniště, která za sebou zanechali, poskytovala malý úkryt i ležícímu muži, nemluvě o pochodujícím. Algarvští civilisté odešli spolu s voják}7 a odehnali i svůj dobytek. Až na zvuk bot v suché trávě a strništi a občasné zašumění listí ve větru bylo ticho.
Plukovník Adomu ukázal na hrušňový sad asi půl míle od nich. „Tam na nás budou čekat, tí synové tisíce otců. Budeme se muset poohlédnout po nějaké cestě jak je obejít - zaútočit na ně čelně by bylo příliš nákladné."
Talsu si pročistil prstem ucho, aby se ujistil, že dobře slyšel. Dzirnavu by své muže do čelního útoku na zrzouny poslal. Také by za to krvavě zaplatili, ale s tím by si Dzirnavu hlavu nedělal. Nu, teď za to zaplatil sám.
Adomu poslal rotu do níž Talsu patřil doprava - nalézt cestu kolem hrušňového sadu. „Dělejte, přidejte," zavolal na Smilsua, když pochodovali kolem. „Čím rychleji se pohybujeme, tím těžší je nás zasáhnout."
„To je těžké stejně, na tuhle vzdálenost," odpověděl Smilsu. „Musíte mít štěstí, abyste zasáhl chlapa z pěchotní zbraně na vzdálenost dvou fúrlongů.8 A musíte mít ještě větší štěstí, abyste ho na tu vzdálenost pořádně zranil, když už ho zasáhnete."
! furlong (angl.) - délková míra, 201,17 metru. (Pozn. překl.)
Jako by ho chtěl usvědčit ze lži, jeden z jeho kamarádů upadl, svíraje si zraněnou nohu a proklínaje celý svět. Ale většina algarvských paprsků byla příliš rozptýlených, aby mohly uškodit. Několik z nich zapálilo na různých místech suchou trávu. To bylo dobře: kouř také zeslaboval paprsk}'.
Ale pak explodovalo pod nohama jelgavského vojáka, se záslehem ohně, do země zakopané vejce. Sotva stačil vykřiknout, než ho energie strávila. Zbytek Jelgavanů se zastavil. Talsu se zaryl patami tam, kde stál. „Neukrývají ty věci po jedné nebo po dvou," řekl. „Zahrabávají je po tuctech, po stovkách." Veškerý okolní terén se mu náhle zdál nebezpečný. Neminul právě nějaké vejce? Kdyby udělal krok dopředu nebo stranou, nevypařil by se v oblaku ohně?
Nechtěl to zkoušet. Ani nechtěl zůstat stát tam, kde byl. Kdyby tady zůstal stát, zrzouni z hrušňového sadu by ho dříve nebo později dostali. Vrhl se k zemi. Pomalu a opatrně se začal plazit kupředu, zkoumaje každou píď země, než jí svěřil svou váhu. Když vypadala jakkoli poaišeně, vyhnul sejí.
Plukovníkovi Adomuovi netrvalo dlouho, než postřehl, že se jeho křídelní manévr zpomalil. Kdyby se plukovník Dzir-navu obtěžoval s křídelním manévrem - což bylo samo o sobě nepravděpodobné - přestal by se o něj starat, jakmile by se dal do pohybu. Ale energický Adomu si nejen všiml, že se zpomalil, ale pochopil také, co toho bylo příčinou. Poslal dopředu proutkaře, aby nalezl bezpečnou cestu přes terén zamořený ukrytým nebezpečím.
Talsu sledoval proutkaře - vysokého hubeného muže, kterému se nějak dařilo vypadat neupraveně i navzdory uniformě

-s uchvácením, jaké pociťuje každý člověk vůči někomu, kdo umí něco. co on ne. CMapík držel svůj rozvidlený proutek před sebou, jako by to byla píka. Proutkařství bylo nyní specializovanější. Talsuovi předkové s jeho pomocí za časů Kaunijského impéria hledali vodu. Nyní tak lidé v celém Derlavai hledali vodu, kovy, ulili, skalní olej (ne že by byl k velkému užitku), ztracené věci, kdekoli, a vždycky věci, které si přáli mit.
A vojáci pátrali pomocí proutků po dracích ve vzduchu a vejcích ukrytých pod povrchem. .Jak ses naučil vyhledávat zakopaná vejce?“ zavolal Talsu na proutkaře.
„Opatrně.“ Muž se nevesele ušklíbl. „Už na mě nemluv, nebo nebudu dost opatrný. To bych nerad: v mé práci je první chyba obvykle i ta poslední.“ Jeho proutek se sklonil ostře dolů. Se spokojeným zabručením vytáhl zpoza opasku zašpičatělou tyčku s pestrým proužkem látky na horním konci a zarazil ji do země, aby označil místo, kde leží vejce.
Vojáci roty ho následovali v řadě za sebou, aby se neodchýlili z bezpečné stezky, kterou vyznačil.
Smilsu řekl: „Jsem zvědavý, co se stane, když Algarvané vymyslí nový druh vajec nebo přijdou na nový způsob, jak zamaskovat ta, která už mají.“ Mluvil tiše, aby ho neslyšel proutkař.
Talsu rovněž potichu odpověděl: „Tak začnou učit nového proutkaře, jak se to dělá.“ Jeho druh přikývl.
Kdyby byli Algarvané přítomni ve větším počtu, seržanti by byli museli začít učit spoustu nových jelgavských vojáků, jak se to dělá. Ale zrzouni nedokázali využít výhodu úzké cesty, kterou vnutili svým protivníkům. Zakrátko přestal proutkař označovat vejce. Rota začala postupovat opět rychleji. Proutkař zůstal s nimi, pro případ, že by narazili na další obtížný pruh země.
Ale nenarazili a zakrátko začali pálit z boku do hrušňového sadu. Algarvané se chránili za stromy proti útoku zepředu. A jakmile plukovník Adomu zpozoroval, že jeho obchvatná jednotka konečně dělá to, co má, zahájil útok zepředu.
To přinutilo Algarvany, aby přestali věnovat takovou pozornost Talsuovi a jeho druhům. Vartu zavýskl: „A teď je máme!“
Talsu doufal, že bývalý sluha plukovníka Dzirnava má pravdu. Kdyby se mýlil, přišla by o život spousta Jelgavanů, a Talsu by byl s největší pravděpodobností mezi nimi. Také zavýskl, spíš proto, aby udržel na uzdě svůj strach než z jakéhokoli jiného důvodu.
Pak on i zbytek Jelgavanů pronikli mezi stromy, vyhánějíce odtud Algarvany jako koroptve. Když byla jejich pozice dobyta, někteří ze zrzounů odhodili zbraně a zvedli ruce. Neměli o nic větší chuť umřít než jejich jelgavské protějšky.
Smilsu zaklel. „Moje zbraň je bez energie!“ zvolal rozhněvaně. O chvíli později se nic nestalo, když Talsu vložil prst do odpalovacího otvoru své vlastní zbraně. Stejně jako Smilsu vypotřeboval všechnu energii, když se probíjel k hrušňovému sadu. A teď, když ji potřeboval nejvíc, žádnou neměl.
„Kde je ten zatracen}' proutkař?“ zavolal. „Mohl by nám pomoci. Neposlali jsme ještě všechny ty zajatce dozadu, že ne?“
„Ne,“ řekl za ním Vartu. „Ještě jich tady pár je.“ Zvedl hlas v zuřivém řevu, dobré imitaci neoplakávaného plukovníka Dzir-nava: „Chyťte je! Svažte je! Ať je z nich aspoň nějaký užitek, z těch zatracených zrzounů.“
Někteří z algarvských zajatců rozuměli jelgavsky, buď proto, že pocházeli z míst nedaleko hranic, nebo proto, že studovali ve škole klasickou kaunijštinu a dokázali porozumět její dceřinné řeči. Začali zděšeně protestovat. Jelgavané to ignorovali, srazili dva Algarvany k zemi a připoutali je za ruce a nohy ke kůlům a kmenům stromů.
„Udělali byste totéž, kdyby vaše zbraně zůstaly bez energie,“ řekl nějaký Jelgavan, ne bez určité sympatie. „Víte to zatraceně dobře.“
„Kde je ten proutkař?“ zavolal Talsu znovu. Chlapík se při-kolébal, stále vyhlíželeje jako neustlaná postel. Podíval se na roztažené Algarvany a přikývl. Nebyl mág první třídy, ale to ani nebylo potřeba, ne ke kouzlu, které měli jelgavští vojáci na mysli.
„Položte na ně své vybité zbraně,“ řekl, a Talsu i ostatní, jejichž tyčové zbraně byly bez energie, tak učinili. Proutkař vytáhl z opasku nůž a sklonil se vedle nejbližšího algarvského zajatce. Trhnutím za rezavý licous mu zvedl bradu a podřízl mu hrdlo. Prudce vytryskla krev. Proutkař začal prozpěvovat v klasické kaunijštině. Když byl hotov - a když se obětovaný algarv-ský voják přestal svíjet - Jelgavané si vzali z jeho hrudi své zbraně.
Talsuova zbraň ležela na druhém Algarvanovi. Proutkař ho obětoval také. Taková drsná magie vyplýtvala v poli značnou část životní energie zajatců. Ale o to se Talsu nestaral. Pro něj bylo důležité, aby se do jeho zbraně dostalo dost energie, aby byla opět plně nabitá. Jakmile proutkař přikývl, uchopil svou zbraň a pospíšil si dopředu, aby se opět zapojil do boje. Zbraň opět fungovala jak měla.
Zanedlouho vytlačil dvojitý útok Jelgavanů Algarvany z hrušňového sadu. Avšak právě ve chvíli, kdy se vítězství stalo jistým, ozval se křik mužů, kteří útočili na sad zepředu: „Plukovník padl! Ti smradlaví zrzouni dostali plukovníka Adomua!“
„Síly nad námi!“ zasténal Talsu. „Jakého přešlechtěného blba nám pošlou na krk teď?“ Nevěděl. Nemohl to vědět, ještě ne. Ale bál se, že na to brzy přijde.
Brivibas vrhl na Vanai přísný pohled, stejně jako činil poslední dva týdny. „Milá vnučko, musím ti ještě jednou říct, že jsi zašla příliš daleko, příliš daleko, s tím barbarským chlapcem, s kterým ses setkala v lese.“
Vanai obrátila oči v sloup. Brivibas ji vychoval k poslušnosti, ale jeho ryti bylo těžko snesitelné. „Jen jsme si vyměnili pár hub, dědečku. Byli jsme zdvořilí, to ano. Učil jsi mě být zdvořilá ke každému, neučil?'
„A zůstal by on zdvořilý k tobě, kdybych tam býval nepřišel?“ trval na svém Brivibas.
„Myslím, že ano,“ odpověděla Vanai a pohodila hlavou. „Zdál se velice dobře vychovaný - lépe než někteří z kaunijských chlapců tady v Oyngestunu.“
To odvrátilo Brivibasovu pozornost, právě jak doufala. „Cože?“ řekl a vyvalil oči. „Co ti udělali? Co se ti pokusili udělat?“ Vypadal zuřivě. Vzpomněl si snad na některé z věcí, které se pokoušel dělat děvčatům, než potkal Vanainu babičku? Bylo těžké si to představit. Ještě těžší bylo představit si ho, jak dělá takové věci s babičkou.

„Pokusili se o víc než Ealstan," řekla. „Nemohli se pokusit o méně, protože on se nepokusil vůbec o nic. Většinu času mluvil svém bratrovi, který je v algarvském zajetí."
„ Je mi líto dokonce i Forthwegana v algarvských rukách," řekl Brivibas. Podle jeho tónu litoval Kauniany v algarvských rukách daleko víc. Ale znovu to odvedlo jeho pozornost, tentokrát k historické paralele: „Algarvané se vždycky chovali drsně ke svým zajatcům. Vzpomeň si, jak za jejich náčelníka Zilian-teho dobyli a zpustošili město Adutiskis.'„ Mluvil o tom, jako by se to stalo před nedávnem, ne za dávných časů Kaunijského impéria.
„Tak dobře." Vanai znovu pohodila hlavou. „Vidíš, že si s Ealstanem nemusíš dělat vůbec žádné starosti."
Udělala chybu. Uvědomila si to hned, jak tato slova vypustila z úst. Brivibas se toho chytil: „Dělal bych si mnohem menší starosti, kdybys zapomněla jméno toho mladého barbara."
Kdyby ji přestal kvůli Ealstanovi peskovat, pravděpodobně by Fortliweganovo jméno rychle zapomněla. Ale jak se věci měly, zdál se jí atraktivnější pokaždé, když o něm její dědeček udělal drsnou poznámku. Jestli se něco podobného přihodilo Brivibasovi za jeho dávného mládí, vypadlo mu to v následujících letech z paměti.
„Byl velmi milý," řekla Vanai. Dokonce i hezký, tím tmavým, robustním forthwegským způsobem, pomyslela si. Protože už udělala jednu chybu, nezdvojila ji tím, že by se o tuto myšlenku s dědečkem podělila.
Ani ji nepotřeboval znát, aby pokračoval ve svém popichování. Po chvíli z toho už Vanai byla unavená a vyšla na dvorek, okolo něhož byl postaven dům. Nezůstala zde tak dlouho, jak měla v úmyslu. V ostrém větru se roztřásla zimou. Slunce sotva pronikalo těžkými, šedivými mrak}'. A dvorek, zbavený zářivých květin, které zde rostly na jaře a v létě, už nebyl tak příjemným útočištěm, jako býval tenkrát. Alabastrová mísa, do níž šplouchala fontána, byla ryzí kaunijskou starožitností, ale to ji nijak netěšilo. Zkřivila rty. Žít s dědečkem znamenalo samo o sobě žít se starožitností. Nepotřebovala další ukázky.
Přála si, aby mohla vyjít ven do ulic Oyngestunu. Nyní však, kvůli algarvským vojákům hlídkujícím ve městě, vycházela ven co nejméně. Algarvané se dopouštěli poměrně mála urážek: určitě méně, než očekávala, kd3;ž město obsadili. Ale věděla, že by mohli. Mohla mluvit dobře o Forthweganovi. Ale o zrzounovi? Pokud šlo o Algarvany, naprosto se s Brivibasem shodovala.
A proč ne? Jak by tomu mohlo být jinak? Vychoval ji. Ale tato myšlenka jí nikdy nepřišla na mysl.
„Vnučko?" zavolal Brivibas ze své pracovny, kde se předtím hádali. Daleko pomaleji než měl, si uvědomil, že její dotkl. Kdyby jen staří Kauniané byli napsali pojednání, jak vy-chovávat vnučku, pomyslela si Vanai. Měl by to snazM. Nechtěla mu odpovědět. Nechtěla s ním mít nic společného, ne v této chvíli. Místo aby se vrátila do pracovny, odešla jinými dveřmi do salónu. I jemu vtiskl Brivibas svou pečeť, jako celému domu. Vedle přihrádek s knihami se skoro ztrácelo střídmé, klasické - a nepříliš pohodlné - zařízení. Veškerá výt zdoba se skládala z kaunijských starožitností nebo jejich kopií: sošky, malovaná keramika, malá sklenice mléčně zbarvená od toho, jak ležela skoro tisíc let v zemi. Znala je po celý svůj život; byly pro ni tak důvěrně známé jako tvar jejích nehtů. Teď měla pojednou chuť je rozbít.
Na stěně visel tisk staré kaunijské malby Kaunijského sloupu vítězství v dalekém Priekule. Vanai vzdychla. Myslet teď na kaunijská vítězství nebylo vůbec snadné. Ani myslet na téměř kaunijské království, jakým byla Valmiera. Jaké by to bylo žít v zemi, kde každý vypadá více nebo méně jako ona? Přepycíiové bylo slovo, které jí vytanulo v mysli. Kauniané ve Forthwegu, zbytky, které zde zůstaly, když ustoupil příboj starověkého impéria, se netěšili takovému přepychu.
Odešla do kuchyně. Tam visel na stěně terakotový reliéf tlustého malého démona s velkými ústy a ještě větším břichem. Její imperiální předkové měli v oblibě démona chuti k jídlu, který vypadal takto. Zkoumání kouzelníků už dávno prokázalo, že neexistuje žádná taková věc jako démon chuti k jídlu. Vanai bylo jedno, co dokázalo zkoumání kouzelníků. Ten reliéf se jí líbil. Kdyby existoval démon chuti k jídlu, vypadal by právě tak. Kdyby existoval démon chuti k jídlu, ohrnul by nos nad tím, co by uviděl v této kuchyni. Sýr, trochu chleba, houby, česnek, cibule a pórek, a stale se zkracující kousek klobásy... dost málo, aby se udržel duch v těle.
Brivibas se moc nestaral o to, co jedl, nebo jestli vůbec jedl. Jemu vládla jeho mysl; jeho tělo dělalo to, co mu bylo řečeno. Vanai si někdy přála, aby byla také taková. Dědeček si to myslel, ačkoli by se býval rozzlobil na ostatní, kteří posuzovali lidi podle sebe. Ale Vanai měla ráda dobré jídlo. Proto se také. jakmile trochu vyrostla, začala starat o kuchyni. Když přišla válka, dělala co mohla, aby vyšla s málem peněz.
Nyní ... Nyní nebylo k mání mnoho jídla jakéhokoli druhu. Silovlaky vozily to, co jim Algarvané nařídili, aby vozily, a ne to, co města a osady ve Forthvvegu potřebovaly. Zrzouní vyrabovali, co mohli. V bojích bylo zničeno mnoho farem, a mnoho farmářů padlo nebo bylo v zajetí.
Vanai byla zvědavá, kde to skončí. Forthweg za jejího života hladomor nezažil, ale četla o něm. Kdyby přišel...
Bedna na dříví a uhlák také nebyly tak plné, jak by měly být. Zvlášť uhlí bylo těžko k sehnání. Mohla se dostat do situace, kdy bude mít potravin)', ale žádné palivo, na kterém by je uvařila.
Ponořena do těchto chmurných úvah ani neslyšela Briviba-se přijít. „Ah, tady jsi,'„ řekl.
„Tady jsem," souhlasila Vanai rezignovaně. „Snažím se dělat to, co je pro tebe nejlepší," řekl její dědeček. „Možná nemám vždycky pravdu, ale mám na srdci tvůj zájem." S nemalým překvapením si uvědomila, že se svým neobratným způsobem snaží omlouvat.
„Tak dobře, dědečku," řekla Vanai; přít se sBrivibasem nemělo cenu. V každém případě se s Ealstanem ještě někdy setká jen náhodou. Dříve nebo později si to Brivibas uvědomí sám a nechá ji na pokoji. Doufajíc, že ho přivede na jiné myšlenky, zeptala se: „Mám ti ukrojit nějaký chléb a sýr?"
„Ne, neobtěžuj se. Nemám chuť," řekl Brivibas. Vanai přikývla; většinou tomu tak bylo. Pak, k jejímu překvapení, dědeček zazářil. ..Řekl jsem ti už tu novinku, kterou jsem dostal včera?"
„Ne," odpověděla Vanai. „Jaká je to novinka? Teď se jich do Oyngestunu dostává tak málo, že budu ráda, když nějakou uslyším."

„Nu, dostal jsem zprávu z Deníku kaunijských studií v Jekabpilsu," řekl dědeček, užívaje pro Gromheort klasický kaunijský název. „Sdělují mi, že algarvské okupační úřady zanedlouho znovu povolí jeho vydávání, což znamená, že budu moci opět publikovat."
„To je dobrá zpráva," řekla Vanai. Když nemohl publikovat své články, Brivibas byl ještě nevrlejší a popudlivější než obvykle. Měl také víc volného času, aby mohl zkoumat každý aspekt jejího života, což nebylo nic, o co by stála.
„Vcelku je to dobrá zpráva," řekl, ale pak se zatvářil rozhořčeně. „Špatné je ale to, že všechny příspěvky musí být od nynějška ve forthwegštině nebo v algarvštině. Ty, které budou nabídnuty v klasické kaunijštině, jazyce vzdělanců, budou z příkazu okupantů odmítnuty."
Vanai se zachvěla, ačkoli v kuchyni bylo dost teplo. , Jaké mají zrzouni právo říkat, že náš jazyk se nemá používat?" zeptala se.
„Právo dobyvatele: právo, kterému rozumějí nejlépe," řekl Brivibas smutně. Povzdechl. „Nepokusil jsem se o seriózní kompozici ve forthwegštině už tolik let. Kdo by to také dělal, když měl k dispozici kaunijštinu? Ale myslím, že se o to musím pokusit jestli chci nadále předkládat výsledky svých výzkumů vědecké komunitě." Nepředkládat své výzkumy vědecké komunitě mu prostě nepřišlo na mysl.
Než mohla Vanai odpovědět, ozvaly se zvenčí Výkřiky a dupot běžících nohou. Vyhlédla oknem kuchyně, úzkou škvírou, která měla poskytovat čerstvý' vzduch a ne velký výhled, protože všichni lidé ve Forthwegu, nezávisle na své krvi, dávali před ulicí přednost vlastnímu dvorku. Zahlédla žlutovlasého muže, běžícího jako o život. A možná tomu tak bylo, protože za ním běžel pár algarvských vojáků se zbraněmi v rukou.
Znovu vykřikli, nejprve ve svém jazyce, pak forthwegsky: „Stát!" Jeden z nich poklekl na jedno koleno, aby mohl lépe zamířit na prchajícího Kauniana. Ale prchající muž musel v této chvíli zřejmě zahnout za roh, protože voják znovu s kletbou vyskočil na nohy. „Stát!" vykřikl znovu jeho kamarád, a oba se dali opět do běhu.
„Zajímalo by mě, co udělal," řekla Vanai. „Zajímalo by mě, jestli vůbec něco udělal."
„Pravděpodobně ne.' Hlas jejího dědečka zněl unaveně a hořce. „Vubec nemusíš něco udělat, aby tě potrestali, pokud jde o Algarvany." Vanai přikývla. To už pochopila sama.
Harry Turtíedove
Bembo pochodoval sem a tam po trávníku městského stadiónu v Tricaricu. Ačkoli den byl dost chladný, po tváři mu stékal pot. a hrozilo mu, že jeho knír splihne, jako by si ho byl zapomněl navoskovat. Strážník, zavalitý muž, nepochodoval už pěkných pár let.
Ale o to se seržant, který vedl výcvik, vůbec nestaral. „Ať vás všechny sežerou síly pod námi!" vykřikl s temperamentem mimořádným i podle algarvských měřítek. „Já vás chňapnu za palec! Já chňapnu za palec i vaše otce, jestli nějaké máte." Kdyby to řekl civilista, vyprovokovalo by to rvačku. Ale voják krále Mezentia se těšil ještě širší imunitě než strážník.
Seržant mávl rukou, aby se klopýtající kolona zastavila. Bembo dělal co mohl, aby se nezhroutil na trávník. Měl pocit, že má místo nohou rozvařené nudle. Sám cítil, jak páchne. Navzdory svým parfémům páchl jako všichni ostatní.
„Zkusíme to znovu," zavrčel seržant. „Vím, že jste pitomí, ale pokuste se zapamatovat si, která noha je pravá a která levá. Jestli ti smradlaví Jelgavané prorazí z hor, vy půjdete na frontu, abyste je odrazili. Možná si vás spletou s vojáky, aspoň na chvilku. Pochybuju, ale možné to je. A teď ... pochodem vchod!"
Spolu s ostatními muži z Tricarica, s nimiž byl odveden do improvizované milice začal Bembo opět pochodovat. Jelgavané ještě neprorazili ven z Bradanských hor, i když k tomu párkrát neměli daleko. Bembo doufal, že je pravidelné jednotky dokážou zadržet. Kdyby to nedokázaly, kdyby Algarve mělo záviset na takových jako on, pak by to s královstvím bylo moc špatné.
„Levá!" zařval seržant. „Levá! ... Levá-pravá-levá! Počítejte!"
„Raz! Dva!" zvolal Bembo, jak ho to naučili.
„Počítejte!"
„Tři! Čtyři!"
„Levá-pravá-levá!" Seržant sebral duševní sílu k dalšímu povelu: „Doprava zatočit!" Potrhaná řada milicionářů nebo-ratně uposlechla. Seržant se plácl nikou do čela. „Jestli nedokážete plnit povely lépe, všechny váš vymiškují, až budete v bojové linii. Jelgavané jsou jen chátra v kalhotách, ale vědí, co dělají, a vy, vy mlékem odchované panny, o tom nemáte ani páru. Vlevo zatočit, pochodem vchod!"
Chlapík funící vedle Bemba zasípal: „Chtěl bych vidět toho uřvaného tlučhubu, jak by pekl moučníky, kdyby to nikdy předtím nedělal, to je všechno, co ti povím."
„Tohle děláš?" zeptal se Bembo, a cukrář přikývl. Strážník položil s vypočítavým úsměvem další otázku: „Kde máš svůj krám?"
Než jeho kamarád stačil odpovědět, seržant zaječel: „Ticho v řadách. Příští muž, který kvákne bez povelu, bude zbytek života kvákat sopránem, slyšíte mě?" Bembo byl přesvědčen, že ho slyší celé Tricarico. Jelgavané na západním úpatí Bradanských hor ho možná slyšeli také. A cukrář ho slyšel určitě, protože okamžitě sklapl.
Bembo vzdychl. Strážník, který by zašel do cukrárny, by určitě vyšel ven s lahůdkami plnými mandlového krému, sladké smetany, rozinek a třešní, a nemusel by položit na pult ani měďák. A teď se nedoví, do kterého krámu by měl zajít. Život byl plný malých tragédií.
Konečně seržant své oběti propustil. „Uvidíme se opět zítra ráno," pohrozil, „nebo možná dřív, jestli nepřítel prorazí z hor. Doufejte, že se to nestane, protože by pro vás nestačili kopat hroby, vy padavky."
„Milý člověk, co?" řekl Bembo, ale cukrář už zamířil pryč. Bembo znovu vzdychl. Kdyby alespoň nevěděl, co ten chlapík dělá. S dalším povzdechem se vydal zpátky na strážnici. Nedostal ke cvičení milice volno, ke všemu ostatnímu, co se mu sesypalo na jeho ubohou hlavu. Považoval to za děsivě nefér, ale nikdo se ho na jeho názor neptal.

Pouliční prodavač na něho zamával novinami. „Černoši opět odrazili Unkerlanťany!“ vykřikl. „Přečtěte si o tom!“
„Začal už král Swemmel zabíjet některé ze svých generálů, aby přinutil ty ostatní bojovat lépe?“ zeptal se Bembo.
Schvaloval zabíjení unkerlantských generálů - v obecných principech, pomyslel si, spokojený svou vlastní chytrostí. Když na to přišlo, schvaloval exekuce v obecných principech. Nedovedl si představit strážníka, který by je neschvaloval.
„Kupte si moje noviny a přečtěte si to sám.“ odpověděl prodavač. Bembo neměl chuť utrácet za noviny. Doufal, že mu clilapík řekne sám, co chtěl vědět. Vyměnil si s prodavačem pár urážek, spíš dobromyslných, a zahnul za roh.
Dvojice mužu na rohu další ulice, jeden z nich dost světlý, aby mohl mít značný podíl kaunijské krve, ho uviděla přicházet a zmizela. Neměl na sobě uniformu. Možná některý z nich poznal jeho tvář. Možná v něm poznali strážníka oba. Nebyly v tom žádné čáry.
Když přišel na stanici, seržant Pesaro ho pozdravil: „Aha, tady je další z našich hrdinů!“ Pesara nikdo do milice nepovolal. Možná by dokázal pochodovat. Na druhé straně by ho zřejmě ranila mrtvice.
„Unavený hrdina,“ řekl Bembo žalostně. „Jestli to budu muset dělat častěji, zůstane ze mě jen stín mého bývalého já.“ Podíval se na své břicho. Nedosahovalo velikosti Pesarova, ale stále bylo solidní.
„Naříkáš, jako bys už byl v armádě a ne u policie,“ řekl Pesaro.
„Oh, a ty jsi nikdy v životě nebručel,“ odsekl Bembo, hrozíc ukazováčkem na muže za stolem. Pesaro si párkrát odkašlal a zradí, možná rozpak}', možná jen proto, že to byl tlustý muž, který seděl celý den za stolem: i kašlání pro něho byla námaha. Bembo pokračoval: „Viděl jsem v novinách, že Zuvvayzané dali Unkerlantu další pohlavek.“
„Efektivita,“ řekl Pesaro se smíchem. „Nevím, jak dlouho ty nahé černé kůže dokážou dělat to, co dělají, aleje to legrace, když to dělají.“
„To je.“ Bembo skryl své zklamání. Doufal, že mu Pesaro řekne víc, než slyšel od prodavače. Možná si ani seržant dnes nekoupil noviny.
Pak Pesaro řekl: „Jediný problém je, jak jsem slyšel dnes ráno v krystalu, že nejsme jediní, kdo si to myslí. Jelgava a Val-miera poslaly poselství zuwayzskému králi, jak se sakra jmenuje, v němž mu gratulují, že dal králi Swemmelovi lekci.“
„To mě nepřekvapuje,“ odpověděl Bembo. „Když Swemmel vpadl Fortliwegu do zad, znamenalo to, že si už nemusíme dělat starosti s naší západní frontou - nebo alespoň s Forthwegany.“
„To jo,'„ řekl Pesaro. „Ne že by Unkerlant byl bůhvíjaký' soused. Vybojovali jsme s těmi bastardy víc válek, než nám bylo milé. a vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby pomýšleli na další.“
„Ani mě by to nepřekvapilo,“ řekl Bembo. „Všichni neustále kují pikle proti Algarve. Bylo to tak už od časů Kaunij-ského impéria.“
„Víš toho o Kaunijském impériu spoustu,“ řekl Pesaro. Než mohl Bembo zlostně odseknout, seržant pokračoval: „Mluv raději o neefektivitě - my se chováme stejně pitomě jako Unker-lanťané, když používáme strážníky jako milicionáře.“
„Vzpamatuj se,'„ řekl Bembo. „Ani ne před pěti minutami jsi mě nazval hrdinou.“
„Vzpomínám si ještě na něco, co jsem slyšel v krystalu,“ odpověděl Pesaro klidně. „Tucet zajatců uteklo z tábora ve Forth-wegu a pohybují se volně krajinou. Co vědí vojáci o hlídání zajatců? Asi tolik, jako strážníci o válečných taženích, to je právě to. Jestli chtějí používat strážníky ve válce, měli by je používat ke střežení zajatců, ne v boji na frontě. To je správná efektivita.“
„To vůbec není špatný nápad,“ řekl Bembo. Pesaro zazářil jako autor románu nečekaně pochváleného kritikou. Bembo se lstivě usmál a dodal: „Nikdy bych ho od tebe nečekal.“
„To je legrační,“„ řekl Pesaro. „To je legrační jako člověk o dvou holích.“ Dalo se s ním žertovat, ale jenom do jisté míry. Bembo tuto míra zjevně právě překročil. „Je tady další nápad, který vůbec není špatný,“ zavrčel Pesaro, „a to ten, že si oblékneš uniformu a půjdeš něco dělat, místo aby ses povaloval tady a strefoval se do mě.“
„V pořádku, seržante. V pořádku.“ Bembo pozvedl ruku v uklidňujícím gestu. „Už jdu. Už jdu.“ Odcházeje mumlal: „Ten tlustý starý podvodník by nepoznal skutečnou práci, ani kdyby před ním pózovala nahá.“
Když se převlékl do služební tunik}' a kiltu, zastavil se v oddělení záznamů, kde Saffa právě malovala portrét nějakého vychrtlého ničemy. Bembo považoval malou umělkyni, pózující před ním nahou, rozhodně za atraktivnější představu než skutečnou práci. Muselo to na něm být vidět, protože Saffa řekla: „Vytáhni svůj mozek z latríny, jestli tě smím prosit.“
Bembovi zradly uši. Pohlédl na otrapu, jehož podobu Saffa zachycovala na papír. Kdyby ten chlap řekl slovo - kdyby se jenom usmál - byl by si na něm Bembo zchladil žáhu. Ale zatčený, chytřejší než Martusino, držel pusu a tvářil se indiferentně. Bembo se vztekle vrátil ke svému stolu.
Čekala ho tam spousta formulářů a hlášení, jako obvykle. Bembo je ignoroval. Pracoval pilně, když měl chuť on, ale ne kd)'ž na něho měla chuť práce. Jako u většiny Algarvanů, jeho pomsta spočívala v neposlušnosti. Vytáhl ze stolu historický román a pustil se do četby. „Já ti ukážu, co vím o Kaunijském impériu,“ zamumlal směrem k Pesarovi, ale ne tak hlasitě, aby ho seržant slyšel.
Vzpoura žoldnéřů, hlásal křiklavě červený titul s malým podtitulkem: Mocný Žili ante uvrhl Impérium do-plamenní Na obálce byl zobrazen statný Algarvan s měděnými vlasy, připomínajícími lví hřívu, mávající mečem. Před ním se krčil Kau-nian, nahý jako když přišel na svět. Ruku měl zvednutou, jako by Algarvanovi chtěl sáhnout pod kilt a chtěl se mazlit s tím, co by pod ním našel. Obsah knihy odpovídal obálce. Bembo si nepamatoval román, který by ho víc pobavil.
Kaunijský císař právě nařídil, aby ze Zilianteho udělali eunucha. Bembo si byl jistý, že k tomu nedojde; na to mužný hrdina už přehnul příliš mnoho plavovlasých šlechtičen. Která z nich ho zachrání, a jak? Bembo se znovu pustil do čtení, aby na to přišel.

VIII.

Krasta usrkla třešňovice vylepšené pelyňkem. V pozadí hrála hudba: tuba a harmonika, dudy a bubny. Na parketu vířila val-mierská šlechta v hlasitém, vtíravém rytmu.
„Tohle je místo, jak má být," řekl Varnu, dívaje se po ní lačně přes stůl. „I kdyby Algarvané shodili vejce na Priekule, nemohou zničit Sklep. My už jsme pod zemí." Zahihňal se, jako by řekl něco velmi legračního.
„Tohle je místo, jak má být, protože prostě je,'„ odvětila Krasta s pokrčením ramen. Kdyby byl Sklep postavený na vrcholku Kaurujského sloupu vítězství, stejně by sem chodila. Každý, kdo byl někdo, nebo alespoň předstíral, že je někdo, sem chodil. Lidé, kteří nebyli někým, se dívali zpovzdálí a záviděli. Tak to na světě chodilo.
Valnu pozvedl svůj pohár s porterem. „To je dobře vidět, že přemýšlíš stejně jasně jako vždycky." Zlomyslnost okořenila jeho hlas stejně jako pelyněk Krastinu sladkou pálenku. „Doufám, že tvůj bratr je stále v pořádku, tam na západě."
„Podle posledního dopisu, který jsem od něho dostala, byl naprosto v pořádku." Krasta nespokojeně pohodila hlavou, až se jí zlaté kudrny rozletěly. „Ale pořád se mluví jen o válce. Nechci myslet na válku." Pravda byla, že nechtěla myslet na nic.
„Velmi dobře." Valnuův úsměv z něho udělal tu nejšaramantnější lebku, jakou Krasta kdy poznala. „Pojďme si tedy zatančit." Vstal od stolu.
„Dobrá, proč ne?' řekla Krasta nedbale. Místnost se s ní trochu zatočila, když vstala; ta vylepšená pálenka měla grády. Zasmála se, když ji Valnu vzal kolem pasu a vedl ji na parket.
Valnu byl čistokrevný dravec. Jeho hlavní ctnost byla, že nikdy nepředstíral, že by byl něco jiného. Když spolu tančili, jeho ruka jí sklouzla po zádech a jemně stiskla její levou půlku. Přitiskl se k ní tak těsně, že nemohla být na pochybách, že má na mysli víc než jen pouhý tanec.
Mohla by mu vyrazit některý z jeho úhledných, malých bílých zubů za drzost, které se dopustil vůči její šlechtické osobě. Vlastně o tom uvažovala. Ale jeho posměšný úsměv jí říkal, že čeká právě na to. Pokud nešlo o to odkázat obyčejné lidi do patřičných mezí, nerada dělala to, co od ní kdokoli jiný očekával. Kromě toho ji to vzrušovalo. Rozhodne se až později, jak daleko ho nechá zajít. V této chvíli si to prostě vychutnávala.
A nebyla ani jedinou ženou ve Sklepě, jejíž partner si ji na parketě vychutnával Nebylo to místo, kam by běžně chodily ženy, kterým by vadilo, když je někdo osahával na veřejnosti. Vždycky to mohu svést na pálenku, pomyslela si. Ale nemusela to svádět na nic. Dělala prostě to, co ji těšilo. Nikdo ji nemohl donutit, aby dělala něco jiného.
Hudba utichla. Krasta položila Valnuovi ruku na zátylek a přitáhla si jeho tvař ke své. S rozevřenými rty ho políbila. Byl z něj cítit porter: hork}', ale ne tak hořký jako pelyněk v její pálence. V polovině polibku otevřela oči. Valnu se na ni pozorně díval. Byl tak blízko, že jeho rysy viděla rozmazaně, ale myslela si, že vypadal užasle. Zasmála se, hlubokým, hrdelním smíchem.
Přerušil polibek a odvrátil se. Teď neměla problém přečíst si jeho výraz. Byl rozlměvaný. Krasta se znovu zasmála. Musel si uvědomit, že se změnil z dravce v kořist, uvědomil si to a věděl, že s tím nemůže nic dělat. „Ty vydechuješ oheň, co?" řekl, a jeho Mas byl drsnější než obvykle. „A co když ano?" Krasta pohodila znovu hlavou. Ukázala na hudbu. „Za chvilku začnou zase hrát. Chceš ještě tančit, neboje to už všechno?"
Valnu se silou vůle znovu sebral. „To není úplně všechno," odpověděl. Vztáhl ruku a sevřel přes látku tunik}'její prs. Palcem a ukazováčkem neomylně nalezl bradavku. Několik sekund ji laskal a mnul, pak ji pustil.
Snad si neuvědomoval, jak nažhaveně a odvázané se Krasta cítila. Možná si to neuvědomil, dokud ji jeho vědoucí prsty nerozpáraly ještě víc. I ona vztáhla ruku a sáhla níž.
Kdyby si byl stálil kalhoty a lehl si na podlahu, snad by si ho byla osedlala teď a hned. Říkalo se, že takové věci se stávaly ve Sklepě dnes a denně, ačkoli Krasta je tu nikdy nezažila. Ale Valnu se otřásl jako mokrý pes a vrátil se čtyřmi nebo pěti dlouhými krok}' ke stolu. Krasta ho následovala. Její tváře hořely. Srdce jí bušilo jako splašené. Rychle oddechovala, jako by právě uběhla velkou vzdálenost.
Valnu dopil porter, který zbyl v poháru. Podíval se na Kra-stu, jako by ji nikdy předtím neviděl. „Síra a rtuť," zamumlal, spíš pro sebe. „Dračí čubka."
Po tom, co vypila, to považovala za poklonu: skutečně ji ani nenapadlo, že by to mohlo být něco jiného. V jejim poháru, menším, než byl jeho kameninový pohár s porterem, ještě nějaká pálenka zbývala. Dopila ji a měla pocit, jako by jí v žaludku explodovalo vejce. Ale vlna horka se rozšířila dál: do tváře, do ňader, do klína.
S břeskným tónem tuby a zaduněním bubnů začala kapela znovu hrát. Krasta měla pocit, že hudba zní někde uvnitř ní a její klín měl divokou chuť přijímat. Valnu se zeptal: „Chceš, abychom šli znovu na parket?"
„Ne," zavrtěla Krasta hlavou. „Projedeme se po městě v mém kočáře."
„Ve tvém kočáře?" zamračil se Valnu. „Co si pomyslí kočí?"
„Koho to zajímá?" řekla Krasta vesele. „Síly nad námi! Je to jenom kočí!"
Valnu tiše spráskl ruce, „To jsi řekla jako pravá šlechtična," zvolal a vstal od stolu. Stejně tak učinila i Krasta. Zastavili se na malé místnůstce poblíž vchodu, aby se vyprázdnili -konec konců, noc byla chladná - a vytratili se do temnoty.
Tma venku byla hustá. Ačkoli se nad hlavním městem algarvští draci ještě neobjevili, bylo Priekule ponořeno do temnoty. Před Sklepem čekalo víc kočárů, až jejich šlechtičtí majitelé uznají, že noc už skončila. Krasta musela zavolat několikrát, než se domohla svého kočáru.
„Kam to bude, má paní?" zeptal se kočí, když se Krasta s Valnuem vecpali dovnitř. „Zpátky na statek?"
„Ne, ne," řekla Krasta. „Prostě jeď. Když se dostaneš na silnici, která vede ven z města - nu, tim lépe."
Kočí se odmlčel déle než bylo zdvořilé. Když nakonec promluvil, řekl pouze: „Ano, má paní. Bude to, jak si přejete."
Mlaskl na koně a švihl opratěmi. Kočár se dal do pohybu.

Krasta sotva vnímala, co řekl. Samozřejmě, že ji poslechl. Všichni sluhové ji přece poslouchali. Podívala se na Valnua, neurčitou siluetu ve tmě vedle ní. Sáhla po něm, stejně jako on předtím sáhl po ní. Kočí jí nevěnoval žádnou pozornost. Už dobře věděl, co je pro něho dobré.
Pod rouškou tmy Valnu rozepnul kostěné přezky, které držely její tuniku poliromadě. Obnažil jí prsa. Bez oliledu na kočího, Krasta vzrušeně vydechla. Když se tentokrát její ústa setkala sjeho, její polibek byl tak divoký, že ucítila krev: jeho nebo její, to ani ona sama nevěděla.
Jeho ruka jí vklouzla pod tuniku. Rozepnul jí přezku na kalhotách. Měla pocit, že ona vybuchne jako vejce. Valnu se tiše zasmál. Jeho ruka se ponořila do jejího přirození. Jeho prsty, dlouhé, štíhlé a bystré věděly přesně, co mají dělat. Krasta zalapala po dechu a zachvěla se rozkoší. Valnu se tiše zasmál. Podkovy dusaly dál po dláždění. Kočí dělal, že nic nevidí.
Krastu napadlo, že by měla Valnua vyhodit z kočáru, když už jí udělal, co chtěla. Ale rozdrážděná a opilá se cítila velkorysejší než obvykle, Začala mu dráždit penis přes vlněné kalhoty. Když náhle vyvrcholil, tiše zamumlal: „Jen doufám, že to nebudu muset vysvětlovat své pradleně."
Zasmála se a stiskla ho tvrději. Nic by ji nepřinutilo dělat takovou věc s obyčejným člověkem. Ale když mu rozepnula kalhoty, byla to krásná věc. Začala se pohybovat dopředu a dozadu s jakýmsi vášnivým satori. „Annii," zamumlal Valnu tiše.
Kdyby se Krasta byla na chvíli vzpamatovala, bylo by snad všechno v pořádku. Ale místo toho sklonila hlavu do Valnuova klína. „Teď ti poskytnu, co můžeš dostat jenom od šlechtičny." Vzala jeho horký úd do úst.
Začal si hrát s jejími vlasy. „Ty jsi vážně kus ženské, lásko. Ale to, co tady děláš, to už dlouho není žádné tajemství šlechty, pokud někdy vůbec bylo. Právě před týdnem jedna hezká prodavačka - „
Vztyčila se tak prudce, že ho udeřila hlavou do brady. „Cože?" zasyčela vztekle, zatímco on vykřikl bolestí. Vší silou do něho strčila, až vypadl na dláždění. „Má paní, co proboha - T začal.
„Sklapni!" zaječela Krasta. Bez ohledu na to, že její levý prs vyčníval z roztržené tunik}', předklonila se a plácla kočího po rameně. „Odvez mě domů. Ať se ta tvá prokletá zvířata pohnou, nebo toho budeš litovat, slyšíš?"
Kočí byl natolik rozumný, že práskl opratěmi a vyrazil přesně jak mu bylo řečeno. Krasta si nepřítomně zapnula spony, které Valnu rozepnul. Otírala si ústa rukávem, znovu a znovu. Naplňovalo ji takové znechucení, že se málem musela vyklonit z kočáru a vyzvracet se na ulici. Nebylo to poprvé, kdy dělala takovou věc. Už to dělala, a vždycky ji pobavilo, jak taková maličkost dokáže rozpálit muži krev v žilách.
Ale její ústa se ocitla tam, kam se před ní dostala ústa prosté ženy, jakési prodavačky, řekl Valnu ... Nedovedla si představit nic více pobuřujícího. Cítila se rituálně nečistá, jako muž z Ledového lidu, který nešťastnou náhodou zabil posvátné zvíře.
Když ji kočí dovezl domů, vytáhla Bausku z postele a nařídila jí, aby přinesla láhev pálenky. Několikrát se napila, pak hodila láhev zpátky. Bauska ji beze slova zachytila. Stejně jako kočí i ona věděla, že je lepší se své paní na nic neptat.
Spolu se svými kamarády Tealdo pochodoval po dřevěných můstcích na koráb Ambuscade, na jehož stěžni vlála al-garvská vlajka. Dobře vycvičená algarvská armáda se naloďo-vala na paluby lodí, zaplňujících přístav Bari.
Tealdo byl okouzlen pohledem na tolik mužů pohromadě. Ještě víc ho okouzloval pohled na tolik lodí pohromadě.
„Nedali jsme dohromady takovou flotilu už zatraceně dlouho," řekl přes rameno Trasonemu, který šel za ním.
„Tisíc let, říkají důstojníci," přisvědčil jeho kamarád. „Ticho tam!" zarval seržant Paníilo. Někdo - naštěstí někdo dost daleko od Tealda - vydal zvuk, který pravděpodobně vyšel z úst, ale zněl, jako by vyšel z jiného otvoru. Panfilo se vyřítil tím směrem, aby nalezl a ztrestal pachatele.
Tealdo přešel můstek a jeho nohy zadupaly po prknech paluby. Kolem pobíhali námořnici a šplhali po lanoví, připomínajíc přerostlé pavouk}'. Bylo jich víc, než čítala obvyklá lodní posádka. To bylo v pořádku - nebyla to obvyklá lodní posádka. Všichni byli dobře vycvičení jachtaři, obeznámení s dávným uměním plachtění.
Ale toto umění už nebylo zastaralé, díky důmyslu algarv-ských generálů a admirálů. Tealdo si přál, aby mohl pozorovat celou flotilu pod plachtami, vzdutými větrem. Místo toho musel sejít dolů do špatně osvětleného stísněného prostoru, jehož rozměry až příliš důvěrně znal. Tady on i jeho rota zůstanou, dokud jejich cesta neskončí ... nebo dokud někdo nepošle jejich loď do pekel.
Kapitán Larbino měl možná na mysli něco podobného, protože řekl: „Vojáci, to, co dnes v noci \vkoname, přivede Al-garve o velký' kus blíž k vítězství ve válce, kterou vedeme. Si-biané by si neměli všimnout, že jsme na jejich prahu - chytneme je s vyhrnutými kilty. Už stovky let nešel nikdo do války s flotilou plachetních lodí. Nic takového nebudou očekávat a ani jejich mágové je nebudou schopní varovat. Když poplujeme přes silovou čáru ... tak co? Nebudeme z ní čerpat žádnou zemskou energii, takže si nás nevšimnou. Budeme v takovém bezpečí, jako kdybychom byli na pevné zemi, dokud nedoplu-jeme do přístavu Tirgoviste. Udělejte si pohodlí a užijte si ten výlet."
Tealdo si udělal pohodlí, jak mohl, což nebylo příliš. Slyšel další voják}', zaujímající \ykázané prostory, a povely námořníkům, které jemu nic neříkaly. „Vypadá to, že si pořádně mák-nou, co?" řekl Trasonemu.
„No a proč ne?" odpověděl Trasone. „Jakmile nás dovezou do Sibiu, jejich práce skončí. Pak si mohou sednout na prdel a pít víno. My jsme ti, kteří tenhle účet zaplatí."
Neměl tak docela pravdu. Kdyby Sibiané dostali šanci, stříleli by na lodě stejně jako na vojáky. Než na to Tealdo stačil poukázat, pohyb Ambuscade se změnil. Kolébání z přídě na záď zesílilo a loď se začala kymácet ze strany na stranu.
„Vypluli jsme z přístavu," řekl Tealdo.
Jeho žaludek následoval pohyby plavidla. Zanedlouho zjistil, že jakkoli usilovný byl předchozí výcvik roty, nepamatoval na všechno. Několik vojáků začalo zvracet. V jejich ubikaci byla pro takové případy vědra, ale krajní nouze byla často rychlejší než voják, který se k takovému vědru snažil dostat. Ubikace se záhy stala velice nepříjemným prostorem k obývání.

Pobavený úžas, s nímž námořníci odnášeli plná vědra, taky jejich nedobrovolné cestující příliš nepotěšil. „Kdybych se mohl pohnout, tak bych ty parchanty zabil," zasténal jeden z trpitelů. Ale nikdo se nemohl pohnout. Na to byl úzký prostor v lodním trupu příliš stísněný. Tealdo jen doufal, že mu nikdo nevyzvrací svůj oběd na pečlivě vyleštěné boty.
Čas běžel. Tealdo předpokládal, že se venku setmělo, ale nemohl se o tom jít přesvědčit. Někdo zapálil olejovou lampu. Ten mihotavý plamínek byl jediné světlo, které on a jeho kamarádi měli. Podle toho. co věděl, byli pod čarou ponoru, takže zde nebyla žádná okénka.
Přál si, aby b}'l kůň nebo jednorožec, kteří mohli spát ve stoje. Pár vojáků začalo chrápat. Záviděl jim. A protože jim záviděl, rozesmál se nahlas, když je pohyb lodi, větší než obvykle, shodil na podlahu.
Po tom, co se zdálo jako nekonečná doba, se Ambuscade ostře naklonila. Rozlehl se vzrušený pokřik námořníků.
„Připravte se, mládenci," řekl seržant Panfilo. „Myslím, že krám se otevírá."
Zatímco kapitán Larbino řikal totéž elegantnějšími slovy, Ambuscade dokázala, že má pravdu, protože udeřila bokem do nábřeží. Tealdo alespoň doufal, že to bylo ono, a že loď místo toho nenarazila na skálu. Dveře oddělení se rozletěly.
„Ven! Ven! Ven!" zakřičel námořník.
Rota se dala do pohybu po úzkých schůdcích, vedoucích na palubu. „Nikdo nesmí upadnout!" řval Panřilo. „Nikdo nesmí upadnout, nebo si to s ním vyřídím osobně." A nikdo neupadl. Vojáci si nacvičovali výstup po schodech tolikrát, že by se snad mohli pohybovat bezpečně i po schodech v domech, které ještě nebyly postaveny.
Chladný, čerstvý vzduch vonící mořskou solí a kouřem zavál Tealdovi do tváře. Nedaleko hořela jasným plamenem další algarvská loď, osvětlujíc ztemnělý přístav Tirgoviste. Tealdo doufal, že se vojákům podařilo z lodi dostat. V tomto útoku bylo zapotřebí každého muže. Jestli Algarvané Sibiu neobsadí, nebudou se moci vrátit zpátky domů.
Pak si přestal dělat starosti s čímkoli jiným než s tím, co se od něho očekávalo, že bude dělat. Následoval muže před sebou přes můstek a na nábřeží. Všechno šlo až příliš dobře. Nikdo nespadl do vody. Kdyby se to stalo, váha jeho výzbroje a výstroje by ho stálila dolů.
„Pohyb!" wkříkl kapitán Larbino. „Rychle! Nestůjte tady s otevřenou hubou. Musíme obsadit budovu velitelství."
Nikdo s otevřenou hubou nestál. Tím by si jen koledoval paprsek od některého ze Sibianů. Nikdo z nich molo nebránil a Tealdo a jeho kamarádi neměli v úmyslu čekat, až to někdo udělá. „Zatím je to snazší než při výcviku," řekl.
„Zatím," odpověděl Trasone. „Ale nikdo, kdo byl „zabit" při výcviku, nezůstal mrtvý. Tady to bude jiné.',
Sibiané se začali probírat. Zahájili na útočníky palbu z přístavních budov. Ale bylo příliš pozdě, protože Algarvané už proudili ze svých lodí do Tirgoviste. Tealda napadlo, jak to vypadá v ostatních sibijských přístavech. Doufal, že dobře. Doufat bylo to jediné, co mohl.
Vpředu se ozvaly výkřiky. Většině z meh rozuměl. Sibij-ština byla velice blízká jižním dialektům algarvštiny a nebyla příliš vzdálená ani od jeho vlastního severního přízvuku. Sibiané na sebe pokřikovali něco o zastavení jeho i jeho druhů. „Mnoho štěstí,"„ řekl s dravčím úsměvem ve tváři.
Nikdy si neuvědomil, jak puntičkářsky přesně napodobili jeho nadřízení ve výcvikových prostorech nedaleko Imoly prostředí přístavu Tirgoviste. Když se Sibiané vynořovali, aby pálili na něho a na jeho kamarády, dělali to přesně na místech, odkud se vynořovali algarvšti „obránci" během dlouhého, únavného výcviku. Tealdo věděl, kde budou, ještě předtím, než odtud vyrazili. Věděl, kam se má ukrýt a kam má namířit svou zbraň. Nemusel přemýšlet. Musel pouze jednat.
„Nezastavujte se!" zvolal kapitán Larbino. „Nenechte je, aby se vzpamatovali. Nedovolte jim, aby se někde zachytili. Když na ně budeme tlačit, zlomí se."'
„Poslouchejte kapitána!" zahřměl seržant Paníilo, Tealdovi téměř do ucha. „Ví, o čem mluví." Panfilo zavrtěl hlavou a dodal, tentokrát mnohem tišeji: „Nikdy jsem si nemyslel, že tohle řeknu o důstojníkovi."
Hlavní cíl Larbinovy roty byly námořní úřady v Tirgoviste. Dokud se nedostal do jejich blízkosti, Tealdo nevěděl, co je to za cíl, a ani se o to příliš nestaral. Jeho nadřízení mu řekli, co má dělat, a on to dělal. To mu připadalo jako rozumné uspořádání.
„Krycí paprsky!" vykřikl Larbino, a Tealdo zamířil na okno ve druhém patře, za kterým se určitě molů skrývat Sibian, aby odtud mohl ostřelovat jeho kamarády. Sotva to udělal, zahlédl - nebo si myslel, že zahlédl - za oknem nějaký' pohyb. Jeho zbraň vyslala do okna paprsek. Žádný Sibian odtud na Al-garvany nevystřelil, takže Tealdo dospěl k závěru, že se mu jenom něco zdálo.
Pod ochranou smrště paprsků se vrhli dva muži vpřed a upevnili k železným dveřím námořního úřadu vejce. Jeden z nich padl, když se stahovali ode dveří. Jeho kamarád se zastavil, zvedl ho a pokusil se ho odtáhnout do bezpečí. Pak také padl.
Tealdo zaklel, když viděl, že taková odvaha přišla vniveč. Doufal, že i jeho by se někdo pokusil odnést, kdyby byl zraněn. Doufal také, že ať to bude kdokoli, bude přitom mít víc štěstí než chlapík s vejcem.
Pak vejce explodovalo. Tealdo zuřivě zamrkal, aby se zbavil zářivé, zelené a purpurové skvrny v centru svého zorného pole. Když zase viděl normálně, zavýskl: dveře nedokázaly odolat výboji uvolněné energie. Jedno křídlo viselo opile na svých závěsech, zatímco druhé bylo vrženo do nitra budov}' a při troše štěstí rozdrtilo pěkných pár Sibianů v chodbě za nimi.
„Vpřed!" vykřikli Larbino a Panfilo zároveň. Larbino dodal: „Za mnou!" a vrhl se k otevřeným dveřím. Tealdo vyskočil na nohy a rozběhl se za kapitánem. Důstojník, který velel zepředu, dokázal za sebou strhnout své vojáky: to byla lekce stará jako válka sama. Důstojník, který velel zepředu, měl také děsivou šanci, že se nedožije stáří: to byla lekce, kterou jim poskytla Šestiletá válka.
Platila i tady. Larbino se dostal do budovy, ale ne víc než pár kroků. Pak se bezvládně zhroutil s prostřelenou hlavou. Ale vojáci, kteří ho následovali, zabili Sibiana, který ho zastřelil. Vyjíce jako vlci a vykřikujíce Larbinovo jméno spolu se jménem krále Mezentia vtrhli do budovy námořního velitelství.

„Vzdej se!“ zařval Tealdo, když se nějaký Sibian rozběhl k oknu, aby se pokusil uniknout. Světlo ohně, dopadající sem oknem, ukázalo spoustu zlatých prýmků na jeho rukávech: důstojník, ale takový, který má zájem opustit boj, ne ho vést zepředu.
Na okamžik si Tealdo myslel, že se pokusí vyskočit z okna. To by bývala byla chyba - fatální chyba. Sibijský důstojník si to musel uvědomit. Zvedl ruce. „Jsem hrabě Delfínu; má hodnost je komodor,“ řekl pomalou, jasnou algarvštinou. „Očekávám, že se mnou bude nakládáno s veškerou důstojností, která přísluší mé hodnosti a mému postavení.“
„To je dobré,“ řekl Tealdo. Se svými vlastními šlechtici musel jednat zdvořile, ale nestaral se ani za mák o tituly, které nosili cizinci. Pohnul zbraní a řekl: „Pojď se mnou, mládenče. Někdo rozhodne, co s tebou.“ Zajatý komodor poskytoval dobrou záminku, aby na okamžik opustil boj. A když i to ostatní půjde tak hladce jako tohle ... Tealdo se zasmál. „Tak pojď, mládenče,“ opakoval. „Tirgoviste je naše. A vypadá to, že je naše celé vaše prokleté království.“
Cornelu zaklel. On a Eforiel spolu byli na běžné hlídkové plavbě, při níž nenarazili na nic mimořádného. Ale když ho leviathan nesl zpátky do přístavu Tirgoviste ... Znovu zaklel, zaklel a otřel si slzy, míchaje jejich sůl se solí moře. „Přístav je jejich,“ zasténal. „Město je jejich.“
Požáry v Tirgoviste odhalovaly siluety stožárů a lanoví al-garvské invazní flotily. Cornelu nepotřeboval mnoho času, aby přišel na to, co lidé krále Mezentia udělali. V čistě abstraktní rovině obdivoval jejich nervy. Kdyby pár sibijských křižníku poháněných energií zemských siločar narazilo na tuto flotilu, plavící se pod plachtami, mohlo by mezi ní způsobit příšerná jatka. To se však nestalo. Ty galeony, nebo jaký staromódní název nesly, se proplížily napříč silovými čárami, aniž by si toho někdo všiml. Zbytek algarvského námořnictva bude nepochybně následovat nyní.
„Costache,“ řekl Cornelu a znovu zasténal. Všechno, co mohl, bylo doufat, že jeho žena a nenarozené dítě jsou v pořádku. Nemyslel si, že by jí Algarvané ublížili úmyslně - byli to přece civilizovaní lidé - ale v bitvě se mohlo stát ledacos. Eforiel trochu stočila hlavu, aby na něho mohla pohlédnout jedním ze svých tmavých očí. Vydala zvuk, který zněl jako rozpačité zabručení. Cornelu chápal proč: nechoval se jako obvykle, když se spolu vraceli do domovského přístavu. Eforiel nechápala, že kdyby teď vesele vpluli do Tirgoviste, Cornelu by byl zastřelen a ona by buď byla zasažena vejcem, nebo by ji zajali a přinutili ji sloužit mužům krále Mezentia.
Místo aby ji nechal vplout do přístavu, začal ji Cornelu vést k malé pláži kousek od Tirgoviste. Tam by z ní mohl sklouznout, doplavat na břeh, a ... A co ? zeptal se sám sebe. Co by pak udělal? Šel do města, zachránil svou ženu, odvedl ji k Eforiel a uprchl s ní? Hrdina z dobrodružného románu by to dokázal a ještě by se někde zastavil, aby se s ní pomiloval. Bohužel, ve skutečném životě neměl Cornelu tušení, jak by takový čin dokázal provést.
Jestli nemůže zachránit Costache, mohl by zamířit do vnitrozemí a přidat se k odporu proti algarvským útočníkům, který se tam možná připravuje? Uvažoval, jak silný by ten odpor mohl být. Algarve bylo mnohem větší království než Sibiu a disponovalo mnohem, mnohem větší armádou. Sibiu se spoléhalo na své loďstvo, a Mezentio nalezl cestu, jak je oklamat.
Kromě toho, na souši mohl být Cornelu jen řadovým vojákem. Jako součást týmu s Eforiel byl králi Burebistoví mnohem užitečnější než sám o sobě. Přál si, aby Eforiel měla na závěsech pod břichem několik vajec. Kdyby tomu tak bylo, mohl by způsobit útočníkům značné škody.
Eforiel znovu zabručela, vyciťujíc jeho nerozhodnost: na rozdíl od draků leviathani měli lidi rádi a velice dobře jim rozuměli. „Potřebuji vědět víc,“ řekl Cornelu, skoro jako by mluvil ke Costache. „To potřebuji víc než cokoli jiného. Podle všeho, co vím - síly nad námi dejte, aby tomu tak bylo - invaze na ostatních čtyřech ostrovech neuspěla. Jestli je to tak, mohu pomoci znovu dobýt Tirgoviste.“
Poplácal leviathana a zamířil s ním na západ směrem k Facaceni, nejbližšímu z ostrovů. Eforiel poslechla, ale pomaleji než obvykle. Kdyby mohla mluvit, patrně by řekla něco jako: Jsi si jistý, že chceš, abych udělala právě tohle? Byla ještě skeptičtější ke všemu, co zaváněl inovací, než ten nejprosole-nější starý admirál ze sibijského námořnictva.
Cornelu si přál z celého srdce, aby před ním ležel lepší kurs. Ale žádný neviděl. Protože neměl naději být užitečný v okolí Tirgoviste, musel doufat, že ostrov a přístav Facaceni zůstal v sibijských rukou. Jestli ano, dobře a skvěle. Jestli ne ... nemohl si s tím teď lámat hlavu.
Svítání zastihlo Eforiel ještě na cestě k západu. Vysoko nad hlavou letěli draci - příliš vysoko, aby mohl říci, zda nesli sibij-ské nebo algarvské barvy. Žádný z nich se nespustil dolů, aby na leviathana svrhl vejce. Alespoň za to byl Cornelu vděčný.
Byla to první věc, za kterou mohl být vděčný od chvíle, kdy objevil, že jeho království bylo napadeno. Zanedlouho dospěl k přesvědčení, že to byla na nějaký čas taky poslední věc, za kterou mohl být vděčný. Dříve, než spatřil zvedat se nad obzor kopce ve středu Facaceni, spatní veliký mrak kouře, tyčící se výše než vrcholky kopců. Protože Facaceni neutrpělo přírodní katastrofu, utrpělo katastrofu z rukou Algarvanů.
Cornelu nikdy tolik netoužil po zemětřesení, jako v této chvíli. Ale přání, jakkoli vroucná, měla nulovou kouzelnou hodnotu. Cornelu neovládal uměni magie o nic víc, než by mág dokázal jezdit na levíathanovi. V tomto světě bylo dost těžké naučit se dělat pořádně jednu věc; naučit se dělat dobře víc než jednu věc často přesahovalo hranice možného. Ale ani magie nedokázala anulovat to, co se už stalo. Jak se Eforiel přibližovala k přístavu Facaceni, Cornelu viděl, že sem muži krále Mezentia dorazili před ním. Plachetnice vysadily vojáky na nábřeží, stejně jako to učinily v Tirgoviste - a pravděpodobně v každém sibijském přístavu.
A přesně jak Cornelu odhadl, zbytek algarvského válečného námořnictva následoval invazní flotilu k jihu. Algarvské a sibijské lodi spolu bojovaly před přístavem, vrhajíce po sobě vejce a ostřelujíce se vzájemně mocnými paprskovými zbraněmi. Pokaždé, když paprsek zasáhl hladinu, zvedl se nad oceánem veliký oblak páry.
Eforiel se pod Cornelem zachvěla. Paprskům nevěnovala pozornost, ale vejce, vybuchující ve vodě, ji děsila. Měla k tomu také důvod, příliš blízký' výbuch ji mohl zabít. Cornelu se neodvážil přiblížit k Facaceni na kratší vzdálenost. Výtrysk páry vyrazil jen pár set kroků od nich a varoval ho, že se už dostal příliš blízko. Nepocházel od paprskové

zbraně ale od dýchám dalšího leviathana. O chvíli později se leviaťhan a jeho jezdec vynořili na hladinu. „Xdo jste?“ zavolal jezdec na Cornela.
Mluvil algarvsky nebo sibijsky? Z těch tří slov si tim Cornelu nebyl jistý. „Kdo jste vy?“ zavolal na oplátku. „Dejte mi signál.“ Nevěděl, jaký ten signál bude, ale doufal, že se doví víc podle způsobu, jakým druhý jezdec odpoví.
To se také dověděl, protože chlapík řekl: „Mezentio!“
„Mezentio!“ odpověděl Cornelu, jako by byl také Algarvan a byl rád, že narazil na dalšího v této části světa Ale zatímco jeho ústa vyslovovala to jméno, jeho ruka předala Eforiel odlišný příkaz: útokl
Svaly zvířete pod ním se napjaly, jak se vrhlo vodou směrem k druhému jezdci a jeho zvířeti. Mezentiovo jméno muselo Algarvana zmást, protože nechal Cornela a Eforiel přiblížit, aniž by proti nim učinil nějaká preventivní opatření.
Pochopil svoji chybu příliš pozdě. Eforielin špičatý čenich udeřil jeho leviathana do boku těsně za levou ploutví; Náraz téměř smetl Cornela z jejího hřbetu, ale byl dobře připoutaný.
Algarvský leviathan se začal svíjet a zmítat ve zděšené agónii, jako člověk, který dostal neočekávanou ránu do žaludečního důlku.
Když zasadila první ránu sevřenými čelistmi, Eforiel je nyní otevřela a několikrát druhého leviathana kousla. Krev zbarvila vodu do růžova. Cornelu se zasmál, když uviděl, jak Algarvan spadl do vody. Eforiel Algarvanovi neublížila. Nebyla cvičená, aby lovila lidi ve vodě - byla příliš velká pravděpodobnost, že by se obrátila proti vlastnímu jezdci, kdyby je nějaká nešťastná náhoda od sebe oddělila.
Za jiných okolností by Cornelu možná druhého jezdce zajal. Ale pochyboval, že by našel nějaké místo v Sibiu, kam by mohl odvézt Algarvana k výslechu. A všiml si dalších výtrysků nedaleko odtud. Musel předpokládat, že pocházejí od dalších algarvských leviathanů.
Když nařídil Eforiel přerušit útok, na okamžik si myslel, že ho odmítne poslechnout. Ale výcvik zvítězil nad instinktem. Nechala leviathana, kterého zranila, uniknout do hlubin moře. Cornelu si nemyslel, že by Sibiany cvičené zvíře takhle opustilo svého jezdce - ale Algarvané, jak zjistil ke své lítosti, měli v rukávu své vlastní triky.
A měli také leviathany. „Mezentio!“ vykřikli jejich jezdci, spěchajíce k místu srážky, kterou alespoň jeden z nich zpozoroval.
Cornelu si nemyslel, že by je mohl ošálit stejně jako prvního Algarvana, s kterým se střetl; jen málo triků fungovalo dvakrát za sebou. Nyní, protože stál proti početní přesile, se nestyděl utéct. Alespoň doufal, že jim unikne, a pak se poohlédne po Sibianech, ještě kladoucích odpor útočníkům.
Ale ve válce to, v co člověk doufá, a to, čeho se mu dostane, bývá od sebe často velice vzdálené. Algarvané, pronásledující Eforiel, byli lepší jezdci než většina z jejich krajanů, a jeli na silnějších leviathanech. Hnali Cornela na jih od Facaceni, a zdálo se, že mají v úmyslu vyhnat ho zcela ze sibijských vod.
Aby to bylo ještě horší, vysoko nad Eforiel se objevil drak, pomáhaje Algarvanům a jejich leviaťhanům sledovat její stopu. Dračí letec jistě používal krystalu. Jestli jím byl vybaven i jeden z jezdců na leviathanech ... Jestli tomu tak bylo, Algarvané vyvinuli takové úsilí při vybavování svých sil, na jaké by nikdo předtím nepomyslel.
K prvnímu drakovi se připojil další. Tenhle nesl pod břichem upevněný pár vajec a pokusil se je shodit na Eforiel. Ale letcova muška nebyla tak dobrá, jak měla být. Obě vejce dopadla až za zvoleným cílem; jedno z nich ve skutečnosti málem zasáhlo jednoho z algarvských leviathanů.
Cornelu doufal, že to mu umožní, aby se svým pronásledovatelům ztratil. Ale to se nepodařilo. Proklínaje Algarvany, přiměl Eforiel změnit kurs na jihovýchod, jediný směr, který mu zbýval. Zahrozil na ně pěstí. „Ženete mě do Lagoasu, co?“ zařval na ně.
Lagoas byl neutrální. Když tam vystoupí na břeh, bude internován. Tím bude vyřazen z boje až do konce války. Bylo to lepší než kapitulace, ale ne o mnoho. Proklínal Lagoasany s ještě větší hořkostí než Algarvany. V Šestileté válce Lagoas bojoval na straně Sibiu, ale tentokrát tamní obchodníci dali přednost zisku před prolévánim krve.
A pak, jako by pouhé pomyšleni na né dokázalo Lagoasany zhmotnit, objevila se jejich hlídková loď, ženoucí se po siločáře od jihu. Mohl jí uniknout. Oceán byl veliký a loď nemohla opustit proud energie, z níž čerpala svou sílu. Když se nechá intonovat, bude to mít také své výhod}7. Jakmile přistane u jejich pobřeží, Lagoasané se postarají o potřeby Eforiel. A tak zamával a nařídil Eforiel zpomalit. Algarvští jezdci na leviathanech obrátili a zamířili zpět k Sibiu. Cornelu jim znovu zahrozil pěstí a pak už jen čekal, až se k němu lagoaská válečná loď přiblíží. „Kdo jste?“ zavolal nějaký důstojník z paluby čímsi, co mohlo být něčím mezi sibijštinou a algarvštinou.
Cornelu mu řekl své jméno, hodnost a státní příslušnost. K jeho překvapení Lagoasané propukli v radostný pokřik.
„Buď vítán, příteli,“ zavolalo několik z nich.
„Příteli?“ opakoval užasle.
„Příteli, ano,“ odpověděl důstojník sibijštinou s přízvukem. „Lagoas je teď ve válce s Algarve. Vy jste to neslyšel? Když Mezentio vtrhl do vaší země, král Vitor mu vyhlásil válku. Teď jsme všichni dohromady přátelé, ano?“
„Ano,“ řekl Cornelu unaveně.
Skarnu se postavil před svoji rotu a řekl, co měl říct: „Chlapi, zrzouni se vylodili v Sibiu. To jste už slyšeli, předpokládám.“ Čekal, až přikývnou, a dostalo se mu toho. „Kdybyste se zeptali mě,“ pokračoval, „řekl bych vám, že jsou to blázni. Dík>' tomu mají teď na krku Lagoas, a ten je pro ně mnohem nebezpečnější, než kdy bylo Sibiu. Ale kdyby Algarvané nebyli blázni, nebyli by to Algarvané, co?“
Dostalo se mu dalších přikývnutí a dokonce i pár úsměvů. Byl by ovšem šťastnější, kdyby ty úsměvy pocházely od nejlepších vojáků rot)', ne od hrstky ubožáků, kteří se ráno odmítali starat o to, co bude odpoledne, nemluvě o tom, co bude zítra.
„Nemůžeme plavat do Sibiu, abychom ostrovanům pomohli,“ řekl, „takže musíme udělat tu druhou nejlepší věc. Král Mezentio musel stáhnout z front}' spoustu vojáků, aby mohl tu invazi provést. To znamená, že v opevněních proti nám

nezůstalo dost zrzounů. Prolomíme je a vtrhneme Algarvanům do týla.“
Někteří z mužů, kteří se předtím usmívali, teď spráskli ruce a propukli v radostný pokřik. Ale udělalo jich to jen málo - většinou mladíci. Většina vojáků mlčela. Skarnu sám prostudoval algarvská opevnění. Studoval je tak dlouho, až je znal stejně dobře jako rýhy na své dlani. Dokud je budou držet vůbec nějací vojáci, bude těžké je prolomit. Věděl to. Věděla to i většina vojáků. Ale dostal své rozkazy, co jim má říct.
A měl také svou pýchu. Řekl: „Nezapomeňte, vojáci, že ne-. půjdete, kam bych nešel já sám, protože budu vždycky o krok před vámi. Uděláme všechno, co můžeme, pro našeho krále a království.“ Zvýšil hlas: „Král Gainibu a vítězství!“
„Král Gainibu!“ vykřikli vojáci. „Vítězství!“ křičeli nadšeně. Proč ne? Takové provolávání je nic nestálo a nevystavovalo je žádnému nebezpečí.
Když viděl, že Skarnu skončil, napochodoval před nastoupenou rotu seržant Raunu. Pohledem si vyžádal od Skarnua povolení mluvit. Skarnu přikývl. Rota by se docela dobře obešla bez něho, ale on by se nemohl obejít bez Raunua.
Starý poddůstojník předstíral, že to neví. Skarnuovi to bylo dokonale jasné. Zajímalo by ho, kolik velitelů rot si opravdu myslelo, že je jejich seržanti považují za nepostradatelné. Nejspíš dost, pomyslel si.
Raunu řekl: „Mládenci, máme štěstí. V}' to víte, a vím to i já. Spousta důstojníků by nás poslala kupředu a sama by zůstala skrčená v díře. Kdybychom vyhráli, sklidili by uznání. Kdybychom byli poraženi, byla by to naše vina - jenže my bychom byli mrtví a oni by to zkusili znovu s jinou rotou. Náš kapitán není takový. To jsme už viděli. Provolejme mu slávu a bojujme za něho zítra jako blázni.“
„Kapitán Skarnu!“ vykřikli sborem vojáci. Skarnu jim zamával, cítíc se poněkud hloupě. Byl zvyklý přijímat úctu obyčejných lidí kvůli své krvi. Tak jako jeho sestra Krasta to považoval za samozřejmé. Ale úcta, kterou získal tady v poli, byla něco jiného. Zasloužil si ji. Byl na to pyšný a zároveň ho to uvádělo do rozpaků.
„Zítra uděláme, co budeme moci, pane,“ řekl Raunu. „Tím jsem si jist,“ odpověděl Skarnu. To byla obvyklá zdvořilost. Chtěl něco dodat, ale pak se zarazil. Někdy Raunu, když dostal příležitost mluvit, přišel s věcmi, o kterých by jinak nemluvil, s věcmi, které by se důstojník za jiných okolností sotva dověděl.
To se ukázalo i teď. „Skutečně si myslíte, že zítra prolomíme algarvskou linii, pane?“ zeptal se seržant.
„Dostali jsme rozkaz,“ řekl Skarnu. „Doufám, že to dokážeme.“
„Mhm.“ Raunuovy vrásky se poskládaly do méně odmítavého výrazu, než míval obvykle. „Pane, já taky doufám, že to dokážeme. Ale na to není moc velká naděje ... Pane, viděl jsem spoustu důstojníků se spoustou odvahy, kteří přišli o život pro nic za nic během Šestileté války. Byla by škoda, kdyby se to stalo vám dřív, než přijdete na to, co je co.“
„Rozumím,“ přikývl Skarnu. „Až přijdu na to, co je co, bude to v pořádku, když mě zabijí pro nic za nic.“
„Ne, pane.“ Raunu zavrtěl hlavou. „Až přijdete na to, co je co, dokážete přijít na lepší věci, než se vrhnout dopředu a nechat se zabít pro nic za nic.“
Skarnu ocitoval doktrínu: „Jediný způsob, jak přivést útok k úspěchu, je jít do něho s důvěrou v úspěch.“
„Ano, pane.“ Raunu se zamračil. „Jediná potíž je, že to někdy nepomáhá.“
Skarnu pokrčil rameny. Raunu na něj pohlédl, pokrčil rameny a odešel. Skarnu pochopil, co se mu veterán snažil říct. Jenže na tom nezáleželo. Měl své rozkazy. Jeho rota prolomí algarvskou linii, nebo při pokusu o to zemře.
Vrhače vajec vrhaly po celou noc zkázu do algarvských postavení. Další vejce na zrzouny shazovali draci. Skarnu měl z toho všeho smíšené pocity. Na jedné straně pobití nepřátelských vojáků a zničení jejich opevnění mohlo usnadnit útok. Na druhé straně Valmieřané nemohli dát lépe najevo, kde a kdy bude útok zahájen.
Algarvané příliš neodpovídali na déšť vajec, dopadající na ně. Možná jsou všichni mrtví, pomyslel si Skamu s nadějí. Ale sám tomu nevěřil, ať se snažil sebevíc.
Dovedl své muže na konec přibližovacích zákopů, které vykopali v minulých dnech. Nové výkopy mohly také Algar-vany varovat, že útok se blíží. Ale díky nim nebudou muset Skarnu a jeho muži překonat tolik volného terénu, až útok začne, takže zdráhavě připustil, že na těch přibližovacích zákopech něco je.
„Tak jsme to dělali v Šestileté válce,“ řekl Raunu, když se vojáci shromáždili v zákopech, čekajíce na hvizd píšťalek, který je pošle dopředu. „Tenkrát jsme zrzouny vymiškovali, takže víme, že to můžeme udělat znovu, pravda?“
Někteří z mladíků pod Skarnuovým velením se zazubili a přikývli. Byli příliš mladí, aby věděli o strašlivých ztrátách, kterými Valmiera zaplatila za toto vítězství. Raunu se o nich záměrně nezmínil. Tito muži v této válce příliš neutrpěli, zatím ne, v neposlední řadě proto, že si jejich vůdcové pamatovali jatka Šestileté války, a vyhýbali se jejich opakování. Nyní se riziko zdálo přijatelné ... mužům, kteří mu sami necelili.
Daleko na východě, za Skarnuem, obloha postupně změnila barvu z černé přes šedou do růžové. Vyhlížeje přes předprseň zákopu z vyházené hlíny, Skarnu uviděl, že nepřátelská polní opevnění utrpěla veliké škody. Odvážil se doufat, že žádné algarvské postavení za Šestileté války nebylo zničeno tak důkladně.
Podělil se o svůj dojem s Ramiem, který také vystrčil hlavu, aby si prohlédl terén před sebou. Seržant odpověděl: „Právě když to někde vypadá, jako když tam nemohl ani jeden z těch bastardů zůstat naživu, můžete jich tam najít plný silovlak, a všichni se budou snažit vás zabít.“
Raunu mluvil nahlas a nadšeně, když zvedal morálku prostým vojákům. Se svým nadřízeným mluvil tiše, nechtěje oslabit účinek, který jeho proslov na muže měl.
Stále více a více vajec dopadalo na algarvské zákopy a opevněni. A pak pojednou bez varování vejce přestala dopadat. Skamu vytáhl z kapsy kalhot mosaznou píšťalku a vydal dlouhý, hlasitý hvizd, jeden ze stovek podobných, které se rozlehly podél několika mil bitevní linie. „Za Valmiera!“ vykřikl. „Za krále Gainibu!“ Vyškrábal se z přibližovacího zákopu a rozběhl se k algarvským opevněním.
„Valmiera!“ zvolali jeho vojáci a následovali ho do otevřeného terénu. „Gainibu!“ Rozhlédl se na obě strany. Tisíce Val-mieřanú se vrhly na západ. Byl to pohled, který způsobil, že každý voják byl hrdý na své krajany.
Jen pár set kroků, pomyslel si Skamu. Pak se dostaneme mezi zrzouny a budou naši. Ale paprsky šlehající před ním ho

upozornily, že nějací Algarvané přežili nářez, který jim Valmieřané udělili. Stále víc a víc nepřátelských vojáků začínalo pálit na Skarnua a jeho kamarády. Muži začali padat, někteří bez hlesu, jiní s bolestivým nářkem.
Algarvané přetrpěli všechna ta vejce, která na ně Valmieřané vrhli, aniž by odpověděli - až do tohoto okamžiku, kdy muži, kteří na ně útočili, byli nejzranitelnější. A nyní začala pršet vejce na Varmieřany. Skarnu zjistil, že leží na zemi, aniž by si jasně vzpomínal, jak se tam dostal. V jedné chvíli byl na nohou. V příští Vyškrábal se zase na nohy. Kalhoty měl roztržené a tunika měla utržený rukáv. Nekrvácel, nebo si to aspoň myslel. Měl jsem štěstí, napadlo ho.
Zamával rukou, aby ukázal svým vojákům, že je v pořádku, a ohlédl se přes rameno, aby se podíval, jak jsou na tom oni. Nedostali se moc daleko - ani ne na půl cesty - ale spousta z nich už padla. Kdyby je dál ztrácel tímto tempem, nezůstali by mu žádní v okamžiku, kdy se dostane k algarvským zákopům. Pravděpodobně by se k těm zákopům nedostal živý ani on sám, napadla ho další nepříjemná myšlenka.
Čelní útok prostě přicházel příliš draho, aby mohl uspět. „Po četách!“ vykřikl. „Palte a postupujte po četách!“
Polovina jeho mužů - polovina těch, co zůstala - se vrhla do jakýchkoli úkrytů, které dokázala najít - většinou do jam vyrytých explozemi vajec. Zbytek se vrhl kupředu. Pak zalehl a zahájil palbu na Algarvany, zatímco první polovina vstala a o kus postoupila. Po troškách se tak propracovávali k zákopům, odkud na ně pálili zrzouni.
Skarnu se ukryl v jámě, vyčkávaje na další příležitost k postupu. Rozhlédl se kolem, doufaje, že rozkaz který musel vydat, jeho rotu příliš nezpomalil. To, co uviděl, způsobilo, že se mu oči rozšířily úlekem. Zpátky k vlastním zákopům prchalo právě tolik Valmieřanů, kolik jich ještě postupovalo proti nepříteli. Většina z těch, kteří ještě postupovali, nevěnovala žádnou pozornost taktice, která mohla snížit jejich ztráty. Stále běželi vpřed, dokud nepadli. Když to nemohli vydržet, obrátili se na útěk.
„Vidíte, pane?“ zavolal Raunu z nedaleké jámy. „Přesně toho jsem se bál, že to tak bude.“
„Co můžeme dělat?“ zeptal se Skarnu.
„Jejich linie neprolomíme,“ odpověděl Raunu. „Ani se do jejich linií nedostaneme - a pokud ano, nedostaneme se odtud. Nejlepší, co můžeme udělat, je chvíli tady vydržet, způsobit jim nějaké ztráty, a pak se stáhnout do výchozího postavení. Ale jestli mi rozkážete, abych šel kupředu, pane, tak půjdu.“
„Ne,“ řekl Skarnu. „K čemu by to bylo, kromě toho, že bychom bezúčelně přišli o život?“ Uvědomil si, že kdyby rozkázal Raunovi jít kupředu, musel by se o to pokusit i on sám. „Před tím jste mě varoval předtím, než útok započal, ne?“
„Ano, pane. Dobře, že si to dokážete uvědomit,“ řekl Raunu. „Jen doufám, že to dokážou i naši velitelé.“ Skarnu se chystal seržantovi vytknout, že mluví příliš volně a opovážlivě. Ale nechal ta slova nevyslovená. Jak mohl Raunu mluvit příliš volni a opovážlivě, když všechno co udělal, bylo to, že řekl pravdu?
Leofsig ještě stále měl svou cínovou jídelní soupravu, kterou vyfasoval, když narukoval do armády krále Pendy. Pro zajatce to bylo štěstí. Fortlnvegští zajatci, kteří o svoji soupravu přišli, se museli spokojit s miskami, do kterých se toho vešlo méně. Algarvané mohli zajatcům, kteří o ně přišli, vydat své vlastní jídelní soupravy, ale nezdálo se, že by jim něco takového přišlo na mysl.
To, co jim přišlo na mysl, bylo pečlivě přepočítat zajatce v každém baráku předtím, než dostali něco do svých jídelních souprav nebo misek. Leofsig by byl nevsadil nic na to, že al-garvští dozorci umí počítat do deseti, ani s použitím prstů. Nekonečné přepočítávání, kterému byli zajatci vystaveni, mluvilo každopádně proti tomu.
Občas se ukázalo, že jeden nebo dva zajatci skutečně chybějí. To znamenalo, že zrzouni obrátili celý tábor naruby, do- . kud nezjistili, jak ti muži zmizeli. Také to znamenalo týden o polovičních dávkách pro všechny muže z baráku uprchlíků. Nikdo neztloustl ani z celých dávek. Poloviční dávky znamenaly pomalé vyhladovění. Poloviční dávky byly také důvodem pro vyzrazení každého, kdo uvažoval o útěku.
Tohoto rána se zdálo, že všechno klaplo. „Silám nad námi budiž dík,“ zamumlal Leofsig. Byla mu zima a byl unavený a hladový; stát ve tvaru před barák}' nebyla jeho představa o pohodě. Ani stát ve frontě a čekat na mizernou snídani, kterou mu kuchaři nadělí, mu nepřipadalo nijak zvlášť příjemné. Ale každopádně, pomyslel si, dostane jídlo do žaludku, takže se to vyplatí.
Plopl Zvuk velké naběračky kaše, která přistála v jeho polní misce, byl skoro stejně lákavý jako chuť té hmoty samotné. Byla to většinou obilná kaše se zelím a přimíchanými občasnými kousky solené ryby nebo vepřového. Zajatci ji jedli k snídani, obědu i večeři. Nikdy nebyla příliš dobrá. Dnes páchla ještě hůř než obvykle.
Leofsig ji přesto snědl. Kdyby se mu z ní udělalo špatně -a lidé z ní často onemocněli - šel by na marodku. A kdyby někdo tvrdil, že simuluje, vyzvracel by se tomu ničemovi do klína.
Hrstka Kaunianů v jeho baráku jedla v malém hloučku, jak to činili většinou. Leofsig se k nim někdy přidal a pár dalších Forthweganů rovněž. Většina však s blonďáky nechtěla nic mít. A hrstka takových jako Mervvit vyvolávala spory a potíže, kdykoli k tomu měla příležitost.
„Hej, ty!“ řekl Merwit nyní. Leofsig vzhlédl od své kaše. Jistě, Merwit se díval na něho s úsměvem, který nevěstil nic dobrého. , Jo, ty - ty milovníku žluťásků,“ pokračoval hřmotný voják. „Jdeš po snídani do latrínové službj'? Já jen abys měl příležitost být se svými kámoši.“
„Měl bys to zkusit sám, Merwite,“ odpověděl Leofsig. , .Neznám nikoho jiného, kdo by byl jen z poloviny tak plný sraček.“
Merwit vytřeštil oči. S Leofsigem se hádali už předtím, ale až do nynějška Leofsig neoplatil urážku urážkou. Merwit opatrně odložil svou jídelní misku. „Za to zaplatíš,“ řekl věcně. Vrhl se vpřed jako behemoth.
Leofsig ho kopl do břicha. Bylo to, jako by kopl do prkna. Merwit zachroptěl, ale vrazil jednu pěst Leofsigovi do žeber a druhou ho udeřil do vršku hlavy. Chtěl ho uhodit do obličeje, ale Leofsig uhnul. Merwit zavyl bolestí. Při troše štěstí si rozbil jeden nebo dva klouby.
Protože byl menší a lehčí, věděl Leofsig, že musí získat jakoukoli výhodu, kterou může. Aby boj rychle ukončil, vrazil Merwitovi koleno mezi nohy, ale Mervvit se stačil pootočit a zachytit ránu stehnem. Uchopil Leofsiga do medvědího

sevření. Leofsig mu podrazil nohy. Spadli na zem a začali se rvát.
„Přestat! Vy přestat!“ zařval někdo špatnou forthwegšti-nou. Leofsig nic takového neudělal, protože měl pocit, že to neudělá ani Merwit. „Vy přestat!“ Tentokrát měl rozkaz zuby. „Vy přestat, nebo my střílet!“
To muselo přesvědčit i Merwita, protože se přestal pokoušet Leofsiga zmrzačit. Leofsig ho odstrčil a vstal. Z nosu mu tekla krev. Pár zubů se mu hýbalo, ale všechny byly na svém místě. Neměl ani nic zlomeného - což bylo štěstí, a on to dobře věděl.
Pohlédl dolů na Merwita. Ani on nevypadal nejlépe: jedno oko měl nateklé a na druhé tváři měl velikou odřeninu. Leofsig se cítil, jako by se na něho zřítila skála. Doufal, že Merwit také.
Algarvští strážní, kteří přerušili rvačku, zavrtěli hlavami. .Pitomí, pitomí Forthwegané,“ řekl jeden z nich, spíš smutně než vztekle. Pokynul zbraní. „Vy jít, pitomí Forthwegané. Teď uvidět, jak vy být pitomí. Marš!“ Leofsig i Merwit smutně poslechli.
Někdy si Algarvané rvaček mezi zajatci nevšímali. Ale někdy, aniž by v tom měli nějaký systém, který by Leofsig dokázal postřehnout, se rozhodli z nich udělat exemplární příklad. Trochu se uvolnil, když viděl, že je vedou k brigádnímu generálovi Cynfřidovi, nejstaršímu forthwegskému důstojníkovi v táboře, a ne k jejich vlastnímu veliteli. Cynfrid měl daleko menší trestní pravomoc vůči nim než algarvský velitel.
„Copak to tady máme?“ řekl generál, vzhlížeje od papírů. Se svými šedými vlasy a sněhobílým knírem a plnovousem vypadal spíš jako laskavý dědeček než jako voják. Kdyby býval byl lepší voják - kdyby spousta fort'hwegských velitelů byla lepšími vojáky - možná by neskončil v zajateckém táboře, ale vedl by dál válku.
„Ti dva, oni bojovat,“ řekl Algarvan. „Aha, ovšem, vidím,“ řekl Cynfrid. „Otázka je, proč bojovali?“ Strážný pokrčil rameny nenapodobitelným algarvskym gestem, kterým dával najevo, že by ho ani ve snu nenapadlo lámat si hlavu s tím, proč Forthwegané něco dělají. Generál vzdychl; nepochybně se s tímto postojem setkal už předtím. Podíval se na Leofsiga a Merwita. „Co mi k tomu můžete říct vy?“ „Pane, ten smradlavý milovník Kaunianů mi nadával,“ řekl Merwit hlasem, z něhož kapalo nevinné a počestné rozhořčení. „To mě urazilo, takže když mě pak napadl, snažil jsem se mu dát co proto.“
„ Já jsem ho nenapadl,“ zvolal Leofsig. „On začal! A nadával mi od chvíle, kdy jsme tam přišli - právě jste to sám slyšel. Nakonec jsem mu jednu nadávku oplatil. Nelíbilo se mu to. Většina hulvátů raději nadávky rozdává, než je přijímá.“
„Tvrzení proti tvrzení,“ řekl Cynfřid s dalším povzdechem. Pohlédl na strážné. „Nepředpokládám, že vy, pánové, víte kdo začal tu rvačku?“ Zrzouni se rozesmáli, ani tak ne nad tim nápadem, že by to měli vědět, jako nad tím, že by se o to měli vůbec starat. Forthwegský generál znovu vzdychl. „Jsou nějací svědci?“
Nyní měl co dělat Leofsig, aby se nerozesmál. Jeho kolegové zajatci nechtěli mit se strážnými nic do činění. Proto neviděli a neslyšeli ... nebo někteří snad ano? Pomalu řekl: „Pa-1 ne, myslím, že Kauniané v mém baráku by vám řekli pravdu o tom, co se seběhlo.“
„Lízali by ti zadek, chceš říct, jako ty ho lížeš jim,“ vyštěkl Merwit a v očích mu zablýsklo.
Leofsigovi se podařilo upoutat pozornost strážných. Nebyl si zcela jist, že to chtěl. Jeden zAJgarvanů řekl Cynfridovi: „.Kauniané, těm se nedá věřit, eh?“
„Ne, pravděpodobně ne,“ řekl forthwegský generál, „ačkoli Forthwegu neublížili tolik jako vy Algarvané, nemyslíte?“
Jestli si Algarvané něco takového mysleli, nedali to najevo. Ten, který většinou mluvil, řekl s odmítavým gestem: „Nemůžete věřit ničemu, co vám žluťásci říkají.“
„To je pravda,“ řekl Mervvit. „To je svatá pravda.“ „Ano?“ Cynfridův hlas nezněl přesvědčeně. „Vy se mi taky nezdáte příliš důvěryhodný, vojáku.“ Ale nepokračoval v tom. „Nu, protože nemáme důvěryhodné svědky, tak budou oba mládenci sdílet společný osud. Týden služby u latrín pro každého je naučí, aby se po sobě napříště nesápali.“
Merwit ukázal palcem na Leofsiga. „On má rád službu u latrín. On se rád sejde se svými kaunijskými kamarády.“
„Oni jsou lepší společnost než ty,“ odsekl Leofsig. „Ani tak nesmrdí jako ty.“
Jen přítomnost algarvských dozorců zabránila tomu, aby rvačka propukla znovu. „Tak to by stačilo, oba dva,“ řekl generál Cynfrid přísně. „Rozkaz platí - týden služby u latrín pro každého z vás. A dojde-li k dalšímu incidentu mezi vámi dvěma, uvidíme, jak se na to bude dívat algarvské velení.“ „Ano, pane,“ řekli Merwit a Leofsig unisono. „Vy slyšet generála,“ řekl algarvský strážný. „Ted' jít a udělat, co zasloužíte. Vyhazovat hovna lopatou, ano?“ On i jeho druhové výhružně pohnuli zbraněmi. Leofsig a Merwit si dali odchod. Když se Leofsig ohlédl přes rameno, viděl, že se generál Cynfrid znovu zahloubal do svých papírů.
Merwit se ve službě u latrín flákal, jak jen mohl. Leofsig nic jiného neočekával; už poznal, že Merwit je pouhý lenoch a ulejvák i podle laxních měřítek zajateckého tábora. Hleděl si své vlastní práce - ne že by pracoval jako o závod, ale pracoval pořád.
Později toho odpoledne ho náhlý výkřik přiměl zvednout hlavu. Merwitovi se nějakým způsobem podařilo spadnout do jámy s výkaly. Když se mu podařilo vyškrábat se ven, byl to nejšpinavější člověk, jakého Leofsig kdy viděl. Podíval se vztekle po Leofsigovi, ale ten stál daleko od něho.
Ani žádný z Kaunianů, kteří většinou pracovali u latrín, nebyl nikde poblíž. Leofsig si ani žádného z nich nevšiml utíkat. Možná byl Merwit jen neohrabaný. Ale možná byl některý z Kaunianů tak obratný a potměšilý. Soudě podle toho, jak se Merwit rozlili žel kolem sebe, myslel si to i on.
Kauniané ho ignorovali. Ani mu nenavrhli, aby na sebe vylil vědro vody, protože smrdí. Jestli vypadali spokojeně sami se sebou - nu, Kauniané často vypadali spokojeně sami se sebou, to byla jedna z jejich charakteristických vlastností, která jim neprospívala v očích sousedů. Jestli byli tak šikovní, že dokázali shodit Merwita do žumpy, aniž by se u toho nechali chytit - jestli byli tak šikovní, Leofsiga napadlo, jak šikovní by mohli být vjiných směrech. Možná by stálo za to si to někdy zjistit, jestli dokáže přijít na to jak.
V selských osadách vévodství Grelz přenechal podzim vládu zimě. Ve většině Unkerlantu bylo drsné podnebí, ale to na

jihu bylo ještě mnohem horší než na zbytku území. Zvířata se tu uchylovala k zimnímu spánku do svých pelechů dříve než kdekoli jinde v celém království.
I lidé v těchto selských osadách se uchylovali do svých pelechů dříve než kdekoli jinde v království. Jako medvědi a jezevcí i Garivald a jeho sousedé se nacpali a naplnili své spižírny. Teď, když byla úroda sklizená, rněli málo co na práci, jen udržet sebe a svůj dobytek naživu do příchodu jara.
Garivald měl z dlouhé zimy smíšené pocity. Na jedné straně nemusel pracovat tak hrdě, jako když bylo lepší počasí. Kdyby chtěl vypít džbán kořalky a strávit den - nebo pár dnů -opilý, klidně mohl. Neznamenalo by to hladovění kvůli tomu, že neudělal něco, co bylo nezb}1ně třeba udělat. Nejhorší, co se mu mohlo stát, bylo následné bolení hlavy, když přestal pít. Na to byl zvyklý a občas z toho měl určité melancholické potěšení. Byla to jen další cesta, jak zabýt čas. Pokud šlo o něho, zabýjení času byla ta nejhorší obtíž, kterou zima přinášela. Na rozdíl od jezevce nebo medvěda nemohl celou zimu prospat. Pokud nebyl příliš opilý, stále si to uvědomoval: uvědomoval si, že je namačkaný v nepříliš velkém vesnickém domě se ženou, synem, dcerou a spoustou dobytka, který by jinak hladověl nebo mrzl.
Annore, jeho ženě, se to líbilo ještě míň. „Nemůžeš být po-řádn)'?“ vykřikla, když odhodil na podlahu skořápku od vejce natvrdo, z níž předtím vybral kostěnou lžící žloutek i bílek.
„Nevim, proč se nad tim rozčiluješ,“ řekl to, o čem si myslel, že je rozumné. .Je tam taky kravinec,“ - ukázal - „a támhle prasečí hovno,“ - znovu ukázal - „a všude kolem jsou slepi-čáky. tak proč na me křičíš kvůli skořápce?“ Přičinlivě ji zašlápl podrážkou boty.
Annore spráskla ruce a obrátila oči v sloup. „Můžu přinutit krávy, aby chodily kadit, kam jim řeknu? Můžu k tomu přinutit prasata? Můžu to chtít po těch mizerných; smradlavých slepicích? Neposlechnou mě. Ty možná ano.“
Garivald. neměl chuť poslouchat. Až do včerejška byl opilý a stále ještě pociťoval následky. Zbil Annore jen párkrát, což z něj činilo mezi manželi v Zossenu bílou vránu. Bylo to jen zčásti proto, že měl mírnější temperament než většina ostatních vesničanů. Dalším důvodem bylo, že Annore měla prudší povahu než většina žen ve vesnici. Kdyby ji bil příliš silně nebo příliš často, určitě by mu podřízla krk nebo něčím rozbila hlavu, zatímco by opilý spal. Skoro každou zimu takhle někdo v Zossenu předčasně odešel ze světa.
Garivaldův syn Syrivald zachrochtal jako prase. Škodolibě na Garivalda pohlédl. Garivald také zachrochtal a vstal. Ze Sy-rivaldovy tváře vyprchala škodolibost a vystřídalo ji znepokojení. Garivald ho chytil a naplácal mu. „Nemluv se mnou jako s vepřem - jasné?“
„Ano, tati,“ řekl Syrivald poslušně. Kdyby si dovolil říct něco jiného, otec by se postaral, aby toho litoval.
Takhle našel Garivald jiný způsob, jak se mu pomstít: „Protože nemáš co na práci, vyčistíš po zvířatech. A když v tom budeš, můžeš sebrat i tu moji skořápku.“
Syrivald se pustil do práce, s nevelkým nadšením, ale měl silný dojem, že by se mu nevyplatilo, kdyby nepracoval dost rychle, aby to otce uspokojilo. V tom měl absolutní pravdu. Garivald ho ostře sledoval, dokud nebyl skoro hotov, pak se obrátil k Annore a řekl: „No. Jsi teď spokojenější?“
„Byla bych opravdu spokojená, kdyby se tenhle dům neměnil každou zimu v prasečí chlívek,“ řekla. Nedívala se na prasata. Dívala se na Garivalda.
Její slova mohla mít několik významů. Protože s ní byl ženatý už pěkných pár let, Garivald věděl, který z nich je nejpravděpodobnější. Také věděl, že by bylo hloupé, kdyby to připustil. Místo toho řekl: „Jediný způsob, jak udržet dům čistý přes zimu, by bylo kouzlo.“
„Tornu věřím,“ řekla Annore - odpověď, která ho příliš nepotěšila. Než ji mohla doplnit, Leuba se probudila a začala plakat. Annore ji přebalila a zápach jejích plenek se připojil k zimní atmosféře ve stavem. Ale když přiložila dcerku k prsu, Annore dodala: „Jak velké kouzlo by to muselo být, aby tady něco svedlo?“
„To nevím,“ odpověděl Garivald mrzutě. „Asi dost velké.“ Annore zavrtěla hlavou. Leubě, která ten pohyb sledovala, připadal legrační. „Nejspíš ne,“ řekla Annore. „Tak daleko od silového bodu, tak daleko od nějaké siločáry7, bys potřeboval mága první třídy. Kde bychom sehnali stříbro, abychom mu zaplatili?“ Její hořký smích mu řekl, že tato otázka nemá žádnou odpověď, i když ji položila.
Garivald řekl: „Žijeme docela dobře i bez kouzel. Kdybychom tady měli silové body a z uší nám vycházely siločáry, tak by tohle místo bylo zrovna jako Cottbus, víš? V jednomu kuse bychom tady měli inspektor}' a odvodni komisaře.“
Syrivald nad touto myšlenkou nakrčil nos. Stejně tak i Ga-rivald. Pár větami shrnul všechno, co věděl o hlavním městě Unkerlantu: že bylo plné kouzel a plné lidí, kteří v zájmu krále Swemmela špehovali ostatní lidi. Neměl tušení, že to nebyl úplný a vyčerpávající obraz Cottbusu. Jak by také mohl? Nikdy neviděl velké město, a v nejbližším tržním městečku byl jen několikrát. To však jeho názor nezviklalo - právě naopak. Shrnul to: „Ostatně, jestli si myslíš, že potřebuješ nějaké kouzlo, proč si nepromluvíš s Waddem nebo s Herkou?“
„Nechci mluvit se starostou ani sjeho ženou, děkuji pěkně,“ řekla Annore ostře. „Stejně by mi nedokázali pomoci. Kdyby věděli něco o skutečných kouzlech, nemyslíš, že by měli ve svém domě krystal?“
„Možná ho nechtějí.“ Ale pak Garivald zavrtěl hlavou, než ho Annore stačila opravit. „Ne, máš pravdu. Waddo a Herka vždycky toužili po věcech. Kdyby ne, přistavěli by ke svému domu patro?“ Zasmál se. „Vsadím se, že si teď Waddo užívá, když se má vyškrábat nahoru, se svým bolavým kotníkem.“
Ale první patro dovolovalo starostovi a jeho rodině bydlet v zimě nad dobytkem, ne pohromadě s ním, jako všichni ostatní vesničané. Kdyby přistavěl patro ke svému vlastnímu domu, mohl by Garivald uspokojit touhu Annore po čistém domově, nebo alespoň zčásti čistém domově. Ale on i Annore považovali Waddovu přístavbu za kus velkoměstské neskromnosti a domýšlivosti. Udělat něco podobného mu nikdy nepřišlo na mysl, stejně jako jeho ženě.
Annore vzdychla a řekla: „To není k ničemu. Já vím, že to není k ničemu. Ale nemohu si pomoci, abych si někdy nepřála...“ Znovu vzdychla. „Zrovna tak bych si mohla přát, abys byl baron.“
„To by bylo něco, že?“ Garivald vstal ze židle, na níž seděl a vypjal hruď. „Baron Garivald Skvělý,“ zahřměl hlubokým

hlasem, zcela nepodobným tomu, jakým mluvil obvykle.
Syrivald se zahihňal. Annore se rozesmála nahlas. Leuba nechápala, proč se její matka směje, ale začala se smát také. Stejně tak i Garivald. Představa jeho jako barona byla ještě legráznější než představa selského stavení, které by zůstalo přes zimu čisté. To by vyžadovalo ještě silnější kouzlo.
„Možná se raději spokojím s věcmi tak, jak jsou," řekla
Annore.
Garivald vyprskl. „Myslíš, že bych byl zavšivený baron." Poškrábal se na hlavě. Byl pravděpodobně zavšivený už teď. To se stávalo, když na kraj padla zima. Nikdo se nekoupal dost často, aby si udržel ty malé bestie od těla. Posedět si v parní lázni a pak vyběhnout ven a vyválet se ve sněhu bylo skvělé -jednou týdně, nebo každý druhý týden. Dělat to častěji by byla jeho smrt. A to nestačilo, aby to spolehlivě vyhubilo vši a hnidy. Garivald se znovu poškrábal. Nedá se nic dělat, pomyslel si
Garivald.
Annore mu neodpověděla, což mohlo být také dobře. Místo toho si položila Leubu na rameno, dokud ji dítě neodměnilo říhnutím. „To je hodná holčička," řekla Annore. „Je ti teď líp, když sis ulevila?" Zdálo se, že ano, protože si děvčátko na nic nestěžovalo. „Zima," řekl Garivald, spíš pro sebe než pro někoho jiného. Byl tady, v domě se svou rodinou a svým dobytkem, a nikam nebude chodit - nebo nikam daleko a ne nadlouho - pěkně dlouho. Ani Annore. Žádný div, že si někdy stěžovala.
Jedna z krav udělala další hromadu. Annore jen řekla: ..Ukliď to, Syrivalde."
Stále ještě chovala Leubu. Syrivald ale věděl, že to neznamená, že by nevstala a neuštědřila mu výprask, kdyby hned nevyskočil. Párkrát tu chybu udělal. Už to víckrát neudělá.
„Ono je vlastně dobře, že Waddo a Herka nemají krystal," řekl Garivald. „Museli bychom donekonečna poslouchat žvanění o válce proti tomu černému národu na severu a o tom, jak drtivě jsme vyhráli další bitvu." Pohrdavě odfrkl. „Nevědí, že nám je jasné, že by už bylo po válce, kdyby všechno šlo skutečně dobře? A kromě toho," - dodal - „kdyby měli krystal, mohli by jim inspektoři a odvodní komisaři dávat rozkazy, aniž by se museli obtěžovat jezdit sem."
„Síly nad námi!" zvolala Annore. „.Tohle nepotřebujeme. Myslím, že jsem opravdu šťastnější, když jsou věci tak, jak jsou."
„Myslím, že já taky." Garivald si tím byl zcela jist. Nedovedl si představit unkerlantského sedláka, který by nebyl raději, když věci zůstanou tak, jak jsou.

IX.

Maršál Rathar upřeně hleděl k severu přes zuwayzskou poušť. Kdyby ho byl král Swemmel nechal uskutečnit plán, který měli jeho pobočníci už dávno vypracovaný, byl by teď už možná v Bishe. Připomínal to králi v každém hlášení, které mu posílal. Snad jim král Swemmel věnuje pozornost a nezačne příští válku příliš brzy. Rathar vzdychl. Možná se i draci postaví a začnou mluvit. Bylo to asi stejně pravděpodobné jako to, že se král Swemmel z něčeho poučí.
A Rathar by možná ani tak nebyl teď v Bishe. Byl si toho vědom, ačkoli tohle nepsal do dopisů, které posílal Swemme-lovi. Zuwayzané měli své vlastní plány, a zřejmě při jejich vypracovávání počítali i s útokem unkerlantské armády v plné síle.
Unkerlant nemusel bojovat v poušti od té dob}', kdy přivedl Zuwayzu pod vládu Cottbusu. Žádný pamětník těch časů už nebyl naživu, a válečné umění se od těch časů velmi změnilo. Unkerlantský důstojnický sbor nepřišel na to, jak nejlépe aplikovat všechny tyto změny: plán s nímž šel Unkerlant do války, neobsahoval nic složitějšího, než bušit do Zuwayzy, až se zlomí.
„Ti černoši nás znají lépe než myje," zamumlal Rathar nespokojeně. To, že Zuwayzané měli dobrou představu o záměrech Unkerlantu, se dalo celkem pochopit. Unkerlanťané vládli
Zuwayze víc než sto let. Jejich nespokojení poddaní se je museli naučit znát velmi dobře. Opačným směrem to, bohužel, nefungovalo. Jediné, co Unkerlanťané v Zuwayze dělali, bylo to, že vydávali rozkazy. To je nijak nenutilo, aby se pokusili porozumět šedivé mase lidí, které byly tyto rozkazy adresovány.
Přiběhl posel a postavil se do pozoru, očekávaje, až si ho Rathar všimne. Rathar mu pokynul. Muž řekl: „Můj pane, mám tu čest ohlásit že sbor generála Werpina je připraven k útoku přes wádí Uqeiqa." Jazyk se mu trochu zamotal, když se pokoušel vyslovit neznámé hlásky, odlišné od unkerlantských.
„Dobrá," řekl Rathar, přikyvuje. „Nařídím útok na zítřejší ráno, jak je plánováno. Vraťte se ke krystalům a řekněte generálu Werpinovi, aby si dával obzvláštní pozor na velbloudy na křídle.',
„Na velbloudy na křídle," zopakoval posel. „Ano, můj pane, přesně jak říkáte." Zasalutoval a odběhl.
„Velbloudi," řekl Rathar, spíš pro sebe. „Kdo by si byl pomyslel, že velbloudi mohou způsobit tolik potíží?'
Už déle než celou generaci většina armád - všechny armády, které si to mohly dovolit - kladla důraz na velká usku-pění behemothů. Tato zvířata mohla nést muže a zbraně a dostatečné bmení, aby je učinilo nezranitelnými paprsky pěchotních zbraní. To z nich činilo nejbližší pozemní ekvivalent válečných lodí. V rukou Algarvanů rozdrtili forthwegskou armádu na třísky. Rathar a jeho podřízení ještě stále studovali, jak to zrzouni udělali.
Ale Zuwayza se neukázala jako ideální terén pro použití behemothů. Příliš mnoho žrali. Příliš mnoho pili. To nebylo dobré v krajině, kde bylo mnohem víc wádí - vyschlých koryt řek - než skutečných řek. I v zimě, zde údajně vlhkém období, wádí zůstávala suchá. Zima zde také byla údajně chladným obdobím. To ale nebránilo tomu, aby behemothové nepadali mrtví, uvařeni ve svém vlastním brnění.
Dokud mu král Swemmel nerozkázal udeřit na Zuwayzu, Rathar nevěnoval velbloudům mnoho pozornosti. Jednorožcům, ovšem. Behemothům, ovšem. Koním, jistě. Velbloudům? V životě neviděl z velbloudů žádný velký užitek.

Teď už ano. V terénu, kde wádí byla početnější než řeky, kde otrávené studně byly užitečným úskokem, se mu zdáli velbloudi mnohem užitečnější než předtím. Zuwayzští dragouni na velbloudech se neustále zjevovali odnikud, skoro jako kouzlem. Zasazovali krvavé údery unkerlantským křídlům, pustošili zásobovací kolony, a pak mizeli stejně náhle a neočekávaně, jako se objevovali. Bylo to k zbláznění.
Rathar byl příliš dlouho zaměstnán odrážením zuwayz-ských nájezdů - některé z nich pronikaly znepokojivě daleko na území samotného Unkerlantu - než aby mohl vést řádně své vlastní taženi. Doufal, že teď se to obrátí. Snad už každou minutou.
Když ani po další půlhodině nedostal zprávu od generála Droctulfa, který velel východnímu útočnému klínu armády, zašel do stanu mágů, pracujících s krystaly, aby zjistil, co se děje s touto částí armády, a zdali bude připravena dát se v určený čas do pohybu. „Spojím se s jeho velitelstvím, můj pane," řekl mladý mág na kterého se obrátil. „Připomínám vám také, můj pane, abyste mluvil opatrně. Zuvvayzané nás určitě dokážou slyšet navzdory všem našim zaklínadlům, která mají uchovat tyto hovory v tajnosti.',,
„Chápu," řekl Rathar. „Mám dobrý důvod, abych to chápal; nejednou proti nám využili informací, které odposlechli. Zajímavé, že nám se to nedaří."
„Ne, můj pane," přisvědčil mladý vojenský' mág. „Oni říkají příliš mnoho lží, a pro nás je těžké odlišit je od pravdy. A jejich krycí kouzla jsou velmi dobrá, velmi lstivá. Přál bych si, aby naše byla alespoň z poloviny tak účinná."
Rathar si povzdechl. Kdyby dostal měďák pokaždé, když uslyšel někoho přát si, aby Unkerlant dělal to či ono tak dobře jako jeho sousedé, nepotřeboval by plat, který mu vyplácel král Swemmel. „Musíme se jen naučit být efektivnější," řekl, a mladý mág přikývl.
Tento chlapík však rozuměl své práci dobře. Zanedlouho uviděl Raťhar tvář jednoho z Drocrulfových krystalopravců, zírající na něho z lesklé koule před ním. „Můj nadřízený si přeje mluvit s vaším nadřízeným," řekl Ratharův krystalopravec. Pokud Zuvvayzané naslouchali, budou mít potíže rozlišit, kdo je kdo.
Droctulfuv mág měl také potíže rozlišit, kdo je kdo. „Kdo je váš nadřízený?" zeptal se nadutým tónem. Něco z této povýšenosti vyprchalo, když se Rathar naklonil tak, aby se v kouli objevil i jeho obraz. Muž na druhé straně polkl a zakoktal: „Já— já - přivedu svého nadřízeného."
„Příště to udělejte bez pitomých řečí," zavrčel Rathar. Ale Droctulffiv krystalopravec už zmizel. Soudě podle posledního výrazu, který Rathar zachytil vjeho tváři, byl by si přál, aby mohl zmizet natrvalo.
V potěšitelně krátké době se v kouli před Ratharem objevil obraz samotného Droctulfa. Droctulfův zjev nicméně maršála neuspokojil. Generál vjpadal jako sedlák, který právě přečkal zimu se džbánem něčeho silného v ruce. „Dobrý den, můj pane," řekl hlasem, který i prostřednictvím krystalu zněl opatrně; nejspíš se bál, aby se mu nerozskočila hlava, kdyby promluvil hlasitěji, odhadl bez obtíží Rathar.
„Budou vaši muži připraveni prolomit v určenou hodinu nepřátelskou linii?" vyštěkl Rathar bez úvodu.
„Myslím, že ano," odpověděl Droctulf. „Měli by být připraveni." Mžoural na Ratharův obraz jako sova.
„Jste zproštěn funkce, generále," řekl Rathar mrazivě. „Hlaste se u mě pro své nové přidělení. Dejte mi generála Gur-muna, vašeho zástupce."
„Můj pane!" zvolal Droctulf. „Slitování, můj pane! Když se donese ke králi, že jsem nebyl tak efektivní, jak jsem měl být, co se mnou udělá?"
„Myslím, že na to jste měl myslet předtím, než jste se ožral," odvětil Rathar. „Kdyby váš útok ztroskotal kvůli vaši neefektivitě, co by měl král říci mně? Jste zproštěn funkce, generále. Dejte mi Gurmuna."
Droctulf zmizel z obrazu. Raťhara napadlo, jestli by neměl poslat voják}7, aby přinutil svého podřízeného uposlechnout. Jenže kdyby to udělal, Droctulf by za to zaplatil hlavou. Král Swemmel netoleroval nic, co zavánělo vzpourou. Maršál vzdychl. On i Droctulf bojovali za krále Swemmela ve Válce králů-dvojčat. Droctulf tenkrát také rád pil. Jenomže to už bylo dávno. A tahle válka trvala už příliš dlouho. Swemmel nesnese další odklady. A Rathar už také ne.
V krystalu se objevil generál Gurmun., Jak vám mohu posloužit, můj pane?" Byl mladší než Droctulf nebo Rathar, mladší a jakýmsi nepostižitelným způsobem tvrdší.
„Znáte plán útoku?" zeptal se Rathar. Gurmun odměřeně kývl. „Jste si jistý, že váš sbor dokáže vyrazit v určený čas v plné síle?" Gurmun znovu přikývl. Rathar řekl: „Velmi dobře, generále. Sbor je váš. Unkerlant od nás očekává vítězství - a už byl příliš často zklamán."
„Posloužím království tak efektivně, jak dokážu," řekl Gurmun.
Rathar kývl na svého mága, který přerušil spojení s východní armádou. Tady v poli, daleko od krále Swemmela, byl Rathar číslo jedna. Všichni se podřizovali jeho vůli, i veteráni jako Droctulí. Droctulf přežil všechny Swemmelovy masakry během Války králů-dvojčat i po ní. Ale nemohl přežít svoji vlastní neefektivitu.
Příštího rána, přesně podle plánu, obě křídla unkerlantské armády zaútočila. Hluk výbuchů dopadajících vajec dolehl až na Ratharovo velitelství. Měl ve vzduchu hejna draků, jednak aby Zuwayzany bombardovala, jednak aby varovala Unkerlan-ťany před jejich dalšími útoky po křídlech. Na velbloudech nebo pěšky - pronikali pouští jako duchové. Navzdory těžkému ostřelování kladli Zuwayzané zuřivý odpor. Rathar nic jiného neočekával. Werpin i Gurmun začali volat o posily. I to Rathar očekával. Měl posily pohotově při ruce - jeho logistika9 konečně překonala následky ukvapenosti krále Swemmela - a poslal je do boje.
Zuwayzané dělali všechno co mohli, aby udrželi linii ve wádí Uqeiqa. To Rathar předpokládal; kdyby se mu podařilo pevně zachytit severně od tohoto vyschlého řečiště, učinil by tak velký krok k údolí, v němž ležela Bisha. Přesně jak od nich očekával, černoši vyslali kolonu jezdců na velbloudech, aby z bok}' udeřily na jeho posily dříve, než dosáhnou bojové linie.
Do vzduchu se vznesli s tlukotem křídel další draci. Tentokrát ho Zuwayzané nenachytali s kalhotami dole. Dřív

nemíval tolik krystalů pro své oddíly, jak by si býval přál; kdyby jich zásobování armád a jeho organizace (Pozn. překl.) byl měl víc, mohl své útoky koordinovat lépe. Algarvané se v tomto směru projevili až nebezpečně dobří.
Tentokrát jich však měl dost. Jeden z dračích letců mu prostřednictvím krystalu ohlásil že zaútočili na Zuwayzany vejci a vlastním ohněm draků. Černoši přesto pokračovali v útoku, ti, kteří přežili. Jeho záložní kolona, předem varovaná, je odrazila a zatlačila zpátky k wádí Uqeiqa.
A zatímco Zuwayzané vrhli všechno, co měli, na zastavení Werpinovy armád}', nezůstalo jim dost sil, aby mohli současně zastavit Gurmunovy síly. Dostat je do této situace trvalo déle a stálo mnohem víc obětí, než Rathar očekával, ale nyní se to podařilo. Nařídil Gurmunovi změnit směr svého postupu na západ a dostat se za Zuwayzany, kteří stále zadržovali Werpina. Droctulf by to možná provedl brilantně - nebo by to možná totálně zpackal. Gurmun si počínal s věcnou kompetentností, která se za okolností, které Rathar s takovou námahou vytvořil, ukázala víc než adekvátní.
Když studoval mapu, přelétl po jeho tváři jeden z jeho zříd-kavých úsměvů. „Porazili jsme je," řekl.
¦Ť. A A „ f V
Ignoruje váhu těžké brašny na zádech, sledoval István fascinovaně, jak proutkař chodí křížem krážem po západní pláži ostrova Obuda. Proutkař, který se jmenoval Borsos, mířil svou rozvidlenou větvičkou směrem k moři. „Myslel jsem, že proutkaři hledají vodu," řekl István. „Proč vás poslali sem, doprostřed veškeré vody, co jí je na světě?"
Borsos pohodil hlavou a rozesmál se; žlutohnědé kučery poskakovaly v rytmu jeho veselí. „Člověk z časů, kdy Gyongy-osu vládla dynastie Thókoly, by mohl položit stejnou otázku," řekl. Muž z východu Derlavai by v takovém případě mluvil o časech Kaunijského impéria. „Teď jsou proutkan mnohem víc než jen hledači vody, věřte mi."
„Ano, pane, to chápu," odvětil István trochu nedůtklivě. „J v mém malém údolí v horách jsme měli proutkaře, kteří hledali ztracené cetky, a jiné, kteří ukazovali honákům, kam se jim zaběhla ztracená ovce, ale když byly ztracené věci ve vodě nebo blízko ní, nemohli je najít: voda jim zabránila, aby cítili cokoli jiného. Proč se to nestane vám?"
„To je úplně jiná otázka," řekl Borsos. „Mnohem lepší, jestli vám nevadí, že to říkám. Pochopte, že vám nemohu říct všechny podrobnosti, ledaže byste mi slíbil, že si potom utrhnete hlavu a zahodíte ji. Vojenská kouzla jsou ještě tajnější než jakákoli jiná."
„Ano, to je jasné," řekl István. „Řekněte mi, co smíte, když budete tak laskavý. Bude to víc, než vím teď, to je jisté."
Nebýval tak zvědavý předtím, než přišel do Obudy. Ale tady nebylo mnoho na práci, a jeho poddůstojníci mu neposkytovali mnoho času, aby si dělal, co chtěl. Aniž by o to stál, dověděl se toho spoustu o chovu draků. Dovědět se něco o proutkařství mohlo být také zajímavé.
„Už od dávných časů, časů kamene a bronzu, stálo proutkařství odděleně od zbytku magie. Proutkaři dělali, co uměli, a nikdo si příliš nelámal hlavu s tím, jak to dělají. Teď už tomu tak není. Během posledních několika generací lidé začali na proutkařství aplikovat zákony kouzelnictví, stejně jako na ostatní druhy magie."
István se poškrábal na hlavě. „Jak to? Když kouzlo funguje, nenarušíte je, když se na ně budete dívat příliš zblízka'?"
Borsos se znovu zasmál. „Vy pocházíte z hor, že, vojáku? To je stará doktrína, překonaná, vyvrácená. Všechno záleží na způsobu, jak se na věci díváte, ne na faktu, že se díváte. A obrácením zákona podobnosti dovoluje moderní magie proutkan vidět cokoli ve vodě, kromě vody samotné, jestli mi rozumíte."
„Snad," řekl István. „Ale žádný z proutkařů v našem údolí o tom nic nevěděl. Voda jim překážela."
„Mně nepřekáží," řekl proutkař. „Ale celá tahle debata je k ničemu."
Měl na límci tři stříbrné hvězdy kapitána, což znamenalo, že by mohl být ještě mnohem hrubší. István sklapl. Borsos pokračoval ve své práci. Zamířil svou virguli - s rovnou částí ovinutou měděným drátkem, jedním ramenem vidlice stříbrným, druhým zlatým - na obudský rybářský člun na samé hranici viditelnosti. Virgule se mu v nikou zachvěla. Spokojeně zabmčel.
„Zdá se, že funguje, jak má," řekl. „Poslali mě sem naspěch, víte, poté co Algarvané vtrhli do Sibiu pomocí plachet-ních lodí. Nikdo nechce, aby někdo vytáhl tentýž trik na nás. Obyčejní mágové jsou schopní zjistit lodi, pohybující se po siločárách, ale tyhle galeony jim uniknou. Ale mně ne."
„To je dobře," odpověděl István bezstarostně. „Samozřejmě neočekávám spoustu algarvských válečných lodí tady v Bothnijském oceánu."
Borsos se na něj podíval jako na idiota. Pak se mu pobaveně zajiskřilo v očích. „Cha," řekl. „Cha, cha. Vy jste legrační chlapík. Vsadím se, že si všichni vaši kamarádi myslí, že jste ten nejlegračnější chlapík široko daleko. Co si myslí váš seržant, když začnete být tak legrační?"
„Když se to stalo naposled, pane, napařil mi týden uklízení dračích sraček," odpověděl István, litujíc, že nedržel jazyk za zuby. Borsos nebyl pouhý seržant. Kdyby chtěl, mohl Istvanovi pořádně znepříjemnit život.
Ale on jen zabručel: „To zní, jako byste si to zasloužil. Byl jste tehdy také tak chytrý jako teď se mnou?"
„Obávám se, pane," připustil István zkormouceně. Jedním ze způsobů, jak se vyhnout potrestání, bylo předstírat, že už jste sám přišel na to, že jste byl zatracený hlupák.
Nefungovalo to vždycky, ale tentokrát ano. Borsos se od něj odvrátil a zamířil svoji virguli na jiný obudský rybářský člun. Virgule se opět zachvěla. Pokud mohl István vidět, chovala se stejně jako v případě prvního člunu. Proto byl Borsos proutkař a on ne. Důstojník vytáhl pero a tabulku a zapsal si nějaké poznámky.
„Co to píšete, pane?" odvážil se István připomenout Borso-sovi svou existenci. A byl doopravdy zvědavý. Na rozdíl od spousty mladých mužů z jejich údolí uměl číst a psát za předpokladu, že od něj v tomto směru nikdo neočekával příliš.
„Začínám sestavovat vzdálenostní a směrovou tabulku," odvětil proutkař. „Musím to udělat na každém místě, kam přijdu, protože vody jsou vždycky odlišné a já mám odlišný pocit ve virguli, v závislosti na těch vodách." Zvedl obočí. „A jestli teď řeknete nějaké moudro o pocitu, který dává vaše virgule vám, vojáku, nakopu vám do zadku a vykopu vás z téhle pláže rovnou do moře. Jasné?"

„Ano, pane.“ István se zatvářil jako vtělená nevinnost. .Neřekl jsem ani slovo, pane. Nechtěl jsem říct ani slovo, pane, a nemůžete mi dokázat, že ano.“
„A to je taky pro vás dobře, že nemohu.“ Borsos ukázal na brašnu na Istvanových zádech. „Otočte se, jestli mohu prosit. Potřebuji si odtud něco vzít.“
„Ano, pane,“ zopakoval István a udělal čelem vzad. Podezíral seržanta Jokaie, že ho přidělil Borsosovi jako tažné zvíře, aby mu otrávil život. Tentokrát se seržant výjimečně přepočítal. István vychumával, že mohl být s proutkařem na čerstvém vzduchu a dokonce se navíc něco nového dovědět. Bylo to mnohem lepší než běžná vojenská rutina. Táhnout na zádech Borsosovo vybavení byla cena, kterou platil za toto privilegium.
Borsos se přehraboval v brašně, dokud nenašel to, co hledal. Když proutkař zase brašnu z naolejované kůže zavřel, István se k němu zase otočil, aby viděl, co dělá. Borsos odstranil většinu lesklého měděného drátku ze své virgule a nahradil jej drátkem se zelenou patinou.
Vida, že ho István pozoruje, snížil se k tomu, že mu blahosklonně vysvětlil: „Myslím, že ten zelený drátek tady mi poskytne větší přesnost, a to ze dvou důvodů. Za prvé, jeho barva, zelená jako barva moře, zvyšuje účinky - jak pozitivní, tak negativní - zákona podobnosti. A za druhé, ten drátek získal svou barvu působením mořské vody. To mu také dodává větší vnímavost ke zdejšímu oceánu.“
„Chápu,“ řekl István, což byla více či méně pravda. „Ale jestli je to všechno tak, pane, proč jste neměl mořem ovlivněný drátek na svém proutku od začátku?“
Borsosovy oči byly zelené jako drátek, který' omotal kolem virgule. Teď pozorně pohlédly na Istvána. „Vy nejste hlupák, co?“ řekl proutkař poněkud překvapeně. „Neměl jsem ten drátek na virguli, protože jsem předtím pracoval na jezeře, a protože, jak už jsem řekl, mě sem povolali velice narychlo. Neměl jsem možnost všechno perfektně nastavit.“
Ledaže bych se mýlil, ty jsi doufal, že normální drátek bude stačit, pomyslel si István, ale neřekl to nahlas. Už jednou Bor-sosovu trpělivost vyzkoušel. Podruhé by to možná nedopadlo dobře.
Proutkař znovu zamířil upravenou virgulí na obudské rybářské čluny. Přikývl, jako by si něco sám potvrdil. Pak si zapsal další poznámku. „Myslel jsem si to,“ řekl spíš sám pro sebe než Istvanovi. „Opravný faktor dělá dost velký rozdíl, aby stálo za to vzít ho v úvahu.“
„Pak jsem rád, že jste to udělal, pane,“ řekl István. Tím na sebe opět přitáhl proutkařovu pozornost. „Magie není jako truhlařina, vojáku,“ řekl Borsos. „Jestli nepřizpůsobíte své metody tomu, kde jste, nedostanete správné výsledky. Já osobně si myslím, že i zákony magie se mírně mění, místo od místa.“
„Jak je to možné?“ zeptal se István. „Zákon je zákon, ne?“ Borsos namířil virguli na další rybářský člun a hned neodpověděl. Konečně řekl: „Truhlářství zachází pouze s věcmi. Magie zachází se silami, a některé síly mají vlastního ducha. Pokud si to neuvědomujete, můžete se sice stát mágem, ale dlouho u toho nevydržíte. Každý pak řekne vaší vdově a stařešinovi vašeho klanu, jak je mu líto, že vás potkala ta nešťastná příhoda.“
„Chápu,“ řekl István znovu. Co si myslel, bylo to, že mág dělá ze své práce obtížnější a nebezpečnější záležitost, než ve skutečnosti byla. Truhlář by dělal něco podobného, nebo i kovář. Vojáci to také dělali, zvlášť když se chvástali před civilisty. István věděl, jak zoufale nudný byl ve skutečnosti život vojáka.
Sedláci nikdy nedělali svou práci těžší, než byla. István dobře věděl proč. Vyrostl na statku. Ať vykládal sedlák o své práci, co chtěl, stejně ji nemohl udělat těžší, než opravdu byla.
Borsos namířil virguli k západu. István tam neviděl žádné rybářské čluny, proto se zeptal: „Hledáte za horizontem, pane?“ „Pravda.“ Proutkař přikývl a stejně tak učinila virgule v jeho rukou. „Cítím tam lodě - dál, než dokážu dohlédnout, myslím -ale vidím, že všechny se pohybují jako rybářské čluny, takže si s nimi nemusím dělat velké starosti. Kdybych cítil, že směřují přímo k tomuto ostrovu od západu, zazvonilo by mi v hlavě.“
István ukázal na draka, kroužícího vysoko nad nimi. „Oni jsou také na stráži,“ poznamenal. Jeho vlastní zkušenosti s draky mu vnukly určitou sympatii k mužům, kteří na nich létali. Zajímalo by ho, jestli byl Borsos vyslán na Obudu proto, že byl tak cenný, nebo proto, že nějakému důstojníkovi doma prostě ruplo v bedně. ¦
„Oni také hlídají,“ přisvědčil proutkař. „Jsou užiteční, ale já také. Nemohou vidět v noci, ale já nebezpečí vycítím. Když je špatné počasí, také iiemohou dobře vidět. Mně špatné počasí nevadí.“
„Ah,“ řekl István slabiku, která znamenáte: Možná je vážně nakonec dobře, že tady je. Borsos se nahlas rozesmál, což Istvána uvedlo do rozpaků, protože nechtěl, aby překlad té slabik}7 byl tak očividný. Aby to napravil, poznamenal: „Tad}' nahoře v Sorongu je jedno místo - myslím vesnici, ne horu - kde prodávají velice zajímavé věci. Vezmu vás tam, jestli chcete.“
„Povinnost především,“ řekl Borsos tak prkenně, jako by byl skutečný gyongyoský válečník a ne proutkař, nosící kapitánské hvězdy jen proto, aby mu dodaly autoritu nad prostými vojáky, jako byl István. „Nejdřív povinnost. Ale pak...“
Pekka si poznamenala výpočet. S neúprosnou logikou matematiky byl následující krok jasný ještě předtím, než ho zapsala. Jenže ona ho nezapsala, teď ne. Místo toho se zadívala oknem na sníh, tančící ve větru. Svým duševním zrakem neviděla příští krok, ale to, kam celá posloupnost vedla.
„Všechno to do sebe zapadá“ vydechla. „Když se dostaneš na dno, až na skutečné dno, veškerá magie všude má stejnou podstatu.“
Nemohla to dokázat, ještě ne. Ani nevěděla, jestli se jí to někdy podaří dokázat. Pochopit, kam matematika vede, a dostat se tam, to byly dvě rozdílné věci. I kdyby se tam dostala, nevěděla s jistotou, co by si s tímto poznáním počala. Leinova magie byla konkrétní, vymezená a praktická; kdyby její manžel a jeho kolegové objevili něco nového, rychle by to aplikovali.
Ale Pekka se nemohla ubránit pocitu, že kdyby někdy pronikla až na dno svého teoretického kouzelnictví, přínos by byl mnohem větší než vynález zdokonaleného brnění pro behemo-tliy. Kysele se usmála. Tohle nemohla dokázat, a

tady všechno záviselo na důkazu.
Náhle si uvědomila, že jí jektají zuby. To něco znamenalo: přinejmenším to dokazovalo, že byla blázen. Byla tak hluboce ponořená do světa teorie, že si neuvědomila, že začíná mrznout. Vstala, nabrala uhlí z uhláku a přiložila do kamen v koutě místnosti.
V místnosti se právě obnovila přijatelná teplota, když někdo zaklepal na dveře. Pekka se musela uhodit dlaní do čela, aby se vrátila zpátky do skutečného světa. „Leino!“ řekla, když vyskočila od stolu.
Samozřejmě, na chodbě stál jej manžel. Přísně se na ni podíval. To bylo u Kuusamanů víc než dostačující. „Zapomněla jsi na recepci u tvé sestry dnes večer?“ zeptal se.
„Síly nad námi, ano,“ odpověděla Pekka, doufajíc, že její hlas bude znít stejně rozpačitě, jak se cítila. „Nerada používám klišé: duchem nepřítomný mág. Aleje to tak. Omlouvám se.“
To Leina odzbrojilo. Jen trochu brblal, když spolu šli univerzitním campusem, aby chytili silovůz, který měl zastávku nejblíže od jejich domu. Na zemi neleželo tolik sněhu, aby to silovozu dělalo nějaké problémy. Skutečné bouře, vanoucí od jihu, dokázaly přinést závěje, které sahaly až nad střechu vznášejícího se silovozu, nejen po jeho podlahu.
Když šli do kopce, aby vyzvedli Uta od Elimaki. Pekka nechtěla přemýšlet o sněhových bouřích. „Síly nad námi ať jsou pochválen)', už jste tady!“ zvolala Elimaki, když se Pekka s Leinem objevili ve dveřích.
Leino se zasmál. „Nemusím být mág, abych uhodl, že bys nejraději nacpala našeho syna a dědice do bedny od zeleniny, což?'
„No, to ne,“ řekla Pekkina sestra, a pak na svou obranu dodala: , Je to těžké uklízet dům s malým chlapcem pod nohama.“
„To není těžké - to je nemožné,“ řekla Pekka., Jdeme, Uto. Ať už jsi odsud pryč.“ Elimaki unikl mimovolně slabý povzdech úlevy. Pekka se obrátila k synkovi: ..Copak jsi dnes dělal?“
„Nic.“ Uto, jako obvykle, byl ztělesněná nevinnost. Pekku to, jako obvykle, nepřesvědčilo. Ani Leina, ale jeho očividná pobavenost příliš nepomáhala vštípit chlapci disciplínu.
Vzali Uta domů, nakrmili ho slanou klobásou ze zvěřiny jednou z jeho oblíbených pochoutek - a uložili ho do postele. Kdj<ž usnul, spal jako špalek. Byl schopen udělat spoustu vy-lomenin, ale probudit se o půlnoci a začít dělat potíže, to k nim nepatřilo. S kouzelnou ochranou uvnitř i vně domu - komerční, Lemovou i její vlastní -as tím, že ona i její manžel budou hned naproti u sousedů, se Pekka nebála nechat Uta spát samotného. Kdyby se něco přihodilo, ona i Leino by o tom věděli a byli v několika málo vteřinách u něho. Ale neočekávala, že se něco přihodí. Kuusamané byli vcelku spořádaný, zákonů dbalý národ.
Pekka vyklouzla z dlouhé vlněné tuniky, kterou nosila do školy, a Leino shodil svou vlastní, kratší tuniku a kalhoty. Protože nebyli ani kaunijského, ani algarvského původu, Kuusamané se oblékali, jak se jim líbilo a nepletli do tunik, kiltů a kalhot politiku. Pekka si oblékla dlouhou sukni z jemné jelenice a bílou, hluboce vystřiženou tuniku, vyšívanou barevnými fantastickými zvířaty: oděv z kuusamské minulosti. Leino se jí téměř vyrovnal, až na to, že jeho sukně byla dlouhá jen po kolena a pod ni si oblékl vlněné kamaše. Oba si obuli pohodlné moderní boty.
„Tak pojďme,“ řekl Leino. Pekka přikývla. Ani se neopozdili, alespoň ne příliš. A mezi slušnými lidmi nebylo stejně zvykem chodit na recepce přesně včas.
Elimakin manžel byl malý, zavalitý7 chlapík jménem Olavin. Byl jedním z vedoucích bankéřů v Kajaani a sám vydělával víc než Pekka a Leino dohromady. Ale nikdy se jim nepokoušel vytírat zrak svým zlatem, za což mu byla Pekka náležitě vděčná.
Po podání rukou a objetích Olavin řekl: „Jsem velice rád, že jste dnes přišli.“
Nenechali b}'chom si to ujít,“ řekla Pekka loajálně. , Ani to nemáme daleko,“ dodal Leino s úsměvem. „Ne, to opravdu ne.“ Olavin se zasmál. „Ale já jsem obzvlášť rád, že jste mohli dnes přijít. Nejsem si jist, chápete, ale chovám naděje, že se knám možná připojí princ Joroinen. Proto byste tu měli být, kdyby k tomu došlo.“
„Manželi mé sestry, máš pravdu.“ Pekkiny oči zajiskřily. „A ty jdeš skutečně nahoru, jestli očekáváš ve svém domě návštěvu jednoho ze Sedmi princů. Není divu, že Elimaki chtěla Utovi napráskat.“
„Neočekávám jeho návštěvu. Doufám v ni.“ V jistém směru byl Olavin stejně precizní jako teoretický kouzelník.
„Dověděl jsem se v bance, že bude pár dnů v Kajaani. a riskl jsem to a poslal mu pozvání. Setkali jsme se už předtím, on a já, a udělali jsme spolu nějaké obchody, takže je určitá naděje, že pozvání přijme.“
„Ráda bych se s ním setkala,“ řekla Pekka. Leino přikývl na souhlas a dodal: „Rád bych se dověděl, jakou cestou se Kuusamo dá nyní, když se Lagoas zapojil do války proti Algarve.“ Suše se zasmál. „Manželi sestry mé ženy, nemusíš se tvářit vyplašeně. Nečekám odpověď tady na místě. Když se Sedm princů dohaduje o tom, kde se sejdou, budou se přít i o větších věcech.“
„To ano.“ Olavin se zasmál. Velice se snažil, aby byl příjemný a veselý, snad proto, že bankéři měli pověst, že jsou všechno jiné než to. „Jak říkám, možná tady bude a možná ne. Ať je to jak chce, budeme tady mít zajímavé lidi - kromě vás dvou, chci říct - a je tady spousta jídla a pití.“
„Nejsem ostýchavá,“ prohlásila Pekka. „Nemyslím si, že musím sníst a vypít všechno, co vidím, ale ostýchavá nejsem.“ Jako by to chtěla dokázat, prošla kolem švagra do salonu domu, který sdílel s Elimaki. Leino ji následoval. Pekka si vzala džbánek horkého, kořeněného ale - Kuusamo nebyla země, kde by si potrpěli na studené nápoje - a talíř hub, plněných krabím masem. Její manžel si vybral ohřáté algarvské víno a garnáty obalované mořskými řasami v hořčicově omáčce.
Někteří z lidí na recepci byli příbuzní Pekky a Elimaki, jiní Olavinovi; bylo tam pár sousedů, bankéři, obchodníci a výrobci, kteří měli co do činění s bankovní firmou, pro kterou Olavin pracoval. Hovor přeskakoval od výchovy dětí přes importovaná vína (kuusamské podnebí nepřálo pěstování vína) až k válce s Gyongyosem.
„Jestli chcete vědět, co si myslím.“ řekl jeden z Olavi-nových bratranců, „tak bych řekl, že bychom měli skončit s tou

válkou proti Gongům a připravit se na válku na kontinentu.“
„Na čí straně?“ zeptal se někdo. Pekka si pomyslela, že to je dobrá otázka. Když byl teď Lagoas ve válce, Kuusamo mohlo vpadnout svému ostrovnímu sousedovi do zad a získat zpět
území, které ztratilo před staletími. Kdyby to však Kuusamo udělalo, Algarve by pravděpodobně zvítězilo ve válce na kontinentu a ovládlo by východní Derlavai. To nikdo nedokázal od časů Kaunijského impéria. Pekku napadlo, jestli by to bylo žádoucí.
Olavinův bratranec neměl pochyby. Olavinův bratranec zcela zjevně neměl pochyby o ničem, včetně své vlastní moudrosti. „Na čí? Na straně krále Mezentia, samozřejmě,“ řekl. „Takový člověk nám nepřijde do cesty každý den. Mohli bychom potřebovat někoho s takovou energií, někoho s takovou jasnozřivosti právě tady doma.“
Pekka si vzpomněla na krále Swemmela a na to, co udělal s Unkerlantem - a Unkerlantu. Ale než se mohla zmínit o efektivním monarchovi, Olavin ustřihl svému bratranci řeč ještě efektivněji, řka: „Mám velkou čest oznámit vám, že nás poctil svou přítomností princ Joroinen, neposlední mezi Sednu princi Kuusama.“ Žádný ze Sednu princů nebyl poslední, ani první. Toto uspořádám, stejně jako Kuusamo samotné, přetrvávalo věky.
Muži se uklonili po pás. Stejně jako ostatní ženy i Pekka na okamžik poklekla na jedno koleno. Tento výraz úcty měl za sebou dlouhou historii. Pekku to neuráželo. Význam se v průběhu staletí změnil. Nikdo nevěděl lépe než teoretický kouzelník, že symboly jsou pouze tím, co z nich lidé udělají.
Joroinen řekl: „Ať se myšlenka stane skutkem pro zbytek večera,“ což znělo, jako by on sám byl teoretický kouzelník. Princ pokračoval: , Jednou z dávných tradic Kuusama je, že věnujeme pozornost dávným tradicím Kuusama jen když nám to vyhovuje.“ Pekka zamrkala, pak se usmála. Možná princ nebyl teoretický' kouzelník. Možná byl místo toho orakulum.
Na rozdíl od Swemmela, Mezentia nebo Gainiba, Joroinen se neobtěžoval s vnějšími viditelnými znaky své královské důstojnosti. Měl na sobě tentýž pohodlný oděv z kůže a vlny jako Leino, i kd}rž poněkud jemnější. Zamíchal se mezi přítomné, jako by sám byl nějaký bankéř nebo obchodník. Po pár minutách každý považoval jeho přítomnost za samozřejmou.
Vzal si ze stolu s občerstvením horké ale a chlebíček s uzeným lososem, a pak se seznámil s Pekkou tím způsobem, že jí šlápl na nohu. „Promiňte, prosim,“ řekl, jako kdyby byl prostý člověk.
„Nic se nestalo, pane,“ řekla a představila sebe i Leina.
Joroinenovy oči zpozorněly. Bylo mu něco přes čtyřicet a jeho černé vlasy byly poznačeny prvními náznaky šedin.
„Aha, sestra Elimaki a její manžel,“ řekl, čímž Pekku udivil. „Mágové na městské koleji,“ dodal, čímž ji udivil ještě víc.
Pak vzbudil její úžas, když řekl: „Doufal jsem, že se tady s vámi dvěma dnes večer setkám. Vy jste jeden - nebo spíše dva -z důvodů, proč jsem přijal Olavinovo laskavé pozvání.“
„Pane?“ řekli Leino i Pekka unisono. Leino vypadal stejně překvapeně jako ona.
„Skutečně.“ Princ Joroinen přikývl. Leinovi řekl: „Všichni jsou potěšeni a vzrušeni vaším výzkumem. Myslím, že z něho vzejdou velice dobré věci, a brzy. Posloužil jste dobře Kuusa-mu; my ze Sedmičky nebudeme nevděční.“
„Děkuji vám, pane,“ řekl Leino a znělo to tak, jako by v sobě měl několik džbánků kořeněného vína, a ne pouze jeden. Pekka mu položila ruku na paži, pyšná na to, čeho dosáhl.
Joroinen se obrátil k ní a řekl: „Vím také něco o vaší současné práci, i když méně, než bych si přál. Mám pro vás vzkaz od ostatních, kteří o tom vědí víc než já - někteří z nich zkoumají příbuzné oblasti.“ Pekka zvedla vyčkávavě obočí. Princ se naklonil těsně k ní a řekl tiše: „V zájmu bezpečnosti království vám naléhavě doporučují, abyste se nesnažila publikovat žádné své další objevy.“
Pekkino obočí vyskočilo ještě výš. „Proč, proboha?“ zeptala se. Profesor, který nemohl publikovat, byl jako zpěvák, přinucen}' slíbit, že nebude zpívat.
„Pro bezpečnost království, řekl jsem,“ odpověděl princ Joroinen. „Neřeknu víc, ne tady a ne teď. Ale dovolte mi, abych vás ujistil: nemluvím do větru.“
Fernao se cítil v Patrasu jako v pasti. Fernao zde byl v pasti. Když byly teď Lagoas a Algarve spolu ve válce, měl by problémy opustit Yaninu dokonce i bez krále Pendy. Yanina se silně přikláněla k Algarve. Jedinou možnou jinou alternativou pro krále Tsavellase by bylo přiklonit se k Unkerlantu. Král dával přednost svému východnímu sousedovi před západním. Fernao byl šťastný, že před takovou nepříjemnou volbou nestojí on sám.
Jinak měl velice málo důvodů k tomu, aby byl šťastný. Od Shelomithova krajně nešťastného skonu musel počítat s každým měďákem. Nepochyboval o tom, že Shelomith měl v Patrasu přátele, kteří mu pomáhali dostat Pendu ven z paláce. Ale Fernao se setkal jenom se dvěma z nich, a Varvakis a Cossos měli asi takovou chuť mu pomoci, jako umývat boláky malomocných.
To neznamenalo, že by mu nepomáhali. Varvakis ho krmil delikatesami ze svého lahůdkářství, v neposlední řadě proto, že mu Fernao dal na srozuměnou, že by mohl jít a zazpívat zajímavou písničku lidem krále Tsavellase, kdyby ho lahůdkář nekrmil. Vydírání byla řeč, které Yaninci rozuměli.
Nyní nosil Femao i šaty, které dostal od Varvakise. Utěšoval se myšlenkou, že punčochové kalhoty byly spíš punčochy než kalhoty, ale yaninské tuniky se svými nabíranými rukáv}' mu připadaly k smíchu absurdní. Místní kroj ho stejně nedokázal zamaskovat. Jeho výška, jeho rudé vlasy a jeho úzké, šikmé oči ho odlišovaly od Yaninců, kteří byli v drtivé většině malí, snědí a měli velké nosy.
Nemusel být ani mágem první třídy, kterým byl, aby uhodl, že Varvakis zdaleka nepropadl návalu radosti, když vešel do jeho krámu. „Dobrý7 den,“ řekl Fernao yaninsky.
„Jo, vám taky dobrý den,“ odpověděl Varvakis nabručeně. Ve většině míst, kam se kdy Fernao dostal, naučit se místnímu jazyku znamenalo, že na vás místní pohlíželi příznivěji. V případě Varvakise to však neplatilo, protože zavrčel: „Byl by ještě lepší, kdybyste tady nebyl.“

„Ano," řekl Fernao, přecházeje do algarvštiny, v níž se ještě stále vyjadřoval lépe. „Když mi zprostředkujete ještě jednu schůzku s Cossosem, možná už tady potom dlouho nebudu."
Varvakis na něho vztekle pohlédl. „To by bylo až příliš krásné. Raději bych vám místo toho zařídil schůzku s tělesnou stráží krále Tsavellase."
Raději bych tě měl zradit, měl na mysli. Femao se usmál. „Tak do toho. Vydejte mě jim, dobrá. Budou se mnou mluvit. Já s nimi budu také mluvit." Zraď mě, a já tě taky zradím. „Mága lze jen velice těžko úplně zabít, a vy to víte." Já si uložím za povinnost zradit tebe.
Kdyby mohl pohled zabíjet, už by Femao nežil. Kdyby měl Varvakis ve svém krámě paprskovou zbraň, asi by ji teď použil. Ale jak se věci měly, tak jen vyštěkl: „Tak dobře - ještě jednou." Zakýval svým buřtovitým prstem Fernaovi před obličejem. , Ale jenom jednou, rozumíte?",,
Rozumím,',, řekl Fernao. Varvakis byl dobře čitelný. „To je dobře. Vraťte se sem zítra večer. Buď vás za ním zavedu, nebo vám řeknu, kdy to půjde."
„Dobře," řekl Fernao yaninsky. Nebyl si jistý, zdali je to dobře nebo ne. Varvakis na něj mohl připravit léčku. Ale Varvakis to mohl udělat už několikrát, mohl a neudělal. A teď už Fernao měl specializované kouzelnické potřeby, které si opatřil tím či oním způsobem, o nichž nebylo třeba se šířit. Přišel o ty, které si přivezl zLagoasu, když zabili Shelomitha. Nahradit všechno by bývalo bylo nemožné. Nahradit byť i jen malou část by bývalo bylo nemožné, kdyby si Yaninci, kteří mu to prodali, byli uvědomili, že mu prodávají kouzelnické příslušenství. Ale kouzelnické umění v Lagoasu a v Yanině se pohybovalo po velice odlišných cestách, a Lago&sané v něm pokročili dál.
Když se příštího večera Fernao vrátil do lahůdkářství, byl připraven na potíže. Ale Varvakis, přestože si vztekle mumlal pod vousy, ho zavedl do paláce. V té době už Fernao věděl, že žádný Yaninec neudělá nic, aniž by kolem toho nemlel pantem. Jakmile Varvakis uviděl, že si Fernao a Cossos podali ruce, vytratil se.,,Nevfm, co tady děláte," řekl. „Ani to nechci vědět." Cossos si Fernaa prohlížel nepříliš přátelsky. „Nevidím, že by se tady dalo něco dělat," řekl správce paláce. „Nemohu vám zprostředkovat setkání s králem Pendou: přišel bych za to o hlavu. Situace se zhoršila. A když je teď vaše království ve válce s Algarve ..." Zavrtěl hlavou. „Proč prostě neodejdete?"
„Ale kdybych odešel, pomyslete na všechny ty úplatky, o které byste přišel," odpověděl Fernao mírně. Cossos se zamračil. Úplatkářství patřilo v Yanině k životnímu stylu. Ale mluvit o tom nebylo zdvořilé.
Fernaovi to bylo jedno. Teď si zamumlal on něco pro sebe a zároveň sevřel vysušený ocas plcha, který měl v kapse tuniky. Slova byla v klasické kaunijštině, jazyce, který nebyl v Yanině tak rozšířený, jako v mnoha jiných královstvích. Zaklínadlo bylo také prastaré: primitivní předchůdce těch, na nichž závisela moderní medicína.
Tak jako plch upadal do zimního spánku, tak usnul nyní Cossos. Ale nebyl to přirozený spánek. Nedýchal. Jeho srdce sotva bilo. Kdyby byl bojující voják Kaunijského impéria, byl by zabit, aniž by byl věděl, že je mrtev. Vlastně by se jen skácel. Femao opustil místnost, v níž spolu hovořili, a spěšně zamířil do křídla paláce, v němž byl uvězněn král Penda. Šel rychle, sebejistě. Měl k tomu důvod. Sluhové i šlechtici, kteří ho míjeli, ho viděli. Jeden nebo dva, nezvykle chytří a s nezvykle silnou vůlí, se za ním dokonce otočili, snad aby s ním navázali rozhovor. Pak, stejně jako ostatní, na něj zapomněli a šli dál za svými záležitostmi. Femao se zvolna usmál. U Yanincú, stejně jako u většiny ostatních národů, sloužil pelyněk jako koření, a dal se poměrně snadno sehnat. Val-mieřané s ním dokonce pálili svou odpornou pálenku; Varvakis ji měl na skladě. Ale Yaninci tuto rostlinu nepoužívali v magii. Lagoasané ano, přinejmenším při práci s přechodným zapomněním.
Kdyby Femao potkal mága, zaklínadlo by nestačilo. Předpokládal, že Pendova ubikace bude dobře zajištěna a střežena jak magicky, tak fyzicky. Znovu se dotkl ocasu plcha. Tohle bylo odlišné kouzlo, takové, které mohl použít pouze lagoaský mág první třídy (i když Fernao doufal, že král Tsavellas spoléhá na rodilé yaninské kouzelníky, nějaký odborník z Algarve by mohl rozeznat a narušit toto kouzlo).
Lidé kolem něho zpomalili své pohyby jako plchové, chystající se k zimnímu spánku. To byla iluze, inverze zákona podobnosti. Ve skutečnosti se pohyboval rychleji on. Bylo to kouzlo, které se používalo jen v krajní tísni; pokud byl pod jeho vlivem, stárl dvakrát rychleji než obvykle. Ale dostal se tak z dosahu těch, kteří byli okolo něj.
Začal pátrat po Pendovi jako pes, který- hledá liščí stopu. Stopa byla skrytá, i když se pohyboval nad i pod - možno říci -obvyklou rovinou skutečnosti. Možná 5'aninští mágové nebyli takoví břídilové, za jaké je považoval.
Ale Pendovu stopu bylo těžší skrýt než stopu obyčejného člověka. Fernao položil palec na lícní stranu forthwegského stříbrňáků, který měl sebou spolu s ostatním náčiním. Na minci byl vyražen Pendův hrubý profil. Jak zákon podobnosti, tak zákon sdělnosti spojovaly minci s forthwegským králem.
Fernao ho nalezl v ložnici. Ležel spící vedle }raninské ženy; jeho zajetí nebylo očividně příliš kruté. Fernao ho poklepal po rameni. Při jeho dotyku se foithwegský král nejen probudil, ale rovněž přešel do Fernaovy rychlosti žití. Měl méně času nazbyt než mág; jeho vous už šedivěl. Ale s tím se nedalo nic dělat, rozhodně ne v této chvíli.
„Vaše Veličenstvo, přišel jsem, abych vás odsud odvedl," řekl Fernao forthwegsky.
„Kam půjdeme?"' Nezdálo se, že by Pendovi příliš záleželo na odpovědi, protože vyskočil nahý z postele a naházel na sebe první šaty, které mu padly pod ruku. ,Pokud to není Cottbus nebo Trapani, půjdu s vámi."
„Ani náhodou," řekl Fernao. „Mám v úmyslu vás dopravit do Setubalu."
„To je dobře." Pak forthwegský král zaváhal. „Nebo spíš by to bylo dobře. Jak mám vědět, že vám mohu důvěřovat? Očekával jsem, že budu zachráněn dřív. Proč ten dlouhý odklad?"
„Jak máte vědět, že mi můžete důvěřovat? Nijak," odvětil Fernao., Jestli chcete, sejmu z vás kouzlo a můžete se vrátit do postele. A mohl jste být zachráněn dřív, Vaše Veličenstvo, kdyby chlapíka, s nímž jsem přijel z Lagoasu, tiše nezlikvido-vali. On měl kontakty vPatrasu. Já jsem si musel vytvořit vlastní. Takže - půjdete nebo nepůjdete?"
„Dostal jsem odpověď," řekl Penda. „Dostal jsem odpověď a půjdu." Podíval se na Fernaa zpod přivřených víček. „A já bych poznal, že jste Lagoasan ne podle vašeho vzhledu, ne podle vašeho přízvuku, ale podle vašeho promyšleného

nedostatku úcty k těm, kteří jsou postavení nad vámi.“
„Vaše Veličenstvo, vy nejste postavený nade mnou; vy jste postavený nad Forthwegem,“ odpověděl Fernao lehce a zdržel se poznámky, že - v této chvíli - podléhá Forthweg Algarve a Unkerlantu. „A jestli půjdete, měli bychom raději vyrazit. Toto kouzlo vyžaduje mnoho magické energie. Nejsme tak blízko silového bodu, abych ho mohl využít. Takhle nevydrží dlouho, ne pro dva.“
Penda se, kupodivu, dál nepřel. Následoval Fernaa, aniž by věnoval jediný pohled ženě, s níž spal. To řeklo Fernaovi o královské výsosti něco, co nevěděl, ale tušil. Trochu ho to rozesmutnilo. Rád by věděl, jestli žena bude smutná, až se probudí, nebo pocítí jen ulehčení. Věděl, na co by vsadil.
Jakmile vyšli s Pendou z křídla paláce, kde krále drželi, uvolnil kouzlo, které zdánlivě zpomalovalo zbytek světa na rychlost kroku ospalého plcha. Vydechl úlevou; kdyby nevyšel z tohoto kouzla, brzy by ono vyšlo z něho, s pravděpodobně nepříjemnými následky. Kouzlo zapomnětlivosti s pelyňkem nechal účinkovat. Vyčerpávalo ho mnohem méně než to druhé - a kdyby je zrušil, on i Penda by byli okamžitě zajati. Tomu se bránil.
Ohlíželo se za nimi víc Yanincú, než když kráčel chodbami sám; když měl skrýt dva muže, bylo kouzlo o něco méně účinné. Ale fungovalo. Palácoví služebníci jen pokrčili rameny způsobem, který by jim mohli závidět i melodramatičtí Algar-vané, a vrátili se k tomu, co dělali.
Jakmile byli venku z paláce, Penda se rozhlédl a pomalu, téměř užasle přikývl. „Skoro jsem zapomněl, že existují širší výhledy než komnaty a chodby,“ poznamenal.
„Dobrá, Vaše Veličenstvo, jestli se z nich chcete těšit, měl byste přidat do kroku,“ řekl Fernao a vyrazil rychlým krokem pryč od paláce, směrem do Patrasu.
Penda s ním srovnal tempo. „Teď mi řekněte, pane mágu,“ řekl uprchlý forthwegský' monarcha, „jak mě zamýšlíte dostat z Yaniny do Lagoasu, kde mohu doufat, že budu dýchat svobodně, i když v exilu?“
Fernao by byl raději, kdyby si Penda nevybral právě tento okamžik, aby položil takovou otázku. Dal mu jedinou možnou odpověď: „Vaše veličenstvo, právě teď nemám nejmenší tušení.“
Za zuwayzským vojákem, nesoucím kopí špicí dolů na znamení příměří, které nyní platilo mezi jeho a unkerlantskou armádou, kráčel Hajjaj přes rozbitý terén k unkerlantskýrn li-] niím. On i voják na sobě měli klobouky se širokým okrajem a dlouhé pláště, nejen aby šetřili jemnocit Unkerlanťanů, ale také na ochranu před deštěm, který padal ze špinavě šedé oblohy.
Nějaký unkerlantský voják v šedivé kápi a tunice jim vyšel naproti. Také nesl kopí špičkou k zemi. K Hajjajovu překvapení promluvil zuwayzsky. „Vaše excelence, pojďte se mnou,“ j řekl pomalu, ale srozumitelně. ..Vedu vás k maršálu Ratharo-vi.“
Zdálo se, že si pletl přítomný čas s budoucím. Hajjajovi to | nevadilo. Slyšet svou vlastní řeč od Unkerlanťana byla větší zdvořilost, než jaké se kdy jeho království od krále Swemmela dostalo. „Půjdu s vámi,“ řekl Hajjaj.
Rathar ho očekával ani ne na dostřel paprsku za nejpřednější linií Unkerlanťanů. Jak o něm říkala jeho pověst, vypadal solidně a vyrovnaně. Po vzájemných úklonách a tom, co byl j podle unkerlantských měřítek zdvořilý pozdrav, promluvil maršál svým vlastním jazykem: , Je mi líto, ale neumím zuwayzsky. Mluvíte unkerlantsky?“
„Jen pár slov,“ odpověděl Hajjaj touto řečí. Potom změnil jazyk: „Umím docela dobře algarvsky a slyšel jsem, že vy také. Je tomu tak?“
„Ano, je,“ odpověděl Rathar algarvsky. „Rád bych vám poblahopřál ke statečnému odporu, který jste kladli armádám pod mým velením.“
„Nestačilo to.“ Hajjaj si byl jistý od počátku této války, že to nebude stačit, ačkoli hrubé chyby Unkerlanťanů i v něm jednou nebo dvakrát vyvolaly slabou naději. „Nyní, maršále, jsem přišel na příkaz krále Shazliho, abych se od vás dověděl, jaké podmínky si Unkerlant klade, aby se toto příměří změnilo v mír.“
Rathar vypadal užasle. „Vaše excelence, nejsem oprávněn projednávat s vámi tuto záležitost. Byl jsem oprávněn dohodnout s vámi současné příměří, a i to mi musel potvrdit můj panovník. Jestli chcete mír, musím vás poslat do Cottbusu, protože ho můžete získat jedině tam.“'
Hajjaj vzdychl. Doufal v něco lepšího, ale neočekával to. „Když to musí být, tak to musí být,“ řekl. „Dovolte mi tedy, abych se vrátil zpátky na naši stranu, abych mohl prostřednictvím krystalu sdělit králi Shazlimu, co požadujete. Vrátím se, doufám, do hodiny.“
„Velmi dobře,“ řekl Rathar. „Bude na vás čekat kočár, aby vás dopravil na jih k nejbližšímu fungujícímu silovozu. Efektivita. V tomto směru musím vyjádřit poklonu vašim vojákům za vysoce profesionální způsob, jakým provedli sabotáž na místních silových čárách. Způsobili, že naše tažení bylo mnohem obtížnější, než jsme očekávali.“
„Nestačilo to,“ opakoval zuwayzský ministr zahraničí. Rathar mu připadal tak výkonný, jak si král Swemmel přál, aby byl každý v jeho království. Výkonný Unkerlanťan ho znepokojoval ještě víc než Unkerlanťan obvyklého druhu.
Po návratu na zuwayzskou stranu se neprodleně spojil se svým panovníkem v Bishe. Shazliho obraz, malý, dokonalý a nešťastný se na něj díval z krystalu. „Jděte, kam musíte jít. Udělejte, co musíte udělat. Zachraňte, co můžete,“ řekl král. „Jestli válka začne znovu, můžeme ještě uškodit Unkerlanťa-nům, ale moji generálové mě varují, že není jisté ani to, že je zadržíme před Bishou. Válka proto nesmí znovu začít.“
„Ovšem, Vaše Veličenstvo,“ řekl Hajjaj. Pamatoval si časy, kdy byla Zuwayza unkerlantskou provincií. Shazli, který byl tehdy ještě chlapec, moc ne. Myslel si, že by unkerlantské vítězství a podrobení země bylo strašlivé. Hajjaj to věděl. Jak Rathar slíbil, kočár čekal. Drkotal se s ním blátivou cestou a přes dřevěný most, položený přes řvoucí dravý proud, naplňující nyní wádí Uqeiqa. I přes padající déšť byl zápach smrtí všudypřítomný. Hajjaj si ho pamatoval ze Šestileté války, i chaos, který nastal potom. Byl by raději, kdyby neměl tak dobrou paměť. Zuwayzané bojovali skutečně tvrdě. Dopadli by lépe, kdyby byli nebojovali vůbec?
Konečně po tom co mu připadalo jako věčnost, kočár dorazil k silovozu, a Hajjajovi se zdálo, že se vrátil ze vzdálené

minulostí do přítomnosti - nebo alespoň do nedávné minulostí, protože silovozy bylo běžně vidět už pár desítek let.
Unkerlan-ťan, který vozu velel, oslovil Hajjaje algarvsky: „Jsem Zaban, z našeho ministerstva zahraničí. Budu se o vás starat, dokud se nevrátíte do Bishy.“ Neřekl do Zuwayzy; Zuwayza už možná při jeho návratu nebude královstvím.
Zaban pokračoval: „Vidím, že nemáte žádné teplé oblečení. Naštěstí mohu v tomto směru uspokojit vaše potřeby. Efektivita.“
„Děkuji vám, Zabane,“ řekl Hajjaj suše, ne s květnatou zdvořilostí, která by byla automatická, kdyby mluvil zuwayz-sky. Ve své aroganci Unkerlanťané pokládali tuto zdvořilost za slabost a známku pokory. Byl slabý a bude se muset pokořit, ale nemusel to inzerovat.
Vyšplhal se do vozu. Silovůz zůstal tam, kde spočíval, ještě skoro hodinu, než se dal do pohybu. „Efektivita,“ poznamenal Hajjaj k Zabanovi. Úředník z ministerstva zahraničí na něj zle pohlédl, ale neřekl nic. To Hajjajovi vyhovovalo.
Jak cestovali kjihu, zjistil, že cestuje do zimy. Silovůz se pyšnil uhlím vytápěnými kamny. Hořela i nahoře v Zuwayze, což připadalo Hajjajovi jako typická ukázka unkerlantské „efektivity“. Ale o půlnoci byl rád, že je v teple. Začal padat sníh. Když se rozednilo, rozlehlé unkerlantské pláně pokrývala bílá přikrývka. Silovůz vířil sníh. jak klouzal nad zemí, vytvářeje za sebou ledovou brázdu, která přiměla Hajjaje toužebně pomyslet na lodě v teplém oceánu.
Cestoval dolů do Cottbusu už předtím, ale už hezkých pár let ne a nikdy v zimě. Sníh způsobil, že se mu unkerlantské pláně zdály ještě nezměrnější než za dobrého počasí. Vyhlížeje špinavými okny svého silovozu si Hajjaj pomyslel, že by mohl dohlédnout na konec světa, nebo i kousek dál.
Občas silovůz klouzal kolem nějaké vesnice nebo města, nebo jimi projížděl. Jakkoli velké takové místo mohlo být, zdálo se nepatrné v porovnání s nekonečnou rozlohou pláně. A když zmizelo, zmizelo jako by nikdy nebylo, jako by je spolkla plochá pláň, zatímco Hajjaj na okamžik odvrátil pohled. I lesy, které se objevovaly stále častěji jak silovůz pokračoval dál na jih, dělaly dojem vetřelců na nekonečné pláni.
Silovůz dosáhl Cottbusu v pozdním odpoledni, den a něco poté, kdy opustil Unkerlantem okupovanou jižní Zuwayzu. Hlavní město Unkerlantu leželo na soutoku řek Cottbus a Isar-tal. Obě byly pokryté plujícím ledem, z čehož Hajjaje mrazilo. Zaban řekl: „Je ještě časná zima. Nejsou zamrzlé od břehu ke břehu.“ Zuwayzský ministr zahraničí se otřásl při pouhém pomyšlení na to.
Když jeli kočárem ze stanice silovozu k jeho dočasnému bydlišti, zima se do něho zakousla jako písečná zmije. „Vy stavíte tak strmé střechy, aby po nich sníh sklouzl dolů!“ zvolal.
„Ano, samozřejmě,“ odvětil Zaban a udiveně na něj pohlédl. Ale pro Hajjaje to samozřejmé nebylo, stejně jako pro Unkerlanťany v Bishe nebylo samozřejmé dbát na to, aby mělo tělo dostatek tekutin.
Král Swemmel se rozhodl ubytovat Hajjaje v hostinci nedaleko jeho paláce. Místnosti byly dost velké, aby mu vyhovovaly, ačkoli podle zuwayzských měřítek nepříliš čisté. Postel se pyšnila těžkými vlněnými přikrývkami a kožešinou. V rohu ložnice stála kamna. Hajjaj to všechno radostně přivítal, stejně jako ohromnou mísu horké hovězí polévky s kroupami, kterou mu sluhové naservírovali. Myslel si - doufal - že do rána nezmrzne.
Nezmrzl. Další sluha mu přinesl k snídani ohromnou omeletu - vejce, šunku, klobásu, cibuli a sýr. Doma v Bishe by pod takovou náloží padl naznak. Ale v příšerném podnebí Cottbusu ji snědl do posledního kousku a měl chuť na další.
Jakmile byl hotov s jídlem a nabalil se proti zimě, Zaban ho vzal dolů, aby se vydali na cestu do paláce. Jeli v uzavřeném kočáře, za což byl vděčný. Vyhlížel zamženými okénky na Unkerlanťany, mrznoucí na ulicích. Někteří z nich se zastavili, aby se ohlédli za ním a za jeho kočárem. Ale většina si hleděla svého. Lidé se navzájem nezdravili a nebesedovali spolu, jak by tomu bylo v ulicích Bishy. To nemělo co dělat se zimou, jak ho v první chvíli napadlo. Unkerlanťané prostě nebyli tak družní jako jeho vlastní národ.
Uvnitř paláce bylo příjemné teplo. Než mohl vstoupit, aby se setkal se Swemmelem, tělesná stráž se k němu začala chovat, jako kdyby byl mladá dívka k nakousnutí a ne hubený stařec. „Řekněte jim, ať počkají,“ řekl Zabanovi, který se podroboval stejné proceduře. Svlékl si šaty a zůstal bezstarostně stát nahý. zatímco strážní, až zavřeli hloupě otevřená ústa, prohledávali jeho šatstvo, dokud nebyli spokojení. Pak se znovu oblékl a doprovodil Zabana do audienční místnosti krále Swemmela.
Zaban padl před svým-panovníkem tváří k zemi. Hajjaj se hluboce uklonil, jak by to učinil před králem Shazlim. Král Swemmel promluvil unkerlantsky. Hajjaj mu rozuměl docela dobře, ale počkal s odpovědí, dokud Zaban nepřeložil Swerti-melova slova do algarvštiny: „Jste drzý. Myslíme si, že všichni Zuwayzané jsou drzí.“
„My máme svůj vlastní názor na Unkerlanťany,“ odvětil Hajjaj. Měl v úmyslu ustupovat co nejméně, tady nebo kdekoli jinde. „Náš názor je ještě horší teď, když Unkerlant porušil Blu-denzskou smlouvu.“
„Tu smlouvu uzavřel Kyot,“ řekl Swemmel. Jeho oči se zavrtaly do Hajjaje. „Kyot je mrtvý. Umíral pomalu a strašlivě. I když ne tolik, jak zasluhoval. A Zuwayza je poražena. Byl byste tady, kdyby nebyla?“
Možná byl šílený. Ale ať byl nebo nebyl, měl pravdu. Hajjaj se ze všech sil snažil nedat to najevo. Řekl: „Způsobili jsme vám vážné ztráty. Jestli nás budete tisknout příliš tvrdě, můžeme vám způsobit ještě větší, mnohem větší ztráty. Vaše ultimátum bylo příliš tvrdé. Jestli vaše nynější požadavky budou příliš tvrdé, budeme pokračovat v boji. Možná, že nakonec dostanete, co chcete, ale zaplatíte za to obrovskou cenu. Nespokojíte se raději s menším ziskem, když budete vědět, že za něj nezaplatíte zdaleka tolik?“
To bylo rozumné. Ale při pohledu na krále Swemmela si Hajjaj se zachvěním uvědomil, že žádné z jeho slov nemělo naději proniknout do jeho mysli. Swemmelovy oči vypadaly jako z obsidiánu. Král řekl: „Je nám jedno, co zaplatíme. Chceme to, co je naše.“
Nepropadnu zoufalství, pomyslel si Hajjaj. Začal formulovat další zdvořilou, diplomatickou odpověď. Ale zavrhl ta slova dříve, než přešla přes jeho rty. Cokoli by Swemmel odpověděl, mělo by daleko ke zdvořilé diplomacii. Zkusil to jinak: „Vaše Veličenstvo, my ze Zuwayzy jsme také takoví. Kdybychom nebyli, proč bychom povstávali tak často proti

Unkerlantu, i když jsme třeba měli jen malou naději na vítězství?“
Opatrně Swemmela pozoroval. Královy oči se zúžily, pak se zase rozšířily. Led, nebo alespoň něco z něho, se rozpustil. Tvrdý kámen pod ním ale zůstal. Ale Hajjaj jím pronikl, alespoň do jisté míry, protože král řekl: „Ano, jste neústupný a nepovolný národ,“ a řekl to tónem člověka, skládajícího neochotnou poklonu. Namířil ukazovákem na Hajjaje. „Můžete být neústupní, ale jste poražení. Jinak byste tady nebyl.“
„Jsme poražení.“ Zuwayzský ministr zahraničí připustil to, co mohl těžko popřít. „Jsme dostatečně poražení, abychom se museli vzdát něčeho z toho, co po nás požadujete. Nejsme poražení tak, abychom se museli vzdát všeho.“
„Máme naložit s Shazlim uchazečem jako jsme naložili s Kyotem usurpátorem?“ zeptal se Swemmel.
„Zuwayzští páni vědí, jak umírat,“ řekl Hajjaj tak pevně, jak dokázal. „Unkerlant nám již poskytl dlouhou praxi v tomto umění.“
Zaban na něj pohlédl a jeho tvář měla barvu jako syrovátka. Ne, nikdo v Cottbusu s králem Swemmelem tak nemluvil. Hajjaj udělal drsné gesto. Muž z unkerlantského ministerstva zahraničí překládal přesně. Hajjaj znal jeho řeč natolik, že si tím byl jist. Cekal na Swemmelovu reakci. Unkerlantsky' král bude možná chtít zjistit, jak dobře dokáže umřít on. To by se prohřešil proti všem zákonům diplomacie, ale král Swemmel si své zákony tvořil sám.
Swemmel se na trůnu předklonil, jako jestřáb, který se chystá vzlétnout ze sokolníkova zápěstí. Hlasem stejně drsným jako jestřábí skřek řekl: „Budeme smlouvat.“
Hajjaj začal opět dýchat, ale snažil se, aby to nedal králi Unkerlantu najevo.
Krasta byla rozhněvaná. Krasta byla často rozhněvaná, ale většinou na lidi, které znala, ne na celé království. Nyní se cítila uražena tak, že to zahrnovalo celou Valmieru.
„Podívej se na to, Bausko!“ Zamávala novinami služce před obličejem. „Podívej se na to!',
„ Já to vidím, má paní,“ řekla Bauska opatrně.
„Unkerlant vyhrál další válku,“ vyštěkla. „Ti západní barbaři už vyhráli dvě války, proti Forthvvegu a proti té, jak se to jmenuje, Zuwayze. Unkerlanťané vyhráli dvě války. Vyhrála Valmiera alespoň jednu válku? Vyhrála, Bausko?“
„Ne, má paní,“ odpověděla služka. Ale pak dodala: „Jenže Unkerlant nebojoval s Algarvany.“
Krasta pohodila hlavou. Její zlaté kučery se tím uvolnily ze složitého účesu, který jí Bauska předtím vytvořila a upevnila jehlicemi, a sklouzly jí až pod nos, takže náhle vypadala, jako by jí vyrostl knír. Vztekle uvolněné prameny vlasů odhodila stranou a řekla: „Algarvané jsou tak} 7 barbaň. Měli by zůstat ve svých lesích a neotravovat civilizované lidi.“ Tím samozřejmě myslela lidi kaunijské krve, protože dál její představa o civilizaci nesahala.
„Nepochybně, má paní,“ řekla Bauska. Pokusila se dodat: „Možná jsou to barbaři, ale umí moc dobře bojovat.“
„Předtím jsme je porazili,“ řekla Krasta. „Nevyhráli v Šestileté válce, že? Samozřejmě, že ne. Valmiera zvítězila v Šestileté válce. Jistě, trochu nám pomohla Jelgava, ale zvítězili jsme my.“ Jelgavané byli také kaunijské krve, proto jejich existenci připouštěla. Sibiané? Lagoasané? Unkerlanťané? Jak to viděla ona, mohli klidně zůstat doma. Jak by to bylo dopadlo, kdyby to opravdu udělali, to jí nikdy nepřišlo na mysl.
„Síly nad námi nám darují vítězství ve válce, má paní,“ řekla Bauska. „A síly nad námi přivedou vašeho bratra domů v pořádku. „
„Ano,“ řekla Krasta. Služka ji alespoň na chvíli obměkčila. „Podle jeho posledního dopisuje Skamu v pořádku.“ Odmlčela se. Mohla to nechat být, ale držela v ruce stále ještě noviny. Pohled na ně znovu roznítil její hněv. „Skarnu je v pořádku, ale my jsme ještě nevtrhli do Algarve. Jak můžeme doufat, že vyhrajeme tuhle mizernou, nepohodlnou válku, když nevtrhneme do Algarve?“ Její hlas přešel do křiku.
„To nevím, má paní. Jak bych to mohla vědět? Jsem služka, ne válečník.“ Bauska sklonila hlavu. Sotva slyšitelně se zeptala: „Mohu odejít má paní?“
„Ale ano,“ řekla Krasta velice otráveně; obvykle by služku s chutí seřvala. Bauska se stáhla z jejího dosahu rychleji než algarvská armáda před valmierskou přesilou. Přesto nebyla dost rychlá. Krasta prudce zvedla ukazováček a vyštěkla: „Ne. Počkej.“
„Má paní?“ Bauska ztuhla nedaleko dveří. Její Was se podobal zimnímu větru, který nějakou náhodou pronikl do vytopeného šlechtického sídla.
„Pojď sem. Mám na tebe jednu otázku,',, řekla Krasta. Služka se vrátila mnohem pomaleji, než když odcházela. Krasta pokračovala: „Chtěla jsem se tě na to zeptat už nějaký7 čas, ale vždycky mi to nějak vypadlo z hlavy.“
„Co to je, má paní?“ Bauska vypadala vyplašeně, což bylo dobré, a také zvědavě, což bylo přijatelné.
„Když jsi se svým milencem, poskytuješ mu radost tím, že bereš do úst jeho úd?“ zeptala se Krasta stejně věcně, jako by se ptala sedláka na křížení dobytka. Jak to viděla ona, mezi služebnictvem a dobytkem nebyl moc velký rozdíl.
Bauska zrudla. Odkašlala si a odvrátila se, ale nemohla si dovolit odejít. Nakonec, skoro šeptem, řekla: „Má paní, já milence nemám, takže nevím, co bych vám měla říct.“
Krasta se rozesmála. „Sakra, potěšila jsi vůbec někdy muže?“ zeptala se.
Bauska zrudla ještě víc. Sklopila oči a řekla: „Ano.“ Krasta to slovo rozeznala spíš podle pohybu jejích rtů. Pak služka hlasitěji opakovala: „Mohu odejít?“
„Ne. Ještě ne,“ řekla Krasta ostře. Valnu - ať je proklet-jí tedy nelhal. Měla chuť si jít znovu vyčistit zuby. Místo toho, zkoumajíc plnou hloubku zkaženosti prostých lidí, se zeptala: „A tvoje přítelkyně - předpokládám, že služky mají přítelkyně - to takhle dělají?“
„Ano, má paní, nebo alespoň vím o některých, které to dělají nebo dělaly,“ odpověděla Bauska, stále se dívajíc dolů na vzorek ptáků a květin na silném, ručně tkaném koberci pod svýma nohama.
Krasta vydala hněvivý hrdelní zvuk. Jako většina příslušníků její třídy vždycky předpokládala, že se obyčejní lidé prostě páří jako zvířata, a že další s tím spojená potěšení jsou nad rámec jejich obzoru. Poznám, že se mýlila, ji znechutilo. Chtěla s těmi, kdo byli pod ní, sdílet co nejméně.

Napadlo ji něco jiného. „A vaši milenci - když je máte vám také dělají potěšení tím, že dráždí jazykem vaše inti místa?“ m
„Ano, má paní,“ zašeptala Bauska rezignovaně. Pak se trochu napřímila a dodala: „Nedělaly bychom to pro ně, kdyby to oni nedělali pro nás, že? To je spravedlivé.“
Spravedlnost byla něčím, s čím si Krasta málokdy dělala starosti, zvlášť když mělo co do činění se služebnictvem. Její elegantně krojené nozdry se podrážděně zachvěly. „Zmiz, vypadni odsud,“ řekla.
Bauska odešla. Ve skutečnosti téměř vyletěla. Krasta si toho stěží povšimla; jakmile služku propustila, zapomněla na ni až do té doby, kdy ji znovu potřebovala. Uvažovala o tom, že se vypraví do Priekule na výpravu po obchodech, ale pak se rozhodla jinak. Nechala se dovézt do královského paláce. Pokud si chtěla postěžovat na to, jak se vede válka proti Algarve, nemělo smysl dávat průchod své podrážděnosti před služebnictvem. Chtěla mluvit s vojákem.
Vyhledat ministra války jí nějaký čas trsalo. V paláci ne-1 mohla prostě vyštěknout rozkazy jako na svém statku; příliš mnoho z lidí, kteří se tady pohybovali po chodbách, byli šlechtici, a často bylo těžké je odlišit od služebnictva v krásných livrejích. Aby nikoho neurazila, musela Krasta své otázky klást zdvořilým tónem, což bylo umění, ke kterému neměla sklon a v němž měla nevalnou praxi.
Konečně se ocitla před stolem, za nímž seděl docela hezký důstojník; tabulka ho identifikovala jako Erglya. „Posaďte se, prosím, má pani,“ řekl a pokynul jí na židli. Přejete si čaj? Lituji, že vám nemohu nabídnout nic silnějšího.“
Nechala ho, aby jí nalil šálek; kdykoli nechala kohokoli, aby jí posloužil - považovala to téměř za svou povinnost. Když se napila, zeptala se:, A jaká je vaše hodnost?“
„Jsem kapitán, má paní.“ Něco z jeho usměvavé dvornosti se vytratilo. „Můžete si to přečíst tady na tabulce.“
„Ne, ne, ne,“ řekla Krasta netrpělivě. Jak má válka dobře dopadnout, když ministerstvo války zaměstnává idioty, pomyslela si. „Jaký je váš titul?“
„Aha.“ Jeho tvář se rozjasnila. Možná, že neni idiot, pomyslela si Krasta. Třeba je jenom slabomyslný. Kapitán pokračoval: „Mám tu čest být markýz, má paní.“
„Pak jsme se dobře sešli, protože já jsem markýza.“ Krasta se usmála. Erglyu mohl být slabomyslný, ale patřil k její třídě. Bude se k němu chovat se stejnou zdvořilostí jako ke každému ze svých kruhů. S živou gestikulací řekla: „Chci vám říct, že tuto válku vedeme úplně špatně.“
Kapitán Erglyu se předklonil, ve tváři zdvořilý, dokonce fascinovaný zájem. „Oh, má paní, jak bych si přál, abyste mi řekla, v čem děláme chybu!“ zvolal. „Naši nejlepší generálové si s tím lámali hlavy týdny a měsíce, ale k ničemu to nevedlo.“
„To bych řekla, že ne,“ přisvědčila Krasta. „Jediné co musíme, je zasadit těm zrzavým barbarům takový úder, že před námi uprchnou jako za starých časů. Nedovedu si představit, proč jsme to už neudělali.“
„Ani já ne, když to kladete tak jasně.“ Erglyu sáhl do stolu a vytáhl několik listů papíru, pero a hranatou lahvičku inkoustu. „Valmiera by vám byla zavázaná, kdybyste nám zde načrtla co nejpodrobněji váš strategický plán, abych jej mohl předložit svým nadřízeným.“
„Udělám to.“ Krasta si sedla k malému konferenčnímu stolku. Ale jakmile se tam ocitla, zírala na čistý papír se stejným hněvivým zoufalstvím, jaké vždycky pociťovala na ženské akademii. Chvíli okusovala špičku násadky a pak napsala: Musíme udeřit na Algarvany co nejhrději. Musíme to udělat tam, kde to nečekají.
Chtěla ještě něco připsat, ale pak to přeškrtla. Chvíli znovu okusovala násadku, pak vstala a položila list papíru na stůl kapitána Erglya. Podíval se na něj a řekl: „Jsem si jist, že sám král Gainibu vám bude vděčný za to, co jste tady dnes vykonala.“
„Proč nedokáže nikdo jiný v království uvažovat jasně?“ zeptala se Krasta. Aniž by čekala na odpověď, vydala se ke svému kočáru. Cestou si všimla, že má jeden prst od inkoustu. Štítivě ho otřela.

X.

Leofsig si začínal na službu u latrín pomalu zvykat. Byla to špinavá, smradlavá práce, ale nebyla těžší než štípání dřeva nebo jakákoli jiná práce v zajateckém táboře. Zdálo se, že jak jeho algarvští věznitelé, tak jeho fbrthwegští nadřízení jsou spokojení, že z něho udělali cosi jako zástupce Forthweganů v kaunijské latrínové partě.
Snažil se z toho pro sebe vytěžit co nejvíc. Jeho vlastní kaunijština poněkud zrezavěla od té doby, kdy utekl ze školy. Když se jí pokusil znovu mluvit, vysocí blonďáci se jen usmívali a většinou mu odpovídali forthwegsky. Ale on vytrval. Dělal chyby, ale stále se zlepšoval a pochopil dokonce optativ, způsob prací, který mu ve škole nešel do hlavy, i když ho do něj jeho učitelé hustili rákoskou.
To, že měl své lůžko v baráku vedle Gutauskase, mu pomohlo k tomu, aby ho kaunijští zajatci v latrínové partě mezi sebe přijali. I jeho pokračující nepřátelství s Merwitem mu k tomu pomohlo. Jestli mu Mervvit říkal milovník Kaunianů, udělal si z toho, co bylo míněno jako urážka, předmět své pýchy.
Jednoho dne, když zahazoval páchnoucí příkop, přišel za ním Gutauskas a jeho šedomodré oči zářily. „Víš, že stará moč je dobré bělidlo,“ řekl Kaunian svým jazykem. Leofsig se nenaučil kaumjský výraz pro moč ve škole, ale služba u latrín byla výchovná ve všech směrech. Gutauskas pokračoval: „Možná bychom mohli odbarvit tvoje vlasy na blond. Myslíš, že bys vypadal jako jeden z nás, kdybychom to udělali?“
„Oh, ano - bezpochyby,“ odpověděl Leofsig. Ukázal na páchnoucí příkop, který zahazoval hlínou. „A hovna,“ - další výraz, který nepochytil ve škole - „obarví tvoje vlasy na hnědo. Nemyslíš, že bys vypadal jako Forthwegan, kdybych tě hodil do té žumpy?“
„To je možné,“ řekl Gutauskas klidně. „Říkávali jsme For-thweganům zahnojené paty, právě tak, jako Forthwegané měli své vlastní příjemné názvy pro nás.“ Naklonil hlavu na stranu, vyčkávaje, jak to Leofsig vezme.
Ten jen pokrčil svými širokými rameny a řekl: „Každý dává svým sousedům nějaké přezdívky. Vsadil bych se, že i

Un-kerlanťané, přes všechnu jejich efektivitu," - musel na okamžik přejít do forthwegštiny, protože tento výraz neznal kaunijské slovo - „dávají svým sousedům přezdívky." Obrátil oči v sloup, aby dal najevo, že to mínil sarkasticky.
„Gutauskas přikývl. „Vsadil bych se, že máš pravdu: vlastně jsi to dokázal svým proslovem. Takže mi řekni, bydlel bys raději v části Forthwegu, okupované algarvskými barbary, nebo v té části, kterou okupují unkerlantští barbaři?"
„Byl bych raději, kdyby Forthweg neokupoval nikdo," odpověděl Leofsig.
„To nebyla jedna z nabídnutých možností," řekl Gutauskas lehce posměšným způsobem, který tak často přiměl Forthwe-gany ke skřípění zubů.
Ale Leofsig už na to byl zvyklý. Vážně se nad touto otázkou zamyslel - bylo to zajímavější nežli to, co doposud dělal. Nakonec řekl: „Pro vaše lidi je to pravděpodobně snazší pod Unkerlanťany, pro naše pod Algarvany."
„Ano, myslím, že máš pravdu," přisvědčil Kaunian, „protože Algarvané námi opovrhují, což jim brání, aby tolik neopovrhovali vámi." Počkal, až Leofsig hodí do příkopu pár lopat hlíny, a pak pokračoval: „Možná dnes kolem půlnoci budeš muset vyhovět volání přírody, stejně jako já."
„Ano?" Leofsig se poškrábal na hlavě. „Věděl jsem, že vy Kauniané jste spořádaný národ, ale nevěděl jsem, že až do takové míry." Gutauskas neříkal nic, jen na něj hleděl s hlavou lehce nakloněnou ke straně. Leofsig se znovu poškrábal na hlavě. V románu o Šestileté válce by přišel hned na to, co se mu Kaunian pokoušel říct. Takhle alespoň poznal, že se mu Gu-tauskas něco pokouší říct. Řekl: „No, kdo ví. Možná, že ano."
Gutauskas stále nic neříkal. Sel a začal kopat nový příkop. Leofsig pokračoval v zahazování toho, na kterém pracoval. Nepohyboval se rychleji, než musel. Algarvané ho nekrmili dost na to. aby měl chuť se pohybovat rychle - a služba u latrín nebyla práce, která by budila v člověku jakékoli nadšení.
Konečně, krátce před soumrakem postavil lopatu do stojanu a postavil se do fronty na mizernou večeři, která vhodně doplňovala mizernou snídani a mizerný oběd. Dostal malý krajíček hnědého chleba a misku polévky ze zelí a řepy s několika kousky tlustého soleného vepřového. Dostal také malý šálek toho, čemu Algarvané tvrdošíjně říkali pivo. Podle toho, jak chutnalo, mohlo pocházet rovnou z latrín.
Přesto je vypil. Jedl a pil skoro všechno, o čem měl nejasný dojem, že to obsahuje nějaké živiny. Viděl muže, kteří si házeli do úst vlastní vši. Sám tak hluboko neklesl, ale věděl, že by mohl. Až příliš často ho bolelo břicho jako zkažený zub. Vždycky se těšil na hodinu nebo dvě po jídle, kdy bolest břicha na chvíli přešla.
Po večeři se zajatci seřadili před baráky k večernímu nástupu a kontrole. Kupodivu se algarvští dozorci dopočítali dvakrát ke stejnému číslu, což je uspokojilo. Jejich velitel řekl špatnou forthwegštinou: „Teď vy jít dovnitř. Vy nechodit ven až do rána, ledaže vy chcát, vy srát. Vy pokusit sejít někam jinam. .. „ Přejel si prstem přes hrdlo. Leofsig si přál, aby se ten prst proměnil v ostří nože.
Spolu s ostatními muži ze svého baráku vešel dovnitř. Někteří z nich se shromáždili do malých hloučků, aby si popovídali. Ostatní hráli kostky o peníze nebo - častěji - o jídlo. Pár jich psalo dopisj' nebo si pročítalo těch pár dopisů, které jim bylo povoleno dostat. Ale daleko nejvíc si jich lehlo, aby se pokusili urvat co nejvíc spánku z času, kterým jim na to Algarvané vyhradili.
Merwit pohlédl na Leofsiga v kalném světle luceren. Leofsig mu polúed vrátil. Oba byli příliš hladoví a unavení, aby se zmohli na něco jiného než výměnu nevraživých pohledů - a ani jeden z nich neměl chuť ocitnout se před algarvským velitelem. To by v každém případě znamenalo poloviční dávky a případné další tresty, které by jim zrzouni mohli přidat. Taková vyhlídka přinutila ke slušnému chovám dokonce i Mervvita.
Rváč si lehl a začal chrápat. Leofsig potřeboval také spát; každičké vlákno jeho bytosti si o to říkalo. Kdyby usnul, zmeškal by to, co měl Gutauskas na mysli o půlnoci, ať to bylo cokoli. Kdyby neusnul, byl by z něho zítra lidský vrak. Co mělo větší váhu? Nejsa si ani zdaleka jist, že to, co dělá, je správné, spánek pouze předstíral, místo aby se mu plně oddal.
I Gutauskas si lehl na své lůžko. Chvíli tiše hovořil s ostatními Kauniany v místnosti, jak to dělal obvykle, než přišli strážní a zhasli lucerny. Jeho dech se pak brzy zklidnil. On usnul?
Leofsig ho pozoroval přivřenými víčky. Do baráku nepronikal ani paprsek měsíce, který \>y dovolil Leofsigovi alespoň zhruba odhadnout čas. Jak si, sakra, Gutauskas myslí, že pozná, kdy bude půlnoc, pomyslel si mrzutě Leofsig.
Byl na Kauniana tak rozzlobený, že ho přešla i ospalost se kterou by za jiných okolností musel těžce bojovat. A konečně, v hodinu, která mohla nebo také nemusela být půlnoc, Gutauskas vstal z lůžka a zamířil ke dveřím baráku, které byly vždycky otevřené - a kterými v této chvíli vanul dovnitř chladný vítr.
S bušícím srdcem Leofsig vstal a vyšel do noci za Gu-tauskasem. Kdyby ho někdo zastavil, proklel by Kauniana za to, že se vzbudil a jeho bolavé břicho ho přinutilo vstát z postele uprostřed noci. Ale nikdo si ho nevšiml. Zívaje, zamířil k latrínám.
Jediná výhoda nočního chladu spočívala v tom, že jámy s fekáliemi tolik nepáchly - anebo jenom zkřehl Leofsigův ohromný nos. Temná silueta před ním musel být Gutauskas. Leofsig opět zívl, přeje si, aby byl zpátky na svém tvrdém lůžku pod tenkou přikrývkou: podivné přání, když většinu svého bdělého času by byl dal cokoli za to, aby se dostal pryč z baráku.
Někdo - nějaký Fortliwegan - vyšel z latríny, upravuje si tuniku. Cosi zamumlal, když Leofsiga míjel.
Na latríně sedělo několik mužů. Všichni, podle jejich siluet, byli Kauníané. Zaslechl pár tichých poznámek v jejích jazyce: .Jsou tady." „Jo, to jsou poslední."
Gutauskas položil ruku na Leofsigovu paži. „Pojď. Pojď rychle. Pojď tiše. Na nic se neptej, teď ne. Dost brzy se všechno dovíš."
Přirozeně, Leofsigovou hlavou zavířily otázky. Když se chystal položit první, Gutauskasova ruka ho bolestivě stiskla. Leofsig sklapl. Gutauskas mu pohybem brady ukázal na malý hlouček Kaunianů před nimi. Leofsig ho bez dalšího slova následoval.

Když se k nim připojili, jeden z Kaunianů řekl tiše forth-wegsky: „Výhoda kopání příkopů je v tom, že se tady pořád kope.“
Leofsigovi se pojednou rozsvítilo v hlavě. Gutauskas řekl: „Pojďme. Bude to smrdět. Nemohli jsme zabránit ostatním, aby do tohoto příkopu nesrali. Ale vyměníš hovno na botě za naději na svobodu?“
„Při silách nad námi, to ne!“ řekl Leofsig tou nejlepší klasickou kaunijštinou, jaké byl schopen.
„Hmmm. Dobře, můžeme ho sebou vzít, Gutauskasi,“ řekl Kaunian, který hovořil už předtím. „Někteří z nich mohou být slušní.“ Tim slovem z nich, uvědomil si Leofsig, mínil For- | thwegany. On sám byl jediný ne-Kaunian zde.
Gutauskas řekl: „Nejspíš nás chytnou všechny, když tady budeme dál stát a mlátit pantem.“
Místo odpovědi druhý Kaunian slezl do páchnoucího příkopu. Otočil se a otevřel malá čtvercovitá dvířka, zakrytá blátem a fekáliemi. „Tak pojďme, přátelé. Plazte se, jak nejrychleji můžete. Plazte se jeden za druhým. Nezastavujte se. Na druhém konci je otvor.“
Jeden po druhém vklouzlo šest nebo osm mužů do příkopu a do ústí tunelu. Gutauskas plácl Leofsiga po rameně. „Jdi přede mnou,“ zamumlal. Leofsig tiše vlezl do příkopu a vecpal se do vchodu do tunelu. Sotva jím prolezl se svými širokými forthwegskými rameny.
Uvnitř vydřeveného tunelu byla tma tmoucí. Vzduch uvnitř páchl smrtí. Leofsig se plazil jako o život. Za ním se ozvalo tiché klapnutí, jak poslední z Kaunianů zavřel dvířka tunelu. Při troše štěstí budou tak špinavá, že si jich Algarvané nějaký čas nevšimnou.
Leofsig se plazil. Občas se dotkl chodidel muže, který se plazil před ním. Občas Gutauskas narazil do jeho chodidel. Jak dlouho to bude trvat? Neměl potuchy. Jen se dál plazil. Byl ochoten se plazit až na konec světa, i kdyby tunel měl ústit až v Gyongyosi nebo v Lagoasu.
Pojednou před sebou ucítil čerstvý7 vzduch, živý vzduch. Tunel začal mírně stoupat. Pak mu nějaký' Kaunian pomohl ven. Noc se zdála jeho očím, přivyklým na tmu, jako mlhavý' den. Za ním vylezl z díry Gutauskas a pak i poslední muž z jejich skupiny. „A teď,“ řekl Gutauskas zcela věcně, „se všichni vymočíme.“
„Proč?“ zeptal se udiveně Leofsig.
Jeden z Kaunianů mu tiše vysvětlil: „Abychom položili tekoucí vodu mezi nás a algarvská pátrací kouzla.“
Vytryskla z nich horká moč a svlažila ústí tunelu. Leofsig se tiše pro sebe zasmál. Byl špinavý, páchl a bylo pravděpodobné, že ho brzy znovu chytí nebo zastřelí, ale na tom nezáleželo. Nyní - pro tuto chvíli - byl svobodný.
Bembo procházel ulicemi Tricarica, pohupuje obuškem a snaže se, aby si ho lidé všimli. Jako většina algarvských měst, bylo i Tricarico místem, kde se lidé ukazovali. Ani pyšně si vykračující strážník nebudil takovou pozornost, po jaké toužil.
Ale i tak by si Bembo raději pyšně vykračoval ulicemi, než pochodoval na stadiónu. Nelíbila se mu váha paprskové zbraně na rameně a už vůbec se mu nelíbil způsob, jakým seržant řval na něho i na ostatní členy narychlo sbubnované milice.
Pohlédl nervózně k východu. Skutečná armáda, nebo ta její část, kterou Algarve dokázalo vyslat na tuto část své hranice, ještě stále zadržovala Jelgavany na úpatí Bradanských hor. Bembo neměl tušení, jak se to armádě mohlo podařit. Podle novin to vypadalo jako kouzlo, ale žádné kouzlo nemohlo být tak silné. Doufal však, že pravidelná armáda vydrží. Kdyby nevydržela, musel by to zkusit sám. Ta myšlenka ho vůbec nelákala.
Pár lidí začalo ječet jeden na drahého v postranní ulici. Nejdříve měl Bembo chuť nechat to plavat a jít dál. To, že na sebe lidé řvali, bylo v kterémkoli algarvském městě celkem normální. Ale pak ho napadlo, vzhledem k tomu, že měl doposud naprosto klidnou službu, že by se měl podívat, co se tam děje. Mohl by přijít na stanici se zajímavým příběhem, což by patrně mohlo zabránit seržantu Pesarovi, aby ho opět nazval líným zkurvysynem.
Zatočil za roh. Kolem hádajícího se páru se už začal tvořit dav. „Co se tady děje?“ rozkřikl se Bembo. Několik lidí z davu se ohlédlo, zjistilo, kdo je a koukalo se vytratit. Bembo se zachechtal. Nic jiného neočekával.
Jedním z účastníků hádky byla rudovlasá žena spíše středních let. Její vzhled a její oblečení neříkaly kurva, to jistě ne, spíše říkaly cuchta. Jejím protivníkem byl mladší muž v tunice a s knírem podle algarvské módy. Ale přesto byl plavovlasý a ne zrzavý.
Aj-jaj, pomyslel si Bembo. Nahlas opakoval: „Co se tady děje?“
„Ten smradlavý Kaunian se mě pokusil oloupit,“ vykřikla neupravená žena. „Vsadím se, že je to jelgavský špión. Vypadá tak.“
Pár mužů za Bembem vztekle zavrčelo. Strážníka začala bolet hlava, jako kdyby vypil demižon červeného vína. Ten delikvent byl nepochybně kaunijské krve. To ovšem mohlo znamenat leccos, ale také možná vůbec nic. Jeho předkové mohli žít v Tricaricu po staletí, aniž by se nějaký Jelgavan přiblížil víc než na sto mil. Ale i když tomu tak bylo, nic to nedokazovalo. Někteří lidé kaunijského původu byli loajální ke králi Mezen-tiovi. Ale někteří stále snili o dávných časech Kaunijského im-' péria.
„Co k tomu můžete říct?“ zeptal se Bembo světlovlasého čahouna. Jeho hlas byl nevlídný, částečně proto, že byl strážník, částečně proto, že choval nedůvěra k lidem obecně, a částečně proto, že v poslední době přečetl spoustu historických románů, díky nimž se stal ke Kaunianům ještě podezíravějším než předtím.
„Proč bych se ji snažil oloupit?“ zeptal se muž. „Vypadá, jako že má něco, co by za to stálo?“ Mluvil algarvsky s přízvukem někoho, kdo vyrostl v severovýchodní části království - stejným přízvukem jako Bembo. Ale špión by byl uhlazený, pomyslel si strážník.
Světlovlasý muž si ženu změřil odshora dolů a obrátil oči v sloup, jako každý Algarvan, který by shledal ženu nepřitažlivou a chtěl, aby to věděla. Znovu se na něho rozječela. Bembo si ji také změřil odshora dolů. Nevypadala zvlášť přitažlivě, ačkoli by pravděpodobně neřekl ne, kdyby mu to nabídla zadarmo.
Bembo otráveně vytáhl svůj notes. „Řekněte mi svá jména,“ zavrčel. „Nesnažte se podvádět. Projdou magickou

kontrolou. Nemáme rádi lidi, kteří lžou strážníkům.“ Žena se jmenovala Gabrina. Muž se představil jako Balozio.
„Moc hezké,“ pošklebovala se Gabrina. „Pravděpodobně se původně jmenoval Balozhu.“ Překroutila algarvsky znějící jméno na takové, které mohlo pocházet z Jelgavy nebo Val-miery.
„Váš otec se nikdy nedověděl vaše jméno,“ řekl jí Balozio; urážka klasicky algarvská.
Gabrina znovu zaječela. Balozio na ni zařval: „Držte hubu!“ Bembo je okřikl oba. Ukázal na ženu. „O co se vás pokusil oloupit? Jak to udělal?“
„Můj měšec na opasku,“ odpověděla a vystrčila bok na kterém visel. Pro Bemba zůstala stejně nelákavou jako předtím.
„Cože, ty prolhaná couro!“ zařval Balozio. Obraceje se k Bembovi, pokračoval: „Akorát jsem se pokusil plácnout ji po zadku.“
Bembo to na chvíli bral. Podobnou chuť v něm budila spousta žen, procházejících ulicemi. Ale pak přestal uvažovat jako muž a opět začal přemýšlet jako strážník. „Tak moment,“ řekl. „Před minutou jste mi říkal, že tahle ženská nemá nic, co by za to stálo.“
„Neříkejte mi ženská, vy bečko sádla!“ zaječela Gabrina na něho.
Bembo mávl obuškem. „Za tohle se mnou půjdete na strážnici. Tam to vyřídíme.“
Balozio i Gabrina vypadali polekaně. Kdyby se rozhodli rozběhnout každý na jinou stranu. Bembo nevěděl, co by dělal. Volat na lidi, aby mu pomohli, to bylo skoro to samé, jako kdyby na ně volal, aby pomohli uprchlíkům: znal až příliš své krajany a to, jak se dívali na strážníky. Kdyby měli jiný názor, Algarve by tolik strážníků nepotřebovalo.
Ale muž ani žena se nedali na útěk. Bembo uhodil pendrekem do dlaně své levé ruky. .Jdeme,“ zavrčel. Šli. Mrzutě, ale šli.
Než někdo z nich molil změnit názor, Bembo zpozoroval dalšího strážníka a zamával na něho. „Co se děje?„ zeptal se nově příchozí, zavalitý chlapík jménem Oraste.
„Ať visím, jestli to vím," řekl mu Bembo. „Říká, že chtěl jen poskytnout potěšení své ruce, jestli víš, co tím míním. Ona říká, že její pokoušel ukrást měšec.“'
Qraste si prohlédl Gabrinu. Zhoupl se dopředu a dozadu v bocích; muselo se mu líbit, co viděl. Gabrina si toho také všimla a přejela si jazykem přes dolní ret. Na Balozia Oraste pohlédl jako na hromádku psích výkalů na ulici. „Nikdy jsem ještě neviděl blonďáka, který' by neukradl všechno, co mohl,“ prohlásil.
Balozio zbledl. Protože měl od přírody světlou kůži, vypadal teď skoro jako duch. „Tak se podívejte,“ řekl. „Já jsem poctivý člověk.'„ Chtěl se rozkřiknout, ale nepodařilo se mu to —1 znělo to spíš vyděšeně než arogantně. Po chvíli dodal: „Nemohu za to, jak vypadám. Vypadám tak od narození.“
Gabrina kula železo, dokud bylo žhavé. „Pořád říkám, že vypadá jako jelgavský špión,“ zamumlala vyloženě postelovým tónem.
Balozio nepostřehl její skrytou liru. Zavrčel: „A já říkáni, že ty vypadáš jako kravské vemeno.“
„Sklapni, Kauniane,“ řekl Oraste ledově. Možná se sám stylizoval do role některého z náčelníků algarvských válečníků v jednom z historických románů, které s oblibou četl, jak Bembo věděl.
Bylo vidět, že má chuť pustit se do Balozia obuškem. „Dej si pozor,“' zamumlal Bembo. „Může to být bohatý Kaunian.“
Nebylo to pravděpodobné, soudě podle mužova oblečení, ale už se staly i podivnější věci. Oraste se zamračil, ale netrval na svém.
Když došli na stanici, seržant Pesaro sklidil švestkový dort, který právě jedl. „O co jde?“ zahřměl.
Všichni začali mluvit, křičet a ječet zároveň, doprovázejíce to zuřivou gestikulací. Náhle se Balozio ocitl na podlaze. Bembo neviděl, jak se to stalo; právě si vyměňoval urážky s Gabrinou.
Jako většina Algarvanů dokázal i Pesaro sledovat několik mtí hovoru současně. Když chvíli sledoval a poslouchal toto představem, zařval: „Dost!“„ Ukázal na Bemba. „Bembo, vy vezměte tohohle pitomce,“ - ukázal na Balozia - „dolů do oddělení záznamů. Jestli se pokusil krást už předtím, strčíme ho za katr a obžalujeme ho. Jestli ne, hádám, že může jít. Oraste, vy se postarejte o tulile děvku. Jestli zjistíte, že se pokouší dostávat zákazníky do potíží, strčíme ji do basy. Jestli ne, vykopněte ji zpátky na ulici.“
Bembo si pomyslel, že se Gabrina rozkřičí na Pesara, protože naznačil, že má zákazníky. Ale ona byla chytřejší: vyslala další vstřícný úsměv k Orastemu, který vzbuzoval dojem, že s ní nebude zacházet příliš přísně. Bembo si pomyslel, že její záznamy nebudou studovány tak pečlivě jako - o chvíli později -její osoba.
Rezignovaně se obrátil k Baloziovi, který měl na tváři škrábanec, kterého si předtím strážník nevšiml. „Tak pojď, mládenče, podíváme se na tebe.“
Zdálo se, že Balozio cestu k záznamovému oddělení zná, což Bembovi připadalo zajímavé u člověka, který hlasitě proklamoval svoji počestnost. Pohlédl žádostivě na Safiu. Ta se na něj rozpřáhla stejně jako předtím Gabrina na Balozia. ale pak na něho mrkla. Chtěla mu tím dodat odvahy nebo z něj udělat blázna? Pravděpodobně to druhé.
Unaveně vypadající úředník si zapsal Baloziovo jméno a vzal mu otisky prstů. Zamumlal zaklínadlo. Jedna z mnoha zásuvek za ním se otevřela. Kývla na Bemba. „Jsou tam otisky prstů podobné jeho.“ Stále unaveně se zvedl, přešel k zásuvce a vytáhl z ní složku s otisky prstů. Když ji otevřel, Bembo zahlédl jednu ze Saffiných kreseb. „Podívejme se,“ řekl, listuje papíry ve složce. „Nezaplatil prostitutce za poskytnuté služby, krádež, další krádež, obviněn z krádeže měšce, ale nebylo mu to prokázáno.“
„Samozřejmě, že to nebylo prokázáno!" zvolal Balozio. „Neudělal jsem to.“ Rozpřáhl ruce v zouíálém apelu. „Jsem sice světlovlasý, ale oni mě nedokázali usvědčit. Tak musím být nevinný.“
„To stačí,“ řekl Bembo úředníkovi. „Díky. My ho na nějaký čas stáhneme z oběhu. Dostat Kauniana z ulice se mi docela zamlouvá.“
„ Ale já ani neumím kaunijsky!“ řekl Balozio.
Úředník ho ostentativně ignoroval a uložil jeho složku zpátky do patřičné zásuvky. Bembo vzal Balozia významně za

paži. „Tak jdeme mládenče. Nedělej potíže, a my tě jenom zavřeme. Když budeš dělat potíže - „ Balozio se se sklopenou hlavou podvolil.
Cornelu pil hořké víno exilu. Jedl tvrdý chléb muže, vyhnaného ze svého domova. Věděl, že ta metafora je pouhou metaforou. Chléb, kterým ho Lagoasané krmili, nebyl o nic tvrdší než ten, který byl zvyklý jíst v Sibiu. Teď, když byl La-goas ve váJce s Algarve, bylo sice víno těžko k sehnání, ale on na lagoaských pivech neviděl nic špatného.
Ale bez ohledu na to, jak dobře ho krmili, vyhnanství zůstávalo vyhnanstvím. Nad Tirgoviste a ostatními městy Sibiu vlála algarvská vlajka, zelená, bílá a červená. Král Burebistu byl zajat ve svém vlastním paláci dříve, než mohl uprchnout. A Costache, Cornelova žena, byla také zajatcem. Teď už měl možná syna nebo dceru. Nevěděl o tom. Znal Algarvany. Čenichali kolem Costache jako psi kolem hárající feny.
Zatínal pěsti, když seděl sám na tvrdém kavalci v jednom z kasárenských baráků, které Lagoasané dali k dispozici ztracené hrstce vojáků a námořníků, kterým se podařilo dostat ze Sibiu: jediným svobodným Sibianům, kteří zbývali. Proklínal Algarvany, kteří okupovali jeho království. Proklínal je dvojnásobně z<i to, že byli tak chytří a přišli na způsob, jak to provést, který nikdo z ostrovanů nepředvídal.
Do ubytovny vstoupil lagoaský důstojník. Cornelu nikdy k Lagoasanům necítil zvláštní náklonnost. Jak to viděl on, jediny důvod, proč předstihovali Sibiu v obchodě i ve válce, byl ten, že měli větší království.
A teď to větší království zůstávalo svobodné, zatímco Sibiu bylo v područí a algarvští vojáci - jak se každopádně obával -obtěžovali jeho ženu. To mu poskytovalo další důvod k nelibosti vůči Lagoasanům: nechápali, čím on prochází. Jistě, přijali ho, krmili, ubytovali ho, dokonce mu slíbili, že využijí jeho i leviathana v bóji proti Algarve, ke kterému se nyní - opožděně - připojili. Ale stále mu nerozuměli. S pochmurnou si-bijskou pýchou si tím byl jistý.
Důstojník, oblečený do šedozelené uniformy lagoaského válečného námořnictva, zamířil ke Cornelovi. Jeho krok byl lehký, plný sebedůvěr}': krok muže, jehož vlastní král vládne svému království a pravděpodobně mu bude vládnout i nadále. Ten krok a úsměv na důstojníkově tváři způsobily, že k němu Cornelii pocítil nechuť hned na první pohled.
„Dobrý den, veliteli. Jak se daří?“„ zeptal se Lagoasan čímsi, co nepochybně považoval za sibijštinu. Cornelovi to znělo spíš jako algarvština, a k tomu špatná algarvština. Chlapík pokračoval: „Jsem poručík Ramalho. Doufám, že teď nejste zaneprázdněn.“„
Cornelu pomalu vstal. Potěšilo ho zjištění, zeje o pár palců vyšší než Ramalho. „To nevím,“ řekl. „Právě teď je tady tolik věcí na práci.'„
Ramalho se zasmál chlapeckým smíchem, jako by Corne-lovu ledovou ironii považoval za dobrý' žert. Stále se smějíc, řekl Lagoasan: „Jestli nejste příliš zaneprázdněn, šel byste se mnou?“
„Proč? Kam půjdeme?“ Cornelu mluvil pomalu a volil jednoduchá slova, jako kdyby mluvil s debilním dítětem. I Lagoasané, kteří si mysleli, že hovoří jeho řečí, s tím měli vážné problémy. On sám jejich jazykem opovrhoval kvůli jeho nosovým samohláskám, kašlavým souhláskám, kvůli spoustě slov, přejatých z kaunijštiny, kuusamštiny a vlastně z každého jazyka pod sluncem. Jak si ti lidé rozuměli navzájem, to bylo nad rámec jeho chápání.
„Nu. budete o tom vědět víc, až tam budeme, že?“ řekl Ra-maJho, stále s úsměvem. „Pojďme.“ Otočil se, jistý si tím, že ho
Cornell) bude následovat - což skutečně učinil. On i ostatní si-bijští uprchlíci byli nástroji v rukou Lagoasanů - užitečnými nástroji, které je třeba používat s určitou péčí, ale přesto nástroji.
Když vyšli ven, zamrkal v kalném slunci. Užasl také nad tím shonem; ta polovina setubalského přístavu, která patřila válečnému námořnictvu, byla zatraceně hlučným místem. Ocel a železo o sebe zvonily. Námořníci, nakladači, povozníci a mágové na sebe pokřikovali svým nesrozumitelným jazykem. Tu a tam Cornelu zachytil slovo dost blízké svému sibijskému ekvivalentu, že mu porozuměl. Těch pár slov způsobilo, že se cítil ještě osamělejší než předtím; připadalo mu, že i ta slova jsou zde v exilu.
„Jdeme do ohrad pro leviathany?“ zeptal se Cornelu. „Měl bych se podívat na Eforiel.“ Nechtěl, aby si leviathaní samice myslela, že ji opustil. Považoval ji za přítele - skoro jediného přítele, kterého tu měl - a nechtěl, aby si dělala starosti nebo byla smutná.
„Kousek od nich,“ odpověděl Ramalho a ukázal na několik nízkých, bíle natřených budov nedaleko od ohrad. „My jdeme tam.“
„A co tam budeme dělat?“ vyzvídal Cornelu. Ramalho se jen znovu zasmál, jako by řekl další vtip. Cornelu zaskřípal zuby. Napadlo ho, jestli se neměl vzdát Algarvanům. Byl by teď s Costache - pokud by ho Mezentiovi vojáci nestrčili do zajateckého tábora. Vzdychl. Rozhodl se, jak se rozhodl. Teď s tím musel žít.
Rackové se zvedli v hněvivě pokřikujícím hejnu, když se on a Ramalho přiblížili. „Mizerní žebráci,“ řekl Ramalho. „Když je krmíme, měli by nás mít rádi, místo aby tady dělali takový kravál.“
Cornelu pokrčil rameny. Lagoasané krmili i jeho. Svým obhroublým způsobem se snažili být i laskaví. Tolik si uvědomoval. Ale i tak je nedokázal mít rád. Ramalho neustále klábosil. Pokud měl sebemenší tušení, co si jeho společník myslí, nedával to na sobě znát.
„No. a jsme tady,“ řekl klukovský, když dovedl Cornela nahoru po krátkých dřevěných schodech, otevřel dveře a ustoupil stranou, aby mohl Cornelu projít. Cornelu lehce pokrčil rameny. Divil se, jak je možné, jestli Lagoasané měli muže jako Ramalho, že s nimi Sibiu prohrálo námořní války v minulých stoletích.
Když pohlédl na muže, kteří vstali aby ho přivítali, zdráhavě se přestal divit. Zde, podle všeho, byli lagoasští námořní důstojníci, kteří mohli vystoupit ze stránek sibijského románu: arogantní, ano, ale s arogancí podepřenou solidními schopnostmi. „Veliteli Cornelu,“ řekl jeden z nich a pak přešel do vlastního jazyka. .Mluvíte lagoasky?“
Cornelu rozuměl otázce a dokázal odpovědět: „Ne,“ lagoasky - jedním z mála zdvořilých výrazů z hrstky frází a slov, které pochytil.
„Dobrá.“ Lagoasky důstojník mluvil dobrou algarvštinou a nepokoušel se z ní dělat sibijštinu, jak to neustále lúoupě

dělal Ramalho. „Můžeme se tedy domluvit v tomto jazyce, předpokládám.“ Počkal, až Cornelu přikývne, pak pokračoval: „Jsem komodor Ribeiro a tady můj kolega je kapitán Ebastiao.“ Když si podali ruce, zdálo se, že si komodor náhle uvědomil, že Ramalho je ještě uvnitř. „Jděte si po svých, poručíku,“ přikázal, a Ramalho zmizel.
Ebastiao, který' také ovládal dobře algarvštinu, řekl: „To je nádherný leviathan, se kterým jste sem přijel. Vy Sibiané jste z těch zvířat vždycky dokázali dostat maximum. V tom jste vždycky byli dobří.“
„Děkuji vám.“ Cornelu se odměřeně uklonil. „A proto jsem sem byl předvolán, kvůli té věci s leviathany?“ Uvědomil si, že to řekl sibijsky, a začal to překládat do jazyka, který oba la-goaští důstojníci znali.
Komodor Ribeiro udělal zamítavé gesto. „Neobtěžujte se,“ řekl. „Počítám že já i Ebastiao dokážeme porozumět vašemu žargonu docela dobře, i když se o něj my sami nebudeme pokoušet.“ Šťouchl loktem druhého lagoaského důstojníka do žeber. „Co, Ebastiao?“
„Taky myslím, pane?“ řekl Ebastiao, přikyvuje. „A když nebudeme vědět, o čem velitel mluví, možná ani on nebude vědět, o čem mluví, co?“ Měl úzké, šikmé oči; byly by to perfektní kuusamské oči, kdyby byly tmavé a ne šedé. Jedním víčkem zcela nepochybně na Cornela mrkl.
Cornelu nevěděl, jak na tohle reagovat. V sibijském válečném námořnictvu byl skoro takový odstup mezi příslušníky různých hodností jako ve Valmieře nebo v Jelgavě. Cornelu se pokusil představit si, že by na něho mrkl komodor Delfínu. Zavrtěl hlavou. Nepředstavitelné. Tiše stál a čekal, co Lagoasané udělají dál. U nich se nedalo nic předvídat. To byl jeden z důvodů, proč byli tak nebezpeční.
Ebastiao řekl: „Mysleli jsme si, veliteli, že byste si mohl vzít do práce naše plavce na leviathanech, naučit je některým z vašich triků - prostě zvednout jejich úroveň, obecně řečeno -a pak zahájit hlídkové plavby od našeho pobřeží až tak daleko k Sibiu, jak to půjde.“
„To je pravda,“ přikývl Ribeiro. „Nelíbí se nám myšlenka, že bychom se stali obětí takového překvapení, jako vaše království. Budeme udržovat hlídky na leviathanech tak daleko předsunuté dopředu, jak to bude možné, jak vám řekl Ebastiao - pokusíme se vybavit všechny plavce krystaly, aby nám mohli okamžitě hlásit, co uvidí. Budeme mít válečné lodě, pohybující se po silových čarách. Budeme mít také plachetnice, které budou, tak říkajíc, slídit mezi siločarami.“
„Pochybuji, že je budete potřebovat.“ řekl Cornelu hořce. „Některé trik)' fungují jenom jednou. Tenhle fungoval proti nám.“
„Lépe mít a nepotřebovat než potřebovat a nemít,“* odvětil Ribeiro. „A budeme mít po celém pobřeží proutkaře se schopností vnímat na dlouhou vzdálenost -jak to mělo udělat i vaše království, pokud mohu mluvit otevřeně, aniž byste se urazil.“
„Ze zpětného pohledu máte pravdu,“' řekl Cornelu. „Ale kdo by si byl pomyslel předtím, že dokonce i Algarvané budou tak šílení, aby se pokusili o podobný trik. Kdyby nevyšel - „ Zamračil se. Ten trik bohužel vyšel.
„Teď se vraťte na ubytovnu?“ řekl Ebastiao. Komodor Ribeiro se zabýval zásadními věcmi. Jeho podřízený řešil podrobnosti. V tom se lagoaské válečné námořnictvo podobalo svému sibijskému protějšku. Ebastiao pokračoval: „Vycvičíte naše muže podle vašich předpisů. Vypracujete, jak okolnosti dovolí, výcvikovou příručku, kterou budou moci používat i ostatní. A budete - s největší pravděpodobností - provádět hlídkove plavby - a opět jak okolnosti dovolí - vést válku proti nepříteli přímo v sibijských vodách. Bude to stačit aby vás to uspokojilo?“
„Ano, pane,“ řekl Cornelu spěšně. Byl skutečně nástrojem Lagoasanů. Ale konečně přišli na to, že dokáže být sakra ostrým nástrojem.
Ealstan a Sidroc měli volný den, kdy nemuseli do školy. Proto si ještě s několika spolužáky kopal s míčem v parku nedaleko od svého domu. Nebyl to skutečný zápas - jak by mohl být, bez branek, bez sítí a bez rozhodčího? Jen běhali, křičeli a bavili se tak dobře, jak to jen bylo možné v okupovaném Gromheortu.
Předešlé noci pršelo. Pod Ealstanovýma nohama stříkalo bláto, když běžel za stalým, okopaným míčem. Oba dva přijdou domů špinaví. Jeho matka na ně kvůli tomu bude křičet. Někde na dně mysli to věděl a bylo mu to neurčitě líto, ale ne natolik, aby přestal běhat.
A tady přibíhal Sidroc, tak soustředěný na míč, že si Eal-stana ani nevšiml. Ealstan se zaradoval. Snížil jedno rameno a dal svému bratranci bodyček. Sidroc se překulil do bláta. S divokým triumfálním výkřikem poslal Ealstan míč k malé skupince carobových stromů.1 Klubko chlapců se vrhlo za ním.
„K čertu s tebou, Ealstane!“ zařval Sidroc, vyplivuje bláto z úst. Vyškrábal se na nohy.
„Síly pod námi tě sežerou!“ zavolal Ealstan přes rameno. „Složil jsem tě čistě.“
O tři krok)' dále někdo - neviděl kdo - složil čistě jeho. Chvilku letěl vzduchem jako drak, který rozpřáhne křídla. Na rozdíl od draka však ve vzduchu nezůstal. Přistál na břiše a klouzal blátem dobré dva sáhy. Matka bude křičet - přední část jeho tuniky nebyla jen zelená a hnědá. Začínala být šedomodrá.
Vrhl se znovu za míčem, oklepávaje si v běhu bláto z tuStrom se sladkými výživnými lusky, nazývanými svatojánský chléb. (Pozn. překl.) niky a z nikou. Byl tak špinavý jako nějaký z otrhanců, kteří stáli kolem a dívali se na hrající si chlapce.
Před válkou byl Gromheort klidným, prosperujícím městem. Oh, ano, byli tu nějací vyděděnci; Ealstanův otec říkal, že neexistuje jediné místo na světě, které nemělo nějaké vyděděnce, což Ealstan chápal Ale nyní, když bylo tolik domů a obchodů zničených a tylo tu tolik bývalých vojáků, které se okupační úřady nenamáhaly formálně zatknout, se zdál být Gromheort plný lidí, kteří přežívali, jak mohli, žebrali a přespávali, kde se dalo.
Jeden z nich, vyzáblý chlapík s neupraveným plnovousem v příliš těsné tunice na Ealstana zamával. Ealstan na něj pohlédl jen koutkem oka. Otrhám muži často žebrali o mince. Když nějakou náhodou měl, někdy jim ji dal. Když to udělal, myslel na Leofsiga, který v zajateckém táboře nemohl dostat ani takovou pomoc. Dnes ale nechal svůj měšec doma; hra s míčem byla nejlepší způsob, jak měšec ztratit.
Pak žebrák, který na něho mával, zavolal jeho jméno. Ealstan se prudce zastavil. Sidroc, který běžel za ním, se mu

prudce vyhnul a málem spadl znovu do bláta. Ealstan zapomněl na hru, zíraje na muže, kterého považoval za vyděděnce.
„Leof-“ začal.
„Neňkej to,“ přerušil ho bratr. Několikrát zakašlal, než mohl pokračovat: „Přesně vzato, nejsem tady oficiálně, víš'?“
Nepropustili ho tedy, jak se Ealstan domníval. Utekl. Ealstanova pýcha na bratra ohromně vzrostla. „Jak jsi - „
Leofsig ho znovu přerušil. „Nedávej mi pitomé otázky - „ Ukázal bradou na přicházejícího Sidroca.
„Našel sis svou vlastní úroveň?“ zeptal se Ealstanův bratranec se smíchem. „Teď jsou to žebráci? Příště to budou pravděpodobně Kauniané.“
„Měl jsem ti zakroutit krkem už dávno,“ řekl Leofsig klidně. „Snažíš se mi dokázat, že na to ještě není příliš pozdě?“
Sidroc se začal zlobit. Pak, daleko pomaleji než Ealstan, poznal Leofsiga. „Myslel jsem, žejsi v táboře,“ vyhrkl.
„To zasraní zrzouni taky,“ řekl Leofsig. „A nemluv takhle o Kaunianech. Prýští z tebe nevědomost.“
Sidroc zakoulel očima. „Mluvíš jako Ealstan.“ Leofsig pohlédl na mladšího bratra. „Dospíváš? Asi ano. Každopádně je to s tebou nadějné.“ „Vezmeme tě domů,“ řekl Ealstan. „Nechci tam jít rovnou - nevím, do jaké míry by to bylo riskantní.
V Leofsigově pohledu byla smutná, chladná kalkulace; byl to pohled pronásledovaného. „Nevěnovali vám Algar-vané nějakou zvláštní pozornost?“ Než pokračoval, počkal, až Ealstan i Sidroc zavrtí hlavami. „Tak dobře, zkusíme to.
Eal-stane, ty běž napřed. Řekni jim, že jsem na cestě. Sidrocu, ty půjdeš se mnou a budeš mi dělat společnost.1'
Ealstan běžel jako vítr. Nikdy v životě tak ještě neběžel. Pár algarvských vojáků za ním vrhlo podezíravý pohled, ale byl dost mladý, aby vypadal jako někdo, kdo běží pro zábavu, ne jako někdo, kdo utíká, protože provedl něco ošklivého některému z jejich kamarádů. Algarvané jen pokrčili rameny, udělali znechucené gesto a šli dál.
Když doběhl ke svému domu, zabušil na dveře. Otevřela jeho sestra a její tvář naplnil úžas. „Ealstane! Ty jsi ale špinavý!“ zvolala. „A zbláznil ses, že tak tlučeš? Matka i jájsme si mysleli, že to je četa zrzounů, která nám přišla obrátit dům naruby.“
„To raději ne,“ oddechoval těžce Ealstan. Protlačil se kolem Conberge do krátké chodby, zavřel za sebou dveře a zajistil je závorou. Když jeho sestra začala nabírat dech, aby rozšířila svůj komentář ktomu, jak vypadal, řekl jí: „Sklapni.“ To způsobilo, že začala křičet; on s ní neměl co takhle mluvit. Ale věděl, jak ji umlčet: „Leofsig je na cestě domů. Jde se Sidrocem. Bude tady za pět minut.“
Conberge řekla ze setrvačnosti ještě pár slov, než si plně uvědomila, co slyší. Objala ho, bez ohledu na to, jak byl špinavý. „Algarvané ho pustili?“ zeptala se. „Proč nám neřekli, že ho pustili?“
„Protože jsou to Algarvané,“ odpověděl Ealstan. „A protože ho nepustili. Ale stejně tady každou minutu bude.“
Sestra pochopila okamžitě, o čem mluví. „Bude se muset skrývat, že?“ Aniž by čekala na odpověď, pokračovala: „Běž to říct matce. Ona bude vědět, co dělat.“
„Samozřejmě, že bude.“ Ealstan byl dost mladý, aby vyšlovil podobnou věc bez sardonického nádechu. „Je v kuchyni?“ Conberge přikývla. Zůstala u dveří, připravená je přibouchnout, až Leofsig překročí práh.
Když Ealstan vpadl do kuchyně, matka vzhlédla od česneku, který mlela. Její pohled byl ještě zlověstnější než pohled algarvských vojáků, kteří se za ním otočili. „Co se ti stalo?“ zeptala se Elfryth tónem, který naznačoval, že na to není žádná odpověď.
Ale on jednu měl. „Leofsig je hned za mnou. Přichází se Sidrocem.“
„Síly nad námi!“ řekla matka tiše. Na rozdíl od Conberge si nemyslela ani na okamžik, že Algarvané Leofsiga propustili. Rázným a praktickým tónem pokračovala: „Měl bys to říct otci. Právě dělá účty pro Womera - víš, toho obchodníka s plátnem na Ulici Zeleného jednorožce. Hněd mu to utíkej říct. Ne -nejdřív si převlec tuniku. Budeš vypadat jako člověk, abys nevyděsil Womera k smrti.“
„Proč by nů mělo vadit, kdybych vyděsil Womera?“ Ale-stanovi se ta myšlenka spíš zamlouvala.
Elfryth na něj pohlédla, jako by byl pětiletý' a ještě zaostalý chlapec. „Nepotřebujeme přitahovat žádnou pozornost, a teď už vůbec ne a vůbec ničím. Tak, a teď jdi za otcem. On bude vaj dět, kterého zrzouna musíme podmáznout, abychom se nedostali do potíží.“
Když se Ealstan vydával na cestu, Conberge právě ve vstupní chodbě objímala Leofsiga. Objala dokonce i Sidroca. Ealstan se kolem nich prosmýkl ven. Za sebou uslyšel zaklapnout závoru.
Ulice Zeleného jednorožce nebyla daleko od rozbité tvrze hraběte Brordy. Většina klientů Ealstanova otce pocházela z horních vrstev Gromheortu. Hestan byl ve svém oboru nejlepší, nebylo divu, že přicházel do styku s lidmi, kteří byli nejlepší v tom, co dělali oni.
Womerův tajemník byl velký, zjizvený muž, který vypadal, jako by nenáviděl všechny a všechno. Ale když mu Ealstan řekl, čije syn, a dodal: „Matka onemocněla, pane,“ tajemník ho zavedl dozadu k velkým účetním knihám, do nichž byli zabráni jeho otec s obchodníkem s plátnem.
Hestan vzhlédl od knih. „Ealstan!“ řekl. „Co tady děláš?“
„Matka je nemocná, pane,“ řekl Ealstan, stejně jako předtím Womerovu tajemníkovi. „Chce, abyste přišel domů.“
V otcově tváři se objevila hrůza. Ealstan si to naštěstí zcela neuvědomil. Hestan vyskočil. „Prosím za prominutí, pane,“ řekl Womerovi. „Vrátím se zpátky, jak nejdříve to bude možné.“
„Jděte, jděte.“ Womer udělal gesto, jako by ho vykazoval ze dveří. „Doufám, že se všechno v dobré obrátí.“
Jakmile byli na ulici, Ealstan řekl: „Matka není ve skutečnosti nemocná, pane.“' Hestan ho uchopil za paži. Na okamžik to vypadalo, že Ealstana čeká pořádný výprask na veřejnosti. Ale opět znal zaklínadlo, které ho zachránilo: „Můj bratr přišel domů.“
Otec ho pustil stejně náhle, jako ho uchopil. Tiše hvízdl a prohrábl Ealstanovy vlasy - něco, co neudělal od té doby, kdy byl Ealstan maličký. „Dobře jsi udělal, že jsi to neřekl před Womerem,“ připustil. „Jak na tom je?“
„JHubený. Hladový. Špinavý, jako by se celé týdny nemyl,“ řekl Ealstan, a pak dodal: .Aleje tady.“

„Ano.“ Hestan se zahleděl do dálky. „A teď musím přijít na to, jak zařídit, aby tady mohl zůstat a nemusel se zbytek života skrývat pod postelí.“ Prohrábl si vous. „Nemělo by to být moc těžké. Algarvané jsou chamtiví. V záznamech musí stát, že byl tady s námi už předtím, než Mezentiovi vojáci dobyli město. Vím, který seržant vede zrzounům tyhle seznamy.“
Ealstanův hlas naplnila pýcha: „Matka říkala, že si s tím dokážete poradit.“ Byl pyšný na oba rodiče - na otce proto, že věděl to, co věděl, na matku, protože věděla, že otec to bude znát.
Hestan mu položil ruku na rameno. „Když to má co dělat s penězi a s papíry, dokážu si s tím poradit.“ Ruka se sevřela. „Vtip je v tom, použít peníze a papíry tak, aby po nás nešli al-garvští vojáci se zbraněmi. Nedokážu udělat nic se zrzouny se zbraněmi.“ Povzdechl si. „Jak to vypadá, nikdo ve Forthwegu nedokázal nic se zrzouny se zbraněmi.“
Pekka si vychutnávala jízdu silovlakem do Yliharmy, hlavního města Kuusama. Cítila se trochu provinilá, že na dobu své nepřítomnosti hodila Leinovi na krk péči o Uta, ale on také předtím jezdil na služební cesty, a Elimaki bydlela hned vedle, aby mohla zasáhnout pomocnou rukou, kdyby chaos přesáhl únosnou míru.
Do vozu vešel steward s podnosem se slanečky, uzeným lososem a masem plněnými rohlíčky. Vkuusamských silovla-cích, na rozdíl od lagoaských, bylo jídlo započteno v ceně jízdného. Pekka si vzala kousek slanečka a rohlíček. Za prvním stewardem následoval další s podnosem s nápoji. Pekka si vy-1 brala horké pivo, ačkoli kamna na obou koncích vozu udržovala příjemnou teplotu.
Venku sníh pokrýval vrchy Vaattojarvi, dlouhý hřeben, který probíhal téměř celým Kuusamem od východu k západu. Severně od těchto vrchů bylo podnebí méně drsné. Když vanul vKajaani blizzard, vYliharmě byly sněhové vichřice. Když byly v Kajaani sněhové vichřice, v Yliharmě padal miznoucí déšť, když vKajaani padal mrznoucí déšť, déšť kolem Yli-harmy nemrzl. Když v Kajaani padal obyčejný déšť, v Yliharmě svítilo slunce... a tak dál.
Některé ze stromů v lesích na sever od kopců Vaattojarvi byly duby a javory, nyní v zimě s větvemi holými. Zbytek byly borovice, jedle a smrky, které dominovaly lesům dále na jih. 1 V jednu chvíli měla Pekka dojem, že vidí červenou lišku pelášící sněhem, ale silovlak projel kolem dříve, než si tím mohla být jistá.
Dorazila do Yliharmy v době, kdy se rozsvěcely lampy -hodině, která se v průběhu roku měnila, a která v zimě přicházela v hlavním městě později než dole v Kajaani, ačkoli nepřicházela příliš pozdě v žádné části Kuusama. Budovy se strmými střechami se rýsovaly černě proti obloze. Strmé střechy představovaly kuusamský a unkerlantský příspěvek světové architektuře, tak jako sloupy byly kaunijským příspěvkem a přehnaný důraz na detail algarvským.
Když silovlak zastavil ve stanici - která měla také strmou střechu - Pekka si oblékla svůj těžký plášť a nasadila si čapku z králičiny s klapkami přes uši. Sundala z police nad sedadlem svá dvě zavazadla, a takto obtížena se vydala střední uličkou ke dveřím nedaleko předních kamen. Hranatý kamenný kvádr nepříliš odlišný od těch, které používali jezdci při nasedání na koně před vynalezením třmenů, jí pomohl sestoupit z vozu.
„Profesorko Pekko!“ zavolal její jméno jakýsi muž mezi davem ostatních, zdravících a vítajících cestující silovlaku. Očekávala, že na ni bude někdo čekat. Ale kdyrž spatřila, kdo na ni mává, rozšířily se jí oči. Nečekala, že se tohoto úkolu ujme osobně tento muž.
„Mistře Siuntio!“ zavolala. Nemohla zamávat, protože v obou rukách nesla svá zavazadla. Nemohla se ani uklonit, což bylo právě to, co chtěla udělat. Siuntio už přes dvacet let vedl fakultu teoretického kouzelnictví na Universitě Sedmi princů v Yliharmě. Nazývat ho mágem první třídy by bylo stejným podceňováním jako tvrzení, že sluneční jádro je teplé. Kdyby vědci dostávali ceny jako atleti, měl by jich plnou místnost. A on ji přišel přivítat na stanici? „Mistře, nezasloužím si od vás takovou čest,“ řekla, když k němu došla.
„Pekko, povím vám kouzelné tajemství: spousta opravdu dobrých lidí v oboru nemá nejmenší tušení o své ceně,“ odpověděl Siuntio. Byl to lehce shrbený, šedivějící muž jen o pár palců vyšší než Pekka, která byla malá i podle kuusamských měřítek. Vypadal jako lékárník na odpočinku. Ale vzhled klamal, jako ostatně často. Napřáhl ruku. „Dejte mi jedno z těch zavazadel.“
Pekka mu podala to lehčí. Cítila by se méně divně, méně rozpačitě, kdyby jí její zavazadlo nesl jeden ze Sedmi princů. Ti si své postavení nezasloužili; prostě se do něho narodili. Siuntio si každý kousek své slávy, kterou si léty získal, poctivě zasloužil.
Na nástupišti však vypadal jako úplně obyčejný člověk, když používal její zavazadlo, aby jím odstrkoval ostatní lidi a razil si mezi nimi cestu. Zaklel, když mu někdo šlápl na nohu, a sám schytal kletbu, když někomu šlápl na nohu on. Pekka považovala možnost kráčet bok po boku s největším teoretickým kouzelníkem své generace za výsadu, ale všichni nesdíleli její hledisko.
„A jsme zde,“„ řekl. když se dostali ke kočáru. ..Odvezu vás do hotelu Princ. Zamluvili jsme vám tam ubytování.“ Pohlédl na ni s obavou. „Doufám, zeje to v pořádku?“
„ Já - myslím, že ano,“' řekla Pekka slabě. Když do Ylihar-my zavítali králové a jejich ministři, bývali ubytováni v hotelu Princ. Žádný jiný hotel vKuusamu se mu nemohl rovnat; v každém třetím románu se vyskytovala scéna s hostinou zde -a šťavnatá scéna, odehrávající se vjedné ze zdejších pověstných ložnic.
„Nu, pak je to v pořádku.“ Siuntio položil do kočáru zavazadlo, které nesl, pak vzal od Pekky drahé a položil je vedle. Pomohl jí na sedadlo, odvázal koně, vylezl z druhé strana na kočár, trhl opratěmi a začal řídit. Mohl si snadno dovolit kočího, ale neobtěžoval se s tím. Když se vůz rozjel, řekl: „Víte, nebudete tam jediná. I někteří další přijeli z provincií. Mělo by to být zajímavé setkání v sále Ahvenanmaa zítra dopoledne, nemyslíte?“
„Mělo?“ Pekka sebrala všechnu svou odvahu a řekla: „Mistře Siuntio, nejsem si zcela jistá, proč jsem byla pozvána do Yliharmy.“
„Vážně?“ Siuntio se zasmál, jako by řekla něco směšného. U většiny lidí by ji to rozzlobilo. Siuntio měl samozřejmě právo na pochybnost. Pokračoval: „Má to co dělat stou záležitostí, o které vás princ Joroinen žádal, abyste už nepublikovala. . Podle toho, co jste už otiskla, jste možná blíž k základu věcí] než kdokoli z nás.“

„Tohle?“ Pekka otevřela ústa. „Dělala jsem to pro svou zábavu, pro nic jiného. Nevím, jestli to bude mít vůbec nějaké použití.“
„Popravdě řečeno, ani já ne,“ řekl Siuntio. „Aleje to možné, profesorko Pekko; je to možné. Nahlédla jste do toho hlouběji než většina ostatních, jak jsem řekl. Ale ostatní možná měli širší vizi.“ Než na to mohla Pekka cokoli říct, Siuntio přitáhl otěže a kůň se zastavil. Jsme tady. Vidíte, nebylo to daleko. Mám vám odnést to zavazadlo?“
„Neobtěžujte se, prosím. To zvládnu.“ Pekka seskočila dolů a vzala si obě zavazadla.
Siuntio se uklonil. „Pak se uvidíme zítra dopoledne. Sál Ahvenanmaa, nezapomeňte.“ Mlaskl na koně a švihl opratěmi. Kočár odjel, zanechávaje stopu kol v blátě na ulici.
Pekka, stále omámená, vešla do hotelu. Podle toho s jakou úctou se k ní personál choval, mohla být Swemmelem z Un-kerlantu s mocí a vůlí, která by je stála hlavy, kdyby vyvolali její sebemenší nespokojenost. Pokoje, do nichž ji uvedli, by musely uspokojit i Swemmela nebo kohokoli jiného; byly roz-lelúé jako její dům a mnohem luxusněji zařízené. Objednala si z menu vedle ohromné postele skopové s kapustou a smaženým pastinákem. Večeře přišla s takřka magickou rychlostí. Byla také skoro magicky dobrá.
A postel, kromě své obrovitosti, byla také skoro magicky měkká. Když se do ní uložila, na okamžik zalitovala, že Leino nemohl přijet také, aby si to užil s ni a pomohl jí užít si to ještě lépe. Ale byla to jen chvilková lítost. Ačkoli si trochu zdřímla cestou z Kajaani, cestování bylo únavné. Jednou nebo dvakrát zívla, a pak spala zdravým spánkem až do rána. Její apartmá bylo vybaveno parní komorou a studenou lázní. Ještě si vytírala ručníkem vlasy do sucha, když poslala dolů objednávku na snídani. Tučná uzená ryba a kaše z vodnice přišla skoro v okamžení. Když se najedla a vypila horký čaj, byla připravená poohlédnout se po sálu Ahvenanmaa.
Když sešla dolů, málem narazila do Siuntia. Rozmlouval tam s dalším teoretickým kouzelníkem, mužem její generace jménem Piilis. Po vzájemných pozdravech Piilis řekl: „Každý, kdo v našem oboru něco znamená, je dnes tady. Právě jsem v hotelové kavárně potkal Mistra Alkia a profesorku Raahe.“ ‚3ude zde i Mistr Ilmarinen,“ řekl Siuntio. Pekka se cítila jako slaneček - ne jako ten uzený, ale jako živý7, plovoucí ve společnosti hejna leviathanů. Z jakéhosi záhadného důvodu se zdálo, že oni ji také považují za leviathana. Piilis ukázal a řekl: „Támhle jdou Raahe a Alkio. Musí vědět, kde je náš sál.“
Když Pekka a ostatní teoretičtí kouzelníci vešli do sálu, zjistili, že Ilmarinen tam už je. Byl přibližně v Siuntiově věku, a pokud jde o pověst, byl hned druhý za ním - nebo první, pokud by někdo poslouchal jeho. Raahe a Alkio byli středního věku. Pekka si pomyslela, že Raahe bývala v mladších letech krasavicí.
„Nuže, začněme/' řekl Siuntio, a pokračoval: „Předtím, než přišli Kauniané, my z Kuusama jsme byli zde. Než přišli Lago-asané ...“ Dávný rituál Pekku pohladil na duši, tak jako vždycky. Když skončil, Siuntio pokračoval: „Všichni z nás, tím či oním způsobem, jsme hledali jednotu pod Dvěma zákony.“
Všichni přikývli. Ilmarinen řekl nevrle: „Ano, všichni jsme ji hledali, pravda. A jestli ji najdeme, určitě si budeme nakonec přát, abychom ji nebyli našli.“
Siuntio sklonil hlavu ve vážném souhlasu. Raahe řekla: „Ale jestli ji najde někdo jiný, budeme si všichni přát, abychom byli hledali pilněji.“ Siuntio pokývla na souhlas i jí. Totéž učinil Ilmarinen, ale jeho souhlas se zdál spíš kyselý než vážný.
„Myslím, že vy všichni o tom víte víc než já,“ řekla Pekka. „Můj přístup byl ryze teoretický, aniž bych přemýšlela o důsledcích.“
„Což je. odvážím se říct, důvod proč jste udělala takový pokrok,“ řekl Siuntio.
Ilmarinen vyprskl: „Komu by se snilo, že taková nevinnost přežila až do dnešních dnů?“ Piilis se suše zasmál.
Alkio se obrátil na Pekku. „Uvažte, profesorko.“ řekl. „Čím víc jsme se dověděli o tom, jak svět funguje, tím účinnějším se stalo naše kouzelnictví. Jestliže Jednička je základem Dvojky, nebudeme pak schopní pokusit se o věci, které jsme si předtím nedokázali vůbec představit?“
„Myslím, že by to bylo možné,“ řekla Pekka. „Nepřemýšlela jsem o tom příliš, ale předpokládám, zeje to možné.“
„Jestli dokážeme ovládat energie na úrovni pod Dvojkou,“ i řekl Ilmarinen drsně, „nemyslíte, že budeme schopni způsobit, že i to největší vejce bude vypadat jako světluška vedle kulového blesku? Já ano, zatraceně, i když si to nepřeji.“
O těchto věcech Pekka vůbec nepřemýšlela. Přála si, aby
0 nich nepřemýšlel ani nikdo jiný. Ale Ilmarinen měl pravdu. Okamžitě to pochopila. Pochopem zákonů kouzelnictví nad nimi poskytovalo kontrolu. A teoretický kouzelník měl pravdu
1 předtím. Pekka řekla: „Doufám, že na tom nepracuje žádné z království, bojujících v Derlavaiskč válce.“
„To my všichni, má drahá,“ řekl Siuntio pomalu. „Doufáme, že na tom nepracuje ani Gyoiigyds. Doufáme - ale nevíme to. To, že něco není v odborných časopisech neznamená. že to neexistuje. A než vypukla válka, objevily se určité narážky v literatuře z Lagoasu, z Algarve a z Gyongyose. Jak vážně kouzelníci v těchto zemích sledují, kam tyto narážky vedou - to opět nevíme.“ Smutně se usmál. „Rád bych, abychom to věděli.“
„Nesmějí nás předstihnout!“ zvolala Pekka.
„Proto jsme se tady dnes sešli,“ řekl Alkio. „Proto budeme v setkáních pokračovat. Proto budeme pokračovat v práci a budeme si navzájem sdělovat, co víme - případně se o to podělíme i s dalšími mág)', až postoupíme dál, jestli postoupíme. Ale v této chvíli závodíme naslepo. Lagoas a ti ostatní mohou být před námi, nebo možná vůbec nezačali. My musíme prostě pokračovat.“
Hlavy kolem stolu přikývly. Pekkin souhlas nebyl o nic méně důrazný než souhlas kohokoli jiného.
Talsu a jeho pluk znovu pomalu postupovali. Talsuovi se líbilo krátké období, kdy pluku velel plukovník Adomu. Mladý markýz získal za svého krátkého působení víc uzemí, než dokázal jeho předchůdce plukovník Dzirnavu za mnohem delší dobu. Ale Adomu za to také zaplatil; byl stejně mrtvý jako

Dzirnavu.
Plukovník Balozhu, hrabě, který nahradil Adomua, nebyl aktivní blb a ničema, jako býval Dzirnavu. Ale nebyl ani agresivní velitel, jako býval Adomu. Pokud mohl Talsu říct, Balozhu nebyl vlastně nijaký. Byl by to býval perfektní prodavač, starající se o police s botami, opasky, tunikami a kalhotami. Za velitele pluku se nehodil vubec.
„Máme rozkaz dnes postoupit o dvě míle," řekl zpravidla při ranním nástupu. „Jsem si jist, že všichni splníte svou povinnost ke králi Donalitovi a ke království." Neznělo to jistě. Znělo to otráveně. A pak se vrátil do svého stanu a nechal na kapitánech a seržantech, ať dohlédnou na to, aby pluk postoupil požadované dvě míle. Někdy se to podařilo, někdy ne. I Algar-vané měli důstojník}', kteří jim říkali, co mají dělat.
Jednoho večera, když se oba opírali o kmeny stromů a žvýkali chléb s uzeným, řekl Talsu Smilsuovi: „Neměl jsi někdy pocit, že těm zatraceným zrzounům nedělají jejich důstojníci tolik potíží jako naši nám?"
Smilsu se rozhlédl kolem, kdo je může poslouchat. Talsu to už udělal a nespatřil nikoho. Smilsu si možná myslel, že někoho vidí, nebo byl možná jenom opatrný, protože řekl: „Neviděl jsem, že by nám plukovník Balozhu dělal nějaké potíže. Síly nad námi, sotva víš, že tady vůbec je."
„Síly nad námi, to je ono. To je problém sám o sobě, ne?' vybuchl Talsu. Možná mu stouplo do hlavy pivo, které vypil k večeři. „Měl by nás vést proti nepříteli, ne předstírat, zeje neviditelný."
„Plukovník Adomu nás vedl proti nepříteli," řekl Smilsu stále opatrně. „Budeš si stěžovat i na něho?"
„Ani v nejmenším," odpověděl Talsu. „Přál bych si, abychom měli víc důstojníků jako on. Myslím, že Algarvané takových důstojníků mají víc."
Smilsu se napil piva. „Možná mají. Vartu si to každopádně myslí." Zachechtal se. „Samozřejmě, Vartu byl Dzirnavův osobní sluha, takže nemá náladu být spravedlivý. Ale bez ohledu na to, co zrzouni mají, mládenče, jsme to stále my, kdo postupuje."
„To ano, ale měli bychom postupovat rychleji," řekl Talsu. „Můžeš vidět, že Algarvané tady proti nám nemají nic víc než torzo svých sil. Teď už bychom měli být před Tricaricem." Zavrtěl hlavou. „Ne, to není pravda - měli bychom už být v Tricaricu a za ním."
„Velice se omlouvám, generále velkovévodo Talsu, můj pane," řekl Smilsu a vyprskl. „Nevěděl jsem, že vás král Dona-litu pověřil vedením války proti Algarve."
„Ale sklapni." Talsuův Was byl stejně kyselý jako pivo, které pil. „Asi se půjdu podívat po Vartuovi. Přemýšlení není tvá nejsilnější stránka." Začal se zvedat.
„Jen seď, jen seď," řekl Smilsu. „Měl bys sakra vědět, že tady někde kolem mají pár chlapů, kteří to moc dobře umí se zbraněmi a čekají, jestli by někoho nemohli provrtat paprskem. Chceš jim poskytnout snadný cíl?"
„Ne, ale ani se tady nechci bavit s pitomcem. Mohlo by to být nakažlivé." Navzdory svým drsným slovům ale Talsu nevstal.
A Smilsu se nerozzlobil. Vyplivl kousek chrupavky a řekl: „A co když máš pravdu? Co máme dělat? Není nic, co bychom mohli dělat. Když nás nedostanou Algarvané, dostanou nás vězení za frontou. My trčíme uprostřed. Všechno, co můžeme dělat, je doufat, že zvítězíme navzdory sobě samým."
„Můžeme doufat, že Algarvané zabijí všechny naše šlechtice," řekl Talsu zuřivě. „Pak bychom na tom byli líp."
„O tom jsme mluvili už předtím - a ty bys měl být opatrný na to, co říkáš, a na to, komu to říkáš." Smilsu mluvil velice potichu. .Jinak na tom ty nebudeš líp, bez ohledu na to, co bude s námi ostatními. Slyšíš, co ti říkám, příteli?"
„Slyším tě." Talsu měl stále vztek na celý svět a na neschopnou jelgavskou šlechtu zvlášť.
Protože Smilsu držel jazyk za zuby, jelgavská šlechta se mu nepomstila. Svět - to byl jiná záležitost. O necelých deset minut později začal padat nepříjemný, studený déšť. O pár týdnů dříve, nebo výše v horách, by to byl sníh. 1 když si Talsu musel připravit mizerné a vlhké lůžko, neprotivil si déšť tolik, jak by možná měl. Stejně jako prach a kouř zkracoval vzdálenost, na kterou byly paprsky účinné. Doufal, že všichni ti chytří algarvští střelci dostanou zápal plic od postávání venku ve špatném počasí. Ani trochu by ho to nemrzelo.
Algarvané naneštěstí našli jiné způsoby, jak dělat potíže, než jen zákeřné střelce, bojící se kýchnout. Začali odpalovat vejce ve směru jelgavského ležení. Nevěděli přesně, kde Dona-litovi muži táboří, ale měli o tom docela dobrou představu - tak dobrou, že přiměli Talsua a ostatní jelgavské voják}' vylézt z pokrývek a začít kopat okopy v kamenité a blátivé lúíně.
Proklel každou lopatu hlíny, kterou odhodil na stranu. „Smradlaví zrzouni," mumlal vztekle. „Nenechají člověka ani se pořádně vyspat." Nedaleko explodovalo vejce. Záblesk na okamžik ozářil celý tábor. Nálile uvolněná energie také rozhodila do všech stran spršku hlíny a kamení. Velký kámen zasvištěl kousek od Talsuovy hlavy. Znovu zaklel a začal kopat rychleji.
Během této dlouhé noci se tu a taní rozlehl nářek raněného. Zrzouni neodpaJovaJi vejce v nějakém nadměrném množství -nebylo to nic takového, jako děsivá kataklyzmata za Šestileté války, kdy se bitevní pole měnila v sežehnutou, krátery pokrytou pustinu. Ale vejce, která AJgarvané odpalovali, posloužila svému účelu: pár Jelgavanů zranila a ostatním zabránila ve spánku, který potřebovali. Kdyby byl Talsu velel algarvským jednotkám, připíchl by mužům, kteří je vystřelovali, zlaté hvězdy.
Konečně se tma neochotně rozplynula, ačkoli déšť padal dál. Během noci musel uhasit všechna ohniště. Talsu dostal k snídani studenou ovesnou kaši, studenou, tučnou - skoro slizkou - klobásu a pivo, které stále trvající déšť učinil ještě vodnatějším, než už bylo. Měl z toho podobný požitek jako ze spánku v mokré díře, kterou si pro sebe vykopal.
Plukovník Dzimavu by byl spustil bouři, kdyby mu déšť překazil jeho opulentní snídani. Plukovník Adomu by byl snědl to, co jeho vojáci, a pak by je vedl do útoku na vrhače vajec, které je v noci otravovaly. Talsu nevěděl, co plukovník Balozhu jedl. Balozhu se objevil o hodinu dřív, než by se byl vyhrabal z postele Dzimavu. Nesl deštník a vypadal spíš jako učitel než jako šlechtic, který velí pluku.

„ J*femá smysl pokoušet se postupovat v tomhle," řekl Balozhu, když se předtím rozhlédl na všechny strany. „Nemůžete doufat, že zabijete chlapa, dokud se k němu nedostanete dost blízko, abyste ho mohli praštit zbraní po hlavě. Budeme udržovat průzkum, možná pošleme dopředu hlídku, ale pokud se týká zbytku, myslím, že zůstaneme sedět, dokud tohle svinstvo vítr neroz-fouká."
Proti tomu nemohl Talsu nic namítat, dokonce ani v duchu. Ale když se čvachtal ke svému stanovišti u stromu, pociťoval jakousi neurčitou nespokojenost. Možná jsem unavený, pomyslel si, když se rozepínal. Bezpochyby byl unavený. Byl tak unavený, aby začal hloupnout? A pokud ano, jak to měl poznat?
Zeptal se na to později Smilsua: „Není základní idea této války zadupat zrzouny do bláta?"
„Zase tě to napadlo - to bude možná tím deštěm." Smilsu nad tim chvilku přemýšlel, pak pokrčil rameny: „Ty vážně chceš postupovat v takovém neřádu?"
„Možná bychom Algarvany překvapili," řekl Talsu. Pak dodal to, co považoval za dostatečně přesvědčivý důvod. „Plukovník Adomu by to udělal."
Nepřesvědčen, Smilsu řekl: „Ano, a podívej se taky, co se mu stalo. Mrtví muži si neužijí moc legrace."
„Pod velením Adomua jsme postoupili víc než pod velením Dzirnava a Balozhua dohromady," řekl Talsu.
Smilsu na něho vrhl zvídavý pohled. „Ty jsi ten, kdo chce, aby byli šlechtici mrtví, že? Tak proč jsi sakra tak dychtivý bojovat jejich válku za ně?"
Talsu o tom takhle neuvažoval. Teď se nad tím musel zamyslet. Nakonec řekl: „To, že nemůžu vystát šlechtice, vůbec neznamená, že miluji Algarvany. Žádný dobrý Kaunian by to neměl dělat."
„Řekni to Dzirnavovi - ale on už dostal svůj díl, co?" Smilsu se zachechtal, pak vystřízlivěl. „Ani zrzouni nás nemají rádi, ani trochu."
„Zatracení lupiči, zloději a banditi - jako by nám mělo záležet na tom, co mají rádi." Talsu se zašklebil. Kdyby na Al-garvanech a tom, co mají nebo nemají rádi, Jelgavě nezáleželo, nebyl \>y teď tady na úpatí Bratanských hor a za krk by mu nepadal studený déšť.
Smilsu poněkud odbočil: „Jestli tě jeden z těch zkurvysynu zastřelí, bude dost záležet na tom, že tě nemá rád."
„No ano, ano." Talsu mávl rukou, připouštíc to. „Stále si přeju, abychom kopli zrzouny pořádně do koulí." Smilsu chtěl něco říct, ale Talsu zavrtěl hlavou, aby dal najevo, že ještě neskončil. „Když to neuděláme my, dříve nebo později to udělají oni nám, a na to můžeš vsadit krk."
„Jsou příliš zaměstnaní," řekl Smilsu. „Musí držet při zemi Siby a Forthwegany, bojují na moři s Lagoasem a Valmieřané se snaží prolomit jejich frontu dole na jihu. S tím vším na talíři nás v dohledné době nebudou obtěžovat."
„No - ale to potvrzuje můj názor," řekl Talsu. „Když nás nemohou obtěžovat oni, kdy by byla příhodnější doba, abychom obtěžovali myje?"
„Ach, fy obtěžuješ mě, takže půjdu zpátky do tábora I Simlsu odešel. Talsu stál, obklopen příjemnou svatozáří obklopuji každého člověka, který zvítězil ve sporu. Pak ho ale napadlo: A co z toho mám? Záře zeslábla.

XI.

Když Vanai uslyšela zaklepání na dveře, její první myšlenka byla, že to bude znamenat potíže. Naučila se docela dobře rozeznávat Kauniany od Fortlivveganů čistě podle toho, jak klepali. Kauniané to dělali tiše, skoro jako by se omlouvali za to, že ruší. Forthwegané z Oyngestunu do domu, který sdílela s dědečkem nepřicházeli tak často. Ale když to udělali, byli podle energického klepání lehko k rozeznání.
Toto klepání - které se ozvalo znovu, když Vanai spěchala ke dveřím - se nezdálo ani omluvné, ani nepatřilo k drsné škole. Jako by říkalo: Otevři, nebo si přičti následky, nebo snad: Otevři, a následky si přičti stejně.
„Co je to za strašný randál?" zavolal Brivibas ze své pra-covny. „Vanai, udělej s tim něco, jestli tě mohu poprosit."
„Jistě, dědečku," řekla Vanai. Brivibas také vycítil něco mimořádného, něco, co znepokojovalo i ji. Věnoval jen malou pozornost takovým světským záležitostem jako klepání na dveře.
Otevřela dveře. Očekávala, že tam bude stát forthwegský podomní obchodník, který se bude divit, proč jí to trvalo tak dlouho. Ale muž, který stál přede dveřmi, nebyl Forthwegan. Byl vysoký a vychrtlý s rudou bradkou a navoskovanými kníry. Na hlavě mu v okázalém úhlu seděl klobouk se širokým okrajem s pestrým bažantím pérem zastrčeným za krempou. Měl na sobě krátkou tuniku a skládaný kilt, boty a ponožky. Krátce řečeno, byl to Algarvan, jak se Vanai obávala.
Napadlo ji zabouchnout před ním dveře, ale neměla tu odvahu. Kromě toho pochybovala, že by to k něčemu bylo. Ze-1 ptala se poněkud roztřeseně: „Co - co chcete?"
Překvapil ji tim, že smekl klobouk a uklonil se, a pak vzbudil její úžas tím, že odpověděl kaumjsky a nikoli forthwegsky, jak ho oslovila ona: „Je to dům věhlasného profesora Brivib-ase?"
Byla to past? Jestli byla, co s tím mohla dělat? Okupanti museli vědět, kde Brivibas bydlel. Ani nepotřebovali ztrácet čas zdvořilostí. Kdyby chtěli jejího dědečka, vyrazili by dveře a poslali by dovnitř vojáky. Přes to všechno se nezmohla na nic jiného než: „Kdo to chce vědět?" Mluvila stále forthwegsky.
Algarvan se znovu uklonil. „Mám tu čest být major Spi-nello. Budete tak laskavá a ohlásíte mě svému - dědečkovi, je to tak správně? Velice rád bych načerpal něco z jeho moudrosti v záležitosti, která má co dělat se starožitnostmi v této oblasti." Mluvil stále kaumjsky. Mluvil velice dobře a dokonce používal správně i příčestí. Pouze trylkující „r" prozrazovalo jeho rodný jazyk.
Vanai se vzdala. „Pojďte prosím do haly," řekla mu svým vlastním jazykem. „Řeknu mu, že si ho přejete vidět."
Spinello ji odměnil další úklonou. „Jste velice laskavá a také velice krásná." To způsobilo, že utekla, rychleji než forth-wegská armáda. Zrzoun si rukama nic nedovolil, ale ona také nepřipustila, aby se k ní dostal dost blízko, aby se o

to mohl pokusit.
Brivibas vypadal otráveně, když nahlédla do jeho pracovny. „Ať to byl tam u dveří kdokoli, doufám, že jsi ho poslala šupem pryč," řekl. ..Psát článek ve forthwegštině je dost obtížné i bez vyrušování."
„Dědečku," - Vanai se hluboce nadechla a také pocítila určité potěšení z toho, že může shodit Brivibasovi na hlavu vejce - „dědečku, algarvský major jménem Spinello s tebou chce mluvit o starožitnostech okolo Oyngestunu."
Brivibas otevřel ústa a pak je zase zavřel. Zkusil to znovu: „Al - algarvský major?" Zdálo se, že hó vyslovení každého slova stojí zvláštní úsilí. „Co mám dělat?" zamumlal, zjevně sám k sobě. Ale odpověď i pro učence byla až příliš zřejmá. Zvedl se ze židle. „Měl bych se s ním raději setkat, že?"
Následoval Vanai do haly. Spinello zkoumal terakotový reliéf ševče v práci, visící zde. Poté, co se uklonil Brivibasovi a ještě jednou Vanai, major řekl: „To je skvělá kopie. Viděl jsem originál v muzeu v Trapani."
Z toho, že dokázal poznat neznámý kousek a vzpomenout si, kde je vystaven originál, se pokusily o Vanai mrákoty. Její dědeček jen řekl: „Je to hanba, že byl odvezen z místa svého původního nálezu."
Spinello na něho zakýval prstem jako herec, hrající Algar-vana v nějaké frašce. „Původní místo nálezu tohoto kousku bylo v Unkerlantu, pokud si dobře vzpomínám," řekl svou skvělou kaunijštinou. „Místní barbaři by ho nejspíš v opilosti rozbili."
„Hmm," řekl Brivibas. Vanai na něm viděla, jak zvažuje jednu nechuť proti druhé. Nakonec odměřeně přikývl. „Může být A teď, když budete tak laskav, řekněte mi, proč mě hledá major okupační armády."
Spinello se znovu uklonil a řekl: „Jsem major, pravda. Sloužím svému králi a sloužím mu věrně. Ale jsem také starožitník, a protože jsem starožitník, chci se poučit od velkého vědce, jehož domov je, jak jsem objevil, v jinak nezajímavém městě, kam jsem byl přidělen."
Vanai si pomyslela, že lže, jako když tiskne. Očekávala, že ho dědeček vyhodí, až se za ním zapráší. Ale Brivibas dokázal, že není proti lichocení o nic imunnější než většina ostatních mužů. Poté, co si několikrát odkašlal, řekl: „Nu, snažím se přispět svým nepatrným podílem."
„Jste velice skromný!" zvolal Spinello. Jakkoli dobře mluvil kaunijsky, činil tak s algarvskou teatrálností. „Vaše studie o pozdně imperiálním hrnčířství v Západokaunijském impériu? Prvotřídní! Lepší než prvotřídní!" Políbil si špičky prstů. „A monografie o bronzových mincích usurpátora Melbardise? To je opět práce, kterou vědci budou používat ještě stovky let po nás. Mohl jsem ignorovat příležitost načerpat moudrost od takového muže?"
„Ehm!" Brivibas si zajel prstem za límec tuniky, jako by se mu náhle stal příliš těsný. Začervenal se. Vanai si nepamatovala, kdy se naposledy začervenal. Znovu si odkašlal a řekl: „Snad bychom si o tom mohli promluvit v salónu, místo abychom stáli zde. Vnučko, budeš tak laskavá a naliješ majorovi a mně víno - a sobě samozřejmě taky, máš-li chuť?"
„Ano, dědečku," řekla Vanai bezvýrazně. Byla ráda, že může uniknout do kuchyně, i když pohár vína, který algarvský major vypije, znamenal ojeden pohár vína méně pro ni a Brivi-base.
Když se vrátila do salónu, Spinello informované chválil ornamenty v místnosti. Vzal si pohár a usmál se na Vanai. „A toto je nejkrásnější ornament ze všech," řekl, pozvedaje pohár, aby ji pozdravil.
Byla ráda, že si nevzala žádné víno. Neměla alespoň důvod setrvávat v salónu. Jakmile podala dědečkovi jeho pohár, mohla zmizet - a také to učinila. Uši měla v jednom ohni.
Zůstala v kuchyni, namáčejíc hrách a čočku a krájejíc cibuli na nuznou večeři. Neměla dost ničeho. Od té doby, co skončila válka, nevěděla, co je to mít něčeho dost. To, že s Bri-vibasem nehladověli, považovala za nemalý' úspěch.
Přes dvorek k ní doléhal dědečkův a Spinellův hlas. Nerozuměla slovům, ale zachycovala tón hovoru. Spinello mluvil vzrušeně. Ale Spinello byl Algarvan - jak jinak měl mluvit? Svého dědečka neslyšela mluvit tak živě ... Musela vzpomínat, zdali ho vůbec někdy slyšela mluvit tak živě. Nebyla si tím jistá.
Po tom, co jí připadalo jako věčnost, Brivibas doprovodil Spinella na ulici. Pak dědeček přišel do kuchyně. Vypadal užasle. „Civilizovaný Algarvan!" řekl. „Kdo by si byl něco takového představil?"
„Kdo by si byl něco takového představil?" řekla Vanai studeně.
Zdálo se, že ho to rozčílilo, ale řekl: „Nu, je, jakkoli zvláštní ti možná připadá. Diskutoval velmi poučeně o mnoha aspektech klasické kaunijské historie a literatury. Obzvlášť se zajímá, jak to vypadá, o historii kouzelnictví a chce, abych mu pomohl při vytyčování některého ze silových bodů, které staří Kauniané v této oblasti používali. Hned vidíš, jak blízce se to shoduje s mými vlastními výzkumy."
„Dědečku, je to Algarvan." Vanai postavila hrášek s fazolemi a cibuli nad oheň, aby se začal vařit.
„Milá vnučko, je to učenec." Brivibas si odkašlal odlišným způsobem, než když ho Spinello chválil; nepochybně si vzpomněl na nelichotivé věci, které v minulosti říkal o ne-kaunij-ských učencích. „Projevil se jako skutečně vynikající učenec. Spoustu se toho naučil ode mě." Vanai se zabývala přípravou večeře. Po chvíli zanechal Brivibas ospravedlňování se a odešel. Vrátil se k jídlu, ale večeře proběhla v mrzutém mlčení.
To nicméně problém majora Spinella nevyřešilo. Algarvan se o pár dnů později vrátil. Nepřišel ani s prázdnou: přinesl láhev vína, další láhev plnou slaných oliv a v mastném papíře zabalených pár liber šunky nakrájené tak na tenko, že plátky byly téměř průhledné.
„Vím, že časy pro vás nejsou lehké," řekl. „Snad vám mohu trochu pomoci." Zasmál se. „Berte to jako školné."
Potraviny byly velice vítané. Ani Brivibas, ani Vanai neřekli, jak vítané jsou. Ale Spinello to pravděpodobně věděl. Nikdy poté se neobjevil bez malého dárku: sušeného ovoce, páru holoubat, jemného olivového oleje či cukru. Vanaino břicho bylo klidnější, než bývalo předtím. Její duše ...
Nevycházela do ulic Oyngestunu tak často. Ale když to učinila, objevila, že se musí bát více svých vlastních lidí než al-garvských vojáků. Malí chlapci po ni házeli blátem. Kaunijští mládenci jejího věku plivali na její stín. Plavovlasá dívky se k ní otáčely zády. Dospělí prostě předstírali, že neexistuje.

V noci někdo namaloval na průčelí jejich domu nápis AL-GARVSKÁ KURVA. Sehnala kbelík s vápnem a zabílila velká červená písmena jak to nejlépe šlo. Dědeček smutně mlaskl. „Hanebné," řekl. „Že by naši vlastní krajané nepochopili volání vědy ..." Zavrtěl hlavou. Jestli ho spoluobčané také obtěžovali, nikdy se o tom nezmínil ani slovem.
„Oni chápou, že mají hlad a my ne," řekla Vanai. „Oni chápou, že my máme každých pár dnů algarvského návštěvníka a oni ne."
„Máme to jídlo vyhodit?" zeptal se Brivibas ostřeji než obvykle. Vanai se kousla do rtu, protože na to neměla žádnou dobrou odpověď.
A tak major Spinello ve svých návštěvách pokračoval. Ostatní Kauniané v Oyngestunu - i někteří z Forthweganů -Vanai a Brivibase dál ostrakizovali. Brivibas se staral víc o starožitnosti než o názory svých sousedů. Vanai se snažila jeho postoj napodobit, ale zjistila, zeje to těžké.
Když bylo pěkné počasí, což bylo stále častěji, jak zima slábla, Brivibas vodil Spinella z Oyngestunu, aby mu ukázal některé ze starověkých lokalit v blízkosti. Vanai zůstávala doma tak často, jak jen mohla, ale nemohla vždycky. Někdy ji Spinello požádal, aby šla s nimi. Někdy Brivibas provedl na tom či onom místě nějaké vykopávky a použil ji jako nákladního mezka.
Jednou, východně od Oyngestunu, zvedl vítězně kaunijský střep, jako by ho byl sám vymyslel a ne vytáhl zpod kořenů a plevele. Viděla příliš mnoho takových střepů, aby to na ni učinilo nějaký dojem.
V křoví zašustilo. Vanai se otočila, aby se podívala. Brivibas ani Spinello, ponoření do archeologické extáze, si ničeho nevšimli. Skrze rašící nové listí Vanai spatřila Forthwegana, upřeně se dívajícího na ni - a na ostatní. Po chvíli poznala Eal-stana. On ji už poznal ... a Spinella. Zkřivil rty, pohodil hlavou a zmizel.
Vanai propukla v pláč. Dědeček i algarvský major se na sebe zmateně podívali.
Leudast teď nosil jeden úzký' černý proužek na každém rukávu své šedivé tunik)'. To byla jeho odměna za to, že přežil pouštní válku proti Zuwayze: povýšení na desátníka. Unker-lantské vojenské úřady to každopádně za odměnu považovaly.
Pokud by se někdo zeptal jeho, přeložení zpátky k okupační službě v západním Forthwegu uvítal mnohem víc. Viděl dost nahých řvoucích černochů, aby mu to vystačilo na zbytek života. Jestli tím přišel o možnost dívat se na nahé černošky -dobrá, to byla újma, kterou by nějak vydržel.
Když se o tom bavil se seržantem Magnulfem, řekl: „Ty začouzené štětky jsou pravděpodobně stejně ošklivé."
Magnulf přikývl. „To by mě vůbec nepřekvapilo. Kromě toho, pokud jde o mě, každá ženská, která mi raději plivne do očí, než by se na mě usmála, je ošklivá, a je mi úplně jedno, jestli je nahá nebo ne."
„Asi je to tak," řekl Leudast po krátkém zamyšlení. .Efektivnější je jít po těch, které se usmívají.',
„Jasně." Magnulf o tom neměl žádné pochyby. Proč taky? Byl seržant. „A jestli musíš položit nějaký malý peníz, aby se usmívaly, no tak co? Jak jinak ho utratíš?" Změnil téma: „Jdi dohlédnout, aby chlapi nasbírali dost dřeva na topení."
„Ano, seržante.', Jedna z věcí, které se Leudastovi zamlouvaly na tom, že byl desátníkem, bylo to, že byl osvobozen od takových povinností jako shánění dřeva a nošení vody.
Nikdy neviděl takovou tlupu líných bastardů, jako byli vojáci, kterým předal Magnulfův rozkaz. „Tak do toho, vy ulej-váci," zavrčel. „Rozhýbejte své shnilé nohy, nebo budete jíst večeři syrovou." Byl taky takový ničemný lenoch, když byl prostý voják? Ohlédl se zpátky přes nezměrnou vzdálenost několika málo týdnů - ohlédl se a začal se smát. Netylo divu, že poddůstojníci strávili tolik času řvaním.
Příštího rána velitel pluku, plukovník Roflanz, shromáždil celý pluk: něco. co neudělal od té doby. kdy se vrátili zpátky do Forthwegu. Ke svým třem plukovnickým hvězdám na ramenou, seřazeným do trojúhelníku, měl navíc stříbrný pás hraběte. Byl to dobře stavěný muž, na jeho pás padla spousta stříbra.
Nyní řekl: „Dost odpočinku, vojáci. Dost oddechu. Trochu odpočinku je efektivní. Příliš mnoho odpočinku, a začne rozklad. Dnes začneme opět cvičit. Musíme být připravení. Vždycky musíme být připravení. Může se stát cokoli. Ať se stane cokoli, my budeme připravení."
Leudast uvažoval, jestli tak mluvil proto, že byl pitomý, nebo proto, že byl přesvědčen, že jsou pitomí jeho vojáci. Pak ho napadlo, jestli obě tyto věci nemohou být pravda současně. Ale na tom nejspíš stejně nezáleželo. Pitomý velitel způsobí smrt spousty svých vojáků. Velitel, který' si myslí, že jeho vojáci jsou pitomí, se nebude starat o to, kolik ji nechá zabít.
Cvičení se týkalo obrany proti útoku kavalerie, ale koně byli zakryti šedými přikrývkami. „Pro toto cvičení považujte tato zvířata za behemothy," řekl seržant Magnulf vážně.
„Máme si představovat, že jsme draci?„ zeptal se někdo z nastoupeného útvaru - někdo, kdo měl tolik rozumu, že změnil svůj hlas.
„Ticho!" zařval Magnulf. a Leudast si ke svému překvapení uvědomil, že se k němu přidal. Jezdci se rozjeli pomalým klusem. Magnulf vyštěkl na svou četu: „Blíží se behemothové. Co budete dělat?"
Kdyby to byli skuteční behemothové, Leudast by odsud pelášil, jak by nerychleji mohl. Protože to však bylo pouze cvičení, mohl se na věci podívat s určitým nadhledem. „Měli bychom se rozptýlit," řekl, „aby nás nemohli všechny vyřídit jediným vejcem nebo jedním dlouhým paprskem z těžké zbraně."
Magnulf na něho pochvalně pohlédl, na což nebyl od seržanta zvyklý. „Možná jsme tě měli povýšit už dřív," řekl Magnulf. „Rozptýlení je efektivní věc, to je v pořádku. A co potom?"
Leudast na to znal odpověď, ale už jednou mluvil. Teď si zasloužil dostat příležitost někdo jiný. Voják jménem Trudulf řekl: „Pak se pokusíme postřílet ty bastardy na behemothech."
Každý kůň nesl jenom jednoho jezdce a všichni koně vypadali, že by padli mrtví, kdyby se po nich chtělo, aby nesli víc. Ale i tak to byla správná odpověď, protože skuteční behemothové nesli početné osádky. „Dobře," řekl Magnulf. „Tak se do toho dejme, než nás zadupají do prachu."

Vojáci se vrhli do křoví. Jezdci na koních předstírali, že je bombardují. Leudast a jeho kamarádi předstírali, že sestřelují jezdce. Občas někdo předstíral, že je zasažen a dramaticky se zhroutil k zemi nebo spadl z koně. Nebylo to příliš realistické cvičení.
I tak Leudast uvažoval, proč nadřízení plukovníka Rof-lanze nařídili právě toto cvičení. Všechno, co Leudast chtěl, bylo pokračovat v pokojné okupační službě ve Forthwegu. Nemyslel, že by se na něho Forthwegané vrhli s hřmícími stády behemothů. Všechno, co v tomto směru Forthweg měl, vrhl proti Algarve - a tam to také zůstalo tlít na poli.
Když si očistil tuniku od listí a suché trávy, zahleděl se k východu. Demarkační linie mezi Unkerlantem a Algarve vedla kousek na východ od Eoforvvicu. který býval hlavním městem Forthwegu. Zrzouni drželi zbytek království. Leudastův otec a jeden z jeho dědů bojovali proti Algarvanům za Šestileté války. Kdyby jen čtvrtina toho, co vyprávěli, byla pravda, jenom šílenec by se těšil na střetnutí s armádami Algarve.
Leudast pohlédl z východu na západ, směrem, kde ležel Cottbus. Některé věci, které si lidé šeptali o králi Swemmelo-vi ... kdo molil vědět, jestli je to pravda? Leudast doufal, že to není pravda, už v zájmu Unkerlantu. Ale Zuvvayza neměla nuioho behemothů. Ti zatracení černoši místo nich používali velbloudy. Gongové možná měli stáda těch velkých zvířat -dovědět se pravdu o Gyongyosu bylo stejně těžké, jako dovědět se pravdu o králi Swemmelovi, ale nemohli je příliš proti Unkerlantu používat - v horách, které tvořily západní hranici.
Co zbývalo ... Algarve. „Hej, seržante!“ zavolal Leudast. Magnulf na něj tázavě pohlédl. Leudast skoro zašeptal: „Chystá se nás král Mezentio napadnout?“
Magnulf se rozhlédl kolem, jestli ho nikdo nemůže slyšet. Když se uspokojil, řekl: „Nic jsem neslyšel. Jak to? Ty víš něco, co já nevim?“
„JVevírn nic,“„ řekl Leudast. „Ale jestli nemáme obavy z Algarve, proč cvičíme obranu proti behemothům?“
„Aha.“ Magnulf se nad tim zamyslel, pak přikývl. „Chápu co máš na mysli,“ řekl rovněž tiše. „Dávalo by to smysl, ale ne, podle všeho co jsem slyšel, je na hranici klid.“
„To je dobře.“ Leudast chtěl odejít, ale pak ho napadlo ještě něco: „Chystáme se my napadnout Algarvany?“
Magnulf na okamžik vytřeštil oči. Pak se ovládl a odpověděl: „Ne, ovšemže ne. Co je to za bláznivý' nápad?“
Lhal. Leudast si tím byl stejně jistý jako svým vlastním jménem. Přál si, aby si byl nepouštěl pusu na špacír. Přál si, aby mu ta myšlenka byla přišla na mysl jindy. Pak by byl mohl přesvědčit sám sebe, že za tim stojí jen příliš mnoho kořalky, kterou vypil. Vzdychl. Odvodní komisaři se ho neptali, jestli chce vstoupit do armády. Jenom mu řekli, co se stane, když odmítne. To se mu tenkrát zdálo děsivější. Proti tomu, co viděl od té doby, se to už nezdálo tak hrozné.
Magnulf mu hodil minci. „Odveď voják}' na ubikaci, pak běž do taverny a kup si nějaké pivo nebo víno, nebo na co máš chuť.“
Leudast zíral na stříbrnou minci. Obraz krále Pendy mu pohled vracel - byla to forthwegská mince. Pak se Leudast zahleděl na Magnulfa. Seržant mu nikdy předtím peníze nedal. Možná to Magnulf udělal proto, že byl teď desátník, ne obyčejný voják. Na druhé straně to možná udělal proto, aby zapomněl na otázku, kterou položil.
„Tak do toho, pohni sebou,“ řekl Magnulf. Do jeho hlasu se vrátilo něco ze seržantského štěkotu, ale jen něco - nebo měl Leudast příliš bujnou představivost?
Neměl zájem to zjišťovat. „Provedu seržante,“ řekl. „Děkuji.“ Vložil si minci do měšce a provedl rozkaz. Žádný Un-kerlanťan, který udělal přesně to, co mu jeho nadřízený řekl, nemohl dopadnout příliš špatně. Za vlády krále Swemmela se změnilo mnoho věcí, ale tato ne. Tato nikdy.
Když kráčel městem k taverně, Forthwegané po něm vrhali nevraživé pohledy. Jeho uniforma a jeho hladce oholená tvář ho identifikovaly jako Unkerlanťana, cizince, okupanta. Ale Forthwegané nic neříkali, pokud byl v doslechu. Už se bolestně poučili, že Unkerlanťané rozumí jejich jazyku natolik, aby rozeznali urážky.
Když Leudast vstoupil, v taverně už seděli dva vojáci. Možná tam neměli být, protože vyplašeně vyskočili. Ale nebyli z jeho roty, takže mn bylo jedno, co tu dělají. Mávl na ně, ať si zase sednou a zamířil k hostinskému. „Kořalku,“ řekl pomalu a srozumitelně, aby mu Forthwegan rozuměl.
„Ano, kořalku,“ řekl chlapík, ale pohyboval se jako náměsíčný, dokud Leudast nepoložil na pult stříbrnou minci, kterou mu dal Magnulf. Pak dostal Leudast svůj nápoj velmi rychle.
Posadil se a usrkl ze své sklenice. Hostinský mu nalil, co si objednal, ale forthwegská kořalka chutnala trochu jinak nežli ta, která se dělala v Unkerlantu. Forthwegané také pili kořalku, kterou skladovali v soudcích z opáleného dřeva, někdy celá léta. Leudast ji ochutnal - jednou. To mu stačilo, aby si ji zprotivil nadosmrti.
Ve dveřích se zastavil nějaký Forthwegan, uviděl tři unkerlantské voják}', a rozhodl se přijít jindy. Hostinský' vzdychl a začal otírat mokrým hadrem pult s mnohem větší razancí, než ta práce vyžadovala.
Jeden z vojáků se zasmál. Řekl svému kamarádovi: „Ten dědek je nešťastný, že přišel o zákazníka. Měl by být zatraceně rád. že my mu vůbec něco zaplatíme.“
„Jasně.“ Jeho přítel se také zasmál. „To je víc, než si zaslouží, jestli chceš něco vědět.“
Hostinský zarytě leštil pult. Tak jako Unkerlanťané rozuměli trochu forthwegsky, i Forthwegané rozuměli trochu un-kerlantsky. Tenhle chlapík si pravděpodobně přál, aby nerozuměl.
Leudast pohlédl na svou sklenici. Pak ji jedním douškem vyprázdnil. Měl pocit, jako by mu do hrdla vydechl oheň drak. Přesto vstal, koupil si druhou sklenici a vypil ji. Necítil se po ní o nic lépe, ani si nemohl dovolit třetí. Magnulf mu nedal vycházku, aby se opil. Ale dvě sklenice kořalky nestačily, aby se cítil lépe při vyhlídce na válku s Algarvany.
Maršál Rathar vedl tažení, které nemohl vyhrát: memoranda a hlášení se mu vršily na stole rychleji, než je stačil vyřizovat. Snad by měl větší šanci to všechno zvládnout, kdyby si král Swemmel udělal dva týdny volna v lázních západně od Cottbusu nebo v královském loveckém zámečku v lesích na jihu.
Ale Swemmel neměl ve zvyku brát si volno. Jednak nechtěl opouštět hlavní město, aby se v jeho nepřítomnosti nechopil otěží vlády nějaký' usurpátor. A kromě toho Swemmel neměl žádné vášně ani záliby - s výjimkou vládnutí.

Maršál studoval mapu Forthwegu, nyní rozděleného mezi Unkerlant a Algarve. Studoval modré šipky, vyznačující smety postupu unkerlantských sil do východního Forthwegu, obsazeného vojsky krále Mezentia. Viděl na tomto plánu, který měl nadšenou podporu krále Swemmela, jediný kaz: vyžadoval, aby Algarvané neudělali nic mimořádného - například že by se ubránili, pomyslel si chmurně.
Když vzhlédl od této znepokojivě optimistické mapy, uviděl ve dveřích stát mladého poručíka z krystalové stanice, čekajícího, až si ho všimne. „Co je?“ zeptal se Rathar nevrle, zakrývaje tím své rozpaky -jak dlouho nechal toho chudáka čekat?
„Můj pane maršále, Jeho Veličenstvo žádá, abyste se za hodinu dostavil do audienční síně,'„ odvětil poručík. Dotkl se pravicí čela, uklonil se, udělal čelem vzad a spěšně odešel.
Nu, to byla odpověď: se vzkazem od krále Swemmela ten chlapík nečekal dlouho. Kdyby si ho byl Rathar nevšiml skoro okamžitě, poručík by ho byl vyrušil. Swemmelovy rozkazy měly přednost před vším ostatním v Unkerlantu.
V zájmu království přetrpěl ponižující prohlídku v předpokoji. „Měl byste vidět toho bláznivého starého Zuwayzana, můj pane,“ řekl jeden z tělesných strážců, přejížděje mu po vnitřku stehen. „Svlékl si šaty, abychom je mohli prohlédnout. Slyšel jste někdy něco takového?“
„Hajjaj?“ zeptal se Rathar, a tělesný strážce přikývl. Maršál pokračoval: „Není blázen - je to velmi chytrý, velmi schopný muž. A jestli si nedáte trochu pozor s tou vaší rukou, možná udělám to samé, až si mě král příště předvolá.“
To strážného pohoršilo, ale ne natolik, aby začal provádět prohlídku méně důkladně. Když se konečně ubezpečili, že Rathar nepronáší žádný smrtící nástroj, nechali ho vstoupit do audienční síně. Absolvoval předepsané padání k zemi a provolávání před králem Swemmelem, pak dostal povolení vstát.
„Jak mohu posloužit Vašemu Veličenstvu?“ zeptal se. Od toho tu král byl: aby se mu sloužilo.
„Ve věci, týkající se nadcházející války proti Algarve,“ odpověděl Swemmel.
Rathar doufal, že jeho panovník řekne tohle - doufal v to a zároveň se toho děsil. Se Swemmelem nebylo nikdy nic jednoduché. „Jsem připraven splnit vaše rozkazy, Vaše Veličenstvo,“ řekl. A taky ti rozmluvím každou nadměrnou pitomost, pomyslel si. Udělám to, když mi dáš aspoň poloviční šanci. I když mi dáš jen čtvrtinu šance, udělám to.
Tyto myšlenky dobře skrýval. Mit je bylo nebezpečné. Dát je najevo by bylo fatální. A Swemmel, který na něho shlížel ze svého vysokého křesla jako pták na kořist, měl na ně po čertech dobrý nos. Swemmelův duch se pohyboval pokřivenými cestami, ale kudy se pohyboval, tam by\ silný. Ratharova neprůhlednost nebyla nejmenším z aktiv, která mu pomohly dostat se na svůj současný post.
Swemmel řekl: „Algarve válčí na východě. Král Mezentio nevěnuje Unkerlantu žádnou pozornost. Nejvhodnější chvíle udeřit na zrzouna, když je k nám otočený zády.“
„Všechno, co říkáte je pravda, Vaše Veličenstvo.'„ Potud mohl Rathar říct to, co král chtěl slyšet a zároveň to byla pravda. To mu poskytlo výhodu, které plně využil a řekl: „Ale vzpomeňte si, prosím, že Algarve také válčilo na východě, když jsme obsadili západní Forthweg. Tehdy jste velmi úzkostlivě dbal na to, abychom se nedostali do konfliktu s Mezentiovými vojáky a abychom nepřekročili linii unkerlantské hranice před Šestiletou válkou.“
„Mezentio tehdy čekal, že ho napadneme,“ odvětil Swemmel. .Je to úchylný člověk, ten Mezentio.“ Od krále Swemmela to byla nemalá pochvala - nebo prostě stejný poznával stejného. „Ale my jsme nezaútočili. Teď si myslí, že nezaútočíme. Možná si dokonce myslí - doufáme, že si to myslí - že se bojíme na Algarve zaútočit.“
Rathar se skutečně bál na Algarve zaútočit. On i jeho podřízení strávili spoustu času studiem způsobu, jakým Algar-vané pronikli forthwegskou obranou jako nůž máslem. Ve skrytu duše porovnával výkon zrzounů se způsobem, jakým si vedla unkerlantská armáda ve střetnutí se Zuwayzany. Toto srovnání dopadalo tak znepokojivě, že si to nechával pro sebe. Kdyby své obavy připustil, Swemmel by okamžitě jmenoval nového maršála.
Ale bez ohledu na to, jak Rathara vyděsil výkon Unkerlan-ťanů proti Zuwayze, dokázal to využít pro své účely. „Vaše Veličenstvo, vzpomínáte si na největší problém, který' naše síly měly při tažení na severu?“
„Ano,“ zavrčel Swemmel, „že jsme si nedokázali proklestit cestu ani skrze ty přírodní hříčky, které proti nám ti černoši vrhli. Velbloudi!“ Zkřivil Mr, až začal výrazně připomínat velblouda. „Ujišťujeme vás. maršále, že vaše hlášení v té věci byla krajně nudná.“
„Za to se Vašemu Veličenstvu omlouvám.“ Rathar se nadechl. „Zuwayzané skutečně bojovali tvrději a s velbloudy dokázali víc, než jsme očekávali. Ale to nebyl náš hlavní problém ve střetnutí s nimi.“
Král Swemmel se nahnul ještě víc kupředu, pokoušejíc se nahnat Ratharovi strach - a to se mu podařilo, ačkoli Rathar doufal, že si toho král nevšiml. „Jestli řeknete, že ten problém byl v generálech, odsoudíte se sám vlastními ústy,“ varoval ho Swemmel.
„Naši generálové až na Droctulfa dělali, co mohli,“„ řekl Rathar. Droctulf už nebyl generál; Rathar pochyboval, že byl Droctutf ještě naživu. Ale nenechal se rušit takovou nepodstat-ností. Znovu se zhluboka nadechl. „Náš hlavní problém. Vaše | Veličenstvo, byl, že jsme zaútočili příliš brzy.“
„Mluvte dál,“ řekl Swemmel tónem právníka, naslouchajícího, jak se muž, už očividně vinný, dále sám usvědčuje.
„Zaútočili jsme příliš bezy, dřív než všechny pluk}, potřebné k tažení, byly na svých místech,“ řekl Rathar. Nepouká-zal na to, že se tak stalo na výslovný Swemmelův rozkaz. „Zaútočili jsme dřív, než jsme byli plně připraveni - a zaplatili jsme za to. Jestli zaútočíme příliš brzy proti Algarve, zaplatíme za to ještě víc.“
„Toho se bát nemusíte,'„ řekl Swemmel. „My víme, že zr-zouni jsou tvrdší než Zuwayzané. Máte naše svolení shromáždit tolik vojáků, kolik potřebujete, za předpokladu, že zaútočíte, až vám dáme rozkaz. Nu, vidíte? Snažíme se být pružný.“
Sevření Ratharova žaludku trochu polevilo. Swemmel byl - na něho - v rozumné náladě. To maršálovi dodalo odvahu, aby řekl. co musel říct: „Vaše Veličenstvo, to je jen polovina krajíce. Ta druhá je, že bych váhal zaútočit na Algarve i se všemi silami dohromady, řeď bych váhal.“

Swemmel na něj zamířil ukazováčkem. „Přišel jste tam nahoře v zuwayzské poušti o koule?“
„Ne.“1 Zůstat stát a mluvit klidně bylo těžší než čelit na frontě Zuwayzanům. „Uvažte: Algarve nyní všude na východě bojuje v obraně, proti Jelgavě i proti Valmieře. Jestli teď zr-zouny napadneme, budou mít k dispozici dost vojáků, které budou moci vrhnout proti nám. Ale už je tady skoro jaro. Algarváné brzy na své nepřátele zaútočí. Proto budou muset vrhnout všechny síly do tohoto boje. Všechno bude jako za Šestileté války, armády budou zaklesnuté do sebe a žádná strana se nebude moci pohnout dopředu ani dozadu. Pak, Vaše Veličenstvo, pak udeříme, a udeříme tvrdě.“
Cekal. Nemohl soudit jakým směrem se bude ubírat myšlení krále Swemmela. A Swemmel se řídil podle vlastních zákonů logik}'. Král rozhodne, co rozhodne, a Rathar poslechne, nebo - když ne Rathar - někdo jiný.
„Ach,“ řekl Swemmel; spíš výdech než skutečné slovo. Ať to však bylo cokoli, Rathar poznal, že svou věc vyhrál. Swem-melovy tmavé oči zazářily; kdyby byly zelené jako u Algar-vanů, vypadal by teď jako spokojená kočka. „To je skutečně bystrý postřeh, maršále.“ Podle toho jak to řekl, nemohl vyslovit větší chválu.
Rathar sklonil hlavu. „Sloužím Vašemu Veličenstvu. Sloužím království.“ A teď budu sloužit o nějaký čas déle.
„Samozřejmě,“ řekl Swemmel, jako by o tom nebyla možná žádná pochybnost. Každý v Unkerlantu mu sloužil ... a zničil bez varování a bez milosti každého, kdo - podle jeho vlastního úsudku - projevil větší ambice, než jenom sloužit.
Protentokrát se však jeho podezření rozptýlila. „Ano, ano, ano, nechme je, ať se vraždí navzájem po tisících, po statisících, jako to dělali celých šest let. Tentokrát Algarvané muže z Unkerlantu nezmasakrují, jako za vlády našeho otce.“
„Ovšem, Vaše Veličenstvo.“ Rathar skryl své ulehčení stejně pečlivě jako předtím své obavy.
„Ale musíte být připraven,“ varoval ho král Swemmel. „Až nadejde ta chvíle, kdy se do sebe Algarve se svými nepřáteli na východě Algarve nebo v západní Jelgavě či Valmieře pořádně zakousnou, vy musíte být připraven smést veškeré posádky, které zanechali ve Forthwegu. My vydáme rozkaz - a vy ho uposlechnete.“
„Jak říkáte, Vaše Veličenstvo, tak se stane,“ řekl Rathar. Jestli Swemmel odhadne vhodný čas špatně, bude mu to muset rozmluvit. Bude-li mít stejné Štěstí jako dnes, možná se mu to i podaří.
Zdálo se, že Swemmela napadlo něco nového. „Ve vašich plánech útoku na Algarve, maršále, budete jistě mít i jeden, v němž naše armády zaútočí na Algarve přes Yaninu stejně jako přes Forthweg.“
„Ano, Vaše Veličenstvo. Ve skutečnosti víc než jeden,“ odpověděl Rathar bez váhání po pravdě, i když plně nepochopil, proč se na to král ptá.
„Pak tedy udělejte své dispozice v souladu s kterýmkoli z těchto plánů, který budete pokládat za nejlepší,'„ řekl Swem-mel. Tentokrát se snížil k vysvětlení: „Tak potrestáme krále Tsavellase za to, že dovolil, aby mu Penda proklouzl mezi prsty, místo aby ho vydal nám, jak jsme požadovali.“
„Sloužím Vašemu Veličenstvu,“ opakoval Rathar. Připadalo mu to jako slabý důvod pro volbu směru postupu, ale taková volba ležela ve Swemmelových nikou, ne v jeho. A Ya-nina by pravděpodobně byla nepřítelem v každé válce proti Algarve. Rathar zamyšleně řekl: „To by mě zajímalo, kde Penda je. Král Tsavellas ho nemá - Tsavellas ho nevydal ani Algarve, jak jsem očekával.“
„Penda není zde. Nařídili jsme, aby nám jeho osoba byla vydána, a to se nestalo.“ Král Swemmel si založil nice na prsou. „Tsavellas za svou neposlušnost zaplatí.“
Ratharovi se dnes už jednou podařilo přimět Swemmela k rozumu. Protože větší bitvu vyhrál, vzdal tu menší, aby neohrozil plody svého vítězsiví. „Ano, Vaše Veličenstvo,“ řekl.
István a proutkař Borsos kráčeli špinavými ulicemi So-rongu. Jakýsi Obudan v kiltu upleteném ze slámy, gyongyoské armádní tunice a širokém slaměném klobouku pokládal čerstvé došky na střešní trámy dřevěného domu.
Borsos na to fascinovaně zíral. „To je jako přijít do jiného světa, co?“
„Jo, je to tak,“ odpověděl István se zachechtáním. „Počítám, že vy jste vyrostl v pevném kamenném domě, stejném jako já - břidlice na střeše a tak?“
„Ovšem,“ řekl Borsos. „Při hvězdách, v Gyongyosi člověk potřebuje dům, aby z něho mohl bojovat. Nikdy nevíte, kdy budete mít krevní mstu s klanem z vedlejšího údolí nebo kdy propukne krevní msta ve vašem vlastním klanu. Takový dům,“ - ukázal - „není nic víc než potrava pro oheň.“
István se znovu zasmál. „To je svatá pravda, pane. Celé tohle hnízdo už párkrát vyhořelo od té doby, kdy jsme se my a ti zatracení Kuusamané začali o Obudu přetahovat. Dřevěné domy s došk o^mi střechami neodolávají dobře paprskům a vejcím.“
Borsos mlaskl jazykem mezi zuby. „Ne, to určitě ne. Ale Obudané o paprscích a vejcích nic nevěděli, dokud zemskou energií poháněné lodě nezačaly plout Bothnijským oceánem.“ Vypadal zamyšleně, což byl tak vzácný výraz na tváři kteréhokoli Gyongyosana, že István potřeboval chvíli na to, aby ho identifikoval. .Musel to být klidný, míruinilovný způsob života.“
„Promiňte, pane, ale to asi ne,“ řekl István. „Bojovali spolu oštěpy a luky a těmi legračními rádoby meči, které -vyráběli z plochých úlomků sopečného skla. Viděl jsem ty věci. Chlapa byste s nimi mohl podříznout docela dobře.“
Proutkař na něj kysele pohlédl. „Právě jste zničil jednu z mých iluzí, víte.“
„Odpusťte, pane,“ řekl István: poslední bašta prostého vojáka. „Chtěl byste mít raději iluze, nebo byste raději věděl, jak to doopravdy je?“
„To je vždycky zajímavá otázka.“ Nyní se na něj Borsos se zájmem podíval. „Počítám, že jste nikdy nebyl zamilovaný?“
„Pane?“ vykulil István oči v naprostém nepochopení.
„To nic,“ řekl Borsos. „Jestli nevíte, o čem mluvím, tak vám to neřekne žádné vysvětlování na světě.“
Pár Obudanů, kráčející ulicí, kývl Borsosovi a Istvanovi na pozdrav. Měli na hlavách slaměné klobouk)7 jako muž, který spravoval svoji střechu. Muž měl na sobě tuniku z hrubé místní vlny a kalhoty od kuusamské uniformy. Kalhoty končily několik palců nad Obudanovými sandály; jeho národ byl vyšších postav než Kuusamané. Žena měla tuniku ze

stejného materiálu jako muž. Pod ní měla zářivě proužkovanou sukni, která končila ve stejné výšce jako mužovy kalhoty.
Když se přiblížili, ona i její druh zvedli nice a řekli gyon-gyosky: .Peníze?“
István se na ně zamračil. „Jděte si podojit kozu,“ zavrčel něco, co v jeho jazyce bylo všechno jiné než poklona.
Borsos měl na utrácení kapitánský plat, ne žold prostého vojáka. Ani nebyl na Obudě tak dlouho jako István. Sáhl do kapsy, vytáhl dvě drobné stříbrné mince, podal každému z nich jednu a řekl: „Tady. Vezměte si to a zmizte.“
Začali vykřikovat hlasité díky v lámané gyongysštině a dokonce i v útržcích kuusamštiny, což dokazovalo, že žebrali i za předchozí okupace. Ještě na odchodu mu stále hlasitě žehnali.
„No tak teď jste si pomohl, pane.“ István obrátil oči v sloup. Borsos byl nepochybně skvělý proutkař, ale měl vůbec nějaký rozum? István zavrtěl hlavou. Borsos právě dokázal, že ne.
A samozřejmě hlasité díky Obudanů, kterým dal kapitán peníze, vytáhly z jejich domů snad polovinu obyvatel Sorongu, a všechny - muže, ženy i děti - s nataženýma rukama. „Peníze?“ křičeli všichni. Jestli znali jediné slovo z gyongyosštiny, pak to bylo toto. István se zašklebil. Ten muž se ženou nevy-chvalovali Borsose jen proto, aby mu udělali radost. Dávali tím také na vědomí všem svým bratrancům, přátelům a sousedům, zeje nablízku Gyongyosan, od kterého mohou něco dostat.
Borsos vydoloval z kapsy pár dalších mincí, což István považoval jen za další potvrzení jeho bláznovství. Pak, daleko později než měl, také přišel na to, o co tady jde. Místo úsměvu se začal mračit a místo „Tumáte“ začal říkat „Zmizte,“ a pak i „Jděte si podojit kozla!“
Tlupa Obudanů se rozptýlila ještě rychleji, než se shromáždila. Ti z nich, kteří nedostali peníze - a to byla většina - odcházeli zklamaní a rozhněvaní. Nadávali Borsosovi obudsky, gyongyosky a kuusamsky. „Ať ti natrhne prdel kozlí roh!“ zaječela na proutkaře malá, hubená dívka a moudře zmizela za rohem.
„Při hvězdách!“ řekl proutkař, když konečně s Istvánem na ulici osaměli. Otřel si čelo rukávem. „To si tedy sakra počkají, než něco podobného udělám znovu.“
„Ano, pane,“ řekl István netečně. „Vůbec by jim nevadilo, kdybyste jim řekl, aby šli skočit z útesu. V tom jsou jako žebráci u nás doma - jsou na ne zvyklí a slýchají je mnohem časněji než ano. Ale když dáte některým z nich, myslí si, že musíte dát všem.“
Borsos stále vypadal otřeseně. „Žebráci u nás doma jsou většinou mrzáci, nebo ženy příliš staré a sešlé, aby mohly dál prodávat své tělo. Ale někteří z těchto lidí byli obchodníci, řemeslníci a tak: lidé schopní se docela dobře uživit sami. Proč by se měli ponižovat kvůli stříbrňáků, když jich vydělávají spoustu?“
István pokrčil rameny. „Kdo ví, proč cizinci dělají to, co dělají? Jsou to jenom cizinci. Ale řeknu vám toto, pane: jestli potkám Obudana s trochou válečnické cti a hrdosti v těle, tak to bude první z nich.“
„Ano, to jsem už viděl sám, i když ne tak jako dnes,“ řekl proutkař. Vypadal zamyšleně. „A proč by měli mít válečnickou hrdost? Ve srovnání s námi, dokonce i ve srovnání s Kuusama-ny, to nejsou skuteční válečníci. Nemohou obstát proti paprskovým zbraním, vejcím a válečným drakům s luky, kopími a sekeranú ze sopečného skla. Není divu, že nepociťují hanbu.“
„Není to zajímavé?“ zamumlal István spíš pro sebe. Právě když začal považovat svého nadřízeného za naprostého hlupáka, přišel Borsos s myšlenkou, nad níž si on lámal hlavu už dlouho.
A Borsos pokračoval: „Je to tak všude ve světě. Národy Derlavaie - a Lagoasané a prokletí Kuusamané - znají příliš mnoho kouzel, aby proti nim mohl kdokoli jiný obstát. A také příliš mnoho mechanického umění, i když to se tolik nepočítá. Na jednom ostrově ve Velkém severním moři byl kmen, kde se před několika generacemi všichni muži sami zabili, protože Jelgavané - myslím, že to byli Jelgavané -je porazili pokaždé, když s nimi bojovali. Viděli, že nedokážou zvítězit a nemohli dál snášet ty ztráty.“
„To bylo přinejmenším statečné,“ řekl István. „Obudané se místo toho lísají a hrbí.“
„Nic není nikdy prosté,'„ řekl proutkař. „Obudané jsou stále tady, aby se lísali a hrbili. Když ti druzí ostrované zabili sami sebe, zabili i svůj kmen. Jiní muži si vzali jejich ženy. Jiní muži si vzali jejich půdu. Jiní muži si vzali jejich majetek. Jejich jméno je mrtvé. Už nikdy znovu neožije.“
„Žije,“ oponoval István. ..Žije dokonce i v paměti jejich nepřátel. Kdyby tomu tak nebylo, pane, jak byste se o tom byl doslechl?“
„Jsem svým způsobem učenec,“ odpověděl Borsos. ..Patří k mé práci dovídat se o takových podivných věcech. Jelgavané zapsali, co ti domorodci udělali, a někomu se to zdálo natolik zajímavé, že to přeložil do našeho jazyka, aby si to mohli lidé jako já přečíst. Pochybuji, že potomci těch mužů, jestli nějací ještě existují, mají sebemenší tušení o tom, co udělali. Chápete?“
„Chápu, pane,“ řekl István. „Když moji pra-pra-pravnuci zapomenou na činy Gyongyose v této válce, proč se ji vůbec obtěžujeme vést?“'
„Je to zapotřebí,“ řekl Borsos. Rozhlédl se kolem. „No, když jsme se konečně zbavili těch zatracených žebráků, kde je ten obchod, o kterém jste mi povídal?“
„Tady za rohem, pane.“ Obešli roh a István ukázal rukou: „To malé zelené stavení.“
Borsos přikývl. „Vidím.“ Vykročil k domu, otevřel dveře a zastavil se na prahu, čekaje na Istvána, až se k němu připojí. Když István zůstal na ulici, proutkař zvedl udiveně obočí. „Pojďte se mnou.“
„To je v pořádku, pane,“ řekl István. „Dostanete, pro co jste si přišel. Já počkám tady.“
„Máte málo peněz?“ zeptal se Borsos. „Nedělejte si s tím starosti. Tolik jste mi pomohl od té doby, kdy jsem sem připlul. Zaplatím za vás, jestli chcete.“
István se uklonil. „Je to od vás velice laskavé, pane,“ řekl a myslel to vážně - žádný obyčejný důstojník, ani seržant, by mu neučinil takovou velkorysou nabídku. „Ale jděte sám. Já nemám nikoho, komu bych to poslal. A kromě toho,“ -

odkašlal si - „v údolí, z něhož pocházím, by lidé měli řeči o takových městských novotách.“
Borsos pokrčil rameny. „B540 by méně krevní msty. Nevím, proč lidé v zapadlých údolích nedokážou pochopit něco, co chápou i Obudané.“ István jen pokrčil rameny. Stejně učinil i proutkař, který' dodal: „V pořádku, ať je po vašem.“ Vešel do obchodu. Malá stařena, belhající se okolo, požádala Istvána o peníze. Podíval se skrze ni, jako by neexistovala. Odkulhala ulicí. Nezlobila se. Ani nikdo jiný neuspěl tam, kde neuspěla ona.
Po chvíli Borsos vyšel s něčím, co vypadalo jako dlouhá, tenká klobása, pokrytá jemnou poddajnou kůží. „Usmlouval jsem dobrou cenu,“ řekl spokojeně. „Příští zásobovací lodí to pošlu své ženě. Raději ať Gergely používá tohle a myslí přitom na mě, než aby si našla jiného muže a nadělala tím spoustu potíží, což?“
„Cokoli vás potěší, pane,“ odpověděl István. Borsos se rozesmál. Stejně i István, když si uvědomil, co řekl. Ta hračka nebyla pro BorsosoA'o potěšení - jen pro jeho klid v duši.
Lilo jako z konve. Garivald počítal, že by měl být rád, že to není sníh. Annore byla určitě ráda. Teď, když byla mrazivá zima konečně pryč, vyhnala dobytek z domu. Když byla zvířata pryč, měla méně práce než předtím.
Garivald si přál, aby mohl říci totéž. Jakmile obleva dovolí, čekala ho orba a setba. S výjimkou sklizně pro něj bylo jaro nejrušnějším obdobím roku. A zanedlouho cesty vyschnou natolik, že po nich budou moci přijet inspektoři. Těšil se na ně stejně jako na přílet sarančat
Natáhl si své sešlapané vysoké kožené boty. „Kam jdeš?“ zeptala se Annore ostře.
„Ven, hodit nějaké zbytky prasatům,“ odpověděl. „Čím dřív založí na sádlo, tím dřív bude moci být zabíjačka. A kromě toho,“ - znal svoji ženu dobře - „nebudeš raději, když mě budeš mít na chvíli z očí?“
„To záleží na okolnostech,“ řekla Annore. „Když se opiješ tady, tak jdeš většinou klidně spát. Když se opiješ v taverně, zapleteš se do rvačky a pak přijdeš domů s tunikou od krve nebo potrhanou.“
„Řekl jsem něco o taverně?“ zeptal se Garivald. „Řekl jsem, že půjdu dát prasatům. Nic jiného jsem neříkal.“
Annore neodpověděla, ne slovy. Ale její pohled byl výmluvný. Zrudly mu uši. Jeho žena ho také znala dobře.

XI.

Když pak vyšel ven, měl pocit útěku. Dočvachtal se blátem k prasatům a dal jim plné vědro vodnice a podobných lahůdek. Prasata nebyla vybíravá. Kdyby jim naházel shnilé došky, pravděpodobně by byla také spokojená.
Postavil dřevěné vědro vedle dveří, uvažuje o tom, že se vrátí dovnitř, ale pak se rozhodl jinak. Tady venku si musel dělat starosti jen s deštěm a blátem: maličkostmi ve srovnání s ostrým jazykem své ženy.
Venku nebyl ani jediný muž, navzdory ošklivému počasí. „Když už jsem tady, mohu se trochu projít kolem a pozdravit se s chlapy,“ zabručel. „Efektivita.“ Zasmál se. Ve vesnici jako Zossen, kam inspektoři zavítali jen zřídka, se Unkerlanťané mohli oblíbenému slovu krále Swemmela smát - za předpokladu, že nikdo nevěděl, že to dělají.
Déšť bušil do jeho klobouku a vlněné kápě. Bláto se mu snažilo stáhnout boty z nohou. Bylo husté a lepkavé, ještě hlubší než na podzim. Každý krok vyžadoval úsilí.
Když první člověk, kterého Garivald spatřil oponou deště, byl starosta Waddo, přál si, aby byl vůbec nevycházel ze dveří. Waddo ho také spatřil, což znamenalo, že ho Garivald buďto bude muset ignorovat, což by bylo hrubé, nebo s ním bude muset promluvit, což nechtěl. Ale ať chtěl nebo nechtěl, musel to udělat. Waddo měl dlouhou paměť na to, když ho někdo přezíral.
„Přeji dobrý den, Garivalde,“ řekl starosta skoro tak Úlisně, jako kdyby mluvil s inspektorem.
„I já vám,“ řekl Garivald. Dělalo mu menší potíže mluvit vlídně, než očekával. Čím víc se blížil k Waddovi, tím snáze mohl vidět, jaké potíže dělá starostovi chůze v blátě. Od té doby, co si zlomil kotník, Waddo stále ještě chodil o holi. Ale při jarní oblevě mu hůl příliš nepomáhala. Místo aby mu poskytovala opora, bořila se hluboko do bláta.
„Ať je nadcházející rok štědrý k tobě a ke tvým,“ řekl Waddo. „Ať je tvá sklizeň bohatá.“
Abys držel hubu a nechal mě na pokoji, pomyslel si. Nahlas řekl: „Ať totéž platí o vás.“ Nemyslel své přání ani neupřímně, nebo ne zcela neupřímně. Všechno, co by postihlo Waddovu sklizeň - obilná sněť, kobylky, déšť v nesprávnou dobu - by s největší pravděpodobností postihlo sklizeň všech, včetně jeho vlastní.
Waddo sklonil hlavu, což způsobilo, že mu voda na okamžik stékala po přední obrubě klobouku místo po zadní. „Ty jsi byl vždycky vybraně mluvící člověk, Garivalde,“ řekl.
Jenom proto, že nevíš, co říkám za tvými zády. Ale Garivald byl vždycky opatrný na to, komu takové věci říkal. Někteří lidé ve vesnici byli právě tak Waddovými inspektory jako muži v šedých tunikách Swemmelovými. Ale Garivald měl štěstí, protože ho nikdo doposud nezradil. „Děkuji vám,“ řekl starostovi, usiluje se mu vyrovnat v jeho pokrytectví. Podařilo se mu to, protože pod širokým okrajem svého klobouku Waddo zazářil. „Skutečně,“ řekl, „je to díky lidem jako jsi ty, že se Zossen dostane dál.“
„Eh?“ Garivald předstíral zdvořilý zájem, aby skryl náhlé znepokojení, které pocítil. Jemu se vesnice líbila tam, kde byla, a jaká byla.
Ale starosta opakoval: „Dostane se dál.“ Mrkl na Garivalda jedním okem. „Možná - jenom možná, chápeš - máme způsob, jak dostat konečně do Zossenu krystal. A jestli přineseme do Zossenu krystal, přineseme do Zossenu celý svět.“ Pod pláštěm nadšeně mávnul nikou, jako by chtěl říct, že to bude určitě báječná věc.
Garivald si to ani zdaleka nemyslel. Nebylo to ani tak dlouho, kdy s Annore dospěli k závěru, že Zossenu je lépe bez krystalu. Neviděl jediný důvod, proč by měl svůj názor změnit. Protože byl unkerlantský sedlák, stejný jako většina unkerlant-ských sedláků, zřídkakdy viděl důvod, aby změnil svůj názor. „Jak to?“ zeptal se, nedávaje najevo, co si myslí. .Nemáme tady v blízkosti žádné silové body. Nevede tudy ani žádná siločára.',,
„Skutečně, a není to škoda?“ řekl Waddo. „Kolik bychom toho mohli dokázat, kdyby tady působilo víc magie. A snad to půjde. Zanedlouho to možná opravdu půjde.“

„Jak?“ zeptal se Garivald znovu. „Nemůžete vymačkat vodu z kamene - protože tam žádná voda k vymačkám není. Ani nemůžete dostat kouzlo ze země, kde nejsou žádné silové body.“
„Nevím, jak se to dělá,',, odpověděl Waddo. „Nejsem žádný mág. Ale jestli to jde, nebude to krásné? Budeme vědět, co se přihodilo kdekoli ve světě, a nebudeme muset čekat, až přijde do Zossenu nějaký obchodník se zprávami.“
„To by možná nebylo tak špatné,“ řekl Garivald; říct starostovi otevřeně, že se mu ta myšlenka vůbec nelíbí, považoval za hloupost. Ale něco ze svých myšlenek přecejen projevil: „Samozřejmě, tady jsou to pořád novinky, ať se k nám dostanou kdykoli.“
„Ale to není dost dobré!“ zvolal Waddo. „Když přijdou do Zossenu obchodníci a sousedé, chci, abychom jim novinky mohli říct my. Nechci o ně vždycky žebrat, jako musela stará Faileuba žebrat o chleba, když její manžel a dcera zemřeli a druhá dcera utekla s dráteníkem.“
„Tak nebo tak, mně je to jedno,“ řekl Garivald. Vůbec mu to nebylo jedno, ale jeho naděje byly zcela protichůdné Wad-dovým. S pokrčením rameny, které shodilo spoustu kapek vody z ramen jeho pláště, Garivald pokračoval: „Nejsme v Cottbusu nebo na nějakém podobném místě.“
„Ale nebylo by pěkné, kdybychom byli?“ řekl starosta. .Zossen - Cottbus jihu! Nezní to hezky?“
Garivald udělal pár krůčků, aby se neutopil v blátě. Znovu pokrčil rameny, nůsto aby se rozkřikl na Wadda, že on nechce, aby jeho domovská vesnice byla něčím podobným jako Cottbus. To, že jediný krystal, i kdyby tady mohl fungovat, by nezměnil Zossen v kopii hlavního města Unkerlantu, nepřišlo na mysl ani jemu, ani starostovi.
Waddo také změnil pozici. Málem při tom upadl. Kdyby byl spadl do bláta, Garivald měl pokušení ho tam přidržet, dokud by sebou nepřestal házet. Kdyby se starosta utopil, Zossen by zůstal, jaký byl vždycky. Ke Garivaldově zklamání se však starosta udržel na nohou. „Uvidíme, co uvidíme, to je všechno,“ řekl Waddo. „Nic ještě není jisté.“ Mohl být starostou, ale v hloubi duše zůstával sedlákem.
„Jo, nic neni nikdy jisté,“ přisvědčil Garivald. Totéž by řekl kdokoli jiný ve vesnici. Totéž by řekl kdokoli jiný v Unkerlantu.
„Tak, tak,“ řekl Waddo.
Garivald se obrátil k odchodu, pak se ale otočil. „To už je potřetí, co se vás ptám a vy jste mi ještě neodpověděl: jak přimějeme krystal, aby tady fungoval, když tu není nikde nablízku silový bod nebo siločára?“
Waddo vypadal nešťastně. Garivald si pomyslel, že to je proto, že nemá žádnou odpověď, protože celý ten plán existoval jenom v jeho hlavě a nikde jinde. Ale zjistil, že se mýlil, protože Waddo řekl: „Silové body a siločáry nejsou jediný způsob, jak získat magickou energii, víš. Existuje jiný zdroj, jehož použití tady v Zossenu by bylo efektivnější.“
„Jasně, vsadím se, že jo,“ řekl Garivald se smíchem. „Dobrá, až si začnete psát seznam lidí, které obětujete, abyste zásobil krystal energií, můžete začít s mou tchyní.“ Znovu se zasmál. Když se to tak vezme, vycházel s matkou Annore docela dobře; její hlavní přednost byla, zeji neměl stále na krku.
Pak si všiml změny Waddova výrazu. Jeho vlastní výraz se také změnil - ve výraz hrůzy. Myslel si, že starosta žertuje. Byl si tím jistý. Jak moc toužil starosta po krystalu? Co udělá - a co udělají inspektoři krále Swemmela, a možná i Swemmelovi vojáci - aby sem krystal dostal?
„Síly nad námi,“ zašeptal Garivald a pomyslel si, že by měl utopit Wadda v blátě hned v tomto okamžiku.
Waddo zamával pod pláštěm rukama, jako by něco smetal pryč. i.Ne, ne. ne,“ řekl. „Ne, ne, ne. Nikdy bychom neobětovali někoho ze Zossenu, abychom nabili krystal. „To by lidi popudilo,“ - což bylo řečeno velice mírně - ,a bylo by to neefektivní. Ale v království je spousta zločinců, zvlášť ve městech, kde lidé vůbec nemají dobrou morálku. Komu by chyběli? A takhle by byli alespoň nějak užiteční, ne? To je efektivita.“
„Ano ... je to tak,“ řekl Garivald zdráhavě. Nevadila mu představa nešťastných cizinců s podříznutými krky - bezpochyby si to zasluhovali. Ale byl by raději, aby to bylo z lepšího důvodu než kvůli tomu, aby se do vesnice dostal ten zlořečený krystal.
Waddo řekl: „Už chápeš, proč jsem nechtěl mluvit rovnou o obětech a tak? Každý by chtěl odstranit každého drahého, nebo by si každý myslel, že každý druhý chce odstranit jeho. Věci se uklidní, když lidé uvidí, že jsou to jen špatná vejce zdaleka, která dostanou, co si zasluhují.“
„Nejspíš,“ řekl Garivald. Věděl, které lidi vZossenu by bylo třeba obětovat. Právě tady stál a hovořil s chlapíkem, kterého by chtěli obětovat všichni. Málem to řekl, jen aby viděl výraz Waddovy tváře. Ale starosta by si to zapamatoval. Kdyby se s krystalem něco stalo - Garivald nevěděl, jak by se to dalo zařídit, ale počítal, že za zkoušku by to stálo - nechtěl, aby Waddo pomyslel na něho jako na prvního. Když na to přišlo, nechtěl, aby na něj Waddo pomyslel vůbec.
Tealdo souhlasil s kapitánem Galafřonem, opožděnou náhradu kapitána Larbina jako velitele roty. Galafrone byl hubený veterán z Šestileté války, jeho vlasy, kníry i licousy byly spíš šedé než pískové. Byl také v algarvské armádě raritou - v jel-gavské nebo valmierské by to bylo nemožné - protože se na důstojníka vypracoval z prostého vojáka.
„Tohle je odveta, chlapci,“ řekl, když Tealdo a jeho kamarádi stáli v předních zákopech a čekali na signál trubky k akci. „Prokletí Kauniané nám ukradli naši zenu, když jsem byl tak asi ve vašem věku. Teď donutíme ty smradlavé pasák}' kurev, aby nám za to zaplatili. Je to zcela prosté.“
Byl by nemohl načasovat věci lépe, ani kdyby byl mágem první třídy. Sotva domluvil, začala na valmierské pozice před Tealdovou rotou dopadat vejce. Některá z nich vystřelovaly vrhače za frontou. Většina z nich však padala z nebe, zaplněného hejny draků.
Tu a tam podél linie fronty se valmierské vrhače pokoušely odpovídat, ale draci na ně soustředili svou pozornost. V tomto souboji měli Algarvané navrch.
Zavřeštěl}' trubky. Jejich melodie byla drsná, žádné hladké a lahodné tóny královské hymny. „Za mnou!“ vykřikl kapitán Galafrone. Byl první, který vyrazil ze zákopu. Jestli dělal stejné věci v bitvách Šestileté války, Tealdo nechápal,

jak to, že je ještě mezi živými.
„Za mnou!“ vykřikl seržant Panfilo. „Za krále Mezentia!“
„Mezentio!“ vykřikl Tealdo a neohrabaně se vyškrábal na předprseň z pytlů s pískem, aby vystavil své vzácné a nenahraditelné tělo paprskům a vejcím Valmieřanů. Byl by raději zůstal v okupační službě v Sibiu místo toho, aby ho dopravili zpátky do jihovýchodní Algarve, aby se připojil k útoku proti Valmie-ře. Ale mocní v Trapani rozhodli jinak, a tak byl tady.
„Jestli Mezentio tolik prahne po skalpu Valmieřanů, ať si s nimi bojuje sám!“ vykřikl Trasone. Ale stejně jako Tealdo se vrhl vpřed k zákopům, které vykopali plavovlasí lupiči v algarvské půdě.
Jeden nebo dva muži padli, zasaženi paprskem, ale jenom jeden nebo dva. Vrhače vajec a draci odvedli svoji práci dobře. S algarvskou pěchotou postupovali vpřed behemothové, přisou-vající k bitevní čáře další vrhače vajec a těžké paprskové zbraně. Další behemothové nesli kupředu zásoby a výstroj.
Tealdo se vrhl do předního valmierského zákopu. Dva plavovlasí muži v kalhotách odhodili své zbraně a zvedli ruce.
„Nebojovat!“ řekl jeden z nich špatnou algarvštinou.
„Pošlete zajatce dozadu!“ vykřikl někde nablízku kapitán Galafrone. „Neztrácejte čas šacováním jejich kapes, jen je pošlete dozadu. Vpředu čeká spousta kořisti, mládenci - nepřijdeme zkrátka. Ale čím rychleji budeme teď postupovat, tím dřív vykopneme Kauniany z našeho království. Kupředu!“
Spíš neochotně upustil Tealdo od okradení Valmieřanů. Galafrone měl nepochybně pravdu, v čistě vojenském smyslu. Ale Tealdo přesto litoval, že peníze a šperk}' zajatců skončí v nikou chlapíků za frontou, kteří neudělali nic proto, aby si je zasloužili.
Ale protože se Galafrone už rozběhl, Tealdo neviděl jinou možnost, než udělat totéž. I jeho kamarádi starého kapitána následovali. Valmieřané se bránili, ale ne tak tvrdě, jak Tealdo očekával. Zdálo se, že nářez, který dostali od vrhačů vajec a od draků, spoustu z meh omráčil. Ostatní odhazovali své zbraně, jakmile jen spatřili algarvské vojáky.
„Naši zatracení šlechtici nás vedli do ztracené války,“ řekl hořce jeden ze zajatců. Jeho algarvština byla docela dobrá. V zajateckém táboře dostane mnoho pnležitostí si ji dále zdokonalit.
Pak se Tealdo vrhl za hromadu nějakých trosek, protože se zdálo, že Valmieřané v malé kamenné tvrzi se nehodlají tak lehce vzdát. Jejich paprsk)' spálily čerstvě rašící trávu. Tealdo se pokusil zasáhnout svým vlastním paprskem některou z jejich střílen. Podle toho, jak palbu opětovali, věděl, že se mu to nepodařilo.
Galaíirone a jeho krystalopravec se krčili v podobném úkrytu o pár sáhů dál. Kapitán Tealdo se podíval do mapy a pak něco vykřikl - Tealdo nerozuměl co - na muže s krystalem. Chlapík začal něco naléhavě říkat do svého kouzelného zařízení; Tealdo opět nezachytil slova.
Sotva o minutu později se pár draků s vejci upevněnými pod břichy vrhl střemhlav na valmierský opěrný bod. Když je pozoroval, měl Tealdo dojem, že se jejich letci chtějí vrhnout přímo na pevnůstku. Ale uvolnili svá vejce téměř ve výši korun stromů, takže nemohli minout. Při jejich výbuchu se země pod Tealdem otřásla. Valmieřané v malé kamenné pevnůstce náhle přestali střílet.
Galafrone vyskočil. „Jdeme, hněte sebou!“ vykřikl. „Ti bastardi nás už nebudou obtěžovat.',
Vtom měl pravdu. Tealdo proběhl kolem trosek pevnůstky. Ve vzduchu se stále vznášel ostrý zápach právě vybuchlých vajec; vždycky mu něčím připomínal bouřku. Do toho se mísily další pachy: spáleného masa a krve.
Před postupujícími pěšák}' uviděl velkou skupinu behemo-tliů. Stejně jako draci, byli i oni a jejich posádky zaměstnáni ničením míst, na kterých kladli Valmieřané nejsilnější odpor. Když se po nějaké době Tealdo a jeho druhové k takovým místům dostaly, už na ně většinou nezbyla žádná práce.
Na sklonku dne byl Tealdo tak unaven)', jako ještě nikdy v životě. On i jeho kamarádi také došli dál, než by byli považovali za možné. A polní kuchyně s nimi kupodivu udržely tempo. Dušené maso se zeleninou, kterým mu kuchař s dračím tetováním na předloktí naplnil jeho cínovou misku, by sice nepřivedlo do nějakého extáze gurmána v Trapani, ale bylo to po čertech lepší, než by si byli dokázali uklohnit sami.
Galafrone jedl jako vlk. Vypadal omámeně. „Nemohu uvěřit, jak rychle jsme postupovali,'„ řekl s plnými ústy. Říkal to už předtím. „Za Šestileté války jsme nikdy tak rychle nepostupovali, ani při posledním útoku na Priekule. Síly nad námi, vždyť jsme už dostali zpátky polovinu toho, co nám blonďáci doposud sebrali.“
Trasone zívaje řekl: „Nezdá se, že by byli moc žhaví do boje, když útočíme my na ně a ne oni na nás.“
Tealdo přikývl. „Myslím si totéž. Jeden z nich mi řekl, že z této války viní své šlechtice.“
„Doufám, že takhle smýšlejí všichni,“ prohlásil Galafrone. „Posledně bojovali jako šílenci, na to můžete vsadit svou prdel. Jestli do toho teď nejdou srdcem, tím líp pro nás.“
Diskuse kolem ohně by ještě pokračovala, kdyby nebyli tak unavení. Tealdo se zabalil do přikrývky a usnul jako mrtvola. Cítil se jako mrtvola, i když s ním před úsvitem příštího rána zatřásl seržant Panfilo, aby ho probudil. Panfilo vypadal odporně odpočinutě a ve formě. „Tak jdeme,“ řekl. „Za moc sice nestojíte, ale budeme vás potřebovat. Druhé kolo začíná.“
„Když za moc nestojím, proč mě nenecháte tady a nejdete sám?1' Ale to už Tealdo vstával. Ucítil vůni chleba, pekoucího se v troubách polních kuchyní. Pomyslel si, že ve vzduchu cítí i vítězství.
A pak, když spláchl chléb několika doušky drsného červeného vína, vyrazil znovu na východ. A opět za něho většinu práce už odvedli behemothové. Opět se algarvští draci vrhali střemhlav na Kauniany, kteří ještě pokračovali v boji, když prošli behemothové. Pár vajec je obvykle stačilo umlčet. A opět se zdálo, že většina Valmieřanů nemá mnoho chuti bojovat. Vzdávali se mnohem ochotněji než Sibiané.
„Siby jsme dostali překvapením, ale bojovali tvrdě, dokud mohli;' řekl Tealdo Trasonemu, když odeslali do týlu další skupinu zajatců. „Myslel jsem, že tihle čubčí synové budou připravení a budou na nás čekat.“
„Stěžuješ si na to?“ zeptal se jeho přítel.

„Když o tom teď mluvíš, tak ne," odpověděl Tealdo. Oba vojáci se zasmáli a pokračovali po cestě vedoucí k východu. Tealdo se snažil zdržovat se pokud možno v blízkosti kapitána Galafroneho a krystalopravce. Nebylo to tak snadné; veterán nasadil tempo, se kterým Tealdo stěží udržoval krok. Ale chtěl být mezi prvními, kteří se dovědí, když se přihodí něco zajímavého: v tom byl typický Algarvan. A někdy v polovině odpoledne se mu jeho zvědavost a vytrvalost vyplatily. Krys-taJopravec chvíli naslouchal svému kouzelnému aparátu, a pak něco řekl Galafronemu.
Když ho vyslechl, kapitán radostně vykřikl. „Co se děje, pane?" zeptal se Tealdo.
„Hrabství Rivaroli povstalo za valmierskými liniemi! To jsem zvědav, jak teď budou přes ně tihle zatracení Kauniané posílat vojáky nebo zásoby!"
„Síly nad námi," řekl Tealdo. Pak také radostně vykřikl. „To má Valmiera z toho, že nám po Šestileté válce sebrala hrabství plné dobrých Algarvanů."
„Ano, tohle má Valmiera z toho," souhlasil Galafrone. „A my jsme ti chlapi, kteří to nandají králi Gainibovi a jeho bezcenným šlechticům v jejich zdobených kalhotách." Tealdo měl podezření, že Galafrone příliš nenuluje ani šlechtu vlastního království. Galafrone to nemohl říct nahlas, tak dával průchod svému hněvu na šlechtu jinou cestou.
Nebyl jediný. Tealdo řekl: „Když jsme mluvili se zajatci, kteří uměli trochu algarvsky, zjistili jsme, že ani většina z nich nechce bojovat za své šlechtice."
Galafrone přikývl a obrátil se na vojáka s krystalem. „Pošlete to plukovníku Ombrunovi, a také na velitelství armády. Už to pravděpodobně slyšeli, ale pošlete to pro případ, že ne. Možná nám to pomůže najít cestu, jak se zbavit více Kaunianů bez bóje."
„Rozkaz, kapitáne," řekl krystalopravec. Jakmile zpráva odešla, Galafrone dal mávnutím ruky povel k dalšímu pochodu.
Na konci dne už byla rota v hrabství Rivaroli. Tealdo bez potíží poznal, kdy překročili hranice. Valmierština pojednou vystřídala algarvštinu na silničních ukazatelích - ustupující nepřítel některé z nich zničil, ale ne všechny - a na štítech nad obchody v prvním městečku, kterým rota prošla. Lidé zde byli stále Algarvané, i když se jejich jména psala po valmierském způsobu. Tealda napadlo, jak by vypadalo jeho jméno, kdyby tady byl vyrostl. Nějak jako Tealtu, pomyslel si.
Většina obj^atel vítala algarvské vojáky vínem, koláči a radostným voláním. Ženy je zdravily objetími a polibky. Byly by jim poskytly i víc, stejně jako kd} 7ž se Tealdo zúčastnil znovupřipojení vévodství Bari kAlgarve, ale Galafrone vykřikl: „Zůstaňte v řadách a nezastavujte se, k čertu s vámi se všemi! Jak se tohle tažení vyvíjí, budete mít zanedlouho spoustu příležitostí omočit si knot. Čím tvrději teď budeme na Kauniany tlačit, tím dřív to bude.',,
Tealdo uviděl muže a ženu, vyhlížející výkladem obchodu. To nebyli Algarvané - se svými vlasy žlutými jako máslo. Po podepsání Tortuské smlouvy přišlo do hrabství mnoho Valmie-řanů. Tealda napadlo, co si asi myslí, když se dívají na algarvské vojáky pochodující kolem. „Nic dobrého," zamumlal, „nebo se moc mýlím."
„Nezastavujte se!" vykřikl znovu Galafrone. Když vyšli opět do otevřeného terénu, jeho vojáci se rozptýlili do bojové linie. Možná se Valmieřané budou schopni postavit někde na odpor. Ale zatím to neudělali.

XII.

Skarnu se cítil jako muž, který se pokouší bránit poté, kdy dostal ránu obuškem do hlavy. Podle všeho, co mladý kapitán viděl, celá valmierská armáda byla jako muž, pokoušející se bránit poté, co dostal obuškem přes hlavu. Samozřejmě, neviděl dál než k hranicím svého vlastního malého výseku války, ale to, co viděl, nevypadalo dobře.
Jeho muži se právě vraceli z odpočinku za frontovou linií, když algarvský úder dopadl. Kdyby byli došli až na frontu, nepochybně by - pokud by někteří zůstali naživu - nyní byli v al-garvském zajateckém táboře. Jak se situace vyvinula, byli uchváceni překotným valmierským ústupem, bojovali, když museli, a putovali většinou v noci, aby lépe proklouzli mezi zvědy zrzounů. Algarvané neměli všude přesilu. Ale kde ji měli, tam udeřili velkou silou. Pěšáci po chvíli propadli panice z útočících behemothů a vajec, pršících na né z oblohy.
Ke Skarnuovi přistoupil seržant Raunu s mrzutým výrazem ve tváři. „Pane, další tři nejspíš zdrhli, protože tady nejsou." Vytahujíc z kapsy našité na tunice mapu, Skarnu zamyšleně řekl: „To by mě zajímalo, kde to tady přesně je." Měl určitou představu - někde mezi linií jejich nejzazšího postupu a hranicí mezi Valmierou a Algarve - ale nedokázal to říct ani s přesností na pět mil. Jediné, co zbývalo, bylo ustupovat dál a dál. „Dříve nebo později narazíme na nějakou vesnici," řekl Raunu. „Pak to budeme vědět." Veterán zaváhal, pak pokračoval: ‚Podle toho, co jsem slyšel, pane, je dezerce v ostatních rotách našeho pluku mnohem větší než u nás."
„Slyšel od koho?" zeptal se Skarnu. Pokud věděl on, pro jeho nadřízené jeho rota jako by přestala existovat. Nedostal žádné rozkazy už pár dní.
„Od lidí, na které jsem narazil v lesích," řekl Raunu a pokrčil rameny. Znovu zaváhal. „Naši muži vědí, že jste v tom byl s nimi, pane. To znamená, že není tak pravděpodobné, že se pokusí zdrhnout na vlastni pěst nebo si prostě sednou na zadek a počkají, až je zrzouni zajmou."
„Od lidí v lesích, eh?" řekl Skarnu. Jeho seržant znovu pokrčil rameny a přikývl. Skarnu se naučil poznat, kdy nemá na Raunua tlačit. Tohle vypadalo jako jeden z těch případů. Místo toho se zeptal na něco jiného: „Je to opravdu tak špatné?"
„Ano, pane, je," odpověděl Raunu bezvýrazně. „Ty roty, ty pluky, kde šlechtici neunesli své povinnosti, se rozpadávají na kusy, pane." Znovu zaváhal, tentokrát déle než předtím, a pak dodal: „Spousta rot, spousta pluků, pane."
„Ať jsou prokleti vojáci, kteří nebrání Své království!" vybuchl Skarnu. Raunu stál mlčky. Skarnu chvíli přemýšlel, než učinil svůj vlastní dodatek: „A ať jsou prokleti důstojníci, kteří jim neposkytli lepší důvod, aby bránili království."
„Ah." zabručel Raunu - nebo to byl jen hlasitější výdech? „Pane, odpusťte, že to říkám, ale to je proto, že vy jste typ

kapitána, ke kterému mnoho vojáků přilnulo.“
„Moc platné jim to nebylo,“ řekl Skarnu hořce. Pak vzdychl. „Můžeme dělat jen to, co dokážeme. Pojďme.“
„Rozkaz, pane,“ řekl Raunu. „Mohlo to být horší, pane. Alespoň ustupujeme krajinou, která je prázdná - až na algarv-ské voják}', samozřejmě. Dole v Rivaroli by po nás šli nejen nepřátelé, ale i místní povstalci.“
„Ano.“ Skarnu znovu vzdychl. „Ať je proklet i král Mezen-tio za to, že tam dole proti nám rozdmýchal tu rebelii. Ukazuje se. že jedna generace nestačí, aby Algarvané změnili své pruhy.“
Pustil se lesem, kráčeje tak tiše, jak dokázal. Věděl, že algarvští behemothové se už dostali před jeho rotu. Věděl také, že pěchota zrzounů nemůže být daleko za ním. Stále udržoval zvědy vpředu a po všech stranách hlavního útvaru. Žádný z nich nehlásil nic podezřelého. Přesto si přál, aby měl oči i vzadu.
Asi po hodině se vrátil muž z předsunuté hlídky a hlásil, že lesy končí a za několika neobdělanými poli a vinicemi leží vesnice. „Nějaké známky přítomnosti vojáků?“ zeptal se Skarnu.
„Myslíte zrzounů, pane?' zeptal se zvěd, a Skarnu přikývl. Voják řekl: „Ne, pane. Ale zahlédl jsem na ulici pár mužů v kalhotách.“
„Tak?“ Skarnu chvíli přemýšlel. „Dobrá. Podíváme se na to.“
„Ano, to je rozumné, pane,“ řekl Raunu. Skarnu by se b3rl bez seržantova souhlasu obešel, ale byl rád, že ho má.
Rota opatrně vyšla z lesa a zamířila k vesnici. Skarnu měl pocit, že na vesnici postupují, ale dá se vůbec postupovat na ústupu? To byla oblast válečné vědy s níž se ještě neseznámil.
V ulicích vesnice se skutečně pohybovali vojáci v kalhotách. Jeden z nich vykřikl, když spatřil Skarnuovy muže. Vojáci ve vesnici se v okamžení vrhli do úkrytů. „Buďte připraveni na všechno,“ zavolal Skarnu na své vlastní muže. „Mohou to být Algarvané v našich šatech, kteří se nás pokoušejí chytit do pasti.“
Zdálo se, že vojáci ve vesnicí mají stejné obavy, pokud se týkalo Skarnuovy roty. Bylo zapotřebí delšího volání a pokřikování sem a tam, než vyšlo najevo, že všichni jsou Valmie-řané. „Silám nad námi budiž chvála, že jste tady,“ řekl mladý poručík, který vyšel pozdravit Skarnua.
Skarnu vytáhl svou mapu. „Kde to jsme?“ zeptal se.
„Tohle ubohé hnízdo se jmenuje Stornarella, pane,“ odpověděl poručík. Když je Skarnu objevil na mapě, tiše hvízdl; Algarvané ho zahnali ještě dále na východ, než si myslel. Poručík pokračoval: „Teď budeme mit alespoň patřičnou stráž pro vévodu Marstalu.“
„Cože?“' Skarnu vytřeštil oči. „Pro velitele armády? Tady?“'
„Ano, pane.“ Poručík přikývl. „Ustupovali jsme po prvním algarvském úderu, když naši kolonu napadli jejich dračí letci. Nemyslím, že věděli, že je v ní i Jeho milost vévoda. Byli jsme prostě Valmieřané na silnici, a tak na nás shazovali vejce. Zabili jednorožce Jeho milosti. Zlomil si nohu, když se na něho zvíře svalilo, tak jsme ho dopravili do prvního úkrytu, který byl po ruce.“
„Stále má velení?“ zeptal se Skarnu.
„Asi tak, jako kdokoli,“ řekl poručík unaveně, což znamenalo, že armáda je na tom špatně. „Nemysleli jsme si, že nám zrzouni dokážou udělat to, co udělali loni na podzim Forthwe-gu. Možná jsme se mýlili.“
Možná jsme se mýlili. Taková bezkrevná věta, a tolik krve, skrývající se za jejími slovy. Skarnu řekl: „Algarve nás za Šestileté války neporazilo. Očekávám, že dokážeme zrzouny zastavit i tentokrát.“
„Doufám,“ řekl poručík.
Rozdíl mezi doufám a očekávám mluvil za celé svazky knih. Skarnu je raději nečetl. Obrátil se na Raunua. „Seržante, nechte muže vytvořit obranný perimetr okolo vesnice. Budeme ji bránit, a pokud bude třeba, proklestíme si cestu dál na východ.“
„Rozkaz, pane,“ řekl Raunu a začal vydávat rozkazy.
„Když půjdete se mnou, pane, vévoda Marstalu by si rád vyslechl vaše hlášení,“ řekl poručík. Skarnu nevěděl nic, co by stálo za to, ale doprovodil mladšího důstojníka do Stornarelly.
Zblízka vesnice nesla známky kvapného útěku. V oknech zůstaly jen střepy skla. Poručík vedl Skarnua do největšího, nejvýstavnějšího domu ve vsi. Skarnu nic menšího neočekával. Nebyl by si nikdy pomyslel, že když se jeho očekávaní potvrdí, bude z toho tak smutný.
Když ho poručík zavedl dovnitř, Marstalu ležel na pohovce s dlaliou na noze a vydával krystalopravci rozkazy k dalšímu předám. „Řekněte jim, ať se drží, jak dlouho to půjde, k čertu, a ať přejdou do protiútoku, když uvidí sebemenší naději na úspěch. Musíme se pokusit obnovit frontu.“ Vzhlédl. „Ah, mar-kýz Skarnu! Jsem rád, že vás zase vidím.“ Na prchavý okamžik se zdálo, zeje ve své přijímací místnosti v Klajpedě a ne ve špinavé vesnici v salónu s oprýskanou omítkou a nakřivo visícími obrazy.
Pak se dojem rozplynul. I Marstalu vypadal sešle. Skarnuovi vždycky připomínal laskavého dědečka. Nyní mu připomínal laskavého dědečka, jehož dlouholetá žena právě zemřela: Marstalu byl náhle malý stařeček, unášený světem, kterému nerozuměl, ani si rozumět nepřál.
„Očekávám vaše rozkazy, Vaše milosti!“ řekl Skarnu, pokoušeje se vlít trochu ducha do muže, který velel nejenom jemu, ale celé valmierské armádě, snažící se odolat útoku Algar-ve.
K ničemu to nebylo. Mohl to vědět, ještě než Marstalu promluvil. „Vaše slova jsou hodna šlechtice,“ řekl vévoda se smutným úsměvem. „Ale k čemu je ušlechtilost za nynějších časů? Prostí lidé se vyhýbají svým povinnostem, stejně jako většina našich tak zvaných šlechticů. Jsme poraženi, Skarnu, poraženi. Všechno, co zbývá, je zjistit, jak těžce jsme poraženi.“ „Určitě se dokážeme ještě vzchopit,“ řekl Skarnu. „Možná na jihu - za Sorettem,“ řekl Marstalu. „Možná to našim vojákům vrátí morálku, když budou bránit skutečné Val-mieřany. Musíme vytvořit frontu tady ve středu. Jak a kde to dokážeme udělat, tím si nejsem jist. Na severu, připouštím, situace nevypadá tak špatně. Husté lesy a obtížný terén zabrání Algarvanům v postupu.“

„Pak bychom se měli na jihu stáhnout za Soretto a použít voják}', které tím ušetříme, tady ve středu,“' řekl Skarnu.
„Co myslíte, že jsem se snažil udělat?“ projevil Marstalu poprvé špetku temperamentu., Ale síly nad námi, není to lehké. Ti prokletí lidé z Rivaroli tam zahájili proti našim vojákům partyzánskou válku, a algarvské brigády behemothů rozdrtily všechno, co jsme proti nim postavili, a zahnaly naše rozbité formace daleko za to, co mělo být novou linií fronty.“
„My nemáme žádné vlastní behemothy, Vaše milosti?“ zeptal se Skarnu. Na ústupu viděl hrstku mrtvých valmierských zvířat, ale žádné z nich v akci.
„Ano, rozdělené podél front)' na podpora pěchot)',“ odpověděl vévoda z Klajpedy. „Tak je používali rozumní lidé od té dob}', co se používají ve válečnictví.“
Skarnu chtěl poukázat na to, že se zdá, že algarvský způsob funguje lépe a tudíž je rozumnější, když se na ulici ozvaly výkřik}'. Mladý poručík vyběhl ven. Když se za okamžik vrátil. tvář mu ozařoval úsměv. „Vaše milosti!“ zvolal. „Mají vůz, aby vás odvezli do týlu.“
„Oh, velmi dobře.“ Marstalu ukázal na svou nohu v dlaze, pak na Skarnua. „Můj pane markýzu budete tak laskav a pomůžete mému pobočníkovi dostat mě do řečeného vozu?“
Společně dovedli vévodu kvozu a pomohli mu dovnitř. Pak poručík strčil hlavu do vozu, krátce promluvil s vévodou a obrátil se ke Skarnuovi. „Vy a vaše rota máte pokračovat v rozhodné obraně, jako předtím.“
„Rozkaz,“ řekl Skamu dutým hlasem. Poručík nasedl na jednorožce. Vůz se rozjel. Vévodův doprovod odjel s ním. Za sebou nechali Skarnua a jeho vojáky, aby zachránili, co mohou.
Hrabě Sabrino shlížel ze hřbetu svého draka. Husté lesy částečně skrývaly záludnosti terénu, ale všechno ukrýt nemohly. Po generace byli generálové na obou stranách přesvědčeni, že tato vysočina v severní části hranice mezi Algarve a Val-mierou je příliš neschůdná pro jakékoli velké operace. Vojáci krále Mezentia nyní chtěli dokázat, že se tyto generace generálů mýlily.
Kdyby Sabrino stočil svého draka tak, aby se mohl podívat dále na západ, byl by uviděl velké kolony mužů a behemothů. táhnoucí se dozadu do Algarve. Neobtěžoval se s tím; věděl, že tam jsou. Jeho úkol, a úkol celého jeho křídla, byl dvojí: nedovolit valmierským dračím letcům, aby tyto kolony zpozorovali, jak se rozvíjely, a podporovat je, až vyjdou do otevřené krajiny na východ od vysočiny.
Doposud neviděl mnoho valmierských draků. Možná Val-mieřané používali všechny, které měli, na jihu, proti algarv-skému útoku a proti vzbouřencům v hrabství Rivaroli. Možná jich neměli dost, aby pokryli celou hranici s Algarve. Možná platilo obojí. Sabrino doufal, že ano. Jestli ano, Valmiera brzy zažije nepříjemné překvapení.
„Vlastně,“ vydechl Sabrino, „myslím, že ti prokletí Kauni-ané možná zažívají nepříjemné překvapení právě teď.“
Poplácal draka po šupinaté šíji.
Hluboko pod ním se zalesněná vrchovina postupně měnila v plošší zemědělskou krajinu, jaká tvořila většinu západní Val-miery. A nyní také spatřil, jak se z lesů vynořují čela kolon, jejichž konce se táhly až do Algarve. Behemothové dusali přes čerstvě osetá pole, zanechávajíce za sebou cestičky, dobře viditelné ze vzduchu.
Sabrino zatleskal. „Žluťásci poznají, že naletěli!“ Osádky behemothů začaly vrhat vejce na první vesnice, kterých dosáhly a začaly ostřelovat jejich budovy paprsky z těžkých zbraní, které velká zvířata nesla. Dřevěné domky a dílny vzplanuly. Zvedla se hustá oblaka kouře. Sabrino souhlasně přikývl; Valmieřané si možná nemysleli, že Mezentiovi muži budou schopní provést velký útok neschůdným terénem ležícím mezi oběma královstvími, ale jistě tady někde budou mít posad-ky.
A také měli. Jeden behemoth se zhroutil, drtě pod sebou některé z mužů, kteří na něm jeli. Zbytek zemřel, když valmier-ský paprsek pronikl kovovou a magickou skořápkou jednoho z vajec, které zvíře neslo. Když vejce explodovalo, uvolnila se veškerá kouzelná energie uložená v ostatních vejcích a v těžké zbrani. Výsledný záblesk světla přinutil Sabrina na okamžik zavřít oči. Když je zase otevřel, pouze kráter uprostřed pole označoval místo, kde byl behemoth a jeho posádka.
Ale většina ostatních a jízdní pěšáci, kteří je doprovázeli, stále postupovali. Dragouni vnikli do vesnice. Zanedlouho se vynořili na druhém konci a připojili se znovu k běhemothům, kteří mezitím obklíčili zastavěný prostor. Dragouni znovu nasedli na své koně, aby mohli opět rychle postupovat kupředu. Když byla zdolána první slabá překážka, postup se valil vpřed jako příbojová vlna.
Stejně jako příboj, zanechávala za sebou odpadky a smetí a ještě víc jich hnala před sebou. Ne všechny skvrnky dole se pohybovaly s vojenskou disciplínou a přesností. Některé z nich představovali sedláci a měšťané, prchající před vojáky krále Mezentia jako kdysi museli dávní Kauniané prchat před divokými algarvskými nájezdníky - a jako prchali Algarvané, když valmierské oddíly vtrhly do východního Algarve.
Sabrino měl pokušení nařídit svému křídlu snést se dolů na valmierské uprchlíky a napadnout je dračím ohněm. Méně zkušený důstojník by to byl udělal, a pak by na to doplatil. Sabrino věděl, že Valmieřané nakonec zjistí, že si dělali větší starosti s jedním útokem, zatímco druhý byl důležitější. Pak vrhnou všechny dostupné muže a behemothy a draky na sever, aby se pokusili ucpat průlom. Nechtěl, aby tito draci zaútočili na jeho letce s výhodou výšky.
V každém případě jiní, nízko letící algarvští draci začali shazovat vejce na silnice a na Valmieřany, ucpávající je. Sabrino přikývl. Bylo moudré, že odolal pokušení. Velitelé počítali se vším.
První valnúerští draci přiletěli z jihovýchodu za necelou hodinu a půl. Sabrino opět přikývl. Nějaký varmierský voják v jednom z těch malých městeček měl u sebe krystal a varoval své kamarády, než zahynul nebo se dal na útěk. Blonďáci zareagovali dost rychle.
Ale poslali chlapce, aby vykonal práci dospělého muže. Nedokázali dostat do vzduchu víc než peruť draků: spíš průzkumnou jednotku než takovou, která by se mohla pustit do tvrdého bóje. Sabrino se pobaveně zasmál, když dal svému křídlu signál k útoku. Zdálo se, že i jeho drak zasyčel dychtivým očekáváním. Věděl, že to je jen produkt jeho představivosti; drakům stačil jejich mozek právě tak na to, aby si uvědomovali, že žijí v přítomné chvíli, a nedokázali nic

očekávat.
Když si Valmieřané uvědomili, kolik algarvských draků proti nim stojí, někteří z nich uprchli stejnou cestou, jako přiletěli. Ostatní si zakrátko přáli, aby to byli také učinili. Sabrino a jeho muži sestřelili některé z nepřátelských dračích letců paprskem ze hřbetu jejich draků. Ostatní Valmieřané zahynuli v bojích draka proti drakovi, ke kterým vždycky dojde navzdory veškerému úsilí letců. Několik jeho mužů také zahynulo, což ho přinutilo zaklít.
Později toho odpoledne algarvské pozemní síly narazily na první obránce, kteří nebyli vyvedeni z konceptu, když je zpozorovali. Valmieřané se drželi v malém městečku a odmítali se vzdát. Sabrino se zasmál, když pozoroval, jak behemothové a jízdní pěchota valmierský opěrný bod prostě obešli. Jestli se nepřítel rozhodne vyjít ze města a bojovat, dobrá. Když ne, opěrný bod jim tak jako tak padne do nikou. Obránci i měšťané brzy vyhladoví.
Pokud šlo všechno podle plánu, měly pozemní jednotky obsadit dračí farmu na této straně vysočiny, aby se křídlo nemuselo vracet zpátky do Algarve. Brzy se ukáže, jestli šlo všechno tak, jak bylo naplánováno. Jeho drak se teď více vznášel a méně mával křídly; začínala se na něm projevovat únava.
Sabrino začal kroužit v rozšiřující se spirále, stále si dávaje pozor na nepřátelské válečné draky, ale také vyhlíželo dolů, kde je slibovaná dračí farma. Když ji objevil, navedl draka na přistání. Ošetřovatelé zvíře připoutali ke kůlu. Za Sabrinem přistál i zbytek jeho letců.
„J3udeme potřebovat nějaká zvířata ve vzduchu,"' řekl Sabrino ustaraně jednomu z ošetřovatelů. „Někteří z mých letců by měli mít zvířata dost svěží, aby mohli zpátky nahoru." Napadlo ho, jestli je to pravda; jeho vlastní drak byl tak unavený, I že byl skoro poslušný -jistá známka vyčerpanosti.
„S tím si nedělejte starosti, pane/' Chlapík v koženém ochranném oděvu ukázal k obloze. Od západu právě přilétali další algarvští draci, aby zaujali místo unaveného křídla. Ošetřovatel se zašklebil. „Zatím jde všechno přesně tak. jak má."
„Že?" zabručel Sabrino. Za Šestileté války nešlo nic tak, jak mělo - ani u Algarvanů, ani u jejich nepřátel. Tloukli do sebe hlavami jako berani, dokud jeden z nich konečně nepadl. Ale algarvská armáda si nyní vypracovala svůj vlastní postup a úspěšně ho použila ve Forthwegu, a zdálo se, že i tady ve Val-míeře všechno vychází přesně tak, jako to generálové naplánovali na svých mapách. Sabrino byl zvědav, jak dlouho to potrvá. Pokud to potrvá, on - a Algarve - z toho budou nút užitek. Další ošetřovatel přitlačil káru plnou kusů masa, hustě obalených v červeno-oranžovém prášku: zemní rumělce,11 aby dodala drakům rtuť, kterou potřebovali. Spolu s masem vezl ošetřovatel i pár kusů žluté síry. Sabrinův drak natáhl svůj dlouhý šupinatý krk a začal žrát. Letec přikývl; nic jiného nečekal. Drak, který nechtěl žrát, nebyl pouze vyčerpaný - ten měl smrt na jazyku. zemní rumělka - sirník rtuti (Pozn. překl.)
Sabrino se najedl také. Zásoby pro muže dorazily společně se zásobami pro jejich zvířata, což opět dokazovalo, že všechno jde podle plánu. Popíjeje silné červené víno a žvýkaje rohlík plněný šunkou a melounem, Sabrino řekl: „Myslím, že žluťásci ještě nevědí, co na ně dopadlo."
„Tak na to, abyste měl pravdu, pane." Kapitán Domiziano pozvedl svůj cínový polní šálek v náznaku přípitku. „Dole na jihu jsme je kopli do břicha, až se předklonili. Teď je obejdeme, dostaneme se za ně a vrazíme jim to rovnou do zadku."
„Vy jste vulgární chlap, Domiziano," řekl Sabrino, „nic než vulgární chlap."
„Děkuji, pane," řekl velitel perutě. Oba muži se zasmáli. Když tak seděli na nepřátelské půdě a popíjeli víno, život vypadal docela dobře.
Příštího rána vypadal dokonce ještě lépe. Draci byli odpočinutí a hýřili silou. Když se Sabrino za předjitřního šera vyšplhal na hřbet svého draka, zvíře bylo tak pitomé, špatně naložené a ochotné bojovat s kýmkoli - snad s výjimkou jeho samotného -jako vždycky.
Před východem slunce zvedl své křídlo dračích letců do vzduchu. Zamířili na jihovýchod, směrem odkud přicházel nový den. Sabrino sledoval jasnící se oblohu před sebou. Nepřátelští draci by se jasně rýsovali proti světlejšímu pozadí a byli by snadno zjistitelní na velkou vzdálenost. Ale žádné nezpozoroval.
Ani pozemní síly nečekaly na východ slunce. Tu a tam be-hemothové a rychle se pohybující jízdní pěchota, která je doprovázela, naráželi na překážky: valmierské pevnůstky (ačkoli těch nebylo mnoho, protože už pronikli daleko za hranice), města s posádkami, zarputile bojující roty nebo občas i pluky Valmieřanů.
Stejně jako to dělali předchozího dne, jak se to naučili dělat ve forthwegském tažení, Algarvané většinu překážek obcházeli. Kde museli bojovat, drtivou většinu práce odváděli behemo-thové. Zastavili se a používali své vrhače vajec a těžké paprskové zbraně v boji na vzdálenost, na kterou Valmieřané, vyzbrojení vesměs ručními zbraněmi, nedokázali účinně odpovídat.
Přesto místy Valmieřanó stále kladli odpor navzdory vše-mu, co algarvské pozemní síly dělaly. V takovém případě vyslali krystalopravci žádost o pomoc ze vzduchu. Pak se draci spouštěli střemhlav z oblohy a shazovali na nepřítele těžší vejce. Jen málokdy bylo zapotřebí, aby na stejný cíl museli shodit vejce dvakrát.
Algarvští draci také útočili na valmierské vrhače vajec, které ostřelovaly voják)' krále Mezentia. Postupně jich bylo čím dál víc, jak si kaunijské království pomalu - příliš pomalu - začínalo uvědomovat nebezpečí na severu. Ale algarvský postup pokračoval, zhruba souběžně s útočným klínem na jihu, který dosáhl Soretta, než se jižní klín stočí k severovýchodu a severní k jihovýchodu, a zamíří jako kopí přímo do srdce Valmiery.
Když to všechno sledoval shora, zaháněje valmierské draky, kteří se občas pokusili algarvský postup narušit, nabyl Sa-brino jistoty v tom, o čem byl přesvědčen už předešlého dne. ..Nemohou nás zastavit," řekl svému drakovi, a zvíře se s ním nepřelo.
Tealdo se zadíval na východ, přes řeku Soretto, na území, které patřilo Valmierskému království od nepaměti. Na protějším břehu shazovali na nepřítele vejce algarvští draci. Tealdo měl chuť radostně vykřiknout při každém záblesku uvolněné magické energie a při každém mračnu prachu, které se po něm zvedlo.
Seržant Panfilo přemýšlel o něčem jiném. „Čert vem všechny ty okalhotované svině za to, že poslaly všechny mosty dolů po vodě," zavrčel. „Kdyby to neudělaly, byli bychom teď už na půl cesty do Priekule."

„Vic než na půl cesty," řekl Tealdo. „Prošli jsme Rivaroli jako projímadlo. Žluťásci ještě pořád nechápou, co to na ně dopadlo."
Kolem běžel kapitán Galaířone, jako obvykle hýřící větší energií než jeho o polovinu mladší vojáci. Když uslyšel Tealda a Panfila, zastavil se, pohodil hlavou a zasmál se. „Síly nad námi, mládenci, vždyť jsme se k řece dostali teprve před pár hodinami. Tentokrát budeme na druhém břehu zítra. Pak potahneme na Priekule." Na okamžik se odmlčel, uvažuje o tom, co právě řekl. „Opravdu postupujeme, co? Za Šestileté války to takové nebylo, to mi věřte."
„Já jenom doufám, že nás ti bastardi, kteří útočí na severu, nepředběhnou u paláce krále Gainibu," řekl Tealdo.
Galafrone se znovu zasmál. „Ti bastardi, kteří útočí na severu, jsou vaši kamarádi. A nemohli by dělat to, co dělají, kdybychom my od nich neodpoutali pozornost Valmieřanů."
„To se mi nezdá fér, pane," řekl seržant Panfilo. „My odvádíme tolik práce, a oni shrábnou všechnu slávu. Ne, to se mi vůbec nezdá fér."
Mluvil jako rozmrzelý malý chlapec. Tealdo to chápal. Také se tak cítil, a připojil se: „To je pravda. Jaký má smysl bojovat, když se pak nemůžete ani pochlubit. Ti chlapi se budou mít čím chlubit, ale nám zbudou jen vzpomínky."
„No, každý, kdo by vás teď poslouchal, by hned poznal, že jste Algarvan, to je fakt," řekl Galafrone. „Ale já to vidím takhle: když porazíme Kauniany, bude spousta slávy pro celé zatracené království. Když jsme válku prohráli, tenkrát když jsem byl ve vašem věku, člověk se styděl vrátit domů. To vám povím. Ale když dostanete stužku Za dobytí Valmiery, žádná z těch hezkých holek doma se nebude starat o to, jestli jste byli v severní armádě nebo v jižní."
Panfilo ukázal k západu. „Támhle přivážejí vory, zdá se."
Vojáci začali z několika koňmi tažených vozů shazovat na zem cosi, co vypadalo jako veliké kožené lívance. Také shodili dolů nějaké pumpy. Galafrone poslal své vojáky vory nafouknout.
„Žádná pádla," poznamenal Tealdo. „To si jako myslí, že se dostaneme přes řeku, když budeme veslovat rukama?"
„Používej hlavu, ne hubu," doporučil mu Panfilo. Tealdo na něj vrhl ublížený pohled. Panfilo to ignoroval. Nikdy, co svět světem stál, seržant nereagoval na ublížený pohled.
O hodinu později se hubený chlapík s distinkcemi kapitána, šerpou nižšího šlechtice a šerpou mága, podíval na pracující vojáky a zavrtěl hlavou. „Tohle nepůjde," řekl rozčileně. „Ne, takhle to vůbec nepůjde. Musíte se přesunout asi míli proti proudu a vzít tyhle vory sebou."
„Proč?" zavrčel Galaířone. Možná si vydobyl kapitánskou hodnost, ale stále uvažoval jako prosti' voják, kterým byl tolik let. „Co je špatného na tom místě, kde jsme?"
Mág se ušklíbl jeho gramatice, a pak znovu, když si všiml, že Galafrone, ačkoli důstojník, nemá žádnou šlechtickou šerpu. Ale jeho odpověď byla nejen zdvořilá, ale i věcná: „Protože, milý kamaráde, tam leží nejbližší silová čára, vedoucí přes So-retto."
„Aha," řekl Galaířone, a Tealdovi se také rozsvítilo. Galafrone pokračoval: „Pak není divu, že nám nevydali pádla."
Zvýšil hlas. „Tak do toho chlapi. Nejvyšší čas se sbalit a vyrazit." Teď, když pochopil důvod mágova rozkazu, vyplnil ho bez nejmenších námitek.
Valmieřané věděli, že z hrabství Rivaroli vede do jejich království siločára. Vystřelovali vejce přes Soretto, aby zabránili Algarvanům soustřeďovat se v její blízkosti, dokud algarv-ští draci nevyřadili jejich vrhače z činnosti. Další draci zpracovávali východní břeh řek}', aby znemožnili Valmieřanům přijít s nějakým dalším překvapením.
Celý Ombnmův pluk se spolu s několika dalšími shromáždil v blízkosti siločáry. Stejně tak i několik rot těžce vyzbrojených behemothů. Tealdo se usmál, když je uviděl. Už viděl, jakou hrůzu a zmatek šíří mezi Valmieřany. Měl rád, když se nepřátelé už předem bojí.
Cekal se svými kamarády, dokud nepadla tma. Několik valmierských draků proniklo přes algarvské perutě, ale vejce, která svrhli, dopadla většinou daleko od shromážděných mužů krále Mezentia. A jakmile vejce dopadla, valmierští dračí letci uprchli zpátky na východ tak rychle, jak jejich zvířata stačila.
„Teď přeneseme válku na úženu nepřítele," prohlásil plukovník Ombruno bombasticky. „Teď se pomstíme za jejich vpád na naši půdu. Teď se pomstíme za jejich loupeže po Šestileté válce, teď se pomstíme za nemravné úklady, dík)' kterým v té válce zvítězili. Za krále Mezentia!"
Tealdo vykřikl spolu s ostatními: „Mezentio!" Stejně učinil i jeho přítel Trasone, který stál vedle něho, ale zvedl přitom jedno obočí. Tealdo měl také chuť zvednout jedno obočí. Měl větší zájem o to, aby přežil příštích pár dní, než o krále Mezentia. Měl dojem, že většina algarvských vojáků je podobného názoru. Většina valmierských vojáků se také pravděpodobně starala víc o to, aby přežili příští dny, než o krále Gainibua,
Při troše štěstí bude spousta okalhotovaných Kaunianů pořádně zklamaná.
„Nastupte na své vory," rozkázal Galafrone vojákům své roty. „Musíme na ty čubčí syny udeřit tak tvrdě, jak to dokážeme, a zahnat je od řek)', abychom mohli postavit pořádné mosty - to samozřejmě nemíním jako neúctu tady k mágovi."
„Ovšem," řekl mág ledovým hlasem. Nastoupil na kožený vor spolu s velitelem roty. Pak ho Tealdo nějaký čas neviděl. Seděl na svém vlastním voru, snažíc se příliš neuvažovat o tom, co ho čeká na protějším břehu Soretta. Stejně na to brzy přijde. I ostatní vojáci z čet)' seržanta Panfila - většinou veteráni z tažení proti Sibiu a pár nových mužů, kteří nahradili padlé -seděli shrbeně a tiše. Cokoli si mysleli, nechávali si to pro sebe. Tealdo zaslechl, jak začaly šplouchat vlny po stranách nějakého jiného voru. Pak se dal do pohybu jeho vlastní vor, tažen přímo přes řeku energií, kterou mág čerpal ze silové čáry.
Napadlo ho, co by se stalo, kdyby nějaký Valmieřan dík)' své bdělosti nebo jen pouhou náhodou zabil mága uprostřed řeky. Ale bylo to něco, co neměl chuť vyzkoušet na vlastní kůži. Pohlédl přes řeku ke břehu, který ještě drželi Valmieřané. Záblesky ukazovaly, kde dopadala vejce, svrhovaná algarv-skými draky. „Řežte je," zamumlal Tealdo. „Jen je teď pořádně řežte."

Další, menší záblesk)' na protějším břehu signalizovaly, že ne všichni Valmieřané byli mrtví nebo zalezlí ve svých dírách. Nedaleko od Tealdova voru zasáhl hladinu paprsek. Zasyčelo to a zvedl se oblak páry.
Pokřik z východního břehu a četné paprsky, probodávající temnotu ohlásily vylodění prvních Algarvanů. Kdyby byli Valmieřané dokázali zareagovat rychle, byli by se Tealdovi kamarádi dostali do problémů. Ale Valmieřané doposud dokázali, že zareagovat rychle nedokážou.
Pod koženým vorem zaskřípal štěrk. Zastavil se tak rychle, že Tealdo málem upadl. „Vpřed!“ vykřikl Paniilo. „Hněte sebou, sakra! Chcete tady sedět na prdeli a čekat, až vás Vahnierané dostanou?“ Tealdovy boty zašplouchaly v mělké vodě. Pak se přes mokrý štěrk dostal na suchou zemi.
„Mezentio!“ vykřikl, ani ne proto, aby demonstroval svou lásku ke svému panovníkovi, jako proto, aby na něho ve tmě nestříleli ostatní Algarvané. Rychlost a zmatek se osvědčily v tažení proti Sibiu. Zdálo se, že fungovaly i v boji proti Val-mieře. „Mezentio!„ vykřikl znovu. Nechtěl, aby pracovaly proti němu, zvlášť když by to mohl zaplatit životem. Spadl do kráteru po vybuchlém vejci, a pak do zákopu, který ve tmě neviděl. Když se opět postavil na nohy, uvědomil si, že si docela dobře mohl zlomit vaz nebo zaplatit jiným způsobem. Na dně zákopu leželi dva mrtví Valmieřané. Kdyby tam byli živí nepřátelští vojáci, byl by v této chvíli už mrtvý. Ale Kauniané, kteří nebyli zabiti, utekli. ..Mezentio!“ vykřikl Teal-do znovu a klopýtal vpřed.
Zanedlouho za sebou zaslechl dunivé kroky. Minul ho be-hemoth, směřující k východu, a za ním další a další. Začal vykřikovat jméno algarvského krále znovu a znovu. Posádky be-hemothů, které také nechtěly, aby je v noci sestřelil někdo z vlastních, také křičely: „Mezentio! Mezentio!“
Když začalo svítat, Tealdo si razil cestu podél štěrkované silnice. Valmieřané, někteří z nich vojáci, ale většinou civilisté, po ní prchali, když na ně zaútočili algarvští draci. Výsledky byly neradostné: mrtví Valmieřané, mrtví koně a jednorožci, kteří táhli katy, a všechno možné, rozbité, spálené a rozházené po cestě.
Ani všichni Valmieřané, které zastihl dračí útok, nebyli ještě mrtví, ani všechna zvířata. Tealdo se zastavil, aby podal naříkající stařeně, která už neměla mnoho života před sebou, doušek vína ze své polní láhve. Těžko se jí polykalo, ale nakonec to dokázala. Řekla svým jazykem něco, co vypadalo jako poděkování. Tealda napadlo, jestli poznala, že je Algarvan, nebo jestli ho pokládala za svého kaunijského krajana.
„Hněte sebou!“ zvolal někdo za ním. „Musíme postupovat! Tohle je průlom!“
Tealdo zazátkoval svou polní láhev. Když vstával, Zapraštělo mu v kolenou. Když o chvíli později zpozoroval draky, přilétající od východu, vrhl se k zemi. Ale valmierští draci mu nevěnovali žádnou pozornost. Mířili k Sorettu, k přechodu, který si Algarvané vynutili. Kdyby se jim podařilo shodit pár vajec na silovou čáru, mohli by ji na nějaký čas vyřadit z činnosti a tak chytit do pasti Algarvany na východní straně řeky.
„Hněte sebou!“ vykřikl někdo jiný - tentokrát kapitán Galafrone. „Nezastaví nás. Nemohou nás zastavit. Teď už nás nemohou zastavit ničím.“ Tealdo vyrazil dál na východ. Doufal, že jeho velitel roty má pravdu.
Sabrino měl teď víc práce než před týdnem, kdy algarvská armáda vtrhla do severní Valmiery. Vojáci krále Gainibua konečně pochopili, že pokud nezastaví algarvský útok dříve, než dosáhne pobřeží Valmierské úžin}', odřízne od sebe jejich síly, které stále ještě měli ve východním Algarve, od těch, které měli v západní Valmieře - a také zabrání Lagoasanům posílat další pomoc na kontinent.
Ale Lagoasané, k čertu s nimi, už poslali své draky, behe-moťhy a pěšáky do jižní Valmiery. Lagoasští dračí letci měli svou pověst, kterou si vysloužili v Šestileté válce. Podle toho, co Sabrino viděl, si ji stále zasluhovali. Byli ve vzduchu určitě lepší než jejich valmierské protějšky, a daleko lepší než For-thwegané, s nimiž Sabrino bojoval na počátku loňského podzimu.
V této chvíli Sabrina dokonce napadlo, jestli Lagoasan, s nímž bojoval, není ve vzduchu lepší než on. Ten muž dokázal přinutit svého červeně a zlatě pomalovaného draka k tak krkolomným manévrům, až z toho přecházely oči. Stále se snažil dostat Sabrinovi za záda do takové blízkosti, aby jeho drak mohl svými plameny sfouknout toho Sabrinova z oblohy. Také k tomu neměl daleko.
Měl i zvláštní způsob, jak se nakláněl nízko nad šíji svého draka, aby tak poskytoval co nejmenší cíl. Sabrino by se tak hluboko nenaklonil, s takovou nesmírnou hloubkou pod sebou. Uvažoval, jestli má ostrovan víc odvahy než rozumu, nebo jestli Lagoasané přišli s novým druhem postroje, který znemožňoval vypadnutí.
Ať tomu bylo jakkoli, nepřátelský dračí letec byl nebezpečný protivník. Sabrino cítil, jak jeho vlastní drak pod ním začíná slábnout. Tato zvířata dokázala vydat největší úsilí pouze po krátkou dobu - ačkoli drak, na němž letěl Lagoasan, se zdál neúnavný. Sabrino znovu vystřelil na nepřítele, a opět minul. Zaklel a strhl svého draka do vývrtky, aby Lagoasanovi unikl.
Když klesal s ostrovanem stále v patách, jeden z letců jeho křídla se vrhl střemhlav na Lagoasana. Nepřítel musel přerušit svůj útok na Sabrina a sám se bránit. Algarvská doktrína kladla důraz na to sledovat neustále, co se děje vzadu. Sabrino znovu zaútočil rychleji, než Lagoasan čekal. Jeho drak zařval, když spatřil červeně a zlatě pomalovaného protivníka přímo před sebou.
Za Sabrinem bušila mohutná dračí křídla. Stále se přibližoval k Lagoasanovu zvířeti, které bylo o něco menší než jeho vlastní drak. Lagoasan, zabraný do boje, se nemohl bránit na obě strany současně. Sabrino poplácal draka po šíji. Z jeho tlamy vyšlehl plamen a zasáli! bok a pravé křídlo lagoaského draka.
„To je ono!“ vykřikl Sabrino. Na okamžik vůbec nepohrdal drak}'. Jeho byl jistě ten nejlepší, jaký toto plemeno kdy zrodilo. Lagoasan také letěl na dobrém drakovi. I když řičel bolestí, strašlivě popálený, i když se začal převracet a padat k zemi, ještě dokázal otočit svůj dlouhý krk a poslat zášleh plamene na Sabrina a jeho zvíře. Sabrino ucítil na zádech horko, ale plamen byl příliš krátký. Stále řičíc bolestí se lagoaský drak zřítil.
Sabrino se rozhlédl po dalších nepřátelích. Když žádné v blízkosti neviděl, zamával na algarvského letce, který mu pomohl. Dračí letec mu poslal vzdušný polibek, jako by to všechno byla jen součást hry.

Dole plápolal lagoaský drak. Sabrino se pokusil zapamatovat si, kam dopadl. Pokud by to bylo možné, chtěl se podívat na postroj, který nepřítel používal. Jestli se ukáže lepší než ty, které měli na svých dracích on a jeho kamarádi, měla by se o tom dovědět sedlářská gilda, a to rychle.
Na zemi pokračovali algarvští behemothové ve svém postupu Valmierou na jihovýchod, směrem k moři. Tu a tam naráželi na odpor. Valmieřané byli stateční, i když někteří jejich vojáci neměli rádi šlechtické důstojník}', kteří je vedli. A společně s nimi bojovaly lagoaské prapor}'. Ale soustředěný nápor draků a behemothů uvedl nepřítele do zmatku, takže tyto jednotky bojovaly individuálně a nepodporovaly jedna druhou, jak by bylo třeba. Proti Algarvanům, jejichž bojovníci a zvířata na zenu i ve vzduchu pracovali společně jako prsty jedné ruky, to byl recept na katastrofu.
Z krytu stromů se vynořila skupinka nepřátelských behemothů. Sabrino poznal na první pohled, že jsou valmierští: vojáci krále Gainibua je obložili tak mohutným brněním, že je to činilo pomalými, a tak těžkým brněním, že nemohli nést tolik členů posádky nebo zbraní jako jejich algarvské protějšky. Bylo jich jen několik. Valmieřané je rozdělili podél celé fronty, zatímco Algarvané soustředili své behemothy do velkých uskupení. Nikdo si nebyl jistý, jaký je správnější způsob jejich použití.
„ Jvfo tak teď už to lidé vědí," řekl Sabrino spokojeně.
Boj na zemi netrval dlouho. Algarvané srazili pár valmier-ských behemothů dobře mířenými vejci a dalšího zabili paprskem navzdor}' jeho silnému brnění. Zbývající dva valmierští behemothové uprchli zpátky do lesa, pronásledováni Algarvany. Jeden z algarvských behemothů také padl, ale Sabrino zahlédl jeho posádku pohybovat se na zemi kolem něho. Vyvázli se zdravou kůží.
Sabrino zamířil k jihu. Za frontou ucpávali silnice valmierští uprchlíci. Prchali před postupujícími Algarvany, jako kdyby znovu padlo Kaunijské impérium. Na svém útěku napomáhali pádu Valmiery, protože vojáci nemohli použít silnice, které zaplňovali. Tu a tam na ně algarvští draci shazovali vejce nebo se snášeli dolů a napadali je Svými plameny. Masakr, který draci působili, cestování ještě ztěžoval.
To škodilo vojákům krále Gainibua. Přesto byl Sabrino rád, že jeho křídlo nebylo pověřeno úkolem útočit na civilisty na silnicích. Válka byla i tak špinavá práce. Kdyby mu rozkázali shazovat vejce na ženy, děti a starce, byl by to udělal. O tom neměl žádné pochyby. Ale zanechalo by mu to špatnou pachuť v ústech.
Toho večera na provizorní dračí farmě Sabrino svolal své velitele perutí a zeptal se:, .Kdybyste byli král Gainibu, co byste teď udělali?"
„Skočil bych na silokřižník a uháněl bych do Lagoasu dokud ještě mohu," řekl kapitán Orosio. Zdědil peruť, když její velitel utrpěl těžké popáleniny. „Jestli to Gáinibu neudělá, dopadneme ho."
„V tom máte nejspíš pravdu," řekl Sabrino, „ale to není přesně to, co jsem měl na mysli. Jestli nás Valmieřané a Lagoa-sané chtějí zastavit než se dostaneme k moři, jak to udělají?"
„Budou muset udeřit na naše frontové linie z východu i západu současně," řekl kapitán Domiziano, „s těnú silami, které poslali do Algarve a s tím, co dokážou vyškrábat na severu a na východě. Jestli dokážou otevřít koridor a stáhnout jím většinu svých útočných sil, mohli by nás zadržet před Priekule tak, jak to udělali za Šestileté války."
„To by bylo moc zlé," řekl Orosio.
„Ano, to by bylo," přikývl Sabrino. „Souhlasím s vámi, Domiziano - tohle je jejich nejlepší naděje. Ale nemyslím, že to dokážou. Viděli jste -viděli jste někde - takovou sílu, jakou by potřebovali, aby prolomili naše linie směrem na východ? Já ne. Poslali většinu svých nejlepších oddílů na hranici proti nám, a na ty také útočíme po celé hranici. Nemohou jich odtud mnoho stáhnout, aniž by si tam říkali o katastrofu."
„Útočíme na ně i za hranicí," řekl Orosio. „Lid v Rivaroli si stále pamatuje, ke kterému království právem náleží."
„To ano," řekl Sabrino, „a Kauniané platí cenu za svou hltavost. Na nás je, aby to byla vysoká cena."
„To je pravda, pane," řekl Domiziano. „Čekali jsme na svou pomstu dlouho. Teď, když to vypadá, že jsme se konečně dočkali, nám za všechno zaplatí, pořádně zaplatí." Jeho oči zazářily očekáváním. Algarvané vychutnávali pomstu skoro stejně jako Gyongyosané.
„Oh, skutečně," řekl Sabrino. „Musíme se postarat, aby se hezky dlouho nepostavili zase na nohy a znovu nás nenapadli. Pokusili se to udělat o generaci dříve nám, ale nepodařilo se jim to zcela. Nám se to však podán; král Mezentio neudělá tu chybu, aby byl příliš mírný."'
Na okraji dračí farmy zavolal strážný výzvu. Nějaká žena odpověděla valmiersky. Orosio se začal smát. Strážný se zeptal: „Co říkala, pane? Já nerozumím ani slovo z jejich zatraceného jazyka."
„Vy musíte být hezký mládenec," odpověděl Orosio, stále se smějíc. „Jestli to znamená ve valmierštině totéž co v klasické kaunijštině, právě se vás zeptala, jestli se s ní chcete oženit." „Nevypadá zle, pane, ale stejně děkuju," řekl strážný. Sabrino se také rozesmál. „To sloveso změnilo význam od časů Kaunijského impéria," řekl. „Ve skutečnosti se ptala, jestli s ní chce šoustat."
„Aha," řekl strážný, náhle zamyšleně. „To je nejlepší nabídka, kterou jsem dnes večer dostal."
„Jste ve službě, vojáku," řekl Sabrino. Když byly po ruce ženy, jeho krajané často potřebovali připomenout takové věci. Sabrino pokračoval: „Budete muset zaplatit, abyste dostal, co chcete, a ona vám určitě přidá něco, co nechcete."
Žena zuřivě zaječela; evidentně rozuměla algarvštině, i když jí nemluvila. „Je pryč," řekl strážný mrzutě.
„To je dobře," zavolal na něho Sabrino. Strážný byl zřejmě jiného názoru, ale nemohl s tím nic dělat... dnes večer.
Když příštího rána Sabrino zvedl svého draka do vzduchu, zjistil, že se Valmieřané snaží udělat to, co Domiziano předpověděl: podnikli zuřivý útok ze západu proti algarvským behe-mothům a dragounům, blokujícím jejich ústupovou linii. Naložili také vejce na každého draka, který je dokázal unést, aby je svrhli na Algarvany.
Ale draci naložení vejci byli díky zátěži, kterou nesli, ve vzduchu pomalí a neohrabaní. Sabrinovo křídlo válečných draků jich mnoho smetlo svými plameny z oblohy a usmrtilo paprsky mnoho letců, kteří je řídili. Jen málo jich proniklo až do prostoru boje, aby podpořili pozemní útok.

Pozemní útok přicházel pouze ze západu. Sabrino se ušklíbl, když viděl, jak málo mohou udělat Valmieřané na východ od Algarvanů. Jestli jeho krajané nyní dokážou odolat valmierskému úsilí o průlom, spolknou zbytek Valmiery, kdykoli se jim to bude hodit.
Algarvanům se to po dalších dvou dnech tvrdých bojů podařilo. Po silnicích a silovlaky dorazily posily. Valmieřané síť siločar sice tu a tam přerušili, ale jenom tu a tam. Tak ostatně vedli celou tuto válku. Algarvanům nečinilo velké potíže obejít tyto mezery.
Na konci třetího dne bylo jasné, že Valmieřané nedokážou prorazit. Když Sabrino večer přistál, každičká část jeho těla s výjimkou jeho úsměvu byla vyčerpaná. „Přines mi víno!“ zavolal na prvního ošetřovatele draků, který k němu přišel. „Víno, a rychle! Mámeje! Dostali jsme je!“
„Porazili nás,“' řekl Skarnu zasmušile. Opíral se zády o kmen kaštanu. Byl tak unaven}', že by nedokázal sedět zpříma, nebýt stromu za sebou., Jsme v pasti a nemůžeme z ní ven.“
„Postupují tak zatraceně rychle“ řekl seržant Raunu. Ačkoli byl o nmoho let starší než valmierský markýz, vypadal svěžeji - ne že by to mnoho vypovídalo. „Vždycky jsou tam o den dřív, než si myslíte, že tam mohou b)% a vždycky tam mají dvakrát víc mužů, než očekáváte. Za Šestileté války to tak nebylo.“ Během této katastrofální kampaně to už řekl mnohokrát.
„Spousta našich vojáků teď dezertuje, nebo prostě zahazují zbraně a vzdávají se prvnímu zrzounovi. kterého uvidí,“ řekl Skarnu.
Raunu přikývl. „Ano - vidí, že není velká naděje, pane. Za chvíli se začnete ptát, proč byste se měl nechat zabít, když to království v ničem neprospěje. Ale my máme stále ještě víc mužu připravených k boji než většina ostatních rot. Síly nad námi, máme možná víc chlapů připravených k boji než spousta pluků. Někteří z důstojníků se taky vzdali, a chlapi to vědí.“
„A někteří z prostých lidí nechtějí bojovat za šlechtu,“ dodal Skamu.
„Já bych to neřekl, pane,' odvětil Raunu. „Ale když jste s tím přišel, nemohu říct, že byste se mýlil.“
„Budou raději sloužit Algarvanům?“ Skarnu věděl, že jeho hlas zní hořce, ale nemohl si pomoci. „Jestli si myslí, že s nimi zrzouni budou zacházet lépe než jejich vlastní vládci, budou zklamaní.“
Raunu neřekl nic. Byl seržantem už od Šestileté války.
V armádě krále Gainibua nemohl nikdy postoupit výš, i kdyby v ní sloužil do sta let. Mohl se na věci dívat jinak než Skamu, ale to mladého markýze napadlo až mnohem později.
V dané chvíli pro něj byl důležitější jeho vlastní bezprostřední problém. „Nedokážeme prorazit, jako armáda ne,“ řekl, a Raunu znovu přikývl. Skarnu pokračoval: „Protože nedokážeme prorazit, budeme se muset vzdát nebo se nechat rozsekat na kusy tam, kde jsme.“
„Ano, pane. Taky bych řekl,“ odpověděl Raunu.
„Ale Algarvané nejsou všude, zvlášť na východ od nás,“ pokračoval Skarnu, dílem pro sebe, dílem pro starého seržanta. Jejich spousta tam, kde opravdu potřebují být, ale jejich fronta má slabá místa.“
„Je to tak, pane,“ řekl Raunu. „Ani to není jako za poslední války. Tenkrát byly na obou stranách pevné fronty. Ale Algarvané dokážou přesunovat tak velké síly tak rychle, že nemohou být silní všude stejně -jenom tam, kde na tom záleží, jak říkáte, pane.“
„Což znamená, že jestli budeme pronikat po malých skupinkách, měli bychom mít slušnou šanci, že kolem nich proklouzneme a dostaneme se na území, které nekontrolují,“ řekl Skarnu. ‚Pak bychom mohli pokračovat v bóji proti nim.“
„Myslím, že by stálo za to zkusit to, pane,“„ řekl Raunu. ..Tady toho moc nenaděláme, to je jasné. Když nás zrzouni zpozorují, tak nás zpozorují, to je všechno. V tom případě buď zemřeme v bóji, nebo strávíme zbytek války v zajateckém táboře.“
Žádná z těchto alternativ Skarnua příliš nelákala. Ale byly jediné, které zbývaly, kdyby tady zůstal. Když bude pokračovat v cestě, bude mít alespoň nějakou naději, že se vyhne zajetí a bude moci dál bojovat proti Algarvanům.“
„Svolejte rotu, nebo to, co z ní ještě zbývá,“ řekl Raunuovi. „Nechám muže, aby si vybrali. Nemohu nikomu rozkázat, aby šel s námi, protože si nemyslím, že naše šance jsou moc dobré.“
„Lépe s vámi, pane, než s některými jinými důstojníky, o kterých nechci mluvit; a většina z nich má vyšší hodnost než vy,“ řekl Raunu. „Jdu svolat chlapy.“
Sešla se asi polovina stavu, který rota měla, když Algarváné zahájili svůj protiútok. Všichni ani nezačali tažení s touto rotou. Mnoho z nich bylo odříznuto od svých vlastních jednotek a připojilo se kjeho rotě, protože jeho rozkazy dávaly alespoň nějaký smysl.
Vysvětlil, co má v plánu udělat, a nakonec řekl: „Ať se rozhodnete jakkoli, toto je rozloučení. Už s vámi dál nebudu. Myslím, že neprojdeme ani po četách. Každý půjde sám na vlastní pěst, nebo každých pár mužů, pokud se tak rozhodnete. Ať vás síly nad námi bezpečně doprovodí na území, kde ještě vládne král Gainibu.“
Raunu dodal: „Brzy bude noc. Pravděpodobně nejlepší čas vyrazit, protože pro zrzouny bude nejtěžší nás zpozorovat.“
„Ano, to je rozumné,“ přisvědčil Skarau. Obrátil se k mužům, kterým velel: „Půjdete v oddělených skupinách, s časovým odstupem po půl hodině. Držte se ve volném tvaru, jak jsem říkal. Když půjdete na severovýchod, přetnete území, které zrzouni obsadili, v pravém úhlu; to bude nejkratší cesta. Mnoho štěstí.“
„ A co vy, pane?“ zeptal se jeden z vojáků.
„Oh, já se o to také pokusím, žádné obavy,“ odpověděl Skamu. „Ale než odejdu, počkám, dokud nebude pryč poslední četa."
„Slyšeli jste to, vy ucha?“ zavrčel seržant Raunu. „Pozdravme kapitána. Kdybychom měli víc důstojníků, jako je on, kdybychom měli víc šlechticů, jako je on, nebyli bychom teď v takové bryndě.“

Ten pozdrav Skarnua zahřál. To, že ho navrhl Raunu, ho zahřálo ještě víc; veterán ještě nikdy nic takového neudělal.
Když tma zhoustla, Skarnu začal vojáky po skupinách odesílat. Nakonec zbylo asi tucet mužů. Někteří z nich se neobtěžovali vstát, když začal formovat novou skupinu. „Můžeme právě tak dobře zůstat tady," řekl jeden z vojáků. „Stejně je po válce, jak to vypadá."
Skarnu se s ním nepřel. Pouze řekl: „Kdo chce, ať jde se mnou." Čtyři nebo pět mužů se k němu přidalo. Zbytek zůstal sedět na zemi a čekal na Algarvany, až se tu objeví a zajmou je.
Skamu nedošel daleko, když zpoza stromu vystoupil nějaký' muž. „Rozhodl jsem se, že půjdu s vámi pane, ale počítal jsem, že byste měl námitky, kdybych tam byl zůstal s vámi. Tak jsem to udělal takhle."
„To je insubordinace," řekl Skarnu, a starý' seržant přikývl. Skamu se zasmál. „Ať visím za lhaní, kdybych řekl, že nejsem rád, že vás vidím. Pojďme. Noc nepotrvá věčně."
Skrývali se v lesích, kdekoli to bylo možné, ale ani lesy nebyly nekonečné. Když museli jít otevřeným terénem, rozptylovali se a drželi se v polích, vyhýbajíce se cestám, i když vedly správným směrem. To se záhy ukázalo jako rozumná věc: al-garvští pěšáci a jezdci na jednorožcích - kteří viděli v noci daleko lépe než koně - hlídkovali na cestách ve velkém počtu.
„Měl bych chuť některého z nich sestřelit," řekl Skamu, když je jedna z hlídek minula, aniž by si jich všimla. „Jenomže to by nám přilákalo všechny ty zkurvysyny na krk. Mají sebou spoustu krystalů, k sakru. Měli jsme udělat totéž; bylo by nám to pomohlo rychleji manévrovat."
Pokud se dostane na druhou stranu, bude k tomu mít co říct. Jedno po druhém, pomyslel si. Teď se hlavně musíme dostat přes frontu. Občas museli překračovat silnice, vedoucí kolmo ke směru jejich postupu. Přebíhali je, jak nejrychleji mohli a okamžitě vyhledávali úkryt.
Na rozdíl od polí, která byla většinou nepoškozená, silnice a jejich okraje nesly stopy války: zákopy, krátery po vejcích, nafouklé mrtvoly lidí i zvířat, páchnoucí ve svitu hvězd. Algar-vané při svém útoku postupovali po silnicích. Proč ne? Silnice jim umožňovaly postupovat rychleji, než kdyby táhli krajinou. Skarnuovi krajané s nimi také bojovali na silnicích a podél nich - bojovali, a byli poraženi.
Více podle ulpívajícího zápachu války než podle čehokoli jiného si Skamu uvědomil, že je stále ještě na území ovládaném Algarvany, když úsvit začal bavit oblohu před ním růžovou barvou. On, Raunu a zbytek mužů, kteří byli stále s nimi, zalehli na den v nejhustším koutku lesa, který dokázali najít. Podělili se o suchary, tvrdý sýr a kousky krvavé klobásy, které sebou měli. Skarnu si vzal první hlídku. V polovině dopoledne pak zatřásl jedním z vojáků, aby ho vzbudil, a sám se uložil ke spánku.
Příští věc, kterou si uvědomil, byla Raunuova ruka na rameně. „Slunce zapadlo, pane," hlásil veterán. „Je čas jít dál."
„Ano." Skarnu zívl a unaveně vstal. „Kdybyste mě nevzbudil, prospal bych celý další den, počítám.',
Raunu se suše zasmál. „Myslíte, že my ne, pane? Ale bude lépe, když půjdeme."
Pokračovali stejně jako předchozí noci. Jednou se museli vrhnout na břicho, když je míjel silovlak plný algarvských vojáků, mířící k jihovýchodu. „Tohle by neměli být schopní dělat," řekl Skarnu hněvivě, když silovlak zmizel. „Měli jsme lépe zničit silovou síť."
„Měli jsme udělat lépe spoustu věcí, pane," řekl Raunu, a Skamu s ním sotva mohl nesouhlasit.
„Jak široký průlom se jim podařil, pane?' zeptal se jeden z vojáků, když už nasládlá vůně smrti trvala příliš dlouho a stále znovu a znovu naráželi na nebezpečnou přítomnost algarvských hlídek.
„Příliš široký," odpověděl Skamu: pravda stejně zřejmá jako předtím Raunuova.
O hodinu později zpozoroval další hlídku, tuto kupodivu na poli a ne na silnici, kde se pohybovaly obvykle. Potřeboval okamžik na to, aby si uvědomil, že tito vojáci na sobě mají kalhoty, ne kilty. Když si to uvědomil, srdce mu poskočilo. Aniž by vyšel zpoza křoví, za nímž se skrýval, zavolal tiše: „Král Gainibu!"
Vojáci sebou trhli. „Kdo je to?" vyrazil ze sebe jeden z nich - valmiersky.
Skarnuovi jeho vlastní řeč zazněla sladce v uších. Představil se a dodal: „Moji muži a já jsme prošli algarvskými liniemi od armády na hranici."
„Pak máte štěstí, protože jich to dokázalo sakra málo," odpověděl voják. Smutně dodal: „Když na to přijde, tak se jich o to ani moc nepokusilo. Ukažte se, abychom viděli, že nejste zrzounští nájezdníci."
Skarnu vyšel z krytu křoví a za ním jeho muži. Jeden z vojáků k němu přistoupil, prohlédl si ho, promluvil s ním a zavolal zpátky: „Myslím, že mluví pravdu, seržante."
„V pořádku," odpověděl velitel patroly. „Vezměte je tedy na velitelství. Můžeme potřebovat každého muže, a to je fakt."
Slovo velitelství vzbudilo Skarnuovy naděje. Když se tam však dostal, zjistil, že velícím důstojníkem je přestárlý, přetloust-lý kapitán jménem Rudninku, který velí třem prořídlým rotám.
„Nemáme nic," naříkal. „Nemáme dost mužů, nemáme dost behemothů, nemáme dost brnění a zbraní ani pro polovinu těch, které máme, nemáme dost koní, nemáme žádné jednorožce. A s tím mám držet dvě míle fronty. Nemohu zaútočit, pokud nechci spáchat sebevraždu. Nemohu zrzouny ani zastavit, jestli na mě zaútočí oni."
„Co můžete udělat?" zeptal se Skarnu doufaje, že Rudninku, když ho popíchne, přijde s něčím užitečným.
Ale nepřišel. Všechno, co řekl, bylo: „Tiše sedět a čekat, abychom viděli, jak to dopadne na jihu. Jestli zvítězíme, možná mohu vpadnout Algarvanům do boku. Jestli budeme poraženi -a situace tam dole nevypadá dobře - budu kapitulovat. Co jiného mohu dělat?"
„Pokračovat v boji," řekl Skarnu. Rudninku se na něj podíval, jako kdyby přišel o rozum.
Některá z hlášení, která Hajjaj používal, když si vyznačoval na mapě vývoj Derlavaiské války, pocházela zezuwayz-ských vyslanectví v Trapani a v Priekule. Tato hlášení spolu vždycky nesouhlasila; Algarvané měli ve zvyku oznamovat zprávy příznivé pro jejich stranu celé dny předtím, než Valmie-řané připustili, zeje to pravda.
A některé z Hajjajových zpráv pocházely z novin vydávaných zde v Bishe. Občas se ukázkově mýlily. Častěji však

nikoli; dostávaly čerstvé zprávy z dálného východu rychleji a přesněji než kterékoli zdejší ministerstvo.
Hajjaj zapíchl mosazný špendlík se zelenou skleněnou hlavičkou do mapy východně od valmierského města Ventspils. Při pohledu na to, kde Ventspils byl, Hajjaj tiše hvízdl: ležel pěkný kus na východ od Priekule, a skoro stejně daleko na sever. Algarvané dosáhli Vahnierské úžiny a přinutili Lagoasany stáhnout své vojáky a draky z území krále Gainibua, nebo je odřízli a pobili nebo zajali. Lagoasané museli také porazit spoustu svých behemothů, aby nepadli Algarvanům do rukou.
A když Algarvané pro nejbližší dobu vyřadili z boje La-goasany a chytili do pasti a odsoudil k nečinnosti hlavni val-mierskou armádu, prováděli nyní veliký otáčivý manévr na sever a na východ proti ... celkem ničemu, pokud mohl Hajjaj soudit.
Shaddad, jeho tajemník, vešel a přerušil jeho úvahy. Shad-dad, což bylo na Zuwayzana dost neobvyklé, měl na sobě tuniku a kilt, jaké byly v módě za Hajjajových studií na universitě v Trapani před Šestiletou válkou. Tajemník se uklonil a řekl: „Vaše excelence, připomínám vám, že za necelou půlhodinu zde bude markýz Balastro."
„Míníte, že bych se měl raději obléknout, eh?" řekl Hajjaj.
Shaddad přikývl. „Asi tak, pane. Bylo by lépe nepohoršovat algarvského vyslance."
„Oh, Balastro by se nepohoršil," řekl Hajjaj, kráčeje ke skříni, z níž čas od času bral své oblečení. „Je to Algarvan: líbí se mu chtivě pokukovat po zdejších ženách, kdykoli není ve svém úřadě. Ale připouštím, že pohled na starou šlachovitou mršinu jako jsem já by ho asi tak nepotěšil, takže se před ním zakryji." Oblékl si tuniku a kilt o poznám modernější, než měl na sobě Shaddad.
V lehkém bavlněném oblečení mu nebylo o moc větší teplo, než mu už bylo. Dalo se to vydržet.
Markýz Balastro se dostavil přesně v určenou hodinu. Jeho krok říkal, že je zcela spokojený se světem. Svit v jeho očích zase říkal, že si skutečně vychutnal cestu z algarvského vyslanectví do paláce krále Shazliho. Služka, oblečená vzuwayz-ském stylu - což znamenalo, že na sobě měla sandály a šperky - přinesla čaj, koláče a víno. Svit v Balastových očích zesílil.
Jako kultivovaný člověk se Balastro přizpůsobil zuwayz-skému rytmu. Až poté, co služka odnesla svůj podnos - a poté, co se na ní přestal pást pohledem - markýz řekl: „Mám nejčerstvější zprávu, Vaše excelence."
„Pak mi ji, prosím, povězte," řekl Hajjaj. K jeho mrzutosti mu ukápla kapka vína na jeho tuniku. Další důvod, proč nenosit šaty - bylo snazší očistit kůži.
Balastrovy oči nyní zazářily odlišným způsobem. Naklánějíc se kupředu, řekl: „Valmiera požádala o podmínky, za kterých bychom byli ochotni ukončit válku proti ní. Jinými slovy, vzdala se."
Vyslanec krále Mezentia mluvil o Gainibuově království, jako kdyby to byla žena. Ano, to je typicky algatvské, pomyslel si Hajjaj. Valmiera se vzdala - vzdala se síle. Nahlas řekl: „To je veliký den pro Algarve."
„Ano. To opravdu ano." Balastrův úsměv vyjadřoval očekávání, které by žádný Valmieřan neshledal příjemným. „Máme z minulosti spoustu účtů, které si s Kauniany musíme vyřídit. A také si je vyřídíme."
„Jaké podmínky si stanovíte?" zeptal se Hajjaj. O tom věděl víc, než by si byl přál. Unkerlant mu v tomto směru dal bolestnou lekci.
„Ještě je všechny neznám," odvětil Balastro. „Nejsem si ani jist, že už byly všechny definovány. Nicméně je přirozené, že nebudou lehké. Rivaroli se vrátí pod svou právoplatnou vládu, tolik vím." Ukázal na mapu za Hajjajem.
Hajjaj se také otočil, aby se podíval na mapu. Pak zuwayz-ský ministr zahraničí opět pohlédl na Balastra. „Algarve má štěstí, že se kněmu vrátilo ztracené hrabství. Naopak nám v Zuwayze odtrhli provincie jejich právoplatnému panovníkovi."
„To vím. Ví to i král Mezentio," řekl Balastro vážně. „Nespravedlnost, kterou jste utrpěli, ho rmoutí. Dotýká se to každého Algarvana, který miluje čest a právo."
„Když je tomu tak," - Hajjaj byl rád, že si vzpomněl, jak se používá algarvský konjunktiv,12 protože chtěl, aby Balastro pochopil, že má na mysli opak skutečnosti - „když je tomu tak, říkám, král Mezentio mohl udělat víc, aby dal najevo svůj zármutek. Promiňte mi, prosím, že mluvím tak trpce, ale výrazy sympatie, jakkoli velkomyslné, nám ztracenou zemi nevrátí."
„To také vím, a stejně tak to ví i můj panovník." Balastro rozpřáhl ruce v přehnaném algarvském gestu. „Ale co byste chtěli, aby udělal? Když vás Unkerlant začal tisknout, byli jsme
Konjunktiv - slovesný způsob v některých jazycích, např. v latině, který narozdíl od oznamovacího způsobu vyjadřuje hypotetickou podmínku nebo souvislost, n. děj, který mluvčí pojímá subjektivně. (Pozn. překl.) ve válce s Forthwegem a Sibiu, s Valmierou a Jelgavou. Měli jsme přidat krále Swemmela na seznam našich nepřátel?"
„Nyní jste už porazili tři z vašich nepřátel, i když jste si na seznam připsali Lagoas," řekl Hajjaj. „A pokud jsem slyšel, Jelgava s vámi v této chvíli bojuje v nejlepším případě velmi vlažně."
„Kauniané se nás bojí." Balastrův hlas zazněl velmi divoce. „Kauniané mají dobrý důvod k tomu, aby se nás báli. Dobyli jsme nad nimi největší vítězství od pádu Kaunijského impéria." Podle triumfálního výrazu v jeho tváři by se mohlo zdát. že valmierskou armádu rozdrtil on sám osobně. Pak dodal: „Ještěr jsme neskončili.',
Hajjaj by nikdy nebyl tak indiskrétní. Kdyby sdělil tato slova jelgavskému vyslanci ... Nu, a co potom? pomyslel si. Možná mu Balastro řekl něco, co nebylo vůbec tajemstvím. Kdyby si Jelgavané nedokázali sami spočítat, že jsou v seznamu krále Me-zentia další na řadě, museli by být naprostí pitomci. Hajjaj nepovažoval jelgavského vyslance v Zuwayze za příliš bystrého člověka, ale to byl spíš problém Jelgavy než jeho.
Ostatně měl naléhavější věci, jimiž se musel zabývat. „Také jsem si všiml, že jakkoli hluboce byl král Mezentio zarmoucen tím, co se stalo Zuwayze, bez problémů se podělil o Forthweg se Swemmelem z Unkerlantu."
„Ano. ale opět: nerozdělit se o Forthweg by bylo vedlo k válce s Unkerlantem, a Algarve si to nemohlo dovolit," odpověděl Balastro.

Naslouchat pečlivě tomu, jak Algarvan věci formuloval, se vyplatilo. .JSeniohli jste si to dovolit," opakoval Hajjaj. „Můžete si to dovolit teď?"
„Stále vedeme válku na východě," odvětil algarvský vyslanec. .Algarve bojovalo současně na východě i na západě za Šestileté války. Tenkrát dostalo naše království lekci: takovou hloupost podruhé neuděláme."
„Aha," řekl Hajjaj. Pak dodal: „Předpokládejme, že Algarve nebude ve válce na východě? Co v tom případě může udělat?" Nechtěl tu otázku položit. Stavěla ho do role prosebníka s rukou nataženou pro almužnu. Ale pro blaho království to musel udělat.
Balastro řekl: „V současné době máme s Unkerlantem mír. Není vhodné, abych tady mluvil o jeho porušení. To se nehodí. Proto neřeknu nic." Mrkl na zuwayzského ministra zahraničí, jako kdyby to byla mladá, pěkně tvarovaná, nahá žena.
„Chápu," zamumlal Hajjaj. .Ano, to je obvyklá praxe." Balastro přikývl, vtělená počestnost. Hajjaj pokračoval: „Ale možná b}rste mohl poslat svého ataše tady do paláce, čistě pro případ, že by měl něco zajímavého, co by chtěl sdělit jistým našim důstojníkům.',,
„Považuji za velmi nepravděpodobné, že by něco takového udělal," řekl Balastro, což Hajjaje zklamalo - porozuměl snad algarvskému vyslanci špatně? Balastro pokračoval: „Myslím, že by se měli setkat na nějakém tichém místě - v čajovně nebo v kavárně nebo u klenotníka - aby nebyli tak nápadní."
„Bude to, jak říkáte, samozřejmě," odvětil zuwayzský ministr zahraničí a lehce se uklonil. „Uvědomujete si samozřejmě, že jakékoli setkání mezi některým z mých krajanů a některým z vašich, bude těžké udržet v tajnosti, jakkoli se budeme snažit?"
„Ano? Jak to?" zeptal se Balastro tak nevinně, že se Hajjaj rozesmál. Balastro vypadal zmateně, což Hajjaje přimělo, aby se rozesmál ještě víc. Algarvané se svými měděnými vlasy a světlou pletí se odlišovali od Zuwayzanů, i kdyby se svlékli do naha. I když to občas některý z nich byl ochoten udělat, což je odlišovalo od ostatních národů Derlavai.
Hajjaj řekl: „JXJenotnictví by bylo docela dobré místo k setkání, když na to přijde. Kdyby si váš ataše oblékl něco jiného než uniformu a kdyby náš důstojník dokázal sundat tetování, označující jeho hodnost..."
„Oh, jistě," řekl Balastro, jako kdyby to považoval za samozřejmé. „Když se nesejdou oficiálně, nemusejí být - dokonce by neměli být - oblečení nebo neoblečení oficiálním způsobem."
„Hezky řečeno," řekl Hajjaj.
„Děkuji. Děkuji moc." Algarvský' vyslanec vykouzlil poklonu vsedě. „Tohle všechno jsou samozřejmě jen prázdné řeči. Algarve má s Unkerlantem mír. Popravdě řečeno, Zuwayza má také s Unkerlantem mír."
„To ano." Nyní se Ha[jaj nepokoušel skrýt svou hořkost. „Stejně tak jsme měli s Unkerlantem mír loni v zimě.',,
„Když nemůžete žít v míru se svými sousedy, nebo jestli mír, který vám vnutili, ja nespravedlivý, co je lepšího než pomsta?" zeptal se Balastro.
„V tom se vy Algarvané velmi podobáte mému národu," řekl Hajjaj, „ačkoli u nás jde spíš o kmenovou krevní mstu než o individuální, jak to děláte vy, nebo o pomstu sjednoceného království. Jenže vás Unkerlant neurazil. Král Swemmel, ať mu shnije jeho semeno, neporušil ani o píď hranici, kterou měl Unkerlant s Algarve před Šestiletou válkou."
„Ale drze varoval krále Mezen tia, aby neobsazoval celý Forthweg, což Algarve mohlo snadno udělat když zničilo armády, které král Penda vyslal do našich severních provincií," odpověděl Balastro.
To Hajjajovi připadalo jako průhledná záminka. Ale muž, který touží po boji, nepotřebuje víc než průhlednou záminku, pokud ji vůbec potřebuje. Pokud si Haj[jaj Balestra dobře přečetl, horkokrevní Algarvané se těšili na válku s Unkerlantem a hledali spojence. V této chvíli Hajjaj nevěděl, jak moc přátelsky k Algarve by se Zuvvayza měla chovat. Ale Zuwayza byla nepřítelem Unkerlantu - to věděl. Jestli má Unkerlant další nepřátele ... Mi, tim lépe, pomyslel si.

XIII.

1 alsu kopal jako posedlý. Vedle něho se stejně činil jeho přítel Smilsu. O kus dál se oháněl lopatou Vartu, bývalý sluha plukovníka Dzirnava, Podle toho, jak kopali, to vypadalo, jako by se všichni muži z pluku rázem proměnili v krtky. Po celém západním úpatí Bratanských hor se jelgavská armáda zakopávala.
„Takže jsme se chtěli setkat s Forthwegany na poloviční cestě v Algarve," řekl Talsu, přehazujíc přes rameno lopatu plnou hlíny. „Takže jsme chtěli dobýt Tricarico." Následovala další plná lopata. „Takže teď už můžeme jenom čekat, až přijdou Algarvané a zmáčknou nás." Další lopata.
Smilsu se rozhlédl, jestli není nablízku nějaký důstojník. Pak řekl: „Síly nad námi vědí, že si myslím, že naši šlechtici jsou jen tlupa idiotů. Ale tentokrát mají možná pravdu. Co když ti smradlaví zrzouni přijdou a napadnou nás stejně jako Val-mieru? Je lépe, když se na ně připravíme, ne?" Stejně jako Talsu stále kopal, i když mluvil.
„Jak nás mohou napadnout tak, jako napadli Valmieru?" zeptal se Talsu. Ukázal dozadu. „Nás ochrání hory, jestli sis toho nevšiml. Chtěl bych vidět Algarvany, jak se jimi probíjejí."
Vartu na okamžik přestal kopat a otřel si dlaně o nohavice. „To říkali Valmieřané o svém neschůdném terénu taky," poznamenal. „Mýlili se. Proč si myslíte, že vy máte pravdu?"
„Bradanské hory jsou horší než valmierský „neschůdný terén," odpověděl Talsu. „Jak by mohli rychle projít těmi průsmyky?"
„To nevim;" řekl Vartu. „A vsadím se, že to nevědí ani naši generálové. A nic bych za to nedal, že to Algarvané vědí taky." ..Nejsou mágové," řekl Talsu, a pak se opravil: „No, nejsou všichni mágové, stejně jako my." Rozhlédl se kolem. „Ostatně i s těmi pitomými šlechtici, kteří nám velí, jsme je doposud hnali před sebou. Proč by se to mělo změnit?"
Smilsu si olizoval puchýř, který' mu naskočil na jednom prstu. „Teď proti nám mohou vrhnout celou svou zasranou armádu. Porazili Forthweg. Porazili Sibiu. Teď zrovna dorážejí Valmieru, a Lagoasany vyhnali z kontinentu. Takže

zbýváme už jenom my.“
„Hmm.“ Talsu se nedíval na věci z tohoto úhlu. Ale začal kopat ještě usilovněji. Smilsu se zasmál, lokl si z polní láhve a pak začal kopat i on.
Jestli se Algarvané chystali udeřit na jelgavskou armádu, která pronikla, i když váhavě, na jejich území, nedávali to nijak najevo. Jen tu a tam přiletěl od západu drak. Zrzoun na jeho hřbetě nepochybně pozorně sledoval, co Jelgavané dole dělají. Ale neshazoval žádná vejce na zákopy, které Talsu a jeho druhové kopali. Žádní Algarvané v kiltech se na tyto zákopy nevrhali s válečným pokřikem, paprskovými zbraněmi, ručními vejci a noži. Byla to ta nejpokojnější válka, jakou si Talsu dovedl představit.
Jako každý rozumný voják si tu pohodu vychutnával, dokud trvala. To nezáleželo na něm. A bylo zřejmé, že to nezáleželo ani na jeho nadřízených. Zbývalo to tedy na Algarvanech, což byla myšlenka, která Talsua příliš netěšila.
Ale ten klid měl své výhody. Poprvé po týdnech přišla na frontu pošta. Talsu dostal balík od své matky: ponožky a spodky, které mu ona a jeho sestra upletly. Dostal také dopis od otce, který ho drsnými, kostrbatými větami povzbuzoval, aby šel kupředu a dobyl Algarve.
„Co s tím mám dělat?“ zeptal se svých přátel. „Můj Starouš v poslední válce nebojoval. Neví, jak to vypadá.“
„Kdybych byl tebou, nelámal bych si s tím hlavu,“ řekl Smilsu. „Doma lidi krmí všemi druhy lží. Nemůžeš těm chudákům mit za zlé, že něčemu z toho věří. Za poslední války, jak povídala moje matka, jim prý' říkali, že jestli Algarvané zvítězí, zabijí každého, kdo má světlé vlasy.“
„To je pěkně pitomé, to je fakt,“ souhlasil Talsu. „Zajímalo by mě, co musí Algarvané říkat o nás.“
„Nic dobrého, to je jisté,“ řekl Smilsu. „Ale pokud chceš znát můj názor, pro takové, jako jsme my, moc nezáleží na tom, která strana vyhraje válku, pokud nás přitom nezabijí.“
Talsu se rozhlédl, aby se ujistil, že byl jediný, kdo to slyšel. „A ty říkáš, že si nedávám pozor na to, co mluvím,“ zamumlal. „Chceš poznat zevnitř, jak to chodí ve vězení'?“
„Ani ne,“ odpověděl jeho přítel. „Nemyslím si, že by mě někdo práskl jenom proto, aby lízal zadek nějakému šlechtici.“
Jeho ústa se zkřivila do čehosi, co snad měl být úsměv. „Mohl bych se mýlit. V takovém případě bych takového bastarda měl zabít dřív, než mě práskne.“
„Jak bys poznal, kdo to je?“ zeptal se Talsu.
„Mám docela dobrý nápad,“ řekl Smilsu temně. „Každopádně si dovedu představit pár chlapíků tady, kteří by nikomu nechyběli.“
„Nedívej se na mě tak,“ řekl Talsu, což způsobilo, že se Smilsu rozesmál. Talsu se ohlédl přes rameno. Přešel do naléhavého šepotu: „Pozor. Jde sem nějaký důstojník.“„
Smilsu zmlkl a také se otočil, aby viděl na nově příchozího. Po chvíli se uvolnil, alespoň do jisté míry. „To není skutečný důstojník,“ řekl. „Je to jen mág.“'
„Ah, máš pravdu,“ řekl Talsu. Mágové sloužící v jelgavské armádě nosili důstojnické uniformy, aby bylo vidět, že mají právo velet obyčejným vojákům, ale nenosili důstojnické šerpy, které by dosvědčovaly, že se této autoritě těší právem svého rodového původu. Místo toho nosili menší šerpy, které je zařazovaly na půl cesty mezi skutečnými - šlechtickými - důstojníky a mužstvem. Jejich autorita nebyla daná jejich původem, ale byla jim propůjčena králem Donalitu.
Někteří mágové, které Talsu znal, napodobovali aroganci šlechty. Ostatní si uvědomovali, že jsou jen prostí lidé, kteří se vyšvihli nahoru, a nebrali sami sebe tak vážně. Tento mág vypadal jako docela slušný chlapík. Když přišel blíž, řekl: „Vy se postarejte o svou práci, mládenci, a já udělám svou, a budeme spokojení všichni.“
Proti tomu nemohl nic namítnout ani Smilsu. „Není nejhor- I ší,“ zamumlal koutkem úst a pokračoval v kopání.
Mág s úsměvem pokračoval: „Samozřejmě, byli bychom všichni ještě šťastnější, kdyby nebyla válka a my seděli v taverně a popíjeli pivo nebo víno s pomerančovou šťávou, ale s tím moc nenaděláme, eh?“
„Síly nad námi,“ zašeptal Talsu užasle. „Měl by si raději dát pozor, nebo si lidé ještě o něm budou myslet, že je lidská bytost.“
„Proč vás poslali na frontu, pane?“ zeptal se mága Vartu. Podle jeho tónu byl zvědav, jestli sem mága neposlali z trestu.
Jestli si toho mág všiml, nedal to na sobě znát a odpověděl: „Podívám se, co můžu udělat, abych Algarvaněm ztížil objevit, kde přesně jsou tyto přední pozice. Neslibuji žádný velký zázrak, protože zrzouni mají také své mágy, a co jeden mág udělá, jiný mág může zrušit, ale možná to přece trochu pomůže. Generálové tam vzadu, na druhé straně hor, si to každopádně myslí.“
„Valmieře magie moc pomohla,“ řekl Smilsu, ale jeho vojácké rýpnutí neznělo tak zle: ve skutečnosti to byla největší pozornost, jaké se až doposud dostalo vojákům na frontě od vysokých šlechticů, kteří je vedli.
A Talsu odpověděl: „Myslim, že v tom to je. Král musel být zelený strachem, že to, co se stalo Valmieře, se stane i nám. Jestli dokáže přijít na cokoli, co zabrání Algarve, aby nás převálcovalo, tak se o to pokusí.“
„Bít zrzouny od začátku tvrději by bylo pěkné, ale to se celé měsíce nedělo,“ řekl Smilsu. Ukázal na mága svým rýčem s krátkou násadou. „Co to tam dělá?“
„Kouzlí, předpokládám,“ řekl Talsu. „Za to ho každopádně platí.“ Smilsu si odfrkl a smetl hlínu ze svých bot.
Mág přecházel před linií zákopů sem a tam. Kdyby byli Al-garvané v agresivní náladě, mohli by snadno na plavovlasého | mága začít střílet. Ale vojáci krále Mezentia byli prozatím za- | městnáni někde jinde a zdálo se, že jsou spokojení s tím, že se Jelgavané zakopali na úpatí hor.
Jak jelgavský mág kráčel, mával velkým, krásným opálem, který zářil modře, zeleně a rudě, podle toho, jak na něj slunce dopadalo v rozdílných úhlech. Zaklínadlo, které prozpěvoval, bylo v kaunijském dialektu tak archaickém, že Talsu, který tuto klasickou řeč studoval ve škole, dokázal porozumět pouze několika málo slovům. To na něho udělalo dojem: takové pradávné zaklínadlo mělo jistě velikou účinnost.

Jestli tomu skutečně bylo tak, to nedokázal postřehnout. Když mág skončil s prozpěvováním a vrátil opál do kapsy kalhot, nezdálo se, že by se bylo něco změnilo. Talsu stále viděl mírné vrchy před sebou a za nimi pláně severního Algarve, pláně, kterých jelgavská armáda ještě nedosáhla.
Nebyl jediný, kdo je viděl. Nějaký voják opodál zavolal: „Promiňte, pane, ale co jste právě teď udělal'?“
„J3h?“ Mág se zdál unavený, jak jeho kolegové obvykle bývali po provedení nějakého velikého kouzla. Pak se trochu sebral. „Aha. Samozřejmě - z téhle strany to nemůžete vidět. Pojďte sem dopředu a podívejte se zpátky na své postavem, všichni, které to zajímá.“
Dívat se na zákopy bylo lehčí a zábavnější, než je kopat. Talsu se vyškrábal nahoru. Stejně tak učinilo mnoho jeho kamarádů. Šel pozpátku směrem k mágovi, dívaje se na zákopy. Stále vypadaly jako zákopy. Napadlo ho, jestli byl kouzelník tak chytrý, jak si o něm myslel.
Pak se dostal za úroveň, kde mág stál. On i několik dalších vojáků užasle vykřiklo, všichni víceméně současně. Stále ještě mohl vidět zákopy, které pomáhal kopat, ale zároveň také viděl neporušený terén. Udělal dalších pár kroků od zákopů a staly se pro jeho oči méně zřetelnými. Udělal ještě pár kroků a skoro zmizely.
„Existuje chytré zařízení - vlastně kuusamský objev - zvané polostříbřené zrcadlo,“ řekl mág. „Když je to, co je před ním, jasnější než to, co je za ním, odráží jako každé jiné zrcadlo. Ale když je to, co je za ním, jasnější než to, co je před ním, nechá světlo procházet a mění se v okno. Toto kouzlo je založeno na stejném principu.“
Talsu řekl: „Škoda, že jsme neměli něco takového, aby nás to chránilo, když jsme proti Algarvanům postupovali.“
„Nikdo z toho ještě nikdy nedokázal udělat kinetické kouzlo,“ řekl mág. Když viděl, že Talsu nechápe, vysvětlil to: „Takové, které se může pohybovat společně se skupinou vojáků. Toto se lépe hodí pro statickou obranu. A í tam má daleko k dokonalosti. Z krátké vzdálenosti nebo při silném pátracím kouzlu selhává. Aleje to lepší než nic.“
„To ano,“ řekl Talsu. Vydal se zpátky k zákopům, což mu vrátilo jasný pohled na ně, jakmile vstoupil do vnitřní hranice kouzla. Bylo to skutečně lepší než nic. Bylo to určitě lepší než jakákoli ochrana, kterou on i jeho kamarádi až doposud měli. Víc než cokoli jiného mu to řeklo, jaké obavy musel mít král Donalitu a jeho rádcové.
Na kontinentu jaro předávalo vládu létu. V Zemi ledového lidu zima neochotně připouštěla, že by mohlo přijít jaro. Takové chladné, pošmourné počasí dokonale odpovídalo Ferna-ově náladě. Dokázal propašovat krále Pendu z Forthwegu z Ya-niny, ale jediná loď, na které se mu podařilo získat pro ně dvě místa, se plavila na jih přes Úzké moře do Heshbonu, největšího města - ve skutečnosti téměř jediného města - na pobřeží jižního kontinentu, které Yanina kontrolovala.
Tady nebyl Fernao Fernaem. Přejmenoval se na Fernast-ro a mluvil algarvsky místo lagoasky. Penda si oholil vousy a představoval se jako Olo, což bylo unkerlantské jméno. Forth-wegština byla dost blízká severovýchodním dialektům unker-lantštiny, což mu umožňovalo vydávat se za jednoho z poddaných krále. Fernao na nich také provedl několik malých kouzel, takže ani jeden z nich nevypadal tak, jako když byli v Yani-ně.
Penda se neukázal jako moc dobrý společník na cestu. Byl zvyklý na paláce a ponurý hostinec, kde se s Fernaem v Heshbonu ubytovali, ho nijak nenadchl. „Swemmelův žalář by byl pohodlnější,“ zavrčel.
Fernao odpověděl forthwegsky: „Jsem si jist, že by se to dalo zařídit.“
Uprchlý král se otřásl. „Asi jsem udělal chybu.“ V břiše mu zakručelo. Vzdychl a řekl: „Měli bychom sejít dolů a něco sníst, jestli se v kuchyni zmohou na něco, co se dá jíst.“
„Nebo i když se nezmohou,“ řekl Fernao.
To bylo dost pravděpodobné. Hostinec vedli Yaninci. Snažili se sice vařit ve stylu své domoviny, ale co mohli dělat s tím, co jedl Ledový lid: velbloudím masem, velbloudím mlékem, velbloudí krví a hlízami, které chutnaly jako lepidlo? Zkoušeli všechny způsoby úpravy, ale jen málo z nich podle Fernaova názoru k něčemu bylo.
Stejně to jedl, nabírajíc lžící maso a vařené hlízy a zapíjejíc to kořalkou, kterou lidé v Heshbonu destilovali z hlíz. Chutnala také jako lepidlo, ale kopala jako jednorožec. Zjistil také, že mu většina zdejších jídel chutná víc, když má znecitlivěly jazyk.
Opustili s Pendou hotel, jak nerychleji mohli, a zamířili na tržiště. „Snad dnes najdeme karavanu, která míří na východ,“ řekl Penda, stejně jako každý den.
„Ano, možná že ano,“ odpověděl Fernao nepřítomně. Jednak byl už unaven poslouchat Pendu, jak to říká znovu a znovu, navíc se díval kjiliu, k Bariérovým horám. Kdykoli byl v ulicích Heshbonu, díval se k horám. Vysoké a rozeklané tvořily jižní obzor. Pokrýval je sníh a led od štítů až do poloviny jejich svahů, sklánějících se k moři. Dobrodruhové umírali při výstupu na tyto štíty. Jiní pronikali kolem nich do mrazivého nitra jižního kontinentu. Někteří z nich unikli Ledovému lidu, horským opicím a ostatním, menším nebezpečím, a napsali knihy o tom, co objevili.
Asi polovina lidí v ulicích byli malí, snědí Yaninci, většina z nich ve vlněných pláštích přes své tuniky se širokými rukávy a úzké kalhoty. Ostatní s výjimkou několika cizinců, jako byli Fernao a Penda, patřili k Ledovému lidu. Měli na sobě oděvy s kápěmi, vyrobené z kožešin nebo utkané z velbloudí srsti, které je zahalovaly od hlavy až k patám. Byli zarostlí téměř po oči vousy, které si nikdy neupravovali, a linie jejich vlasů začínala sotva palec nad jejich obočím. Ženy, na rozdíl od všech ostatních ras, měly tváře zarostlé stejně jako muži.
Nikdy se nekoupali. Podnebí jim pro to poskytovalo určitou omluvu, ale - podle Fernaova názoru - nedostačující. Jejich zápach naplňoval studený, ostrý vzduch spolu se zápachem velbloudů, které vedli. Tito velbloudi byli tak nepodobní zu-vvayzským velbloudům, jak jen mohou být zvířata, sdílející stejné jméno. Měli dva hrby, ne jeden, a hustý kožich z hnědé huňaté srsti. Jenom jejich odporná povaha byla stejná jako u jejich pouštních bratranců.
Ledoví lidé měli také odporné zvyky. Jakási žena proklínala velblouda svou hrdelní řečí. Fernao neměl tušení, co říká, ale znělo to dostatečně horkokrevně, aby to rozpustilo polovinu ledu v Bariérových horách. Penda na ni zíral. „Myslíte, že jsou takhle zarostlé všude?“' Než mohl Fernao odpovědět, pokračoval: „Kdo by po některé z nich toužil natolik, aby se to pokusil zjistit?“

„Myslim, že jsou," řekl mu Fernao. „A protože jsou, jsou velice vyhledávané určitým typem zákazníků, dalo by se říct, v nejdražších bordelech v Priekule a v Trapani, a musím připustit, i v Setubalu."
Penda vypadal pobouřeně. „Byl bych raději, kdybyste mi to neříkal, pane mágu." Fernao skryl úsměv. Podle jeho měřítek byl Forthweg provinční země. Ale ve srovnání s touto napolo zmrzlou pustinou Pendovo království najednou vypadalo mnohem lépe.
Fernao vzdychl. „Kdyby tady nebyla rumělká, mohl by si Ledový lid nechat celý tenhle mizerný kontinent."
„Kdyby tady nebyli žádní Derlavaiané, bylo by pro nás mnohem těžší uprchnout z Yaniny," řekl Penda.
„To je pravda," připustil Fernao to, co mohl těžko popírat. „Teď máme místo toho problém dostat se z Heshbonu."
Došli na tržiště. Bylo podobné tržišti v centru Patrasu, hlavního města Yaniny, ale jen do jisté míry. Jako ve většině Heshbonu i tady zůstávali dominantní velbloudi. Ledoví lidé a Ya-ninci prodávali jejich maso, mléko, sýr, srst i samotná zvířata, a to, co tato zvířata přinesla do Heshbonu na svých hřbetech: kožešiny a rumělku, která přicházela balená v pytlích z velbloudí kůže.
Yaninci a Ledoví lidé měli odlišné způsoby smlouvám. Ya-ninci se, jako obvykle, rozčilovali ještě víc - nebo věrohodněji -než Algarvané. Plácali se dlaněmi do čel, obraceli oči v sloup, skákali nahoru a dolů a občas se zdálo, že nemají daleko k mrtvici.
„Tomuhle říkáte rumělka?" křičel jeden z nich, ukazuje na pytel, plný drceného oranžově červeného minerálu.
„ Ano," odpověděl příslušník Ledového lidu, s nímž jednal. Každá částečka jeho těla vyjadřovala naprostou lhostejnost k zuřivosti oponenta.
To Yanince rozčililo ještě víc. „To je nejhorší rumělka v historii rumělky!" vykřikl. „Drak by dával lepší plameny, kdybyste ho nakrmil fazolemi a zapálil jeho prdy, než když mu dáte tenhle šmejd."
„Tak to nekupujte," řekl muž z Ledového lidu. „Vy jste zloděj! Vy jste lupič!" křičel Yaninec. Nomád v dlouhém špinavém oděvu jen stál a čekal, až údajně civilizovaný muž z Derlavaie učiní svou další nabídku. Když se Yaninec natolik uklidnil, aby na chvíli přestal vřískat, také to udělal. Penda řekl: „Většina rumělky, kterou tady Yaninci kupují, jde rovnou do Algarve."
„Já vím," řekl Fernao nešťastně. Před Šestiletou válkou udržovalo Algarve na pobřeží jižního kontinentu na východ od Heshbonu obchodní města. Nyní tato města byla v rukou Lago-asu nebo Valmiery (ačkoli kdo mohl po pádu Valmiery říct, co se stane s městy, které toto kaunijské království kontrolovalo?). Kdyby se Femao a Penda dokázali dostat do Mizpy, nejbližšího města, kterému vládli Lagoasané, byli by v bezpečí.
Kdyby. Válka na kontinentu přerušila karavanní cesty tady dole. Yanina zůstávala s Lagoasem formálně v míru, ale měla tak blízko ke spojenectví s Algarve, že si dvakrát rozmyslela obchodovat s jeho největším nepřítelem.
Ale tady stál příslušník Ledového lidu s naloženými velbloudy, které na tržišti nevykládal. Femao a Penda za ním zašli.
„Mluvíte touto řečí?' zeptal se ho Fernao algarvsky.
„Ano," odpověděl nomád. Jeho špinavá zarostlá tvář byla absolutně nečitelná.
„Jste na cestě?" zeptal se Fernao a muž přikývl. „Cestujete na východ?" vyptával se dál lagoaský mág. Nomád stál mlčky a nepohnutě. Vzhledem k situaci, jaká nyní v Heshbonu panovala, to Fernao považoval za potvrzení. Řekl: „Můj král dobře zaplatí, když se můj přítel a já dostaneme do Mizpy."
Neřekl, kdo je jeho král. Jestli si muž z Ledového lidu myslei, že patří k lidem krále Mezentia, hodlal ho při tom nechat.
Po chvíli přemýšlení chlapík řekl: „Velcí mluvkové," - čímž, jak si Fernao uvědomil, myslel Yanince - „takovou cestu neusnadní."
„Dokážete je obelstít?" zeptal se Fernao, jako by zval muže z Ledového lidu, aby sním sdílel žert. „A dá se někdy přijít k zisku snadno?"
V nomádových očích svitlo. Alespoň jedna z těchto otázek se mu zamlouvala. Řekl: „Jsem Doeg, syn Abishaie, syna Abiatharova, syna Chileabova, syna ..." Genealogie pokračovala ještě několik dalších generací. Doeg skončil: „Moje totemové zvíře je ptarmigan.13 Nezabíjím ho, a nejím ho, když ho zabijí jiní. Nedovolím, aby mu uškodili ti, kdo se mnou cestují. Když to udělají, zabiji je, abych usmířil ducha toho ptáka."
Nevědomý, pověrčivý divoch, pomyslel si mág. Ale to teď bylo vedlejší. Zeptal se: „Říkáte mi to proto, že můj přítel a já s vámi cestujeme?"
„Jestli si přejete,', odpověděl Doeg s pokrčením ramen. „Jestli zaplatíte dost, aby mě to uspokojilo. Jestli jste připraveni vyrazit, než slunce dojde příliš daleko."
Chvíli spolu smlouvali. Fernao se snažil, aby nepropadl ya-ninské hysterii. Zdálo se, že tím na Doega udělal dobrý dojem. Ale dobrý dojem sem, dobrý dojem tam, nomád byl tvrdý vyjednavač. Fernao měl vztek; to, co ten člověk z Ledového lidu od něj chtěl, bylo skoro všechno, co měl, a zdálo se, že Doeg nemá zájem o sliby, že dostane víc stříbra a zlata, až se dostanou do Mizpy. Zbývalo mu jen jediné. „Jsem mág," řekl Fernao nakonec, čímž připustil něco, co nechtěl. „Snižte svou cenu o čtvrtinu a já pro vás budu po celou cestu pracovat."
„To budeš stejně, když přijde nebezpečí," řekl Doeg chytře. „Ale může z tebe být nějaký užitek, tak ať je po tvém. Ale varuji tě, muži z Algarve," - nedorozumění, které Fernao neopravil - „tvůj druh kouzel možná v této zemi nebude pracovat tak dobřejakovetvé."
„Tady v Heshbonu funguje dobře," řekl Fernao.
„ JŤieshbon je v mé zemi, ale už to není moje země," řekl ptarmigan - bílýtetřev (Pozn. překl.)
Doeg. „Přišlo sem příliš mnoho Yanincú a jiných bezvousých národů," - jeho tmavé oči sklouzly po hladce oholeném Pen-dovi - „takže se jeho podstata změnila. Mimo města je země taková, jaká byla kdysi. Magie je taková, jaká byla kdysi. Nedívá se vlídně na způsoby bezvousých."
Fernao nevěděl, jak vážně to brát. Bylo to v souladu s jeho vlastní zkušeností, ale nikoli s tím, co říkali někteří teoretičtí kouzelníci v Lagoasu a v Kuusamu těsně předtím, než vypukla válka. Pokrčil rameny. „Udělám co mohu, ať to bude

jakkoli. A vy se budete snažit vyhnout Yanincům, jejichž magie není tak odlišná od mé.“
„To je pravda. Dobrá.“ Doeg přikývl. Napřáhl svou špinavou ruku. Fernao, a o chvíli později i Penda si s ním plácli. Muž z Ledového lidu znovu přikývl. „Jsme dohodnuti.“
Krasta chodila z jednoho obchodu na Třídě jezdců do druhého, když algarvská armáda pořádala svůj triumfální pochod přes Priekule. To, že by tato triumfální přehlídka měla cokoli společného s ní, jí nepřišlo na mysl. Byla ráda, že měla tolik obchodů jen pro sebe, ale mrzelo ji, že skoro třetina jich byla zavřená.
Právě si koupila jantarovou brož od prodavačky dost uctivé, aby to uspokojilo dokonce i ji, a vycházela na chodník s novou cetkou připíchnutou na tunice, když ji náhlé zahlaholení břeskné hudby přimělo otočit hlavu. Přicházeli Algarvané. Kapela v čele průvodu vytrubovala jako o posledním soudu. Slunce se lesklo na jejich trubkách a kovových ozdobách jejich bubnů. Stejně jako kavku, i Krastu přitahovaly lesklé věci. Upřeně zírala na odraz slunce na nástrojích. Pak zírala dál - na vojáky, kteří ty nástroje nesli.
Kdykoli pomyslela na Algarvany, první slovo, které jí vytanulo na mysli, bylo barbaři. V tom byla typická Valmieřanka -typická Kaunianka. Možná, že vojáci pochodující po Třídě jezdců byli nejlepší, které král Mezentio měl. Nebo jsem se možná vůbec mýlila, pomyslela si: pro ni zarážející skok představivosti. Algarvští vojáci - nejprve hudba, pak několik pěších rot, pak eskadrona jezdců na jednorožcích, pak bojovníci na frkajících, hřmotných behemothech, pak další pěšáci, a stále další a další - na ni zapůsobili mnohem příznivějším dojmem, než by si byla dokázala představit, a také mnohem lepším dojmem než valmierští vojáci, které viděla táhnout ulicemi Priekule do války. Nebylo to tím, že by tito válečníci byli vysocí, vzpřímení a hezcí: totéž platilo i pro většinu jejích krajanů. Nebylo to tím, že jejich kilty odhalovaly svalnatá lýtka; o tom, jak jsou muži stavění, věděla všechno, co potřebovala.
Ne, to. co na ni zapůsobilo, byla zčásti jejich disciplína -něco, na co nebyla zvyklá myslet ve spojitosti s Algarvany -a zčásti jejich postoj. Pochodovali Třídou jezdců, jako by bylo mimo veškerou pochybnost, že si zasloužili vítězství, které dobyli, zasloužili si ho, protože byli lepší muži než Valmieřané, které porazili. Valmierští vojáci, které viděla, tak nevypadali. Zdálo se, že jsou si jistí, že kráčí do potíží - a měli pravdu.
Protože sama znala tento pocit panské nadřazenosti po celý svůj život, dokázala ho Krasta přirozeně vycítit i u jiných. Dovolila dokonce Algarvanům, aby na ni zírali stejně, jako ona zírala na ně, aniž by dala najevo (aniž by dokonce i pocítila) zuřivou nelibost, jakou by v ní vyvolaly podobné lascivní pohledy neurozených Valmieřanů. Ale i tyto pohledy byly dobře disciplinované, zvlášť podle algarvských měřítek: vojáci k ní otáčeli oči, ale nikoli hlavy.
Hrstka jiných Valmieřanů stála na chodníku a pozorovala přehlídku, ale jen hrstka. Většina Priekule se snažila předstírat, že k obsazení města nedošlo a dobj^atelé neexistují. Krasta měla v úmyslu dělat totéž, dokud nepotkala Algarvany, ale tato ukázka moci a lesku ji překvapila.
Konečně, když už přehlídka dávno skončila, se vytrhla ze svých zmatených úvah a vydala se do postranní ulice, kde čekal její kočár. Kočí popíjel z láhve, kterou rychle schoval, když uviděl svou paní. Slezl z kozlíku a pomohl jí nastoupit.
„Odvez mě domů,“ řekla.
„Ano, paní.“ Kočí zaváhal, pak se osmělil promluvit, což činil jen zřídkakdy. „Cekala jste, až přejdou zrzouni, má paní?“
„Ano.“ odpověděla Krasta. „Věci možná nejsou tak strašné, jak sýčkové kvákali.“
„^Nejsou tak strašné'?“ řekl kočí. když pobídl koně do kroku. „No, doufám, že máte pravdu, má paní, ale bojím se, že z prohrané války nic dobrého nevzejde.“
„Hleď si svého!“ vyštěkla Krasta a kočí ztichl.
Ulice byly skoro opuštěné. Mnoho z mužů, které na nich Krasta viděla, byli další algarvští vojáci, dokončující obsazení Priekule. Bjdi také dobře vychovaní. Na rozdíl od jejich kamarádů na přehlídce sice otáčeli hlavy, aby se na ni podívali, ale to bylo všechno, co dělali. Nic neříkali a nic si k ní nedovolovali. Poplašné zprávy, kolující ve městě, připisovaly vojákům krále Mezentia divošství jejich dávných předků.
Když se Krasta blížila ke svému domu, její nálada byla tak dobrá, jako vždycky. Dobrá: Valmiera prohrála válku (doufala, že Skarnu je v pořádku), ale Algarvané vypadali jako mnohem civilizovanější vítězové, než kdokoli očekával. Až se situace uklidní, doufala, že si bude zase užívat se svými šlechtickými přáteli.
Když kočí zahnul s kočárem na cestu vedoucí k jejímu statku, její dobrá nálada zmizela jako plamen sfouknuté svíčky. Hněvivě ukázala rukou. „Co tam dělají ti koně a jednorožci?“ zeptala se, jako kdyby kočí nejen věděl, kdo to přišel, ale jako by za to i mohl. Pokrčil jen rameny, což bylo ve styku s Kras-tou zpravidla to nejrozumnější.
Pak uviděla algarvského vojáka v kiltu, stojícího u zvířat. Než se na něho mohla rozkřiknout, otočil se a vešel do statku. To ji rozčililo ještě víc -jak se opovážil odejít, aniž by ho propustila?
„Odvez mě rovnou k přednímu vchodu,“ řekla Krasta kočímu. „Tohle si s nimi hned vyřídím. Co mají tito vetřelci co pohledávat v domě mých předků'?“
„Ano, má paní,“ řekl kočí bez dalšího komentáře.
Zastavil před algarvskými jednorožci a koňmi. Krasta seskočila z kočáru dřív, než ho mohl obejít a pomoci jí sestoupit. Vyřítila se k domu jako bouře, když se dveře otevřely a dva Algarvané - důstojníci, jak poznala podle šerp na jejich tunikách a klobouků - zamíňli k ní.
Než se na ně mohla rozkřiknout, oba se uklonili. To ji natolik překvapilo, že nechala staršího z nich promluvit dříve než ona: „Přeji vám skvělý a dobrý den, markýze Jsem potěšen, že mám tu čest se s vámi seznámit.“ Jeho vahnierština byla plynná, jen s lehkým cizím přízvukem. Pak ji znovu překvapil, když přešel do klasické kaunijštiny: „Pokud by vám to vyhovovalo lépe, můžeme pokračovat v našem rozhovoru v tomto jazyce.“
„Valmierština mi bude vyhovovat,“ řekla doufajíc, že její povznesený tón zabrání tomu, aby si všiml, že jeho znalost tohoto klasického jazyka je mnohem lepší než její. Do překvapení se přimíchal hněv: „A teď vás musím požádat, abyste mi sdělili důvod tohoto vpádu na moje pozemky.“
Sluhové a služky vyhlíželi z oken. Krasta je vnímala jen okrajově; pro ni byli součástí domu stejně jako kuchyně a

schodiště. Její pozornost patřila Algarvanům.
„Dovolte mi, abych se představil.“ řekl starší z nich, znovu se uklánějе. „Mám tu čest být hrabě Lurcanio z Albengy; má vojenská hodnost je plukovník. Můj pobočník, kapitán Mosco, má to štěstí být markýzem. Podle rozkazu velkovévody Ivone-ho, velitele algarvských sil, nyní okupujících Valmieru, se my a náš štáb máme ubytovat ve vašem krásném domě.“
Kapitán Mosco se rovněž uklonil. „Uděláme všechno pro to, abychom vás neobtěžovali,“ řekl valmierštinou o něco méně plynnou, než byla plukovníkova.
Ubytovat nebylo slovo, které by Krasta slýchala často; potřebovala okamžik, aby si uvědomila, co to znamená. Když jí to konečně došlo, divila se, že se na Algarvany nevrtila a nepo-škrábala je. „Tím míníte, že máte v úmyslu tady žít?“ řekla. Lurcanio a Mosco přikývli. Krasta pohodila hlavou nádherně opovržlivým gestem. „Jakým právem?“
„Podle rozkazu velkovévody Ivoneho, jak vám řekl můj nadřízený.“ odvětil kapitán Mosco. Vypadal dobře, byl vážný a trpělivý - nic, co by právě v této chvíli na Krastu mohlo sebeméně zapůsobit.
„Právem zákonů války,“ dodal plukovník Lurcanio, stále zdvořilý, ale neústupný. „Po Šestileté válce se na mém statku ubytovali Valmieřané. Lhal bych, kdybych vám řekl, že nepociťuji určité uspokojení nad tím, že tuto pozornost mohu vrátit. Můj pobočník měl pravdu: budeme se vám snažit způsobit co nejmenší nepohodlí. Ale budeme tady. Kde budete vy, to záleží na tom, jak si na tuto myšlenku zvyknete.“
Za celý její život s Krastou nikdo ještě takhle nemluvil. Nikdo ani neměl tu moc říci jí něco podobného. Otevřela ústa, ale pak je zase zavřela. Zachvěla se. Algarvané si v Priekule nepo-čínali jako barbaři. Ale - jak jí Lurcanio právě připomněl -mohli by jednat jako barbaři, kd}rby chtěli, a jako triumfující barbaři k tomu.
„Velmi dobře,“ řekla studeně. „Ubytuji vás a vaše muže, plukovníku, v jednom křídle. Jestli mi chcete způsobit co nejmenší nepohodlí, jak prohlašujete, pak si mě všímejte co nejméně.“
Lurcanio se znovu uklonil. „Jak říkáte.“ Teď, když prosadil svou, chtěl být velkorysý - v tom se značně podobal Kraste. „Snad časem změníte svůj názor.“
„O tom pochybuji,“ řekla Krasta. „Nikdy neměním názor, ke kterému jednou dospěji.“
Mosco řekl něco algarvsky, v jazyce, který Krasta neměla nikdy sebemenší zájem se naučit. Lurcanio se zasmál a přikývl. Ukázal na Krastu a také něco řekl. Mluví o mně, uvědomila si pobouřeně. Mluví o mně, a já nevím, co říkají. Jak hrubě Jsou to barbaři, nic jiného.
Prošla kolem nich se vzpřímenými zády a zdviženým nosem. Koutkem oka zahlédla, jak otočili hlasy, aby mohli pozorovat její zadek, jak strnule kráčela ke dveřím. To ji rozzuřilo ještě víc, ale také jí to poskytlo malé zadostiučinění. Ať se podívají, pomyslela si. To je jediná věc, kterou ode mě kdy mohou dostat. Aby je vzrušila, vložila do svého kroku zvláštní pohyb kyčli.
Když vešla dovnitř, sluhové se kolem ní seběhli jako kuřata kolem kvočny. „Má paní! Co budeme dělat, má paní?' naříkali.
„Algarvané se tady ubytují,“ řekla. „S tím se nedá nic dělat. Ubytujeme je v západním křídle - nejdřív odtud odstraňte všechno cenné. A potom, nejlepší co můžeme dělat, je ignorovat je. Nebudou vítáni v žádné další části domu, což jsem jasně řekla jejich důstojníkům.“
„Co když tam přece přijdou, má paní?“ zeptala se Bauska.
„Dejte jim tak najevo, že jsou nevítaní, že si nebudou přát přijít znovu,“ řekla Krasta. „Jsou to jen Algarvané - nic, co by stálo za povšimnutí civilizovanému člověku.“ Rozkřikla se na pár algarvských vojáků, kteří si prohlíželi obrazy a tretky: „Vypadněte,“ řekla jim. „Hněte sebou, ven.“ Doprovodila to gestikulací, aby dala najevo, co její slova znamenají.
Poslechli pomalu a se smíchem, ale poslechli. Služky vypadaly uspokojeně - až na jednu, kterou jeden z vojáků plácl na odchodu po zadku. A ani ona nevypadala tak rozzlobeně, jak by měla.
Krasta zavrtěla hlavou. Co má dělat, když služka dovolí Algarvanovi, aby si ji vzal? Jak by tomu mohla zabránit? Pokud mohla Bauska sloužit za měřítko, prostí lidé v sobě dnes neměli ani špetku morálky. Krasta znechuceně mlaskla jazykem o zuby. Tak nebo tak, bude to muset zvládnout.
Maršál Rathar padl na břicho před králem Swemmelem. Pronesl svůj slib věrnosti s poněkud větším zápalem než obvykle. Věděl, že se na něho král Unkerlantu zlobí. Věděl také proč. Král se často zlobil na své poddané z důvodů, které znal jen on. Tentokrát však ne.
Swemmel nechal - přinutil - Rathara ležet na břiše a bít hlavou o koberec déle, než činíval obvykle. Nakonec zřejmě uznal, že maršála potrápil dost, a řekl: „Vstaňte.“
„Provedu, Vaše Veličenstvo,“ řekl maršál Unkerlantu, vstávaje. „Děkuji vám, Vaše Veličenstvo.“
„My neděkujeme vám," vyštěkl Swemmel, míře prstem na Rathara, jako by jeho nehet byl ústím zbraně. Kdyby tomu tak bylo, maršál by byl mrtev. Jeho hlas, už tak dost vysoký, se stal ještě vyšším, když se začal maršálovi vysmívat. „Počkat, až se Algarvané chytí do křížku s Valmierou, říkal jste. Počkat, až budou plně zaneprázdněni na východě. Pak na ně udeřit, až nebudou moci snadno přesunout posily proti nám. Byla to vaše slova, maršále?“
„Byla to moje slova, Vaše Veličenstvo,“ řekl Rathar bezvýrazně. „Považoval jsem to za nejefektivnější postup. Zdá se, že jsem se mýlil.“
„ Ano, to se zdá.“ Swemmel se vrátil ke svému normálnímu hlasu. „J3oufali jsme, že jsme si vybrali maršála, který bude vědět, co se může stát, ne takového, který se bude mýlit.“ Doprovodil svá slova kletbou.
„Vaše Veličenstvo, na svou obranu mohu říct jen to, že nikdo tady, nikdo na východě, a odvážím se říct, že ani nikdo v Algarve si nedokázal představit, že by armáda zrzounů mohla porazit Valmieru během měsíce,“ řekl Rathar. „Ano, mýlil jsem se, ale nejsem zdaleka jediný, komu se to stalo.“
Očekával, že ho Swemmel zbaví funkce a pošle ho kopat uhlí, sůl nebo síru, nebo že nařídí, aby ho na místě zlikvidovali. Swemmel toho byl schopen. Swemmel byl schopen ještě horších věcí. Každý, kdo mu sloužil, žil na pokraji srázu. Dříve

nebo později z něj každý, kdo mu sloužil, spadl. Jak se vrány a supové slétnou, aby roztrhali Ratharovu mršinu!
Král Swemmel řekl: „Ne že byste to zasluhoval, ale dáme vám šanci napravit svou chybu, než na vás dopadne trest. Co bude Mezentio dělat dál? Zaútočí na Lagoas? Zaútočí na Jel-gavu? Zaútočí na naše království?“
Ratharova první myšlenka byla: Kéž bych měl pravdu, Swemmel dal jen málo lidem šanci zmýlit se dvakrát. To, že by někomu dovolil zmýlit se třikrát, připadalo Ratharovi absurdní. Pečlivě volíc slova, řekl: „Nevím, jak by Algarve mohlo zaútočit na Lagoas bez kontroly nad mořem mezi nimi, a tu jejich námořnictvo nemá. Lagoasané se nedají obelstít jako Sibiané. A ve Forthwegu nejsou žádné známky toho, že Mezentio připravuje útok proti nám.“
„Tedy Jelgava,“ řekl Swemmel a Rathar zdráhavě přikývl. Teď se chýlil. Swemmel na tom bude stavět. Král pokračoval: „A když Algarve bude bojovat s Jelgavou - co pak?“
„Vaše Veličenstvo, ta válka by měla být dlouhá a těžká,“ řekl Rathar. „Jenže totéž jsem říkal o válce s Valmierou, a Algarvané překvapili svého nepřítele útokem přes neschůdnou krajinu. Ale nevidím, jak by mohli překvapit Jelgavany - skrze jejich pohraniční hory vede jenom několik málo průsmyku. Ale to, že já nevidím, jak by něco šlo, nemusí znamenat, že Mezen-tiovi generálové jsou stejně slepí.“
„Takže vaše rada je počkat až se Algarve plně zaplete s Jelgavou. a pak udeřit?“ zeptal se Swemmel.
„Ano. to je má rada,“ odpověděl Rathar. Bylo to rozumnější než říct: To bych udělal, kdybych byl králem, jak to udělal před několika málo lety jistý nešťastný dvořan. Swemmel to vzal tak, že ten hlupák s neobratným jazykem proti němu kuje pikle. Ten hlupák byl teď kratší o lilavu a od té doby už nikdo takovou chybu znovu neudělal.
Swemmel řekl: „A co když Algarve porazí Jelgavu tak rychle a snadno jako Vahnieru? Co potom, maršále?“
„Potom, Vaše Veličenstvo, budu překvapen,“ řekl Rathar. „Algarvané jsou dobří vojáci a dobří mágové, ale jsou to jenom lidé, jako my a jako Jelgavané.“
„Proč na ně nevrhnout naše armády v téže minutě, kdy oni zaútočí na Jelgavu, jestli je tomu tak?“
„Vaše Veličenstvo, vy jste můj panovník. Jestli to rozkážete, učiním všechno, co budu moci, abych vaše rozkaz}7 vykonal.“ odvětil Rathar. „Ale myslím, že lidé krále Mezentia budou připraveni a budou na nás čekat, jestli se o to pokusíme.“
„Myslíte, že neuspějeme,“ řekl Swemmel tónem inspektora, obviňujícího před soudem rolníka.
Co se stalo rolníkovi, pohnanému před tribunál, nebylo obvykle nic příjemného. Přesto Rathar řekl: „Nejlepší plán na světě je k ničemu, když se provádí v nevhodnou dobu. Zaútočili jsme příliš brzy proti Zuwayze a zaplatili jsme za to vysokou cenu. Zaplatili bychom mnohem víc, kdybychom zaútočili na Algarvany, když to čekají a jsou na nás připraveni.“
„Už jste si stěžoval, že jsme zaútočili proti Zuwayze příliš brzy,“ řekl Swemmel. „My s tím nesouhlasíme; náš názor je, že jsme zaútočili příliš pozdě, o celá léta. Ale to nevadí. Kvůli vašim stížnostem jsme odložili vydání rozkazu našim armádám k útoku proti Algarve, a výsledek byl horší, než kdybychom byli zaútočili.“
„Nikoli nezbytně,“ odpověděl Rathar. „Mohli jsme také utrpět těžkou porážku. Zuwayzané nám na začátku války způsobili značné škody a ztráty, ale nebyli dost silní, aby si svá počáteční vítězství udrželi. To ale neplatí o Algarve, zvlášť' po tom, co zrzouni předvedli nejdříve ve Forthwegu a pak ve Vahnieře.“
„Před chvílí jste říkal, že Algarvané jsou jenom lidé.“ řekl Swemmel. „Teď říkáte, že z nich máte strach. To se ve vašich očích Unkerlanťané najednou změnili v horské opice?“
„To vůbec ne, Vaše Veličenstvo,“ řekl Rathar, ačkoli Unkerlanťané po staletí cítili tu samou směs obdivu a odpora k Al-garvanům jako Algarvané k národům kaunijského původu. Trochu se sebral a pokračoval: „Ale až zaútočíme - jestli zaútočíme - chtěl bych, aby to bylo ve chvíli, kterou budu považovat za nejvhodnější.“
„Budete někdy považovat nějakou chvíli za nejvhodnější?“ zeptal se Swemmel. „Nebo budete útok donekonečna odkládat jako ten stařec z bajky, který' stále nemohl přijít na to, kdy má umřít?“
Rathar riskoval úsměv. „On neměl tak strašný osud, že? A království žije v současné době v míru, což také není tak strašný osud. Jako voják, který zažil spoustu válek, říkám, že mir je lepší.“
„Mír je lepší, když nám ti okolo vrátí, co jsou nám dlužni,“ řekl Swemmel. „Ale když jsme byli vyzdviženi na trůn, nikdo neuznával to, co bylo právoplatně naše. Museli jsme bojovat, abychom získali trůn, museli jsme bojovat, abychom si ho udrželi, a od té doby jsme bojovali pořád. Během našeho boje s usurpátorem,“ - jeho obvyklý název pro jeho bratra-dvojče -“království sousedící s Unkerlantem využila naší slabosti. Přinutili jsme Gyongyos, aby nás respektoval. Pokořili jsme For-tliweg. Zuwayze jsme udělili alespoň poloviční lekci.“
„Všechno, co říkáte, je pravda, Vaše Veličenstvo,“ odpověděl Rathar, „jenže Algarve nám během vaší slavné vlády žádnou škodu nezpůsobilo.“ Jako všichni dvořané, i on si osvojil umem jemně odvést krále od jeho vzpomínek - skutečných či imaginárních - na nespravedlnost, a přivést ho k tomu, co bylo třeba učinit tady a teď.
Někdy se Swemmel odmítl nechat vést. Někdy k tomu měl své vlastni důvody. Řekl: „Algarve nám velmi uškodilo za Šestileté války. Království žádá pomstu, a království ji také bude mít.“
Algarve tehdy Unkerlantu skutečně těžce uškodilo. Kdyby byli zrzouni bojovali jen se samotným Unkerlantem a ne se všemi svými sousedy, byli by mohli pořádat v ulicích Cottbusu stejnou triumfální přehlídku, jakou nyní uspořádali v ulicích Priekule. Kdyby Algarvané bojovali se samotným Unkerlantem nyní, dopadlo by to patrně stejně. Rathar si to nebezpečí uvědomoval, král Swemmel však zjevně nikoli.
Maršál znovu velice opatrně řekl: „Pomstít se je vždycky sladší, když je pomsta jistá.“'
„Všichni naši služebníci nám říkají důvody, proč nemůžeme udělat věci, které udělat musíme - věcí, které udělat chceme/' řekl Swemmel nedůtklivě.
„Bezpochyby je to tak: tak to dvořané dělají,“ řekl Rathar. „Ale kolik z vašich služebníků se odváží vám říct, zeje rozdíl mezi tím, co chcete udělat, a tim, co udělat musíte?“
Swemmel na něho vrhl zastřený pohled. Občas král snesl víc pravdy, než si většina lidí myslela. Někdy také zničil

každého, kdo se mu pokusil říct cokoli, co bylo v rozporu s tím, o čem už byl přesvědčen. Nikdo si nikdy nemohl být jist, jak se zachová, dokud to nevyzkoušel. Jen málokteří k tomu dostali příležitost. Rathar občas ano.
„Odporujete nám, maršále?“ zeptal se král tónem nefalšované zvědavosti.
„V žádném případě, Vaše Veličenstvo,“ odvětil Rathar. „Chci vám sloužit, jak nejlépe dovedu. Chci sloužit také království, jak nejlépe dovedu.“
„My jsme království.“ prohlásil Swemmel. „To ano. Vaše Veličenstvo. Když žijete - a nechť žijete dlouho - vy jste Unkerlant. Ale Unkerlant existoval po staletí předtím, než jste se narodil, a bude trvat další staletí, která přijdou.“ Rathar byl potěšen, že nalezl způsob, jak to říct, aniž by se zmínil o Swemmelově smrti.
Král Swemmel ukázal na svoji hruď. „My jsme jediný, kdo má právo posuzovat, co je pro Unkerlant dobré.“
Když to postavil takto, Rathar mu nemohl oponovat. Proto jen sklonil hlavu-Kdyby po něm Swemmel chtěl něco přespříliš pošetilého, mohl buď pohrozit rezignací (což byla hrozba, kterou bylo třeba velmi šetřit), nebo mohl předstírat poslušnost a pokusit se zmírnit následky královýchrozkazů uvážlivou neposlušností (což byla taktika, která byla dost riskantní pro něho samotného).
Swemmel udělal netrpělivý pohyb rukou. „Vypadněte, ať už jste pryč. Nechceme se už dívat na váš ksicht. Nechceme už poslouchat vaše fňukání a nářky. Až se rozhodneme, že nadešel čas k útoku na Algarve, vydáme rozkaz. A vy poslechnete -a když ne vy, tak někdo jiný.“
„Vybrat, kdo bude velet armádám Unkerlantu je výsada Vašeho Veličenstva,“ odpověděl Rathar 'vyrovnaně,
Rathar opět padl k zemi. Pak vstal a s úklonami vycouval z audienční síně. Když se znovu opásal svým ceremoniálním mečem a vyšel z předpokoje, popřál si dlouhý výdech úlevy. Opět přežil - nebo si to alespoň myslel. Ale po celou cestu zpátky na ministerstvo čekal, že se na něho vrhne pár Swem-melových goril a odvleče ho do žaláře. A i když došel na ministerstvo, stále se chvěl. To, že ho Swemmelovy gorily nesebraly teď. vůbec nic neznamenalo.
Kdykoli Leofsig vyšel do ulic Gromheortu, stále čekal, že se na něho vrhnou Mezentiovi pochopové a odvlečou ho pryč. Nevrátím se do zajateckého tábora bez boje, opakoval si divoce - a nosil sebou nůž delší a silnější, než povolovaly algarvské předpisy Forthweganům na obsazeném území.
Ale zrzouni, kteří hlídkovali v ulicích města, mu nevěnovali větší pozornost než kterémukoli jinému Forthweganovi. Snad to bylo i proto, že jeho otec věděl, koho podmazat. To nepochybně, do jisté míry. Ale hlavním důvodem bylo to, že Al-garvané projevovali pramalý zájem o jakéhokoli Forthwegana s výjimkou hezkých dívek, na které pokřikovali oplzlé návrhy ve své vlastní řeči a ve zlomcích forthwegštiny, které pochytili.
To dívkám ztěžovalo život, ale Leofsigovi ho usnadňovalo. Než byl povolán do armády krále Pendy, učil se účetnictví, kterým se živil jeho otec. Ale za současné situace měl Hestan sotva dost práce pro sebe a nepotřeboval žádného pomocníka, i když to byla jeho vlastní krev. Když Leofsig pracoval - a pracovat musel, protože jídla a peněz b)'l nedostatek - pracoval jako nádeník.
„Makat! Dělat líp!“ pokřikoval algarvský voják, který šéfoval jeho pracovní partě, když dláždili silnici vedoucí z Gromheortu na jihozápad. Vyjadřoval se forthwegsky jen v krátkých jednoslovných až dvouslovných sentencích.
„Makat! Vy líní! Jako Kauniané! Pracovat víc!“ Několik z mužů jejich týmu byli Kauniané. Pokud mohl Leofsig posoudit, pracovali stejně tvrdě jako každý jiný.
„Mrdání tě!“ zamumlal po straně k Burgredovi, jednomu z mladých mužů v jejich pracovní partě, snažíc se co nejvěrněji napodobit Algarvanovu výslovnost.
Burgred položil dlažební kostku na její místo a zachechtal se. „Ty jsi legrační chlap,“ řekl také potichu. Dělníci správně neměli mluvit jeden s druhým, ale tento Algarvan, celkem solidní chlapík, na to obvykle nijak zvlášť nedbal.
„Jo. Tak jsem legrační.'„ Leofsig také položil kostku. „Asi jako jednorožec se zlomenou nohou.“
Burgred se vydal zpátky ke káře s vysoko navršenými dlažebními kostkami a štěrkem. Zvířata, která do ní byla zapražená, ovšem nebyli jednorožci, nýbrž pár šlachovitých, zcela prozaických mul. Vracejíc se zpátky s novou kostkou, Burgred řekl: „Stejně za to všechno můžou ti zasraní Kauniané.“ Usadil kostku na místo. „A je to. Ta kurva sedí jako přibitá.“
Leofsig něco zavrčel. Otřel si rukávem pot z čela. „Já to tak nevidím,“ zabručel. O chvíli později si přál, aby byl raději mlčel.
„To je snad jasné. ne?“ řekl Burgred. ..Nebýt Kaunianů, tak bychom se v první řadě nedostali do války. A kdybychom se do ní nedostali, tak bychom ji neprohráli. Už chápeš?“
Plakáty vyvěšené po celém Gromheortu říkaly totéž a skoro stejnými slovy. Vyvěšovali je Algarvané; Forthwegana, který by něco takového udělal, by nejspíš zastřelili na místě, kdyby ho při tom chytili. Leofsiga napadlo, jestli si Burgred vůbec uvědomuje, že papouškuje plakaly, kterými ho krmí Algarvané.
Burgred pokračoval: „A stejně, ať mor skláti všechny Kau-niany. Možná tady žijí. ale nejsou to Forthwegané, ve skutečnosti ne. Udržují si svou vlastní řeč, udržují si svůj vlastní způsob oblékání - a jejich ženské se vůbec neoblékají slušně -a nenávidí nás. Tak proč bychom my měli mit rádi je? Síly nad námi, neměl jsem Kauniany rád od té chvíle, kdy jsem poprvé zjistil, že jsou jiní než normální lidé.“
Leofsig vzdychl a neodpověděl. Nemělo to smysl. Burgred nepotřeboval, aby mu jeho názor na Kauniany vštípili zrzouni.
Jako mnoho Forthweganů - možná dokonce většina Forthwega-nů -jimi opovrhoval dávno předtím, než Forthweg obsadili Algarvané.
„Vy pracovat!“ zařval Algarvan. „Nestát! Nekecat! Kecat -problémy!“ Mluvil forthwegsky s příšerným přízvukem. Neznal gramatiku a jeho slovník byl značně omezený. Ale nikdo neměl potíže rozumět mu.
Když dlouhý den konečně skončil, Leofsig se postavil s ostatními nádeníky do fronty na mizernou výplatu od algarv-ského seržanta, který se tvářil tak bolestně, jako kdyby každý stříbrňák, který jim vyplácel, pocházel z jeho

vlastního měšce. Nejdřív Algarvané za práce neplatili vůbec nic. Hestan tehdy svým suše pobaveným tónem řekl: „Nebude trvat dlouho, než zrzouni zjistí, že lidé budou pracovat lépe, když k tomu budou mít nějakou motivaci.“
Pak se Leofsig a jeho druhové unaveně táhli zpátky do Gromheortu. Kauniané (kteří dostali sotva polovinu toho co Forthwegané) šli odděleně. Většina mužů šla vedle dlážděné silnice, ne po ní. ‚Pitomí zrzouni,“ poznamenal Burgred. „Po takovéhle cestě se jde lidem hůř než po normální štěrkované silnici. I koním a jednorožcům se po ní jde hůř.“
„Ale mohou ji používat i když prší, i když se normální silnice promění v bláto,“ řekl Leofsig. S jistým sardonickým uspokojením dodal: „Kauniané měli také takové silnice.“
„A taky jim to bylo k hovnu,“ řekl Burgred. „Třeba to zrzounům přinese stejný užitek jako žluťáskům za těch starých časů.“
Když došli do Gromheortu, jejich parta se rozpadla. Každý muž zamířil do svého domova - nebo do hospody, kde za hodinu mohl propít to, co vydělal za celý den. Někteří z těch mužů představovali jedinou oporu své rodiny. Jako správný syn svého šetrného otce se na to Leofsig díval s opovržením.
Ne že by si nedal sklenici vína - nebo dvě - až přijde domů. Ale nikdo by neměl zůstat bez jídla a dříví na topení jen proto, že on má chuť na víno. Podařilo se mu dokonce vyšetřit měďák na veřejné lázně. Ale lázně měly nyní problémy s teplou vodou. Algarvané jim nedodávali dost topiva - co jim bylo po tom, jestli Forthwegané smrdí?
Leofsig byl už nedaleko od svého domova, když z vedlejší uličky vyběhl kaunijský clilapec v roztrhaných kalhotách a proběhl kolem něho, jako by utíkal o život. Za ním vybělilo pět nebo šest Fortlivveganů. Jedním z nich, jak Leofsig uviděl, byl jeho bratranec Sidroc.
Ačkoli byl unavený, rozběhl se za Sidrocem dřív, než si uvědomil, co vlastně dělá. Nejdřív se ho dotklo to, že Sidroc je jeho blízký příbuzný. Ale po pár krocích si uvědomil, že mu vadí, zeje Sidroc Forthwegan. To bolelo víc.
A protože to bolelo, chtěl aby to Sidroca také bolelo. Srazil ho jako na fotbalovém hřišti. Sidroc začal ječet jako podříznutá ovce.
„Drž hubu, ty malý parchante/' řekl Leofsig studeně. „Co si sakra myslíš, že děláš, když tady honíš toho Kauniana jako vzteklý pes s pěnou u huby?“
„Co jsem dělal?“ zaječel Sidroc. utíraje si rukávem krev z rozbitého nosu. „Co jsem dělal?“
„Zblbl jsi, ty zmetku, že musíš všechno říkat dvakrát?“ zeptal se Leofsig. „Měl b}'di tě spráskat že by ses nemohl ani postavit, neřku-li abys někoho honil. Muj otec se za tebe bude stydět, až mu to řeknu. A doufám, že strýc Hengist taky.“
Myslel si, že Sidroc sklapne. Místo toho jeho bratranec začal křičet: „Ty ses zbláznil! Ten malý Žluťásek mi sebral měšec a teď mi zdrhl. Jasně, že jsem ho naháněl. Ty bys nehonil zloděje? Nebo jsi nad takové věci příliš povznesený?“
„Zloděj?“ řekl Leofsig tiše. Příliš často honili lidé Kauni-any po ulicích bez jakéhokoli důvodu. Že mohli honit Kauniana i z dobrého důvodu, to mu nějak nepřišlo na mysl. Ale jestli mohli být zloději mezi Forthwegany, pak mezi Kauniany jistě také.
„Jo. zloděj. Slyšel jsi už to slovo?“ řekl Sidroc se sarkasmem, který by mu mohl Leofsigův otec závidět. Také se cítil ukřivděně. „O co ses to snažil? Zavraždit mě? Málem se ti to povedlo.“
Protože se Leofsig snažil o něco. co k tomu nemělo příliš daleko, neodpověděl přímo. Místo toho řekl: „Myslel jsem, že po něm jdete jenom ze sportu.“
„Tentokrát ne.“ Sidroc vstal a založil si ruce vbok. Po předloktích mu stékala krev. „Ty jsi horší než tvůj bratr, víš? On je taky milovník Kaunianů, ale nezabíjí kvůli tomu lidi.“
„Ali, sklapni, nebo nakonec budu přece jenom rád, že jsem tě nakopl,“ řekl Leofsig. „Pojďme domů.“
Když tam došli a vešli do kuchyně, Leofsigova matka i sestra unisono spráskly ruce a vykřikly nad Sidrocovým zbědovaným stavem. Znovu vykřikly, když jim řekl, že mu ukradli měšec, a ještě jednou, když jim pověděl, jak přišel ke svým šrámům. „Leofsigu, měl by ses prvně zeptat, než někoho zmlátíš,“ řekla Elfryth.
„Promiň mami - nebyl čas,“ řekl Leofsig. Uvědomil si, že se dosud Sidrocovi neomluvil. To bylo třeba učinit, jakkoli málo se mu do toho chtělo. „Omlouvám se bratrance. Ke Kaunia-nům se lidé tak často chovají nespravedlivě, že jsem si myslel, že to byl jen další z těch případů.“
„Nu, to dovedu pochopit,“ řekla Conberge. Leofsig vrhl na sestru vděčný pohled. Sidroc Masitě zafuněl.
Jako by to byl jeden z jejích vlastních synů, Elfryth řekla: „Pojď sem, Sidrocu. Musím tě dát do pořádku.“ Navlhčila hadřík a přistoupila k Sidrocovi. „Bude to trochu štípat, tak stůj klidně.“' Sidroc stál, ale bolestně sykal, když se dala do práce.
To přilákalo Ealstana, který se přišel podívat, co se děje. „Oh,“ řekl pouze, když zjistil, proč Sidroc krvácí. „To je moc špatné.“
Leofsig od něj očekával víc, a byl ve skrytu duše zklamán, že to nedostal. Po večeři, když spolu vyšli na dvůr, Leofsig řekl: „Myslel jsem, že jsi tak)' zjistil, že i Kauniané jsou lidé.“
„Jsou to lidé, jistě.“ Jeho mladší bratr se nesnažil skrýt svou hořkost. „Když dostanou šanci, někteří z nich lížou Algar-vanůmboty stejně jako někteří z našich lidí.“
Leofsig už poznal, jak ochotně někteří Forthvvegané spolupracovali se zrzouny. To ho sice znechucovalo, ale nijak zvlášť ho to nepřekvapovalo. Ale Kauniané - „Kde bys našel Algarvana, který by chtěl, aby mu nějaký Kaunian lízal boty?“ Dovedl si představit i jiné možnosti v tomto směru, ale nezmínil se o nich.
„Děje se to,“ řekl Ealstan přesvědčeně. „Viděl jsem, že se to děje. 1 když bych to byl raději neviděl - ale viděl jsem to.“
„To už jsi říkal. Chceš mi o tom povědět víc?“ zeptal se Leofsíg.
Jeho mladší bratr ho znovu překvapil, tentokrát tím, že zavrtěl hlavou. „Ne, to není tvá věc. Vlastně ani moje, ale vím o tom.“ Ealstan pokrčil rameny - unaveným pohybem, jaký by použil Hestan. Leofsig se poškrábal na hlavě. Od té doby, co narukoval do armády krále Pendy, se jeho mladší bratr proměnil v muže, v muže, kterého -jak si začal právě

uvědomovat -sotva zná.
„Vstávej.“ Hestan zatřásl Ealstanem. „Pohni sebou. Když nepůjdeš do školy, co chceš dělat?“
„Spát,“ navrhl Ealstan, zívaje.
Otec vztekle zafuněl. „Když nevstaneš kvůli mně, vstaneš až ti bude učitel udělovat výprask za to, že jsi pňšel pozdě. Ale můžeš si vybrat, synu. Je to na tobě.“
„Forthweg si teď taky může vybrat: Algarve nebo Unker-lant,“ řekl Ealstan, vstávajíc a protahujíc se. „Kdyby měli skutečně na vybranou, Forthwegané by nechtěli ani jednoho, ani druhého. Kdybych já měl skutečně na vybranou, vrátil bych se do postele.“
„porthweg nemá na vybranou. Ani ty ne, bez ohledu na to, jak dobře argumentuješ.“ Hestan už nehovořil pobaveně. „Jsi poslední v tomto domě, který vstal. Jestli sebou nehodíš, tak sice vstaneš kvůli mne, ale výprask od učitele dostaneš taky.“
Takto povzbuzen, Ealstan vklouzl do čisté tuniky a svých sandálů a pospíšil si do kuchyně. Conberge mu dala ovesnou kaši se zamíchanými mandlovými lupínky a pohárek vína, ochuceného pryskyřicí14 natolik, že měl pocit že jí má potažený jazyk. „Když dnes nebudu moci mluvit algarvsky, svedu to na to víno,“ řekl.
„Raději to sveď na to, že ses dost neučil,“ řekl Hestan. „Měl by ses raději učit kaunijsky, jistě, ale dokážeš se naučit Autor má na mysli něco jako řecké pryskyřičné víno retsinu nebo re-cinato. (Pozn. překl.) všechno, co ti tvoji učitelé předloží.“ Obrátil se kEalstanovu bratranci. „Totéž platí i pro tebe, mladý muži.“
Protože měl plná ústa, měl Sidroc omluvu pro to, že neodpověděl. Využil jí. Ealstanovy známky byly vždycky lepší než jeho. Sidrocův otec z toho neměl žádnou radost.
Ealstan rychle dojedl a zvedl se. Hengist za ním Sidroca téměř vyhodil ze dveří. Oba spěšně vyrazili ke škole.
Měli za sebou jen pár bloků, když minuli čtyři nebo pět al-garvských vojáků, kteří napůl vedli, napůl vlekli nějakou kau-nijskou ženu do prázdného domu. Jeden z nich jí držel ruku na ústech. Sidroc se zahihňal. „Teď si užijí.“
„Ona ne,“ řekl Ealstan. Sidroc jen pokrčil rameny. Ealstana bratrancova lhostejnost popudila. „Představ si, že je to tvá matka,“ vyštěkl.
„Neber si mou matku do huby, nebo ti ji zavřu pěstí,“ řekl Sidroc horkokrevně. Ealstan byl přesvědčen, že by svému bratranci dokázal napráskat, ale na to teď neměl čas a místo. Nevěděl, proč se vůbec namáhal přivést Sidroca k tomu, aby se díval na Kauniany stejně jako on.
Tyto myšlenky ho však přešly v okamžiku, kdy vešel do třídy Mistra Agmunda. Na tabuli někdo napsal gramaticky bezchybnou algarvštinou: KRÁL MEZENTIO MĚL OD KRÁLOVSKÉ SVINĚ DEVĚT PODSVlNČAT. „Síly nad námi!“ vykřikl. „Smažte to, než to uvidí Mistr Agmund a utluče nás všechny k smrti.“ Pokusil se uhodnout, čí to bylo písmo, ale nedokázal to.
Jeden z jeho spolužáků řekl: „To už tady bylo, když jsme sem přišli. Někdo se sem musel dostat v noci a napsat to.“ Možná to byla pravda, možná ne. Ale každopádně ... „To je jedno, kdo to napsal. Smažte to!“
„Myslíš, že jsme se o to nepokusili?“ řekli tři chlapci zároveň.
„Nepokusili o co?“ Do třídy vešel Mistr Agmund. Nikdo neodpověděl. Nikdo nechtěl odpovědět. Když Mistr otočil hlavu, přirozeně uviděl nápis na tabuli. Navzdory své snědé kůži zrudl. „Kdo napsal tohle buřičské svinstvo?“ zahřměl. Jeho prst vystřelil k Ealstanovi. „Byl jsi to ty, mladý muži?“
To znamenalo, že si myslí, že Ealstan nemá rád algarvskou okupaci. Měl pravdu, ale Ealstan by ze sebe neudělal tak snadný cíl. V tomto případě měl štěstí; mohl říct jen čistou pravdu: ..Ne, Mistře. Já a můj bratranec jsme právě přišli a uviděli jsme to tady stejně jako vy. Řekl jsem, že bychom to měli smazat.“
Agmundovo obočí se zachmuřilo jako bouřkové mraky, ale několik Ealstanových spolužáků jeho slova potvrdilo. „Tak dobře,'„ řekl profesor algarvštiny. „Váš návrh byl dobrý. To měli udělat už ti, kteří přišli před vámi.“ Vzal hadr a začal energicky utírat tabuli.
Ale ať se snažil jak chtěl, nápis nechtěl zmizet. Naopak, bílá písmena ještě více vynikala proti černému pozadí.
„Ma-gie,“ řekl někdo tiše.
Agmund také promluvil tiše, ale v jeho tichých slovech se skrývalo pouze nebezpeči. „Kdokoli se opováží použít magii proti Algarve, draze za to zaplatí, protože to okupanti budou považovat za válečný akt. Někdo - možná někdo v této místnosti - se za to bude zodpovídat, a možná svojí hlavou“ Vyrazil ven.
„Možná bychom měli utéct,“ řekl někdo.
„K čemu by to bylo, pokud bychom neutekli do hor?“ řekl Ealstan. „Mistr Agmund ví, kdo jsme. On i ředitel budou vědět, kde bydlíme.“
„Kromě toho, jestli někdo uteče, Agmund si bude myslet, že to byl on,“ dodal Sidroc. Měl zdravý rozum, i když nepatřil k nejlepším žákům.
Kroky na chodbě signalizovary, že se Agmund vrací. Studenti zčerstva vstali, protože nechtěli živit jeho podezíravost jakýmkoli projevem neúcty. To se ukázalo jako rozumné, protože s ním přišel i Swithulf, ředitel akademie.
Přečetl si nahlas nápis. Kdyby byl student, Agmund by byl opravil jeho výslovnost, snad i s použitím rákosky. Ale nyní řekl profesor algarvštiny jenom: „Studenti za to popírají odpovědnost.“
„Ano - jistě,“ zabručel Swithulf. Stejně jako Agmund se pokusil ta hrubá slova smazat. A stejně jako Agmund neuspěl.
„Vzhledem k magii, o které jsem se zmínil, a o které jste se nyní sám přesvědčil, pane. jsem nakloněn jim v tomto případě věřit.“ Agmundův Was nezněl vůbec šťastně, když něco takového veřejně připouštěl. Ale samotný fakt, že to připustil, mu Ealstan, byť zdráhavě, připsal ke cti.
Swithulf se poprvé obrátil přímo na studenty: „Nebudete o tom nikde vykládat, jestli smím prosit.“ Ealstan i jeho kolegové uctivě přikývli. Měl co dělat, aby udržel nepohnutou tvář. Stejně tak dobře molů Swithulf nařídit chlapcům, aby nedýchali.

„A co uděláme s tímhle, pane?“ zeptal se Agmund. „Těžko mohu přednášet s takovým sprostým nápisem za sebou.“
„Pošlu sem Ceolnotha, mistra magie,“ odpověděl Swithulf. „Pravda, není mág praií třídy, ale s tímhle by si měl poradit. Kromě toho je diskrétní a nebude chtít peníze.“ Ředitel odešel stejně náhle, jako přišel.
Agmund se snažil přednášet jak nejlépe mohl navzdory poznámce o vkusu krále Mezentia pří volbě sexuálních partnera. Ale s devíti podsvinčaty za zády profesora nepravidelná slovesa v nedokonavém způsobu nepronikala příliš hluboko do paměti studentů.
Do učebny strčil hlavu Mistr Ceolnoth. „No tak, copak to tady máme?“ zeptal se. „Ředitel mi toho moc neřekl.“
Agmund ukázal na tabuli a všechno mu vysvětlil. Ceolnoth si opět nahlas přečetl nápis. „No nazdar,“ řekl. „Ano, to musí zmizet, co? Pochybuji, že by někdo vGromheortu měl vědět takovou věc. Kdepak, kdepak, to ne.“
Ealstan měl co dělat, aby se nezačal hihňat. Sidroc vypadal, že za chvíli vybuchne jako vejce.
„Na tom nezáleží,“ řekl Agmund, jehož smysl pro humor se rovnal nule. „Prostě odstraňte to svinstvo z mé tabule.“
„Klid, klid.“ Ceolnoth zamířil ke dveřím.
„Kam jdete?“ zeptal se Agmund.
„Kam? Pro své nástroje, samozřejmě,“ odvětil Ceolnoth. „Nemohu pracovat bez nich, stejně jako tesař bez seker}' a hoblíku. Swithulf mi jen řekl, abych se sem zašel podívat, co tady máte. Tak jsem se na to podíval. Pak jste mi řekl, v čem je problém. Takže vím, že s tím musím něco udělat. Jo, tak je to.“ Vyšel ze třídy.
„Tady je větší pohyb, než jsem kdy viděl od příchodu Al-garvanů do města,“ zašeptal Ealstan Sidrocovi.
Bratranec přikývl a šeptem odpověděl: „Mě by zajímalo, jestli to kouzlo neudělal sám Ceolnoth. Mohl by se tím stát důležitým a zároveň říct, co si myslí o Algarvanech.“
Na to Ealstan nepomyslel. Nedostal ani šanci popřemýšlet
0 tom teď. protože ho vyrušil pádný úder rákosky na Sidrocův zadek. ..Ticho ve třídě," vyštěkl Agmund. Sidroc vrhl vyčítavý pohled na Ealstana, který promluvil první, ale nebyl při tom přistižen. Ten pohled se stal ještě bolestnějším, když Agmund pokračoval: „Když tak rád povídáš, tak mi vyčasuj sloveso nést ve všech časech.“
Sidroc v tom začal plavat. Ealstan by v tom byl také zoufale plaval; to sloveso bylo v algarvštině jedním z nejnepravidelnějších - zdálo se, že jeho kmen v různých časech spolu vůbec nesouvisí. Agmund Sidroca dusil, dokud se nevrátil Ceolnoth.
„Tak se na to podíváme,'„ řekl Ceolnoth pobaveně. Vytáhl dva kameny, jeden světle zelený, druhý našedivělý křišťál. „Chrysolit, aby odstranil fantazie a hloupost, a kámen zvaný v klasickém jazyce adamas, aby překonal nepřátele, bláznovství a zlobu.“
„Adamas,“ opakoval Agmund. „Co to znamená algarvsky?“
„To nevím - a ani mě to nezajímá,“ odpověděl Ceolnoth. „To není moc užitečná řeč, pro magii určitě ne.“ Agmund se zatvářil zuřivě. Pokud si toho Mistr magie všiml, nedbal na to. Ealstan se zasmál, ale opatrně.
Ceolnoth Zachřestil oběma kameny a začal prozpěvovat zaklínadlo v klasické kaunijštině. To rozhněvalo Agmunda ještě víc. Mág ukázal na pobuřující nápis a vykřikl příkaz. Písmena na tabuli jasně zazářila. Ealstan si myslel, že zmizí. Místo toho vzplanula, v tom nejdoslovnějším slova smyslu. Z tabule začal stoupat kouř.
Ceolnotli vykřikl hrůzou. Agmund také, ale vztekem. „Vy pitomý idiote!“
„To není pravda,“ řekl Ceolnoth. „Tady bylo kouzlo pod kouzlem, takže potlačení jednoho aktivovalo druhé.“
Byli by se hádali dál, ale Sidroc vykřikl: „Hoří!“ a vrhl se ven ze třídy. To potřelo veškerá zaklínadla. Všichni spolužáci I oba profesoři ho následovali. Každý křičel: „Hoří!“ a také:
Všicni z člunu ven!“ Ealstana napadlo, že teď se nějaký' čas nebude muset starat o algarvská nepravidelná slovesa.

XIV.

Garivald nenáviděl inspektory už z principu. Každý unkerlant-ský sedlák nenáviděl inspektory už z principu. Zkazky o inspektorech sahaly až do dávných dob, kdy Grelzské vévodství bylo nezávislým královstvím a mělo své vlastní inspektory. Ale jestli v některé z těch zkazek vystupoval jako kladný hrdina inspektor, Garivald takovou neznal. Jak to viděl on, inspektoři nebyli nic víc než zloději, za kterými stála moc armád}' krále Swemmela.
Obzvlášť nenáviděl ty dva inspektory, kteří přijeli do Zos-senu, aby dovezli do Waddova domu krystal. Jednak nechtěl, aby Waddo dostával rozkazy přímo z Cottbusu. A za druhé, inspektoři byli svině. Jedli a pili za půl tuctu mužů - a nic neplatili. Dívali se chtivě po ženách z vesnice a dokonce po nich vztahovali ruce.
„Stejně tak dobře by to mohli být Algarvani,“ řekla Annore poté, co po ní jeden z inspektorů pokřikoval nemravné návrhy, když se vracela domů z návštěvy u přítelkyně. Unkerlanťané byli přesvědčeni, že Algarvané jsou přímo symbolem naprosté mravní i fyzické degenerace.
„Jestli se tě dotknou, tak je zabiju,“ zavrčel Garivald.
To ji vyděsilo. „Když někdo ve vesnici zavraždí inspektora, zemře celá vesnice,“ varovala ho. To nebyla legenda; to byl zákon a chmurná realita. Bylo známo, že někteří unkerlantští panovníci tento zákon uplatňovali s notnou dávkou milosrdenství, ale Swemmel mezi ně nepatřil.
„Zasluhují si to,“ řekl Garivald, ale v duchu byl rád, že mu Annore připomněla zákon. To mu umožnilo odstoupit od své hrozby, aniž by vypadal jako zbabělec.
„Já si jen přeji, aby byli pryč,“ řekla Annore.
„Všichni si přejeme, aby byli pryč,“ odpověděl Garivald. „I Waddo si možná přeje, aby už vypadli. Ale oni nevypadnou. Brzy budeme muset začít stavět celu, kde budou držet vězně, dokud těm bastardům nepodříznou krk, aby udrželi v činnosti krystal.“
„A to je další věc,“ řekla jeho žena. „Co když se ti lupiči nebo vrazi, nebo co vlastně jsou, dostanou nějak na svobodu a

začnou olupovat a vraždit nás? Bude to inspektory zajímat? Asi ne.“
„Na to jsem se Wadda ptal,“ řekl Garivald. „Řekl mi, že sem pošlou pár strážných, kteří dohlédnou na to, aby se něco takového nestalo.“
„Aha,“ řekla Annore. „No, to už zní lépe.“
„Ale kdepak,“ řekl Garivald vztekle. „Krystal, který nás přiváže ke Cottbusu, strážní natrvalo tady ... Nedýchali jsme moc svobodně ani předtím. Teď už nebudeme svobodně dýchat vůbec.“
Annore položila další otázku: „A co s tím můžeme dělat?“
„Nic, sakra,“ řekl Garivald. „Vůbec nic. Jediná věc, kterou jsme mohli dělat, když přišly rozkaz}' z Cottbusu, bylo předstírat, že jsme žádné nedostali. S tim teď bude konec.“
O pár dnů později byl jedním z rolníků, které inspektoři na-komandovali na stavbu vězení pro odsouzence, jejichž životní energie měla oživovat krystal. Nemohl pracovat na poli. Nemohl se starat ani o zahradu a o dobytek. Inspektory to nezajímalo. „Musí to být uděláno, a taky to bude uděláno - a včas,“ řekl jeden z nich. .JSfektivita.“
„Efektivita,“ souhlasil Garivald. Kdykoli někdo toto slovo vyslovil, každý kdo je slyšel, s ním musel souhlasit. Těm, kteří by tak opomněli učinit, se mohly přihodit nepříjemné věci. Garivald pracoval na výstavbě cely s elánem, řezal a bušil kladivem jako posedlý. Stejně i ostatní sedláci, nakomandovaní k této práci. Čím dřív s tím budou hotovi, tím dřív se budou moci vrátit k práci, kterou bylo skutečně třeba udělat, k práci, která jim poskytne obživu na příští zimu. To byla efektivita, jak jí rozuměl Garivald.
Po pár hodinách inspektoři odešli najít si něco na pití a možná i k jídlu. Garivald nic jiného neočekával; protože inspektoři nežili z vlastní podstaty, živili se na úkor vesnice.
Garivald řekl: „Skutečně efektivní věc by byla dát ty zločince do Waddova domu. On je jediný, kdo ten krystal chce, tak bychom mu měli umožnit, aby poznal, co to obnáší.“
„Jo,“ řekl jeden ze sedláků, chlapík se zjizvenou tváří jménem Dagulf. Ohlédl se ke starostově domu, stojícímu stranou od ostatních domků vZossenu, a odplivl si. „To by bylo ono. Nakonec, postavil si to zatracené patro, ne? Mohl by tam mít ty vězně a podřezávat jim krky hned u toho zatraceného krystalu.“ „No, to by bylo efektivní,“ řekl někdo jiný. „Ale kdo půjde Waddovi říct, aby to tak udělal?“ řekl Garivald. Nikdo mu neodpověděl. Ani nečekal, že mu někdo odpoví. Pokračoval: „Řval by jako právě vykleštěný hřebec, kdyby se mu někdo odvážil říct, aby to udělal. Všechno to místo je pro jeho rodinu, to nevíte?“
„Jako kdyby někdo potřeboval tolik místa,“ řekl Dagulf a znovu si odplivl.
Každý, kdo pracoval na stavbě vězení, nadával a svolával kletby na hlavu Wadda a jeho rodiny. Ale všechny ty kletby byly vyslovovány tak potichu, že by je nikdo nezaslechl ani na vzdálenost několika málo kroků. A podle toho, jak sedláci pracovali, by nikdo ani neuhodl, že přitom reptají.
Ani inspektoři si nemohli stěžovat na rychlost, s jakou bylo vězení postaveno. „No vidíte,“ řekl jeden z nich, když byla práce dokončena o dva dny dřív, než nařídili. „Když chcete, umíte být efektivní.“
Ani Garivald, ani ostatní tesaři mu nic nevysvětlovali. An-nore dělala společně se svojí prací i většinu Garivaldovy. Ta práce prostě musela b}^ udělána. Kdo ji udělal, na tom už tak nezáleželo. To byla také efektivita - efektivita, jako ji chápali unkerlantští sedláci.
I když bylo postaveno v takovém spěchu, vězení zůstalo další tři týdny prázdné. Pokaždé, když šel Garivald kolem, zachechtal se. Tohle byla efektivita, jak jí rozuměli lidé krále Swemmela: udělat něco rychle jen proto, aby to bylo rychle, a pak nekonečně dlouho čekat, až budou schopni udělat to, co má následovat.
Nakonec připochodoval po silnici z tržního městečka oddíl vojáků. Byl jich asi tucet, aby ochránili vesničany před čtyřmi vězni, jejichž řetězy řinčely při každém kroku. Polovina se jich vydala na zpáteční cestu. Ostatní se připravovali usadit v Zos-senu. První jídlo, které jim vesničané připravili, jasně ukázalo, že jsou ještě rozežranější než inspektoři.
„Takže teď už potřebujete jen krystal a mága, který provede oběť a oživí ho, a budete spojeni se zbytkem světa,“ řekl jeden z inspektorů poněkud podnapilým hlasem. „Nebude to pro vás velkolepé?“
Garivald si myslel, že to bude všechno jiné než velkolepé. Nicméně inspektoři dali už dávno jasně na vědomí, že je vůbec nezajímá, co si on nebo kdokoli jiný v Zossenu myslí. Zůstal zticha.
Ale ozvala se prostořeká stará Uote: „Chcete tím říct, že tady krystal nemáte?“
„Samozřejmě že ne,“ odpověděl inspektor. „Vypadáme jako mágové?“
Uote obrátila oči v sloup. „.Tomu říkáte efektivita?“ řekla. Možná měla sama vypito, když se odvážila položit takovou otázku.
Oba inspektoři a všech šest strážných se na ni zahledělo. Na návsi se rozhostilo hluboké ticho. Inspektor vyštěkl: „Efektivita je to, co řekneme my, ty ošklivá stará svině.“
„Svině, ano?“ řekla Uote. „Vy jste prasata u koryta.“
Ticho bylo ještě hlubší a vylekanější. „Kroť jazyk, stařeno, nebo ti ho zkrotím já. Až sem dorazí krystal, chceš, aby král Swemmel znal tvé jméno?“ Jeho úsměv říkal, že se těší, až o ní bude informovat.
Garivald nechoval k Uote žádné sympatie; i střízlivá bývala protivná a hádavá. Ale byla z jeho vesnice. Když slyšel to dychtivé očekávání inspektora - králova člověka, muže ze města - cítil se jako kus dobytka, ne jako člověk. A Uote sklapla jako cár papíru. Vytratila se z návsi a několik dalších dnů nevyšla ze svého domu. Garivald si nemyslel, že by jí to k něčemu bylo, ledaže by krystal přišel tak pozdě, že si inspektor mezitím najde jinou oběť svého hněvu.
Když o týden později dorazil krystal, byl také doprovázen četou vojáků. Tolik cizinců nepřišlo do Zossenu jindy za celý rok. S voják}' přišel i mág. Jeho červený nos, i tváře a oči protkané červenými žilkami vypovídaly o jeho příchylnosti ke kořalce. Stejně tak způsob, jakým si přihýbal ze své polní láhve.
Annore ho pozorovala znechuceně. „Poslali nám sem trosku, ne kouzelníka.“
„Myslí si, že si nic lepšího nezasloužíme,',, odpověděl Garivald. Pokrčil rameny. „Na obětování člověka není potřeba

velká magie.“
Nikdy nepřišel na to, podle čeho vybrali odsouzence, který má být obětován první. Snažil se jak mohl předstírat, že vězňové, stráže ani mág ve vesnici nejsou. Někteří z vesničanů se chovali k odsouzencům přátelsky a nosili jim do vězení dobré jídlo, místo aby jim dávali prostě nějakou šlichtu, která by je stačila udržet naživu, dokud nebudou použiti. Garivald to považoval za zbytečné; bylo nanejvýš pravděpodobné, že maso a zavařeniny snědí vojáci, místo aby je dali vězňům.
Strážní přivázali vězně ke kůlům uprostřed návsi. „Nic jsem neudělal,“ říkal znovu a znovu. „Opravdu jsem nic neudělal.'„ Nikdo jeho chabým protestům nevěnoval žádnou pozornost. Garivald stál spolu s ostatními sedláky okolo a přihlížel. V Zossenu nebyl nikdo obětován už dlouho. Co je neobvyklé, je vždycky zajímavé.
Přiblížil se mág, lehce se při chůzi potáceje. Položil krystal na hruď odsouzeného zločince, pak vytáhl z opasku nůž. Garivald by tak opilý s nožem nezacházel. Pravděpodobně by řízl spíš do sebe než do toho, do čeho měl.
„ Já jsem opravdu nic - „ Slova odsouzeného muže zanikla v dušeném bublání. Z hrdla mu vytryskla krev jako z podříznutého prasete. Mág začal prozpěvovat zaklínadlo, skytaje mezi slovy. Garivalda napadlo, jestli není příliš opil}', aby dokázal přednést zaklínadlo správně, ale zjevně tomu tak nebylo: ačkoli byl pokrytý krví, krystal začal zářit.
Jeden z inspektorů ho vzal a odnesl k vědru s vodou, aby ho omyl. Druhý inspektor ukázal na tělo zločince, které sebou ještě škubalo. „Odneste tu zdechlinu,“ řekl a ukázal na několik mužů. „Vy, vy, vy a vy.“
Garivald byl to druhé vy. Když vytahoval jeden z kůlů, ke kterým byl odsouzený muž připoután, inspektor s krystalem řekl: „Mám tam Cottbus.“ Znělo to potěšené. Garivald potěšený nebyl. To však na věci vůbec nic neměnilo. Vzal mrtvého muže za nohu a pomohl ho odnést pryč.
Leudast pochodoval po západním břehu malého proudu, který vyznačoval část hranice mezi částí Forthwegu, kterou okupoval Unkerlant, a tou částí, kterou drželo Algarve. Na druhé straně říčky bylo vidět algarvskou patrolu na jednorožcích.
Jeden z Algarvanů na ně zamával. Nevěda, zdali má odpovědět, Leudast pohlédl na seržanta Magnulfa. Až když zvedl paži velitel čety, udělal totéž. Algarvané přitáhli otěže. Jejich zvířata byla pomalovaná skvrnami matné hnědé a zelené. Unkerlant dělal totéž, stejně jako Forthweg, dokud měl ještě Fortli-weg jednorožce, se kterými by bojoval. Díky tomu bylo zvířata obtížnější zpozorovat. Také ovšem vypadala ošklivěji.
„Zdar, Swemmelovi muži,“ zvolal jeden Algarvan čímsi, co mohla být stejně dobře forthwegština jako unkerlantština. „Vy rozumíte mně?“
Leudast znovu pohlédl na Magnulfa. Byl desátník, ale Magnulf byl seržant. Unkerlant a Algarve spolu žily v míru. Ale předtím spolu bojovaly, mnohokrát, a zanedlouho spolu mohly bojovat znovu. Výcvik, který před nedávnem absolvovali, vedl Leudasta k závěru, že je to dost pravděpodobné. Co kdyby vojenský inspektor zjistil, že se bavili se skoro-nepříte-lem?“
„Vy rozumíte mně?“ zavolal Algarvan znovu, když mu nikdo hned neodpověděl.
Magnulf si zřejmě dělal tytéž starosti jako Leudast. Ovšem na druhé straně, co když jim Algarvané chtěli říct něco důležitého, něco, co by jeho nadřízení měli vědět? „Ano, rozumím vám,“ řekl konečně seržant. „Co chcete?'„
„Máte hořící vodu?“' zeptal se jezdec. Zaklonil hlavu a přiložil dlaň stočenou do kornoutu k ústům, jako by to byla láhev. „On tím myslí kořalku, seržante,“ řekl Leudast. „Já vím, co tim myslí,“ řekl Magnulf netrpělivě. Zvýšil hlas: „A co když máme?“
„Chcete ohrožovat?“ Pak se Algarvan plácl do čela. „Ne -chcete obchodovat?“
„Co máte?“' zeptal se Magnulf. Potichu dodal: „Mělo by to . být něco opravdu dobrého, jestli za to chtějí kořalku.“
„Jo,“ řekl Leudast, kterému přišlo na mysl něco podobného. Všechno, co on chtěl udělat s kořalkou, bylo vypít ji sám.
Mluvčí Algarvanů zvedl něco, co se lesklo v teplém severním slunci. Leudast spatřil dýku. „Krásný nůž,“ řekl zrzoun, evidentně nevědíc, jak se řekne dýka v jazyce, kterému Unker-lanťané rozuměli. „Zabrali Forthweganům ve válce. Spoustu zabrali.“
Magnulf se poškrábal na bradě. „Měli bychom být schopní ty krásné dýky prodat za víc kořalky, než teď dáme Algarva-nům, co?“ Vojáci přikývli. Magnulf znovu zvedl hlas: „Dobře, tak pojď sem. Podíváme se, co se dá dělat.“'
Pohybem ruky naznačil Algarvanům, aby přejeli na západní břeh říčky. „Mezi námi mír?“ zeptal se zrzoun. „Ano, mezi námi mír,“ odpověděl Magnulf. Algarvané pobídli své jednorožce, aby vstoupili do vody. Magnulf řekl svým lidem: „Mír tak dlouho, jak ho budou dodržovat oni. A nepouštějte si vaše zatracené huby na špacír, nebo vám inspektoři vytrhnou jazyky až u kořene.“' Leudast ze zachvěl, protože dobře věděl, že seržant nežertuje ani nepřehání.
Říčka byla dost mělká, takže jednorožci museli přeplavat jen pár sáhů ve středu řečiště. Pak vystoupili na západní břeh, oklepávajíc ze sebe vodu, frkající a krásní navzdory barvám, rozmytým po jejich bocích. Jejich železem okované rohy byly velice ostré. Někteří z Algarvanů slezli, ostatní zůstali v sedlech, opatrní a ostražití. I oni byli zkušení vojáci. Ani Leudast. sám veterán, by nepovažoval nic za samozřejmé a dané. „Tak se na ty dýky teda podíváme,“ řekl Magnulf „Podíváme se - „ mluvčí Algarvanů znovu napodobil gesto, jako když pije.
Magnulf přikývl. Leudast shodil ze zad svůj batoh. Otevřel ho a vytáhl láhev. Ani ho nepřekvapilo, když uviděl, že i ostatní vojáci z jeho družstva měli v tlumoku podobné láhve. Bylo to sice proti předpisům, ale udržet od sebe Unkerlanťany a kořalku bylo totéž, jako udržet od sebe na pánvi šunku a vejce.
Leudast podal svoji láhev jednomu z Algarvanů. Zrzoun byl o pár palců vyšší než on, ale taky o pár palců užší v ramenou. Leudast nikdy předtím neviděl nikoho z mužů krále Mezentia tak zblízka, a zvědavě Algarvana pozoroval. Chlapík vytáhl zátku, přičichl a uznale hvízdl. Leudast se zasmál. Možná že Algarvané nebyli tak strašní lidé, jak se o nich říkalo.
Tenhle láhev znovu zazátkoval a zatřásl s ní, aby zjistil, kolik kořalky v ní je. Pak vytáhl z opasku dva nože. Ukázal na jeden a na kořalku, a pak na druhý a na kořalku. Leudast pochopil: Algarvan mu říkal, že může mít jeden nebo druhý, ale

ne oba nože.
Prohlédl si oba nože. Čepel jednoho z nich byla asi o palec kratší než čepel druhého. Ten s kratší čepelí měl jílec ozdobený čímsi, co vypadalo jako drahokamy: červené, modré, zelené. Kdyby to byly opravdu drahokamy, dýka by měla velikou cenu. Jenomže kdyby měla skutečně velikou cenu, zrzoun by ji nevyměňoval za láhev kořalky. Druhý nůž měl rukojeť z nějakého tmavého dřeva, vysoce leštěného, s vyrytým forthweg-ským znakem, modře a bíle emailovaným.
„Chci tenhle," řekl Leudast a vzal si méně okázalý nůž. Nenápadně přitom Algarvana pozoroval. Muž z východu udělal všechno pro to, aby skryl své překvapení a zklamání, ale zcela se mu to nepovedlo. Leudast se neusmál, tváří ne - ale usmíval se uvnitř. Podal Algarvanovi láhev s kořalkou. To chlapíka v kiltu a v tunice trochu utěšilo, ale ne zcela. Leudast se rozhlédl kolem, aby viděl, jak při smlouvám a při výměně pochodili jeho kamarádi. Dva nebo tři z nich si vybrali dýky s barevnými kameny. Byli to muži, o kterých už zjistil, že jsou hrabiví. Teď se usmál. Hrabivost není vždycky nejlepší rádce. Nepochyboval, že on při výměně dopadl lépe.
Seržant Magnulf také nebyl člověk, který by se dal podvést. On a Algarvan, který mluvil směsicí forthwegštiny a un-kerlantštiny, spolu ještě stále smlouvali. Konečně zrzoun rozhodil rukama. „Dobře! Dobře! Vy vyhrál!" řekl a podal Mag-nuifovi nejen nůž, který Leudast pokládal za ten lepší z obou, ale i dva algarvské stříbrňáky. Pak vztekle vytrhl Magnulfovi z ruky láliev s kořalkou.
„Jestli to nechceš, já ti ty tvé krámy vrátím," řekl Magnulf. „Já to chtěl!" řekl Algarvan. Rozčileně k sobě" přitiskl láhev, jako by to byla jeho milovaná žena. Pak se trochu uvolnil a zeptal se: „My bojovat spolu válka, vy Unkerlanťané a my?"
Než Leudast stačil zakašlat nebo jinak varovat Magnulfa, že tato otázka má své ostří, seržant prokázal, že to pochopil sám. Pokrčil rameny a odpověděl: .Jak bych to měl vědět? Copak jsem generál? Já jen doufám, že ne. Nikdo, kdo válku zná, ji nemá rád."
„Tady ty mluvil pravdu," přisvědčil Algarvan. Otočil se ke svým mužům a řekl jim něco algarvsky. Ti, kteří byli na zemi, se vyšvihli do sedel. Opět vypadali jako vojáci, kteří přesně vědí, co dělají. Nicméně ve skutečném boji by jednorožci utrpěli těžké ztrát}', než by se dostali k nepříteli.
Algarvané znovu přebrodili říčku a pokračovali ve své hlídce na východním břehu. Jejich mluvčí ještě jednou Magnulfovi zamával a pak se algarv ská jízdní hlídka ztratila mezi keři. „Nu, to nebylo tak špatné," řekl Magnulf svým lidem. „To vůbec nebylo tak špatné. Jestli jsou to forthwegské dýky, nikdo nemusí vědět, že jsme je koupili od Algarvanů."
„Co by se stalo, kdyby na to někdo přišel?" zeptal se jeden z vojáků.
„To nevím," řekl seržant. „Ale nemyslím, že by byla ta nejefektivnější věc o tom vůbec přemýšlet." Nikdo s ním nepolemizoval.
Přesto když ušli další půl míle, Leudast přistoupil k Magnulfovi a tiše řekl: „Seržante, možná bychom měli někomu říct, že jsme mluvili se zrzouny. Ten jeden Algarvan na nás vyzvídal, ať visím, jestli ne. Nemyslíte, že by naši důstojnici měli vědět, že ho zajímalo, jestli na ně zaútočíme?"
Magnulf si ho změřil. „Myslel jsem si, že jsi chytrý voják. Přežil jsi se zdravou kůží boje v horách. Přežil jsi ve zdraví válku v poušti. A teď chceš strkat vlastního frantíka do mlýnku na maso? Proč se místo toho rovnou nepodřízneš svým krásným novým nožem?"
Leudastovi zrudly uši. Ale jeho tvrdohlavost byla jedním z důvodů, proč přežil předchozí boje, a proto řekl: „Nemyslíte, že by nám naši důstojníci prominuli, že jsme kšeftovali s Al-garvany, kdybychom jim řekli, co jsme při tom zjistili?"
„Možná ano - frontoví důstojníci možná ano," odpověděl Magnulf. .Ale toto je tajná informace - a to znamená, že by se dostala do nikou inspektorům. A jim bychom ji mohli asi sotva říct, aniž bychom řekli, že jsme porušili řády, což? A kdypak jsi slyšel, ty vole, že by nějaký' inspektor komukoli prominul porušení řádů?"
„To jsem neslyšel," připustil Leudast. „Ale - „
„Tady nejsou žádná ale," řekl Magnulf tvrdě. „Kromě toho, proč si sakra myslíš, že jsme mohli přijít na něco, co už inspektoři dávno nevědí? Když se jeden obyčejný voják ptá druhého, co bude dál, nemyslíš, že špióni na obou stranách to už dávno vědí?"
„Aha," přikývl Leudast. To znělo rozumně. „Asi máte pravdu seržante. Ale stejně by to pro ně byla efektivní věc."
„To jistě," řekl Magnulf. „Takže„ můj skvělý a chytrý desátníku,'„ - jeho výraz byl v této chvíli tak potměšilý a nepříjemný jako výraz zuwayzských velbloudů - „už jste se natolik vzpamatoval, abyste souhlasil s tím, že budeme držet hubu?"
„Ano, pane," řekl Leudast, a Magnulf beze slov napodobil pocit úlevy. Leudast však pokračoval: „Seržante, a vy si myslíte, že budeme bojovat s Algarve?"
To nebyla jen jiná otázka. To bylo z úplně jiného soudku. Magnulf ušel mlčky několik kroků, než řekl: „Myslíš, že bychom absolvovali všechen ten výcvik v boji proti behemothům, kdybychom se proti nim nechystali bojovat? Naši generálové nejsou vždycky tak efektivní, jak by měli být, ale tak neefektivní zas nejsou."
Leudast přikývl. To mu dávalo smysl - až příliš. Zeptal se: „A co myslíte? Udeří oni na nás, nebo dřív napadneme myje?"
Magnulf se rozesmál. „No, co asi myslíš? Slyšel jsi někdy, že by král Swemmel čekal na cokoli a na kohokoli?"
„Aha," řekl Leudast znovu. Vrhl pohled na východ přes pohraniční říčku na území Forthvvegu, okupovaném Algarve. Z té vzdálenosti se tamní krajina moc nelišila od té části Forth-wegu, kterou ovládal Unkerlant.
Vanai vycházela nerada do ulic Oyngestunu už od okamžiku, kdy město obsadili Algarvané. (Ono se jí vlastně moc nelíbilo vycházet do ulic ani před válkou, ale nebylo to tak zlé, jako teď). Ale když teď major Spinello z větší části jejich domácnost financoval, vyjít do ulic Oyngestunu se pro ni stalo neskutečnou ordálií.

Než začala válka, než algarvský major a učenec začal chodit do Brivibasova domu, Kauniané v Oyngestunu ji měli rádi, i když se na ni Forthwegané mračili kvůli její krvi a chtivě po ní pošilhávali kvůli jejim kalhotám. Forthwegané se stále mračili a pokukovali, stejně jako algarvští vojáci z malé oyngestunské posádky. S tím se Vanai dokázala vyrovnat; byla na to zvyklá.
Ale nyní ji zavrhli i její vlastní lidé, a to bylo jako rána nožem do srdce. Když šla čtvrtí, kde žila většina Kaunianů z Oyngestunu, ti zdvořilejší se k ní otáčeli zády a předstírali, že neexistuje. Ostatní - většinou jejího věku - na ni pokřikovali mnohem ošklivější slova, než se dala nalézt v těch nejpeprněj-ších klasických textech.
„Podívejte se!“' ozval se před ní výkřik, když zamířila k lékárně. „Tady jde ta zrzoimská matrace!“
Z malých oken, hledících do ulice se ozval smích. Vanai držela hlavu vztyčenou a záda zpříma, i když její chtělo křičet. Když její vlastní lidé předstírali, že ji nevidí, ona bude předstírat zeje neslyší.
Lékárník, bledý muž středních let jménem Tamulis, příliš nuloval peníze, než aby předstíral, že Vanai neexistuje. „Co chcete?“ zeptal se, když vešla dovnitř.
„Dědeček trpí bolestmi hlavy, pane,“ odpověděla Vanai zdvořile. „Ráda bych skleničku odvaru z vrbové kuty, když budete tak laskav.“
Tamulis se zamračil. „Z vás a Brivibase bolí hlava všechny
Kauniany v Oyngestunu,“ řekl studeně. „Kdo jiný leze Algar-vanům do zadku jako vy?“
„Já ne!“ řekla Vanai. Chtěla začít hájit i svého dědečka, ale slova jí uvázla v hrdle. Nakonec přišla na něco, co mohla říct po pravdě: „Nikomu ve městě neublížil. Nikoho neobžaloval. Nikoho neudal.“
„Ještě ne,“ řekl Tamulis. „Jak dlouho bude trvat, než k tomu taky dojde?“ Ale sehnul se a začal hledat v zásuvkách vysokého pultu, dokud nenašel odvar, který Vanai potřebovala. „Tady. Dělá to jeden stříbrný a šest měďáků. Vezmi si to a odejdi.“
Kousla se do rtu a podala mu dvě velké stříbrné núnce. Vrátil jí půl tuctu měďáků. Dala šije do kapsy. Zaváhala, a pak si dala nádobku s odvarem do druhé kapsy. Věděla, že kdyby šla po ulici a něco nesla, chlapci by mohli přiběhnout a vyrazit jí to z ruky. Považovali to za dobrou zábavu. Vanai ne.
Tamulis řekl laskavěji než předtím: „Nemáš kam jít, aby dědečkova potupa nedopadala na tebe?“
„Je to můj dědeček,“ řekla Vanai. Tamulis se zamračil, ale pak zdráhavě přikývl. Kdyby kaunijské rodiny k sobě tak pevně nelnuly, už by ve Forthwegu asi žádní Kauniané nebyli. Vanai dodala: „A taky jsem nikdy neslyšela, že by získávám vědomostí sebou přinášelo potupu.“
„Získávání vědomostí ne,“ připustil Tamulis. .Získávání potravy, když jsou ostatní hladoví - to je jiná věc. A můžeš Bri-vibasovi říct, že jsem to řekl. Řekl jsem mu to i do očí.“
„Nezískával potravu,“ řekla Vanai. „Při silách nad námi, to ne!“
„Tvá loajalita tě šlechtí - víc než si tvůj dědeček zasluhuje,“ řekl Tamulis. „Řekni mi také, že nepřijímá jídlo, které mu zrzouni nosí, aby měl náladu se snimi bavit.“ Když Vanai mlčela, lékárník zabručel a znovu zdráhavě přikývl. „Myslím, že jsi čestná. Ale možná přijdeš na to, že být čestná ti bude k menšímu prospěchu, než bys očekávala.“
„Nemusíte se bát, pane.“ Vanai dala průchod své hořkosti. „Už jsem na to přišla.“ Sklonila hlavu, což vypadalo jako projev úcty, a vyšla z krámu.
Cestou domů opět procházela uličkou hanby. Někteří Iidé ji ignorovali, často ostentativně. Ostatní na ni pokřikovali urážky. Když se blížila k domu, její krok se stal delším a rozhodnějším. Když její trýznitelé neuvidí, zeji zraňují, pak ji svým způsobem nezraňují.
Srdce v ní pokleslo, když spatřila před domem stát unaveně vypadajícího algarvského vojáka. To znamenalo, že major Spi-nello je uvnitř, a také to znamenalo, že pověst jejího dědečka -a její - poklesne ještě hlouběji, jestli je taková věc vůbec možná. Krev jí zabušila ve spáncích. Možná by si měla sama vzít trochu odvaru z vrbové kůr}'.
Algarvský voják přestal vypadat unaveně v okamžiku, kdy ji uviděl. Místo toho začal vypadat jako pes, kterému někdo zamával před čumákem plátkem vepřového. Poslal Vanai vzdušný polibek. „Ahoj, drahoušku!“ řekl nadšeně hlasitou a špatnou fbrthwegštinou.
„ Je mi líto. Nerozumím, co říkáte,“' odpověděla Vanai kau-nijsky. Zrzoun nedělal dojem někoho, kdo studoval tento klasický jazyk ve škole. Zatvářil se nechápavě. Než si to stačil rozmyslet, Vanai kolem něho rychle proklouzla do domu a pečlivě za sebou zavřela závoru.
Z dědečkovy pracovny se ozýval jeho a Spinellův hlas. Vanai přešla co nejtišeji do kuchyně a postavila tam lahvičku s lékem na polici. Bez ohledu na to, jestli dědečka právě bolela hlava nebo nikoli, nepřála si, aby algarvský major s vášní pro starověkou historii věděl, zeje tady. Nikdy se o nic vůči ní nepokusil, ale - jako všichni Algarvané - díval se na ni příliš vyzývavě.
„Ale, pane,“ říkal právě skutečně skvělou kaunijštinou, „vy jste rozumný člověk. Určitě chápete, že by to bylo ve vašem nejlepším zájmu, a v nejlepším zájmu vašich lidí tady.“
„Někteří lidé si mohou myslet, že v jejich nejlepším zájmu je lhát. Nicméně, já k těmto nešťastným individuím nepatřím,“ řekl Brivibas neoblomně. „A také nechápu, jak může leže prospět mému lidu.“
Povzdech majora Spinella byl dobře slyšitelný; z toho Vanai usoudila, že se už s dědečkem nějak)' čas přou. Algarvan řekl: „Podle mého názoru, pane. jsem po vás nežádal žádnou nepravdu.“
„Ne? Algarvská okupace Forthwegu a Valmiery podle vašeho názoru znamená pro kaunijský lid dobro?“ řekl Brivibas. .Jestli to vidíte tak, majore, mohu vám jen doporučit, abyste navštívil očního lékaře, protože vaše vidění trpí nějakou vážnou poruchou.“
Vanai spráskla ruce radostí. Přála si, aby byl dědeček promluvil se Spinellem takto už při jeho první návštěvě. Ale Spi-nello tehdy nemluvil o ničem jiném než o starožitnostech, a Brivibasovi se líbilo dělat učitele nadanému studentovi, dokonce i algarvskému nadanému studentovi. Svým způsobem to byla role, kterou hrál i vůči Vanai.

„Nemyslím,“' odpověděl Spinello. „Povězte mi, jak skvěle s vámi Kauniany zacházeli Forthwegané, když tady vládli. Nebyli stejně barbarští jako jejich unkerlantští bratranci?“
Brivibas lmed neodpověděl. To znamenalo, že nad tím přemýšlí a analyzuje to. Vanai nechtěla, aby zabředl do sporů o podrobnosti, zatímco by se hlavní smysl vytratil. Vešla spěšně do pracovny a řekla: „To nemá nic společného se způsobem, jakým algarvská armáda vpadla do Valmiery.“
„To ne, mé drahé dítě,“ řekl major Spinello, což Vanai přimělo aby viděla rudě, aniž by to mělo něco společného s barvou jeho vlasů. „Jsem velicerád, že vás opět vidím,“ pokračoval. „Ale kdybychom byli nevpadli do Valmiery, armáda krále Gainibua by vpadla k nám, není to tak? Samozřejmě zeje to tak, protože tohle Valmieřané udělali během Šestileté války. A teď si, prosím, jděte po svém a nechte nás starší projednat tento problém.“
„Tady není co k projednávání,“ řekl Brivibas, „a Vanai tady může zůstat, jestli si přeje, protože toto je její domov, majore, a ne váš.“
Spinello se strnule uklonil. „V tom máte samozřejmě pravdu, pane. Omlouvám se.“ Otočil se a uklonil se i Vanai, než věnoval svou pozornost opět Brivibasovi. „Ale stále jsem toho názoru, že jste nerozumný.“
„A já jsem stále toho názoru, že nemáte nejmenší ponětí o čem mluvíte,', řekl Brivibas. „Jestli je okupace vojáky krále Mezentia takovou výhodou a dobrodiním pro nás Kauniany, majore, proč jste vy Algarvané nařídili, že už nesmíme psát vlastní řečí. ale musíme používat forthvvegštinu nebo algarvštinu? A to. pokud dovolíte, když kaunijština je jazykem učenosti už od starověku, o kterém říkáte, že ho také milujete.“
Major Spinello si odkašlal a vypadal rozpačitě. „Já jsem ten rozkaz neudal a ani ho neschvaluji. Zdá se mi přehnaně horlivý. Jak slyšíte, nemám žádné námitky proti vaší řeči - pra vě naopak.“
„Na tom nezáleží, jestli je to váš rozkaz,“ řekl Brivibas. „Záleží na tom. zeje to algarvský rozkaz. Forthwegané nás nikdy tak neomezovali: další důvod, proč nemohu považovat současné uspořádání v&í za prospěšné pro Kauniany.“
„Oh, správně, dědečku!“ zvolala Vanai. Brivibasova logika byla stejně přímá jako paprsek z tyčové zbraně - pomyslela si s obdivem - a ještě pronikavější.
„Vaše argumentace je elegantní jako vždycky,“ řekl Spinello. „Mám pro vás, nicméně, další otázku: vidíte současné uspořádám věcí jako prospěšné pro vás a pro vaši okouzlující vnučku, ve srovnání s ostatními Kauniany tady ve Forthwegu? Přemýšlejte dobře, než odpovíte, pane.“
Vanai vzdychla. O tohle Spinellovi po celou dobu šlo. Dobře tušila, že mu o něco jde. Změnit Brivibase v nástroj Al-garvanů by z jeho hlediska dávalo vynikající smysl. Ale Brivibasova integrita, i když poněkud opelichaná, byla skutečná -a Brivibas se nikdy o zrzouny nestaral.
Jak moc se staral o plné břicho? Vanai napadlo, jak moc se starala o plné břicho ona. O hladu se už naučila všechno, než k nim začal docházet major Spinello. Možná právě proto se Spinello nezeptal jí.
Brivibas řekl: „Sbohem, pane. Jestli chcete diskutovat o mi- 1 milosti, možná máme co říct jeden druhému. Nicméně současnost nevidíme ve stejném světle.“
„Obávám se. že svého rozhodnutí budete litovat,“ řekl Spinello. „Budete ho litovat velice brzy a velice moc.“
„To je také součást života,“ odpověděl Brivibas. „Sbohem.“ Spinello vymrštil ruku do vzduchu, pak se uklonil a odešel.
Když se za ním zavřely venkovní dveře, Vanai řekla: „Dědečku, jsem na tebe hrdá. Jsme zase svobodní.“
„Jsme svobodní, abychom znovu hladověli, milá vnučko,“ řekl Brivibas. „Jsme také svobodní, abychom trpěli víc než jen hladem, obávám se. Možná jsem udělal chybu, kterou draze zaplatíme.“
Vanai zavrtěla hlavou. „Jsem na tebe pyšná,“ opakovala.
Dědeček se pousmál. „Ačkoli je možná neskromné to říci, já jsem na sebe také poněkud pyšný.“
Cornelu si přál, aby pevnina před ním byl jeden z pěti ostrovů Sibiu. Kdyby mu Lagoasané byli nařídili zasadit úder Algar-vanům, okupujícím jeho vlastní království, cítil by se mnohem užitečnější. Snažil se utěšovat myšlenkou, že každý úder proti Algarve je úder přibližující případné osvobození Sibiu. Nikdy předtím si neuvědomil, jak melancholické slovo je případný.
Poplácal Eforiel a přiměl ji zastavit sto sáhů od jižního pobřeží Valmiery. Kdyby se přiblížila ještě víc ke břehu, podstupovala by riziko, že uvázne. To by byla neodčinitelná katastrofa - ne z hlediska průběhu války, samozřejmě - ale pro Cornela.
Otočil se a tiše řekl: „Jděte.“ To slovo bylo v lagoaštině, rozkaz, který se pečlivě naučil nazpaměť.
„Rozkaz.“ To slovo bylo v lagoaštině a vsibijštině téměř identické, - a když na to přišlo - i v algarvštině. Půl tuctu mužů s gumovými ploutvemi na nohou se odepnulo od postroje, upevněného kolem těla Eforiel, kde byli přichyceni, zatímco je leviaťhan převážel přes Valmierskou úžinu. Eforiel také přepravila několik zajímavých kontejnerů, zavěšených pod břichem. Nikdo Cornelovi neřekl, co v nich je. Taková byla doktrína; co člověk neví, to nemůže prozradit, kdyby ho zajali. Lagoasané uvolnili kontejnery a začali s nimi plavat ke břehu.
Ze souše se neozvaly žádné výkřiky na poplach. Ať mají Lagoasané za lubem cokoli, budou moci alespoň začít, aniž by je někdo rušil. To Cornela potěšilo, jako všechno, co škodilo Algarvanům. Přesto vzdychl, kd)'ž pobídl Eforiel, aby zamířila zpátky na moře. Kdyby něco nevyšlo, měl by důvod ignorovat rozkaz vrátit se zpátky do Setubalu. Chtěl bojovat s muži krále Mezentia a zazlíval Lagoasanům, že vedou válku jen jakoby ze smyslu pro povinnost.
„Proč by se měli starat?“ zeptal se Eforiel. „Do jejich království válka nepřišla. Ani nemyslím, že do jejich království válka může přijít, ledaže by je z východu napadlo Kuusamo. Nechápu, jak by Algarve dostalo svou armádu přes Valmier-skou úžinu.“
Pak znepokojeně a hněvivě plácl rukou do vody. Nikdo v Sibiu si nepředstavoval, že by Algarve mohlo dostat svou armádu přes moře a obsadit jejich ostrovy. Představivost Algar-vanů, jejich důmysl, se ukázaly mnohem pružnější, mnohem obsáhlejší než představivost a důmysl generálů a admirálů krále Burebista. Mohlo by takové neštěstí potkat i Lagoas?

„Síly nad námi, nedopusťte, aby se to stalo,“„ zamumlal Cornelu. Exil byl špatný. Jak byl špatný, to věděl až do hloubi duše. Ale jakkoli byl špatný, porážka by byla horší. To věděl také.
Pod ním se napínaly svaly Eforiel, jak leviathan plul k jihu. Tu a tam se odchýlil od přesného kursu zpátky do Setubalu, aby si ulovil makrelu nebo sépii. Nakrmil se dobře už cestou do Valmiery, ale Cornelu mu nechal jeho zábavu. Jestli se vrátí do svých studených, šedých kasáren o hodinu později, co na tom?
Jeden z těch obratů mu pravděpodobně zachránil život. Pátral na moři po algarvských plavcích na leviathanech nebo po algarvských lodích, plujících podél siločar. Občas se podíval i na oblohu, ale zdaleka ne tak často, jak by měl. Když plul na Eforiel, jeho živlem byla voda. Vzduch ne. Kdyby byl chtěl být dračím letcem, nikdy by neodešel na moře.
Nějaký algarvský mladík, který dračím letcem chtěl být, uvolnil ve velké výšce vejce. Kdyby byla Eforiel neodbočila stranou, aby se pustila za sépií, vejce by je bylo oba přímo zasáhlo.
Takhle je těsně minulo. I nedaleká exploze mohla zabít -podvodní tlaková vlna mohla rozmačkat člověka nebo i levia-thana i mimo dosah samotného výronu energie. Cornelu nevěděl, jak těsně tomu on i Eforiel unikli, ale muselo to být o chlup.
Eforiel vydala bolestivý', vyděšený, mimovolný skřek, když vejce explodovalo, asi jako člověk, který náhle a neočekávaně dostane ránu do žaludku. Cornelu měl pocit, jako by se dostal do lisu na olivy, ale jen na jediný krátký, děsivý okamžik. Pak, jak byla vycvičena, se Eforiel ponořila a plula pryč od výbuchu, jak nejrychleji mohla. Cornelu se musel jen zachytit popruhů, které ho ke zvířeti přidržovaly; lagoaská zaklínadla pro dýchání pod vodou byla stejně účinná jako sibijská.
Explodovalo další vejce, tentokrát ve větší vzdálenosti. Eforiel začala plout rychleji a ponořila se hlouběji než kdykoli předtím. Cornelu jí dal naléhavý signál. I s jeho magickými pomůckami by ho tlak vody rozdrtil dřív, než by uškodil leviatha-novi. Kdyby Eforiel propadla panice a zapomněla na to, vejce by odvedlo svou práci, alespoň pokud se jeho týkalo.
Ale cvičitelé v Tirgoviste své práci rozuměli, a Eforiel byla crrytré zvíře, takže panice nepodlehla. Po prvních pár zběsilých tempech ploutvemi si uvědomila, že jí Cornelu dává signál -uvědomila si to a uposlechla. Její klesám do hlubin se zpomalilo a pak zastavilo. Znovu zamířila k povrchu.
Cornelu by byl rád, kdyby lagoasští mágové použili kouzlo dovolující leviathanovi dýchat pod vodou. Ale pokud věděl, žádné takové kouzlo neexistovalo, ačkoli mu připadalo, že by adaptace kouzla, které mágové použili na něm, neměla být tak obtížná. Ale až do války to nikdo nepovažoval za potřebné, stejně jako nikdo nepovažoval za potřebné věnovat pozornost plachetnicím nebo velkým útvarům behemothů nebo ...
Když Eforiel vychrlila svůj vodotrysk, Cornelu se otočil, aby se podíval na oblohu. Zděšeně vykřikl a nařídil leviathanovi znovu se ponořit. Ten algarvský drak se na ně snášel jako jestřáb a snažil se přiblížit na dosah svého plamene. Nevěděl, jestli by dračí plamen dokázal zabít leviathana. Ale věděl až příliš dobře, že jeho by zabít dokázal.
Doufal, že drak vychrlí plameny, i když už budou s Eforiel pod vodou. Jestli mu plameny dojdou, budou s leviathanem ve větším bezpečí. Ale žádný zášleh plamene neproměnil v páru vodu nad ním. Zaklel. Ten Algarvan nahoře naneštěstí věděl, co dělá. A bude schopen pozorovat Eforiel, jak se vynořuje, zatímco Cornelu nepozná, kde se nachází jeho drak, pokud se nevystaví nebezpečí.
Nebezpečí sem, nebezpečí tam, dříve nebo později se Eforiel bude muset nadechnout. Cornelu jí nařídil, aby plula k severu; vrátit se zpátky směrem, kterým připlul, mu připadalo jako nejlepší způsob, jak zvětšit vzdálenost mezi nimi a tím prokletým drakem. Sever nebo jih, východ nebo západ, pro le-viathana to bylo totéž. Cornelu si někdy myslel, že jeho trvání na tom, aby se plulo jedním určitým směrem a žádným jiným Eforiel otravuje. Jindy se mu zase zdálo, zeji to spíš baví.
Nechal ji plout pod vodou, jak dlouho to dokázala. Když vypustila svůj vodotrysk, Cornelu se rozhlédl, kde je algarvský drak. Spatřil to stvoření a jeho letce dost daleko na jihu a s nemalým uspokojením přikývl: tentokrát byl chytřejší než dračí letec.
Ale jeho satisfakce neměla dlouhého trvání. Chtěl poskytnout Eforiel chvilku odpočinku, ale dračí letec ji zpozoroval skoro ve stejné chvíli, kdy Cornelu zpozoroval jeho. Bušení dračích křidel přehlušilo vCornelových uších šplouchání vln v úžině.
Přinutil Eforiel k ponoření ještě předtím, než se drak přiblížil na dosah plamene - a byl rád, že to udělal, protože ostré zasyčení nad ním mu řeklo, že paprsk)' z Algarvanovy zbraně přeměnily kousek oceánu v páru. Dokázaly by se propálit jím i leviathanem.
Tentokrát poslal Cornelu Eforiel na východ. Ted' měl doopravdy obavy. Děti ve všech královstvích si hrávaly na schovávanou. Jenže to nejhorší, co se jim stalo, když je ostatní objevily, bylo to, že příště musely hledat ony. Jestli Algarvan objeví Cornela, tak se jeho masem budou krmit ryby.
Po dlouhé plavbě pod ochranným pláštěm vody Eforiel vyplula, aby se znovu nadechla. Cornelu se rychle rozhlédl. Zpozoroval draka na severu. Algarvan, ovládající to hloupé zvíře, byl cokoli jiného než pitomec. Nezůstal na místě a nečekal, co Cornelu udělá, a málem se strefil - Cornelu silně uvažoval o tom, že nechá Eforiel plout znovu na sever.
Tentokrát přiměl sibijský uprchlík leviathana k ponoření jakmile se nadechl. Nevěděl ani, zdali dračí letec vůbec jeho vynoření zpozoroval. Při troše štěstí se Algarvanovi mohl ztratit v nezměrnosti moře.
Eforiel teď plula k jihovýchodu. Cornelu se ještě nechtěl vrátit na přímý kurs k Setubalu, nejpravděpodobnější cestu, na které na něj bude drak číhat. Pokud kdekoli dosáhne lagoas-kého pobřeží, do přístavu se už dostane.
Ale dračí letec, který pochopil, že naletěl, nabral výšku, aby mohl prozkoumat větší rozlohu oceánu. A když zpozoroval Cornela a Eforiel, znovu k nim zamířil.
Proč toho nenechá? pomyslel si Cornelu mrzutě. Vzdyť jsem mu osobně nic neudělal, tak jako udělal on mně, tak jako udělalo jeho království mému. VTirgoviste měl syna nebo dcera. Nevěděl co. Nevěděl, jak se daří jeho ženě. To ho

užíralo; nechávalo to prázdné místo tam, kde měl mít srdce.
Když Eforiel odbočila za rybou, nechal ji. Když on nevěděl, kterým směrem pluje, jak by to mohl uhodnout dračí letec? Logicky vzato to bylo dokonalé. Ale logická dokonalost nechránila Cornela a leviathana od toho, aby o pár minut později málem nezahynuli. Když se Eforiel vynořila, její vodotrysk skoro smáčel drakův ocas. Ať to udělal jakkoli, ten prokletý Algarvan si vypočítal skoro přesně, kde se leviathan vynoří.
Cornelu spatřil, jak se drakova hlava začíná otáčet na svém dlouhém hadím krku dolů pod tělo. Přinutil Eforiel ponořit se, jak nejrychleji mohl. Moře nad nimi se proměnilo v přikrývku plamenů. To vyděsilo leviathana, který'jako vodní tvor nevěděl nic o ohni. Dokázal odplout dále a rychleji, než by se Cornelovi kdy snilo.
Leviathanův strach jim možná zachránil život, protože se lovící drak už příště nedokázal dostat na dosah plamenů, když se znovu vynořili nebo dračí letec špatně odhadl směr jejich útěku, takže se jim nakonec podařilo urputnému pronásledování uniknout.
„Běžná rutina," řekl Cornelu později v Setubalu, když se ho jeho nadřízení ptali na průběh plavby do Valmiery. „Nic než rutina." Nemyslel si, že by mu mohli říct, že lže.
Bembo se díval na východ k Bradanským horám s pocitem čiré úlevy. Vůbec to nevypadalo, že by Jelgavané prorazili z hor na pláně, což znamenalo, že i nouzová milice přestala s výcvikem. Fakt, že nemusel pochodovat pod bdělým dohledem toho strašného seržanta, hřál Bemba u srdce. Kdyby Al-garve potřebovalo k zadržení svých nepřátel zavalitého strážníka, pak by království bylo skutečně v zoufalé tísni.
Na plakátu byl zobrazen jeden plavovlasý voják v kalhotách, jak utíká před Algarvanem na behemothovi, a druhý, ukrývající se v zákopu. Nad prvním vojákem stálo VALMIE-RA, nad druhým JELGAVA. Legenda pod obrázkem hlásala: ZBABĚLÍ KAUNIANÉ.
Sotva si uvědomuje, co dělá, Bembo před plakátem přikývl. Kauniané byli vždycky zbabělci, i za starých časů. Kdyby nebyli, Tricarico by stále bylo jedním z měst Kaunijského impéria a Algarvané b}r trčeli ve svých lesích na dalekém jihu.
Dával si pozor na blonďáky, kteří nebyli na plakátech. Rozkaz ničemu nevěřit, pokud se týkalo Kaunianů, dostal každý strážník ve městě - a Bembo měl dojem, že každý strážník v celém království. Takový rozkaz mu připadal rozumný. Bylo možné, že lidé kaunijské krve jsou věrní králi Mezentiovi. Možné, to jistě - ale jak pravděpodobné? Nepříliš, podle jeho soudu.
Takže například Balozio zůstal ve vazbě. Nebyl schopen dokázat, že není jelgavský špión, a nikdo neměl chuť dát mu k tomu příležitost. To Bembovi připadalo také rozumné. Jak loajální bude Balozio poté, co strávil nějaký čas za mřížemi? Opět nepříliš, podle toho, jak to viděl strážník.
Bembovy oči slídivě přejížděly sem a tam. Na ulici spatřil jen pár blonďáků: Kauniané nyní ven příliš nevycházeli. Jeden z nich byl stařec, belhající se ulicí o holi, ta druhá byla nejošklivější žena, jakou kdy viděl. Neobtěžoval žádného z nich. Stařec by měl potíže být nebezpečný mouše, nemluvě o království. Pokud šlo o ženu - kdyby byla hezčí, asi by přišel na nějaké otázky, které by jí položil. Ale takhle předstíral, že šijí nevšiml.
Prošel kolem holičského salónu, pak se ale zastavil. Nedlouho před začátkem válkem tady vyšetřoval vloupání. Nikdy zloděje nevypátral, i když mu muž a žena, kteří podnik provozovali, podstrčili tučný úplatek, aby povzbudili jeho elán při pátrání. Oba byli plavovlasí.
S pohvizdováním se otočil a zamířil zpátky ke dveřím podniku. Když mu zaplatili tenkrát, aby pátral po zloději, pravděpodobně by mu teď zaplatili znovu, aby je nechal na pokoji. Strážníci nikdy nevydělávali dost peněz. Bembo neznal jediného kolegu, který by s ním nesouhlasil. Otevřel dveře a vešel dovnitř. Majitel zastřihoval zákazníkovi bradku, zatímco jeho manželka kadeřila vlasy nějaké ženě. Další žena seděla a četla novin)', čekajíc, až bude obsloužena. Všichni zvedli hlavy a podívali se na něho.
On se podíval na ně. Muž a žena obsluhující zákazníky měli zrzavé vlasy, stejně jako všichni zákazníci. Přišel snad na nesprávné místo? Tomu nevěřil. Možná Kauniané svou živnost prodali. To znělo rozumněji.
Než se stačil omluvit a odejít - obtěžovat Algarvany by ho mohlo přivést do potíží - muž s nůžkami v ruce řekl: „Podívej, Evadne, to je strážmistr Bembo, který se snažil chytit toho mizerného zloděje." Uklonil se. „Dobrý den, strážníku."
Bembo automaticky úklonu opětoval. Ta žena - Evadne -řekla: „No ano, Falsirone." Udělala před Bembem pukrle. „Moc dobrý den, pane strážníku."
Bembo se znovu uklonil. Tohle byli lidé s nimiž řešil tu krádež. Měli běžná algarvská jména a mluvili algarvsky se stejným přízvukem jako on. Ale když je viděl naposled, byli to blonďáci. „Vy jste si nabarvili vlasy!" vyhrkl, když si to uvědomil.
„Ano. nabarvili," přikývl Falsirone. „Už jsme byli úplně nešťastní a unavení z toho, jak nám lidé nadávali do špinavých Kaunianů, kdykoli jsme vystrčili hlavu ze dveří. Teď je to o trochu lepší."
„To je pravda," řekla Evadne. „Život je od té doby, co jsme to udělali, o trochu snadnější."
Jejich rysy byly stále kaunijské, o něco ostřejší, než měla většina Algarvanů. A jejich oči byly modré, ne zelené nebo šedé. Ale to byly detaily. Barva jejich vlasů ne. Na ulici mohli být považováni za běžné Algarvany, o tom nebylo sporu. Což znamenalo ... Bembovi poklesla čelist, když pomyslel na to, co to znamenalo. „Vy, vy a vy!" vyštěkl na zbývající tři lidi v salónu - další tři rudovlasé lidi. „Vy jste také Kauniané?"
Viděl na nich, že přemýšlejí o tom, jestli mají nebo nemají lhát -jako strážník neměl potíže rozeznat ten výraz. Když se na ně lépe podíval, poznal, že byli kaunijského původu. Muselo to na jeho tváři být vidět, protože všichni tři jeden po druhém přikývli.
„Je to tak, jak vám řekl Falsirone," řekl muž v holičském křesle. „Chceme jenom, aby nás lidé nechali na pokoji. Když máme rudé vlasy, většinou nás nechávají."
„Síly nad námi;' řekl Bembo tiše. Ukázal na Falsironeho. „Kolik Kaunianů jste změnil na ryšavé?"

„To vám přesně nepovím, pane," odpověděl Falsirone. „Ale hodně, řekl bych." Evadne přikývla. Její manžel pokračoval: „Chceme jenom žít, nedělat nikomu žádné potíže, a aby nikdo nedělal potíže nám. Na to není nic špatného, že, pane? Není to proti zákonu."
„Ne, myslím že ne," řekl Bembo roztržitě. Zákon nepočítal s tim, že by Kauniané, kteří mají potíže jako plavovlasí, mohli sáhnout po lahvičce s henou. Zákon může být někdy pěkně pi-1 tomý.
„Máme problém, pane?" zeptala se Evadne. „Jestli ano, 3 doufám, že nám dáte šanci to nějak urovnat."
Myslela tím, že doufá, že Bembo přijme další úplatek. Jako většina algarvských strážníků zřídkakdy něco podobného odmítl. Tentokrát však ano. Napadlo ho, že by od svých nadřízených mohl získat víc, když jim řekne, co zjistil, než by mohl dostat od Kaunianů, když zůstane zticha.
„Nemyslím, že je tady nějak)' problém," řekl. Zdálo se, že se Evadne, Falsironemu i jejich zákazníkům ulevilo. Ulevilo se jim ještě víc, když odešel. Až když vykročil zpátky k policejní stanici, napadlo ho, že si mohl vzít jejich peníze a potom podat hlášení nadřízeným. Na strážníka byl poměrně čestný.
„Co tady děláte, Bembo?" zeptal se seržant Pesaro, když přišel na stanici. „Máte být venku a chránit naše ubohé, ohrožované občany před sebou navzájem."
„Oh, k čertu s našimi ubohými, ohrožovanými občany," řekl Bembo. „Ať si vrazí do zadku borovou šišku. Tohle je důležité."
„To by mělo, po takovém úvodu," řekl tlustý seržant. „Tak spusťte." Roztáhl ruce v očekáváni.
A Bembo spustil. Jak mluvil, výraz seržanta Pesara se měnil. Bembo se v duchu usmál. Pesaro očekával, že přišel s nějakou hloupostí, která nestála za to, aby ho s ní vyrušoval. Kdyby tomu tak bylo, seržant by si ho s potěšením upekl na pomalém ohni. Ale jestli tohle nestálo za zmínku, tak potom co?
„Vida ty špinavé potměšilé zkurvysyny!" vybuchl Pesaro, když Bembo skončil. „Chtěli by se skrýt, co jsou zač, co? Za to si je sakra zmáčkneme, a strčte do zadku borovou šišku mně, jestli ne."
„Ale zrovna teď proti tomu není žádný zákon," řekl Bembo. „To vím jistě. Za starých časů Kauniané drze stavěli na odiv to, co jsou: přímo se se svými vlasy předváděli, dalo by se říct. S tím se teď už nikam nedostanou, takže se místo toho snaží změnit v chameleóny."
„S tím neuspějí." Pesaro se s funěním zvedl ze židle. „Půjdu si promluvit s kapitánem Sassem. On už bude vědět, co můžeme udělat s těmi mizernými žluťásky, zákon nezákon."
„Ano, to určitě." Další slova volil Bembo velmi pečlivě: ‚Dovolte, abych šel svámi, seržante, když budete tak laskav. Kapitán bude určitě chtít slyšet podrobnosti přímo od člověka, který je objevil."
Pesaro se na něho podíval, jako by byl červ v jablku. Bembo věděl, co to znamená: seržant chtěl původně shrábnout veškerou slávu sám. Kdyby byl dost velký parchant, mohl by to udělat i tak. Na okamžik si Bembo myslel, že to udělá. Ale to by rozzuřilo nejen Bemba - což by Pesarovi ani v nejmenším nevadilo - ale i všechny ostatní obyčejné strážník}'.
Pesaro kysele přikývl a trhl hlavou směrem ke schodům, vedoucím nahoru ke kanceláři kapitána Sassa. „Tak teda pojďte."
Sasso byl hubený muž středních let s překvapujícím bílým pramenem ve svých skořicových vlasech. Měl tam jizvu od souboje na nože, kterou utržil v mládí, a vlasy kolem ní byly od té doby stříbrné. Vzhlédl od svých papírů, když se Pesaro a Bembo zastavili ve dveřích a čekali, až si jich všimne. „Pojďte dál, mládenci," řekl. „Co se děje?"
„Strážmistr Bembo si všiml něčeho, o čem si myslím, že byste to měl vědět, pane," řekl Pesaro; když už nemohl získat celou slávu, chtěl získat aspoň nějakou. Strčil do Bemba loktem. „Do toho. Řekněte kapitánovi, co dělají ti špinaví Kauniané."
„Kauniané, eh?" Kapitán Sasso se předklonil. „Ano, povězte mi to."
Než mohl Bembo začít, venku na ulici dopadly stíny. „V posledních dnech nad námi létá spousta draků," poznamenal. „Silám nad námi budiž chvála, že to jsou naši a ne ti prokletí Jelgavané."
„Ano." Kapitán Sasso obnažil v úsměvu své ostré zuby. Podle toho, jak mu zazářily oči, dospěl Bembo k názoru, že ví víc, než říká. Ale neměl možnost se na to zeptat, protože Sasso , udělal netrpělivé gesto. „Tak ven s tím, strážníku."
„Rozkaz, pane." A Bembo řekl Sassovi, jak si Kauniané barví vlasy, aby byli v Tricaricu méně nápadní a podezřelí.
„Aha," řekl policejní kapitán. „Slyšel jsem kdysi profesora přírodovědy vyprávět o pavoucích, kteří vypadají jako květiny, aby se k nim slétali včely a motýli a oni je mohli sníst. To vypadá jako to, co teď dělají Kauniané, že? A když to dělají v Tricaricu, dělají to určitě v celém Algarve."
„Na to jsem neponryslel, pane," řekl Bembo, což byla pravda. Od toho, aby si dali dohromady celou skládačku, byli placeni důstojníci.
„ Ale to jim zatrhneme - ať visím, jestli ne," řekl Sasso. Pokynul Bembovi a Pesarovi. „A vaše jména nebudou zapomenuta; vaše, strážmistře, za to, že jste na to přišel, a vaše, seržante, za to, že jste mě na to upozornil. Na to máte oba mé čestné slovo."
„Děkujeme vám, pane," řekli oba muži sborem. Usmáli se jeden na druhého. Bembo byl ochoten se o chválu podělit. Stejně tak i Pesaro, i když se pokusil získat ji celou pro sebe. Na algarvské policisty byli oba dost velkorysí.
Pekka byda vždycky toho názoru, že nejdůležitější nástroje mága jsou pero a papír: postoj vhodný pro teoretického kouzelníka. Nyní ale trávila svůj čas spíš v laboratoři než za psacím stolem. Místo zamyšleného výrazu, který obvykle měla, když se zabývala svou vědou, její tvář v této chvíli vyjadřovala silnou frustraci.
Mračila se na žalud na stole před ní. „Raději tebou rněli nakrmit prase," řekla mu. Ležel tam, němý, netečný, neužitečný. Možná jí také vytýkal její neobratnou techniku - a byla by ještě mnohem frustrovanější, než si dokázala představit, kdyby byla vložila do žaludu moc něco vytýkat.
Byla by ráda sdělila té malé hnědé věci svůj názor hlasitěji a drsněji, než už učinila. Kuusamané se ovládali, ale dalo jim to dost práce. Cizí námořníci, jejichž hlasité kletby se někdy rozléhaly přístavní čtvrtí Kajaani, nikdy nenechali nikoho

na pochybách o tom, co cítí a jak se na věc dívají. Pekka jim záviděla úlevu, které dosahovali tak snadno.
„Nechte mě poznat pravdu," zamumlala. „To uleví mně."
Jestli žalud znal pravdu, nic neříkal. Myslela si, že najde cestu, jak z něho pravdu vymámit, ale ještě to nedokázala.
Znovu si něco zamumlala pro sebe. Nepochybovala, že by Lei-no přišel na půl tuctu způsobů, jak její experiment zdokonalit. Na to by přišel každý mág s praktickým zaměřením. Jenže nesměla svému muži říct, na čem pracuje. Nesměla to říct nikomu s výjimkou svých kolegů - a oni byli všichni také teoretičtí kouzelníci.
Vrhla na žalud další zamračený pohled. Pro jistotu přešla laboratoř a zamračila se i na drahý žalud účastnící se experimentu. Ležel na bílé misce totožné s tou, na níž spočíval první žalud. Obě misky ležely na identických stolech. Žaludy samotné byly velice podobné - Pekka je utrhla z jedné větve dubu - a byly spolu v kontaktu nejen prostřednictvím stromu, ale také v jedné sklenici zde v této místnosti. Věděla, že se dotýkaly. Postarala se o to, aby se dotýkaly.
A veškerá její péče jí vynesla ... nic, když na to nakonec přijde. Vrátila se ke stolu, na němž ležel první žalud. Hněvivé dupání po kamenné podlaze jí posloužilo skoro stejně dobře, jako posloužily hněvivé kletby cizím námořníkům. Měla chuť ten žalud vzít a vyhodit ho z okna. S nemalým úsilím se ovládla.
„Mělo to fungovat," řekla a pak se zasmála navzdory svému hněvu a frustraci. Něco takového by mohl net Uto. Nikdo by nevyčítal - nikdo by nemohl vyčítat - malému chlapci, že uvažuje tímto způsobem. Ale od Pekky se čekalo víc.
„Ale stejně mělo," protestovala a znovu se zasmála sama sobě. Ano, mluvila jako Uto.
To, že mluvila jako její syn, ještě nezbytně neznamenalo, že se mýlí. Když se chtěla dostat až na dno vztahu mezi zákony podobnosti a sdělnosti, které byly až dosud považovány za základní zákony kouzelnictví, jaký byl lepší způsob přístupu k němu než prostřednictvím žaludů, základní formy dubu? Považovala se za velnu chytrou, že na to přišla. Zdálo se to jako nápad, na který by mohl přijít zkušený a vyzrálý experimentátor.
Samozřejmě, občas neuspěli ani zkušení experimentátoři. Pekka určitě, až do této chvíle. Podle všeho, co zjistila, zákony podobnosti a sdělnosti možná neexistovaly, nemluvě o jakémkoli vztahu mezi nimi.
„A nebylo by to veliké?" řekla s lehkým zachvěním. „Nic než mechanické vědy navěky?" Představila si vyvrácení zákonů podobnosti a sdělnosti a - až se rozšíří povědomost o tomto vyvrácení - magii meloucí z posledního. Pak zavrtěla hlavou tak . zuřivě, až se jí rozletěly její tuhé, černé vlasy. To se nemohlo stát, a byla ze srdce ráda, že nemohlo. Ale kde tedy byla chyba? Stále na to nemolila přijít. Když udělala něco s jedním žaludem, s druhým se nestalo nic, i když byly podobné a byly v kontaktu. To jí nedávalo smysl.
Luskla prst}'. „Zkusím něco jiného," řekla. „Když to nebude fungovat ... Ať mě pohltí síly pod námi jestli vím, co budu dělat, když to nebude fungovat."
Vzala kbelík a zahradnickou lopatku a venku nabrala trochu vlhké půdy. Pak se vrátila do laboratoře a co nejpečlivěji hlínu promíchala, než ji rozdělila na dvě stejné hromádky. Poté, co si hodila mincí, aby se ujistila, že její výběr bude naprosto nahodilý, zahrabala jeden žalud do jedné hromádky a druhý do druhé.
Když to udělala, začala nad jedním ze žaludů prozpěvovat zaklínadlo. Pocházelo od jednoho zahradnického mága, který je používal k tomu, aby přinutil zeleninu a květiny zrát a kvést mimo příslušné období, ale ona to zaklínadlo ještě zesílila, aby mohla obdržet výsledky rychleji. Jednoho dne. jestli na to najde čas - a jestli se zaklínadlo ukáže nepoužitelným pro její současný projekt, a tím přestane být považováno za státní tajemství - by mohla na toto zdokonalení získat patent, což by jí mohlo vynést dost peněz.
Zdálo se, že na rozdíl od některých jiných toto zaklínadlo funguje, jak by mělo. Hlínou se prodral dubový výhonek a vyrostl až ke stropu, čímž zredukoval několik měsíců růstu na půl hodiny. Pekka si spokojeně přestala prozpěvovat a podívala se k vedlejšímu stolu, kde měl druhý žalud vykázat podobný růst.
Ale nevykázal. Pekka pocítila skutečný strach. Jestliže druhý žalud nevyrostl, možná zákony podobnosti a sdělnosti nebyly tak univerzální, jak si myslela. Možná pod nimi neleželo nic, a ona sáhla skrze předivo vír}', aby to pochopila. Možná se magie skutečně začne rozpadat.
„Odvrať to znamení," zamumlala Pekka. Rozběhla se ke druhému stolu, aby zjistila, kde se stala chyba s druhým žaludem.
Na stole ležela bílá miska s hromádkou hlíny, ale nic z ní nevyrůstalo. Pekka odhrnula hlínu, aby se dostala k žaludu. Možná, pomyslela si s nadějí, byl neplodný. Kdyby byl, vysvětlovalo by to, proč její experiment stále nevycházel: nebyl by podobný druhému. Velmi jednoduchá kouzelná zkouška jí poví, jestli je tomu tak.
„Kde je ten zatracený žalud?" řekla. Věděla, že ho zahrabala do hlíny, asi palec hluboko. Nebyl tam. Rozhrnovala hlínu, dokud se nedostala až k misce. Po žaludu stále ani stopy.
Bez ohledu na hlínu na dlaních a prstech si Pekka opřela ruce v bok. Věděla naprosto jistě, že žalud do hromádky hlíny vložila. Nemolila ho snad přenést ke druhé hromádce a vložit ho tam spolu s druhým žaludem - nebo snad ano? Takové věci se jí občas doma stávaly. Každému se stávaly. Ale nemohla být tak nepozorná v laboratoři - nebo ano?
„Síly nad námi," řekla. „Kdybych to udělala, Leino by mi to nikdy nezapomněl. Kdybych to udělala, nikdo by mě nenechal na to zapomenout."
Vrátila se k prvnímu stolu. Jestli nějak - nedovedla si představit jak - dala oba žaludy do jedné hromádky hlíny, měly by dostat dva dubové výhonky. Kdyby se dopustila hrubého omylu a ten druhý žalud byl z nějakého důvodu neplodný ...
Zavrtěla hlavou. Jak malá byla pravděpodobnost, že by se dvě nepravděpodobné věci staly zároveň.
„Ale jestli ne, kde je můj žalud?" zeptala se prázdné laboratorní místnosti. Nedostala odpověď.
Pečlivě prosela všechnu hlínu z hromádky, z níž vyrostl výhonek. Chybějící žalud neobjevila. Nevěděla, zdali má pocítit ulehčení nebo ne. Na jedné straně neudělala nic neomluvitelně pitomého. Na druhé straně, jestli neudělala nic neomluvitelně pitomého, znovu vyvstala původní otázka: kam ten zatracený žalud zmizel?

„Vím, kde by měl být," řekla Pekka a vrátila se k hromádce, do růž zasadila - věděla, že zasadila - žalud, který' nyní chyběl.
Mohl spadnout ze stolu? Pekka nechápala jak, ale nechápala ani, jak se ztratil. Klekla si a začala pečlivě prohlížet kamennou podlahu. Ale žalud neobjevila. Byl tam. Tím si byla jistá. Ale už nebyl. Tím si začínala být také jistá.
„Kde tedy je?" zeptala se sama sebe. „Jak mám psát svůj experimentální deník, když nevím, co tam napsat'?"
Začala sestavovat seznam všech míst, kde žalud nebyl: v hlíně, na misce, na stole, na druhé misce nebo stole, nikde na podlaze, nikde v celé místnosti, pokud mohla říct. Tohle byla dobrá, solidní informace. Patřila do deníku, a také ji tam zapsala.
Nicméně to byla informace negativní povahy. Kde je ten žalud? K pozitivní informaci bylo mnohem nesnadnější se dostat. Ten žalud, napsala, odnesli gyongyoM špióni. Pak to zase pečlivě vyškrábala, i když to dávalo stejný smysl jako cokoli jiného, na co pomyslela, byť možná i větší.
Zkusila to znovu. Parametry experimentu byly následující, napsala a uvedla všechno, co udělala, včetně změn, které pro-. vedla na zahradnickém kouzlu, které tvořilo základ jejího zaklínadla. Kontrolní žalud se choval ve všech směrech podle očekávání. Druhý žalud, ačkoli byl umístěn tak, aby byl naladěn na podobnost a sdělnost, nevyklíčil následkem zaklínadla, a ve skutečnosti nebyl nalezen navzdory pečlivému páh-ání v prostoru místa pokusu.
Tak. To byla pravda, i když bezkrevná. Nevěděla, co to znamená. Snad na to dokáže přijít některý z jejích chytrých kolegů, až uvidí, co přesně udělala. Na druhé straně, možná se vysmějí její neobratné technice.
„Předpokládejme," řekla do vzduchu, .jen předpokládejme, že má technika nebyla neobratná. Předpokládejme, že se něco stalo."
Nadšena novým smyslem přikývla. Bylo také možné, že udělala něco špatně. Co nejpřesnější opakování pokusují na to dá odpověď.
Aby omezila riziko magické kontaminace, použila pro nový pokus jiné stoly, jiné misky a čerstvou půdu. Samozřejmě použila i nové žaludy. Tentokrát si pečlivě poznamenala, kam který z nich dala. Pak začala znovu prozpěvovat. Výhonek řádně, vyrašil Na druhém stole nikoli. Přešla k němu a prosela hlínu. Nenalezla žádný žalud.
„Je to skutečné," vydechla. Pak se začala smát. Mohlo to být skutečné, ale neměla rušení, co to znamená.

XV.

Seržant Jokai bušil do gongu, který zněl jako konec světa. Gyongyošti vojáci se vyhrnuli z baráků, vytírajíce si z očí zbytky spánku. István uchopil svou zbraň a byl zvědav, s jakým novým a ďábelským druhem výcviku přišli jeho nadřízení tentokrát.
„Hoďte sebou, vy ucha! Dolů na pláž!" křičel Jokai. „Ti prokletí Kuusamané to už zase zkoušejí."
István se rozhlédl kolem po Borsosovi. Ale proutkaře nebylo nikde vidět. Možná to byl on, kdo způsobil ten poplach. Ať to byl on nebo ne, István neměl čas ho hledat, když Jokai a jemu nadřízení důstojníci řvali z plných plic, aby si všichni vojáci pospíšili na pláže a odrazili útočníky. Kuusamský útok ho změnil opět v obyčejného válečníka. Už proto, kd)'ž už pro nic jiného - a měl by i spoustu jiných důvodů - proklínal Kuusa-many tak zavile, jak jen dokázal.
Společně s kamarády klopýtal po stezce svažující se k moři. Klopýtal byl přesný termín; obloha za ním teprve začínala šednout tušením svítáni, ale do úsvitu zbývala ještě dobrá hodina. Gyongyosané sotva viděli, kam šlapou. Každou chvíli někdo z nich upadl a zaklel. Občas o takového nešťastného vojáka zakopl někdo další, než se stačil znovu postavit.
A pak, ještě než Gyongyosané sestoupili ze zalesněných svahů hory Sorong, začala okolo nich dopadat vejce. „Ti smradlaví šikmoocí si sebou přivezli další transportní loď pro přepravu draků," vykřikl někdo.
Když István vyšel zpod úkrytu stromů, pohlédl knebi. Bylo ještě příliš tmavé, aby toho na něm mnoho uviděl, ale zahlédl pár výtrysků ohně. To znamenalo, že gyongyoští draci se dostali do vzduchu a bojovali na nebi nad Obudou s Kuusama-ny.
Dostal se na rovinu, vedoucí k Bothnijskému oceánu. Věděl přesně, které zákopy musí obsadit jeho rota. Služba Borsosovi mu dovolila vyhnout se mnoha cvičením, ale ne všem. Zjistil, že si stále pamatuje takové základní věci jako nutnost krýt se a dbát na to, aby hlína neucpala ústí zbraně.
„Při hvězdách!" řekl jeden z jeho kamarádů, hřmotný mladík jménem Szonyi. „Podívejte se na všechny ty lodě."
István se podíval a zaklel. „Kuusamané sem tentokrát poslali všechno, co mají," řekl. Nemohl odhadnout, kolik lodí sě matně rýsuje v úsvitu, ale jednou věcí si byl jistý: ta flotila byla větší než ta, kterou měli ve zdejších vodách Gyongyosané.
„Nezoufejte!" vykřikl nějaký' důstojník. „Nikdy nezoufejte! Copak nejsme muži? Copak nejsme válečníci?" Poněkud praktičtějším tónem pokračoval: „Nemáme na tomto ostrově velkou posádku stejně jako naše lodě?"
To pomohlo Istvanovi, aby se trochu uklidnil. Přestal se cítit jako by byl sám a měl čelit kuusamské flotile bez jakékoli pomoci. Vrhače vajec na pobřeží a v jeho blízkosti začaly posílat svůj smrtící náklad na nepřítele. Sloupy vody, zvedající se vysoko do vzduchu signalizovaly dopad vajec do moře. Záblesky plamene a sloupy kouře znamenaly zásahy.
Ale Kuusamané poslali po siločárách k Obudě těžké válečné lodě, které nesly na palubách těžké vrhače, které se víc než vyrovnaly těm, které na ostrov dopravili Gyongyosané. Jejich vejce začala se svištěním dopadat na gyongyoské pobřežní baterie i na zákopy, kde se krčil István se svými kamarády. Měl pocit, že se ocitl chycen v pasti nikdy nekončícího zemětřesení. Nedaleko křičeli ranění.
Kuusamské křižníky nesly i těžké paprskové zbraně, mnohem těžší, než jaké mohl nést voják nebo i behemoth. Když vyšlehly jejich mocné paprsky, k obloze začal stoupat kouř. Voják, kterého zachytil jeden z těchto paprsků, shořel jako

mol který vlétl do plamene louče. István jen doufal, že ten chudák neměl čas, aby si uvědomil, zeje mrtev.
„Podívejte se!“ ukázal Szonyi. „Někteří z našich draků proniklí k nim!“
Skutečně, několik draků se vrhlo střemhlav na kuusamskou flotilu. Szonyi nebyl jediný, kdo je zpozoroval. Ale ty velké zbraně mohly pálit na oblohu stejně jako na pevninu. Draci nemohli odolat jejich paprskům, tak jako mohli odolat pěchotním zbraním. Jeden za druhým se gyongyoští draci řítili v plamenech do moře.
Ale draci byli rychlí a obratní. Jejich letci byli nebojácní. Ne všichni byli sestřeleni předtím, než mohli uvolnit svá vejce a dokonce se snést nízko nad paluby válečných lodí. Dračí plamen}' spálily kuusamské námořníky. Pak zvířata odletěla.
„Proboha, na co tady vlastně jsme?“ řekl István. „Mohli jsme klidně zůstat spát v kasárnách. Tohle bylo jako posledně, když se nám Kuusamané pokusili sebrat Obudu.“
„Nemyslím, že to tentokrát proběhne takhle,“ řekl seržant Jokai. „JByl bych rád, kdyby ano, ale nemyslím si to. Ti kozlí synové sem dopravili mnohem víc lodí a mnohem víc draků než posledně.“
Bitva před pobřežím trvala skoro celé dopoledne. Gyongy-oský admirál, který' na Obudě velel, ^yslal několikrát do útoku malé skupiny svých lodí, ale ty byly vždy odraženy. Kdyby byl vyslal proti Kuusamanům celou flotilu, byl by dokázal víc. Jak situace vypadala, útočníci pomalu lámali obranu Gyongyosanů. Někdy kolem poledne se ozval nový pokřik, ke kterému se přidal i István. „Přijíždějí čluny!“
Všechny gyongyoské vrhače nebyly zničeny. Skutečně, některé z nich se nezapojily do předchozího bóje proti kuusamské námořní expedici a tak neprozradily nepříteli svou polohu. István výkřik] radostí, když jejich vejce dopadla mezi čluny dopravující kuusamské voják}', některé z nich zničila a jiné převrhla.
Gyongyos označoval své draky křiklavými pruhy červené, modré, černé a žluté. Teď se střemhlav vrhli na útočníky. Malé čluny nenesly žádné zbraně dost silné, aby mohly drakům uškodit. Některé z člunů začaly hořet.
Ale většina člunů pokračovala k plážím Obudy. Několik větších klouzalo ryclile podél siločar, jejichž konvergence na ostrově z něho činila jablko sváru mezi Gyongyosem a Kuusa-mem. Zbytek postupoval tak jako za starých časů, poháněn větrem nebo vesly.
Čluny byly plné malých, podsaditých, tmavovlasých vojáků. „Nevypadají tak tvrdě,“ řekl Szonyi, který nebyl na Obudě tak dlouho, aby Kuusamany viděl předtím. „Mohl bych každého z nich přerazit vejpůl.“
Přeháněl, jak bylo u Gyongyosanů zvykem, ale to neznamenalo, že se mýlil. Neznamenalo to také, že má pravdu, aby mu k něčemu byla, což si zřejmě neuvědomoval. István mu to řekl velmi srozumitelně: „Když ta šikmoočka mají zbraně a vědí, co s nimi dělat - a to sakra vědí - nedostaneš se k nim tak blízko, abys je mohl přerazit vejpůl.“
„To je pravda.“ Bylo udivující, že seržant Jokai s Istvánem souhlasí, místo aby ho seřval, ale bylo tomu tak. „Nemyslete si ani na minutu, že ti hnusní malí parchanti neumějí bojovat, protože to umějí zatraceně dobře. A nemyslete si, že nám nedokážou sebrat tenhle smradlavý ostrov, protože to už taky udělali. Jde o to, že bychom jim to raději neměli dovolit udělat znovu, jestli se chceme dál dívat na hvězdy.“
Kuusamané, které Gyongyosané zajali, když naposledy dobyli Obudu, pracovali jako otroci na kontinentu nebo na jiných ostrovech, kterým vládl ekrekek Arpád. Něco podobně nepříjemného by se nepochybně pňhodilo zajatým Gyongyosanum v rukou Kuusamanů. Zotročený zajatec se mohl stále dívat na hvězdy, ale jakou radost mu to mohlo přinést?
István doufal, že na to nebude muset přijít. Kuusamské čluny začaly přistávat. Vyskakovali z nich vojáci a rychle si vyhledávali úkryty. István a jeho kamarádi na ně začali pálit a mnoho jich zabili. Ale ne všichni Kuusamané se vylodili před postavením, které předtím příliš neutrpělo. Znepokojené výkřik}'varovaly, že někteří z útočníků začínají obcházet gyongyoské obránce po křídlech.
„Zpátky!“ výkřik] důstojník. „Budeme se bránit na hoře Sorong.“
Ústup je trpký pro každého vojáka, a ještě trpčí pro Gyongyosany, kteří se považovali za válečnickou rasu. Ale jestli zbývá buď ustoupit, nebo být napaden zároveň zepředu i z křídel, i ten nejtvrdší bojovník ví, co je rozumnější.
Nedaleko Istvána dopadlo vejce. ‚Zatracení Kuusamané,“ zavrčel Jokai. „Přivezli si s sebou lehké vrhače.',„
„My jsme udělali totéž, když jsme dobývali Obudu zpátky,“ řekl István.
„Stejně jsou to parchanti,',„ řekl seržant, s čímž mohl István za daných okolností těžko nesouhlasit.
Víc vajec dopadalo před nimi. Tato byla velká a vyhazovala do vzduchu vysoké sloupy vyrvané hlíny. Vysoko na obloze se ozývaly drsné skřeky draků. Jokai měl pravdu; Kuusamané se na svůj útok tentokrát připravili mnohem lépe než před rokem.
Kuusamská vejce už zničila některá obranná postavení na spodních svazích hory Sorong. Když István unaveně doklopýtal do nepoškozeného zákopu, položil otázku, kterou si jistě kladla i většina jeho kamarádů: „Dokážeme se tady udržet?“
Ať byl seržant Jokai jakýkoli, byl alespoň upřímný. Odpověděl: „To nezáleží na nás. Jestli ti smradlaví šikmoocí dokážou udržet moře kolem tohohle mizerného ostrova, budou schopní dopravit sem dost vojáků, aby nás ušlapali, a dost draků, aby smetli naše z oblohy. Jestli naše lodě zaženou jejich, budeme to my, kdo dostane posily, a oni budou mit smůlu.“
To znělo rozumně, i když se Istvanovi nelíbila myšlenka, že jeho osud leží v jiných rukou než v jeho vlastních. Teď, když už nemusel dál pochodovat, uhýbat a utíkat, uvědomil si, že má hlad. V chlebníku na opasku měl trochu chleba a s vlčí chutí ho teď snědl. Přestalo mu kručet v břiše. Někteří z jeho kamarádů už snědli všechno, co si sebou vzali z kasáren.
Istvána napadlo, jestli je Borsos v bezpečí, a jestli skutečně Gyongyosany varoval. Možná musel Borsos bojovat jako skutečný kapitán. Také bylo možné, zeje touto dobou už mrtvý nebo v zajetí. To platilo jistě o mnoha Gyongyosanech.
„S tím teď nic nenadělám,“ zamumlal István. Stmívalo se. Kam den odešel, napadlo ho. Zabalil se do přikrývky a usnul.
Podle způsobu, jakým se Skarnu rozháněl motykou, by každý, kdo něco věděl o selské práci, okamžitě poznal, že

nestrávil mnoho času prací ná poli. Někteří z algarvských vojáků, pochodujících po prašné silnici kolem pole, jistě pocházeli z farem. Ale nečekali, že na valmierských polích uvidí něco jiného než sedlák)', a tak jim nevěnovali žádnou pozornost.
Poté, co vojáci zmizeli za ořešákovými stromy, Skarnu si opřel motyku o stehno a podíval se na své ruce. Ty také ukazovaly, že není žádný sedlák. Mozoly na jeho dlaních nebyly rok}' staré, žluté a ztvrdlé jako rohovina; stále měly na okrajích puchýře, a někdy byty puchýře i pod nimi.
Bolela ho záda. Stejně i ramena a zadní části stehen. Vzdychl a tiše řekl: „Možná jsme se měli přece jenom vzdát, seržante. Bylo by to snazší."
Raunu natáhl své vlastní ruce. Byly stejně postižené jako Skarnuovy. Byl prosty' člověk a starý voják, ale ani on nikdy takhle nepracoval. „Snazší pro tělo - to ano, o tom není pochyb,'„ řekl. „Ale kdyby to bylo snazší pro ducha, byli bychom to udělali, když se vzdala většina armády."
„Neměl jsem na to žaludek," řekl Skarnu, „takže si myslím, že to potvrzuje váš názor."
Jeho hrubá vlněná tunika a kalhoty' ho na těle svrběly. Dříve, když žil životem markýze, nikdy by nedovolil, aby se takový oděv dotkl jeho kůže. Ale ze zajateckého tábora by nemohl pokračovat v boji proti Algarvanům, a oni by ho nikdy nepustili, dokud by je nepřesvědčil, že už proti nim nebude bojovat. Nemyslel si, že by se mu je podařilo natolik ošálit -a tak byl tady, předstíraje, že je sedlák, místo aby předstíral, že je kolaborant.
Raunu řekl věcně: „Jestli nás teď chytí, zastřelí nás. To je samozřejmé."
„Já vím. Dělali to v těch částech Valmiery, které okupovali za Šestileté války," řekl Skarnu. „Učil jsem se o tom ve škole."
„Ano, to dělali," odpověděl Raunu. „A potom, když jsme obsadili některá z hrabství východně od Soretta, opláceli jsme jim stejnou mincí. Kdokoli se na nás jen křivě podíval, mysleli jsme si, že ten zkurvysyn je voják, který ještě nemá dost, a tak jsme ho dorazili."
O tom se Skarnu ve škole neučil. Valmiera měla pravdu a spravedlnost vždycky na své straně. Dlouho tomu věřil. Ještě stále tomu chtěl věřit.
Protáhl se, pokoušeje se ulevit svým bolavým svalům. Ale ve škole se selské práci neučil. Žádného šlechtice by ani nenapadlo, že naučit se něco o půdě by mohlo být přinejmenším užitečné.
Znovu se rozmáchl motykou a podařilo se mu vyrvat z kořínků víc plevele než obilí. „Je dobré vědět, že jsou kromě nás i jiní lidé, kteří zůstávají věrni králi a království," řekl a vykopl další plevel.
„Hm, ano, vždycky se nějací najdou," řekl Raunu. „Co je skutečné štěstí, to je fakt, že jsme jednoho našli. Kdybychom byli požádali o pomoc polovinu těch sedláků tady v okolí - nedivil bych se, kdyby víc než polovinu - vydali by nás zrzounům rychleji, než byste stihl plivnout."
„Zdá se," řekl Skarnu smutně. „Ale víte, tak by to nemělo být."
Raunu zabručel a na chvíli se vrátil k pletí, útočíc na pampelišky a ostatní rostliny, které na pole nepatřily se stejnou koncentrovanou sveřepostí, jako když bojoval s Algarvany. Na konci brázdy se zeptal: .Pane - můj pane - dovolíte, abych vám řekl, co si myslím?"
Neřekl Skarnuoví můj pane už dlouho. Ten titul v jeho ústech znamenal spíš výčitku než úctu. „Jistě, Raunu. Naopak, nevydržel bych dlouho, kdybyste mi to neřekl."
„Možná déle, než si myslíte, ale to nevadí," řekl Raunu. „Ak podle všeho, co jsem si dokázal poskládat dohromady, hrabě Enkuru, zdejší pán, je pěkný kus hajzla."
„Ano, myslím, že na tom je velký kus pravdy," souhlasil Skarnu. „Ale co to má společného s - ?" Zarazil se, cítíc se jako hlupák. „Sedláci mají za pány raději Algarvany než hraběte Enkuru - to chcete říct?"
Raunu přikývl „To chci říct. Někteří ze šlechticů, které jsem znal, by nikdy nepřišli na to, co jsem měl na mysli."
Zhluboka se nadechl. „A to je taky část problémů, které Valmiera má, chápete?"
„Sedláci by měli být věrní šlechticům, stejně jako by šlechtici měli být věrní králi," řekl Skarnu.
„Nepochybně máte pravdu, pane," řekl Raunu zdvořile. „Ale šlechtici by si měli věrnost zasloužit, nemyslíte?"
Skarnuova sestra by řekla okamžitě ne. Krasta by si mys-lela - myslela si - že její krev samotná bohatě stačí, aby si vynutila věrnost. Raunua by dala zmrskat za to, že smýšlel jinak. Skarnuův postoj se od jejího odlišoval pouze co do intenzity, ale ne v zásadě, dokud nepřevzal velení své roty.
Pomalu řekl: „To je rozdíl, ne? Lidé půjdou tak daleko, kam je jejich vůdci dovedou, a ani o krok dál." Viděl to během nedávného katastrofálního tažení.
„Ano, pane," přikývl Raunu. „A půjdou stejně daleko v opačném směru, jestli je k tomu jejich vůdci dotlačí - proto taky máme dnešní malý noční lov. Musíme jim ukázat, proti čemu jsme, zároveň s tím, pro co jsme."
K večeru se sedlák, který jim poskytl úkryt, přišel podívat na práci, kterou odvedli. Gedominu kulhal o holi už od Šestileté války. Možná právě to způsobilo, že nenáviděl Algarvany natolik, že proti nim pracoval dál. Ale Skarnu to nevěděl jistě; Gedominu o sobě moc nemluvil.
Podíval se na pole, poškrábal se na bradě a řekl:, No, není to o moc horší, než kdybyste neudělali vůbec nic." S touto pochvalou je odvedl zpátky na statek.
Jeho žena jim podala polévku s krvavou klobásou a zelím, chléb a doma vařené světlé pivo. Merkela, druhá žena, byla o polovinu mladší, čímž se blížila Skarnuově věku. Skarnu se divil, jak se starému, chromému sedlákovi podařilo ji získat. Žasl i nad určitými jinými věcmi, ale doufal, že si toho Gedominu nevšiml.
Když se zcela setmělo, Gedominu se pomalu vyštrachal po schodech nahoru a stejně pomalu zase slezl dolů, hůl v pravé ruce, paprskovou zbraň v levé. Nebyla to tak výkonná zbraň, jaké přinesli na statek Skamu a Raunu; byla určena spíš na lov drobné zvěře než lidí. Ale i člověk, který' byl zasažen jejím paprskem padl a už nevstal.
Gedominu si zastrčil zbraň pod paži, aby mohl políbit Mer-kelu, a pak vyvedl Skarnua a Raunua do noci. Ze stodoly si

vzali své vlastní zbraně. Gedominu se pohyboval dost rychle, když chtěl, a vedl je po klikaté stezce, kterou by sami v noci nedokázali sledovat. Skarnu pochyboval, že by to dokázal i za plného denního světla. n
Na křižovatce někdo tiše zavolal: „Král Gainibu!“
„Valmiera!“ odpověděl Gedominu. Skarnu by býval přišel s nápaditějším heslem; tohle bylo to první, co by Algarvany mohlo napadnout. Ale to mohlo počkat na jindy. Teď se k nim přidalo čtyři nebo pět mužů. Vydali se jak nejtišeji dokázali k vesnici Pavilosta.
„Skoda, že nemůžeme zaplatit jak se patří i hraběti Enkuru-ovi samotnému,“ řekl Skarnu. Ale sedm nebo osm mužů nestačilo na to, aby zaútočili na šlechtickou tvrz, zvlášť kdyby stráže byly bdělé - a Enkuruovy měly všechny důvody k tomu, aby byly.
„Jeho faktor bude stačit,“ odpověděl jeden z místních mužů. „Ten bude víc než stačit. On je ten, kdo vybírá daně, které z nás Enkuru ždímá, a ještě mnohem víc, takže je skoro tak bohatý jako hrabě. A slyšel jste sám, že je v posteli se zrzouny. Každý na míle daleko bude rád, když uvidí toho bastarda mrtvého.“
Před válkou by takové řeči o šlechtici a jeho faktorovi byly považovány za zradu. Technicky to stále byla zrada, předpokládal Skarnu. Ale byla to také příležitost, jak zasadit ránu Al-garvanům. To bylo důležitější.
Gedominu to podtrhl, když řekl: „Lidé se musí naučit, že nemusí jít a udělat všechno, co jim nějaký ovčí ocas v kiltu řekne - že za to zaplatí.“
„Tak tedy do toho,“ řekl Raunu. Ukázal jim, jak obklíčit faktorův dům - daleko největší a nejhezčí ve vesnici - a zůstat přitom ve stínu. „Tady a tady, a támhle taky. Hněte sebou!“ Sedláci si pospíšili poslechnout. Skarnu nechal svého seržanta, aby vydal rozkaz)'. Raunu už prokázal, že ví, co dělá. Kývl na Skarnua a řekl: „A teď jim dáme, co jim patří.“ Zvedl ze země kámen a hodil ho do jednoho z těch svůdně velkých oken.
Řinkot rozbitého skla následovaly zuřivé výkřiky. Dveře se rozletěly. Muž v sametové tunice a kalhotách - nepochybně sám faktor - a dva Algarvané vyběhli na ulici jako mravenci z mraveniště, když do něho nějaký' chlapec šťouchne klackem. Pravděpodobně si mysleli, zeje obtěžuje nějaký spratek.
Brzy zjistili, jak hluboce se mýlili, ale toto poznání si podrželi jen na prchavý okamžik. Útočníci je zastřelili. Padli bez jediného zvuku, tak tiše a rychle, že nikdo jiný nevyšel ven, aby se podíval, co se děje. Raunu to vyřešil tím, že hodil další kámen do jiného okna.
Vybělili další dva Algarvané a další klející Valmieřan. Zastavili se ve dveřích, když uviděli své kamarády ležet na ulici. To už bylo pozdě. Skarnu zabil jednoho z nich a jeho kamarádi zastřelili ostatní.
„Možní jsou uvnitř další,“ poznamenal Raunu. „Půjdeme se podívat?“ To byla strategie, ne taktika, takže se zeptal svého nadřízeného, místo aby velel sám.
Po krátkém rozmyšlení Skarnu zavrtěl hlavou. „Udělali jsme, co jsme chtěli. Nemyslím, že si můžeme dovolit nějaké ztráty.“
„Ano - to zní rozumně,“ řekl Raunu. „Dobrá, tak zmizíme.“
Stejně tiše jako přišli, vytratili se nájezdníci z vesnice. Výkřiky a ženské ječeni za nimi jim řekl}', že jejich dílo bylo objeveno. ..Myslím, že ten další bastard v kalhotách byl sám Enkuru, který' přišel navštívit faktora,“ řekl Gedominu.
„Doufám, že ano.“
„No, to by byl dobrý úder,“ souhlasil Skarnu. „Příště to už nebude tak snadné. Tentokrát si nedávali pozor. Příště už budou.“
„Ať si dávají pozor,“ řekl Gedominu. „Z nás se prostě zase stanou sedláci, to je všechno. Nikdo sedlákům nevěnuje žádnou pozornost. Až ten poprask utichne, dáme zrzounům další kopanec.“ Ohlédl se přes rameno. „Hněte sebou. Chci se dostat domů k Merkele ještě dnes v noci.“ Skarnu přidal. Gedominu nemohl přijít s účinnější pobídkou.
Když tentokrát přijela Pekka do Yliharmy, její kolegové ji neubytovali v hotelu Princ. Místo toho ji Mistr Siuntio ubytoval ve vlastním domě. To. že vůbec na něco takového pomyslel, ji naplnilo úžasem a úctou. Bydlet v hotelu Princ bylo vyznamenání. Bydlet u největšího teoretického kouzelníka současné doby byla výsada.
„Oh, to si myslíte?“ řekl Siuntio, když se mu s tím příštího dne Pekka svěřila. „A co váš manžel, mladý Leino? Je v Ka-jaani a užírá se, že já, který jsem vdovec, se vás pokusím svádět?“
„Nikdy by si takovou věc nedokázal představit, Mistře!“ zvolala Pekka. „Nikdy!“
„Ne?“ Siuntio mlaskl jazykem mezi zuby. „Jaká škoda. Nejsem vůbec tak starý, víte?“
Pekkiny uši zrudly. Ve snaze nějak vyjít z tohoto dialogu, který ji uváděl do rozpaků, řekla: „Ví, že jste čestný muž.'*
„Je to chytrý mládenec, váš manžel,“ řekl Siuntio. „Musí být, aby si vás udržel. Aleje dost chytrý, aby si představil, jaký jsem byl v jeho věku, nebo dokonce mladší? Pochybuji o tom; chytrost mladých se zřídkakdy pohybuje tímto směrem.“
Pekka si cvičně pokusila představit si Siuntia jako muže svého věku. Odmyslela si vrásky a šediny, přidala energii ... a tiše hvízdla. „Ach, Mistře, vy jste musel být kus chlapa.“
Siuntio se usmál a přikývl. V očích se mu zajiskřilo. Jen na okamžik si Pekka pomyslela, že by se mohl pokusit ji svádět -a v téže chvíli si položila otázku, jestli by mu odolala. Pak se usmál odlišným způsobem, a ona se uvolnila (ačkoli možná se slabounkým nádechem zklamání). „Nepožadoval bych laskavost od hosta v mém vlastním domě: to by bylo nesportovní,“ řekl. „Příště se možná znovu ubytujete v hotelu Princ.“
„Možná ano - nebo možná budu znovu bydlet u vás, kde vím, že jsem v bezpečí,“ odpověděla Pekka s drzým úsměvem.
Byla Siuntiovi vděčná, že to vzal tak, jak to myslela. Když se přestal smát. řekl: „No, užijte si toho bezpečí, protože nás zítra čeká náročná diskuse.“
„Ano,“ řekla Pekka. „Nepopírám, že jsem byla překvapena, když jsem se dověděla, že jste opakovali můj experiment a dospěli jste ke stejným výsledkům.“
„Každý z nás to udělal,“ odvětil Siuntio. „Každý z nás to udělal opakovaně. Kdybychom ten experiment opakovali ještě

častěji, odvážím se tvrdit, že by na světě zbylo jen málo žaludů.“
Stále mluvil lehkým, pobaveným tónem, skoro jako by ji škádlil. Ale pod tím, pomyslela si, se skrývá dychtivost, dychtivost psa na stopě. Pekka to dokázala rozeznat. Sama to cítila. Bylo to jako podle zákona podobnosti. Zeptala se: „Co si myslíte, že to způsobuje. Mistře?“
„Profesorko, to nevím,“ řekl Siuntio vážně. „Objevili jsme něco nového a neočekávaného. To je další důvod, kromě smilných účelů, proč bych si přál, abych byl mladší: měl bych víc času, abych sledoval tuto stopu. V této chvíli vím, že tady je, a to je všechno, co o tom vím.“
„Snažila jsem se na to přijít, ale nezapadá to do žádného teoretického modelu, který znám.“
„To znamená, má drahá, že budeme potřebovat nové teoretické modely,“ řekl Siuntio. „Jsou to špatné časy, když si moudří myslí, že znají všechno, co je tu k poznání. Za časů Kau-nijského impéria byla taková doba, ačkoli by to ve Valmieře nebo vJelgavě neřekli. Další takovou dobu jsme měli před dvěma sty lety, v celé východní Derlavai i na našem ostrově. Pak jsme objevili siločáry a od té doby už nic nebylo stejné. Teď budou věci zase jiné, jiné jiným způsobem.“
„Jiné jtftym způsobem,“ opakovala Pekka. „To se mi líbí. Kdy se sejdeme s ostatními?“
„Zítra dopoledne,“ odpověděl Siuntio. „Zatím tady buďte jako doma. Nebude to hotel Princ, pokud jde o postel a o jídlo, ale snad tu najdete něco ke čtení, co byste v hotelu Princ nenašla.“
Pekka věděla, - už si prohlížela knihovnu svého hostitele. „Měl byste mi raději prohledat zavazadla, než mě odvezete zpátky na stanici silovlaků,“ řekla. „Jsem v pokušení tady uspořádat lupičský festival, jako to dělali sibijští piráti na našem pobřeží.“ Směle sáhla po klasickém kaunijském textu o růstových zaklínadlech a začala v něm listovat. Možná někdo nalezl odpoveď na její problém už za časů Impéria, jemuž se právě Siun-tio vysmíval.
K večeři ji musel volat dvakrát, jak byla zabraná do četby. Starý text jí nedal odpověď - ve skutečnosti tomu ani moc nevěřila - ale byl sám o sobě zajímavý. A kaunijština byla tak elegantně přesná řeč, že i ten nejkřiklavější nesmysl zněl tak, jako kdyby to měla být pravda.
K večeři byly skopové kotlety a šťouchaný pastiňák s máslem: podobalo se to spíš tomu, co by uvařila doma, než lahůdkám, na které se specializoval hotel Princ, ale zdaleka to nebylo špatné. „Moc mi lichotíte,“ řekl Siuntio, když Pekka jídlo pochválila. „Dávám přednost jednoduchým věcem, které ani takový packal jako já nemůže pokazit.“
„Nelichotím vám,“„ řekla Pekka. „To vy se podceňujete.“
„Pcha!“ Siuntio mávl rukou, což ji zamrzelo. Pak ji nenechal, aby mu pomohla umýt nádobí, což ji zamrzelo ještě víc. „Jste můj host,“ řekl. „Neumývala byste nádobí po večeři v hotelu, tak je nebudete umývat ani tady.“ Trval na svém s paličatostí starého muže.
Příštího rána vstal dřív než on (postel nebyla příliš pohodlná a nebyla na ni zvyklá) a začala opékat sledě, když přišel do kuchyně. Zamračil se na ni. Oplatila mu sladkým úsměvem. „Vezměte si chleba s medem,“ řekla mu, ukazujíc na stul. „Nebudete vypadat tak kysele.“
Moc to nepomohlo. Pekka dojedla dříve než on, a tak vstala, zatímco on měl ještě plná ústa, a dala kuchyni do pořádku. Začal se znovu mračit, ale napil se piva a usmál se. „No, váš manžel z vás musí mít radost ale to je jeho a vaše věc.“
Piilis přišel do Siuntiova domu první, následován v těsném závěsu Alkiem a Raahou. Všichni neskrblili chválou na Pekku. „Poskytla jste nám něco, o čem se budeme přít celý rok,“ řekla Raalie s tak širokým úsměvem, že se zdálo, že není schopná přít se vůbec o ničem.
„Kde je Ilmarinen?“ zabručel Siuntio, přecházející sem a tam po salónu. „Jestli někdo dokáže rozplést jev příliš zvláštní, aby se mu dalo uvěřit, je to on. Myslí odlišně.“
„Jestli to někdo dokáže rozplést Mistře, myslím že jste to vy „ řekla Pekka.
Ale Siuntio zavrtěl hlavou. „Já přemýšlím mnohem šířeji než Ilmarinen. Já přemýšlím hlouběji než Ilmarinen. Avšak Ilmarinen, nu, Ilmarinen přemýšlí jinak než já. Ilmarinen přemýšlí jinak než kdokoli jiný. Ilmarinen,“ - povzdechl si - „si pravděpodobně myslí, zeje zábavné, když přijde pozdě.“
Asi za hodinu postrádaný mág dorazil. Nenabídl žádnou omluvu. Pekka měla dojem, že je z něj cítit víno. Jestli si to ostatní mysleli také, nic neřekli.
„Nu, tak jsme tady,“ řekl Ilmarinen hlasitě. „Teoretičtí kouzelníci bez teorií. Není to velkolepé? A to je vaše vina,“ zamračil se na Pekku. „Obrátila jste svět vzhůru nohama, a ani jste nevěděla, že to děláte.“
„Kdyby kdokoli věděl, že obrátí svět vzhůru nohama, neudělal by to,“ řekl Siuntio. „Doufám, že by to neudělal.“
„Máte pravdu,“ řekl Alkio. ..Když se díváme na věci, které přesahují to, co víme, děláme malé kroky. Jenom když zakopneme a skoro upadneme, musíme udělat dlouhý krok, abychom udrželi rovnováhu.“
„Moc hezké,“ řekl Ilmarinen. „Bylo by ještě hezčí, kd}'by to něco znamenalo, ale i tak je to hezké.“
„Když mluvíme o významu,“ řekl Piilis a z hlasu mu kapala kyselina, „předpokládám, že jste připraven nám nyní říct, co experiment profesorky Pekky znamená.“
„Samozřejmě že ano.“ řekl Ilmarinen, což mělo za následek, že se na něho všichni podívali. Pekku napadlo, jestli Siuntio přesně věděl, o čem mluví. Ilmarinen pokračoval: „Znamená to, že nejsme tak chytří, jak jsme si o sobě mysleli předtím, než to udělala. Už jsem vám to říkal, ale vy jste neposlouchali.“
Piilis se zamračil. Ilmarinen se zašklebil; nepochybně doufal, že ho k tomu vyprovokuje. Siuntio řekl: „Podle mého názoru budeme postupovat rychleji, když budeme diskutovat o tom, co o tomto jevu víme, než o tom, co nevíme.“
„Protože o tom zatraceném jevu nevíme nic, nemáme o čem diskutovat,“ řekl Ilmarinen. „V tom případě toto setkání nemá smysl.“ Otočil se, jako by chtěl odejít
Raahe, Alkio i Siuntio vykřikli. Když se Ilmarinen otočil, opět se šklebil. Pekka řekla: „A teď, když jste se pobavil, Mistře, můžeme s vaším dovolením přejít k věci?“
„Asi ano,“ odpověděl Ilmarinen, a v jeho očích problesklo něco jako souhlas. Pekka se usmála. Takže s Ilmarmenem bylo třeba zacházet jako s Utem? V tom případě věděla, jak si poradit, bez ohledu na to, jestli to byl vrtošivý čtyřletý

chlapec nebo ještě vrtošivější teoretický kouzelník.
„Naneštěstí je Mistr Ilmarinen dost blízko pravdy," řekla Raahe. „Víme, co se stane pň fascinujícím pokusu profesorky Pekky, ale nevíme proč, jaká je podstata toho jevu. Nic v současné teorii nenaznačuje, že by jeden z těch párových žaludů měl zmizet."
„Ani nic v teorii sjednocující podobnost a sdělnost, kterou jsme se snažili rozvíjet, nenaznačuje takový výsledek," řeklPiilis.
Ilmarinen se zasmál. „Pak je čas postavit teorii na hlavu, nemyslíte? To přece děláte, když se stane podobná věc."
„Měl bych také poukázat na to, že neexistuje žádný důkaz, že podobnost a sdělnost mohou být sjednoceny," řekl Siuntio. „Když už nic jiného, zdá se, že pokus profesorky Pekky mluví proti sjednocení."
„Obávám se, že svámi musím souhlasit," řekla Pekka smutně. „Myslela jsem, že matematické důkaz}' ukazují něco jiného, ale kdo nadřazuje matematiku pokusu, je hlupák. Jestli pod těmi dvěmi zákony neleží jednota, pak možná nemá velký smysl ani toto informativní setkání."
Očekávala Ilmarinenův sardonicky souhlas. Nevrlý mág řekl: „Každý, kdo nadřazuje matematiku nad experiment, zpochybňuje matematiku nebo experiment. Experiment je pravdivý. To znamená, že musí být chybná matematika. Dříve nebo později někdo přijde na správné matematické zdůvodnění. Jediný důvod, proč se to ještě nestalo, vidím v tom, že jsme byli příliš hloupí."
„Možná," řekl Siuntio. ..jen možná jsme vůbec nebyli tak hloupí. Stálo by za to zjistit, jestli ano nebo ne, nemyslíte?"
Možná, pomyslela si Pekka, jen možná cítím jakousi naději.
Lagoasané říkávali: ven z, hrnce a rovnou do kamen. To přesně vystihovalo to, co si Fernao myslel o přístavu Mizpah, když necháme stranou to, že tato metafora byla poněkud nepřípadná v Zemi ledového lidu, která rozhodně neměla nic společného s horkem. I když Mizpah spadal pod lagoaskou nadvládu, byl menší, otravnější a mrtvější než Heshbon, což bylo něco, co by mág sotva považoval za možné, kdyby to neviděl na vlastní oči.
Když on byl otrávený a mrzutý, král Penda, prchající z exilu do exilu, už neměl daleko k šílenství. „To tady strávíme zimu?" ptal se neustále.
Ptal se tak od chvíle, kdy Doegova karavana dorazila do Mizpahu. Fernao vyjádřil svůj vlastní názor na cestu s karavanou tím, že si koupil oškubanou mrtvolu ptarmigana, opekl ji a snědl, i když maso chutnalo po borovém jehličí. Ale teď už měl Pendových nářků plné zuby stejně jako Doegova chvástavého divošství. Ukázal na přístav, který byl vlastně jediným důvodem pro to, aby Mizpah existoval, a řekl: „No tak tam skočte, Vaše Veličenstvo. Doplavat do Setubalu by vám nemělo trvat déle než měsíc, za předpokladu, že Algarvané, kteří hlídkují kolem Sibiu, vás nechytí, jak se tam čvachtáte."
Penda chápal poněkud pomaleji, než by měl; jako král pravděpodobně nebyl vystaven takovým dávkám ironie. Odpověděl: „Lagoas by měl poslat loď, aby nás dopravila do Setubalu, místo aby nás tady nechali hnít."
„Je tady dost zima, takže budeme hnít velice pomalu," řekl Fernao.
„J3ost - síly nad námi, už toho mám dost - vašich slabomyslných vtipů a žertíků!" vykřikl Penda.
Tim se nestal Fernaovi o nic milejším. Ale na tom moc nezáleželo. Šel mu na nervy tak nebo tak. Proto suše řekl: „Vaše Veličenstvo, Lagoas ví, že jsme tady. Ale poslat sem loď, to je jiná věc. Mé království je, připomínám vám, ve válce s Al-garve. Také vám připomínám - znovu, protože se zdá, že jste mě neposlouchal, když jsem to říkal poprvé - že Algarve okupuje Sibiu. Za těchto okolností by bylo velmi obtížné poslat sem pro vás loď - a pokud jste si všiml, přichází zima, takže k ostatním potížím se přidá plující led."
Pendovo gesto připadalo Fernaovi přehnané. Ale pravda, Forthweg bylo severní království s mírným severním podnebím. Led pro Pendu představoval pouze něco, co se přidávalo do sklenice šerbetu. .Jaká je zdejší zima?" zeptal se král šeptem.
„To sám nevim," odpověděl Fernao, „protože jsem tady nikdy předtím nebyl. Ale slyšel jsem, že v porovnání se zdejší zimou je unkerlantská zima rajskou zahradou."
Bylo to zaskučení, co se vydralo z hrdla krále Pendy? Jestli ano, rychle je potlačil. Fernao k němu cítil větší sympatii, než chtěl dát najevo. Ve Forthwegu, v Jelgavě, v severním Algarve a Valmieře léto ještě trvalo. I v Sibíu, v Lagoasu nebo Ku-usamu bylo počasí ještě příjemné. Snad dokonce teplé.
Tady bylo přes den mírně nad bodem mrazu a v noci teplota neklesala hluboko pod něj. Jeden odvážný lagoaský obchodník se před pár dny svlékl do spodků a šel si zaplavat do Úzkého moře - a vynořil se z ledové vody, aby spatřil zástup mužů i žen z Ledového lidu, zírající na něho ze skalnatého pobřeží. Neb)'lo to ani tak proto, že byl skoro nahý v zemi, kde se domorodci zahalovali. Spíš je udivilo, že se vynořil z vody a nebyl z něho kus slaného ledu.
Ale Penda, jak Fernao už věděl, neměl zájem namočit se v Úzkém moři. Místo toho řekl: „Když jste mág první třídy, mohl byste nás dopravit do vaší vlasti přes vodu pomocí kouzla?"
„Kdybych to dokázal, dokázali by to i ostatní mágové/' odpověděl Fernao. „Kdyby to dovedli, války by poznaly voják)', objevující se z čistého nebe na neočekávaných místech. Já dělám magii, ne zázraky."
Věděl, že se Penda na něho zamračí a král to také udělal. Jako většina laiků mezi těmito dvěma kategoriemi nerozlišoval. To činili i někteří arogantní mágové. Díky těm, kteří odmítali připustit tento rozdíl, magie od dob Kaunijského impéria pokročila. Ale drtivá většina z nich neuspěla, a spousta jich zaplatila za svou aroganci životem.
Penda řekl rozmrzele: „Co tedy navrhujete, pane mágu?"
Fernao vzdychl. „Když nemůžeme dělat nic. Vaše Veličenstvo, nejlepší bude nedělat nic."
„Bali!" řekl Penda. „Neměl jsem co dělat v Patrasu, kde jsem byl skoro jako vězeň. Neměl jsem co dělat v Heshbonu. Nemám co dělat tady, protože zde není do čeho píchnout. V Se-tubalu bych byl sice stále v exilu, to ano, ale tam, přinejmenším, bych mohl pracovat pro osvobození svého království. Divíte se, že se trápím?"
Divíš se, že jsem unavený z tvého trápení? Fernao nemohl říct to první, co mu přišlo na mysl. Místo toho nahlas řekl:

„Nemůžete plavat do Lagoasu. Nemůžete si najmout karavanu, aby vás tam dopravila. Lagoas sem nemůže poslat loď, jak jsem vám už řekl. Takže se nedá nic dělat. Ujišťuji vás, že i já toužím po návratu domů.“
Penda se podrážděně nadechl. Bezpochyby mu šel Fernao na nervy stejně jako on jemu. „Vy jste jen Lagoasan,“ řekl, jako by mluvil se zaostalým dítětem. „Já nejsem jen Forthwegan: já jsem Forthweg. Chápete ten rozdíl mezi námi?“
Co Fernao pochopil, bylo to, že zůstane-li s Pendou ještě chvíli, rozbije o hlavu krále v exilu nočník. Řekl: „Půjdu se podívat na tržiště, co je nového.“
„Dovíte se, že je tam zima a skoro nikdo tam není,“ řekl Penda mrzutě. „To ještě nevíte?“ Fernao odešel, aby se na něho nerozkřikl nebo neprovedl kameninovou korunovaci.
Naneštěstí pro Fernaa měl Penda pravdu. Na tržišti byla zima a skoro nikdo tam nebyl. Do Heshbonu stále připlouvaly lodě, protože mohly obchodovat s Algarve, Yaninou nebo Un-kerlantem. Tady nebyly algarvské lodě vítány - ačkoli kdyby nebyly zaměstnány jinde, mohly by se tohoto malého města zmocnit docela snadno. Heshbon byl mnohem blíž k Yanině a k Unkerlantu. A tak zdejší přístav zůstával prázdný jak skříň chudáka.
Bez zámořského obchodu trpěl i místní obchod. Doegovi stačil jeden pohled, potřásl svou huňatou bradou a vydal se zpátky k západu. Od jejich příchodu sem žádná větší karavana nedorazila. Fernao neviděl vystavené ani kožešiny, ani mměl-ku. A rumělka a kožešiny byly jediný důvod, proč Lagoasane a lidé z Derlavaie přicházeli do Země ledového lidu.
Klempíř opravoval hrnec. Kupec a prodavač smlouvali o dvouhrbého velblouda, tak jako by smlouvali kupec a prodávající o mulu v nějakém venkovském městečku v Lagoasu. Nějaká žena, nápadná jen svými zarostlými tvářemi, prodávala vejce z mísy, která se velmi podobala nočníku, který chtěl Fer- | nao rozbít o hlavu krále Pendy.
Další žena prošla líně kolem Fernaa. Bylo cítit, že na sebe vylila spoustu laciné lagoaské voňavky, aby přebila zápach svého dlouho nemytého těla; bylo očividné, co prodávala. Když Fernao neprojevil zájem, zahrnula ho urážkami ve svém jazyce] a pak v jeho. Uklonil se jí, jako kdyby to byly poklony. To ji jenom ještě víc rozčililo, což měl také v úmyslu.
Rozhlížejíc se po opuštěném tržišti, přál si, aby sem byl ne- ; chodil. Ale když pomyslel na návrat do hostince a další kolo nekonečných Pendových nářků, uvědomil si, že nemůže dělat nic jiného.
A pak, kjeho překvapení, náměstí přestalo být opuštěné. Přes náměstí pochodovala malá posádka, kterou tady Lagoas udržoval. Pod kilty měli vojáci silné vlněné leginy - ústupek podnebí. Nevypadalo to jako cvičení; tváře mužů byly chmurně soustředěné, jako kdyby pochodovali do války.
„Co se děje?“ zavolal Fernao na důstojníka pochodujícího vedle svých mužů.
Viděl, že muž přemýšlí, co říct - a samozřejmě, jestli má 1 vůbec něco říct. Pokrčení rameny znamenalo, že se Lagoasan rozhodl, že nemá smysl nechávat si tu zprávu pro sebe. „Prokletí Yaninci překročili hranici mezi jejich sektorem a naším,“ odpověděl. „Král Tsavellas vyhlásil Lagoasu válku, ať ho za to pohltí síly pod námi. Podíváme se, kolik jeho lidí dokážeme pobít, abychom ho naučili, že zrada má svou cenu.“
„Dokážete Yanince zadržet?“ zeptal se Fernao.
Tentokrát důstojník neodpověděl. Možná byl příliš zaneprázdněn svými vlastními myšlenkami. Možná nechtěl říct pravdu, když ho jeho muži mohli slyšet, ale byl příliš hrdý, aby lhal. Ať tomu bylo jakkoli, prostě pochodoval dál.
Yanina nebude mít problém přepravovat přes Úzké moře vojáky po stovkách - po tisících. Na to nemusel být Fernao generál ani admirál, aby to viděl na první pohled. Lagoasané budou mít nekonečné potíže dopravit do Mizpahu nějaké oddíly. I když místní posádka odrazí první útok Yanинců, co potom?
Co potom? mělo pro Fernaa zvláštní význam. Co on a Pen-da budou dělat, jestli Yaninci triumfálně vstoupí do Mizpahu?
Na mysli mu vytanula představa slézání Bariérového pohoří. Král Tsavellas jistě nechoval přátelské city k mágovi, který unesl Pendu z jeho paláce a z jeho království. Pravděpodobně by neviděl rád znovu ani Pendu.
Fernao nepropadl panice. Protože byl mág, znal víc způsobů jak přestrojit a utajit sebe - a krále Pendu, pomyslel si poněkud neochotně - než obyčejný smrtelník. Některé už použil. Mohl použít další. Ale přestrojení tady v Mizpahu bylo méně účinné, než by bylo v lidnatém Patrasu nebo Setubalu. V Mizpahu bylo velmi málo cizinců. Kdyby on a Penda (nebo Fer-nastro a Olo, jak si stále říkali) znúzeli, a v ulicích by se objevili dva muži jiného vzhledu, lidé by si toho všimli. Mohly by začít řeči.
Když se Fernao podíval kjihu, uviděl černá oblaka nad Bariérovými horami. Kdyby nebylo zprávy, kterou právě dostal, představa bouře, ženoucí se z nitra jižního kontinentu v tak časné roční době, by ho polekala. Teď se však jenom usmál. Vojáci krále Tsavellase nebudou schopni postupovat na východ příliš rychle v lijáku nebo v mrznoucí plískanici se sněhem.
„Možná mám čas,“ zamumlal. Musel se domluvit pomocí krystalu se Setubalem. Nyní, když Yanina a Lagoas byly ve válce, král Vitor by mohl dospět k názoru, že král Penda -as ním, ne zcela náhodně, i Fernao - stojí za záchranu.
Po triumfálním pochodu ulicemi Trapani a recepci, pořádané králem Mezentiem, po dalším triumfálním pochodu ulicemi Priekule, hlavního města poražené Valmiery, po těchto velkých okamžicích jeho vojenské kariéry, se hraběti Sabrinovi zdálo Tricarico-provinční město s dlouhou historií bezvýznamnosti za sebou - zcela nezajímavé. Ženy byly obyčejné, jídlo bylo mdlé, víno ... nu, víno vlastně nebylo vůbec tak špatné. Dračí letec si přál, aby měl příležitost vypít ho víc.
Ale on i křídlo, kterému velel, byli ve vzduchu tak často, jak jen zvířata dokázala vydržet. Když nelétali oni, létala ostatní křídla. Zanedlouho jelgavšti draci přestali shazovat vejce na Tricarico a na algarvské vojáky, bránící království východně od Tricarica.
„Tohle je snadná práce,“ řekl kapitán Domiziano po dalším letu, kdy proti nim nevzlétl ani jediný jelgavský drak. „Další zbabělost Kaunianů, tak je to.“
Sabrino zavrtěl hlavou a zakýval před velitelem perutě ukazováčkem. „Není to tak jednoduché. Přál bych si, aby bylo. Valmieřané byli dost stateční, ale nedošlo jim, co děláme, dokud pro ně nebylo příliš pozdě. Nevidím jediný důvod si

myslet, že Jelgavané jsou jiní.“
„Tak proč s námi tedy nebojují, plukovníku?“ zeptal se Domiziano. „Jsou jako želva zalezlí v krunýři.“ Zatáhl hlavu, jak nejvíc to šlo a zvedl ramena.
Sabrino se smíchem řekl: „Vy byste měl vystupovat na jevišti a ne létat s drakem. Ale uvažujte se mnou, drahý příteli: společně jsou Valmiera a Jelgava skoro tak velké jako my. Za Šestileté války na nás udeřily společně a za to jsme zaplatili. Tentokrát jsme jednoho z nich rychle vyřadili z bóje. Divíte se. že to druhé království není ve svém osamocení příliš troufalé?“
Domiziano to uvážil, pak se Sabrinovi vsedě uklonil. „Když se na to podívám takhle, pane, tak se nedivím.“
„Donutí nás, abychom přišli k nim,“ řekl Sabrino. ..Donutí nás zaplatit krvavou cenu, jakou platili útočící muži za poslední války.“ Podíval se z jejich dračí farmy - jedné z mnoha, které vyrostly kolem Tricarica během posledních pár týdnů - na východ směrem k Bradanským horám. Tiše se zasmál. Jednoho nepříliš vzdáleného dne možná zjistí, že nejsou tak chytří, jak si o sobě myslí.“
„Ano, pane.“ Domizianovy oči zazářily. „Jestli to půjde, jak má, za tisíc let o nás budou psát román}', stejně jako se dnes píše o algarvských náčelnících, kteří porazili Kaunijské impérium.“
„Špatné příběhy - alespoň ty, které jsem četl.“ Sabrino zkřivil rty: rád si hrál na literárního kritika. Poplácal svého podřízeného po rameně. „Za tisíc let budete mrtvý, nebudete nic vědět a bude vám jedno, co o vás píšou. Vtip je v tom, že nechcete umřít za dva týdny a nevědět, co o vás píšou.“
„ Ano - máte opět pravdu.“ Domiziano se zasmál robustním smíchem zdravého mladého muže. „Chtěl bych umřít ve sto pěti letech, zastřelený nějakým podvedeným manželem.“
„A to se vám podaří, příteli,“ řekl Sabrino. „Takové ambice by neměly zůstat bez odměny.“
Vyrušila je hlídka. „Promiňte, plukovníku, ale je tady plukovník Cilandro a chce se s vámi setkat.“
„Dobrá,“ řekl Sabrino. „Cilandro a já toho máme spoustu k projednání. Budeme teď nějaký čas těsně spolupracovat.“
Plukovník Cilandro při chůzi pokulhával. „Dárek od Val-mieřanů,“ řekl, když se o tom Sabrino zmínil. „Není to až na kost, takže se to brzy zahojí. Znamená to jenom, že nebudu moci utéct, jestli se dostaneme do potíží. Protože se stejně nechystám utíkat, tak na tom nezáleží.“
Sabrino se uklonil. „Muž podle mého vkusu!“
Plukovník pěchot}' poklonu opětoval. „A já jsem o vás slyšel jen samou chválu, můj pane hrabě. Doufejme, že budeme dobře spolupracovat. Nemáme mnoho času.“
„Nemůžeme doufat, že udržíme tuto věc v tajnosti příliš dlouho,“ přisvědčil Sabrino, „a jaký- by mělo smysl s ní přijít, kdyby nebyla tajemstvím?“ Ukázal ke svému stanu, jednomu z mnoha, které vyrostly na trávníku. „Mám tam nějaké víno, a zatímco budeme pít, můžeme se podívat na mapy.“
„Dobrý' nápad,“ řekl Cilandro. „Velmi dobrý!“ Znovu se uklonil. „Nuže tedy k vínu, plukovníku - a když jsme u toho, k mapám.“
Vzal si pohár červeného. Jak Sabrino očekával, spokojil se s jedním, šetříc si ho, aby mu vydržel. Sabrino ukázal na mapu, která ležela na lehkém skládacím stolku. „Jak chápu věci já, budete se pohybovat tady.“ Ukázal prstem.
Cilandro se sklonil nad mapou., Ano, je to tak. Jestli se dokážeme dostat přesně sem,“ - nyní ukázal on - „všechno půjde perfektně.“ Zasmál se. „Naposledy jsem si myslel něco takového, když jsem se chystal přijít o panictví. Ale zpět k věci. Tohle je to nejužší místo, což znamená, že se dá nejsnáze udržet, a přímo tam je i silový bod, takže budeme moci dobíjet naše zbraně a vrhače bez podřezávání krků.“
„Ano.“ Sabrino položil prst na hvězdičku symbolizující bod. „Tam nenajdete mnoho jelgavských krků k podřezávání. Bylo by to lepší, protože jinak byste mohli přijít o své vlastní krky.“
„Není to smutná a politováníhodná pravda, můj drali)' plukovníku?“ řekl Cilandro. „Nepochybně je lepší překvapení uchystat, než stát se jeho obětí, eh?“ Poklepal nehtem na svoji sklenici. „Otázka, která mi stále leží v hlavě, je: dokážete dostat dost mých mužů na správné místo dostatečně rychle, abychom mohli splnit svůj úkol'?“
„Uděláme, co bude v našich silách,“ řekl Sabrino. „A budeme to dělat tak dlouho, dokud bude třeba. Nebudeme mluvit do větru - nejsme Unkerlaňané. Ale myslím, že to vyjde. Zatím měl král Mezentio vždycky pravdu.“
Plukovník Cilandro přikývl. „To ano.“ Zvedl sklenici. „Na krále, který ví, co dělá. Kdybychom rněli takového za Šestileté války, možná bychom nemuseli bojovat tuto válku.“ Dopil zbytek vína.
I Sabrino vyprázdnil svůj pohár. „A to je taky pravda. Dobrá, pozítří, jestli vydrží počasí, sem přiveďte svůj pluk, pak poznáme přesně, jak chytrý král Mezentio je.“
„Ano.“ Cilandro si potřásl se Sabrinem rukou a krátce ho objal. „Pozítří, plukovníku.“ Zahrozil pěstí k obloze - nebo Sabrino alespoň předpokládal, že to byla obloha spíš než plátno stanu nad nimi. „A počasí udělá dobře, když vydrží.“
A vydrželo. Cilandrův pluk napochodoval na dračí farmu krátce před úsvitem. Na mnoha místech podél hranice mezi Al-garve a Jelgavou pochodovaly pluky ke křídlům draků. Kromě svého letce drak dokázal unést kolem půl tuny vajec, které se daly shodit nepříteli na hlavy. Kdyby místo vajec každý drak nesl pět vojáků ...
„První tři roty vpřed!“ zavelel plukovník Cilandro. Muži z pozemní obsluhy draků horečně upevňovali na jejich dlouhá šupinatá těla postroje. Drakům se to nelíbilo o nic víc než cokoli jiného. Cilandro Sabrinovi mávl na pozdrav, když zaujal své místo hned za dračím letcem. „Jestli to přežijeme, bude to fajn,“ řekl plukovník pěchot)-. „A jestli ne, bude nám to jedno. Takže do toho.“
„Můj krystalopravec čeká na signál,“ odpověděl Sabrino, doufající, že to znělo klidněji, než se cítil. „Všechno se dá do pohybu ve stejné chvíli. Nechceme aby na to Jelgavané předem přišli.“
Možná by Cilandro poznamenal něco příhodně nezdvořilého o schopnosti Kaunianů na něco přijít. Ale nedostal k tomu příležitost. K Sabrinovu drakovi přiběhl nějaký muž. Zastavil se právě mimo dosah drakova dlouhého, šupinatého krku, zvedl ke rtům trubku a zadul dlouhý, pronikavý' signál.

Sabrino pobídl svého draka bodcem. Drak vydal skřek a začal mávat křídly. Vydal další skřek, když se nedostal do vzduchu tak rychle, jak očekával; byl zvyklý nosit jenom Sabrinovu váliu. Ale jeho mohutná křídla bušila stále rychleji a silněji. Prach se zvedal v dusných oblacích. Konečně se drak vznesl, dávaje celému světu najevo svou nelibost nad tim, že musí pracovat tak těžce. Cilandro zavýskl.
Když drak nabral výšku, Cilandro znovu zavýskl, dílem potěšením, dílem s úctou. Celé křídlo stoupalo. Všechna ostatní křídla stoupala. Skoro všichni draci, které Algarve mělo, s výjimkou těch, kteří létali proti Lagoasu nebo hlídkovali na nebi podél unkerlantské hranice, nyní stoupali k obloze. Sabrino věděl, že je nemůže všechny spatřit. Ale i ti, které viděl, představovali daleko největší seskupení draků, jaké kdy předtím spatřil.
Bradanskými horami pronikalo sedm hlavních průsmyku. Odříznout jelgavskou armádu západně od pohoří od království, které ji podporuje ... udělat to, a při trošce štěstí ji Algarvané dokážou převálcovat. Obsadit zbytek království už bude pouhá procházka. Ten plán byl dost odvážný, aby mohl vyjít. Zdali byl také dost dobrý, aby mohl vyjít, to už Sabrino, Cilandro a jejich muži brzy poznají.
Letěli nad linií fronty, ne tak vysoko, jak by si Sabrino přál. Peruť jelgavských draků, nesoucích jen své letce, by mohla způsobit masakr mezi těžce naloženými algarvskými zvířat)'. Skoro všechna přepravovala vojáky, a jen hrstka sloužila jako doprovod.
Jeden drak se zřítil z oblohy, zasažen ze země. Ale zbytek draků Sabrinova roje pokračoval v letu do Bradanských hor a pak průsmykem, který měl plukovník Cilandro se svými muži uzavřít. Sabrino se rozhlížel na všechny strany, pátraje po význačných terénních bodech. Ještě než na něho Cilandro zavolal, už pobídl svého draka k sestupu. Ostatní ho následovali. JakEl mile se dračí drápy dotkly kamení silnice skrze neužší místo průsmyku, Cilandro a jeho vojáci seskočili. Další roje přiváželi první roty dalších pluků.
„Teď se vrátíme pro vaše přátele," zakřičel Sabrino na Cilandra.
„Ano, to udělejte," odpověděl Cilandro. „A my tady začneme blokovat průsmyk." Zamával mu.
Mávaje v odpověď, Sabrino pobídl svého draka znovu do vzduchu. Jak lehce a bez námahy letěl nyní, zbaven své zátěže, zpátky na dračí farmu u Tricarica. Tam nastoupily další tři roty, aby byly přepraveny přes hlavy Jelgavanů do průsmyku. Pak se skoro všichni opět vrátili a přepravili zbytek jim určeného pluku.
Jakmile byla přepravena pěchota, která přeťala jelgavské životně důležité linie, Sabrino zvedl své křídlo znovu do vzduchu. Až teď začalo Jelgavanům docházet, co Algarvané udělali. Z východu se objevili draci nesoucí vejce, aby zaútočili na muže, které Algarvané vysadili v zádech Jelgavské armády. Ale bylo jich, podle Sabrinova soudu, příliš málo, a protože byli zatížení vejci, nebyli o nic mrštnější než unavená zvířata, na nichž letěli on a jeho druhové. Jen hrstce z nich se podařilo shodit svá vejce na Algarvany.
Sabrino zavýskl potěšením a zahrozil pěstí. „Láhev je za-zátkovaná!" zařval na nepřítele. „Ano, při silách nad námi, láhev je zazátkovaná!"
„Vydrbali s námi!" řekl Talsu hořce. „To se nám stalo. Vy-drbali s námi."
„Jo," řekl jeho přítel Smilsu stejně hořce. „To se ti stane, když se díváš přímo před sebe. Někdo se připlíží za tebe a nandá ti to rovnou do - „
„Průsmyku," přerušil ho Talsu. Smilsu se zasmál, ani ne tak proto, že to bylo legrační, jako spíš proto, že se mohl buďto smát nebo brečet. Talsu pokračoval: „Něco bychom s tím měli udělat, a to sakra rychle, nebo tahle válka půjde rovnou do hajzlu."
„Myslíš, že už tam není?" zeptal se Smilsu.
Talsu hned neodpověděl. Myslel si, že už tam je. Jestli zr-zouni drželi průsmyky - všechny průsmyky, jak říkaly panické zvěsti - jak mohli Jelgavané dostat potraviny a střelivo k vojákům, kteří je potřebovali? Prostá a jednoduchá odpověď zněla: nemohli.
Nakonec řekl: „Možná bychom měli stáhnout nějaké vojáky z fronty a prorazit tu algarvskou zátku."
Smilsu se mu ironicky uklonil. „Ovšem, pane generále, to by bylo skvělé. Pak by nás zatlačili ještě dál, než už udělali.',
Talsu podrážděně rozhodil rukama. Stál za balvanem dost velkým na to, aby ho skryl před zraky Algarvanů. „No a cos čekal? Samozřejmě, že na nás ti zkurvysynové udeří i zepředu. Nechtějí nás jen odříznout - chtějí nás zmasakrovat.
Snížil hlas. „A je jisté, že bychom dokázali v téhle zatracené válce mnohem víc, kdyby naši důstojníci uměli uvažovat taky tak."
„Jediný, který to uměl, byl plukovník Adomu," odpověděl Smilsu, ‚a podívej se, co se mu stalo."
Také mluvil tiše, což od něj bylo moudré, protože plukovník Balozhu, který' převzal velení po schopném, energickém, ale nešťastném Adomovi, právě přicházel, aby si prohlédl jejich postavem. Talsu zavrtěl hlavou. Přicházel nebylo pravděpodobně správné slovo pro popis toho, co Balozhu dělal. Šoural se bylo výstižnější. Balozhu vypadal omámeně, jako by ho někdo uhodil do hlavy cihlou. Talsu měl podezření, že nyní tak vypadala většina jelgavských důstojníků. Algarve udeřilo cihlou po hlavě celé království.
Balozhu je kývnutím pozdravil. „Odvahu, vojáci," řekl, ačkoli sám ji ve velké míře neprojevoval. „Zanedlouho musí al-garvské útoky ztratit svou energii."
„Ano, můj pane hrabě," odpověděl Talsu, ačkoli mu Balozhu neřekl žádný důvod, proč by so to mělo stát. Talsu i Smilsu se uklonili; Balozhu možná nebyl udatný voják, ale potrpěl si na vojenské puntičkářství. Nyní spokojeně pokračoval ve své obchůzce, na rván stále ten mírně zmatený výraz.
Velmi, velmi tiše Smilsu řekl: „Ano, on nás povede k vítězství." Kdyby to řekl jiným tónem, mohla být to být poklona Balozhuovi. Ale takhle se Talsu rozhlédl, jestli to kromě něho nezaslechl někdo jiný."
Promluvil také šeptem: „Nevím, proč se namáháme pokračovat v boji, který je už ztracený."
„Další dobrá otázka." přisvědčil Smilsu. „Další otázka, kterou bys raději neměl klást našemu drahému, šlechetnému plukovníkovi. Jeho jediná odpověď by bylo vězení, dej na má slova."

„To vím sám, děkuji," řekl Talsu. „Ale je důležité zůstat naživu. Když zahodíš zbraň a zvedneš ruce před Algarvanem, není tak jisté, že tě nechá, aby ses vzdal. Pravděpodobně tě místo toho zastřelí."
„Ano, zrzoimi jsou divoši," řekl Smilsu. „Vždycky byli. A myslím si, že vždycky budou." Chmurně si odplivl.
„To je pravda," řekl Talsu. Ale vzpomněl si, jak podřezávali Algarvanům hrdla, když potřebovali dobít zbraně. Všechno divošství nebylo jen na straně Algarvanů.
A pak se přestal starat o to, kdo jsou větší divoši, protože Algarvané začali ostřelovat vejci postavení pluku. Nad hlavou se objevili draci a začali shazovat další vejce a v nízkém letu dštít na Jelgavany oheň. Pak se zrzouni pohnuli kupředu, křičíce ve svém drsném, trylkujícím jazyce jako démoni.
Skákali od skály ke skále jako horské opice. Ale horské opice nebývaly ozbrojené paprskovými zbraněmi. Horské opice nevozily kupředu těžké zbraně a vrhače vajec na hřbetech obrněných behemothů. Horské opice neměly na svou podporu střemhlav útočící drak}'.
Společně se zbytkem pluku Talsu ustupoval. Zbývalo buď to, nebo se nechat obejít po křídlech, odříznout a úplně zničit. Když nedaleko zpozoroval Vartua s krvácející sečnou ranou na čele, Talsu zavolal: „Nebyl bys teď raději, kdyby ses býval vrátil domů sloužit příbuzným plukovníka Dzirnavua?"
„Síly nad námi, to ne!" odpověděl sluha bývalého velitele pluku. „Tam by mi platili za to, že je nechám, aby mě týrali. Tady se aspoň mohu bránit a střelbu opětovat." Poklekl na jedno koleno a vypálil. Pak opět pokračoval v ústupu.
Talsu si uvědomoval, že nemohou ustoupit příliš daleko, protože Algarvané stále blokovali průsmyk, kterým vedla jejich hlavni ústupová cesta. Byl zvědav, co plukovník Balozhu a jeho nadřízeni udělají, kd}'ž teď byli tak dokonale chyceni do pasti. Ať to bude cokoli, bude to pravděpodobně nějaké polovi-čaté opatření, které nevyřeší skutečný problém spočívající v tom, že Algarvané měli víc představivosti, že věděli, co mají dělat, a Jelgavané ... Jelgavané se jim v tom zdaleka nevyrovnali.
Další vejce začala pršet na obklíčený pluk. Další Algarvané útočili proti jeho zhroutící se frontě. Talsu začal pochybovat, že nadřízení mají vůbec nějakou šanci něco s jejich plukem udělat. Zdálo se, že se hroutí právě tady. Možná jeho šance přežít když se pokusí vzdát se, byly větší, než když se pokusí dál bojovat.
Draci se na ně vrhali jako sokoli a chrlili plameny. Nedaleko od Talsua se nějaký muž změnil v pochodeň. Utíkal, křičel a zapaloval křoví okolo sebe, dokud konečně nepadl. Talsu se rozhodl vzdát se prvnímu Algarvanovi, který se ho nepokusí zabít v okamžiku, kdy ho spatří.
Pak Smilsu vykřikl: „Sem! Tudy!" Talsu by v té chvíli vděčně uvítal jakoukoli cestu, která by vedla z pasti, v níž se pluk ocitl. Zápach hořícího masa kamaráda ho dráždil v nose, když se rozběhl k malé stezce, vedoucí do hor, kterou objevil Smilsu.
Nebyl jediný. Vartu a půltucet ostatních také běželi ke stezce. Nikdo z nich, tím si byl Talsu jist, neměl nejmenší tušení, kam cesta vede, nebo jestli vůbec někam vede. Ale nikdo z nich se o to nestaral, tím si byl také jist. Ať vedla kamkoli, nemohlo to tam být horší než tady.
To si myslel, dokud se na ně nevrhl červeně, zeleně a bíle pomalovaný drak. Na úzké cestě nebylo kam utéct, kde se skrýt. Strhl svou zbraň z ramene a vypálil. I když to učinil, v duchu pokrčil rameny. Jestli měl umřít, zemře v boji. Kdyby měl na vybranou, dal by přednost tomu nezemřít vůbec. Jenže vojáci nemají vždycky na vybranou.
Někdy - ne příliš často, zvláště v této době u Jelgavanů -měli vojáci štěstí. Talsu nebyl jediný, kdo pálil na draka, ale vždycky trval na tom, že to byl jeho paprsek, který zasáhl velké zvíře do oka a vypálil jeho malý, nenávistí naplněný mozek. Místo aby ho proměnili v další živou pochodeň, drak i jeho letec dopadli na zem ani ne deset sáhů od něho. Drakova mrtvola začala hořet. Letec se nehýbal; pád draka ho zabil.
Talsu si nestěžoval. Měl zpátky svůj život, když už očekával, že ho v příštím okamžiku ztratí. „Pojďme!"' řekl. Stále nevěděl, kam jde. Ale bylo mu to jedno. Mohl jít, a tak půjde.
„Sestřelili jsme draka!" vykřikl Smilsu. „Za to by nám dali vyznamenání, kdyby o tom věděli.',
„Kašlu na vyznamenání," řekl Talsu. Rozhlédl se okolo. Ne, neměl žádné důstojník}', ba ani seržanty, kteří by mu řekli, co má dělat. Cítil se absurdně svobodný, odříznut}' nejen od toho, co zbylo z jeho pluku, ale i od armády i celé Jelgavy. .Jdeme. Podíváme se, jestli se dokážeme dostat pryč."
„Už jsme se dostali pryč," řekl Vartu, což byla také do značné míry pravda. Bývalý sluha pohlédl na oblohu, nepochybně s obavou, že by další drak mohl tuto pravdu obrátit vlez.
Ale Algarvané měli na starosti důležitější věci než pár prchajících pěšáků. Jejich draci zahalovali deštěm smrti Jelga-vany, kteří se ještě stále pokoušeli prorazit algarvskou uzávěru průsmyku. Talsu a jeho druhové byli rychle zapomenuti.
„Víte," řekl Talsu, když ušli pár mil na východ, „myslim, že tato cesta nás dovede na východní úpatí hor."
„Jestli máš pravdu," řekl Vartu, „je jasné, že nikdo z těch panáků v nablýskaných uniformách o této cestě neví. Kdyby o ní vévodové a hrabata a celá ta pakáž věděli, poslali by po ní vojáky."
Smilsu přikývl. „Ano. Jestli vyjdeme na druhé straně, budeme hrdinové, když o té cestě vévodům řekneme."
Chvíli pochodovali mlčky. Pak Talsu řekl: „Kdybych si měl vybrat mezi tím být hrdina nebo se dostat z téhle zasrané války ..." Ušel dalších pár kroků, než si uvědomil, že přesně to má právě na vybranou. Odplivl si. „Co kdy udělali vévodové, hrabata a celá ta pakáž pro mě? Udělali toho spoustu mně. Udělali všechno pro to, aby mě nechali zabít. Ať se třeba poserou." Pochodoval dál. Nikdo z ostatních vojáků neřekl ani slovo, které by mu protiřečilo.

XVI.

Tealdo a jeho rota pochodovali silnicí mezi poli, vonícími fe-nyklem. Jelgavané to koření dávali do klobás. Tealdo se k jedné z nich dostal na statku, který nechali pár mil za zády. Nejdříve mu nechutnala; byla slaná a voněla lékárnou. Ale

když si na to zvykl, nebylo to tak zlé.
Tu a tam stáli na polích jelgavští sedláci a zírali na algarv-ské vojáky, pochodující kolem nich. Tealdo ukázal na jednoho z nich, shrbeného starého muže, opírajícího se o motyku. „To by mě zajímalo, co si zrovna teď myslí. Řekl bych, že nikdy nečekal, že nás uvidí na této straně Bradanských hor."
„To bych byl nečekal ani já," řekl jeho přítel Trasone. To sice Tealdo neměl na mysli, ale nejhloupější nápad to také nebyl. Trasone pokračoval: „Vsadím se, že ten kaunijský bastard doufá, že zavřel své dcery tak dobře, abychom je nenašli, nebo možná," - podíval se znovu na starého sedláka - „své vnučky." Seržant Panfilo se na něho zamračil. „Nemáme tolik času, abychom ho mohli utrácet kvůli vám, ocasem posedlým čubčím synům, abyste mohli stahovat kalhoty každé jelgavské šlapce, kterou potkáme. Až obsadíme Jelgavu, zřídí se pro vás bordely, a tam si dělejte, co chcete. Do té dob}' koukejte držet své ocasy pod kilty."
Tealdo tiše řekl: „Panfilo je starý muž. Jemu na nějakém potěšení už nezáleží." Trasone se zasmál. Naneštěstí pro Tealda, Panfilo byl dost blízko, aby ho zaslechl. Takže další půl druhé mile musel poslouchat jeho nadávky a proklínání. Ve vzduchu byl cítit kouř. Behemothové a draci postupovali před pěchotou podle téhož schématu jako na jihu ve Val-mieře. Jakmile prorazili cestu průsmyky a dolů do roviny, nenaráželi už na velký odpor.
Čtyři nebo pět Jelgavanů ustoupilo z cesty, aby nechali projít algarvské vojáky. Měli na sobě špinavé a potrhané uniformy, ale žádný z nich neměl zbraň. „Pane, neměli bychom je zajmout a poslat do zajateckého tábora?" zeptal se někdo kápi- I tána Galafroneho.
„Nevím, proč b)'chom se s tím měli obtěžovat," odvětil ka- I pitán, který se ke své hodnosti vypracoval z prostého vojáka. „Pro ně válka skončila. Jdou domů. Až se tam dostanou, budou každému vyprávět, že jsme příliš silní, aby nás bylo možno porazit. A to chceme, aby Jelgavané slyšeli."
Ukázal tim značnou dávku zdravého rozumu, který mnoha důstojníkům s modrou krví chyběl. Tealdo souhlasně přikývl. Tito Jelgavané už nebudou bojovat; vypadali tak unaveně a zbi-tě, že mohli patřit k té lirstce Jelgavanů, které se podařilo dostat přes hory. Skutečně, proč ztrácet čas jejich eskortováním do zajetí?
Jeden z nich zahrozil pěstí k východu. „Postřílejte naše šlechtice!" řekl algarvsky scizím přízvukem. Pak se otočil ke svým druhům a přeložil jim, co řekl. Jejich plavé hlavy přikýv„Nedělej si starosti, kamaráde," řekl Trasone. „Vyřídíme to za tebe."
Tealdo nevěděl, zda Jelgavané jeho příteli porozuměli. Ale na tom málo záleželo, tak nebo tak. Král Donalitu se ještě nevzdal, ale válka byla už stejně vyhraná. Pár dalších Jelgavanů se nechá zastřelit kvůli tvrdohlavosti svého krále, a padne i pár Algarvanů, ale to také mnoho neznamenalo. Jakmile byl roz-lousknut krunjT hor, ukázalo se, že Jelgava je snadné sousto.
„Hněte sebou, vy líní bastardi," zavolal kapitán Galafrone. „Nezastavujte se. Čím hlouběji zarazíme nůž, tím rychleji blonďáci vykrvácejí." Hnal rotu co nejrychleji kupředu silou slov i vůle, ale Tealdo si všiml, že jeho pobízení nezní tak naléhave jako během tažení proti Valmieře. I on si myslel, že Al-garvané už de facto zvítězili.
Jako by to chtěli potvrdit, asi o hodinu později vedli algarv-ští strážní velký zástup Jelgavanů k západu, do zajetí. Jelgavané nebyli smutní nebo sklíčení. Místo toho se smáli a žertovali s muži, kteří je vedli. Jim se vyhlídka na zajatecký tábor zdála docela dobrá.
„Degenerovaní Kauniané," řekl Trasone pohrdavě. „No, možná,'„ odpověděl Tealdo, „ale možná taky ne. Nemyslím, že je proti zákonu dávat najevo, že jsi rád, že jsi naživu."
„Můžeš mít pravdu," řekl Trasone, ale neznělo to tak, jako by tomu věřil. „Ale jsi velkorysejší než já. To ti povím."
Tealdo jen pokrčil rameny a pochodoval dál. Jelgavané nestáli za hádku. Ale stále byl přesvědčen, že má pravdu. Kdyby on byl Jelgavan - zvlášť jelgavský voják na východ od hor, který nemohl očekávat v boji žádný obrat k lepšímu - nemusel by být degenerovaný, aby byl rád, že se z toho dostal se zdravou kůží.
Téhož dne k večeru dva Jelgavané vystřelili na Tealda a jeho kamarády z pole, porostlého křovím. Galafrone dal své rotě rozchod a řekl jen: „Víte, co máte dělat, chlapci. Vyřiďte je."
Algarvané to metodicky vykonali. Nepřátelé byli dobří vojáci a dali jim dost práce. Ale dva proti celé rotě byl fatální nepoměr, i když ti dva rněli dobrý úkryt. Jeden z Jelgavanů byl zabit. Druhý odhodil zbraň, když se k němu Algarvané přiblížili. Vstal se zdviženýma rukama a usmívaje se řekl dobrou al-garvštinou:, J3obrá, mládenci, tak jste mě dostali."
Neodešel na západ do zajateckého tábora. „Takhle si s námi zahrávat nemůžeš," zavrčel Trasone, když se prodíral křovím zpátky k silnici.
„Ale může," odpověděl Tealdo, „jenže byl blázen, jestli si myslel, že vyhraje. Tohle není fotbal nebo dáma. Nemůžeš prostě vstát a nechat toho, když to nejde po tvém."
„Ano, při silách nad námi,'„ řekl Trasone. „Střílíš na mě a na mé kamarády, tak za to zaplatíš."
„Celé toto království za to zaplatí," řekl Tealdo. Jeho přítel přikývl, pak pohodil hlavou a zasmál se. Zřejmě ho ta myšlenka pobavila.
Utábořili se u městečka, kde Jelgavané zřejmě kladli odpor, protože polovina domů byla vypálená. Ostatní nesly jizvy po paprscích z těžkých zbraní, nesených behemothy. Spolu s kyselých zápachem kouře se ve vzduchu vznášel i chorobně nasládlý pach smrti.
Několik Mgavanů se ještě potulovalo po městečku, stejně vyděšeně a ostražitě jako psi, kteří jim dělali společnost. Nestáli ani za oloupení; ať měli cokoli před tím, než jejich městečkem prošly první vlny Algarvanů, teď už neměli nic. Někteří z nich, odvážnější než ostatní, přišli do tábora žebrat o jídlo. Někteří z Algarvanů je nakrmili, jiní je zahnali s nadávkami pryč.
Tealdo vyfasoval půlnoční hlídku. Poprvé od vpádu do Jel-gavy se cítil jako voják při nebezpečném úkolu. Kdyby se k němu pod rouškou tmy připlížili nějací zarputilí Kauniané jako byli ti, s nimiž se rota střetla odpoledne, bylo by mu asi dost horko. Vyhnán o půlnoci zpod přikrývky, měl by být ospalý. Ale nebyl.

Každý šramot myši v trávě ho přiměl zamířit zbraň tím směrem, pro případ, že by to bylo něco horšího než myš. Kdykoli zahoukala sova, vyskočil. Když se ve zničeném jelgav-ském městečku cosi s rachotem sesulo, vrhl se k zemi, jako by nad ním přelétalo křídlo válečných draků.
Za okamžik vstal, připadaje si jako hlupák. Ale věděl, že se vrhne k zemi znovu při každém náhlém, neočekávaném zvuku. Bezpečnost především, to byla dobrá zásada pro každého vojáka, který se chtěl dožít konce války.
O něco později se k němu opravdu přiblížil nějaký Jelga-van, ale blížil se otevřeně, ruce zdvižené, aby bylo vidět, že jsou prázdné. I tak Tealdo vyštěkl ostře: „Stát!“ Neměl žádný důvod důvěřovat obyvatelům tohoto království, a naopak měl všechny důvody jim nedůvěřovat.
Jelgavan se nezastavil a řekl něco tichého a tázavého v místním jazyce. Teprve pak si Tealdo uvědomil, zeje to žena. Ale stále na ni mířil. Člověk nikdy neví.
Promluvila znovu. „Nevím, co říkáte,“ odpověděl. Rozhodila rukama - ani ona mu nerozuměla. Pak si ukázala na ústa a pohladila si břicho: měla hlad. Tomuhle nemohl neporozumět. Když jen stál a nic neříkal, ukázala si jinam a zhoupla se v kyčlích a znovu si pohladila břicho. Ani k tomu nepotřeboval slova: když mi dáš najíst, můžeš mě mít.
Později uvažoval, jestli by neodpověděl jinak, kdyby nebyl strávil tolik času na pochodu a tak málo spánkem. Možná -kdyby cítil žádost, uspokojil by ji, i kdyby za to pak musel zaplatit. Ale možná že taky ne. Hodit na stůl stříbrňák byla jedna věc. Tohle bylo něco jiného. A cítil se k smrti unavený.
Vytáhl z torny tvrdý rohlík a kus té fenyklem ochucené klobás}' a podal je ženě. Bázlivě se přiblížila. Ještě bázlivěji si jídlo vzala. Pak si, s povzdechem někoho, kdo plní nepříjemnou ale nevyhnutelnou dohodu, začala rozepínat tuniku.
Tealdo zavrtěl hlavou. „To nemusíte dělat,“ řekl. „Jděte, jděte pryč. Jděte pryč a najezte se.“ Mluvil algarvsky - byla to jediná řeč, kterou znal. Aby ji nenechal na pochybách, co tím míní, udělal pohyb, jako by ji odstrkoval. Pochopila. Uklonila se tak hluboce, jako by byl vévoda, snad i král. Pak si zapnula tuniku, políbila ho na tvář a zmizela ve tmě.
Nikomu o svém nočním dobrodružství neřekl. Byli by se mu vysmáli. On by se za podobných okolností také vysmál komukoli z nich.
Krátce po východu slunce opět vyrazili k východu. Ale ne-pochodovali dlouho, když ke kapitánovi Galafronemu přijel posel od velitele pluku, plukovníka Ombruna. Galaífone naslouchal, přikývl, znovu naslouchal, a pak zvedl ruce, aby zastavil muže, které vedl.
„Dostali jsme je,“ řekl. „Král Donalitu uprchl ze svého paláce stejně jako Penda ve Forthwegu, když se blížili Unkerlan-ťané. Doufám, že toho zkurvysyna chytíme; jestli ne, tak určitě skončí v Lagoasu. Ale ten vévoda nebo ministr, kterého pověřil vládou, kapituloval s celým královstvím. Provolejme slávu králi Mezentiovi - a taky tomu, že už nemusíme dál bojovat.“
„Mezentio!“ zařval Tealdo spolu se svými šťastnými kamarády. Ano, Galafrone věděl, jak uvažuje prost}' voják.
„Blbče!“ vykřikl král Swemmel vysokým hlasem. „Idiote! Pitomče! Packale! Kliď se nám z očí! Vzbudil jsi naši nespokqjenost a pohled na tebe je jako zápach v našich nozdrách. Vypadni!“ Druhá osoba jednotného čísla v unkerlantštině skoro vymizela. Někdy ji používali milenci. Mnohem řidčeji tak činili lidé, kteří dávali průchod svým vášním, jako právě tedr Swemmel.
Maršál Rathar vstal. „Poslechnu, Vaše Veličenstvo,“ řekl rázně. Jako na vojenské akademii udělal čelem vzad a odpochodoval od krále. Ačkoli slyšel, jak si dvořané mezi sebou šeptají, zachoval nepohnutou tvář. Nerozuměl všemu, ale dobře věděl, co budou muži v tunikách pokrytých krásnými výšivkami říkat: budou uzavírat sázky, kdj7 král Swemmel nařídí jeho popravu, a jakou formu ta poprava bude mít. Tyto otázky si kladl i Rathar, ale ať visel, jestli poskytne někomu jinému to potěšení, aby to na něm poznal.
Všechny oči ho sledovaly, když kráčel z trůnního sálu. Byl zvědav, jestli ho stráže zatknou v okamžiku, kdy projde velkými, mosazí pobitými dveřmi. Když to neudělaly, mlaskl jazykem o zuby v gestu ulehčení, jako by byl úplně obyčejný člověk.
Zastavil se v předpokoji, kde museli odkládat zbraně všichni, kteří byli předvoláni k audienci u krále Swemmela. Ukázal na meč, symbolizující jeho hodnost. „Dejte to sem,“ řekl sluhovi, který neměl na práci nic jiného, než dohlížet na všechno toto nádherné nožířské zboží a sám vypadat nádherně. Chlapík zaváhal. „J5hm, pane maršále - „ začal. Rathar uťal jeho slova ostrým pohybem ruky. Kdyby měl v té chvíli v ruce meč, možná by ho použil. „Dejte to sem,“ opakoval. Jsem maršál Unkerlantu, a král Swemmel mě nede-gradoval.“ Kromě toho udělal Swemmel všechno. Svým způsobem udělal ještě horší věc než toto. Ale technicky měl Rathar pravdu. Pokračoval: .Jestli Jeho Veličenstvo chce můj meč, odevzdám ho jemu nebo někomu jím pověřenému. Vy, pane, to nejste.“
Trochu se rozkročil a předklonil. Muž se kousl do rtu, sňal maršálův meč ze závěsů na zdi a podal ho Ratharovi.
„Děkuji,“ řekl Rathar, jako kdyby ho byl muž poslechl bez námitek. Připevnil si meč k opasku a vyšel ven.
Vzbudil nemalý úžas, když kráčel chodbami paláce ke své komnatě. Lidé se zastavovali, zírali a ukazovali na něho: nejen kuchaři a komorné a podobní prostontyslní lidé, ale i vojáci a šlechtici nedosti významní, aby byli pozvaní jako svědkové jeho ponížení. Nemuseli to vidět, přesto o tom už věděli. Každý v Cottbusu o tom už bezpochyby věděl. Sedláci dole v Grelzu se o tom dovědí nejpozději pozítří.
Připadal si jako člověk, který je nakažený smrtelnou chorobou, která ho ale ještě nezabila. A tak tomu ve skutečnosti i bylo, protože králova nemilost zabíjela jistěji a bolestivěji než většina fyzických chorob, s nimiž mágové a léčitelé dokázali bojovat s jistou nadějí na úspěch.
Zdálo se, že i jeho vlastní důstojníci náhle nevědí, jak s ním jednat. Jen málo z nich vypadalo, že mají radost z toho, že mu bylo povoleno opustit trůnní sál. Víc jich vypadalo užasle. A ještě víc jich vypadalo rozmrzele: teď, když se vrátil, bude muset jejich postup počkat, dokud sekera nedopadne.
Rathar nedokázal odhadnout, zdali jeho pobočník, major jménem Merovec, jeví známky úlevy nebo úžasu. Merovec zřídkakdy dával najevo jakýkoli pocit; kdyby si byl nezvolil vojenskou kariéru (a kdyby jeho původ nebyl dost vysoký,

aby mu zajistil přijetí), mohl by se z něho stát skvělý majordomus v některém šlechtickém domě v Cottbusu. Všechno, co řekl, bylo: „Vítejte zpátky, pane maršále.“
„Za to vám děkuji,',„ odpověděl Rathar. „Dostalo se mi od vás vřelejšího přivítání než v trůnním sále, což jste, řekl bych, už slyšel.“
To přimělo i netečného Meroveca zvednout obočí. „Můj pane?“ Na dvoře krále Swemmela bývala taková otevřenost velice vzácná.
Tu a tam Rathara taková přetvářka unavovala. „Pojďte se mnou,“ řekl náhle a uchopil Meroveca za paži, aby se ujistil, že pobočník neudělá nic jiného. Jakmile se ocitli v Ratharove vlastní svatým, maršál Unkerlantu za nimi zavřel a zajistil dveře závorou.
„Můj pane?“ řekl Merovec znovu.
„Uvažujete, jestli nezaplatíte za to, že máte ke mně příliš blízko, majore?“ zeptal se Rathar a měl jakési pochmurné potěšení z toho, že viděl, jak Merovecova snědá pleť zrudla. „To se vám docela dobře může stát, ale už je příliš pozdě, abyste se tím užíral, nemyslíte?“
Merovec nic v tomto smyslu neřekl. Merovec neřekl vůbec nic. Stál jako socha, neodhaluje nic z toho, co mu možná vířilo za nehybnýma očima.
Ano, perfektní majordomus, pomyslel si Rathar. Ale fakt je, že nikdy neříkat moc je dobrá cesta, jak se dostat kupředu. Když se tak chováte, nikdo si nemůže myslet, že s ním nesouhlasíte. Byl to jistě klíč k přežití na Swemmelově dvoře - pokud vůbec něco mohlo být klíčem k přežití na Swemmelově dvoře. Avšak Rathar se odvážil říct Swemmelovi do tváře, že si myslí, že král se mýlí. Ani teď nedokázal mlčet.
Ukazuje na mapu na stěně za svým psacím stolem, zeptal se Meroveca:',„Víte, jaký je můj hřích v očích krále Swemme-la?“
„Ano, pane maršále: mýlil jste se.“ Od Meroveca to byla udivující otevřenost. Olízl si rty a dodal: „Ještě hůř, můj pane, zmýlil jste se dvakrát.“
U Swemmela jen málokdo přežil, když se zmýlil jednou. To Rathar věděl. Věděl to každý dvořan v Cottbusu. „A v čem jsem se mýlil, majore?“ zeptal se, ne zcela řečnicky.
A Merovec mu opět dal zcela přímou odpověď. „Podcenil jste Algarve. Dvakrát jste podcenil Algarve.“
„To ano.“ Rathar ukázaJ na mapu, zobrazující postup Al-garve ve Valmieře. „Jeho Veličenstvo chtělo zaútočit na krále Mezentia, zatímco zrzouni budou bojovat na jihovýchodě, ale oni porazili Valmieru rychleji, než jsem si myslel, a dříve, než jsme byli připraveni. Radil jsem počkat, dokud nebudou plně zaneprázdněni bojem sJelgavou.“ Ukázal znovu na mapu, tentokrát na značky, znázorňující obsazení Jelgavy. „Nyní porazili krále Donalita, a také rychleji, než jsem si myslel. A Jeho Veličenstvo se na mě zlobí, že jsem je držel zpátky, že jsem držel Unkerlant zpátky.“
„I tak, pane maršále,“ odvětil Merovec. „Podle vašich vlastních slov jste vyvolal nelibost krále proti sobě.“
„To ano,“ přikývl Rathar. „Ale uvažte toto, majore: jestli Algarve bylo dost silné, aby porazilo Valmieru rychleji, než si kdokoli dokázal představit, jestli Algarve bylo dost silné, aby udělalo totéž v případě Jelgavy navzdory bariéře hor, které ji chránily - jestli toto všechno Algarve dokázalo, majore, co by se bylo přihodilo nám, kdybychom skutečně zaútočili na muže krále Mezentia?“
Merovecova tvář zůstávala nepohnutá. Ale teď už Rathar dokázal nahlédnout pod povrch. Mysl jeho pobočníka pod touto maskou horečně pracovala. Nakonec Merovec opatrně řekl: „Bylo by možné, můj pane, že by zrzouni byli příliš angažovaní na východě, než aby se proti nám mohli postavit.“
„Ano, bylo by to možné,“ přisvědčil Rathar. „Ale vsadil byste na to osud království?“
„Neni na mně, abych toto rozhodoval,“ odvětil Merovec. „Toto rozhodnutí přísluší králi.“
„Ano, je to tak, a on je udělal, a teď je vzteklý, zeje udělal, a zlobí se na mě, že jsem mu zabránil, aby se vrhl do války s nejistým výsledkem,“ řekl Rathar. „Jestli padnu, budu se utěšovat myšlenkou, že jsem možná uchránil království před katastrofou.“
„Ano, můj pane,“ řekl Merovec. Ale podle jeho tónu měl větší starosti o sebe než o Unkerlant. Většina lidí uvažovala podobně.
„Ještě jsem nepadl,“ řekl Rathar. „Jeho Veličenstvo nechtělo mou hlavu, jak se dříve často stávalo. Ještě jsem zde. Ještě velím.“
„To, co říkáte, je pravda, můj pane,“ odpověděl Merovec s další úklonou. Tohle byla bezpečná odpověď, bezpečná a nezávazná. Pobočník pokračoval: „A nechť mi ještě dlouho dál velíte, můj pane.“ Tohle už znělo lépe, ale jen o trochu, protože Merovec šel jen za kariérou - a teď nabyl názoru, že jeho kariéra závisí na Ratharově.
„A dokud velím, poslouchám krále, i když Jeho Veličenstvo má někdy problém to pochopit,“ řekl Rathar. „Nikdy jsem neřekl, že bychom neměli bojovat proti Algarve.“ Bez ohledu na to, jak moc si to myslím, nikdy jsem to neřekl. „Od toho tu nejsem. Já jsem tu od toho, abych zajistil, abychom tu válku vyhráli, až se do ní pustíme.“ Jestli to dokážu. Jestli mě král Swemmel necM.
Merovec přikývl. „Jediný, kdo by s vámi mohl nesouhlasit, můj pane, je Jeho Veličenstvo.“ Na okamžik se odmlčel, aby to nechal zapůsobit. Rathar sevřel rty. Merovec měl bohužel \ pravdu. Kdyby byl Swemmel odlišného názoru ...
„Můžete odejít,“' řekl Rathar kysele. Pobočník se uklonil a odešel.
Rathar se otočil zpátky k mapě. Mapy byly jednoduché, mapy byly poctivé, mapy dávaly smysl. Tato mapa říkala - přímo křičela - že, až přijde jaro, jemu (nebo komukoli, kdo bude v té době maršálem Unkerlantu) už nezbude žádný argument pro to, aby dál odkládal útok proti Algarve. Raťharovi bylo jasné, že případný neúspěch ho bude stát život. Ta válka přijde. Rathar neviděl způsob, jak se jí vyhnout. A jestli se jí nemůže vylinout, bude ji muset vyhrát. V této chvíli však neviděl způsob, jak to udělat. Ale slunce bude každým dnem níže nad severním obzorem. Byl tady podzim. Přicházela zima. Teď nemusel bojovat. To mu poskytovalo půl roku na to, aby nalezl nějakou odpověď.

Ve stole měl láhev ostré unkerlantské kořalky. Vytáhl ji a podíval se na ni. Nejraději by zůstal opilý celou zimu, jak to dělalo tolik unkerlantských sedláků. S povzdechem láhev vrátil zpátky. Protože dokud král Swemmel dovolí, bude mít spoustu práce.
Bauska se uklonila. „Tady jsou ranní noviny, má paní," řekla, podávajíc je Kraste.
Krasta jí je vytrhla z ruky. Pak řekla nevrle: „Nevím, proč se s tím vůbec obtěžuji. Teď už se tam nepíše o žádných zajímavých skandálech. Právě tak dobře si s nimi někdo může utřít zadek."
„Ano, má paní," řekla Bauska. „Tak to chtějí Algarvané. Když zdejší noviny budou zticha, pomáhá to, abychom byli zticha i my."
Podobná myšlenka nikdy Kraste nepřišla na mysl. Pro ni byly noviny prostě noviny. Jak vznikaly, proč vznikaly, jak se k ní dostávaly - to byly otázky, se kterými si mohlo lámat hlavu tak leda služebnictvo, maximálně obchodník: ale určitě ne šlechtic.
A pak Krastiny oči ulpěly na malé zprávičce někde dole na první straně. Vytřeštila oči. „Oni se opovážili," zašeptala. Kdyby nešeptala, tak by řvala. „Oni se opovážili."
„Má paní," řekla Bauska nechápavě. „Nevšimla jsem si ničeho, co by - „
„Jsi stejně slepá jako pitomá?" zaječela Krasta. „Podívej se na tohle!" Přidržela noviny Bausce tak blízko před nosem, že dívka až zašilhala, jak se to pokoušela přečíst.
„Má paní," řekla pak Bauska váhavě, „Algarvané vyhráli válku na severu - stejně jako ji vyhráli tady. Král Donalitu utekl z Jelgavy. Samozřejmě, že si zrzouni vybrali nového krále najeho-"
Krasta dala dívce facku, až se zapotácela. „Idiotko!" zasyčela. „Jistě, zrzouni měli právo jmenovat nového krále Jelgavy, když Donalitu opustil svůj palác. Měli právo jmenovat krále -ale z jeho rodu, nebo v nejhorším z nejvyšší jelgavské šlechty. Ale toto? Princ Mainardo? Mladší bratr krále Mezentia? Algar-vanl To je takový nesmysl, taková urážka, že to snad ani není možné. Na to si budu stěžovat Algarvanům, kteří se mi vnutili do mého domu." S novinami v ruce vyrazila ke dveřím z ložnice.
Bauska si třela tvář, i když už příliš pozdě, aby zbránila vystoupit červenému otisku dlaně. „Má paní, jste ještě v noč-" Krasta práskla dveřmi při poslední části toho slova.
Plukovník Lurcanio, kapitán Mosco, jejich pobočníci a strážní snídali v křídle, které pro ně vyčlenila. Přestali jíst a pít jakoby zkameněli, když mezi ně Krasta vpadla. Mávajíc novinami, vykřikla: „Co to má znamenat?"
„Mohl bych položit stejnou otázku," zamumlal Mosco, „ale myslím, že se spokojím s tím, že se budu považovat za šťastlivce."
Krasta se na sebe podívala. Měla na sobě jednoduchý noční úbor z bílého hedvábí - copak byla obyčejný člověk, aby na sobě snesla plátno nebo vlnu, když spala? Jestli její bradavky prosvítaly tenkou látkou, co na tom? Necítila žádné rozpaky ukazovat se tak před Algarvany, stejně jako necítila rozpaky před svými sluhy - jedni i druzí jí nestáli za pozornost.
Ale to, co Algarvané udělali, to byla jiná věc. Přistoupila k nim, mávajíc novinami jako šavlí. „Jak jste se opovážili dosadit barbara na starodávný trůn Jelgavy?" vykřikla.
Plukovník Lurcanio vstal. Ukláněje se, napřáhl ruku. „Mohl bych se podívat, má paní?" zeptal se. Krasta mu podala noviny. Rychle přeběhl očima tu zprávu a vrátil jí je. Jestli jeho oči ulpěly na jejích ňadrech o něco déle než měly, byla příliš rozzlobená, aby si toho všimla. Řekl: „Věřím, že si nemyslíte, že já osobně jsem sesadil krále Donalitu nebo ho donutil utéci a dosadil jsem na jeho místo prince Mainarda?"
„Je mi jedno, co jste udělal vy osobně," odsekla Krasta. „Ten trůn patří jelgavskému šlechtici, ne nějakému algarv-skému usurpátorovi. Rodová linie jelgavského královského rodu sahá až do dnů Kaunijského impéria. Nemáte žádné právo popírat jeho nárok - žádné, slyšíte?"
„Obdivuji vašeho ducha, má paní." řekl kapitán Mosco. Podle toho, kam směřoval jeho pohled, nebyl její duch to jediné, co obdivoval. „Nicméně vám musím říct, že - „
„Počkejte,"1 řekl Lurcanio. „Tohle vyřídím já." Mosco se uklonil, uznávaje přednostní právo svého nadřízeného. Obraceje se zpátky ke Kraste, Lurcanio řekl: „Má paní, abychom si rozuměli. Mně je naprosto jedno, zdali král - bývalý král, uprchlý král - Jelgavy odvozuje nebo neodvozuje svou rodovou linii z časů Kaunijského impéria, nebo. když na to přijde, třeba od prvotního vejce, z něhož se vylíhl svět. Algarvané Kaunijské impérium porazili, a naši náčelníci se stali králi. Nyní jsme porazili Jelgavu a náš princ se stal králem. Máme sílu, tak máme samozřejmě i právo."
Krasta mu dala facku, právě tak, jako chvíli předtím uhodila Bausku. Ta reakce byla zcela automatická. Vzbudil její nelibost, tak si zasluhoval trest.
Její služebnictvo to přijímalo jako přírodní zákon skoro do téže míry jako ona. Lurcanio byl z jiné látky. Rozpřáhl se a vrazil Kraste zpátky takovou facku, až se zapotácela o několik kroků dozadu.
Vytřeštila na něho oči v naprostém a absolutním úžasu. Její rodiče zemřeli, když byla ještě docela malá. Od té doby na ni nikdo nevložil ruku. Lurcanio řekl, ukláněje sejí: „Ujišťuji vás, má paní, že bych nikdy nebyl tak hrubý, abych uhodil ženu. aniž by mě vyprovokovala. Ale také vás ujišťuji, že ani já nestrpím urážky. Uděláte dobře - uděláte velice dobře - když si to od nynějška budete pamatovat."
Krasta zvolna zvedla ruku k ústům. Cítila krev; jeden ze zubují natrhl vnitřní stranu tváře. „Jak se opovažujete?" zašeptala. Její otázka zazněla spíš zvědavě než hněvivě: tak nové pro ni bylo přijímat to, co měla ve zvyku rozdávat.
Plukovník Lurcanio se znovu uklonil. Snad si toho sám všiml. Když odpověděl, promluvil jako učitel: „Je to, jak jsem říkal předtím, má paní. Mám vůli a mám sílu potrestat urážky, kterých se mi dostane. Skutečnost, že mám tu sílu, mi dává to právo, a já se nestydím je využít."
Nejdříve dávala jeho slova Kraste asi tolik smyslu, jako kdyby mluvil jazykem Ledového lidu. Pak ji náhle jeho slova zasáhla s ještě větší silou než jeho ruka. Valrniera prohrála válku. Krasta to už samozřejmě věděla. Ale až dosud to byla

jen nepříjemnost, jen nepohodlí. Nyní na ni poprvé dopadla plná váha toho, co to znamenalo. Až dosud věnovala úctu jen hrstce těch, kteří stáli nad ní ve společenské hierarchii: hrabatům a hraběnkám, vévodům a vévodkyním, královské rodině. Ale Algarvané, díky svému vítězství, také stáli nad ní v této podivné nové Valmieře. Jak Lurcanio řekl - a jak dokázal svou tvrdou pravicí - měli moc tady dělat to, co se jim zlíbilo. Ta moc patřila od nepaměti jí a jejím předkům. Ale už ne, ledaže by to zrzouni povolili.
Plukovník Lurcanio mohl být ve svém království hrabě. Tady ve Valmieře se rovnal princi nebo přinejmenším vévodovi, protože byl člověk krále Mezentia. Krasta si pokusila představit si, co by se jí stalo, kdyby dala facku vévodovi v paláci krále Gainibua: tedy vévodovi, který se jí nepokusil strčit ruku do tuniky nebo pod pás kalhot. Byla by zničena. Tady nebyla jiná možná odpověď. Což znamenalo, že riskovala zničení, když dala facku Lurcaniovi. Mohl jí udělat mnohem horší věci, než jí udělal. „Já - omlouvám se," řekla. Vyslovovalo se jí to těžko; nebyla zvyklá se omlouvat.
Zhluboka se nadechla, připravujíc se říct víc. Lurcanio a kapitán Mosco ten hluboký nádech s oceněním v očích pózorovali. Uviděla, jak se na ni dívají, a znovu se podívala dolů na sebe. Jestli ji převyšovali postavením a ona tu před nimi stála v nedbalkách ... Pokořeně vypískla a vyběhla z jídelny.
Kd)rž se dostala zpátky do části sídla, která stále patřila jí, sluhové na ni zírali s otevřenými ústy. Až se dostala k zrcadlu, pochopila proč. Na její tváři byl otisk dlaně plukovníka Lurca-nia. Dívala se na svůj obraz s uchvácením odlišným od toho, které obvykle pociťovala. Ona své sluhy bila dost často. Proč ne? Neměli proti ní žádnou ochranu. Nyní dostala facku ona sama. A jakou ochranu měla ona proti Lurcaniovi, proti Algar-ve?
Žádnou. Vůbec žádnou. Lurcanio jí to řekl zcela jasně s pohrdáním ještě mrazivějším tím, že bylo tak zdvořilé. Kdyby se ji rozhodl znásilnit a nechat na ní vystřídat všechny své pobočníky, jediná osoba, které by se zodpovídal, byl velkovévodu Ivoně, jeho algarvský nadřízený. Nic, co by kterýkoli Val-mieřan řekl nebo udělal, nemohlo ovlivnit jeho osud ani v nejmenším.
Zachvěla se a přiložila levou ruku k šarlatovému otisku Lurcaniových prstů a dlaně. Kůže na tváři byla horká a brněla pod dotykem jejích prstů. Ještě nikdy nezažila bolest - vlastní bolest - smíchanou s rozkoší a pocitem vlhnoucího klína. Ještě ne. Tím si byla jistá. Ale to, co pociťovala nyní, byl...
Hněvivě zavrtěla hlavou. Neměla pro to ani slovo. Respekt tomu byl možná dost blízko, ale ten byla zvyklá vyžadovat od jiných, ne ho k někomu mít. Výraz úcta a bázeň to pravděpodobně vystihoval ještě lépe. Úcta a bázeň bjly to, co člověk pociťoval vůči silám nesrovnatelně mocnějším než on sám. Tím, že se odvážil na ni vztáhnout ruku a ukázal, že to může učinit beztrestně, dokázal plukovník Lurcanio, zeje právě takovou silou.
Stále vrtíc hlavou začala Krasta stoupat po schodech. Nahoře ji očekávala Bauska. Služka a markýza pohlédly jedna druhé na poznamenanou tvář. Bauska bezvýrazně řekla: „Má paní, připravila jsem vám denní kalhoty a tuniku."
„Dobře,"' řekla Krasta. Ale místo aby se převlékla, pokračovala: „Ať komorník vyřídí Algarvanům, že od nynějška jsou vítáni v celém sídle, nejen v křídle, které si zabrali."
Bauska vytřeštila oči ještě víc, než když uviděla svou paní s otiskem dlaně na tváři. „Má paní," řekla, jako by nevěřila svým uším. „Proč, má paní?"
„Proč?" Prchlivý' temperament Kraste zůstal. Vždycky bude prchlivá. Její Mas přešel do ječivého křiku: „K čertu s tebou, já ti povím proč, ty pitomá malá děvko! Protože vyhráli válku, protal" Bauska polkla a zneklidněně odešla.
Opět nastala houbařská sezóna. Vanai se zamlouvala příležitost uniknout z Oyngestunu od slunce východu do slunce západu. Za prvé byli většinou Kaunianů a mnoha Forthwegany ve městě ještě stále s Brivibasem považováni za zrádce svého lidu - nebo za zrádce Forthwegského království - kvůli jejich spojení s majorem Spinellem, i když toto spojení bylo v nevůli přerušeno. A za drahé, protože toto spojení skončilo v nevůli, ona i Brivibas měli znovu hlad jako každý jiný v Oyngestunu. Houby, které nasbírají, je pomohou nakrmit přes zimu.
Toulání se s košíkem pod paží přes pokosená pole, háji mandloní a oliv, houštinami dubů ji vracelo do šťastnějších časů před válkou. Přistihla se, že si pohvizduje melodii, která byla v módě toho podzimu, kdy propukly boje.
Vlastně se ani nepřistihla, že to dělá. Dělala to nevědomě, dokud Brivibas neřekl: „Milá vnučko, jsem nucen ti říct, že tvůj hudební vkus má daleko k dokonalosti."
„Můj - ?" Vanai zjistila, že má našpulené rty k dalšímu pohvizdování. Cítíc se hloupě, přiměla je uvolnit se. „Oh, omlouvám se, dědečku."
„Nic hrozného se nestalo," řekl Brivibas, velkodušný svým suchopárným způsobem. „Ale nevidím nic oduševnělého v takovém monotónním a nudném projevu."
Tak ty si myslíš, že jsem monotónní a nudná? Pomyslela si Vanai. Viděl ses někdy v zrcadle ? Ale neřekla to nahlas. Neviděla v tom žádný smysl. Musela s Brivibasem žít. Kdyby udělala z domu, který spolu sdíleli, ozbrojený tábor, litovala by toho stejně jako on.
Místo toho řekla: „Proč se na chvíli nerozdělíme? Každý zvlášť najdeme víc hub a různých druhů, než když budeme hledat společně.',,
Brivibas se zamračil. „Musíš pochopit, že mám určité obavy nechat tě toulat se po lesích samotnou. Kdybych tam nebyl, abych tě ochránil před tím forthwegským hrubiánem loni - „
„Nebyl hrubián, dědečku," řekla Vanai podrážděně. „Jenom jsme si vyměnili pár hub." Kdyby se ten Forthwegan -Ealstan, ano, tak se jmenoval - byl pokusil udělat něco, proti čemu by potřebovala ochranu, nemyslela si, že by jí Brivibas mohl příliš pomoci. Také si vzpomněla na své ponížení a pokoření, když ji Ealstan uviděl s Brivibasem a majorem Spi-nellem. To ji přimělo, aby ho bránila. „Mluvil velmi dobře kaunijsky, jestli si vzpomínáš."
„Ale kdepak," řekl Brivibas. „Typicky barbarský přízvuk." Vanai pokrčila rameny. „Já jsem myslela, že mluvil docela dobře." Pak vystrčila drápek. „Možná ne tak dobře jako ten zr-zoun, kterého jsi tak dlouho považoval za tak skvělého učence, ale i tak docela dobře."

„Ten Algarvan mě oklamal, zákeřně oklamal," řekl Brivibas, a pak ho chytil záchvat kašle. Když se utišil, přestal mít námitky proti jejich rozdělení. Naopak, zdálo se, že byl docela rád, že Vanai na chvíli uteče.
Ona byla ráda, že na chvíli unikla jemu. Díky majoru Spi-nellovi lpěla i na něm algarvská skvrna - a i kdyby ne, neměla chuť b)! při hledání hub neustále poučována. Když na to přišlo, nechtěla být vůbec poučována, což, naneštěstí, byla Briviba-sova obvyklá forma, kterou se k ní obracel.
Občas Vanai zahlédla Forthwegany a Kauniany, někdy v malých skupinkách, častěji však jednotlivě, kteří také hledali houby. Nespatřila žádné Algarvany; zrzouni o houby neměli zájem a nedokázali pochopit, jak je někdo může jíst. Nevidět Algarvany také přispívalo k její iluzi svobody. Vychutnala by si ji ještě mnohem lépe, kdyby nevěděla, zeje to jen iluze.
Jak se vzdalovala od Oyngestunu, někteří z houbařů na ni zamávali, když je míjela. Věděla, že to znamená, že nebyli z jejího města a nevěděli o Brivibasovu románku se Spinellem. I to jí dodalo pocit svobody, a dokonce méně iluzorní, než ty ostatní věci. Mezi cizími se nemusela stydět za to, co její dědeček udělal.
Našla nějaké lišky a pak, nedaleko odtud, objevila čarovný kruh v trávě. Jako každý s moderním vzděláním věděla, že víly a skřítkové nemají s čarovnými kruhy nic společného, bez ohledu na to, co si lidé - dokonce i učenci - možná mysleli za časů Kaunijského impéria. Ani to neznamenalo, že by houby nebyly dobré. Nasbírala jich hromadu, než pokračovala v cestě.
Když se dostala do dubové houštiny na druhé straně pole, přikývla sama sobě. Tady před rokem potkala Ealstana. Ať si o něm dědeček říkal, co chtěl, ona ho považovala za docela příjemného - a jak by byla ráda, kdyby ji býval neviděl s Brivibasem a Spinellem!
Pamatovala si na hlívy ústřičné, které od něho tehdy dostala. A samozřejmě, na kmenech stromů jich rostla spousta. Odřezávala je nožíkem a kladla je jednu po druhé do košíku. Některé z nich, ty starší, byly už trochu tuhé, ale když se pořádně a pomalu podusí, budou dobré.
Odlomila jednu čerstvou a mladou. Nikdy předtím takovou neviděla; Oyngestun bylo příliš malé město, aby se tu na trhu prodávaly takové delikatesy.
Její kroky šustily spadaným listím, jak hledala další houby. Náhle si uvědomila, že šustot jejích kroků není jediný. Sevřela rukojeť nožíku. Většina lidí, i cizích, hledající houby, byla neškodná. Pro případ, že by narazila na někoho, kdo by nebyl...
Ale Forthwegan, který se vynořil zpoza stromů, nebyl cizí, nebo alespoň zcela cizí. „Vanai," řekl a pak se zarazil, jako by uvažoval, kam se odtud vytratit.
„Bud" zdráv, Ealstane." I ke svému překvapení odpověděla Vanai kaunijsky. Chtěla ho odkázat na patřičné místo? Nebo mu chtěla prostě připomenout, kdo je on a kdo je ona?
„Zajímalo mě, jestli tě tu uvidím," řekl, rovněž kaunijsky. „Myslel jsem na tebe, když jsem se sem vypravil na houby."
Jeho rty se stáhly do úzké štěrbiny. „Ale nevěděl jsem, jestli tě tu neuvidím s Algarvanem."
Vanai uskočila a trhla sebou. „Ne! Síly nad námi, to ne! On chtěl přimět mého dědečka, aby udělal něco, co by posloužilo zájmům Algarve. Když to můj dědeček neudělal, přestal nás otravovat."
„Tak?" Zaznělo to dost nesouhlasně, dost nepřesvědčeně.
Po krátkém odmlčeni Ealstan pokračoval: „Nezdálo se, že by vás s dědečkem moc otravoval." Dokonce použil správně i konjunktiv. „Vlastně vjpadal velice přátelsky."
„Byl velice přátelský'," řekla Vanai. „Málem se mu podařilo pobláznit dědečka, aby byl přátelský i k němu. Ale nepovedlo se mu to, a já jsem ráda, že se mu to nepovedlo."
„Tak?" řekl Ealstan znovu. „A k tobě byl taky přátelský?" Vanai pominula důraz, který vložil do svých slov. „Možná se ke mně chtěl chovat přátelsky, ale já jsem nechtěla." Sotva její slova opustila rty, uvědomila si, že Ealstan nemá vůbec žádné právo klást jí takové intimní otázky. Ale byla ráda, že mu nemusela poskytnout intimní odpověď.
Ealstan byl nepochybně rád, že dostal takovou odpověď, jakou dostal. Odpověděl: „Někteří Forthwegané jsou velice zadobře se zrzouny. Řekl bych, že někteří Kauniané tak}', ale jsem rád, že v tomto případě se mýlím."
„Byla jsem překvapená, když major Spinello zaklepal na naše dveře," řekla Vanai. „Byla bych raději, kdyby to nebyl nikdy udělal." To byla pravda, bez ohledu na to, jak dobře ona a Brivibas nějaký čas jedli. Pak si uvědomila, že Ealstan připustil, že někteří lidé jeho vlastní krve kolaborují s okupanty. To od něj bylo velkorysé.
Poškrábal se na bradě. Měl ji tmavší než před rokem, protože mu začaly rašit vousy. Pomalu řekl: „Tvůj dědeček musí být významný člověk, když Algarvané chtějí, aby pro ně něco dělal, i když je Kaunian."
„Je učenec," odpověděla Vanai. „Proto si mysleli, že jeho slovo má svou váhu."
Ealstan ji studoval: spíš se střízlivou uvážlivostí dospělého muže než tak, jak se na ni díval, když se setkali naposledy. Tehdy, samozřejmě, ho zajímalo jen to, zdali je hezká nebo ne. Teď zvažoval, jestli jí má věřit, což bylo důležitější. On si zjevně myslel, že je to důležitější. Tím si u ni vysloužil bod k dobru. Ale kdyby jí nevěřil, co by na tom záleželo?
Zjistila, že jí na jeho důvěře záleží. Kdyby jí nevěřil, pak bylo jisté, že s ní minulý podzim mluvil tak hezky jen proto, že ji považoval za hezkou dívku - což by v podstatě dokazovalo, že dědeček měl pravdu, pokud šlo o něho. Brivibas byl občas schopen připustit, že udělal chybu. Ale pokud se ukázalo, že měl pravdu, býval nesnesitelný.
Ealstan zvolna řekl: „Tak dobrá. To zní rozumně. Mj'slím, že zrzouni usilují o to, aby vypadali lepší, než jsou."
„To určitě!" zvolala Vanai. Ealstan se nikdy nedověděl, jak blízko měl k tomu, aby ho za tuto poznámku políbila; Vanai se setkávala se souhlasem tak zřídkakdy, že byla potěšena dvojnásob, když se jí ho dostalo. Ale ta chvíle nedošla svého naplnění. Zhluboka se nadechla a řekla jen: „Chceš si vyměnit nějaké houby jako posledně?" Za to by dostala bod k dobru i od dědečka.
Jeho úsměv skoro způsobil, že litovala, že ho nepolíbila. „Doufal jsem, že se zeptáš," řekl. „Obchodovat s nimi může být stejná legrace jako je hledat." Podal jí svůj košík a ona jemu zase svůj.

Stáli těsně u sebe, hlavy skloněné nad houbami a jejich prsty se občas dotkly, jak přebírali houby. Bylo to zároveň nevinné a zároveň ne. Vanai nevěděla, co si myslí Ealstan, ale ona si uvědomovala to ne stále více a více, když nedaleko někdo zavolal forthwegsky:, JSalstane? Kde k čertu vězíš, bratrance?“
Podle toho, jak Ealstan od Vanai odskočil, možná si také uvědomoval to ne. „Tady jsem, Sidrocu,“ zavolal a pak tišeji vysvětlil: „Muj bratranec,“ jako by na to Vanai nedokázala přijít sama.
Sidroc přišel, šustíc nohama v uschlém listí. Sdílel s Ale-stanem rodinnou podobu. Když uviděl Vanai, oči se mu rozšířily. Nevěnovala pozornost svitu, který se v nich objevil. „Ahoj,“ řekl. „Myslel jsem, že sbíráš houby, bratrance, a ne kaunijské coury.“
„Ona není coura, tak drž jazyk na uzdě,“ vyštěkl Ealstan. „Ona je - přítelkyně.“
„Přítelkyně.“ Sidrocovy oči přejely po Vanai, jak si představoval její tvary pod tunikou a kalhotami. Ale pak se ovládl a obrátil se k Ealstanovi. „Bylo dost špatné mít kaunijské přátele za starých časů, jestli chceš něco vědět. Ještě horší je mít kaumjské přátele teď, když tady vládnou zrzouni.“
„Sklapni,“ řekl Ealstan otráveně; stejný spor měli už předtím.
„Raději půjdu,“ řekla Vanai.
„Doufám, že tě zase uvidím,'„ zavolal za ní Ealstan. Neodpověděla. Nejhorší, daleko nejhorší na tom bylo to, že jeho bratranec - Sidroc - měl nejspíš pravdu. Vanai vyšla z dubiny a došla do poloviny pole, než si uvědomila, že má stále Ale-stanův košík. Nevrátila se.
„Měl jsem ti jednu vrazit,'„ zavrčel Ealstan, když se se Sidrocem vraceli do Gromheortu.“
„Proč?“ Bratranec na něj úkosem pohlédl. „Protože jsem tě vyrušil, než jsi jí stáhl kalhoty? To mě strašně mrzí.“ Položil si ruku na srdce.
Ealstan do něho strčil, až mu vypadlo z košíku pár hub. „Ne. Ale proto, že říkáš takové věci. A jestli ještě něco takového řekneš, tak ti na mou duši jednu vrazím, protože si o to koleduješ.“
Sidroc posbíral houby. I on vypadal připravený ke rvačce, a Ealstan, navzdory svým siláckým slovům, si nebyl jist, že vyhraje. Pak Sidroc ukázal rukou a začal se smát. „No, ty profesore nevinnosti, řekni mi. že tohle je košík, který ti dala matka, když ses ráno vypravoval ven.'„
Ealstan pohlédl na košík. Pak se na bratrance zamračil. „Ona má můj. To je proto, žes neměl nic lepšího na práci, než ji vyhnat svou nevymáchanou hubou, takže utíkala, jako bys ji honil se psy.“
Ať na to chtěl Sidroc říct cokoli, výraz v Ealstanově tváři ho přesvědčil, že by to nebyl dobrý nápad. Kráčeli dál bok po boku v pochmurném mlčení. Algarvští vojáci v bráně se podívali na jejich košíky, zatvářili se znechuceně a pustili je do města.
Jakmile byli z doslechu stráží, Sidroc řekl: „Co kdybych jim řekl, že máš ten košík od kaunijské holky? Myslíš, že by se jim to líbilo?“
„Co kdyb)'ch řekl tvému otci, co jsi právě řekl?“' odpověděl Ealstan, dívaje se na bratrance jako na něco, co našel pod plochým kamenem. „Myslíš, že by se mu to líbilo?“' Sidroc neodpověděl, ale jeho výraz byl výmluvný. Nepromluvili spolu ani slovo, dokud nedošli do Ealstanova domu. Mlčení se zdálo lepší než cokoli, co mohli říct.
„Jste zpátky dřív, než jsem čekala,“ řekla Conberge, když přinesli své plné košíky do kuchyně. Ealstan ani Sidroc na to nic neřekli. Pohlédla na ně, jako by se chtěla na něco zeptat, ale pak jenom řekla: „No, tak co pro me máte?“
Sidroc postavil svůj košík na stůl. „Našel jsem jich hodně,“ řekl.
„To já taky.“ řekl Ealstan a postavil svůj košík vedle košíku svého bratrance. Až pak si uvědomil, že to není jeho košík - že je Vanain. Ale už bylo příliš pozdě s tím něco dělat. Jen by vypadal jako hlupák, kdyby teď chtěl košík odnést. Tak jen čekal, co se stane.
Nejdříve si Conberge hleděla jenom hub. Pak se zarazila, s houbou v ruce. „Tohle není ten košík, který ti dala matka, Ealstane.“ Položila houbu na stůl. „Vlastně to není žádný z našich košíků, že?'
„Ne.“ Ealstan se rozhodl podat věci v co nejlepším světle. „Vyměňoval jsem si houby s přítelem, a nakonec jsme si vyměnili i košík}'. Nevšimli jsme si toho, dokud jsme nebyli na cestě domů. Myslíš, že se matka bude zlobit? Je stejně pěkný jako naše košíky.“
Jeho nevinný tón nemohl projít i kdyby tam nestál Sidroc jako vejce před výbuchem. „Vyměňovali jste si houby s přítelem, ano?“ řekla jeho sestra, zvedajíc obočí. „Byla hezká?“
Ealstanovi spadla čelist. Cítil, že se červená. Forthwegané byli snědí, ale ne dost snědí, tím si byl jist, aby skryli takový ruměnec, jako byl ten jeho. Než mohl cokoli říct, Sidroc to udělal za něho: „Viděl jsem ji. Je docela hezká - na Kaunianku.“
„Oh,“' řekla Conberge a vrátila se k houbám.
Její reakce Sidroca neuspokojila. „Neslyšelas mě?“ řekl hlasitě. „Je to Kaunianka. Nosí taky velice těsné kalhoty.“ Olízl si jazykem rty.
„Nenosí!“ zvolal Ealstan. Přistihl se, jak vysvětluje sestře: „Jmenuje se Vanai. Žije v Oyngestunu. Loni jsme si také vyměňovali houby.“'
„ Je to Kaunianka,“ opakoval znovu Sidroc.
„Slyšela jsem tě poprvé.“ řekla Conberge a vjejím hlasu bylo ostří. „Víš, jak mluvíš? Mluvíš jako nějaký Algarvan.“
Jestli to mělo Sidroca zkrotit, minulo se to účinkem. „A co když ano?“ řekl a pohodil hlavou. „Každý v tomto domě mluví jako milovník Kaunianů. Kdybyste se zeptali mě, tak v tomhle mají zrzouni pravdu.“
„Nikdo se tě neptal,“ zavrčel Ealstan. Chystal se mu říct, že Kauniané pomohli jeho bratrovi uprchnout ze zajateckého tábora, ale v posledním okamžiku se zarazil. Jeho bratranec se už dopustil čehosi, co vypadalo jako vydírání. Ealstan si nemyslel, že to Sidroc mínil vážně, ale neviděl ani důvod dodávat mu další náboje pro jeho zbraň.
Ať na to chtěl říct Sidroc cokoli, neudělal to, protože někdo zabušil na domovní dveře. „To bude Leofsig,“ řekl Ealstan.

„Jdi mu otevřít.“
Sidroc vyšel ven, a zdálo se, že je rád, že může uniknout. Ealstan byl rád, že zmizel dřív, než mohla hádka znovu vypuknout. Podle toho, jak si oddechla, byla ráda i Conberge. Řekla: „Síly nad námi, ale byla bych raději, kdyby si strýc Hengist našel jiné místo, kde by bydlel. On není tak špatný - on vlastně není vůbec špatný, ale Sidroc ...“ Obrátila oči v sloup.
„Je to naše rodina,“ řekl Ealstan.
„Já vím,“ řekla Conberge. „Stejně tak bychom my mohli bydlet u nich, kdyby se věci vyvinuly jinak. To taky vím.“ Znovu vzdychla. „Ale on je takový ...“ Zaťala ruku v pěst.
„On zná všechno,“ řekl Ealstan. „Jestli mi nevěříš, zeptej se ho.“
„On chce znát všechno.“ Sestra zaťala pěst ještě tvrději. Tichým, vzteklým hlasem vyhrkla:„Myslím, že se mě pokouší špehovat, když se oblékám.“ Ealstan se prudce otočil směrem, kterým Sidroc odešel. Snad měl ve tváři vraždu nebo něco velice podobného, protože ho Conberge chytla za ruku a zadržela. „Ne, nedělej nic. Já to nevím jistě. Nemohu to dokázat. Jen si to myslím.“
„To je nechutné,“ řekl Ealstan, ale uvolnil se natolik, že ho Conberge pustila. „Ví to matka?“
Zavrtěla hlavou. „Ne. Neřekla jsem to nikomu. Přála bych si, abych to nebyla řekla ani tobě, ale měla jsem ho plné zuby.“
„To ti nemám za zlé,“ řekl Ealstan. „Ale kdyby to věděl otec, napráskal by mu. Síly nad námi, kdyby to věděl strýc Hengist, napráskal by mu taky.“ Neřekl, co by mohl udělat Leofsig. Bál se na to pomyslet - mohlo by to být smrtící. Bral teď smrt a umírání mnohem vážněji než před válkou.
„Pst,“ řekla Conberge. „Přicházejí.“ Ealstan přikývl; také slyšel blížící se krok}'.
VLeofsigově přítomnosti byl Sidroc méně výbojný než vůči Ealstanovi; Leofsig, viditelně dospělý muž, mu naháněl větší strach než Ealstan. V této chvíli byl Leofsig viditelně unavený dospělý muž. „Dej mi šálek vína, Conberge,“ řekl, „musím něčím spláchnout prach z hrdla, než půjdu do lázní a vykoupu se. Voda bude studená, ale to nevadí. Otci a matce by se nelíbilo, jak páchnu - tím jsem si jist.“
Když mu Conberge nalévala víno, řekla: „Otec a matka jsou rádi, že jsi tady - a já taky.“
Protože byl Leofsigův bratr, mohl Ealstan říct: „Já si tím nejsem tak jist.“ Zašklebil se přitom. Leofsig hojen šťouchl do žeber, nepříliš tvrdě. Ale když se Sidroc odvážil propuknout v hlučný smích, Ealstan i Leofsig na něj vrhli takové kamenné pohledy, že se spěšně vzdálil.
Leofsig vypil drsné červené víno třemi nebo čtyřmi hlty. Otřel si ústa rukávem tuniky. Byla už tak špinavá, zejí trocha vína nemohla uškodit. „Je výborné,“ řekl. „Jediný problém s ním je, že se mi po něm chce spát, a já musím jít nejdřív do lázní.“
„Strašně se vyčerpáváš, když pracuješ jako dělník,“ řekla Conberge starostlivě. „Znáš dost, abys mohl být otcovým asistentem. Nevím, proč se místo toho dřeš s krumpáčem a lopatou.“
„Ano, znám dost, abych mohl být jeho asistent - a vím taky dost, abych nemohl,“ odpověděl Leofsig. „Jednak nemá tolik práce, aby potřeboval asistenta. Jednak je dobrý v tom, co dělá; vede dokonce účty některým Algarvanům v Gromheortu. Nezapomeň, spousta lidí ví, že jsem doma. Chci, aby zůstali zticha. Kdybych s ním chodil k Algarvanům, nemlčeli by.“
„Je to tak,“ připustila Conberge s povzdechem., Ale nerada se dívám, jak se ničíš.“
„Neměj strach, není to tak hrozné,“ řekl Leofsig. „Vzpomeň si, jak jsem vypadal, když jsem se dostal z tábora. Tenkrát jsem na tom byl zle, ne teď. Teď jenom páchnu a s tím si dokážu poradit.“ Políbil sestru na tvář a opět vyšel ven.
Conberge znovu vzdychla. „Přála bych si, aby se držel víc doma. Bez ohledu na to, jak dobře jsme zrzounům zaplatili, všimnou si ho, jestli je k tomu přiměje.“
„To ti zrovna řekl,“ odpověděl Ealstan. Sestra na něho udělala obličej. Sám z toho neměl moc dobrý' pocit, protože věděl, že na tom, co sestra říká, něco je. Prohlásil: „Kdyby zůstával pořád doma, cítil by se jako medvěd v kleci v zoologické zahradě.“
„Byla bych raději, kdyby žil jako medvěd v kleci než jako medvědí kůže před divanem nějakého Algarvana,“ řekla Conberge.
Ten metaforický medvěd se vrátil za půl hodin}', čistý, ale zachmuřený. Než se Ealstan nebo Conberge stačili zeptat, co se stalo, řekl jim: „Algarvané oběsili na tržišti před lázněmi nějakého Kauniana. Byl to jeden z mužů, kteří utekli se mnou.“
Leofsig se hlásil příštího rána ve své pracovní partě, uvažujíc jestli se místo toho neměl raději někdy ukrýt. Jestli zrzouni zmáčkli toho Kauniana dost tvrdě předtím, než ho oběsili, nebo jestli zpíval sám, pokoušeje se zachránit vlastní kůži, noví páni Gromheortu ho budou schopni snadno vypátrat.
Ale kdyby byl uprchlý a znovu dopadený zajatec zpíval, Algarvané by byli mohli obklíčit jeho dům a odvést ho v železech už předešlé noci. Vyvozoval z toho, že Algarvan mlčel, nebo možná zrzouni neznali ty pravé otázky, které mu měli položit.
Žádní vojáci v kiltech nekřičeli jeho jméno a nemířili na něho. Pár z nich, těch přátelštějších, mu dokonce pokývlo, když se šel hlásit. Ten, který vedl jeho skupinu, přišel s dalším ze svých dvouslovných výronu forthwegštiny: „Pracovat dobře!',,
„Ano,“ řekl Leofsig. Neznělo to nadšeně. Voják se zasmál smíchem muže, který sám dláždit nemusel.
Ale Leofsigovi, na rozdíl od spousty jeho kamarádů, práce nevadila. Než narukoval do armády krále Pendy, byl studentem a adeptem účetnictví: pracoval hlavou a ne rukama a hřbetem. Ale ve forthwegské armádě objevil, stejně jako jiní bystří mladíci, že fyzická práce může skýtat uspokojení. Práce nebyla správná nebo nesprávná, jen udělaná nebo neudělaná, a změnit ji z neudělané v udělanou vyžadovalo jen čas a úsilí, ne myšlení. Mohl při tom myslet na jiné

věci nebo, když chtěl, vůbec na nic.
A v armádě i v pracovní partě ztvrdl tak, jak si nikdy nedokázal představit. Mezi kostmi a kůží byly jen svaty, ale víc svalů, než se mu kdy snilo. Než vstoupil do armády, byl spíš baculatý. Vojenská služba a pak práce na silnici by se s tím vypořádaly i bez pobytu v zajateckém táboře. Pochyboval, že někdy znovu ztloustne.
„Všechno dobře!“ vykřikl algarvský předák. „My jít. Pracovat tvrdě. Spousta dláždění.“ Byl zjevně šťastný. Spousta lidí cítí větší uspokojení, když se dívají, jak tvrdě fyzicky pracují ostatní, než když to dělají sami.
Poháněna jeho dvouslovnými výtrysk}' nadšení pochodovala pracovní parta po silnicí vedoucí k severozápadu, dokud se nedostala k místu, kde dláždění končilo. Budou pracovat na té silnici tak dlouho, dokud se nedostanou příliš daleko, než aby sem mohli dojít z Gromheortu, odvést svou denní práci a vrátit se zpátky. Pak budou pokračovat v dláždění dělníci z měst a vesnic ležících podél silnice dál k severozápadu - mnozí z nich pravděpodobně Kauniané.
Mulami tažené vozy vezly jejich pracovní nástroje a dlažební kostky. Železné obruče řinčely po dobudovaném dláždění. Leofsigův kamarád Burgred pň tomto hluku bolestně zkřivil tvář. „Neměl jsem včera vypít tolik vína,“ řekl. „Hlava se mi míní rozskočit.“
„Vozy by na nedlážděné silnici nedělaly takový hluk, to je fakt,“ řekl Leofsig, dávaje najevo víc sympatie, než cítil - nikdo nenutil Burgreda pít se zbraní namířenou na jeho hlavu, a jestli toto byla první kocovina, kterou zažíval, tak byl Leofsig šik-mooký Kuusaman. „Samozřejmě, zapadly by až po nápravy do bláta, když prší. To zrzouni nechtějí.'
„Zrovna teď bych si přál, abych zapadl až po náprav}' do bláta,“ zaskuhral Burgred.
Leofsig uviděl na louce vedle silnice několik žampionů a sebral je a uložil do své opaskové torby. „Žampiony jsou lepší než vůbec žádné houby,“ řekl Burgredovi. Musel to opakovat, protože hluk vozů byl zvlášť silný. Burgred vypadal, že jediná houba, kterou potřebuje, je nějaká smrtelně jedovatá muchomůrka, která by ho zbavila jeho mizérie.
Jako většina Algarvanů, i jejich předák měl nevalné mínění o tom, co Forthwegané i Kauniané považovali za delikatesu. „Houby špatné,“ řekl, vyplázl jazyk a udělal strašlivý obličej. „Houby jedovaté. Houby odporné.“ Odplivl si na dláždění.
„Síly nad námi,“ řekl Leofsig tiše. „I žluťásci jsou chytřejší.“ Myslel na Kauniany i na místní pochoutky: vyslechl dvě poněkud rozdílné verze od Sidroca a od svého bratra o kau-nijské dívce, kterou Ealstan potkal v lesích, když byl na houbách. Sidroc z nich udělal málem snoubence, ale Sidrocova ústa obecně vítězila nad jeho rozumem.
Leofsig pohlédl na Burgreda. To, že se před ním zmínil o Kaunianech, bylo vypočítané rýpnutí. Odpověděl na to, ale ne tak, jak Leofsig očekával. „Měli by pověsit všechny ty smradlavé Kauniany, tak jako zrzouni oběsili toho bastarda ve městě. Patřilo by jim to.“
„Nejsou tak špatní,“ řekl Leofsig, což bylo nejvíc, co si mohl dovolit, aby se sám nedostal do nebezpečí. „Co ti kdy udělali?“
„Jsou to Kauniané,“ řekl Burgred, což byla zřejmě jediná odpověď, kterou považoval za nutnou. Několik z mužů v jejich pracovní partě byli také Kauniané, ale Burgred se neobtěžoval ztišit hlas. Považoval za samozřejmé, že blonďáci vědí, co si o nich myslí. Možná to považovali za samozřejmé i oni, protože ačkoli ho museli slyšet, nerozzlobili se.
Ne. V zajateckém táboře Leofsig poznal Kauniany lépe, než je znal předtím. Rozzlobili se. Jen to nedali najevo. Kdyby se to ve Forthwegu odvážili dát najevo, brzy by se stali ještě menší menšinou, než už byli.
Než se nad tím mohl dál zamyslet, došli na konec dlážděného úseku silnice. Když se vozy zastavily, Burgred vydal teatrální povzdech úlevy. Algarvský voják ukázal dramaticky k severozápadu. „Hýbat se!“ vykřikl.
Ne všechny kameny na voze byly řádné dlažební kostky. Spousta z nich pocházela z trosek, které zůstaly po bojích v Gromheortu. Kdykoli Leofsig na takovou narazil, pokoušel se odhadnout, z které budovy pocházela. Párkrát se mu to povedlo, ale jen párkrát. Většina z nich byly jen anonymní kusy zdiva.
Zasmál se sám sobě. Nedokázal nepřemýšlet ani v tak bezduché práci, jakou bylo dláždění silnice. Sledoval Burgreda, jak přináší kámen z vozu, kope pro něj lůžko, aby byl přibližně ve stejné úrovni jako jeho sousedé, a pak ho palicí zatlouká. Také pn té práci přemýšlel? O tom měl Leofsig své pochyb}'. Spíš si myslel, že Burgred vůbec nepřemýšlí.
Leofsig nesl kámen - další anonymní kus zdiva - aby ho uložil na jeho místo, když algarvský šéf zuřivě vykřikl: „Kdo udělat?“ zeptal se, ukazuje rukou na nějaký kámen pět nebo deset sáhů od současné hranice mezi dlažbou a prašným povrchem. „Kdo udělat?“ Ze svého hlediska měl pravdu: kámen vyčníval půl stopy nad své sousedy.
Nikdo z pracovní skupiny nic neříkal. Nikdo nebyl blízko toho kamene, když si ho Algarvan všiml. Mohl ho tam dát kdokoli.
„To musel být jeden z těch Kaunianů,“ řekl Burgred. „Oběsit je všechny.“
„Sabotáž špatná,“ řekl předák. Zavrtěl hlavou. „Moc špatná. Zabít sabotéry.“
„Jistě,“ zamumlal Leofsig. „To je chytré že? Ten, kdo to byl, se teď určitě přizná.“
„Pověsit pár Kaunianů,“ opakoval Burgred hlasitě. „Nikdo ty zkurvysyny nebude postrádat. A pak můžeme dodělat tu zatracenou silnici.“
Jeden z plavovlasých mužů kněmu udělal pár kroků. „Mám ženu,“ řekl. „Mám děti. Mám matku. Mám otce. Vím také, kdo to je, což je víc, než můžeš říct ty.“
Burgred potřeboval chvíli, aby mu to došlo. Leofsig si na okamžik myslel, že mu to nedojde, což by bývalo bylo lepší. A pravděpodobně proto, že by to bývalo bylo lepší, nestalo se to. „Nazýváš mě bastardem, co?“ zařval Burgred a vrhl se na Kauniana. Leofsig ho srazil chvatem tak zuřivým a ilegálním jako ten, kterým srovnal Sidroca. Toho litoval, protože měl nechat svého bratrance běžet. Ale nelitoval sebeméně toho, že srazil Burgreda. Burgredovi se to však vůbec nelíbilo. Vrhl se na něj a začali se spolu převalovat po dláždění a pak i v blátě, zasazujíce si navzájem údery.
„Vy přestat!“ zaječel na ně Algarvan. Nepřestali. Ten, který by přestal první, by poskytl svému sokovi příležitost zasadit mu další údery. Předák se obrátil na dělníky. „Zastavit je!“ Muži z pracovní party od sebe Leofsiga s Burgredem odtáhli. Leofsig měl roztržený ret a odřenou tvář. Burgred, jak viděl, krvácel z nosu a měl modré oko. Leofsiga bolela

žebra. Doufal, že Burgreda taky.
„Milovníku Kaunianů," zavrčel Burgred. „Sklapni, ty pitomý blázne," odpověděl Leofsig unaveně. „Když začneš mluvit o věšení lidí, nemůžeš se divit, jestli tě urazí. Kromě toho," - řekl tiše, aby ho neslyšel algarvský voják -"když se my pereme, kdo se směje? Zrzouni."
Burgred se trhnutím osvobodil z rukou, které ho svíraly. Vrhl zamračený pohled na předáka. „Ať je mor všechny sklátí," zamumlal.
„Žádná výplata." Algarvan ukázal na Leofsiga. „Žádná výplata." Ukázal na Burgreda. „Žádná výplata." Ukázal na Kau-niana, který zpochybnil Burgredův legitimní původ. „O moc jsem nepřišel," řekl Kaunian. Algarvan to ignoroval a pokračoval: „Žádná zrada. Žádná sabotáž." Naučil se forthwegská slova, která potřeboval znát, všechna čest. Ukázal na inkriminovaný kus kamene. „Spravit to. Ještě jednou? Ztratit hlavy." Tentokrát ukázal na všechny v pracovní skupině. Podle výrazů v jejich tvářích si nikdo z nich, ať Forthwegan nebo Kaunian nemyslel, že žertuje.
Vysoký plavovlasý Kaunian a dva podsaditi snědí Forth-wegané kámen vylomili. Nepřeli se o tom, kdo co udělá. Tváří v tvář předákově pohrůžce na tom nezáleželo. Záleželo na tom udělat tu práci, a oni jí udělali. Leofsig je pozoroval s jistým kyselým zadostiučiněním. Pod hrozbou smrti se z nich mohli stát bratři. Bez toho ... Vzdychl a vrátil se ke své práci.

XVII.

Když sloužil v sibijském válečném námořnictvu, Cornelu se zřídkakdy plavil s Eforiel na jih k Zemi ledového lidu. Sibiu se obávalo - a mělo k tomu důvod - Algarve. Skoro většinu času, který strávil na svém leviathanovi, věnoval hlídkovým plavbám v kanálu oddělujícím ostrovní království od derlavaiské pevniny na severu.
Nyní Lagoas poslal jeho a Eforiel k jižnímu kontinentu. Byl by raději, kdyby ho ti mocní v Setubalu byli na tuto plavbu ^yslali o pár měsíců dřív. Navzdory svému gumovému obleku, navzdory kouzlu, které k obleku přidali lagoaští mágové, mu byla zima. Samozřejmě, vody kolem Země ledového lidu nebyly teplé ani v létě. Nyní ... moře ještě nezačalo zamrzat, ale už to nemohlo trvat dlouho.
Cornelovi možná cvakaly zuby zimou, ale Eforiel si myslela, že ji Lagoasané poslali do vybrané restaurace. Z důvodů, které mágové nebyli schopni vysvětlit, oplývaly studené vody Úzkého moře hojností ryb. Eforiel přibírala každou mílí, kterou uplavala, víc tuku. To ji chránilo před chladem lépe než guma a kouzlo jejího pána.
Díky Lagoasanům ji naučil novému triku. Na jeho povel se postavila na ocas, vynořujíc se přední částí těla z vody. To umožnilo Cornelovi, který visel těsně za její hlavou, dohlédnout dál než z výšky několika stop nad vodní hladinou.
Vzdychl. Lagoasané byli chytří, o tom nebylo pochyb. Nevtrhli do jeho království. Poskytli mu útočiště. Přál si, aby je měl raději. Přál si, aby je měl vůbec rád.
Ať je měl rád nebo ne, dával jim přednost před Algarvany, kterými pohrdal. Protože Lagoas bylo jediné království, které ještě bojovalo proti Algarve, chtěj nechtěj mu patřila jeho oddanost. Znovu pobídl Eforiel, aby se postavila na ocas. Byl to kouř, co uviděl, tam na jihozápadě?
„Ano, je," řekl a pobídl leviathana tim směrem.
Mizpali byl těsně před pádem. Kdyby byli Yaninci soustředili veškeré své úsilí na útok na lagoaská města na pobřeží Země ledového lidu, Mizpah by padl už dávno. Ale král Tsa-vellas držel většinu svých vojáků doma, aby střežili hranici s Unkerlantem. Cornelu si nebyl jist, je-li proto Tsavellas moudrý nebo blázen. Král Swemmel se pravděpodobně chystá vést válku proti Yanině. Jenže pokud to udelá, těch pár pluků proti němu mnoho nezmůže. Na jižním kontinentu by byly k většímu užitku.
Ale král Tsavellas se rozhodl jinak. Proto se Lagoasané a jejich nomádští spojenci ještě drželi v Mizpahu, i když se Yaninci nakonec probojovali až na dostřel vrhačů vajec, což znamenalo, že se tato výspa už dlouho neudrží. Ale Lagoasané měli možnost zachránit z Mizpahu něco z toho, co považovali za důležité, dříve než padne.
„Uprchlý král a mág," řekl Cornelu Eforiel. „To chápu. Oba budou užiteční, a Lagoasané mají rádi to, co je užitečné. Ale vsadím se, že v Mizpahu bude spousta dalších užitečných lidí.'„ Eforieliny čelisti uchvátily velkou sépii, která jí vplula přímo do cesty. Podle toho, jak pod Cornelem dovádivě skotačila, bude ji těšit navštívit tyto vody znovu. Cornelu leviathana poplácal. V době, kdy dorazí s těnú dvěma muži zpátky do La-goasu, nebude Mizpah už stát za návštěvu, ne pro někoho, přijíždějícího v zájmu Lagoasu. Nedokázal to leviathanovi vysvětlit a ani se o to nepokoušel.
„Malý výběžek země východně od přístavu," zamumlal Cornelu. Tam měli uprchlíci čekat. Byl zvědav, jestli se tam dostanou, když je Mizpah obklíčen Yaninci. Pokrčil rameny. Když tam nebudou, nevyzvedne je.
Nechal Eforiel znovu vztyčit se. Jestli toto nebyl ten pravý výběžek, tam pár set sáhů před nimi, tak nevěděl, který by to měl být. Ale neviděl na něm žádné lidi. Pokrčil znovu rameny. Lagoaští důstojníci, kteří ho sem poslali, si mysleli, že tam uprchlíci budou.
„Oh, ano," řekl jeden z meh těsně předtím, než on a Eforiel opustili setubalský přístav. „Ten jeden z nich se už dokázal dostat z pranice - a ten mág by si také měl umět poradit." Cornelu si vzpomněl, že se ten chlapík hlučně zasmál své vlastní vtip-nosti.
Cornelu se tak nebavil. Za daných okolností by ho pobavila jen vyhlídka na palác krále Mezenúa, stravovaný plameny a s ním i celé Trapani. Kvůli tomu by vyl jako vlk a chechtal se jako blázen. I pouhé pomyšlení na to - i když nebylo příliš pravděpodobné, že se to stane - vyloudilo na jeho tváři úsměv.
Vedl Eforiel co nejblíže ke špici výběžku. Možná se tam ten mág a ten král ještě nedostali. Možná mág zjistí jeho připlutí nějakými okultními prostředky, a pospíší si, aby se s ním setkali. Možná, možná, možná ...
Náhle spatřil na výběžku dva muže, jednoho vysokého a hubeného, algarvského typu, a druhého menšího a podsaditějšího, spíš forthwegského nebo unkerlantského vzezření. Spatřili ho také, nebo spíš jeho leviathana, a začali

mávat.
Měl sebou gumové obleky pro muže jejich tělesné stavby. Jestli ten mág znal svou práci, měl by být schopen uchránit sebe a svého královského přítele před zmrznutím v ledové vodě. Jestli to nedokáže - Cornelu pokrčil znovu rameny. On udělá všechno, co je v jeho silách. Co v jeho silách není, s tím si nebude dělat starosti.
Dovedl Eforiel tak těsně ke břehu, jak se odvážil. Nemohl ji nechat uváznout na mělčině, tady a teď ještě méně než kdekoli jinde a kdykoli jindy. Cornelu sklouzl z jejího hřbetu a doplaval ke skalnatému břehu.
Když vylezl z vody, mág ho přivítal vodopádem skoro nesrozumitelné lagoaštiny. „Pomalu," řekl Cornelu. „Mluvím jen málo." Ukázal na pět korun na hrudi svého gumového obleku. „Cornelu. Ze Sibiu. Exulant." To bylo jedno z lagoaských slov, která znal velice dobře.
„Mluvím sibijsky," řekl mág a mluvil dokonce s dobrým přízvukem - žádnou z těch variací na algarvštinu, o kterých si většina Lagoasanů myslela, že to je Cornelův rodný jazyk. Muž pokračoval: „Já jsem Fernao, a zde vidíte krále Pendu z Forth-wegu."
„ Já mluvím algarvsky - ne sibijsky, obávám se," řekl Pen-da.
Comelu se uklonil. „Také mluvím algarvsky, Vaše Veličenstvo - lépe, než bych chtěl." Král Forthwegu se nad tim na okamžik zamyslel, a pak přikývl.
„Všichni moc mluvíme," řekl mág sibijsky a pak to zopakoval v čemsi, o čem Cornelu předpokládal, že je to forth-wegština. Ale bez ohledu na to, jakým jazykem to řekl, znělo to rozumně. Obraceje se zpět ke Cornelovi, pokračoval: „Předpokládám, že toto jsou obleky, které nás uchrání, abychom do Setubalu nedopluli jako dva kusy ledu."
„Ano." Cornelu otevřel vodotěsný vak. „Tyto obleky a jakékoli ochranné kouzlo, které knim dokážete přidat. Teplo a dýchání pod vodou by bylo užitečné, předpokládám."
Mág řekl: „Ano, to předpokládám taky. Umím to udělat. Říkáte, že je užitečné zaklínadlo pro dýchám? Dobrý název, řekl bych. Musel jsem použít kouzlo, které brání lidem všímat si tohoto výběžku. Pokusil jsem se, aby příliš nezasahovalo na moře. Jsem rád, že jste nás dokázal najít."
„Chápu," řekl Comelu suše. „Určitě si o tom popovídáme -jindy. Udělejte, co musíte, abychom mohli opustit toto místo a pak budeme mít případně kdy na takovou diskusi. Protože teď a tady ho nemáme."
„V tom máte pravdu," řekl Fernao. Přeložil tu pravdu do forthwegštiny, aby z ní něco měl i král Penda, ačkoli - vzhledem k tomu, že král mluvil algarvsky - rozuměl pravděpodobně i trochu sibijsky. Penda přikývl a udělal imperátorské gesto, jako by říkal: Dobrá, tak se do toho dejte.
Fernao se do toho dal. Cornelu poznal přesně okamžik, kdy lagoaský mág zrušil kouzlo, které odvracelo oči v Mizpahu -a v jeho okolí - od tohoto výběžku pevniny. Yaninští útočníci, kteří si náhle všimli uprchlíků, na ně začali vrhat vejce. Měli daleko k dokonalosti. Cornelovi, uvyklému na vysoká měřítka vycvičených vojáků, připadalo jejich míření směšné a znepokojující zároveň. Směšné proto, že žádné z vajec nedopadlo v jejich blízkosti. Znepokojující proto, že některá z vajec dopadala do vod Úzkého moře - do vod, kde čekala Eforiel. Výrazně špatně mířená rána se mohla ukázat stejně katastrofální jako výrazně dobře mířená. Kdyby Yaninci místo Cornela a mužů, které měl odvézt, zasáhli jeho leviathana, dosáhli by svého cíle, ačkoli to možná nevěděli. „Měl byste si pospíšit," řekl Cornelu Fernaovi.
„ Já spěchá?!," procedil mág skrze zaťaté zuby, když dosáhl bodu, kdy mohl přerušit na okamžik své zaklínání. Cornelu poznal podrážděnost každého dobrého profesionála, kterého někdo popohání. Rozuměl tomu a sympatizoval s ním. Ale i tak si přál, aby Fernao spěchal trochu rychleji - nebo spíš mnohem rychleji.
Po tom, co mu připadalo jako nekonečně dlouhá doba - a po několika vejcích, která dopadla mnohem blíže, než se Cornelovi zamlouvalo - mág prohlásil: „Jsem hotov." Jako kdyby to chtěl dokázat, stálil si tuniku a vystoupil ze svého kiltu, zůstávaje stát nahý a chvějící se na úzkém výběžku pevniny. Penda udělal totéž. Královo tělo bylo svalnatější a méně tučné, než Cornelu odhadoval, když ho viděl oblečeného.
Oba muži se rychle oblékli do gumových obleků, které Cornelu přinesl a do popruhů, které k nim patřily. „A teď," řekl sibijsky exulant, „už dál neotálejme. Eforiel nás očekává tímto směrem." Ukázal rukou, doufaje z celého srdce, že tam Eforiel ještě čeká. Nemyslel si, zeji Yaninci zasáhli, a nemyslel si, zeji vyděsili natolik, aby utekla. Ale nechtěl zjistit, že se katastrofálně mýlí v kterémkoli z, obou těchto předpokladů.
Když se otočil a zamířil k vodě, král Penda řekl: „Eforiel? Žena? Rozumím vám?"
„Ne, nebo ne přesně," odpověděl Cornelu s úsměvem. „Eforiel - leviathan."
„Aha," řekl Penda, „Vy tady na jihu jste mnohem dál v jejich výcviku a plavbě na nich, než jsme kdy byli my."
„Další debata, která bude muset počkat," řekl Fernao, který projevoval víc rozumu než uprchlý král. Vklouzl do vody a začal plavat k Eforiel klasickým způsobem na prsou, který' nebyl příliš rychlý. Penda plaval na zádech, rozháněje se nad hlavou rukama jako lopatkami větrného mlýna. Cornelovi připomínal spíš vratkou veslicí než delfína, ale zdálo se, že se netopí.
Cornelu je předstihl, což bylo zapotřebí, protože by nedopadli dobře, kdyby se dostali k Eforiel bez něho. On jediný jí mohl dát na vědomí, zeje všechno v pořádku. Když se přiblížil k místu, kde se měla zdržovat, plácl dlaní do vody, což byl signál, na který byla cvičená odpovědět.
Poslušně se vynořila. Cornelu zaujal své místo na jejím hřbetě a počkal na své pasažéry. Byli udýchaní, když k leviatha-novi dorazili, ale dokázali to. Cornelu ji poplácal po hladké kůži a nasměroval ji k severovýchodu, do teplejších vod, do teplejšího počasí.
Hajjajovi se nikdy nelíbila návštěva u unkerlantského vyslance. Zvlášť se mu nelíbilo, když si ho vyslanec Ansovald předvolal, jako by byl nějaký sluha, nějaký poskok. Lidé stále trvali na tom, že i unkerlantská arogance má své hranice. Zdálo se však, že Unkerlanťané mají v úmyslu dokázat, že se lidé mýlí.
Vzhledem k tom, že do Bishy přišel podzim, Hajjajovi činilo menší potíže obléknout se, než by tomu bylo v létě. A

dlouhá, volná unkerlantská tunika nebyla tak tísnivá, jako oděvy některých jiných národů.
Jako obvykle přešel Ansovald hrubě rovnou k věci. Sotva k němu b)'l Hajjaj uveden, vyštěkl: „Doslechl jsem se, že jste vedl jednání s algarvským vyslancem."
„Vaše excelence, to je pravda," odvětil Hajjaj.
Ansovald vyvalil oči. „Vy to připouštíte?"
„Sotva to mohu popřít," řekl Hajjaj. „Jednat s vyslanci ostatních království je konec konců důvod, proč mě můj panovník uznává za vhodné zaměstnávat. V posledních deseti dnech jsem se setkal s algarvským vyslancem, jak jste řekl, a také s vyslanci Lagoasu, Kuusama, Gyongyose, Yaniny a horského království Ortahu, a teď, podruhé, s vaší ctihodností."
„Kujete pikle proti Unkerlantu, kujete pikle proti králi
Swemmelovi," zahřměl Ansovald, jako by Hajjaj vůbec nic neřekl.
„Vaše excelence, toto musím popřít a také to popírám," řekl zuwayzský ministr zahraničí klidně.
„Myslím, že lžete," řekl Ansovald.
Hajjaj vstal a uklonil se. „To je samozřejmě vaše právo, Vaše excelence. Ale porušil jste zvyklosti, přijatelné v diplomacii. Uvidíme se příště, až se budete lépe ovládat."
„Sedněte si," zavrčel Ansovald. Hajjaj ho ignoroval a zamířil ke dveřím. Unkerlantský vyslanec za ním rozzlobeně zafuněl. „Bude lépe, když si zase sednete, Vaše excelence, nebo to pro vaše království bude horší."
S jednou rukou na klice se Hajjaj zastavil a řekl přes rameno: „Co horšího může Unkerlant udělat Zuwayze, než už udělal?" Jeho tón byl štiplavý, ale byla otázka, jestli si toho Ansovald všiml.
„Chcete to vážně vědět'?" řekl unkerlantský vyslanec. „Tak projděte těmi dveřmi a uvidíte to."
Jakkoli moc si to Hajjaj přál udělat, takovou hrozbu nemohl ignorovat. Zdráhavě se vrátil k Ansovaldovi. „Tak dobře, Vaše excelence, poslouchám. Pod takovým nátlakem, co jiného mám na vybranou?"
„Nic," řekl Ansovald potěšené. „Proto si nemůžete dovolit být divý. Teď si sedněte a vyslechněte mě." Hajjaj poslechl, ačkoli jeho záda byla ztuhlá jako hřbet uražené kočky. Ansovald nevěnoval žádnou pozornost jeho tiché dotčeností.
Unkerlantský' vyslanec povýšil neotesanou brutalitu téměř na umění. Ukázal tlustým prstem na Hajjaje. „Vy se už nebudete stýkat s hrabětem Balastem, nebo za to zaplatíte válkou s mým královstvím."
Hajjaj chtěl znovu vstát a odejít. Ansovaldův požadavek byl naprosto nepřijatelný pro kterékoli suverénní království. Ale Hajjaj znal krále Swemmela až příliš dobře. Kdyby zde otevřeně odmítl požadavek unkerlantského vyslance, král Swemmel by z toho mohl vyvodit, že má dobrý důvod vrhnout své armády mužů v šedivých tunikách znovu na sever. Swemmel by měl možná i pravdu, ačkoli toto jeho vyslanec nevěděl. Ansovald se zaklonil ve svém křesle, pobavený tísní, do níž dostal Hajjaje. Ten se pokusil získat čas. „Vaše Excelence, samozřejmě ode mě nemůžete očekávat, že odmítnu veškeré styky s algarvským vyslancem. Kdyby mi nařídil takovou věc on ve vztahu k vám, přirozeně bych také odmítl."
Ansovald se přestal zaklánět a místo toho se předklonil a v jeho hrubých rysech se objevilo znepokojení a také hněv. „Nařídil vám, abyste se se mnou nestýkal?" zeptal se. „Jak se opovažuje?"
Co dělal on, to považoval za samozřejmé. Že by někdo jiný mohl učinit totéž, to byla urážka. Hajjaj by se možná smál, kdyby neměl spíš chuť plakat. „Ujišťuji vás, to byla pouze hypotetická poznámka," řekl a chvíli čekal, až se unkerlantský vyslanec uklidní. Když Hajjaj usoudil že je Ansovald opět schopen víceméně rozumně uvažovat, dokončil: „Sotva se mu mohu vyhnout na recepcích a při podobných pnležitostech. To jistě chápete."
„No ano - na takových věcech nezáleží," řekl Ansovald. Hajjaj si tím nebj'1 zdaleka jist. Unkerlaťan na něj znovu ukázal prstem. .Ale abyste vy a Balastro spolu vysedávali celé hodiny- „ Zavrtěl hlavou. „To nebudete dělat."
„A když mě pozve na algarvské vyslanectví jako jste mě vy pozval sem?" zeptal se Hajjaj, v duchu pro sebe dodávaje: Byl by jistě zdvořilejší než ty, to je jisté. „Odmítněte ho," řekl Ansovald.
„Zeptá se mě proč. Mám mu to říct?"' zeptal se Hajjaj. Ansovald otevřel ústa a pak je zase rychle zavřel. Hajjaj pokračoval: „Vaše excelence, myslím, že začínáte chápat mé těžkosti. Jestliže mně, ministru zahraničí suverénního království, je zakázáno setkat se s představitelem jiného suverénního království, nebude si to druhé království myslet, že království, které mi to zakázalo, se vůči němu dopustilo urážky?"
S určitým pochmurným zadostiučiněním sledoval, jak unkerlantský vyslanec pohybuje rty, jak si to přebíral v lúavě. Ansovald nebyl příliš bystrý, ale naprostý hlupák také nebyl. Dobral se ke správné odpovědi: Algarve si bude myslet, zeje Un-kerlant urazil. Vzhledem k tomu, co udělalo Algarve se všemi nepřáteli, kteří proti němu vystoupili na derlavaiské pevnině, Hajjaj by nechtěl, aby si Algarvané mysleli o něm, zeje urazil.
Soudě podle výrazu Ansovaldovy tváře, nepřál si to ani on. Hajjaj se zdvořile díval jinam, zatímco unkerlantský vyslanec kašlal, vrtěl se, potahoval se za ušní lalůček a okusoval si nehet na palci. Konečně Ansovald řekl: „Možná jsem to trochu uspěchal."
Od Zuvvayzana by to byla zdvořilá, nicméně nezávazná fráze. Od Unkerlaťana, a zvláště od Swemmelova zástupce v Bishe, to bylo udivující přiznání. Když se zdálo, že Ansovald už nemá nic jiného na srdci, Hajjaj se zdvořile zeptal: „V tom případě, Vaše excelence, jaký má být můj příští postup?"
Ansovald opět neodpověděl přímo. Hajjaj věděl proč: unkerlantský vyslanec si právě uvědomil, že instrukce, které dostal z Cottbusu, by ho nejspíš dovedly ke katastrofě. Ale nerespektovat jakýkoli rozkaz z Cottbusu byla taky jistá cesta ke katastrofě. Zatímco si Ansovald lámal hlavu, Hajjaj se vlídně usmíval.
Ansovald s povzdechem řekl: „Předvolal jsem si vás příliš brzy. Pokud si vás nepovolám znovu, můžete ignorovat to, co tady bylo řečeno."
Pokud se král Swemmel nerozhodne, že mu ne\'adí, když urazí Algarvany, to byl pravý význam jeho slov. Nyní musel Hajjaj skrýt své překvapení. Jak si mohl Swemmel myslet, že dostane takovou příležitost? Hajjaj často uvažoval, jestli

král Swemmel není blázen. Ale až dodnes ho nepovažoval za naprostého pitomce.
Bylo by ovšem dobře, kdyby stav Swemmelovy mysli neměl takový dopad na Zuwayzu. Bylo by snazší celý tento exces považovat za Ansovaldův problém. Bohužel, to nešlo.
Hajjaj by byl rád Ansovaldovi srazil hřebínek - za jeho drzost a aroganci, ale nemohl si to dovolit. Místo toho řekl: „Ať je to podle vašeho přání, Vaše excelence. Řeknu vám popravdě, už jsme viděli - celý Derlavai viděl - za poslední rok dost války. Z celého srdce si přeji, aby ta válka skončila.“
Ansovald místo odpovědi jen zabručel. Hajjaj přesně nechápal, co to zabručení znamená. Byla to skepse nad tím, že Zuwayza prohrála válku s Unkerlantem, a dalo se od ní očekávat, že bude toužit po pomstě? Nebo Ansovald věděl, že Swemmel skutečně uvažuje o válce proti Algarve?
Ansovald se trochu sebral a řekl: „Myslím, že jsme dnes probrali, co bylo zapotřebí.“
Ano, navzájem se postrašili. Ansovald měl v úmyslu vyděsit Hajjaje. Netušil, že se mu oplátkou dostane stejné mince.
Nu, pomyslel si Hajjaj, v životě to nejde vždycky tak, jak zamýšlíš. Vstal. „Myslím, že máte pravdu, Vaše excelence. Jako vždycky, setkání s vámi bylo velmi poučné.“
Opustil unkerlantského vyslance, ponechávaje na něm, aby si to přebral. B}4o příjemné ocitnout se opět mezi vlastními lidmi, vrátit se do paláce a shodit ze sebe propocenou tuniku. Pohodlně nahý šel podat zprávu o svém rozhovoru králi Shazlimu.
Jenže král nebyl v paláci. „Nevzpomínáte si, Vaše excelence?“ řekla jedna ze Shazliho služek. „Jeho Veličenstvo je dnes odpoledne venku se sokolem.“
Hajjaj se pleskl do čela. „Zapomněl jsem,“ připustil.
Služka se na něho užasle podívala. Věděl proč: od něj se neočekávalo, že by zapomněl na cokoli. I on se na ni podíval: stála za to. Platonicky - dobrá, ne zcela platonicky - ho napadlo, jakou rozkoš by mu mohla poskytnout.
Rezolutně takové myšlenky potlačil. Stále ještě toužil po tělesné rozkoši, ale už ne tak často, jako kdysi. Teď už pro něj byla větším potěšením práce. S politováním vrhl na služku poslední pohled a vrátil se do své pracovny.
Uvažoval, že použije krystal, ale nakonec tu myšlenku zavrhl. Nemyslel si, že unkerlantští mágové by byli schopni naslouchat tomu, co řekne, ale také nechtěl zjistit, že se v tomhle mýlí. Lepší bude papír, inkoust a důvěryhodný posel.
Vaše excelence, nadepsal, a pak podal souhrnnou a střízlivou zprávu o svém posledním jednání s Ansovaldem. Právě posypával dokument pískem, aby ho vysušil, kd5'ž se ve dveřích objevil Shaddad. „Jak to děláte?“ zeptal se Hajjaj, zatímco pečetil svůj dopis. „Myslím to, že přijdete vždycky, když vás potřebuji?“
„Nemám tušení, Vaše excelence,“ odvětil jeho tajemník. ‚Ale jsem samozřejmě šťasten, že mě považujete za užitečného.“
„Považuji vás za víc než užitečného, jak dobře víte,“ řekl Hajjaj. „Když budete tak laskav a diskrétně to předáte ...“
„Samozřejmě,“ řekl Shaddad. Jen nakrčení jeho nosu naznačilo, co si o tom myslí. „Asi bych se na to měl také obléknout, pane ministře.“
„Popravdě řečeno, ne,“ řekl zuwayzský ministr zahraničí, a Shaddad se usmál v příjemném překvapení. Hajjaj pokračoval: „Nebudete tak nápadný fizlům, a jsou časy - a tohle jsou právě takové časy - kdy je to nejrozumnější. Tohle prostě předejte algarvskému vyslanci.“
Shaddadovy zuby zablýskly v chápavém úsměvu. „Přesně jak říkáte, Vaše excelence.“
Garivald se čvachtal blátem, aby vrátil brousek, který si vypůjčil od Dagulfa. „Děkuju,“ řekl, když druhý sedlák otevřel dveře. „Moc mi to pomohlo.“
Dagulf se usmál a jizva na jeho tváři způsobila, že jeho úsměv vypadal oplzle. „Jasně, v době sklizně potřebuješ ostré nástroje,“ řekl. „Je to dost velká dřina, i když neděláš víc, než musíš.“
„Svatá pravda,“ řekl Garivald. „Není to tak zlé, i když by nemuselo tolik pršet.“
„Jo, není to tak zlé,“ řekl Dagulf a pohlédl úkosem na budovu vězení, které pomáhali s Garivaldem stavět. Ztišil hlas a řekl: „Nebylo by to tak špatné, kdybychom nemuseli přes zimu živit ty vězně a stráže a toho bezcenného ožraleho mága.“
„Bylo by to snazší,“ souhlasil Garivald. Pokrčil rameny a vzdychl. „Bylo by to lepší, kdyby - no, aspoň ti vojáci - pomohli při sklizni. Zasloužili by si své živobytí, dalo by se říct.“
Dagulf se krátce, ostře a hořce zasmál. „Tak to nečekej ani náhodou, to ti povím.“
„Já to nečekám,“ řekl Garivald. „Ti mizerní lim bastardi nehnou prstem.“
„ Ale zato máme krystal, který nás spojuje s Cottbusem.“ Dagulf vypadal spíš znechuceně než potěšené.
„Jo, to máme,“ řekl Garivald. Jestli to těšilo jeho, dokázal to dobře skrýt. „Když teď Waddovi rupne v bedně, řekne, že to vymysleli v Cottbusu, takže budeme muset poslechnout. Není to krásné?“
Dagulf si odplivl. „Podle mého s tím zatraceným krystalem ani tolik nemluví. Jenom nám řekne, co máme udělat, a řekne, že je to rozkaz z hlavního města. Jak můžeme dokázat že to není pravda? Máš krystal ve svém domě, abys mohl zavolat krále Swemmela a zeptat se ho, jestli je to pravda?“
„Jasně že mám,“ odpověděl Garivald. „Vlastně mám dva. Ten druhý je naladěný na maršála Rathara, aby sem mohl poslat armádu, když mu řeknu, jak veliký lhář je Waddo.“
Oba muži se zasmáli. Ani jejich smích nebyl ale příliš radostný. Pravda byla, že Waddo mohl mluvit s Cottbusem a oni nemohli. A jestli s Cottbusem nemluvil, neměli ani možnost, jak to zjistit. Vždycky byli bezmocní proti inspektorům. Nyní byli bezmocí i proti svému vlastnímu starostovi. Garivald zavrtěl hlavou. Tak by to nemělo být.
Znovu zavrtěl hlavou. Až do jara na tom nebude záležet. Ani ten nejenergičtější starosta, což Waddo nebyl, toho moc nedokáže během zimy v jižním Unkerlantu. Sedláci budou sedět v teple doma, pokud to jen půjde, a budou pít, co se do nich vejde. Každý, kdo by očekával něco jiného, by byl velmi zklamán.
Přerušuje Garivaldův běh myšlenek, Dagulf řekl: „Slyšel jsem, že maršál Rathar upadl do nemilosti krále Swemmela. Nevím, k čemu ti bude tvůj krystal naladěný na něho.“

„Když o tom teď přemýšlím, tak jsem to slyšel taky.“ Garivald rozhodil rukama. „No vidíš, jak to chodí? Podstoupíš všechny možné obtíže, jen abys získal ten zatracený krystal, a pak ti k ničemu není.“
Dagulf hrál s ním. „Nu, dobrá, možná bys ho mohl naladit na nového maršála, ať to bude kdokoli - a pak i na toho, kdo přijde po něm, když se Swemmel rozhodne, že ten první není k ničemu.“
Garivald pohlédl znovu na vězení. Ne, stráže to nemohly slyšet. Nemyslel si ani, že to mohli zaslechnout Dagulfovi sousedé. Ale přece ... „Měl bys být opatrný na to, co říkáš,“ řekl Dagulfovi. „Teď se tvá slova opravdu mohou dostat do Cott-busu, a nebyl bys moc rád, kdyby se to stalo.“
„Ty jsi dobrý chlap, Garivalde,“ řekl Dagulf. „Přinesl jsi mi zpátky můj brousek a ani jsem nemusel jít a pohrozit ti, že ti spálím dům, když mi ho nevrátíš. A o tom druhém nesmyslu máš taky pravdu. Je to, jako kdyby ti někdo pořád koukal do okna, tak je to.“
„Ty jsi moc ošklivý, aby ti někdo chtěl koukat do okna,“ řekl Garivald.
„Má žena říká totéž, takže na tom možná něco je,“ odpověděl Dagulf. „Ale pořád mi tu a tam dá, takže musím něco dělat dobře.“
Garivald se zasmál, plácl ho po zádech a vydal se k domovu. Když šel kolem vězení, které pomáhal stavět, na okamžik se v mrholícím dešti zastavil, aby si poslechl zpěv jednoho z vězňů. Byla to píseň o chlapci, který se zamiloval do dívky - o čem jiném se psaly písně s výjimkou dívky, která se zamilovala do chlapce? - ale takovou Garivald nikdy předtím neslyšel. Byl v ní zvláštní pocit, pocit nestálosti, jako kdyby vlastně nezáleželo na tom, jestli tu dívku dostane nebo ne: když ne, může si vždycky najít jinou.
„Městská písnička,“ zabručel Garivald. Ale neodešel, i když on a Dagulf právě strávili nějaký' čas nadáváním na Cottbus a na všechno, co z něho pocházelo. Zůstal stát a poslouchal, dokud zpěvák neskončil; a byl docela rád, když zpěvák začal zpívat znovu. To mu umožnilo zachytit slova první části, která mu unikla, zatímco rozmlouval s Dagulfem. Prozpěvoval si tiše tu písničku, když přišel domů. Jeho ženě stačilo jen pár veršů, a zeptala se: „Kdes ji pochytil? Je nová.“
Jeden z vězňů ji zpíval,“ odpověděl Garivald. Pokusil se vzpomenout na další text a zjistil, že to nedokáže. „Ahh, zmátla jsi mě. Teď se musím vrátit na začátek.“
„Ano, udělej to.“ Annore se odvrátila od těsta, které hnětla. Paže měla skoro po lokty bílé od mouky. „To už je hezky dlouho, kdy jsme slyšeli novou písničku. Tahle zní dobře, i když nemáš nejlepší hlas ve vesnici.“
„Děkuji ti, drahá,“ řekl Garivald, ačkoli věděl, že má pravdu. Chvíli přemýšlel - jak byl ten první verš? - pak si vzpomněl. Nebyl tak dobrý zpěvák jako vězeň, ale vzpomněl si na všechna slova a tak falešně zase nezpíval. Annore mu tiše naslouchala. Její rty se několikrát pohnuly, jak si ukládala slova do paměti.
„To je hezká písnička,“ řekla, když skončil, a pak zamyšleně dodala: „Moc hezká. Je ... zvláštní, že? Vsadím se, že pochází z Cottbusu.“
„Vsadím se, že máš pravdu,“ souhlasil Garivald. „Kdybychom se z toho či onoho důvodu nebyli mohli vzít, byl bych pořád svobodný mládenec a měl bych vztek. Ale ten mládenec v té písni? Další člun v doku. Další pták v hejnu.“
Znovu zazpíval ty řádky a zavrtěl hlavou. „Jestli chceš něco vědět, tak lidé by takhle neměli smýšlet.“
Annore přikývla. „Stejně je příliš nmoho mužů, kteří běhají za cizími ženami.“
Garivald si dokázal vzpomenout jen na pár takových případů v Zossenu od té doby, kdy začal věnovat pozornost tomu, co muži a ženy dělají. Annore se možná i to zdálo příliš mnoho. Vzpomněl si také na pár žen, které měly poměr s cizinu muži. Kdyby se o nich zmínil, byl si jist, že by jeho žena našla něco na jejich obranu. Protože si tím byl jist, neobtěžoval se o takových ženách zmiňovat. Měli dost jiných důvodů k hádkám, takže nebylo důvodu vyhledávat další.
Řekl: „I když ta slova jsou divná, líbí se mi ta melodie.“
„Mně tak}',“ Annore ji Zabroukala. Její hlas byl vysoký a čistý a mnohem ohebnější než Garivaldův. Po jedné sloce mlaskla jazykem o zuby. „Ráda bych, aby měla lepší slova. Někdo by je měl na tu melodii složit.“
„Kdo?“ zeptal se Garivald - dobrá otázka, protože nikdo v Zossenu nejevil sebemenší náznak talentu pro podobné věci.
„Snad Waddo?“ Obrátil oči v sloup, aby Annore ujistil, že žertuje.
„Oh, ano, on by byl ten pravý.“ Jeho žena také obrátila oči v sloup.
„Další příběh toho darebáka,“ zazpíval Garivald na melodii vězňovy písničky. „Krásný krystal pro všiváka.“
Spolu s Annore se zasmáli. Zamyšleně na něj pohlédla. „Víš, to není špatné,“ řekla. „Možná bys dokázal složit skutečnou písničku, nejen dva řádky, které si dělají legraci z Wadda.“
„To bych nedovedl,“ zvolal Garivald.
„Proč ne?“ zeptala se Annore. „Už jsi začal.“
„Ale já nejsem člověk, který' skládá písničky,“ řekl Garivald. „Lidé, kteří skládají písničky, jsou - „ Zarazil se. Neměl sebemenší tušení, co jsou lidé, kteří skládají písničky. Tu a tam prošli Zossenem potulní zpěváci. Jediná věc, kterou o nich věděl, bylo to, že příliš mnoho pili. Jednou, ještě předtím, než se narodil, jeden potulný zpěvák zmizel ze Zossenu s dcerou jednoho sedláka. Lidé o tom ještě stále klevetili a zdálo se, že ta dívka je v jejich řečech rok od roku krásnější a mladší.
„No, když nechceš ...“ Annore pokrčila rameny a vrátila se k těstu. Znovu si začala pobrukovat novou písničku.
Garivald tam stál, škrábaje se na bradě. Slova se mu kupila v hlavě. Některá z nich byla slova z písničky. První sloka byla dobrá. Každý mohl ztratit dívku, o které si myslel, že je jeho vyvolená. Ale to, co dělal potom, co si myslel potom, co cítil potom ... Možná někdo v Cottbusu by takové věci dělal, myslel by a cítil se tak, ale to neplatilo o nikom ze Zossenu.
Garivalda napadl další řádek a pak i slovo, které se rýmovalo s předchozím řádkem. Musel upravit slova v řádku, aby se hodila k poslednímu slovu. Litoval, že neumí číst a psát. Dost by mu to teď pomohlo, kdyby nemusel všechno udržovat

jen v hlavě. Waddo to uměl. Umělo to i pár dalších mužů ve vesnici. Ale Garivald neměl nikdy čas se to naučit.
Ale měl dobrou paměť - zčásti i proto, že neuměl číst a psát, i když si to neuvědomoval. Hrál si dál se slovy, většinu z nich odhazoval, některá si ukládal do paměti. Leuba se probudila. Sotva si všiml, že ji Annore bere z kolébky: hledal slovo, které se rýmuje se slovem sklizeň.
O půl hodiny později řekl: „Poslechni si tohle.“ Annore opět vyšla z kuchyně. Naklonila hlavu ke straně a čekala. Garivald se odvrátil, náhle se před ní ostýchaje. Ale i když se na ni nedokázal dívat, hlas mu sloužil.
Podíval se na ni, až když skončil. Pokusil se přečíst výraz v její rván. Překvapení a ... copak plakala? Snažil se složit smutnou písničku - měla to být smutná písnička - ale ... mohla ji rozplakat? „To je krásné,“ vzlykla. „To je moc krásné.“
Užasle na ni pohlédl. Nikdy ho nenapadlo, že by dokázal takovou věc. Možná se podobně cítila mladá vlaštovka, když se poprvé vyškrábala z lužda, skočila a roztáhla křídla. „Síly nad námi,“ zašeptal Garivald. „Já umím létat.“
Bembo zvedl sklenku vína s dlouhou stopkou. „Na vás. krasavice,“ řekl, usmívaje se přes kavárenský stolek na Saffii. Policejní kreslířka zvedla svoji sklenici. „Na váš dobrý nápad, a na prémii, kterou vám za něj daJ kapitán Sasso.“
Protože utratil část té prémie právě na to, aby ji dostal ven, Bembo si připil. Doufal, že jeho prémie není jediným důvodem, proč mu konečně dovolila, ab)r ji pozval na večeři. Jestli byla tak prodejná ... nechtěl se to dovědět právě teď. Dal si další doušek vína - lepšího, než si obvykle kupoval. „Jsem muž, který jde nahoru, to je fakt,“ řekl.
V Saffiných očích něco nebezpečně zablýsklo. Ale ať si myslela cokoli, neřekla to, jak by učinila předtím. „Možná ano,“ řekla po kratičké pauze. „Nezačal jste mě osahávat hned, jakmile jsem vyšla ze svého bytu. To je určitě zdokonalení.“
„Jak to víte?“ řekl a přitiskl si ruku na srdce, obraz uražené důstojnosti. „Nikdy předtím jste mi nedovolila, abych se s vámi setkal před vaším bytem.“
„Vypadám jako blázen?“ zeptala se Salfa, což přimělo Bemba k další rutinní pantomimě. Její smích zazněl dost ostře.
Napadlo ho. jestli se s ním rozhodla vyjít si ven v naději, že si užije (ať ve vertikální nebo v horizontální poloze), nebo v naději, že do něho později zaboří své zuby a drápy. To mohlo znamenat, že si užije ona, ale sotva z toho bude mit nějaké potěšení on.
Aby na to nemusel myslet, řekl: „Je dobré vidět Tricarico zase v noci osvětlené.“
„Ano, to je,“ přisvědčila. „Jsme příliš daleko na severu, aby sem mohl doletět nějaký drak z Lagoasu, a ostatní nepřátele jsme porazili.“ Vjejim hlasu zvonila hrdost. Pohlédla na Bemba vřeleji, než byl od ní zvyklý. ‚A vy jste k tomu pomohl, když jste odhalil ty Kauniany s obarvenými vlasy.“
Než se mohl Bembo rozpovídat o tom, jaký ostražitý a chytrý chlapík je, číšník přinesl večeři, což bylo možná dobře. Saffa měla pstruha, Bembo proužky z kachních prsíček ve vinné omáčce. Obvykle nejedl taková skvělá jídla; obvykle si taková skvělá jídla nemohl dovolit. Protože dnes večer mohl, dopřál si co nejvíc. Během večeře „vyprázdnili se Saffou další láhev vína.
Když pak spolu kráčeli do divadla, dovolila mu. aby ji vzal kolem ramen. O pár kroků dále mu dovolila, aby jí jeho ruka sklouzla dolů a vzala ji kolem pasu. Ale když se pak, jakoby náhodou, dotkl jejího ňadra, dupla mu na palec, také jakoby náhodou.
„Promiňte,“ řekla tónem, který znamenal pouze: Nepokoušej své štěstí. Protože měl v sobě dost vína, Bembo to neprodleně zkusil, a vyneslo mu to další dupnutí na nohu.
Uvaděč v divadle vrhl oceňující pohled na Saffii, ale nad Bembovou nejlepší tunikou a kiltem se jen ušklíbl. Bembo měl dva lístky na středně dobrá sedadla. Ať si myslel uvaděč o jeho garderobě cokoli, neměl na vybranou a musel je uvést na jejich místa. „Dobře se pobavte, pane - a paní,“ řekl mladý muž, skláněje se nad Saffinou rukou.
Bembo mu dal spropitné, spíš aby se ho zbavil než z jakéhokoli jiného důvodu. SafFa strážníkovi dovolila, aby ji opět položil ruku kolem ramen. Tentokrát se nepokusil postoupit dál. Světla potemněla a na jevišti se objevili herci.
„Věděl jsem, že to bude historické drama,“ zašeptal Bembo.
„Všichni jsou do nich teď zbláznění,“ odpověděla Saffa rovněž šeptem. Její dech byl teplý a voněl vínem.
Na jevišti představovali herci a herečky v plavých parukách imperiální Kauniany, kteří neustále vymýšleli způsoby a prostředky, jak udržet neohrožené a mužné Algarvany mimo hranice Impéria - a ženy padaly do náruče algarvským náčelníkům, kdykoli se jim k tomu naskytla příležitost. Celý příběh mohl být přímo převzatý' z jednoho z historických románů, které Bembo před nedávnem zhltal. Společně se zbytkem publika potěšené zařičel, když kalhoty a tunika kaunijské šlechtičny přeletěly přes paravan, zakrývající její postel před zraky diváků.
Později Saffa řekla: „Myslíte, že to bylo skutečně tak?“
„Muselo to tak být,“ odpověděl Bembo. „Kdyby nebylo, jak bychom byli porazili ty prokleté Kauniany?“
„To nevím,“ připustila. Pak zívla, ani ne příliš hraně. „Doprovodíte mě domů? Ráno musíme oba do práce.“
„Musela jste mi to připomínat?“' řekl Bembo, ale věděl, že má pravdu.
Před svým bytem mu dovolila, aby ji políbil - vlastně ho políbila ona. Když jeho ruka začala bloudit po jejím těle, zapředla jako kočka. Když se jí však pokusil sáhnout pod kilt, vytrhla se mu. „Možná někdy jindy,“ řekla. „Možná - ale dnes večer ne.“ Políbila ho na špičku nosu, pak vklouzla do svého bytu a zavřela za sebou dveře na závoru.
Ani se příliš nezlobil. I když ji nedostal do postele, dostal se k tomu blíž, než očekával - a ani ho při tom příliš nepoškrá-bala. Nebyl to perfektní večer (kdyby byl, tak}' by sáhla pod kilt ona jemu), ale ani nebyl tak docela špatný.
Vypadal šťastně i příštího rána, tak šťastně, že na něho seržant Pesaro úkosem pohlédl. „Co jste dělal?“ řekl tónem, který naznačoval, že to v podstatě ví, ale zajímají ho šťavnaté podrobnosti. Byl dobrý vyšetřovatel, když vyslýchal zločince nebo strážníky.
Protože Bembo neměl žádné šťavnaté podrobnosti, které by mu mohl poskytnout, a protože by ho Saffa zabila, kdyby si nějaké vymyslel, řekl pouze: „Gentleman chrání pověst dámy.“ „Odkdy jste gentleman? A když na to přijde, odkdy je Saffa dáma?“ Pesaro její nepokoušel zvednout kilt, tak si mohl dovolit říkat, co chtěl. Bembo jen pokrčil rameny. Pesaro něco polohlasně zamumlal a pak řekl: „Dobře, nebudete povídat, tak nepovídejte. Bít vás za to nebudu. Stejně, máme

před sebou dnes mru práce.“
„Ano?“ Bembo zpozorněl. „O co jde, seržante?“ „Uděláme zátah na všechny ty prokleté Kauniany ve městě,“ řekl Pesaro se zjevným zadostiučiněním. „Rozkaz k tomu přišel těsně po půlnoci krystalem z Trapani, z ministerstva pro ochranu říše. Všichni se probrali z apatie poté, co jste přistihl ty blonďáky, jak si barví vlasy. Král Mezentio rozhodl, že nemůžeme riskovat a nechat je tady dál pobíhat volně. Seberou je v celém Algarve.“
„No, to je výborné,“ řekl Bembo. „Vsadím se, že se tak zbavíme spoust}' špiónů. Možná se to mělo udělat už na začátku války. Kdybychom to bývali udělali, myslím, že by se ti smradlaví Jelgavané nedostali ani z poloviny tak blízko k Tricaricu.“
„Nikoho nezajímá, co si myslíte,“ řekl Pesaro, ale pak se ovládl; poté, co Bembo objevil Kauniany, barvící si vlasy, bylo třeba brát ho vážněji než před pár týdny. Ušklíbaje se nad absurditou toho, že by měl brát Bemba vážně, seržant pokračoval: „To je jedno, kdy se to mělo udělat. Prostě se to dělá teď. Máme seznamy známých Kaunianů a budeme posílat strážníky po dvojicích, aby bylo jisté, že nám nebudou dělat potíže. Kdyby se o něco pokusili, budou toho litovat.“ Zaťal svou masitou ruku v pěst.
Bembo přikývl. V duchu se smál. Pesaro mluvil tvrdě, jako by on měl zatýkat Kauniany místo toho, aby posílal obyčejné strážník}', jako byl Bembo, aby tu práci udělali. Pak ho napadla jiná věc, důležitější. „Kdo bude ve dvojici se mnou?'
„Měl jste se podívat na vývěsku.“ Seržant Pesaro na ni ukázal svým tlustým prstem. „Dal jsem vás dohromady s Orastem. Vyhovuje vám to?“
„Ano,“ řekl Bembo. „Už jsme spolu pracovali - pomáhal mi sbalit toho Balozia, vzpomínáte?“
„Teď, když jste mi to připomněl, tak ano,“ řekl Pesaro. Dveře stanice se rozletěly. Vešel Oraste, v ramenou široký jako nějaký Forthwegan. „Na vás zrovna čekám!“ zvolal Pesaro spokojeně a vysvětlil Orastemu to, co právě řekl Bembovi. Oraste ho vyslechl, poškrábal se na hlavě, přikývl a řekl: „Dejte nám ten seznam, seržante, a my se do toho dáme. Jsi připravený, Bembo?“
„Jo.“ Bembo na tohle všechno nebyl připravený, ale neviděl možnost, jak by mohl říct něco jiného. Byl rád, že bude mít po boku Orasteho právě proto, že Oraste nikdy necouvl před nikým a před ničím. Oraste necouvl ani před povinností.
První Kauniané na jejich seznamu byli Falsirone a Evadne. „To nevypadá jako kaunijská jména,“ řekl Oraste, ale pak pokrčil rameny. „To je jedno, jak si sami říkají. Jestli jsou to Kauniané, půjdou.“
Falsirone a Evadne se na ně s úlekem podívali, když vešli do jejich holičského salónu. Jejich úlek se změnil v hrůzu, když jim Bembo vysvětlil, proč strážníci přišli. Evadne zakvílela, ukazujíc na nej prstem: „Vy jste nám říkal, že nebudeme mít potíže, vy lháři!“
„Nemáte potíže kvůli tomu,“ řekl Bembo, potlačujíc pocit viny, který se mu uhnízdil někde v koutku duše. , Je to jenom preventivní opatření, dokud nebude válka bezpečně vyhraná.“ Nevěděl to - nikdo nic takového neříkal - ale připadalo mu to jako rozumný předpoklad.
Oraste se pleskl obuškem do dlaně. „Hněte sebou,“ řekl rázně.
„Ale co s tím vším tady?“ zanaříkala Evadne, zahrnujíc pohybem paže salón a všechno v něm.
Bembo pohlédl na Orasteho. Na jeho tváři nebyla sebemenší známka pochopem. Bembo rozhodl, že bude lépe také žádné neprojevovat. „To je riziko války,“ řekl. „Teď pojďte. Nemáme na vás celý den.“
Evadne a Falsirone poslechli s hlasitými nářky a stížnostmi, jako by byli skuteční Algarvané. Bembo a Oraste je odvedli do parku, kde Bembo trávil své nešťastné hodiny jako milicionář. Tam od nich převzali vězně další strážníci a vojáci. „A jdeme pro dalšího,“' řekl Oraste.
Ten další byl prominentní restauratér. Bembo pochopil další důvod, proč jeho nadřízení poslali strážníky po dvojicích: bylo tak pro ně těžší přijímat úplatky. Když se na něho Oraste díval, jako by hledal sebemenší záminku zmlátit ho do krve, Kaunian se ani nepokusil nabídnout jim nějaké peníze, ale šel s nimi jako ovce vedená na porážku. Bembo si tiše povzdechl. On by býval rozumnější.
Když přišli s Orastem do třetího podniku na jejich seznamu, nalezli ho prázdný. Oraste se zamračil. „Někdo nás předběhl.“
„To nemyslím,“ odpověděl Bembo. „Myslím, že se to už rozkřiklo. Spousta blonďáků si spočítá, že by měli zmizet.“
„Dostaneme je,“ řekl Oraste. „Dříve nebo později je dostaneme.“
Než padla noc, strážníci pozatýkali několik set Kaunianů. Ale skoro stejný počet jich zmizel. Navzdory tomu kapitán Sasso řekl: „Dobrá práce, chlapi. Království už dávno potřebuje očistit, a w jste ti, kteří se o to postarají. Až to uděláme, až bude tato válka vyhraná, Algarve bude mnohem lepším místem.“
„To je pravda,“ řekl Oraste, a Bembo také přikývl.
István toužil po dnech, kdy to nejhorší, co mu seržant Jokai mohl udělat, bylo poslat ho vyvážet dračí výkaly nebo sloužit proutkaři jako nákladní mula. Jokai byl nyní mrtev, roztrhán na kousky, když vedle něho dopadlo kuusamské vejce. Prakticky vzato, b}l teď seržantem István, ačkoli ho žádný důstojník oficiálně do této hodnosti nepovýšil. Byl na Obudě veterán, a vojáci, které vedl, patřili k nově příchozím posilám. To, že dokázal zůstat naživu, mu poskytovalo morální autoritu i bez hodnosti.
„Tady,“ řekl, ukazuje na skupinu keřů. „Tyhle plody zůstávají dobré, i když jsou suché a svrasklé jako tyto. Natrhejte si, kolik můžete; jen hvězdy nad námi vědí, kdy zase uvidíme nějaké pořádné jídlo.“
„Jak se ty plody jmenují?“ zeptal se jeden z nováčků, hubený brýlatý chlapík jménem Kun.
„Ať visím, jestli to vím,“ odpověděl István. „Obudané pro né jméno mají, ale já je neznám. Ale na jménech stejně nezáleží. Důležité je, jak jsem řekl, že jsou dobré k jídlu. S tak rozvráceným zásobováním, jaké máme, bych myslím snědl i kozu, kdyby mi nějaká přišla do cest}'.“
Někteří z mužů se zasmáli a přikývli. Někteří vypadali otřeseně a znechuceně. Ani István si nebyl jist, zda by jedl kozu.

Jen hladovějící Gyongyosan by vůbec na něco takového pomyslel - hladovějící nebo morálně zkažený. Když byl malý chlapec, byli ve vedlejším údolí chyceni čtyři muži při rituální večeři z kozí pečeně poté, co zavraždili - a udělali jí ještě horší věci - těhotnou ženu. Nedošlo k žádné kmenové pomstě, když byli upáleni zaživa. I jejich vlastní rodiny byly toho názoru, že si to zasloužili, stejně kvůli tomu, že jedli kozu, jako kvůli svým dalším zločinům.
Kun si odkašlal a řekl: „Na jménech vždycky záleží. Jména jsou částí tkaniva, z něhož je utkaná skutečnost. Kdyby bylo vaše jméno jiné, nebyl byste ten muž, který jste, ani já, ani nikdo z nás. Totéž musí určitě platit i o těch plodech."
Byl, jak zřídkakdy dovolil komukoli zapomenout, učněm u mága. Byl také nemotora, jak podle vyprávění kouzelničtí učňové často bývali. István se divil, že ještě žil, když kolem něho umírali lepší muži než on. Někdy bylo nejlepším způsobem, jak mu zabránit, aby mluvil a mluvil, předstírat nepochopení. István to zkusil: „Kdyby ty plody měly jiné jméno, myslím, že bych byl pořád ten muž, který jsem."
„To není to, co jsem mínil." řekl Kun, vrhajíc na něj rozhořčený pohled nad obrubou svých brýlí. „Já jsem myslel - „
Zarazil se a zatvářil hloupě, když ho napadla možnost že si z něho István dělá legraci. To mu trvalo déle, než mělo. István byl překvapen, že ho to vůbec napadlo.
Než mohl definitivně Kuna usadit, začala nedaleko dopadat vejce. Muži, které vedl, byli na Obudě a v bóji dost dlouho, aby věděli, co to znamená. István si myslel, že se vrhl k zemi první, ale nikdo z ostatních se za ním příliš neopozdil. Země se pod ním chvěla. Na záda mu padaly větve a listí; nedaleko někdo zaklel, když mu veliká větev dopadla na nohu. Skrze hluk vybuchujících vajec a padajících stromů István zařval: „A teď - to se my pokoušíme zabít Kuusamany nebo se oni pokoušejí zabít nás?"
„Jestli chcete, budu věštit, abych na to přišel," řekl Kim. „Na tom nezáleží." István potřásl hlavou, aby se zbavil listí a větviček. „Jestli nás zasáhne jedno z těch vajec, budeme tak jako tak mrtví." S tím Kun nemohl dost dobře polemizovat, a tak to, kupodivu, neučinil.
Nízko nad vrcholky stromů se rozlehl dračí skřek. Byl to spíš nějaký Kuusaman, pomyslel si István nešťastně, než jeden z jeho krajanů. Kuusamané sem mohli přepravovat draky na lodích, kdežto Gyongyos je musel přelétávat z ostrova na ostrov, aby je dostal na Obudu. Protože gyongyoští draci nevyhnutelně přilétali unavení, byla kuusamská zvířata ve vzduchu lepší.
„3yl bych rád, kdybychom dokázali vyhnat kuusamskou flotilu z těchto vod," zamumlal István, otíraje si hlínu z obličeje. Vzdychl. „Myslím si ale, že ti malí šikmoocí synové kozlů by taky byli rádi, kdyby odsud mohli vyhnat naši flotilu."
Občas (většinou v noci, protože ukazovat se ve dne znamenalo říkat si o to, aby mu kuusamský ostřelovač prolínal hlavou paprsek) se díval na válečné lodi, vrhající vejce a vzájemně se ostřelující. Žádná strana nebyla prozatím schopná zabránit druhé v posilování své armády na Obudě. Spousta lodí však při tom byla zničena. Byl zvědav, která strana to vydrží déle.
Nahoře se ozvaly další skřek}' a pak hluk, jako by deset mužů najednou zvracelo, když drak vychrlil plameny. Zvuk, který následoval, nebyl skřek, ale bolestivé zaryčení. Pak se ozval zvuk velkého těla, lámajícího v pádu větve a koruny stromů nad Gyongyosany a pak dopadajícího na zem co by odtud kamenem dohodil.
István se vyškrábal na nohy. „Pojďte," zavolal na své voják)'. „Hněte sebou, než ta zatracená věc zapálí půlku lesa. Podíváme se, co je s letcem. Možná není mrtvý - nespadl z takové výšky."
„Jestli je to Kuusaman, postaráme se o to," řekl Szonyi. Neprošel sice všemi boji od vylodění, ale už byl také veterán.
„Jo," řekl István. „Buď ho zabijeme nebo ho vezmeme dozadu, aby ho naši důstojníci mohli vyslechnout." Normálně by byl István udělal to druhé. Jak se však věci měly, byl už pár dnů odkázán sám na sebe a nebyl si jist, kam má poslat zajatce, pokud nějakého získá.
Vzápětí zjistil, že získat zajatce nebude tak snadné. Drak byl sice sestřelen z obloh)', ale ještě zdaleka nebyl mrtvý; větve do značné míry ztlumily jeho pád. Zdálo se, že se pokouší porazit všechny stromy v dosahu. Ale plameny nechrlil, což svědčilo pro to, že má na hřbetě stále svého letce: neovládaný drak by dal průchod své zuřivosti všemi možnými způsoby.
Kun ukázal dopředu. „Tam je," řekl zbytečně: ten velký šupinatý' ocas nemohl patřit žádnému jinému zvířeti. V této chvíli sebou švihal sem a tam, srážejíc keře.
„Obkličte ho," řekl István. „Střílejte do očí nebo do tlamy. Dříve nebo později ho zabijeme. A dejte si pozor na letce. Určitě na vás bude střílet, zatímco vy budete střílet na draka."
„To se mi zdá vysoce nepravděpodobné," řekl Kun. Ale udělal, co mu István řekl, takže ho István nemohl setřít pro odmlouvání. Stejně by ho nemohl příliš setřít - nevýhoda toho, že neměl formální hodnost.
Gyongyosané rychle zatáhli svou síť kolem draka. Zvíře se stále snažilo ze všech sil srovnat les se zemí. Velké stromy nedokázalo porazit, ale jinak se mu to celkem dařilo; stádo splašených behemothů by sotva odvedlo lepší práci.
István si ho prohlížel skrze křoví. Samozřejmě, byl to ku-usamský drak, pomalovaný mořskou zelení a nebeskou modří. Jeho pravé křídlo a část trupu za křídlem byly spálené a černé. V tomto vzdušném souboji nepochybně zvítězil gyongyoský drak. Ale Kuusaman byl stále na svém místě u základny krku a vypadal ostražitě. Nezdálo se, že by byl vážně zraněný. Měl v rukou zbraň a rozhlížel se na všechny strany, připravený na všechno, co se mu mohlo stát.
Istvána napadlo, proč neseskočil z draka a neukryl se v lese. Pak si uvědomil, že drak by letce nejspíš rozmačkal, kdyby z něho slezl. Zvedl zbraň k rameni a zamířil. Než mohl vypálit, vypálil Kuusaman, ale na někoho na druhé straně. Chraptivý výkřik oznámil, že dračí letec zasáhl.
Když vypálil István, Kuusaman sebou škubl jako uštknutý. Ale i když Istvanův paprsek zasáhl, nevyřadil nepřítele z bóje. Muž použil svou zbraň jako bodec a drak, ačkoli zraněný, uposlechl jeho povel. Jeho hlava se natočila k Istvanovi. Vypálil na ni, ale bez úspěchu. Dračí čelisti se otevřely a vyšlehl plamen, přímo na Istvána.
Myslel si, že je mrtvý. Ačkoli byl den. pohlédl k nebesům, ke hvězdám, kam očekával, že se odebere jeho duch. Ale

drakův plamen byl příliš krátký. Přesto začaly stromy a keře mezi ním a Istvánem hořet. István zvedl ruce, aby si ochránil tvář před žárem a horkem, ale oheň až k němu nedosáhl. Ucouvl s pocitem, že má spálené plíce.
Kašlajíc klopýtal pryč od ohně, který se šířil, ale ne příliš rychle; na Obudě před nedávnem hojně pršelo, takže rostliny byly plné vláhy. Drak odvrátil hlavu od Istvána a vychrlil další proud ohně. Výkřik hrůzy signalizoval, že tentokrát zasáhl.
István znovu vypálil na dračího letce. Teď začali pálit i jeho kamarádi. Konečně se Kuusaman zhroutil na drakův hřbet a zbraň mu vypadla z rukou. Drak, kterého už nikdo nekontroloval, začal chrlit plameny na všechny strany - dokud mu nedošly hořlaviny.
Pak už byla likvidace zvířete poměrně snadná, protože se
Gyongyosané mohli bez obav přiblížit. Kdj^ drak otevřel tlamu a pokusil se vychrlit plamen na Szonyiho, poslal paprsek skrze měkkou tkáň do jeho mozku. Hlava zvířete klesla. Tělo se ještě nějaký čas zmítalo, příliš pitomé, aby si hned uvědomilo, že je mrtvé.
Kun kývl na Istvána. István jeho kývnutí opětoval, poněkud překvapeně; myslel si, že drak spálil kouzelnického učně. Kun vypadal také překvapeně. Ukazuje na mrtvého kuusam-ského letce, řekl: „Měl jste pravdu. Ti malí démoni opravdu dovedou bojovat statečně."
„To dovedou," odpověděl István. „Kdyby nedovedli, nemyslíte, že bychom je už dávno z tohoto ostrova vyhnali?"
„Vyhnali jsme je z tohoto ostrova už jednou," řekl Szonyi. „Ti zkurvysynové se vrátili." Na okamžik se odmlčel. „Myslím, že to o nich něco říká."
„Jo," řekl István. „Nejsou Gyongyosané - nejsou rodilí válečníci - ale jsou to muži." Vytáhl nůž a přistoupil k dračí zdechlině. „Vezmu si jeden zub nebo dva, při hvězdách. Až se někdy vrátím zpátky do svého údolí, budu nosit dračí tesák na řetízku kolem krku. Pak budou místní ostří hoši zticha." Usmál se při té představě.
Nebyl jediný voják, který si vzal z draka něco na památku. I Kun si vzal několik zubů. „Měl by z nich být nějaký magický užitek," řekl. „A jak říká István, zub na řetízku kolem krku bude silný amulet proti rváčům."
„Zasloužili jsme si je." Szonyiho ruce byly od krve, stejně jako Istvanovy. Oba šije otřeli o trávu. I dračí krev pálila.
„Ano, zasloužili jsme šije," řekl István. „Teď musíme doufat, že vyženeme Kuusamany z tohoto smradlavého ostrova, a že se odsud dostaneme sami." O chvíli později si přál, aby to byl řekl s větším přesvědčením. Pak potřásl hlavou. Viděl už příliš mnoho bojů, aby dělal hlupáka sám ze sebe.
Leudast se brodil blátem. To, čemu Forthwegané říkali silnice, bylo sotva lepší než jejich unkerlantské protějšky: docela dobré, když bylo sucho, nechutné bažiny, když bylo mokro.
„Počkejte, až začne sněžit," řekl seržant Magnulf „Pak zase ztvrdnou."
„Ano," řekl Leudast. „Ale zimy jsou tady mírnější než na jihu. Není to pořád jeden blizard za druhým. Jenom občas."
„To je pravda - vy vlastně nepocházíte zdaleka, že?" řekl Magnulf.
„Žil jsem dál na západě, samozřejmě," odpověděl Leudast. „Padesát, možná sto mil na západ od bývalé hranice mezi For-ťhwegem a Unkerlantem. Ale přibližně v téhle zeměpisné šířce. Počasí se tam od zdejšího moc nelišilo."
„To vás lituji," řekl Magnulf, což vyvolalo smích celé čety. Když se přestal smát, Leudast se podivil, proč to vlastně dělal. Počasí ve většině Unkerlantu bylo horší než tady nebo v části království, kde vyrostl.
„Na tom dešti je jedna věc dobrá," řekl voják jménem Ger-not. „Ti prokletí Algarvané nám teď nějaký čas neskočí po krku."
„Utopí se v blátě, kdyby se o to pokusili," řekl Leudast, na což jeho druhové přikývli. Někteří z nich se zasmáli, ale jen někteří. Většina z nich si uvědomila, že by se také utopili v blátě, kdyby Algarvané zaútočili.
Magnulf ukázal dopředu. „Támhle je ta vesnice, kde se máme ubytovat. Ubohá malá díra, co?"
Skrze šňůry deště vypadala vesnice zvlášť nepřitažlivě. Došky krytá stavení se příliš nelišila od stavení ve vesnici, kde žil, dokud ho odvodní komisaři neodvedli do armády krále Swemmela. Dvě budovy byly větší než ostatní. Věděl, co to bude: kovárna a taverna. Celé to hnízdo vypadalo bezútěšné. Domy se už dlouhý čas nikdo neobtěžoval natřít nebo obílit. Smutné zbytky vadnoucí trávy pokrývaly tu a tam půdu jako zbytky vlasů hlavu člověka, stíženého těžkým případem svrabu. „Síly nad námi," zamumlal Gernot. „Proč by měl někdo chtít žít v takové díře?" Na rozdíl od svých kamarádů nepocházel z farmy, ale z Cottbusu. Vyjadřoval se dost neurčitě o tom, co v Cottbusu dělal, což přirozeně přivedlo Leudasta k závěru, že má dobrý důvod být neurčitý.
Magnulf řekl: „Bude to lepší než pod stanem."
„To bude," řekl Leudast a přál si, aby to znělo, jako by tomu věřil. Možná je to tím deštěm, pomyslel si. Když svítilo sluníčko, to místo muselo vypadat lépe. Sotva mohlo vypadat hůře.
Když se unkerlantští vojáci přiblížili k vesnici, začal štěkat pes, a pak další a další. Jeden z nich, podobný vlku, se přikradl k vojákům a vrčel. Začali na něho kněčet a proklínat ho. Jeden z mužů hodil hroudu bláta, která ho zasáhla do čenichu. Pes vyděšeně zakňučel a sedl si na zadek.
„Dobře provedeno," řekl Magnulf. „Byli bychom museli toho čokla zastřelit, kdyby na nás pořád dorážel."
Zdálo se, že žádný z ostatních psů není tak srdnatý, za což byl Leudast náležitě vděčný. Ale štěkali dál. Dveře selských stavení se začaly otvírat. Z nich vycházeli muži a ženy - ne příliš daleko, zůstávali pod ochranou okapů - aby se podívali na vojáky. Až na to, že si muži nechávali růst kníry, to mohli být unkerlantští sedláci.
Leudast zavrtěl hlavou. Teď, když bylo po Válce králů-dvojčat, sedláci by se dívali na voják)' se soucitem v očích, ne s chmurnou nenávistí, jaká se zračila ve tvářích těchto lidí.
Magnulf do něho strčil loktem. „Vy rozumíte jejich jazyku lépe než my ostatní. Vysvětlete jim, proč jsme tady."
„Rozkaz, seržante," řekl Leudast rezignovaně. To, že mluvil dialektem unkerlantštiny blízkým forthwegštině, se mu většinou hodilo. Neměl potíže vysvětlit hostinskému, co chce. V poslední vesnici, kde byli ubytováni, se mu podařilo přemluvit docela hezkou dívku, aby se s ním vyspala. Občas mu to ale vyneslo práci navíc, jako právě teď. Obraceje se

k vesničanům, zeptal se: „Kdo je tady starosta?“
Nikdo nic neřekl. Nikdo se nepohnul. „Rozumějí, co říkáte?“ zeptal se Magnulf.
„Jlozumějí, seržante. Jenom nechtějí spolupracovat,“ odpověděl Leudast. „To dám do pořádku.“ Oslovil znovu Forthwe-gany. „Ubytujeme se tady. Řekněte mi, kdo je starosta. Dáme do jeho domu víc vojáků.“
Magnulf se zachechtal. Stejně tak i několik ostatních mužů. Leudast nikdy nepoznal unkerlantskou vesnici, kde by lidé svého starostu milovali. Podle toho, co viděl, Fortliwegané v tomto ohledu nebyli příliš odlišní.
A opravdu, několik jich pohlédlo na chlapíka s přísnou tváří a ocelově šedivým vousem. Podíval se na ně a pak na Unkerlanťany, jako by se rozhodoval, koho má nenávidět víc. Jeho žena, stojící vedle něho, o tom neměla pochyb. Kdyby její oči mohly vrhat paprsk}', byla by postřílela všechny sousedy. „Vy jste starosta?“ zeptal se Leudast. „Jsem starosta,“ řekl Forťhwegan. „Jmenuji se Arnulf.“ To mohlo být i unkerlantské jméno. „Co od nás chcete?“ Když se rozhodl mluvit, mluvil pomalu a jasně, aby ho Leudast mohl sledovat. Mluvil jako člověk s určitým vzděláním, což bylo něco, co Leudast neočekával od nikoho v takové díře.
„Mánie se tu ubytovat,“ odpověděl Leudast. „Ukažte nám doni}', kde můžeme bydlet.“ Už se nezmínil o ubytování mužů navíc u Arnulfa.
„Jak dlouho tady máte zůstat?“ zeptal se starosta. Leudast pokrčil rameny. „Dokud nám naši důstojníci ne-rozkážou jít dál.“
Arnulfova žena zakvílela. „To bude navěky!“ Zatahala Arnulfa za rukáv. „Pošli je pryč. Ať odejdou.“
„A jak to mám udělat?“ zeptal se podrážděně. Pronesla pár vět ve forthwegštině příliš rychlé a slangové, aby ji Leudast dokázal sledovat. Její manžel zaťal ruku v pěst a naznačil jí, co jí udělá. Zavrčela na něho. Unkerlantští vojáci stojící za Leu-dastem se rozesmáli. Oni i muži v jejich vesnicích drželi ženy zkrátka stejným způsobem.
„Ukažte nám domy, kde se můžeme ubytovat,“ opakoval Leudast. „Jinak si rozdělíme domy sami.“ Arnulf se tvářil nechápavě. Leudast to zkusil znovu, nahrazuje slovo rozdělit slovem vybrat. Pak starosta pochopil. Nelíbilo se mu to, ale pochopil. Zamračeně se zeptal: „Kolik domů?“ Leudast to musel přeložit Magnulfovi, který odpověděl: „Pět domů,“ a zvedl ruku s roztaženými prsty. Leudastovi řekl: „Dva z našich chlapců v každém domě, a nenapadne je se o něco pokoušet.“
„Budete chtít také jídlo,“ řekl Arnulf, jako kdyby doufal, že mu Leudast bude oponovat. Ale Leudast tak neučinil. Starosta s povzdechem řekl: „O vaše stravování se podělí celá vesnice.“ Začal ukazovat na vesničany.
Všichni, na které ukázal, začali křičet a nadávat. Arnulfova žena na ně na oplátku zaječela cosi, čemu Leudast opět zcela nerozuměl. Ale vesničané ano - a ztichli. Nemuselo se jim líbit, že u nich budou ubytováni Unkerlanťané, ale nechtěli se stát ani objektem hněvu starostovy ženy.
„Vesnice bude mít hlad, jestli vás budeme muset krmit přes zimu,“ řekl Arnulf.
„Stane se vám něco horšího, když nebudete,“ řekl mu Leudast. Sklidil za to další zlý pohled.
Vesničan, v jehož domě se on a Gernot ubytovali, měl syny příliš mladé na to, aby bojovali ve válce. Jeho žena byla prostá a těžkopádná. Jakkoli nešťastně se tvářili, jakkoli předstírali, že Leudastovi nerozumí, byli by asi ještě ustaranější, kdyby měli dcery. Tim si byl Leudast jist. Možná Magnulf nevybral jen lidi, které neměl rád.
Gernot si stěžoval na kaši a sýr a černý chléb a mandle a slané olivy, které dostali k jídlu. „Co je na nich špatného?“ zeptal se Leudast udiveně. „Je to lepší než naše příděly, to je fakt.“ Sám vyrostl při takové stravě.
„Fádní,“ řekl Gernot, obraceje oči v sloup. „Velice fádní.“ Leudast pokrčil rameny. Měl plné břicho. To se mu nikdy nezdálo fádní.
Po několika dnech si připadal, jako by byl zpátky ve své vesnici, s výjimkou toho, že tady nemusel tak těžce pracovat. Nikdo nemusel tak těžce pracovat jako sedlák, ani voják ne. Četa hlídkovala v okolní krajině - nebyli zde daleko od Algar-vany okupovaného Forthwegu - a vracela se najíst, odpočinout si a pobavit se. Vesničané je neměli rádi, ale nedávali to příliš najevo.
Leudastovi se to líbilo. Magnulfovi ne. , Je to, jako kdyby čekali, až se něco stane,“ řekl starý seržant. „Až se to stane...“
O pár dní později se to stalo. Nějaká forthwegská dívka se zastavila na návsi a začala křičet, že ji jeden z unkerlantských vojáků přinutil, aby se s ním vyspala. K Leudastovu překvapení neobvinila Gemota, ale vojáka jménem Huk, který se mu vždycky zdál příliš líný na to, aby někoho znásilnil. A Huk to popřel a tvrdií, že s ním šla dobrovolně a začala křičet, až když jí nechtěl zaplatit.
Znaje Huká, rozhodl Magnulf v jeho prospěch a nepotrestal ho. Leudast očekával nějaký výbuch hněvu ze strany vesničanů, ale k žádnému nedošlo. Vesničané se dívali na Arnulfa. Ten stál zachmuřeně na svém prahu, ale mlčel.
O dva dny později Leudasta probudila bodavá bolest v břiše. Zároveň probudila i Gernota. Jejich nedobrovolní hostitelé spali dál. „Otrávili nás?“ zašeptal Gernot.
„Nemyslím,“ odpověděl rovněž šeptem Leudast. „Myslím, že nás očarovali.“ Odmlčel se. pak se pochmurně zasmál, jak mu do sebe v mysli zapadly kousky skládačky. „Starosta, nebo jeho žena. Ale museli by být lepší mágové, než jsou, aby pronikli ochranou, kterou mají vojáci krále Swemmela. A taky budou litovat, že se o to pokusili. Jdeme.“
Břicho ho bolelo, ale ne natolik, aby se nemohl pohybovat. Vykradli se s Gernotem ze stavení. Nebyl překvapen, když uviděl ostatní unkerlantské vojáky vycházet z domů, kde byli ubytováni. Když uviděl Magnulfa, ukázal na dům starosty. Seržant přikývl.
Okenicemi prosvítalo světlo. Leudast si přendal zbraň do jedné ruky a druhou zkusil dveře. Nebyly zavřené na závoru. Jestli Arnulf a jeho žena byli vesničtí kouzelníci, kdo by se u nich opovážil krást? Leudast trhnutím otevřel dveře dokořán. Arnulf a jeho žena v hrůze vzhlédli od látkové figurky v šedivé tunice, nad kterou se skláněli. Starostova žena ještě držela v ruce dlouhý mosazný špendlík. Její tvář se zkřivila pokusem o úsměv. Arnulf věděl, že úsměvy jsou zbytečné. S kletbou se vrhl na Leudasta a ostatní Unkerlanťany za ním.

Leudast ho zastřelil, pak zastřelil i jeho ženu. Také spálil paprskem figurku, aby se jí nezmocnil nějaký silnější kouzelník.
„To je dobře," řekl Magnulf. „To je moc dobře."
„Jo," řekl Leudast. „Už bychom tady neměli mít další potíže."

XVIII.

Plukovník Lurcanio přišel za Krastou a věnoval jí přehnanou algarvskou poklonu. „Má paní, bylo mi sděleno, že dnes večer má být večírek u vikomta Valnua. Prokážete mi tu čest a doprovodíte mě tam?"
Váhala. Jakkoli dobře mluvil Lurcanio valmiersky, zůstával jedním z dobyvatelů. Pamatovala si až příliš dobře pocit, když jeho tvrdá nika dopadla na její tvář - sotva vhodná předehra k pozvání do jejího okruhu známých. A kdyby ji už nějaký' Algarvan měl pozvat, dala by přednost kapitánu Moscovi, který byl mladší a hezčí než jeho nadřízený.
Na druhé straně ... Lurcanio byl z nich dvou výše postavený. Kdyby ho odmítla, co by jí udělal? Cokoli by se mu zlíbilo, zazvonilo jí jako truchlivý zvon v mysli, zvon s nepříjemným podtónem strachu. Druhá strana mince byla, že každý večírek u Valnua byl marnotratný a pravděpodobně i skandální. Chtěla tam jít, pobavit se a zachovat si své postavení mezi svými.
To rozhodlo. Se zářivým úsměvem řekla: „Děkuji vám, plukovníku. Bude mi potěšením."
Lurcaniův úsměv byl možná potěšený, možná dravčí, možná oboje zároveň. „Skvělé!" řekl a znovu se uklonil. „Skvělé. Setkáme se tedy u předních dveří při západu slunce? Muj kočí bude mít tu čest, to pozvání bylo moje. Zná cestu."
Tak Lurcanio byl u Valnua už předtím, byl - a bez ní? Napřímila se. Musí se postarat, aby to nechtěl udělat znovu. Nikdy do ničeho nešla jen napůl. Když odpověděla: „Tak dobře, plukovníku, tedy při západu slunce," v jejím hlase bylo předení. Vložila také něco navíc do své chůze, když stoupala po schodech. Neohlédla se, aby se podívala, zdali ji oči algarvského šlechtice sledují. Věděla, že ano.
Když se vykoupala, kadeřník jí upravil účes do vysoké homole nakadeřených vlasů (staromódní účes, který se náhle stal znovu populární), poté si vybrala oděv. Kalhoty ze sametu půlnoční barvy, které si oblékla, byly tak těsné, že jí Bauska musela pomoci zavázat jejich tkanice. „Ne tak těsně," vydechla
Krasta. „Potřebuji taky dýchat, aspoň trochu."
„Ano, má paní," řekla Bauska a přitáhla je ještě těsněji.
Měla hlavu skloněnou k práci, takže Krasta neviděla její úsměv.
Pak Krasta obdivovala výsledek v zrcadle, což Bausku přimělo kousnout se do rtu.
Tunika, kterou si Krasta vybrala, byla ještě průsvitnější než noční úbor, v němž se vypravila vynadat Lurcaniovi a Moscovi kvůli korunovaci bratra krále Mezentia za nového vládce Jel-gavy. Tenkrát se ale ukazovala nechtěně. Nyní to bylo úmyslné, dokonce vypočítané. Chtěla, aby Lurcaniovi vypadly oči z důlků.
Chtěla si také zvolit čas, kdy mu vypadnou, takže si přehodila přes ramena krátkou pláštěnku z lesklé bobří kožešiny, aby si mohla vybrat tu pravou chvíli a aby ji chránila proti chladu podzimního večera. Ještě nezačalo sněžit, ale za necelý měsíc začne.
Až na sukovitá kolena vypadal Lurcanio skvěle ve své uniformě s kiltem pruhovaným v barvách jeho království a kloboukem se širokou střechou, ozdobeným peřím. Sklonil se nad Krastinou rukou a pozvedl ji ke svým rtům. „Jste dnes večer krásná," zamumlal. „Jste nepochybně krásná každý večer, ale dnes večer jste obzvlášť krásná."
„Děkuji vám," řekla Krasta tišeji, než měla v úmyslu. Al-garvský důstojník dokázal být okouzlující, když chtěl. To, že dokázal být také zcela jiný, činilo jeho šarm ještě zajímavějším.
Lurcaniův kočí hltal Krastu očima, když jí plukovník pomáhal do kočáru. Krasta očekávala, že ho Lurcanio setře; byl nemožně drzý. Místo toho se Lurcanio se smíchem předklonil, poplácal ho po rameně a řekl mu něco algarvsky. Krasta zachytila Valnuovo jméno. Kočár se rozjel.
„Ten chlap je drzý," postěžovala si Krasta.
„Ne." Lurcanio se znovu zasmál a zavrtěl hlavou. „Je to Algarvan. Když jde o hezké ženy, neskrýváme, co si myslíme.',
Podíval se také na Krastu od hlavy k patě, pomalu a dlouze. Byla ráda, že si vzala pláštěnku, a nejen proto, že bylo chladno a od úst jí šla pára.
Valnuův dům poblíž centra Priekule by byl klasicky elegantní, kdyby neměl sloupy a vlysy natřené křiklavými barvami. Valnu tvrdil, že to byl klasický zvyk, a byl ochoten to obsáhle dokazovat. Krasta však byla toho názoru, že klasický je čistě bílý mramor. Jenže Valnu se v tom nedal přesvědčit.
Stál ve vstupní hale a zdravil přijíždějící hosty. Když uviděl Krastu, objevilo se mu v očích něco zároveň pobaveného i zlomyslného. Řekl něco algarvsky plukovníku Lurcaniovi. Lurcanio zvedl jedno obočí. Kd5^ž s Krastou přešli do velkého salónu, zeptal se jí: „Proč říkal, že bych s vámi neměl být sám na tmavé venkovské silnici?"
„Měl byste se zeptat raději jeho, ne?" řekla Krasta s pohozením hlavy, které rozvlnilo její kadeře. Objevila sluhu, starajícího se o odložené oděvy. Když trhnutím ramen shodila svou pláštěnku, trhnutí hlavy a pohled plukovníka Lurcania ji zcela uspokojily.
Na pódiu v zadní části salónu harfeník a dva violisté hráli jednu algarvskou melodii za druhou. Protože byla zvyklá na výraznější rytmus valmierské hudby, Krasta se divila, proč by se někdo měl obtěžovat poslouchat něco takového. Ale Lurcanio se usmíval a pokyvoval hlavou při písničkách, které důvěrně znal, stejně jako většina ostatních Algarvanů, kteří přišli do Valnuovy rezidence.
Rozhlížejíc se kolem, Krasta uviděla, že k Valnuovi pňšlo mnoho algarvských důstojníků a civilních hodnostářů. Početně převyšovali přítomné valmierské muže, a skoro bez výjimky, měli po boku velmi hezké dívky. Ne všechny z nich, ba ani ne většina, byly šlechtické krve. Krasta věděla, které z nich byly. Ten zbytek ... Oportunistky, pomyslela si pohrdavě.

ByJy to i hladové oportunistky, protože se vrhly jako kobylky na bufet, který zřídili Valnuovi sluhové. Některé z předložených pokrmů byly valmierské klobásy s plátky chleba a podobně, ostatní byly delikátnější, komplikovanější výtvory v al-garvském stylu. Algarvští vojáci i civilisté jedli umírněně. Někteří z Valmieřanů však přímo hltali. K jídlu, zvláště tak dobrému, jako bylo toto. nebylo nyní v Priekule tak snadné přijít.
Krasta neměla velký zájem o to, co jedí Algarvané, ani o cokoli nového. Klobása a červené zelí jí plně vyhovovaly. Po pár sklenkách sladké třešňovice se jí všechno, co Lurcanio říkal, zdálo moudré a vtipné. Když jí jeho ruka majetnicky sklouzla kolem pasu, jen se k němu přitulila, místo aby mu udělala cejch na tváři.
V té chvíli byla docela ráda, že ta ruka je tam, kde je. Zabránilo to většině Algarvanů v kroužícím davu, aby ji poplácávali a štípali. Ale ne všem; to, že byla plukovníkova společnice, od toho vůbec neodradilo pár brigádničil generálů a víc než pár civilních hodnostářů, kteří vládli okupované Valmieře.
„Vaši muži se takhle chovají vždycky?“ zeptala se Lurca-nia, když usadila jednoho funkcionáře, který si počínal příliš volně se svýma rukama.
„Velice často,“ odpověděl klidně. „Ale naše ženy jednají většinou stejně. V našem království je to zvyk - ani horší, ani lepší než zdejší zvyky, prostě jiný.“
Krasta z toho pochopila jen to, že všechny algarvské ženy jsou coury. Chystala se to říct, ale ovládla se. Už pochopila, že urážet dobyvatele není dobrý nápad. A také si všimla, že ve Valnuově salónu je v této chvíli i spousta valmierských děvek.
Rozhlížela se kolem po lidech ze své společnosti, které znala, a viděla, kdo tu mohl být, ale nebyl. Spousta lidí, Algarvanů i Valmieřanů, se tak rozhlížela. Nebyli lidé, kteří tu chyběli, prostě pozváni - řekněme proto, že byli příliš hloupí? Nebo odmítli přijít proto, že nechtěli být viděni s Algarvany? Povrchní klábosení jen zastíralo věci, které bylo lepší nevyslovit.
Valniierská kapela - s trubkami a bubny - nahradila muzikanty, hrající algarvské písničky. Uprostřed velké místnosti se uvolnil malý prostor. Páry začaly tančit. „Zatančíme si?“ zeptala se Krasta, vzhlížejíc k Lurcaniovi.
„A proč ne?“ řekl. Ukázal se velice dobrým tanečníkem a znal kroky, které patřily k valmierské hudbě. Když přišel čas, aby ji těsné sevřel, nepokusil se toho zneužít, jak to udělal ve sklípku Valnu před algarvskou invazí. Krasta ho také nepovzbuzovala, jako to činila s Valnuem. Lurcanio si počínal, jako by nemusel v tomto směru nic dokazovat, protože všechno už bylo rozhodnuto. Krasta nevěděla, jestli ji to zlobí nebo vzrušuje. Mezi tanci vypila další pálenku. To jí pomohlo ustálit svůj názor.
Spousta Algarvanů zde byla se ženami, které už měly ustálený názor. Krasta zde neviděla nic, co by už neviděla předtím, ale tady toho viděla spoustu. Poznaly, kdo vyhrál válku, pomyslela si. A kdybych to nebyla poznala já, byla bych tady v náručí algarvského šlechtice?
Lurcanio se k ní naklonil a zašeptal jí do ucha: „Vrátíme se do vašeho sídla? Už je mi příliš mnoho let a musím si příliš hledět své důstojnosti, abych se tady veřejně předváděl.“
Krasta vypila dost pálenky na to, aby potřebovala několik sekund, než si uvědomila, co má na mysli. Když jí to došlo, zaváhala, ale ne nadlouho. Když zašla tak daleko, jak by se mohla zastavit? A ani se nechtěla zastavit. Teď ne. Zavěsila se do Lur-cania, vyžádala si svou pláštěnku, a zamířili ke dveřím.
Valnu stál u východu, ruku v ruce s hezkým mladým al-garvským důstojníkem. Oslnivě se na Krastu a Lurcania usmál a zavolal za nimi: „Nedělejte nic, co by netěšilo mě!“ Pokud Krasta věděla, tohle jim poskytovalo volnou ruku.
Lurcaniův kočí bj4 cítit pálenkou. Řekl něco algarvsky a oba se tomu zasmáli. „Žárlí na mě,“ řekl Lurcanio, když pomáhal Kraste do kočáru. Znovu se zasmál. „Myslím, že má důvod na mě žárlit.“
Když dojeli do jejího sídla, nikdo z Krastiných sluhů nebyl v dohledu. Nikdo se nedíval, když spolu s Lurcaniem stoupali po schodech k její ložnici - nebo alespoň nezpozorovala, že by se někdo díval, což pro ni při její inteligenci bylo totéž.
V ložnici Lurcanio převzal velení, které měl ostatně po celý večer. Rozhodl, aby lampa zůstala hořet. Začal Krastu svlékat, líbaje a laskavě její prsa, když jí přetáhl tuniku přes hlavu. Pak jí rozvázal kalhoty a stáhl je z ní. Vzdychla, stejně tak úlevou jako touhou.
Ale touha zde byla také, a Algarvan věděl, jak ji rozdmýchat. Zanedlouho i Krasta dělala všechno, co uměla, aby ho roznítila, Byl - jak zjistila - obřezaný, což valmierští muži nebývali. „Rituál dospělosti,“ řekl. ..To mi bylo čtrnáct.“ Vnikl jí mezi nohy. „A teď další rituál dospělosti.“
Když byl rituál ukončen - velmi uspokojivě ukončen - leželi bok po boku. Lurcaniova ruka se toulala po jejím těle. „Jste velkorysá k vojákovi, který je v cizím království,“ řekl. „Nebudete toho litovat.“
Krastu zřídkakdy napadlo, že by něčeho měla litovat. Po milování na to nepomyslela nikdy. Někdy potom byla rozzlobená, což celou věc pokazilo, ale nelitovala nikdy. „Myslím, že vy Algarvané budete brzy vládnout světu,“ řekla, což byla a nebyla odpověď.
„A vy jste si vybrala vítězící stranu?“ Lurcanio se probíral prsty houštinkou v jejím klíně. „Jste praktická žena. To je dobře.“
I když si Talsu občas oblékl kalhoty a tuniku od své jelgav-ské uniformy, když se vypravil do ulic Skrundy, svého rodného města, žádný algarvský voják, který ho viděl, mu kvůli tomu nikdy nedělal problémy. Byl rád. Neměl tolik šatů, aby pro něho bylo snadné kterékoli z nich odložit. Nebyl ani jediný mladý muž, který nosil součásti uniformy. To platilo o většině bývalých vojáků, které Algarvané nezavřeli do svých zajateckých táborů.
Stejně jako jeho bývalí kamarádi, i on se snažil vydělat peníze, kde mohl - zametal ulice, tahal pytle s čočkou nebo kopal základy. Jednoho dne, když odnosit nekonečné množství pytlů s fazolemi a hliněných džbánů olivového a sezamového oleje z vozů do skladiště, které používali Algarvané, přišel domů spůl tuctem malých stříbrných mincí s vyraženou podobou krále Mezentia. Sladce zazvonily, když je vysázel na stůl, u kterého jeho rodina jedla.

„Čím ti tam zaplatili?“ zeptal se otec. Traku byl širokoramenný chlap, který vypadal tvrdě, ale ve skutečnosti byl krejčí. Následkem své práce byl krátkozraký, proto se musel naklonit k mincím, aby je dobře viděl. Když je rozeznal, zaklel a smetl mince na podlahu. Kočka se rozběhla zajednou z nich, která se začala kutálet.
„Co to děláš, tati?“ Talsu si klekl a posbíral peníze. „Síly nad námi, nejsme přece bohatí.“
„Nechci ve svém domě vidět ošklivý ksicht toho zkurvysyna,“ řekl otec. „Ani nechci, aby prdel bratra toho zkurvysyna smrděla na našem trůnu. Žádný zrzoun na něm nemá co sedět. Není to jejich království. Je naše, a oni nám je nemohou vzít.“
„Stříbro je stříbro,“ řekl Talsu unaveně. „Jejich peníze jsou stejně dobré jako naše. Vlastně jsou lepší než naše, protože ti hajzlové stanovili výměnný kurs tak, aby zrzounští vojáci mohli lacino nakupovat cetky pro své děvky.“
„Jsou to zloději a lupiči,“ řekl Traku. „Mohou si nechat své posrané peníze a s nimi hromadu mých kleteb navrch těch, které jsem řekl už předtím.“
Z kuchyně přišly Talsuova matka a mladší sestra. Jeho matka, Laitsina, nesla mísu s jídlem, sestra Ausra podnos s nakrájeným chlebem. Clúéb měl nezdravě třídlovou barvu, ne proto, že by byl špatně upečen, ale protože mouka nebyla, jak by měla být.
A v míse byly převážně fazole, lirách, vodnice a mrkev, tu a tam s několika kousky masa, spíš jen tak pro chuť. „Co je to za maso?“ zeptal se Talsu. dívaje se na kousek na své lžíci.
„Řezník říká, že je to králík,“ odpověděla Laitsina. „Taky si za to počítá jako za králíka.“
„Ale už dlouho jsem neslyšela mňoukat kočky na střechách,“ řekla Ausra a mrkla na Talsua. Podívala se na malou šedou mourovanou kočku, která se předtím honila za algarv-skou mincí. „Slyšíš, čičo? Nevystrkuj nos ze dveří, nebo z tebe bude králíček.“
Talsu si dal pozor, aby se na jeho další lžíci neobjevilo žádné maso. Ale pak ho začal jíst. V armádě si konec konců zvykl na horší věci. A jeho matka za to zaplatila. Jak se věci měly, rodina si nemohla dovolit žádné plýtvám.
Jeho matka možná uvažovala stejně, protože řekla: „Drahý, nebude žádná hanba použít peníze, které Talsu tak těžce vydělal.“
Jsou to algarvské peníze,“ řekl Traku tvrdohlavě. ..Nechci algarvské penize. Měli jsme zvítězit, ne se nechat porazit.“
Podíval se na Talsua, jako by si myslel, že za porážku Jel-gavy může on. Byl příliš mladý, aby bojoval v Šestileté válce, což způsobilo, že měl na vítězství v ní poněkud optimističtější názor, než kdyby v ní bojoval, protože neznal z první ruky, co museli \ytrpět vojáci, kteří to vítězství vybojovali.
„No dobře, tak jsme to nevyhráli,“ řekl Talsu. „Možná bychom vyhráli, kdyby naši vzácní šlechtičtí důstojníci dokázali rozeznat svůj mozek od svého zadku. Mysli si, co chceš, ale nedokázali to.“ Utrhl si kousek chleba a začal ho žvýkat.
Traku vytřeštil oči. „To jsou stejné lži, jaké vidíš na algarv-ských plakátech po celém městě.“
„To nejsou lži,“ řekl Talsu. „Já jsem tam byl. Viděl jsem to na vlastní oči. Slyšel jsem to na vlastní uši. Řeknu ti jedno, otče. Nemám vůbec rád zrzouny a nemyslím si, že mají nějaké právo nám dosazovat svého vlastního krále. Jestli se král Do-nalitu vrátí, bude to dobré. Ale jestli předtím Algarvané oběsí všechny vévody, hrabata a markýze, bude to ještě lepší.“ Nastalo dlouhé ticho. Nakonec otec řekl: „To je zrada.“ „To je mi jedno,“ řekl Talsu, což zapříčinilo ještě delší ticho. Nakonec je přerušil Talsu. „A já si nemyslím, že je to zrada, protože šlechta už Jelgavě nevládne. Vládnou Algarvané, a o nich jsem nic neřekl.“ Položil wdělané peníze zpátky na stůl. „Můžeš si je vzít, jestli chceš. Jestli ne, vezmu si je a nakoupím pivo nebo víno a citronovou šťávu.“
Matka si algarvské mince vzala. „Laitsino!“ řekl otec. „Jsou to peníze,“ řekla. „Je mi jedno, čí obličej na nich je. Jestli se náš král vrátí, budu křičet radostí. Dokud se nevrátí -nu, utratím všechny peníze, které se nám podaří vydělat. A kdybys ty měl trochu rozumu, uděláš to taky tak, a bude jedno, jestli jsou od zrzounů nebo ne.“
„To je obchodování s nepřítelem,“ protestoval. „To je přežití,“ odvětila Laitsina. „Algarvané tady jedí. Máme my hladovět, protože tu jsou? To je bláznovství. Stejně, s tim. co teď můžeme sehnat, od toho nejsme moc daleko.“
Ausra zamňoukala, aby připomněla Trakuovi, jaké maso s největší pravděpodobností právě jedl. Otec se na ni rozzlobene podíval. Talsu se díval do své misky, aby Traku neviděl, že se směje.
„Bali!“ řekl Traku. „Jak můžeš říkat něco takového, když si celá rodina myslí něco jiného? Ale je to smutný den pro Jel-gavu - to ti řeknu.“
„Je to tak. Je to smutný den pro Jelgavu,“ řekl Talsu. „Ale měli jsme nedávno příliš mnoho smutných dnů, a za všechny mohou Algarvané. Jestli mi nevěříš, otče, zeptej se kohokoli jiného, kdo byl v armádě a podařilo se mu dostat domů se zdravou kůží.“
Očekával, že znovu vzplane hádka, ale jeho otec se pouze zatvářil znechuceně. „Kdybychom udělali všechno jak se patří, byli bychom válku vyhráli. Protože jsme ji nevyhráli, asi jsme neudělali všechno, co jsme rněli.“ Traku zmlkl, pustil se do jídla a už nepromluvil, dokud nedojedli. A i potom mluvil o příchodu chladného počasí a jiných bezvýznamných věcech. Tal-suovi došlo, že patně v debatě zvítězil. To se mu stalo jen málokdy předtím, než odešel do armády.
Příštího rána, když snědl krajíc clúeba a zapil ho šálkem piva skoro tak špatného jako bylo to, které pil, když byl ve službách krále Donalitu, vyšel opět do města, aby na ten den sehnal nějakou práci. Přes noc Algarvané vyvěsili na zdech a plotech po celé Skrundě nové plakáty. Byl na nich ostrý no-satý profil Mainarda - velice podobný jeho bratru Mezentiovi -s legendou: KRÁL PRO PROSTÝ LE).
Dívaje se na tento slogan, Talsu zvolna přikývl. Tohle nebyl od zrzounů nejhorší nápad. Talsu dobře věděl, kolik prostých lidí bylo znechucených jelgavskou šlechtou a způsobem, jakým šlechtici, nepochybně se souhlasem krále, vládli království a zpackali válku.
Dvě ženy, kráčející po ulici, se také zastavily a podívaly se na plakát. Jedna z nich se otočila ke své přítelkyni. „To by nemuselo být tak špatné, jen kdyby to nebyl zrzoun.“
„Hm, to máš pravdu,“ řekla druhá žena. Znovu se daly do kroku a prošly kolem Talsua dál za svými záležitostmi. I Talsu

šel dál. Zalinul za roh a vydal se k tržišti. Před dalším plakátem se sliromáždila skupinka asi deseti lidí. Muž o holi, o něco starší než Talsuův otec, právě řikal: „Kdybychom nadávali na krále Donalitu, shnili bychom v jeho vězení. Myslí si někdo, že když budeme nadávat na toho nového smradlavého zkurvysyna, kterého nám sem zrzouni vyprdli. neskončíme v algarvském vězení?'
Nikdo mu neřekl, že je blázen. Nějaká žena s košíkem plným žlutých a zelených dýní řekla: „Vsadím se, že Algarvané mají horší vězení než my.',, Ani s ní se nikdo nepřel. Stejně jako každý jiný, kdo ji slyšel, i Talsu považoval za samozřejmé, že jakkoli drsní byli vyšetřovatelé krále Donalitu, zrzouni je dokážou bez potíží předčit.
Na tržišti vykládal sedlák z vozu velká žlutá kola sýru. Nepotřebujete s tím pomoci?"' zavolal na něho Talsu.
„Kdybych řekl ano, počítám, že za to jeden z nich budete chtít.',, odpověděl sedlák, zakládaje si ruce v bok.
„Buď to, nebo jeho cenu v penězích," řekl Talsu. „To je, myslím, fér. Nepokouším se vás okrást, příteli; já pro vás chci pracovat."
„Jste člověk z města. Co vy víte o práci?" Sedlák pohodil hlavou. Pak ale pokrčil rameny. „Jestli mi chcete ukázat, co umíte, pusťte se do toho.',,
„Děkuji vám," řekl Talsu a pustil se do práce. Vyložil sýry z vozu a nakládal je na rohož, kterou sedlák už rozprostřel na dláždění. Nahoru postavil dva nejlepší, aby zákazníci viděli, jak dobré jsou. Když skončil, řekl sedlákovi: „Měl byste mít nápis, který byste upevnil na bok své katy, aby ho viděli všichni lidé na náměstí."
„Nápis?"' Sedlák zavrtěl hlavou. „Já si na takové novoty moc nepotrpím." Pak se ale poškrábal na bradě. „Ale mohlo by to přitáhnout lidi, co?"
„ Jako miska s medem přtahuje mouchy," řekl Talsu vážně.
„Možná," řekl sedlák konečně - nemalý ústupek od člověka jeho druhu. „Dobrá, vyberte si svůj sýr, mládenče z města. Zasloužil jste si ho, to vám řeknu." Zalovil v kapse. „A tady máte." Podal Talsuovi stříbrnou minci jelgavské ražby, ne tu s vyraženou podobou krále Mezentia. „To je za váš nápad. To je fér, jak jste říkal."
„Děkuji," řekl Talsu a schoval minci. Věděl také dobře, který sýr chce - jeden pěkný, kulatý a zlatý jako měsíc v úplňku. Vzal si ho a odnesl ho domů.
Když se vrátil na tržiště, spatřil půl tuctu algarvských vojáků, odnášejících si podstatnou část sedlákova zboží. Smáli se a brebentili spolu svým nesrozumitelným jazykem. Sedlák mohl jen stát a zírat, zuřivě, ale bezmocně. „Styďte se!" zavolal někdo, ale nikdo nic neudělal.
I na náměstí viselo několik plakátu s profilem krále Mai-narda. Možná byl Mainardo králem pro prostý' lid, jak plakáty tvrdily. Ale algarvští vojáci byli jen sami pro sebe. Z nějakého důvodu to Talsua nepřekvapovalo.
Ovčácká hůl v ruce neudělala ze Skarnua ovčáka o nic víc než motyka zemědělce. Zdálo se, že i Gedominovy ovce vycítily jeho nezkušenost. Rozbíhaly se mu mnohem víc, než by to dělaly sedlákovi. On o tom byl v každém případě přesvědčen.
„Marš zpátky, zatracené zvíře!" zavrčel na jednu z ovcí. Když se nevrátila, rozběhl se za ní a přetáhl ji holí. Zvíře zlostně zabečelo. Skarnu na to nedbal. Potřeboval je zahnat zpátky ke stádu a to také udělal.
Dva Algarvané jeli na jednorožcích po silnici, vedoucí podél louky. Jeden z nich na Skarnua zamával. Zvedl na pozdrav svou hůl. Zrzouni pokračovali v jízdě. Raunu ani Skarnu v nich nevyvolávali žádné podezření. Oba valmierští vojáci - vlastně nyní zemědělští dělníci - pracovali pro Gedomina od té doby, co zrzouni obsadili zdejší okres. Nikdo se neobtěžoval zrzou-nům povědět, že Raunu i Skarnu jsou tu stejní nováčci jako oni sami. Při troše štěstí to ani nikdo neudělá.
Gedominu přišel, pokulhávaje, za Skarnuem. Pohlédl na stádo. „No, neztratil jste ani jednu," řekl. „To je docela dobrý výkon."
„Ano, mohlo to být horší," řekl Skarnu a sedlák přikývl. Skarnu se snažil, jak nejlépe dovedl, aby zapadl mezi lidi, s nimiž nyní žil. Dalo to ještě víc práce, než imitovat jejich venkovský přízvuk. Když se o to poprvé pokusil, měl dojem, že mluví spíš jako herec ve špatném divadelním kusu než jako skutečný venkovan.
„Pojďte něco zakousnout k večeři," řekl Gedominu. „Pak se poohlédneme po další legraci." To bylo řečeno dosti delikátně.
Skarnu a Gedominu zahnali společně ovce do ohrady, kde stráví noc. Gedominu přitom dokázal bez hole víc než Skarnu s ní. Ale neměli žádné potíže, protože zvířata šla dost ochotně. Věděla, že tam na ně bude čekat zrní, aby doplnilo živiny, které získala z vadnoucí trávy na louce.
Na střeše stodoly přitloukal Raunu nové šindele; déšť před několika dny odhalil netěsná místa ve střeše. S tesařskými nástroji v ruce vypadal starý seržant mnohem věrohodněji, než když se pokoušel vypořádat se sklizní nebo s dobytkem.
„Pojďte dolů," zavolal na něho Gedominu, zatímco Skarnu zavíral vrata ovčí ohrady. „Pojďte dolů něco sníst, a pak si půjdeme hrát." Zachechtal se pod vousy., A uvidíme, jak se la hra bude zrzounům zamlouvat."
„Doufám, že moc ne," řekl Raunu, slézajíc ze střechy. Odložil kladivo a hřebíky do stodol)'. Když vyšel ven, přikývl: „Myslím, že bych něco zakousl." Nepotřeboval mnoho času, aby si osvojil umění věci zlehčovat, ačkoli za normálních okolností by to seržantovi bylo k pramalému užitku.
Ve stavení jim Merkela kývla na pozdrav. „Sedněte si," řekla."Hned to bude."
Gedominu ji cestou ke stolu krátce políbil. Skamu odvrátil oči. Žárlil na sedláka a nechtěl, aby to Gedominu věděl.
Jednou v noci, když vstal ze svého slaměného lože ve stodole a šel se ven vymočit, zaslechl výkřik rozkoše z ložnice, kterou Merkela sdílela se svým manželem. Skarnu si tak divoce přál, aby to byl on, kdo její výkřik vyvolal, že po zbytek noci skoro nespal.
Tu a tam zachytil koutkem oka i její skrytý pohled. Nic s tím nedělal. Byla by to špatná odměna Gedominovi, který je mohl vydat vojákům krále Mezentia a neudělal to. Ale nedokázal - nebo to možná ani nechtěl -ji vyhnat z mysli.

Přinesla z kuchyně podnos se čtyřmi dřevěnými miskami. Fazole, hrách, cibule a zelí s kousky vepřové klobás)', kterou sama vyrobila. Při selské práci člověku vyhládlo. Takové večeře zaháněly hlad stejně jako nové šindele na střeše potíraly déšť.
Brzy se setmělo. Merkela vytáhla z ohniště hořící větvičku a zapálila s ní dvě olejové lampy. V blízkosti statku neležely žádné silové body ani siločáry: žádné kouzelné světlo zde nepomáhalo bojovat s nocí. Stejně osvětlovali své příbytky sedláci už za dávných časů Kaumjského impéria. Skarnu býval zvyklý na lepší; Krasta na to byla nepochybně uvyklá stále. Ale on nyní považoval lampy za samozřejmé.
Když Gedominu dojedl svou porci, řekl: „Noc je náš čas. Půjdeme na to?“
„Ano,“ řekl Skarnu. „Kdybychom nebojovali, tak bychom se jen podrobili Algarvanům.“
„To je pravda,“ řekl Gedominu. „Bylo by od nich chytřejší, kdyby byli nedosadili toho ďáblova spratka, syna hraběte En-kuru, na místo toho starého bastarda.“
„Pro nás je takhle lepší,“ řekl Raunu. „Kdyby tam byli dosadili někoho slušného, tak by v boji proti nim chtělo pokračovat méně lidí než teď.“
Gedonúnu. „Počítám, že je to tak. Ale v tomhle kraji moc lidí zrzouny nemiluje. To není jako v některých větších městech, jak píšou v novinách.“
„A kdo říká, co se má psát v novinách?“ zeptal se Skarnu. ačkoli to, co Gedominu řekl, mu také dělalo starosti. Aby se zbavil podobných myšlenek, vstal a zamířil ke dveřím.
„Vraťte se v pořádku zpátky, vy všichni,“ řekla Merkela. Skarnu vyšel do noci. Její hlas pro něj byl sladký a omamný jako silné jelgavské víno.
Ve stodole si vzali své zbraně, ukryté pod senem. Sedlák si přehodil přes rameno kotouč lana a další kotouče podal svým kamarádům. „Půjdeme se trochu pobavit,“ řekl a zasmál se. „Ale nemyslím, že se to Algarvanům bude moc líbit.“
„Ať je sklátí mor,“ řekl Raunu, na což Skamu a Gedominu vážně přikývli.
Jakmile opustili Gedominův statek, rozdělili se. Protože v těchto končinách žil už od zhroucení se valmierské armády, znal už Skamu všechny stezky' na míle daleko od statku. Gedominu je samozřejmě znal lépe; pro něho byly stejně důvěrně známé jako schody v jeho vlastním domě. Pro Skarnua ne, a nikdy nebudou. Ale dokázal se v nich orientovat i bez sedláka, dokonce i v noci.
Doslal se do lesa. Navzdory zbrani na svém rameni, cítil se spíš jako lovená zvěř než jako lovec. Kdyby narazil na algarv-skou hlídku, měl v úmyslu v první řadě utéci, a bojovat jenom kdyby nebylo vyhnutí. Nebylo to příliš hrdinské, ale on sem nepřišel proto, aby byl hrdina. Přišel proto, aby škodil nepříteli, v roli, která na něj kladla poněkud odlišné požadavky.
Když objevil pár stromů těsně u cesty, přikývl sám pro sebe. Uvázal konec lana na jeden ze stromů a přeběhl přes cestu ke druhému. Přivázal lano i kjeho kmenu, zbjtek lana odřízl a šel dál, -syhlíženje další příhodné místo pro nástrahu.
Když bude mít trochu štěstí, nějaký algarvský kůň nebo jednorožec si na tom zlomí nohu a bude muset být utracen.
Když bude mít ještě větší štěstí, tak si zlomí nohu nebo dokonce vaz i nějaký' Algarvan. Každopádně to uškodí silám krále Mezentia. Jestli to nejlepší, co mohl za dané situace dělat, bylo škodit zrzounům, Skarnu s tim byl spokojen - s vědomím, že teď víc dělat nemůže.
S obzvláštní péčí vybíral místa pro další nástrahy. Nyní už byl na pozemcích, které patřily sedlákům chovajícím se k Algarvanům přátelsky. Jestli těmto sedlákům způsobí potíže s okupanty, tím lépe: možná už k nim pak nebudou tak přátelští. A kdyby Algarvané považovali za viníky lidi, kteří se k nim přikláněli, možná by nešli tak tvrdě po těch, kteří tak nečinili.
Poté, co použil poslední zbytek lana, vydal se Skarnu zpět na Gedominův statek. Byl sám překvapený tím, jak zkušeně se naučil pohybovat v temnotě. Vjedné chvíli zaslechl nedaleko algarvskou hlídku na koních. Sklouzl z cesty a zapadl mezi keře. Algarvané ho neslyšeli. Hlasitě se bavili mezi sebou. Posléze jejich halas zeslábl a pak se vytratil. Skarnu se pohrdavě ušklíbl. Dole ještě svítila lampa, když dorazil zpátky na statek. Podíval se na ni, vzdychl a otevřel dveře stodoly, aby si rozbalil svou přikrývku na seně. Musel při tom zřejmě způsobit nějaký' Muk, protože se otevřel}' i dveře stavení. Proti světlu uvnitř se rýsovala Merkelina silueta. „Kdo je to?“ zavolala tiše.
„Já,“ odpověděl Skarnu, jen tak hlasitě, aby ho molila poznat po hlasu.
„Jste zpátky první,“ řekla. „Pojďte dál a vypijte si šálek horkého kořeněného piva. jestli chcete.“
„Děkuji,“ řekl a snažil se, aby jeho hlas nedal najevo, co v duchu cítil. Kd)'ž mu podala pivo, podržel chvíli džbán v obou rukou, ohřívaje šije o kameninu nádoby. Posadil se ke stolu, kde předtím večeřeli, a pomalu usrkával. Pivo bylo dobré. Dívat se na Merkelu bylo ještě lepší. Neříkal nic. Kdyby řekl cokoli, už první slovo, které by opustilo jeho rty, by bylo příliš mnoho.
V matném osvětlení byly její oči nesmírně velké. Také se na něho dívala a nic neříkala. Nakonec se zhluboka nadechla. „Myslím - „ začala. Dveře se otevřely. Vstoupil Gedominu a pár kroků po něm Raunu. „Myslim,“ pokračovala Merkela hladce, „že naliji další pivo." Jestli předtím měla na mysli něco jiného, nechala si to pro sebe. Pravděpodobně je to dobře, pomyslel si Skarnu, a přál si, aby tomu mohl sám věřit.
O několik dnů později připochodoval}' za úsvitu na statek dvě čety algarvských vojáků. Poručík, který jim velel, řekl slušnou valmierštinou: „Potřebujeme sedláka jménem Gedominu.“ Přečetl jeho jméno ze seznamu, který držel v ruce.
„Já jsem Gedominu,“ řekl sedlák klidně. „Proč mě potřebujete?“
„Jako rukojmí,“ odpověděl poručík. „Byl zabit jeden z vojáků krále Mezentia. Bereme to v poměru deset za jednoho, abychom zamezili opakování podobného bláznovství. Pojďte.“ Jeho vojáci namířili na Gedomina své zbraně. „Jestli se ten, kdo to udělal, nepřihlásí, zabijeme vás.“
Skarnu vystoupil dopředu. „Vezměte si mě místo něho.“ Ta slova opustila jeho ústa dřív, než si uvědomil, co říká.
„Jste statečný,“ řekl algarvský poručík a ke Skarnuově překvapení smekl klobouk a uklonil se mu., Ale na mém seznamu

je jeho jméno. Vaše jméno tam není. A tak sebereme jeho. Vy a vaše žena," - jeho oči ulpěly na Merkele stejně jako oči každého jiného muže - „dokážete udržet statek i bez těch dvou dědků tady. Jeden bude stačit." Rozmáchlým gestem ukázal na Raunua, aby dal najevo, kterého dědka tím míní. Pak řekl něco svým mužům algarvský.
Dva z nich se chopili Gedomina a odvedli ho. Ostatní drželi na mušce Skarnua, Raunua i Merkelu, takže jakýkoli pokus starého sedláka zachránit by se rovnal sebevraždě. Skarnu se bezmocně díval, jak kulhajícího Gedomina odvádějí. Měli toho pravého muže, i když o tom nevěděli. To je však vůbec nezajímalo. Zastřelí ho se stejnou radostí, jako kdyby byl nesprávný muž.
Hrabě Sabrino si nikdy nepředstavoval, že oslaví vítězství tak velkolepým způsobem. Poté, co padla Valmiera, poté, co se vzdala Jelgava, dostal rozkaz vrátit se do Trapani. Všichni civilisté zde byli přesvědčeni, že výsledky Šestileté války byly zvráceny navždy a že mír čeká za rohem.
„Jak proti nám může bojovat samotný Lagoas?" To slyšel Sabrino snad stokrát. .JOerlavai je náš."
Lagoaští draci ještě stále shazovali vejce na jižní Valmiera a Algarve. Lagoaské válečně lodi ještě stále napadaly pobřeží Valmiery a Jelgavy. Válka ještě pokračovala, ale byla to válka bleších štípnutí. Ani Algarve nemohlo Lagoasu způsobit víc než bleší štípnutí. Sabrino tohle věděl, ale civilisté ne. Neměl chuť se s nimi o tom bavit. Ale hezké ženy teď byly ještě ochotnější vrhnout se k nohám vítěze než předtím.
Jedna z věcí, které Sabrino věděl, byla skutečnost že rozdrcení kaunijských království neznamená, že Derlavai patří Algarve. Uměl číst v mapě. To samozřejmě dovedla i spousta civilistů. Ale on to uměl už ze zvyku, jako součást svých povinností. Poslední dobou pohlížel stále častěji k západu.
Pozvání do královského paláce určilo jeho program. Popravdě řečeno, cítil by se uražen, kdyby je nedostal. Nejenže byl šlechtic, ale byl také důstojník, který si získal zásluhy ve třech ze čtyř válek, které Algarve doposud vedlo.
Dostalo se mu i audience u krále Mezentia. Mezentio ho fascinoval, stejně jako většinu Algarvanů. Na rozdíl od většiny svých krajanů, kteří mohli krále slyšet jen prostřednictvím krystalu, Sabrino s ním mohl mluvit přímo.
„Je to otázka vůle?/' řekl Mezentio jednoho chladného večera. „Algarve odmítlo připustit, že bylo v Šestileté válce poraženo, a tak vlastně poraženo nebylo. Bylo osekáno, částečně okupováno, oloupeno - a bylo přinuceno podepsat smlouvy, které prohlašoval}', že to je v pořádku. Ale poraženo? To nikdy! Nikdy ve svém srdci! Ani ve vašem srdci ne, můj příteli."
„A co dál, Vaše Veličenstvo?" zeptal se Sabrino. „Když jsme došli až sem, co bude dál?"
Neměl tušení, co král Mezentio řekne. Jeden z králových poradců ho zatahal za rukáv. Mezentio pokrčil rameny a pohybem niky ho odehnal. Usmál se na Sabrina a řekl: „Až s tím začneme, pane hrabě, celý svět zatají dech a nezmůže se na jediné slovo."
„Co tím míní?" řekla jedna z mladých žen své přítelkyni. Ta jen pokrčila rameny, což samo o sobě bylo gesto, které přitáhlo Sabrinovu pozornost. Mezentiovu také. Oči obou mužů se setkaly. Oba se usmáli.
Pak se Mezentiův výraz změnil. Zeptal se: „Stačí vám tato odpověď, pane hrabě?"
Sabrino se uklonil. „Stačí, Vaše Veličenstvo." Věděl toho dost, aby si z toho dokázal udělat své vlastní závěry.
„Co tím myslel?" zeptala se ho o chvíli později jedna z mladých žen.
„ Je mi líto, krasavice, ale nemám tušení," odpověděl. Ohrnula nad tím rty. Sabrino se zdržel dalšího komentáře. Zjevně nebyla zvyklá na to, že všechno vždycky nejde po jejím. Když zjistila, že tentokrát to asi nepůjde, uhodila ho loktem do žeber a utekla mu. Rozesmál se, což jen urychlilo její rozzlobený odchod.
„Vy jste zkažený člověk." řekl se smíchem král Mezentio.
„Nejspíš, Vaše Veličenstvo," přisvědčil Sabrino suše.
„To určitě, pane hrabě," řekl Mezentio, stále se smějíc. „Velmi zkažený člověk." Z tváře se mu vytratil úsměv. „Ale nejste tak zkažený jako Kauniané, kteří v první řadě vyprovokovali tuto válku a teď začínají platit cenu za svou drzost."
„Začínají? No, to bych řekl, Vaše Veličenstvo!" zvolal Sabrino. „Král Gainibu ve Valmieře dělá, co se mu řekne. Král Donalitu utekl a na trůnu v Jelgavě sedí váš vlastní bratr - já si jen představuji, jak kvůli tomu blonďáci museli naříkat a skřípat zuby. Vlastně nevím, jakou větší cenu by museli zaplatit."
„Ale to je opravdu jenom začátek." Mezentiův hlas byl suchý a drsný - skutečně Was vládce, který nepřipouští žádnou oponenturu. „Tisíc let - víc než tisíc let - se nám vysmívali a olirnovali nad námi nos. Já říkám, že ktomu už nikdy nedojde. Až tato válka opravdu skončí, budou se na nás všichni Kauniané dívat se strachem v duši i v srdci."
Král mluvil stále hlasitěji, takže to nakonec vypadalo, jako by oslovoval tisíce občanů na náměstí. I tady, v síni královského paláce, všichni ztichli, a když král domluvil, začali tleskat. I Sabrino tleskal. „To je pravda. Vaše Veličenstvo. Kauni-anům už dlouho něco dlužíme. Jsem šťastný, že jim to teď vracíme," řekl nadšeně.
„Většině našich sousedů toho už dlouho mnoho dlužíme, pane hrabě," řekl král Mezentio. „Těm teď taky zaplatíme."
Pohlédl k západu, stejně jako to občas dělal Sabrino.
„Bylo by to možné, Vaše Veličenstvo?" zeptal se Sabrino tiše.
„Jestli o tom máte pochyby, pane hrabě, pak se vraťte na svůj statek, a nechte tu práci někomu, kdo podobné pochyby nemá," řekl Mezentio, a Sabrino zrudl ve tváři. Král pokračoval: „Musíme jen kopnout do dveří, a celá ta shnilá stavba se zhroutí."
Sabrino vykulil oči. Zaslechl tato slova několikrát z úst vysokých důstojníků krátce po pádu Fortliwegu. Tehdy Sabrino nevěděl, o čem to mluví. Nyní, když se mnoho shnilých staveb už zhroutilo, viděl jenom jedinou, která ještě stojí. Napadlo ho. jak dlouho se král Mezentio musel připravovat na den, kdy znovu vypukne válka. Kaunijská království ji sice Algarve vyhlásila, ale Algarve na ni bylo dokonale připraveno.
Sabrino zvedl svůj pohár. „Na Jeho Veličenstvo!" zvolal. Všichni se napili. Nepřipít si na krále Algarve bylo nemyslitelné. Ale Mezentiovy oči zajiskřily při této poctě, kterou mu Sabrino a sál plný notáblů složili. Chvíli dračího letce studoval, pak pomalu přikývl. Sabrino byl přesvědčen, že král ví, o čem přemýšlel, a dává mu tak najevo, že měl

pravdu. Vyptávat se dál by znamenalo chtít od Mezentia, aby řekl příliš mnoho. Mezentio možná už i tak řekl příliš mnoho, pro lidi, kteří mají uši, aby slyšeli.
Každý takové uši neměl. Sabrino už urazil jednu hezkou dívku z této společnosti, když jí nevysvětlil to, o čem si myslela, že má právo vědět. Ta druhá dívka nepožádala o objasnění jeho. Vybrala si k tomu úředníka z ministerstva financí. Tomu sice polichotil, že získal její pozornost, ale zjevně z Mezentio-vých slov nepochopil o nic víc než ona.
Sabrino se tiše pro sebe zasmál a došel si k bufetu pro další sklenici vína. Ale radost, která ho naplňovala, neměla nic společného s tím, co vypil. Stejně jako Mezentio pohlédl k západu. Zvolna přikývl. Algarve dlouho hledalo své místo na slunci. Všichni sousedé se mu v tom pokoušeli zabránit a držet je při zenu. Ale až skončí Derlavaiská válka, už to nebudou schopni dělat.
Už nikdy, pomyslel si Sabrino, ozvěnou Mezentiových slov. Byl dost starý, aby si pamatoval na ponížení a chaos, které následovaly po porážce v Šestileté válce. Už nikdy, pomyslel si znovu. Vítězství je lepší. Byl připraven udělat cokoli, co bude pro vítězství třeba.
Válka se nedá vést polovičatě, pomyslel si. Valmiera a Jel-gava to právě názorně předvedly. A nyní, jak řekl král Mezentio, za to platily. Dobrá, Algarve už zaplatilo. Teď byla řada na nich.
Nedaleko se někdo hněvivě rozkřikl. Sabrino otočil hlavu. Nějaký Yaninec v botách s ozdobnými třapci, těsných kalhotách a tunice s nabíranými rukávy zamítavě kýval prstem před obličejem nějakého Algarvana. „Říkám vám, že se mýlíte!“ řekl. „Říkám vám, že jsem byl osobně minulý týden u řeky Raffali a počasí bylo slunečné - teplé a slunečné.“
„Vy se mýlíte, pane,“ řekl Algarvan. „Pršelo. Pršelo skoro každý den - bláto cákalo koním až na hřbet.“
„Nazýváte mě lhářem na vlastní nebezpečí,“ řekl Yaninec; jeho národ bral podceňování ještě vážněji než Algarvané.
„Nenazývám vás lhářem,“ odpověděl algarvský šlechtic, zívajíc. „Senilním hlupákem, který si nedovede dnes vzpomenout co se stalo včera, to ano. Ale ne lhářem.“
Yaninec zaječel a vychrstl Algarvanovi do tváře svůj nápoj. U Algarvanů by jejich další setkání dohodli jejich přátelé. Yaninec byl příliš netrpělivý, aby čekal. Udeřil svého nepřítele do břicha a pak mu zasadil důkladnou ránu do hlav}'.
Algarvan se na něj vrhl, srazil ho na podlahu a začal do něj bušit. Byl skoro o polovinu větší než Yaninec. Když je Sabrino a ostatní od sebe odtrhli, byl Yaninec dost dobitý.
„Měl byste se naučit slušnému chování,“ řekl mu Algar-van.
„Vy byste se měl naučit - „ začal Yaninec, \'Stávaje.
„Mám vám dát další lekci o tom, proč byste se měl naučit slušnému chování?“ zeptal se Algarvan tak zdvořile, jako by mu nabízel další sklenku punče a ne další ránu mezi oči. Yaninec neztratil odvahu, ale ani nepozbyl zcela rozumu. Místo aby se pustil znovu do rvačky, raději odešel.
Sabrino se algarvskému vítězi uklonil: „Dobrá práce, pane. Moc dobrá.“
„Vy mi příliš lichotíte,“ řekl jeho krajan a rovněž se uklonil. „Všichni tihle lidé ze západu - když je vezmete pevně do ruky, vám budou panáčkovat na povel.“
„Ano.“ Sabrino se zasmál. „Tak nějak to bude.“
Maršál Rathar kráčel přes Náměstí krále Swemmela, o kterém se říkalo, že je to největší vydlážděná plocha pod širým nebem na světě. Neměl potuchy, jestli je to pravda nebo jestli všechno spojené s králem Swemmelem muselo být největší jenom díky svému spojení s jeho jménem. Divil by se, kdyby někdo skutečně změřil všechna velká náměstí na světě a porovnal spolu jejich velikost. Také by se divil, proč by si někdo měl zatěžovat hlavu takovými nedůležitými hloupostmi.
Vítr vanoucí od jihu mu vrhal do tváře vločky sněhu. Přitáhl si těsněji plášť a stáhl si klobouk níž do čela. Plášť měl šedivou barvu unkerlantských uniforem, ale na rozdíl od tuniky, kterou měl pod ním, neukazoval jeho hodnost. Takto zahalený mohl být kýmkoli. Vychutnával si těch několik minut anonymity. Až příliš brzy se bude muset vrátit do paláce, vrátit se ke své práci, vrátit se k vědomí, že ho král Swemmel může kdykoli vydat katu.
Sochy bývalých unkerlantských králů, některé z kamene, jiné z bronzu, lemovaly obvod náměstí. Jedna ze soch byla dvakrát tak veliká než všechny ostatní. Rathar se na ni nemusel ani podívat, aby věděl, že zobrazuje podobu krále Swemmela. Swemmelův nástupce ji bezpochyby dá strhnout. Patrně ji nahradí vlastní sochou ve stejné velikosti. Ale možná taky ne.
Rathar pod svým kloboukem zavrtěl hlavou. Co je to za myšlenky? Copak ho snad něco uštklo? Ale co by dokázalo odolat unkerlantské zimě? Ne, věděl co to je. Jeho vlastní myšlenky. Ty byly nebezpečnější než cokoli jiného.
Otočil se a zamířil zpátky k paláci. Když to udělal, několik mužů v nenápadných šedivých pláštích bez hodnostního ozna-čem, kteří se také náhodou procházeli po Náměstí krále Swemmela, zamířilo stejným směrem.
Rathar se zasmál. Vítr mu odtrhl od úst obláček páry. Byl by naprostý' hlupák, kdyby si myslel, že by mohl zůstat v anonymitě třeba jen pár minut.
Uvnitř paláce ze sebe strhl plášť a přehodil si ho přes ruku. Vzhledem k nepříjemnému klimatu Unkerlanťané své příbytky i veřejné budovy zpravidla přetápěli.
Když vešel do své pracovny, zasalutoval mu major Mero-vec. „Pane maršále, čeká na vás nějaký pán z ministerstva zahraničí.“ Jako obvykle, jeho tvář zůstala zcela bezvýrazná.
„ A co chce?“ zeptal se Rathar.
„Pane, říkal, že chce jednat pouze s vámi.“
„Nu, tak bych ho měl asi vyslechnout, co?“ řekl Rathar neutrálně.
„Přivedu ho, pane,“„ řekl Merovec. „Nechtěl jsem ho nechat samotného ve vaší soukromé pracovně.“
Když se s návštěvníkem vrátil, ten začal hněvivě: „Maršále, tento váš muž se ke mně nechoval tak uctivě, jak náleží náměstkovi unkerlantského ministra zahraničí.“
„Milý lorde Iberte, jsem si jist, že ho vedla pouze snaha zachovat diskrétnost,“ odvětil Rathar.

Ibert vrhl nevlídný pohled na Meroveca, něco si zamumlal pod vousy, ale pak řekl: „Tak dobře, maršále, necháme to plavat - pro tentokrát. Takže teď si můžeme promluvit mezi čtyřma očima?“ Pohlédl na Meroveca.
Rathar souhlasně přikývl. „Jak si přejete, lorde. Pokud nú prokážete tu čest a doprovodíte mě...“ Zavedl Iberta do své soukromé pracovny a zavřel dveře. Pohlédl tázavě na náměstka ministra zahraničí. „A proč jsme se tady vlastně museli spolu zavřít?“
Ibert ukázal na mapu na stěně za Ratharovým stolem.
„Pane maršále, když na jaře zahájíme válku proti Algarve, jsme připraveni ubránit se proti útoku Zuvvayzanů na severu?“
Rathar se otočil k mapě. Špendlík}' s různobarevnými hla-vičkami ukazovaly soustředění unkerlantských sil. -as poněkud menší přesností - i soustředění Algarvanú nebo Yanincú. Skoro všechny unkerlantské sfly byly v blízkosti východní hraníce království. Maršál znechuceně mlaskl jazykem. „Není to tak dobré, jak by to mohlo být. lorde,“ odpověděl. .Jestli máme porazit zrzouny, budeme potřeboA^at každého chlapa, kterého dokážeme sehnat.“ Podíval se na Iberta. „Naznačujete mi snad, že bychom měli počítat s něčím tak nešťastným?“
„Ano,“ řekl Ibert suše. „Naši agenti a náš vyslanec v Bishe hlásí, že Zinvayza a Algarve spolu proti nám nepochybně kon-spirují.“
Rathar si povzdechl a snažil se vypadat překvapenější, než byl. „To je moc špatné,“' řekl a sám se podivil, kolik umírněnosti dokázal zabalit do těch čtyř krátkých slov. Kdyby si obul bory krále Shazliho (všechno, co měl Shazli ve zvyku nosit), také by uvažoval o pomstě na Unkerlantu.
„Co navrhujete?“ zeptal se Ibert skoro tak nevrle jako jeho panovník.
Jakkoli nevrle zněla, byla to správná otázka. Rathar řekl: „Protože mě ujišťujete, že se na toto nebezpečí musíme připravit, poradím se se svými důstojníky a vypracujeme plán příslušných opatření. Moje bezprostřední odpověď je,“ - pohlédl znovu na mapu - „že není třeba dělat si velké obavy.“
„Jak to?“ řekl Ibert. „Zuwayzané nám za poslední války vpadli do boku. Proč by se teď měli zachovat jinak?“
Rathar trpělivě odpověděl: „Za poslední války se bránili. To je vždycky snazší než útočit. A i kdyby ti černoši ze začátku měli určité úspěchy - tak co?“
Zdálo se, že Ibertovi vyskočí oči z hlavy. „Tak co, pane maršále? To je veškerá vaše starost o půdu Unkerlantu, o to, že by ji mohli uchvátit ti nazí divoši ze severu?“
„Obsadit ji je jedna věc,“ odpověděl Rathar. ..Udržet šiji, to je něco jiného. Při veškeré snaze se Zuvvayzané nedokážou dostat daleko za hranice, které měli, než jsme je loni zatlačili na sever. Nemají dost mužu, behemothů ani draků, aby dokázali víc.“
„I to by bylo dost špatné,“ řekl Ibert.
„Ano?“ zeptal se Rathar. .Jestli oslabíme síly, které mají bojovat proti Algarve, budeme toho určitě litovat, protože tím snížíme pravděpodobnost, že zrzouny porazíme. Ale jakmile Algarvany porazíme, jak může Zuwayza doufat, že proti nám obstojí sama?“
Studoval Ibertovu tvář. Ten muž zastával svůj úřad už nějaký čas - nemalý úspěch za vlády krále Swemmela. Ale nejsnazší způsob, jako toho dosáhnout, byl nedělat nic a být jen zrcadlem královýchmyšlenek a přání. Rathar byl zvědav, jestli ministr zahraničí projeví nějaké vlastní myšlenky.
Ibert si olízl rty. „Předpokládejme, že nestáhnete žádné jednotky z algarvské hranice, a Algarvané a Zuwayzané nás přesto porazí?“
To byla velice dobrá otázka. Rathar by byl rád, kdyby si podobné otázky čas od času položil i Swemmel. Takže Ibert měl svůj vlastní rozum: to bylo něco, co bylo dobré vědět. Maršál řekl: „Kdyby se to mělo stát - před čímž nechť nás ochraňují síly nad námi - budou to zrzouni, kdo nás porazí, ne ti černoši. Nepřál bych si přesunovat voják}' od silnějšího nepřítele na ochranu proti slabšímu.“
„To mi připadá jako rozumná odpověď, pane maršále,“ řekl Ibert. „Budu tlumočit vaše slova Jeho Veličenstvu.“
A když Swemmel propadne jednomu ze svých záchvatů hněvu a nařídí všeobecný útok na Zuwayzu místo útoku na Algarve ... Rathar ho poslechne, a poslechne ho s určitým pocitem úlevy. Vyhlídka na útok proti armádám krále Mezentia se mu nezamlouvala. Byl by uposlechl rozkaz zaútočit na Zuwayzu s ještě větším ulehčením, kdyby neměl obavy, že Algarvané také uvažují o útoku na Unkerlant.
Ale když se o tom zmínil Ibertovi, náměstek ministra zahraničí zavrtěl hlavou. „Nic tomu nenasvědčuje, když ponecháme stranou jejich intriky vZuwayze. Naopak, máme teď se zrzouny neobvykle srdečné vztahy.“
„Nejsme jediní, kdo přesunuje vojáky na naši společnou hranici,“ trval na svém Rathar.
„Ani ministerstvo zahraničí, ani král neshledávají na těchto přesunech nic znepokojujícího,“ řekl Ibert. „Jeho Veličenstvo je přesvědčeno, že budeme mít výhodu překvapení, až se vrhneme na východ.“
„Velmi dobře.'„ řekl Rathar, poněkud uklidněn. Svvemmel viděl spiknutí všude kolem sebe. Jestli on nepodezíral Algar-vany, že něco zamýšlejí, pak bylo dost možné, že je to pravda. Samozřejmě, Swemmel se už dopustil i omylů, ale maršál se rozhodl neprodlévat u nich.
Kromě toho, řekl si v duchu, tehdy Swemmel viděl nebezpečí tam, kde žádné nebylo. Nikdy mu neuniklo nebezpečí tam, kde skutečně číhalo ... nebo ano?
Ibert řekl: „Předložte Jeho Veličenstvu plán, založený na tom, o čem jsme spolu jednali. Věřím, že ho přijme.“
Rathar doufal, že náměstek ministra zahraničí má pravdu. Jenže král Swemmel nesmíme lpěl na každé pídi unker-lantského území. Byl by ochoten nějakého se vzdát, třeba jen dočasně, aby získal víc? O tom měl maršál své pochyby. Rád by se jich zbavil, ale nemohl. Mohl pouze říct: „Do týdne ho dostane.“ Co s ním udělá ... Ať s ním udělá cokoli, čím dříve to udelá, tím více času bude mít Rathar na to, aby uvedl věci zase do pořádku.
Ibert odešel, vypadajíc spokojený sám se sebou. Vypadal ještě potěšeněji, když míjel Meroveca. Ratharův pobočník se

tvářil, jako by ze všeho nejraději viděl náměstka ministra zahraničí přeloženého do nějaké vzdálené zapadlé vesnice, aby tam obsluhoval krystal. Rathar ho uchlácholil, jak nejlépe dovedl. I to byla součást jeho práce.
„Dělej," řekl Ealstan Sidrocovi. „Dnes začíná nový semestr. Noví profesoři. Možná dostaneme pro změnu i nějaké slušné."
„Na to je malá naděje,"' řekl jeho bratranec s plnými ústy kaše. „Jediná změna budou nové ruce, které nám budou lámat o hřbet rákosky."
„No tak dobře," řekl Ealstan. „Možná dostaneme partu stařík, kteří nebudou bít moc tvrdě."
Jak doufal, tohle Sidroca rozesmálo, i když ho to nepřimělo, aby jedl rychleji. Když se napil vína zředěného vodou, Sidroc řekl: „Ať visím, jestli vím, proč se vůbec obtěžujeme chodit do školy. Tvůj bratr studoval kolik let, a co teď dělá? Staví silnice. Na to můžeš vycvičit horskou opici, aby pokládala dlažební kostky."
„Pomáhal by otci, kdyby nebyla válka," řekl Ealstan. „Takhle to nemůže zůstat navěky." Ale i když to řekl, napadlo ho: a proč ne?
Sidroca také. „A to říká kdo?"' odvětil. Na to Ealstan neměl odpověď. Sidroc vstal. „Tak pojďme, kdy^ž jsi tak nedočkavý."
Oba si přes své tunik}' přehodili pláště. V Gromheortu padal sníh přibližně jednou za čtyři roky, ale rána byla přesto chladná. Ealstan si to každopádně myslel, i když někdo z jihu Unkerlantu by na to měl odlišný názor.
Vyrazili o něco dřív, a brzy se jim to vyplatilo, protože museli čekat na rohu ulice, než přejde pluk algarvské pěchoty, směřující na západ. Nebyli to muži z gromheortské posádky; stále se rozhlíželi kolem sebe a pokřikovali při pohledu na budovy - a na hezké ženy. Ealstan zjistil, že jim dost rozumí. Mistr Agmund měl těžkou ruku, ale naučil.
Konečně zrzouni přešli. Sidroc nasadil ostré tempo. Byl nerad bit. Potíž byla, že většinou nechtěl ani dělat věci, které ho mohly od bití uchránit.
„Jsme tady včas," řekl Ealstan poněkud překvapeně.
„ Jo, to jsme,"' odpověděl bratranec, „a co z toho máme? Nic, akorát si můžeme stoupnout do fronty u zápisu."
Měl pravdu. Dlouhá řada chlapců se už vlnila před kanceláří. Ealstan řekl: „Stáli bychom ještě dále, kdybychom přišli později." Sidroc si jen odfrkl.
Fronta pomalu postupovala. Další chlapci se stavěli za Eal-stana se Sidrocem. To se Ealstanovi líbilo. Nemohl změnit to, kolik chlapců stálo ve frontě před ním, ale už nebyl poslední.
Když se dostal blíž ke kanceláři, v níž probíhal zápis, zaslechl nějaké rozzlobené hlasy. „Co se děje?"' zeptal se spolužáka ve frontě před sebou.
„Nevim,"„ řekl mladík. „Pouštějí nás dovnitř jenom po jednom a nikdo tudy nevychází ven." Pokrčil rameny. „Počítám, že se to brzy dovíme."
„Něco se děje," řekl Sidroc autoritativně. „V minulém semestru to tak nebylo„ a to znamená, že se něco děje. Zajímalo by mě co." Začichal nosem, jako by byl jeden z těch psů, které si bohatí šlechtici cvičili na hledání lanýžů a jiných vzácných hub.
„To je urážka, říkám vám," vykřikl mladík v registrační kanceláři. Ealstan se naklonil kupředu, pokoušeje se zaslechnout odpověď. Ale byla řečena příliš tiše. Uhodil se vztekle do stehna. Zanedlouho vstoupil do kanceláře chlapec, který stál v řadě před ním. Nyní mohl Ealstan slyšet, co se bude dít. Ale nedělo se nic. Student dostal svůj seznam přednášek a neřekl k tomu ani slovo. „Další!" zavolal úředník.
Ealstan stál před Sidrocem, takže vešel. Úředník k němu vzhlédl přes obrubu brýlí. Protože touto procedurou procházel dvakrát ročně už několik let, věděl Ealstan, co se od něj očekává. „Mistře, jsem Ealstan, syn Hestanův," řekl.
Pochyboval, že by někdo ve škole měl stejné jméno, ale rituál vyžadoval uvést i otcovo jméno, a dodržovat rituál bylo stejně důležité při zápisu jako při magii. Úředník si to v každém případě myslel a jeho mínění bylo rozhodující.
„Ealstan, syn Hestanův," opakoval, jako by to jméno nikdy předtím neslyšel. Ale jeho prsty ho usvědčovaly ze lži; probíraly se hromadami papírů s udivující rychlostí a jistotou. Vytáhl několik papírů, které se týkal}' Ealstana. Pohlédl najeden z nich a řekl: „Vaše školné bylo zaplaceno v plné výši na začátku roku."
„Ano, Mistře," odpověděl Ealstan s jistou pýchou. Navzdory všemu si jeho otec vedl lépe než většina lidí v Gromheortu.
„Tady máte vaše přednášky," řekl úředník a podal mu list papíru. Mrkl na něho přitom? Na okamžik si Ealstan myslel, že se mu to jen zdálo. Pak si vzpomněl na výkřiky a hádku, kterou zaslechl. Možná se mu to nezdálo.
Podíval se na seznam. Algarvština, dějiny Algarve. cosi nazvaného podstata kaunianství... „Co to je?" zeptal se, ukazujíc prstem.
„Nový požadavek," řekl úředník, což bylo méně informativní, než se Ealstanoví zamlouvalo. Ale podle výrazu v úředníkově tváři to bylo všechno, co k tomu hodlal říct.
Ealstan v duchu pokrčil rameny a podíval se na zbytek seznamu. Forthwegská gramatika, forthwegská literatura, sborový zpěv. „A kde je to ostatní? Kde je věda o kamenech? Kde je matematika?"
„Ty předměty už nebudou," řekl úředník.
„Cože?" Ealstan vytřeštil oči. „Proč ne? Jaký' má škola smysl, když ne učit?" Mluvil skoro jako jeho otec, ačkoli si to plně neuvědomoval.
Při polúedu na úředníkovu tvář ani nechtěl odpověď'. Ale on mu odpověděl, a způsobem, který ho zbavoval veškeré odpovědnosti: „Ty přednášky už nebudou podle rozkazu okupačních úřadů."
„To nemohou udělat!" zvolal Ealstan.
„Mohou. Udělali to," řekl úředník. „Rektor protestoval, ale víc dělat nemůže. A vy, mladý pane, můžete udělat jenom to, že vypadnete tamtěmi dveřmi, abych mohl zavolat dalšího studenta ve frontě."
Ealstan mohl udělat víc. Molů začít křičet jako několik spolužáků před nim. Ale byl příliš otřesen. Sklesle vyšel dveřmi,

na které mu úředník ukázal. Zastavil se na chodbě, zírajíc na seznam přednášek v ruce. Byl zvědav, co na to řekne otec, až to uvidí. Nepochybně něco barvitého, co bude stát za zapamatování.
Sidroc vyšel za necelou minutu po něm. Usmíval se na celé kolo. „Síly na námi, to bude výborný semestr," řekl. „Jediný těžký předmět, který mi tam nacpali, je algarvština."
„Ukaž," řekl Ealstan. Bratranec mu list podal. Přelétl ho očima. „Je stejný jako můj."
„Není výborný?' Sidroc vypadal, jako by se chtěl roztančit radostí. „Poprvé v životě se mi nebude kouřit z uší, když půjdu do školy."
„Ale měli bychom tam mít ty těžší předměty," řekl Ealstan. „Víš proč tam nejsou, ne?" Sidroc zavrtěl hlavou. Ealstan zamumlal něco, co jeho bratranec naštěstí nezaslechl. „Nemáme je tam, protože zrzouni nedovolili, aby tam byly, proto."
„He?" Sidroc se poškrábal na hlavě. „Proč by se měli Algar-vané starat, jestli máme vědu o kamenech nebo ne? Mě to zajímá, protože vím, jak je těžká, ale co na tom záleží Algarvanům?"
„Říkal jsem ti už, že jsi pitomec?" zeptal se Ealstan. Sidroc nebyl hloupý, ne ve všech směrem, ale v tomto případě mu smysl unikl. Než se mohl rozzlobit, Ealstan pokračoval: „Chtějí, abychom byli hloupí. Chtějí, abychom byli nevědomí. Nechtějí, abychom znali věci. Nenašel jsi v tom seznamu íbrth-vvegskou historii, že? Když nebudeme vědět o časech krále Felgilda, kdy byl Forthweg největším královstvím v Derlavai, jak můžeme chtít, aby se zase vrátihy?"
„To je mi jedno,"„ řekl Sidroc. „Já vím jenom, že v tomto semestru sebou nebudu muset tahat ani měřící trojúhelníky, a jsem zatraceně rád.
„Ale copak to nechápeš?" řekl Ealstan, spíš zoufale. „Jestli nás Algarvané nenechají nic naučit, tak už v generací našich dětí se z Forthweganů stanou jen sedláci, hrabající se v hlíně."
„Než budu mit děti, musím si nejdřív najít ženu," řekl Sidroc. „Popravdě řečeno, rád bych si našel ženu, ať budu mít děti nebo ne." Pohlédl na Ealstana. „A neříkej mi, že ty ne. Ta blonďatá šťabajzna - „
„Hele, sklapni," řekl Ealstan vztekle. Možná by nebyl tak vzteklý, kdyby se mu byla Vanai zdála neatraktivní. Neměl tušení, co si o něm myslí ona, nebo zdali na něho vůbec myslí. Mluvili spolu pouze o houbách a rozmanitých nepravostech Algarvanů.
Sidroc se zasmál, což ho rozzlobilo ještě víc. Pak bratranec řekl: „Jestli chceš vést účetní knihy jako strýc Hestan, pak myslím chápu, proč chceš další přednášky z matematiky, ale proč by ses měl starat o vědu o kamenech? Nezdá se, že budeš mágem."
„Můj otec vždycky říká, že čím víc věcí znáš, tím máš větší možnost volby," odpověděl Ealstan. „Řekl bych, že si Algarvané myslí, že má pravdu, nezdá se ti? Nechtějí, abychom měli jakoukoli volbu, a proto chtějí, abychom nic neznali."
„Můj otec říká. že to není v tom, co znáš, ale v tom, koho znáš," řekl Sidroc. To skutečně vypadalo na strýčka Hengista. „Dokud máme známosti, je nám hej."
Na tom bylo dost pravdy. Ealstanův otec využil svých známostí, aby zařídil, že nikdo nebude zkoumat příliš pozorně, kde byl Leofsig předtím, než se vrátil do Gromheortu. Krátkodobě a v nepříliš významných záležitostech, byly známosti opravdu skvělé. Ale jako celoživotní přesvědčení? To si Ealstan nemyslel.
Chtěl to říci, ale místo toho zavrtěl hlavou. Nemohl dokázat, že má pravdu. Ale ať ji měl nebo ne, Sidroc by se mu vysmál. Tím se byl jist.
I když Ealstan mlčel, Sidroc se stejně začal smát, ukazujíc na Ealstana. „Co je tady tak legračního?" zeptal se Ealstan.
„Řeknu ti, co je tady tak legračního,'„ odpověděl bratranec. „Když nemůžeš chodit na přednášky, o kterých si tvůj otec myslí, že bys na ně chodit měl, tady ve škole, co udělá? Já ti povím, co udělá: zařídí, abys ty věci studoval soukromě. To je ta legrace, při silách nad námi. Ha, ha, ha!"
„Sklapni," řekl Ealstan znovu, ale nepochyboval, že má Sidroc pravdu.

XIX.

Král Shazli pohlédl s rozzářenou tváří na Hajjaje. „Pomstíme se!" zvolal. „Král Swemmel, ať mu démoni vyrvou vnitřnosti, bude skučet a skřípat zuby při pomyšlení na den, kdy poslal své armády přes hranici do Zuwayzy."
„Staniž se, Vaše Veličenstvo," odpověděl Hajjaj, ukláněje se hlavou mladému králi. „Ale Unkerlanťané nás podezírají; Swemmel. který je sám proradný člověk, vidí zradu všude okolo sebe. Jak jsem vám hlásil, mé rozhovory s algarvským vyslancem nezůstaly nepovšimnut)'."
Soudě podle Shazliho výrazu se král chystal k nějaké lehkomyslné poznámce, ale ovládl se, na což Hajjaj přikývl se střízlným oceněním. Shazli dokázal myslet, i když zůstával příliš mladý, aby to dělal po celou dobu. „Pochybujete tedy o moudrosti našeho kursu?"
„Pochybuji o moudrosti všech kursů," řekl ministr zahraničí. „Nejlépe vám posloužím svým pochybováním a přiznáním toho, že pochybuji,"
„Aha. Ale jestli pochybujete o všem, jak mohu vědět, jakou váhu mám přikládat každé vaší jednotlivé pochybnosti?" zeptal se Shazli s úsměvem.
Hajjaj se také usmál. „Teď jste mě dostal, musím připustit."
„Pak mi tedy své pochybnosti vysvětlete, Vaše excelence, když budete tak laskav," řekl Shazli. „O tom, že se chceme -a že jsme oprávněni - pomstít Unkerlantu, nemůže být pochyb. Jaký lepší způsob bychom ktomu našli než společný postup s Algarve? Algarvané prokázali ochotu - ne, dychtivost - postupovat společně s námi."
„Skutečně," řekl Hajjaj. „Hrabě Balastro byl všestranně ochotný. A proč ne? Sloužíme jeho zájmům stejně jako on našim."
„Dobrá tedy!" řekl Shazli, jako by právě Hajjaj provedl na tabuli matematický důkaz.

Ale Hajjaj věděl až příliš dobře, že království se nechovají tak čistě jako kruhy, trojúhelníky a lichoběžníky. „Algarve je velké království," řekl, „ale Unkerlant je také velké království. Zuwayza není velké království a ani nikdy nebude. Když se malí zapletou do sporů mezi velkými, mohou toho pak litovat."
„My jsme už litovali. Unkerlant nás k tomu dohnal," řekl Shazli. „Popíráte to? Můžete to popřít?"
„Ne, to nemohu," řekl Hajjaj. „Skutečně, byl jsem rád, když byly zahájeny rozhovory s Algarvany, jak Vaše Veličenstvo jistě ví."
„Dobrá tedy," řekl Shazli znovu. Tentokrát to doplnil: „Jak tady můžeme udělat chybu, Hajjaji? Algarve s námi nesousedí. Nemůže vůči nám vznášet žádné požadavky, jako to dělá Unkerlant. Může nám jenom pomoci dostat zpátky to, co je naše."
„Může vznést požadavky potom, protože budeme jeho dlužníky." odpověděl Hajjaj. „Připomenou nám to. Velká království to vždycky dělají."
„Tady, myslím, začínáte vidět příliš černě," řekl král. „Snad mohou vznést požadavky. Jak si je mohou vynutit?"
„Kolik draků vrhlo Algarve proti Valmieře?" zeptal se Hajjaj. „Kolik proti Jelgavě? Mohli by je vyslat i proti nám. Jak bychom proti nim obstáli, Vaše Veličenstvo, kdyby nadešel takový zlý den?"
„ Jestli se chcete vyvléknout z aliance, kterou jsme utvořili, řekněte to teď a řekněte to otevřeně," řekl Shazli s lehkým nádechem hněvu v hlasu.
„To nechci," řekl Hajjaj s povzdechem. , Ale nejsem si ani jist, že všechno půjde tak dobře, jak doufáme. Žiji už dlouho. Poznal jsem, že věci jdou jen zřídkakdy tak dobře, jak lidé doufají."
„Vezmeme si zpátky území, které nám Swemmel uloupil," řekl Shazli. „Snad získáme i něco navíc. Pak nechám na budoucnosti, aby se o sebe postarala sama."
To byla dobrá odpověď. Byla to zároveň odpověď mladého muže. Hajjaj, který pravděpodobně viděl do budoucnosti mnohem lépe než jeho panovník, si s ní dělal mnohem větší starosti. „Ano, myslím, že je získáme. Jen doufám, že si je také udržíme."
Shazli se předklonil a překvapeně něj pohlédl. „Jak bychom mohli neuspět? Jediný způsob, který' si dokážu představit, by byl ten, že by Unkerlant porazil Algarve. Za jak pravděpodobné to považujete?"' Pohodil hlavou a rozesmál se, čímž Ha-jjajovi prozradil svůj pohled na tuto věc.
„Není to moc pravděpodobné, jinak bych vás byl varoval, abyste nesledoval tento kurs,'„ řekl zuwayzský ministr zahraničí. „Ale s jakou pravděpodobností jsme mohli počítat, že Algarve porazí Valmieru a Jelgavu na hlavu během pouhých týdnů?"
„To je jen další důvod si myslet, že zrzouni dají králi Swemmelovi výprask, který si zasluhuje," řekl Shazli, který zcela nepochopil, co měl Hajjaj na mysli. „Efektivita!" Zkřivil pohrdavě rty. „Kdepak v Unkerlantu. Řeknete mi, že je to jinak?" Podíval se na Hajjaje.
„Ne. To nemohu," řekl Hajjaj. Shazli přikývl s pohledem já-jsem-ti-to-řikal. Pak pokývl znovu, odlišným způsobem. Hajjaj vstal. Věděl, že je propuštěn. „Musíme jen počkat do jara, abychom viděli, co přijde pak. Snad to bude pro království dobré, jak z celého srdce doufám."
Když se vrátil do své pracovny, zastihl svého tajemníka ve sporu s nějakým chlapíkem, ověšeným chřestícími amulety a medailony. „Ne," říkal Shaddad, když Hajjaj vešel, „to je nepřijatelné. Jeho excelence by - „ Otočil se. „Oh, tady jste, Vaše excelence. Síly nad námi buďte pochváleny. Tento břídil navrhuje, že provede kouzlo ve vaší pracovně a v jejím okolí."
„Nejsem břídil, nebo alespoň doufám, že nejsem." Muž s amulety se uklonil, což bylo provázeno dalším chřestěním a cinkáním. „Jsem Mithqal, mág druhé třídy, který' má tu čest sloužit v armádě Jeho Veličenstva. Mé rozkazy, které teď má u sebe váš tajemník, mi nařizují, abych udělal všechno, co mohu, abych zjistil, zdali vás pomocí magie nešpehují nějací jiní mágové."
„Ukažte mi ty rozkazy," řekl Hajjaj a nasadil si brýle. Když dočetl, podíval se přes okraj brýlí na Shaddada. „Zdá se, že kapitán Mithqal plní jen své povinnosti."
„Pcha!" řekl tajemník. „Podle všeho tady chce jenom čmuchat. Proč by mohl - „
„Neříkejte nic, čeho byste mohl litovat." Hajjaj nerad usazoval svého Shaddada tak ostře, ale jeho tajemník míval občas přelmanou představu o své vlastní důležitosti. A popudit proti sobě mága, zvlášť mága, který byl zároveň i voják, nemuselo vynést tajemníkovi nic dobrého. „Použijte krystal, abyste se poradil s nadřízenými tohoto muže. Jestli ho sem skutečně poslali, dobrá. Jestli ne, vyhlaste všemi prostředky poplach."
„Snažil jsem se mu to navrhnout, ale nechtěl me poslechnout," řekl Mithqal.
Shaddad si pohrdlivě odfrkl. „Jako bych měl brát vážně každého podomního šarlatána, který se přede mě postaví."
Uklonil se Hajjajovi. „Dobře, Vaše excelence. Protože to žádáte vy - „ Otočil se k Mithqalovi zády, aby použil krystal sklánějíc se nízko nad ním a mluvíc tichým hlasem. Když se zase narovnal, vypadal velmi rozpačitě. „Omlouvám se, kapitáne Miťhqale. Zdá se, že jsem se mýlil."
„Mohu nyní pokračovat?" zeptal se Mithqal s poněkud sar-donickým ostřím v hlasu. Díval se na Hajjaje, který' přikývl. Shaddad také přikývl, což mág okázale přehlédl. Hajjaj se musel kousnout do rtu, aby se ubránil úsměvu.
Shaddad se přitočil kzuwayzskému ministru zahraničí. ,.Musim přiznat, jsem pokořen," zašeptal.
„Všichni tu a tam uděláme hloupost" řekl Hajjaj. Myslel si přitom: zvláště vy, ale to by Shaddada pokořilo ještě víc.
Mithqal řekl: „Vaše excelence," - stále ignoroval Shaddada - „chci zkontrolovat dvě věci: za prvé, jestli někdo nešpehuje vaši pracovnu z dálky; a za druhé, jestli sem nebylo tajně umístěno něco, co by posílalo vaše slova nebo to, co děláte, k někomu, kdo by mohl naslouchat: snad utajený krystal, ačkoli to není jediný způsob, jak dosáhnout tohoto účinku."
„Nikdo tady nemohl umístit takovou věc," řekl Shaddad. „Kdyby sem někdo takový předmět přinesl během setkání s

Jeho excelencí, všimli bychom si toho, a máme magickou ochranu tohoto místa, která brání nezvaným hostům ve vstupu sem, když Jeho excelence a já nejsme přítomni.“
„Co dokáže jeden mág udělat, jiný dokáže zrušit,“ řekl Mi-thqal. „To je základní zákon magie stejně jako zákony podobnosti a sdělnosti, ačkoli myslím, že mnoho mágů by to nepřipustilo.“
Vytáhl z velké brašny na opasku svíčku z černého včelího vosku, kterou postavil na Shaddadův stůl a pomocí obyčejného křemene a ocílky ji zapálil. Záře, která z ní začala vystupovat, však nebyla vůbec obyčejná. Hajjaj si protřel oči. Nejenže viděl Shaddada a Mithqala, ale také, jakýmsi zvláštním způsobem, viděl do nich a skrze ně. Viděl také skrze Shaddadův psací stůl. Mithqal vytáhl šestiboký' krystal. „Duhový kámen,“ řekl a zvedl ho. Na stěnách pracovny se zjevila duha. „Tady uvidíte jeho hlavní přednost.“ Vypadalo to. jako by k nim měl přednášku. „Když bude duha neklidná, ukáže to vliv nějakého jiného kouzla.“
Obešel s duhovým kamenem psací stůl. Duha se vlnila, ale on to akceptoval, takže Hajjaj předpokládal, že pátrá po nějakém větším narušení. A také ano, Mithqal odložil krystal se spokojeným výrazem. Sfoukl svíčku, přenesl ji do Hajjajových komnat a opět ji rozsvítil. Pak zopakoval celý rituál se stejným výsledkem. Mág přikývl. „Vaše excelence, pokud mohu tvrdit, odsud vás nikdo nešpehuje.“ „To rád slyším,“ řekl Hajjaj.
„To jsem vám mohl říct sám, Vaše excelence,“ řekl Shaddad. Hajjaj se na něho podíval. Tajemník si několikrát odkašlal. „Eh - možná ne s takovou jistotou.“
„Skutečně.“ řekl Mithqal a milosrdně nepokračoval. „Teď se podíváme, jestli někdo naslouchá zvenku.“ Vytáhl z brašny dva předměty, jeden malý, připomínající fazoli, ten druhý větší, připomínající silný hnědý list, na jedné straně chlupatý'. „Mám srdce lasičky, kterým se vyhledává zrada, a také oslí ucho, které označí zradu, která se vztahuje ke slyšenému.“ Pak poznamenal napůl pro sebe: „Možná moc mluvím.“ Haijaj potlačil zakašlání.
Držíc srdce v jedné ruce a oslí ucho ve drahé, začal Miťh-qal prozpěvovat zaříkadlo. Ucho se začalo kroutit a pohybovat, jako by bylo připojeno k hlavě živého zvířete. Shaddad vyskočil; nikdy předtím magii neviděl. Haijaj mága pozoroval s uchvácením, které v něm budil každý, kdo perfektně ovládal své řemeslo. „Objevil jste něco?“ zeptal si tiše, aby mága nerušil.
„Něco ano,“ vydechl Mithqal. Pomalu se sunul do vnější kanceláře, ve směru, kam ukazovalo ucho. Hajjaj ho následoval. Stejně tak Shaddad, jemuž svítily v tmavé tváři vykulené oči. Veden oslím uchem zamířil Mithqal k tajemníkovu stolu.
Shaddad zoufale vykřikl a utekl.
Mithqal odhodil své kouzelnické vybavení a začal ho pronásledovat. Byl mladší a rychlejší než Hajjajův tajemník. Za okamžik uslyšel Hajjaj další výkřiky a potom pád. Klesl na polštář a zabořil tvář do dlaní. Důvěřoval Shaddadovi, a ten mu za jeho důvěm zaplatil zradou. Ale bolest tvořila jenom polovinu toho, co cítil. Druhou polovinu tvořil strach. Jak dlouho Shaddad zrazoval, a kolik toho předal Unkerlantu?
Tajemník vykřikl znovu, tentokrát bolestí. Hajjaj sebou trhl. Tyto otázky vyžadovaly odpověď, a to rychle. Shaddad je nechtěl poskytnout. Ale na tom nezáleželo. Poskytne je, ať chce nebo nechce.
„Co jeden mág dokáže udělat, jiný dokáže zrušit,“ ocitovala Pekka nahlas známé pořekadlo. Ráda mluvila sama se sebou, když ledový vítr od jihu kvílel kolem Kajaanské městské koleje. Jediná potíž byla, že lhala sama sobě. Hořce se zasmála. „Co jeden mág dokáže udělat, to ani ten samý mág nedokáže zrušit - nebo v první řadě vůbec přijít na to, jak to udělal.“
Její jedinou útěchou bylo, že nebyla jedinou zmatenou teoretickou kouzelnicí v Kuusamu. Raahe a Alkio také nebyli schopni objevit, kam zmizel ten clrybějící žalud z jejího pokusu. Ani Piilis. Ani Mistr Siuntio, a pokud věděla, ani Ilmarinen.
Pekka pohlédla na svůj nejnovější pokus o vysvětlení. Nikam nevedl. Cítila, že nikam nevede, a musela bojovat se silným nutkáním zmačkat ten list papíru a zahodit ho. Pokoušela se o vysvětlení založená na předpokladu, že zákony podobnosti a sdělnosti mají mezi sebou přímý vztah. K ničemu to nevedlo. Pokusila se i o vysvětlení založená na předpokladu, že zákony podobnosti a sdělnosti spolu nejsou v přímém vztahu. Ani to k ničemu nevedlo.
Takže zbývalo ... „Nic,“ řekla Pekka. „Nic, zatraceně, nic, nic, nic.“
Znovu odolala nutkání roztrhat svou poslední sadu výpočtů. Přála si, aby se byla nikdy nerozhodla věnovat se teoretickému kouzelnictví. Její manžel, praktický člověk, neustále postupoval v užitečných aplikacích magie, které posilovaly Ku-usamo a činily radost Sedmi princům.
„Nechtěla jsem být praktická,“ zamumlala Pekka. „Chtěla jsem se dostat až na dno věcí a porozumět jim, aby je pak ostatní lidé mohli prakticky používat. A co se stalo? Dostala jsem se na dno věcí. Nerozumím jim, a ostatní vesele rozvíjejí praxi i bez nich.“
Pokušení, kterému dvakrát odolala, přišlo znovu, silnější než předtím, a zvítězilo. Zmačkala papír s výpočty do malé kuličky a odhodila ji do koše na papír.
Sotva ji odhodila, někdo zaklepal na dveře. Zamračila se. Na Leina to bylo příliš brzy. Samozřejmé, že pracuje dlouho, pomyslela si Pekka. Jeho práce skutečně někam vede. A tohle bylo nejpodivnější zaklepám, jaké kdy slyšela. Znělo to skoro, jako kdyby někdo do dveří kopal, ale trochu příliš vysoko, aby to bylo pravděpodobné.
Stále se mračíc, otevřela rázně dveře - a vyplašeně uskočila zpátky. Ze všech lidí, které by očekávala na chodbě, byl tento muž, stojící venku na hlavě, ten poslední. „Síly nad námi!“ vyhrkla - to jediné, na co v té chvíli dokázala pomyslet. Dobrá, to vysvětluje, jak se tady objevil.
„Dobrý den. profesorko Pekko,“ řekl muž s úsměvem a vrátil se do normální polohy.
Až teď si Pekka uvědomila, že ho zná. „Mistře Ilmari-nene!“ zvolala. „Co tady děláte?“
„Čekám, až mi otevřete dveře,“ odpověděl teoretický' kouzelník. „Už jsem myslel, že padnu před vaším prahem, než mi otevřete.“ S čilostí, která ho usvědčovala ze lži, vešel dovnitř. Jeho zarudlá tvář nabyla opět své přirozené barvy.

„Mistře Ilmarinene...“ opakovala Pekka. „Dovolte mi jinou otázku, Mistře: proč tady stojíte na hlavě a čekáte, až vám otevřu?“
„Vy jste skutečná teoretická kouzelnice, profesorko Pekko,“ řekl Ilmarinen, ukláněje se. „Jakmile zaregistrujete nějaký nevysvětlitelný jev, okamžitě začnete hledat příčinu, která ho způsobila. Skutečně chvályhodné.“
Tento druh posměšné chvály dokázal Pekku rozzuřit jako nic jiného. „Mistře,“ řekla pevně, „podíváme se, jestli by policie považovala váš nevhodný příchod za nevysvětlitelný jev? Jestli nezačnete mluvit rozumně, můžeme to experimentálně vyzkoušet.“
Ilmarinen se rozesmál, vydechujíc jí do tváře výpary alkoholu. Pohlédla na něj a měla opravdu pokušení ten experiment provést. Síly nad námi, to se opil, naskočil do silovlaku a cestoval uprostřed kuusamské zimy do Kajaani jenom proto, aby si z ní dělal blázny? U každého jiného s výjimkou Ilmarinena by takový nápad byl absurdní. Měl by být absurdní dokonce i pro něho. Racionální část její mysli na tom trvala, ale zároveň si uvědomovala, že u Ilmarinena racionálnost nehraje zdaleka takovou roli jako u ní.
Ještě chvíli se smál. Pekka se začala rozhlížet po nejbližším tupém nástroji. Snad se vražda nebo něco na ten způsob objevilo v jejích očích, protože se Ilmarinen přestal smát a jen se usmíval. Sáhl do kapsy. Když nenašel, co chtěl, jeho úsměv se vytratil. Začal prohledávat další kapsy stále zběsileji, když to, co hledal, mu stále unikalo. Teď se rozesmála se sardonickým potěšením Pekka.
Ilmarinen vypadal utrápeně. „Jakkoli dobře se bavíte, profesorko, není to legrační, ujišťuji vás.“
„Oh. to já nevím. Mně se to zdá dost legrační.“ Pekka ukázala na složený kus papíru za patou Ilmarinenovy levé boty. „Nehledáte náhodou toto?“
Otočil se, podíval se a sebral to. „Ano, je,“ odpověděl mnohem krotčeji, než od něho byla zvyklá slýchat. „Muselo mi to vypadnout, když jsem stál na hlavě.“
„Ještě jste mi nevysvětlil, proč jste stál na hlavě,“ připomněla mn Pekka.
A Ilmarinen ji to ani nevysvětlil, alespoň ne slovy. Místo toho jí slavnostně předložil papír, jako by číšník v luxusní restauraci v Yliharmě servíroval drahou láhev algarvského vína.
„Vy jste stál na hlavě kvůli tomuhle kusu papíru?“ řekla Pekka tónem a-teď-mi-zalži-ještě-něco, který používala, když si Uto začal příliš nestydatě vymýšlet. V jejim synovi i v Ilma-rinenovi docela jistě sídlil tentýž nezbedný rarášek.
Ale Ilmarinen se tentokrát zdál imunní. „Popravdě řečeno, profesorko Pekko, opravdu jsem stál na hlavě kvůli tomu kusu papíru.“
Pekka ho studovala. Byl vážný. Mluvil vážně. To jen zvýšilo její nedůvěru. Ale co jiného mohla dělat, než konečně rozložit ten papír a podívat se, co je na něm?
Když ho otevřela, neb37l prázdný, jak napůl očekávala. Byl popsaný výpočty, napsanými llmarinenovým nedbalým písmem. Na okamžik na ně polúédla. Chtěla vzhlédnout na Ilma-rinena, ale její oči se nedokázaly odtrlinout od tajuplných symbolů. Otevřela ústa. Držela papír jednou rukou a ukazováčkem druhé ruky sledovala logický postup. Když konečně skončila, hluboce se Ilmarinenovi uklonila. „Mistr Siuntio měl pravdu,“ řekla skoro šeptem. ..Říkal mi, že jestli někdo dokáže objevit skrytý smysl mého experimentu, budete to vy, protože máte nejoriginálnější způsob myšlení. A věděl, o čem mluví. Já ani za tisíc let nedokážu myslet jako vy.“
Ilmarinen pokrčil rameny. „Siuntio je chytřejší než já. Popravdě řečeno, Siuntio je chytřejší než kdokoli jiný. Ale není blázen. Měla byste být trochu blázen - není to na škodu.“ Prohlížel si Pekku jako profesor slibného studenta. „A teď chápete, proč jsem stál na hlavě.“
„Inverze,“ odpověděla Pekka, tak nepřítomně, že Ilmarinen potěšené spráskl ruce.
„Přesně tak!“ Skoro kvokal radostí, jako slepice, která snesla vejce.
„Na takovou věc jsem nikdy nepomyslela,“ řekla Pekka. „Nikdy. Když jsem se snažila zjistit, zdali podobnost a sdělnost jsou spolu ve vzájemném vztahu, vždycky jsem si myslela, že vztah, který objevím, jestli vůbec nějaký objevím, bude přímý. Když jsem nedokázala objevit přímý, myslela jsem si, že to znamená, že neexistuje vůbec žádný - jenže to také nevycházelo.“
„Jestliže experiment vychází a matematický' důkaz ne, je chyba v matematice,“ řekl Ilmarinen. „Říkal jsem vám to - říkal jsem to vám všem - už předtím, ale nevěnovali jste mi pozornost. Teď máme čísla, která naznačují, proč se vaše zatracené žaludy chovaly tak, jak se chovaly, a co se s nimi stalo.“
Na papíře, který jí dal, to nebylo vyjádřeno explicitně.15 Znovu prošla rozmáchlé řádky symbolů. Musela se podívat dvakrát: i implikace16 byly velmi subtilní. Ale jakmile objevila, kam Ilmarinen směřuje, dokázala si je pro sebe vyvodit. Polúédla na teoretického kouzelníka. „Ale to je nemožné!“
„To je to, k čemu došlo.“ Jeho hlas byl podivně suchý. Po chvíli si uvědomila, že ho rozzlobila. Viděla ho zlobit se už předtím, když vykřikoval a zuřil. Tohle bylo něco jiného. Vyvolávalo to v ní pocit, jako by ji přistihl při něčem nemravném a špatném.
Tiše řekla: „Předpokládám, že klasičtí Kauniané by řekli totéž, kdyby viděli zaklínadla, která uvádějí do provozu silo-vlak.“
„Kdyby měli trochu rozumu, tak by to neřekli,“ řekl Ilmarinen, ale teď se to blížilo jeho obvyklému sardonickému tónu. Natalii ruku a poklepal prstem na papír. „Jestli mi dokážete ukázat alternativní vysvětlení, pak mi můžete říct, že toto je nemožné. Ale do té doby, nebude zajímavější provést další experimenty, abychom viděli, jestli jsme blázni nebo ne?“
Zavrtěl hlavou a zvedl prst. „Samozřejmě jsme blázni. Podívejme se, jestli máme pravdu nebo ne.“
Explicitně - výslovně, jasně, přímo (Pozn. překi.)
Implikace - logický vztah mezi výroky, z nichž jeden (konsekvent) se vyvozuje z druhého (antecedentu), stanovující, za jakých podmínek takový výrok platí (Pozn. překl.)
„Ano,“ řekla Pekka. Myšlénky se jí rodily v hlavě jako bubliny v hrnci s vařící vodou. „Jestli je to pravda,“ - ukázala na

papír - „máme před sebou experimenty na celý život. Možná na dva životy.“
„ Je to tak, profesorko Pekko.“ Ilmarinen si povzdechl. ¦ Byl starý. Neměl před sebou dlouhý život, natož dva. „Je mi líto, Mistře,“ řekla Pekka tiše. „Byla jsem netaktní.“
„Cože?“ Ilmarinen na ni pohlédl, pak se rozesmál. „Oh, ne, to ne, vy blázínku. Vím už dlouho, že tady nebudu navěky, ba už ani příliš dlouho. Ne. Myslel jsem na to, že jestli se věci tam nahoře budou dál vyvíjet tak, jak se tu a tam už vyvinuly,“ - ukázal k severozápadu, směrem k derlavaiské pevnině - „uděláme lépe, když ty experimenty na dva životy zvládneme za půl roku.“
Pekka se nad tím zamyslela a pomalu přikývla. „A když to nedokážeme?“
„Stejně bychom se o to rněli pokusit,“ řekl Ilmarinen.
«*••|•}.|-íLeofsig ponořil břitvu do misky s horkou vodou, kterou vy-žebral od matky, aby z ní dostal mýdlovou pěnu se zbytky vousů, a pak se vrátil k úpravě své bradky. Se zakloněnou hlavou měl potíže vidět se v zrcadle, které postavil na prádelník v pokoji, který nyní musel sdílet s Ealstanem.
Sidroc strčil hlavu do dveří, snad aby zjistil, není-li tam Ealstan. Když uviděl, co Leofsig dělá, nepříjemně se ušklíbl. „Nepodrizni si krk,“ řekl skoro jako by mu nebylo proti mysli být mu v tom nápomocen.
Jedním pružným pohybem Leofsig vstal ze židle, na níž seděl a překonal polovinu místnosti. „Měl bys uvažovat o tom, co říkáš muži s břitvou v ruce,“ poznamenal přívětivě.
Sidroc zděšeně vypískl a zmizel rychleji, než kdyby ho nechal zmizet mág první třídy. Ale kdyby ho nechal zmizet mág první třídy, už by se neobjevil. Doufat v něco takového by bjlo příliš, pomyslel si Leofsig.
S tichým smíchem se vrátil k zrcadlu a dokončil holení. Pak si oblékl svou nejlepší tuniku a svůj nejlepší plášť. Puntičkář na gramatiku by ho byl nazval jeho lepší plášť, proto; začala válka, ale teď že měl jen dva. Měl jich víc, i šili Sidroc a strýček Hengist.
Tento, z tmavomodré vlny, byl docela dobrý'. Otec měl podobný a stejně tak Ealstan. „S tmavomodrou vlnou nemůžete udělat chybu,“ řekl Hestan, objednávaje všechny tři současně. Když je krejčí dodal, Ealstan je nazval důkaz zákona podobnosti. Leofsig se usmál, vzpomínajíc na to.
„Nech mě, ať se na tebe podívám,“ řekla matka, než mohl vyjít ze dveří. Poslušně se zastavil. Elfryth smetla neviditelné smítko, uhladila mu vlasy, které si už učesal, a nakonec přikývla. „Vypadáš moc pěkně,“ řekla. „Tvá slečna by si měla dát pozor.“ Říkala to od té doby, kdy začal chodit za děvčaty. Dnes přidala něco nového. „A nepokoušej se někam plížit po policejní hodině. Nestojí to za to riziko.“
„Ano,“ řekl. Otec mu říkal přesně totéž, a věděl, že rady jeho otce byly skoro vždycky dobré. Ale i tak jeho souhlas zněl v nejlepším případě poslušně, v nejhorším rezignovaně, ale rozhodně ne nadšeně.
Elfryth si stoupla na špičky, aby ho políbila na tvář. „Tak běž,“ řekla. „Když se musíš vrátit domů dřív, než bys chtěl, nemusíš ztrácet čas klábosením se mnou.“
Protože to byla pravda, Leofsig přikývl a odešel. Když ušel půl bloku, uvědomil si, že to měl ze zdvořilosti popřít. Teď už je pozdě, pomyslel si a šel dál.
Přitáhl si těsněji plášť a zapnul leštěný mosazný knoflík, kterým se plášť zapínal u krku. Od jihozápadu vanul ostrý' vítr. Ráno bude možná na oknech a na trávě jinovatka. Na Gromhe-ort to byl chladný večer.
Minuli ho dva algarvští vojáci na hlídce. Věnovali mu jen zběžný pohled. Pro ně byl jen další poddaný. Možná věděli, jak je nenávidí. Jestli ano, bylo jim to lhostejné.
Slunce už bylo nízko nad severozápadním obzorem, když zaklepal na dveře několik málo bloků od jeho bydliště. Otevřel mu baculatý muž o několik málo let starší než jeho otec. „Dobrý den, Mistře Elfsigu,“ řekl Leofsig. „Je Felgilde připravená?“ „Ještě chvilku jí to potrvá,“ řekl otec jeho přítelkyně. „Pojď dál, Leofsigu. Myslím, že máme čas na pohár vína, ale jenom najeden.“
„Děkuji vám, pane,',, řekl Leofsig. Elfsig ho zavedl do salónu a sám přinesl víno. Felgildin malý bratr, jehož jméno Leofsig zapomněl, na něho dělal z chodby obličeje - ale jenom I když se k němu Elfsig otočil zády. Leofsig ho zcela ignoroval. Ealstan byl jen o maličko větší na takové hlouposti, když začali] do Hestanova domu docházet mladí muži, aby vzali Conberge ven.
Ani nedopil své víno, když do salónu vešla Felgilde. Elfsig řekl: „Přiveď ji domů před policejní hodinou, abyste neměli problémy se zrzouny.“ Mrkl na něho. „Možná se ti nebude chtít - také jsem byl ve tvém věku, věř tomu nebo ne - ale udělej to, už kvůli ní.“
„Ano, pane,“' řekl Leofsig tak zkormouceně, že se Elfsig zasmál. Možná by vesele neposlechl svou vlastní matku, ale nerespektovat přání Felgildiny rodiny bylo těžší. Otočil se k Felgilde: „Půjdeme?“'
Políbila Elfsiga, kteří' nosil huňatý plnovous, na špičku nosu. Leofsig jí nabídl paži. Zavěsila se do něho. Její kaštanový plášť dobře ladil sjeho modrým. Své černé vlasy měla vyčesané do vysokého uzlu. „Doufám, že ta hraje dobrá,“ řekla.
„Říká se, že je velice legrační,“„ odpověděl Leofsig. Většina her. které se teď v Gromheorru hrály, byly frašky. Skutečný život byl dost bezútěšný, aby vážná dramata byla méně pňtažlivá, než tomu bývalo za lepších časů.
Lidé proudili k divadlu, které stálo nedaleko veřejných lázní. Leofsig zahlédl, jak dva nebo tři páry vyšly z mužského a ženského křídla lázní, setkaly se a zamířily do divadla. Jeden takový pár se postavil do řady před Leofsiga a Felgilde.
„Doufám, že seženeme dobrá místa,“ řekla Felgilde.
Kdybys byla hotová, když jsem přišel, měli bychom větší šanci. Ale jako každého mládence s uncí rozumu v hlavě, ani Leofsiga ve snu nenapadlo říct něco takového nahlas. Zaplatil za dvě sedadla. Oba s Felgilde nastavili ruku, aby jim je pokladník mohl orazítkovat na důkaz toho, že zaplatili. Takto označení vstoupili dovnitř.
Leofsig koupil pro oba víno, a také chléb, olivy, pražené mandle a sýr. V hrnci také cosi bublalo, ale věděl, že to bude maximálně nějaká kaše. Divadlo shánělo maso stejně obtížně jako každý jiný v Gromheortu. Vyplivujíce cestou olivové pecky, zamířili s Felgilde k lavicím před jevištěm.

Ve vstupni chodbě velký nápis, který' tam ještě při jeho poslední návštěvě nebyl, suše oznamoval: KAUN1ANUM VSTUP POVOLEN POUZE NA ZADNÍ BALKÓN. „Oh, výborně! zvolala Felgilde.,Zbude víc míst pro nás ostatní.“ Podíval se na ni. Většinu z toho, co chtěl, říci nemohl, pokud se nechtěl sám prozradit. Felgilde a její rodina nevěděly, že uprchl z algarvského zajateckého tábora, jak uprchl a s čí pomocí. Mysleli si, stejně jako většina lidí, že ho zrzouni propustili. Čím méně lidí znalo pravdu, tím lépe.
Řekl jen: „Jsou to taky lidi.“
„Nejsou to Forthwegané,“ řekla Felgilde. , A ty kalhoty, co nosí jejich ženy - no, víš, co myslím.“ Pohodila hlavou. Když dospíval, hltal Leofsig očima kdejakou kaunijskou ženu v kalhotách. Neznal forthwegského muže, který by to nedělal - nepochyboval, že Felgildin otec to dělal také. Ale zmínit se o tom mu také připadalo nemoudré. Ukázal rukou: „Myslím, že támhle je místo dost velké pro dva,“ řekl. „Pojď - pospěšme si.“
Místo nebylo zas tak příliš široké, což znamenalo, že se k němu musela Felgilde přitisknout. Vůbec mu to nevadilo. Opřela se mu hlavou o rameno. Ani to mu nevadilo. Voněla po květinách. Když ji sklouzl rukou kolem pasu. přivinula se k němu těsněji. Měl by být velmi šťastný. Jeho větší část byla velice šťastná. I ta malá část, která nebyla velice šťastná, nacházela pro Felgilde omluvy: jestli neměla ráda Kauniany, jak se tím lišila od většin}' Forthwegamí? Nijak, a Leofsig to věděl.
„Ach,“' vydechla, když světla pohasla a zvedla se opona. I Leofsig se předklonil. Přišel sem, aby zapomněl na své problémy i na problémy svého království, ne aby u nich prodléval.
Na scénu vyšli herec a herečka oblečení jako forthwegští sedláci z, doby před dvěma sty let: komické postavy. „Jsou těžké časy,“ řekl herec. Podíval se na herečku. „Před dvaceti lety jsme měli spoustu jídla.“ Znovu se na ni podíval. „Před dvaceti lety jsem se oženil s hezkou ženou.“
„Před dvaceti lety jsem si vzala mladého muže,“ odsekla žena.
Sedlák sebou trhl. jako by dostal ránu. „Kdybych měl zrzavé vlasy, vsadím se. že bych měl plné břicho.“
„Kdybys měl zrzavé vlasy, vypadal bys jako idiot.“ Herečka se podívala do publika a pokrčila rameny. „Ono by se stejně moc nezměnilo, vid'?“
Začali si dělat legraci z algarvských okupantů, sami ze sebe a čehokoli jiného, co jim přišlo do cesty. Padoucha v této hře představovala kaunijská žena - hraná malou, zavalitou fbr-thwegskou herečkou v plavé paruce; v těsných přiléhavých kalhotách vypadala ještě groteskněji. Leofsig byl zvědav, co si o ní myslí skuteční Kauniané na zadním balkóně. Felgilde si myslela, že je velmi směšná. Leofsig také, kd}ž si odmyslel, jak takový smích pomáhá odcizovat Forthwegany a Kauniany.
Na konci dostala, co zasluhovala, protože ji provdali za opilého pasáka sviní, nebo možná za jednu z jeho sviní. Algar-vané ve finále odešli obtěžovat nějakou jinou fiktivní vesnici: rozuzlení, které chtěli Gromheort'ané vidět, ale bohužel nikdy neuvidí. A ti dva herci, kteří představení zahájili, se postavili doprostřed jeviště. Muž se obrátil do publika: „Tak vidíte, přátelé, věci se mohou v dobré obrátit.“
„Oh, sklapni, ty starý blázne,“ řekla herečka, která hrála jeho ženu. Opona klesla a skryla je. Pak se zase zvedla, aby se oni i zbytek souboru mohli uklonit a sklidit potlesk. Nejhlasitější ovace sklidila tlustá žena, která hrála Kaunianku. Zavlnila se v kyčlích, což vyvolalo ještě větší bouři potlesku.
„To byla legrace,“ řekla Felgilde, když s Leofsigem vycházeli z divadla. „Líbilo se mi to. Děkuji, že jsi mě pozval.“ Usmála se na něho.
„Rádo se stalo,“ odpověděl poněkud nepřítomně. Jemu se ta hra také líbila, líbila se mu a zároveň mu vadilo, že se mu líbí. Nikdy předtím nepoznal takovou zvláštní směs pocitů, a stále mu vířily hlavou, jako když si dítě stále rozškrabává strup, dokud nezačne znovu krvácet.
Na ulici Felgilde řekla: „Je mi zima,“ a zachvěla se. Leofsig přes ni přehodil svůj plášť, jakoby věděl, že chce, aby to udělal. V tomto úkrytu si mohli počínat odvážněji, než by si byli mohli dovolit jinak. Položil jí ruku kolem pasu, takže šli tak těsně u sebe, jako když spolu seděli v divadle. Polaskal ji přes látku tunik}7 prs; nikdy předtím mu to ještě nedovolila. Teď vzdychla, položila svou dlaň na jeho a přitiskla ji ke svému měkkému, jemnému tělu.
Protože šli tímto způsobem, šli velmi pomalu, takže se dostali k domu, kde Felgilde b}'dlela, jen pár núnut před policejní hodinou. Přede dveřmi, kde ji mohla vidět její rodina, ho chvatně políbila na tvář. Pak si pospíšila dovnitř.
Leofsig se také spěšně vydal domů. Když kráčel temnými ulicemi Gromheortu, jedna jeho polovina ji chtěla co nejdříve pozvat znovu ven. Možná se jí příště dostanu rukou pod tuniku, myslela si tato polovina. Ta druhá ji už nikdy nechtěla vidět. V jeho nitru vypukla občanská válka.
Fernao si s radostí vychutnával silovlak. Cestování přes Se-tubal v útulném, vodotěsném voze vybaveném kamny b)'lo nekonečně příjemnější než na hřbetě velblouda s karavanou napříč Zemí ledového lidu, nemluvě už vubec o jeho cestě přes oceán na hřbetě leviathana. Fernao neměl chuť o té cestě \<úbec mluvit; snažil se na ni zapomenout. Její jediná přednost, pokud se jeho týkalo, byla skutečnost, že ho přivedla zpátky do Lagoasu.
Pohodlně se natáhl - tak pohodlně, že se otřel o muže, který s ním sdílel lavici. „Promiňte, prosím.“ zamumlal.
„To je v pořádku,“ řekl muž, sotva zvedajíc oči od svých novin.
Fernao tuto nedbalou snášenlivost pociťoval také jako luxus. Král Penda by si byl nekonečně stěžoval, kdyby do něj někdo strčil. Král Penda, jak mág poznal ke své škodě, si nekonečně stěžoval na všechno. Nyní o krále Pendu pečoval král Vitor se svými dvořany; uprchlý král Forthwegu už nebyl Fer-naovou starostí.
Zdálo se, že se Setubal příliš nezměnil od té doby, kdy se Feniao vypravil do Yaniny, aby dostal Pendu z paláce krále Tsavellase. Kdyby to nevěděl, sotva by řekl, že Lagoas je ve válce. Nebo si to alespoň myslel, dokud nespatřil jednu ze svých oblíbených restaurací a několik dalších domů v tomtéž bloku změněných v hromadu ohořelých trosek.
V jeho zvolání muselo zaznít překvapení stejně jako úlek, protože jeho soused na něho zvídavě pohlédl. „Kde jste byl, kamaráde? „ zeptal se. „Mezentiovi smradlaví draci nám přede dvěma měsíci dali malý dárek.“

„Byl jsem mimo království," odpověděl Fernao sklíčeně. Vzdychl. „Nejlepší smažené krevety, nejlepší uzení úhoři v Se-tubalu - všechno je v tahu."
„Nenajdete uzenější úhoře, než byli té noci, kdy ta vejce dopadla, to je fakt," řekl muž a znovu se ponořil do svých novin.
Vystoupil ze silovozu o pár zastávek dál. Na jeho místo si nikdo nesedl. Za Vinhaeským parkem už z centra města cestovalo méně lidí. Bude jich víc, až se silovuz bude vracet. „Universita!" zvolal průvodčí.
Mág se spěšně vydal areálem Varzimské university k jejímu bušícímu srdci: ke knihovně. Když konečně po dlouhé nepřítomnosti uspořádal své záležitosti, mohl se podívat, jak se jeho obor změnil, jak pokročil za tu dobu, co s ním nebyl v kontaktu.
Studenti ve svých žlutých tunikách a světle modrých kil-tech se na něj zvědavě dívali, když šel okolo. „Co tady dělá ten dědek?" řekl jeden z nich svému kolegovi, ačkoli Fernao byl sotva dost starý, aby mohl být otcem kteréhokoli z nich. „Možná je to učitel," řekl druhý student. „Ne," zavrtěl hlavou první. „Kdypak jsi viděl učitele jít tak rychle?" Buď to byl nezvratný argument nebo možná šel Fernao tak rychle, že se dostal z doslechu dřív, než druhý student odpověděl.
Před knihovnou stála skvělá reprodukce klasické kaunijské mramorové sochy filosofa. Originál byl vytesán v teplejším podnebí; v jeho lehké tunice a kalhotách by tady musela být filosofovi příšerná zima. Malý rampouch, který mu visel ze špičky nosu, jen umocňoval ten dojem.
Dva strážní, kteří stáli na vrcholu schodiště, vedoucího do knihovny, také vypadali zmrzle. Pokud neměli na špičce nosu rampouchy, tak si je nejspíš před chvílí oklepli. Fernao chtěl projít, ale jeden z nic se mu postavil do cesty. „Co je?" zeptal se a vztekle se mu vyškubl.
„Knihovna je válečná zbraň, pane," řekl strážný. „Budete nám muset vysvětlit, co jste zač, než vás pustíme dovnitř."
„Myslíte, že Algarvané nemají své vlastní knihovny?" zeptal se Fernao štiplavě. Ale možná neměli žádnou takovou, která by se vyrovnala knihovně Varzimské university. A dělat si starosti se znalostmi jako s válečnou zbraní, pomyslel si, je možná lepší, než je ignorovat. Vytáhl z kapsy na opasku malou kartičku, identifikující ho jako člena první třídy Lagoaské gildy mágů (byl rád, že si koupil doživotní členství poté, co dosáhl první třídy, jinak by jeho členství zaniklo, zatímco byl na své cestě, a určitě by se ještě nedostal k tomu, aby je obnovil). „Tady. Stačí vám to?"
Oba strážní kartičku poctivě prostudovali. Pak se na sebe podívali. Ten, který' mu zastoupil cestu, přikývl. „Ano, pane. Můžete jít dovnitř."
Fernao to učinil. Kdyby byl algarvský špión, mohl by si podobnou kartu vyrobit nebo ukrást. O tom se strážným nezmínil. Kdyby to udělal, bylo by možné, že by ho příště do knihovny už nikdo nepustil.
Vyběhl po schodech do třetího patra. Když se tam dostal, s radostí zjistil, že po dobu, kdy byl pryč, knihovníci nepropadli svému periodickému reorgamzačnímu šílenství. Jinak by se musel vrátit dolů, aby zjistil, kde jsou ukryté časopisy, které hledal.
Takhle poměrně rychle objevil nová čísla Královského lagoaského časopisu čisté a aplikované magie, Kaunijského kouzelnictví (poslední dvě čísla z loňského roku chyběla; buď jejich vydání zabránil pád Priekule, nebo se jejich výtisky nepodařilo dostat přes Valmierskou úžinu), a Výroční kouzelnicky přehled Sedmi princů Kuusama. Když je nalezl, odnesl si je k otlučenému starému křeslu za regály, ke křeslu, ve kterém toho za dlouhá léta přečetl už mnoho. Rychle procházel časopis}', zastavujíc se, jen když narazil na článek, který ho zaujal. Když odložil Výroční kouzelnicky přehled, uvědomil si, že v něm nenalezl téměř nic zajímavého. „To je divné," zabručel a nalistoval obsah na poslední straně, aby se podíval, jestli něco nepřehlédl. Zjistil, že nikoli, a poškrábal se na hlavě. Než odjel pryč, Kuusamané pracovali na velmi zajímavé věci na vysoce teoretické úrovni. Siuntio -který byl světoznámý, alespoň mezi mágy - a někteří mladší teoretikové jako Raahe a Pekka nastolili některé podnětné otázky. Doufal, že se už dostali k nějakým odpovědím, nebo alespoň k některým novým a zajímavým otázkám.
Jestli ano, pak je nepublikovali ve Výročním kouzelnickém přehledu. Jeho stránky byly plné článků o zemědělské magii, siločárovém inženýrství a zdokonaleních v krystalopravectví: zajímavých, významných, ale nepřesahujících rozsah dané oblasti. S pokrčením rameny odložil časopis stranou a vzal si jel-gavský, který také náhle ztratil souvislost s předchozími jarními čísly.
Přečetl tři články v Královském lagoaském časopisu, káyi se náhle napřímil a s bouchnutím svazek zavřel. Zaznělo to hlasitě celou knihovnoii; kdosi překvapeně vykřikl. Fernao zůstal sedět; k jeho ulehčení se nikdo nepřišel podívat, co se stalo.
„Jestli nalezli nějaké nové odpovědi, jestli narazili na nějaké nové otázky, nepublikují je," zamumlal polohlasně. Položil ruku na koženou vazbu Výročního kouzelnického přehledu. Jeho první předpoklad byl, že Kuusamané neobjevili nic, ale jak to bylo pravděpodobné? Odmlčeli by se všichni jejich nejlepší teoretičtí kouzelníci najednou?
Snad. Nevěděl. Nemolil to vědět. Ale možná také, že objevili něco zajímavého a důležitého: tak zajímavého a důležitého, že o tom nechtěli nikomu jinému říct.
„A možná ti taky straší v hlavě," řekl Fernao sám sobě. Ale mohl si dovolit riskovat? Kuusamo a Lagoas spolu čas od času bojovaly jako pes a kočka. Teď sice mezi nimi panoval už dvě stě let mír, ale věděl, že to neznamená, že by spolu nemohly znovu bojovat. Kdyby se Kuusamané rozhodli zastavit tu polovicatou ostrovní válku, kterou vedli proti Gyongyosi, co by jim bránilo vpadnout Lagoasu do zad? Nic, tím spíš, že jeho vlastní království nemohlo zanechat války proti Algarve, aniž by se stalo vazalem krále Mezentia.
Zdráhavě, jako milenec, který musí opustit svou milovanou příliš brzy, vrátil časopisy do jejich polic a vydal se ke schodům. „Snad o tom Gilda ví víc než já," zabručel a pak dodal: „Doufám."
Oba strážní mu kývli na pozdrav, když spěchal kolem nich. Teď, když odcházel, byli spokojení. Nesmál se, dokud mu mohli vidět do tváře. Možná, že byli lepší než nic; ale nebyl ani přesvědčen, že byli o mnoho lepší než nic.

Počkal na zastávce na vůz, který' by ho vzal zpátky do Setubalu. Nedaleko přístavu musel přestoupit na jinou linku, vedoucí do středu města. Jeho druhá cesta byla kratší: necelá míle. Vystoupil ze silovozu naproti Velké lóži Lagoaské gildy mágů.
Byla to velká budova, postavená ze sněhobílého mramoru v přísném novoklasickém slohu. Sousoší před ní mohlo také pocházet ze slavných dob Kaunijského impéria. Jediný rozdíl byl v tom; že nebylo natřené, stejně jako budova za ním. V poslední době bylo prokázáno, že Kauniané za starých časů plácali bány na všechno, co se nehýbalo. Ale to stavitelé nevěděli v době, kdy byla budova postavena. Většina lidi si to stále neuvědomovala. A když na to přijde, přírodní mramor byl no-voklasickou tradicí stejně jako pomalovaný kámen kaunijskou.
V budově si Fernao vyměnil pozdravy s půltuctem mágů. Někteří slyšeli, že se vrátil, a byli rádi, že ho vidí; jiní ne, a byli tím překvapeni. Lagoasané nebyli umínění žvanilové jako Al-garvané nebo Yaninci, ale i tak mu trvalo déle, než si přál, než se dostal do pracovny tajemníka Gildy.
„Á Mistr Fernao!“ zvolal ten ctihodný, baculatý, dobrosrdečný chlapík jménem Brinco. „A jak vám mohu pomoci v tento, obávám se, nepříliš příjemný den?“
„ J^ád bych se na několik minut setkal s Velmistrem Pinhie-rem, jestli je to možné,“ odpověděl Fernao.
Brincův výraz naznačil, že pouhé pomyšlení na to, že by mohl Fernaovi říci ne, by ho stačilo zničit. „Nemohu s jistotou říct, jestli je to možné nebo ne,“ řekl tajemník a vstal. Jestli Vaše excelence bude tak laskavá a počká?“
„Ovšem,“ odpověděl Fernao. „Jak bych váni mohl odepřít cokoli?“
„Snadno, o tom nemám pochyb,“ odvětil Brinco. „Ale vydržte chvíli, a uvidíme, co se dá dělat.“ Zmizel za překrásně vyřezávanými dubovými dveřmi. Když se opět vynořil, jeho tvář zářila úsměvem. „Vaše přáni bude splněno v každém směru.
Velmistr říká, že pro něho bude největším potěšením přijmout vás na tak dlouho, jak si budete přát.“
Fernao znal Pinhiera hezkých pár let. Pochyboval, že Velmistr řekl jakoukoli podobnou věc: mnohem pravděpodobnější bylo nevrlé: No dobře. Ale ať tak či tak, byl rád, že dostal co chtěl. „Děkuji vám,“ řekl a vstoupil do velmistrovy pracovny.
Pinhierovi bylo kolem šedesáti, jeho pískové vlasy a knír začínaly šedivět. Podíval se na Fernaa skrze brýle na čtení, které nepřirozeně zvětšovaly jeho oči. „No,“ zavrčel, „co je tak důležitého?“ Při oficiálních příležitostech byl ztělesněná důstojnost a velebnost. Mezi kolegy se s takovou maskou neobtěžoval a byl prostě takový, jaký byl.
„ Velmistře, narazil jsem v knihovně na něco zajímavého -nebo spíš, nenarazil jsem v knihovně na nic zajímavého, což je zajímavé samo o sobě,“ řekl Fernao.
„Pro mě ne,“ řekl Pinhiero. „Až budete tak starý jako já, nebudete mit už čas na hádanky. Vybalte to, nebo zmizte.“
„Ano, Velmistře,“ řekl Fernao, a vysvětlil, co objevil - a co neobjevil. Pinhiero ho vyslechl, aniž by hnul brvou. Tím byl pověstný. Fernao dokončil: „Nemohu dokázat, že to něco znamená. Velmistře, ale jestli to něco znamená, pak to znamená něco důležitého.“ Odmlčel se, aby viděl, jestli si Pinhiero bude myslet, zeje to důležité.
„Kuusamané se s námi nebudou bavit, pokud nebudou sami chtít,“ řekl velmistr posléze. „Když na to přijde, nebudou se bavit s nikým. Sedm princů - zatraceně blbé uspořádání.“ Zamračil se na Fernaa. „Víte, do jakých potíží se můžete dostat, když se budete pokoušet dělat závěry z něčeho, co neexistuje?“
„Ano, Velmistře,“ řekl Fernao, uvažuje, zdali je to propuštění.
Nebylo. Piníhiero řekl: „Počkejte.“ Vytáhl ze zásuvky stolu nezvykle velký a těžký' krystal. Zíraje do něj, zamumlal jméno: „Siuntio.“ Fernao vyvalil oči. Velmistr pokračoval, nyní klasickou kaumjštinou: „Při bratrství, které sdílíme, volám tě.“ Ferna-ovy oči se rozšířily ještě víc.
V krystalu se zjevil obraz bělovlasého, vrásčitého Kuusa-mana. „Zde jsem, můj špatné naložený bratře.“ řekl, rovněž kaunijsky.
„Ty starý podvodníku, prokoukli jsme tě,“ zavrčel Pinliiero.
„Sníš,“ řekl Siuntio. „Sníš a představuješ si, že jsi vzhůru.“ Jeho obraz zmizel.
Pinhiero znovu zavrčel. „Je to něco velkého, to je fakt. Kdyby to bylo něco menšího, dal by si víc práce popřít to. K čemu se dostali a co udělali - a co udělají dál?“ Vrhl na Fernaa zamračený pohled. „Jak by se vám líbilo jet do Kuusama?“
„Moc ne,“ odpověděl Fernao. Velmistr ho ignoroval. Už spřádal plány.
Bembo nasadil bolestný výraz. Byl to, jak věděl, velmi dobrý bolestný výraz. Občas dokonce obměkčil i srdce seržanta Pesara. Každý bolestný výraz, který dokázal obměkčit srdce policejního seržanta, musel být dobrý.
Ale Saffino srdce neobměkčil ani v nejmenším. „Ne,“ řekla policejní portrétistka. „Nechci s tebou jít znovu na večeři, ani do divadla, ani do parku, ani kamkoli jinam. Opravdu ne, Bembo. Už to stačilo.“
„Ale proč ne?“ Bembo si myslel, že tato otázka zněla naprosto uvážlivě. Ale každý nezaujatý pozorovatel by soudil, že zněla spíš naříkavé.
„Proč?“ Safra se zhluboka nadechla. „Protože i když jsi měl dobrý nápad a kapitánu Sassovi se líbil, ještě stálejší nebyl povýšen. To je jeden důvod: nebudu ztrácet čas s mužem, který není úspěšný. A ten drahý důvod je, že ty chceš od děvčete jenom jedinou věc, a ani se nenamáháš to skrýt.“
„Jsem muž.“ Bembo zaujal vzdorovitý' postoj. „Samozřejmě že to chci.',,
„Neposloucháš - to mě nepřekvapuje,“ řekla Saffa. „Je to jediná věc, kterou ode mě opravdu chceš. Nezajímalo by tě nic jiného, co dělám, dokud bych ti dávala tohle. A protože jsi takový, tak to je ta jediná věc, kterou ode mě nikdy, nikdy nedostaneš.“
Otočila se a zamířila ke schodům, vkládajíc do své chůze něco navíc, aby mu dala najevo, o co přichází. „A co příští týden?“ zavolal za ní Bembo. „Co když tě pozvu příští týden?“
Saffa vyšla do schodů. Bembo se automaticky snažil proniknout pohledem pod její kilt, ale ona držela ruce těsně u těla,

takže nic neviděl. Vešla do stanice a zavřela za sebou. Pak dveře opět otevřela, podívala se na něho, sladce se usmála a řekla: „Ne.“ Stále se usmívajíc, zase dveře zavřela.
„Čubko,“ zamumlal Bembo. „Mizerná čubko.“ Doploužil se sám ke schodům. Co bych opravdu potřeboval, pomyslel si, je kaunijská ženská jako ty v těch románech, co jsem četl. Ty neříkaly chlapovi ne. Ty chtěly ještě. Silného algarvského muže by se nikdy nenabažily.
Zachmuřil se. Všichni Kauniané z Tricarica byli teď v táborech. Sám je tam pomáhal odtransportovat a neměl ani příležitost, aby si přitom užil nějakou legraci. Život nebyl spravedlivý, o tom nebylo pochyb. Ty kaunijské čubky teď nejspíš poskytovaly strážným v táboře všechno, co chtěli, výměnou za sebemenší laskavost, kterou od nich mohly dostat.
Když Bembo přišel na stanici, seržant Pesaro se mu vysmál. Byl by se vsadil, že to seržant udělá. „Spálila vás jako drak útočící ze slunce,17 co?“ řekl Pesaro.
„Ahh, není tak krásná, jak si o sobě myslí,“ zavrčel Bembo. „Řekněte mi jedinou věc, kterou se ona liší od každé jiné děvky.“
„Nemá vás mezi nohama,“ řekl seržant což bylo drsné, ale bohužel přesné. „No nic, můžete si to rozebrat v hlavě během vaší dnešní hlídky.“
„Myslel jsem, že dnes budu dělat papíry!“ zvolal Bembo zděšeně. „Když nesepíšu všechna hlášení zatraceně brzy, tak mě pozve na večeři kapitán Sasso.“
„Nebylo by to tak příjemné, jako kdyby vás na oběd pozvala Saffa, to je jisté,“ řekl Pesaro, „ale nedá se nic dělat. Pár chlapů si lehlo s úplavici, a někdo musí jít na obchůzku, aby naši báječní, zákona dbalí občané neukradli i Sloup vítězství.“
„Mějte srdce, seržante.“ Vrhl na Pesara svůj pověstný zraněný pohled. pojem z taktiky leteckého boje - létající předmět (v tomto případě draka), útočící přesně se sluncem v zádech, může napadený těžko zpozorovat a je prakticky nemožné proti němu zahájit mířenou palbu, protože se napadený dívá přímo do slunce. (Pozn. překl.)
Tentokrát nezapůsobil. „Jdete na obchůzku,“ řekl seržant nesmiřitelně. „Ale jste první, koho jsem dostal do ruky, takže si můžete vybrat, jestli půjdete do Západní čtvrti nebo k řece.“
O zlodějské hnízdo u řeky Bembo zájem neměl. „Tak teda beru Západní čtvrť,“ řekl, a Pesaro přikývl, nijak překvapen.
„Máte tedy číslo sedm,“ řekl a ukázal mu to na plánu města. „Spousta krásných domů a při nejhorším sem tam nějaký' zloděj.“
„Mohlo by to být horší,“ připustil Bembo. „Mohlo by to být i lepší, ale co nadělám. Je to lepší než ta lotrovská peleš u řek}'.“ A to bylo řečeno, jak sám věděl, velmi mírně.
Pesaro napsal Bembovo jméno na kus papíru a připíchl ho k obchůzkové trase číslo sedm. „Hněte sebou,“ řekl seržant. „V té čtvrti si potrpí na to, aby tam byl strážník neustále. Jinak vezmou krystal a začnou nám dělat dusno.“
„Už jdu, už jdu,“ řekl Bembo. Do jisté míry byl rád, že může zmizet ze stanice. Kdyby seděl za stolem a dělal papíry, stále by se díval na Safřu a ona by se na něho stále opovržlivě šklebila. Ale papíry opravdu potřeboval dodělat. Jinak si ho vypůjčí kapitán Sasso. Zatraceně, chtěl jsem je udělat - no, aspoň většinu z nich, pomyslel si. Ale s tím se teď nedalo nic dělat.
Když vyšel ven, od úst mu šla pára. Na štítech Bradan-ských hor se leskl sníh, ale dolů do Tricarica málokdy zavítal. Před válkou do hor jezdili bohatí lidé z Tricarica, aby si užili sněhu. Teď, když Algarve ovládalo oba svahy hor. mohli to dělat znovu. Ale lidé zjižnějších šířek by se divili, proč se s něčím takovým obtěžovali. Popravdě řečeno, Bembo se tomu divil také. Viděl ve svém životě právě tak dost sněhu, aby ho už víc vidět nechtěl.
Proklínaje svůj nešťastný osud kráčel k západu. Parta zahradníků s nůžkami na dlouhých násadách stříhala větve stromů, obklopujících dům, který by pravděpodobně stál víc, než by si Bembo wdělal za dvacet let. Povzdechl si. Sám žil v bytě ještě méně přitažlivém, než byl Saffin.
Chtěl kolem zahradníků nevšímavě projít, pak se ale zastavil a podíval se na ně ještě jednou. Tiše hvízdl a odbočil z chodníku na nákladně sestříhaný trávník před domem. Točíc v ruce obuškem, zamířil k zahradníkům.
Netrvalo dlouho, než si ho všimli. Předák mu vyšel vstříc.
„Něco není v pořádku, strážníku?“ zeptal se. Jeho nůžky, když je tedr držel ve výši pasu, byly mnohem účinnější zbraní než Bembův obušek.
„iNění v pořádku? O tom nevím, kamaráde,“ odpověděl Bembo. „Ale někteří z těch lidí, kteří pro vás pracují,“ - ukázal na ty, které měl na mysli - ..jsou ženy, ne? Mám docela dobré oči, to teda mám a poznám ženskou, když ji vidím. A taky vím, že jsem ještě nikdy neviděl ženské stříhat stromy.“
„ Jo, to je možné,“ připustil zaliradník. „Polovina mých dělníků odešla do armády. Ale práce nezmizela, i když muži ano. Atak-“ Otočil se k ženám, které zaměstnával. „Dalindo, Alci-no, Proclo - nechte toho na chvíli a pojďte pozdravit tady pana strážníka.“
„Dobrý den, strážníku,“ řekly sborem a usmály se na Bem-ba.
„Dobrý den, krásné dámy,“ odpověděl, smekaje klobouk a ukláněje se po řadě každé z nich. Dalinda nebyla zvlášť hezká a byla svalnatější než většina mužů, kteří ještě stále pracovali pro zahradníka. Ani Procla nebyla nic moc. Ale Alcina, ta za poklonu stála. Když se díval na její prací propocenou tuniku, Bembo si přál, aby si ji propotila s ním, a jiným způsobem. S úsměvem se zeptal: „A jak se vám líbí mužská práce?“
„Líbí,“ řekly opět tak unisono, že Bemba napadlo, jestli je zahradník nenajal z nějaké zpěvácké skupiny, která měla těžké časy.
„Skvělé,“ řekl strážník a šťouchl zahradníka loktem do žeber. „Povězte mi, kamaráde - ví vaše žena, jak jste si dokázal udržet svůj personál?“
„Ne,“ odpověděl zahradník. „Vypadám snad jako blázen?“ „Ani trochu, příteli, ani trochu,“ řekl Bembo se smíchem.

„Ale samozřejmě, obecní úřad veřejných prací ví, že jste takto změnil podmínky, za kterých pracujete?“
Kdyby zahradník řekl, že ano. Bembo by toho nechal a pokračoval by v obchůzce. Ale zahradník se jen zamračil a řekl: „Nemyslel jsem, že to bude nutné.“
Bembo mlaskl a zatvářil se bolestně. „Tak to je moc špatné. To je vážně moc špatné. To víte, na obci jsou puntičkáři ...“ Zvedl oči k nebi.
„Snad bychom se mohli nějak dohodnout,“ řekl zahradník rezignovaně. „Stačilo by deset?“
Chvíli spolu smlouvali, než se sešli na patnácti. Bembo řekl: „Při silách nad námi, udělám to za deset, jestli ta ženská -ta Alcina - na me bude hodná.“
„Nenajal jsem ji v bordelu, takže se jí budu muset zeptat,“ řekl zaliradník. „Když nebude chtít, dostanete stříbrňák navíc a můžete si koupit, co potřebujete.“
„To je fér,“ přisvědčil Bembo.
Zaliradník zašel za Alcinou a tiše s ní chvíli hovořil. Otočila se zpátky k Bembovi. „Toho?“ řekla. „Pcha!“ Pohodila pohrdavě hlavou.
„Tak to stojí dalších pět,“ řekl Bembo zahradníkovi a měl přitom zrudlé uši. Druhý muž se s ním nehádal. Vyplatil stříbrňáky bez jediného slova. Bembo je sebral a zkrotle odešel, potěšený a rozzlobený zároveň. Něco vydělal, jistě, ale kdyby tyl měl o maličko víc štěstí, mohl se i pobavit.
Konečně, a spíše náhodou než z nějakého jiného důvodu (nebo tak to alespoň připadalo jemu), Lagoasané přidělili Cor-nelovi úkol, o který opravdu stál. Vždyť z mlhy před ním a Eforiel se teď pomalu vynořoval přístav v Tirgoviste. Děkoval silám nad ním za tu mlhu. Bez ní by bylo mnohem těžší přiblížit se k jeho rodnému ostrovu. Algarvané hlídkovali mnohem svědomitěji a ostražitěji než sibijské námořnictvo - což byl jeden z hlavních důvodů, proč dnes v Sibiu vládl místodržitel krále Mezentia.
Obraceje se zpátky k lagoaskému komandu, které Eforiel přepravovala, zeptal se: „Všechno v pořádku?“ Asi nebude nikdy mluvit jejich jazykem plynně, ale už začínal být schopen se sám dorozumět.
„Ano, pane,“ řekli všichni tři muži. Uvolnili se z popruhů, k nimž byli upoutáni, zatímco je leviathan přepravoval přes moře. Cornela napadlo, zdali kontejner, který Eforiel nesla pod břichem, obsahuje stejné hračky, jaké používala komanda, která přepravoval do Valmiery. Nezeptal se. Nic mu do toho nebylo.
„Počkejte. Tady,“ řekl. když lagoašti komandos sklouzlí do vody. Šlapajíce vodu se zastavili a podívali se na něho. Ze zá-ňadří svého gumového obleku vytáhl tenké pouzdro z naolejované kůže, na obou koncích pečlivě utěsněné. Řekl několik lagoaských vět, které se pečlivě naučil a zapamatoval si je: „Uvnitř je obálka. Hoďte ji, prosím, do poštovní schránky. Je to pro mou ženu." Dalo mu hroznou práci sehnat v Lagoasu originální sibijskou obálku, ale nakonec se mu to podařilo, i když nakonec musel krutě zaplatit jakémusi sběrateli.
Jeden z Lagoasanů pouzdro převzal. „Dobře, veliteli, postaráme se o to," řekl algarvsky. To b)'la dvojsečná zbraň; mohl se tak sice dorozumět s většinou Sibianů, ale také jim mohl pňpadat spíš jako okupant než jako někdo, kdo proti okupantům bojuje.
Cornelu se lehce uklonil a řekl: „Děkuji vám.“ Jen málo Lagoasanů skutečně mluvilo jeho jazykem. Většina z nich si myslela, zeje to skoro totéž, jako algarvština, a většinou, dokud nevypukla tato válka, měli pravdu. Ale teď každý, kdo používal koncovky -o namísto -u a vyslovoval trylkující -r místo aby ho vyslovoval vrčivě, jednoznačně dokazoval, že nepochází z nešťastných ostrovů, kterým vládl král Burebistu.
Lagoasané odplavali k pobřeží, tlačíce před sebou svůj kontejner plný potíží. Zmizeli v mlze. Cornelu se musel zoufale držet, aby neopustil svého levialhana a neodplaval za nimi. Dostat se tak blízko kTirgoviste a nevystoupit na břeh, to bylo kruté, kruté. A i kdyby neuposlechl rozkazy a opustil Eforiel, jak by mohl ublížit Algarve? Kdyby všechno, po čem toužil, bylo zůstat doma, tak se mohl vzdát, když zrzouni obsadili Si-biu. Neudělal to. A taky to neudělá.
„Costache,“ zamručel. A navíc, někde v tom městě v mlze před ním, byli možná jeho syn nebo dcera, které ještě neviděl. I to bylo kruté.
Eforiel tázavě Zabroukala. Leviathani byli mnohem chytřejší než všechna ostatní zvířata, která lidé používali, a Eforiel a on spolu byli skoro tak dlouho, jako on s Costache. Eforiel cítila, že něco není v pořádku, ale nedokázala rozeznat co. Cornelu vzdychl a pohladil její hladkou kůži. Nebyl to pohyb, kterým by se mazlil se svou ženou, ale přesto mu přinesl jisté uspokojení. „Ani tebe nemůžu opustit, viď?“ Eforiel znovu Zabroukala. Chtěla mu něco net, ale on nebyl dost chytrý, aby pochopil co.
Jeho rozkaz byl jednoznačný: vrátit se do Setubalu okamžitě, jakmile vylodí komandos, nebo nájezdníky, nebo sabotéry, nebo co to vlastně bylo. Držet se takového rozkazu do písmene nebylo dost dobře možné. Cornelu byl dost disciplinovaný bojovník. Ale veškerá disciplína šla stranou, když za závojem mlhy byl jeho domovský přístav a město, v němž žila jeho žena - a snad i jeho dítě.
Věděl, že mlha může ležet na moři celý den; to se v zimě často stávalo. Kdyby tomu tak bylo dnes, mohl by zkusit zavést Eforiel blíž k pobřeží. Má na to dost času. Lagoasané si nikdy nestěžovali, kdy se vrátil. Jak musel, byť neochotně, sám sobě přiznat, byli to také dobří námořnici a věděli, jaké umí moře někdy být.
Podíval se na západ, tam kde ležel vzdálený Unkerlant. Admirálové krále Swemmela nejspíš vybavili své leviathany vodními hodinami a chtěli vysvětlení pro každou minutu zpoždění. Oni tomu říkali efektivita. Cornelu tomu říkal bláznovství, ale Unkerlanťané se o jeho názor nezajímali o nic víc než on o jejich.
Eforiel zahnula stranou za nějakou medúzou tak prudce, že Cornelu málem spadl. Zasmál se; zatímco on si lámal hlavu s Unkerlantem, leviathan se staral, aby měl plné břicho. „Ty máš víc rozumu než já,“ řekl a poplácal zvíře. Zavrtělo se pod jeho rukou, jako by říkalo: No samozřejmě.
Mlha se pomalu zvedla. Cornelu uviděl přístav vTirgo-viste. Válečné lodě v něm byly nyní algarvské s výjimkou několika ukořistěných sibijských plavidel. Cornelu tiše zaklel, když spatřil, že plachetnice, které přepravily algarvskou

armádu do Tirgoviste, jsou ještě stále v přistává Jejich stěžně a ráhna zbavené plachet vypadaly stejně holé jako stromy v tomto ročním období.
Nad přístavem se stupňovitě zvedalo město. Cornelu se pokoušel najít dům, který sdílel s Costache. Věděl, kde by měl být, ale byl příliš daleko, aby ho mohl spatřit.
Na svazích centrálního pohoří se stále držela mlha. Nikoli poprvé Comelu zadoufal, že zbytky sibijské armády stále pokračují v boji proti Algarvanům. Někdo v boji pokračovat musel, jinak by sem Lagoasané neposílali na pomoc své muže.
Dva malé hlídkové čluny poháněné zemskou energií křižovaly v chráněných vodách přístavu. Cornelu jim nevěnoval zvláštní pozornost, dokud se oba čluny nevynořily z přístavu a nerozjely se plnou rychlostí směrem k němu a Eforiel. Znovu zaklel, tentokrát z dobrého důvodu: zatímco si prohlížel Tirgo-viste, Algarvané na ostrově ho zpozorovali. Možná si mysleli, že je jedním z jejich plavců na leviatha-nech, vracející se se zprávami. Nemohl však riskovat: Kromě toho, i kdyby si to mysleli, nemohl by v té maškarádě pokračovat dlouho - v gumovém obleku s pěti sibijskými korunami na hrudi. Pobídl Eforiel k ponoření.
Hrál tu hru s hlídkovými čluny už mnohokrát předtím při cvičeních proti vlastním krajanům a za války proti Algarvanům. Při cvičeních i v boji dokázal vždycky uniknout. To mu dodávalo důvěru, že se mu to podaří zase. Byl mrzuty7, že dovolil Algarvanům, aby ho zpozorovali, ale nic víc.
Po chvíli se Eforiel zavrtěla, což znamenalo, že potřebuje na povrch. Comelu ji nechal vyplout k hladině. Vedl ji souběžně s Unii pobřeží tak blízko, jak to šlo. Povrchoví námořníci měli malou představivost. Budou předpokládat, že bude prchat přímo na moře. Byla otázka, jestli si vůbec všimnou Eforiel, až vychrlí svůj vodotrysk. Pokud ano, setřese je při další podvodní plavbě. Tak to chodilo.
Nebo si to alespoň myslel, dokud se Eforiel nevynořila. Pak ke své hrůze zjistil, že hlídkový člun pluje po siločáře velmi blízké kursu, kterým se pohyboval leviathan. O kousek ho předjeli, ale měli docela dobrou představu, jak rychle a jak daleko může plout pod vodou.
Když Eforiel vychrlila svůj vodotrysk, námořníci na zádi hlídkového člunu vykřikli. Byli tak blízko, že Cornelu jejich výkřik zaslechl. Přinutil Eforiel co nejrychleji k dalšímu ponorem. Věděl, že si plně nenaplnila plíce, ale také věděl, že al-garvské čluny začnou každou minutou vrhat vejce. Nechtěl jim poskytovat cíl, který by nemohly minout.
Vejce začala dopadat. Slyšel, jak šplouchají do moře.
Algarvští mágové přišli s něčím novým, protože nevybuchova-la, jakmile dopadla do vody, ale chvíli klesala do hloubky, než uvolnila svou energii hluboko pod hladinou.
Ty hlubinné výbuchy vyděsily Eforiel, která plula rychleji a usilovněji než kdykoli předtím, a Cornelu ji měl sotva pod kontrolou. Věděl, že kvůli tomu bude muset dříve na povrch, ale nemohl s tím nic dělat. Mohl jen doufat, že až se tentokrát vynoří, stane se tak mimo dosah člunů.
To se také stalo. Jistě, jeden z člunů byl nedaleko, ale mimo dostřel vrhačů vajec. Neotočil se a nezamířil k Eforiel. Možná nemohl. Možná se vynořila v dostatečné vzdálenosti od jeho siločar. Lodě, které čerpaly energii ze světové sítě, byly rychlejší než ty, které to nedělaly, ale mohly plout jen tam, kam je vedly siločáry této sítě. Kdyby toho nebylo ... Cornelu udělal na hlídkový člun dlouhý nos. „Nu, má drahá, jsme v bezpečí," řekl Eforiel. „Odpočiň si, jestli chceš.',„ Vůbec neviděl draka, který na Eforiel svrhl vejce. Neviděl ani vejce, ačkoli ho zmáčel sloup vody, který' zvedlo při dopadu. Ponořilo se pod hladinu a explodovalo.
Eforielino velké tělo zaštítilo Cornela před nejhoršími účinky výbuchu energie. Leviathan se zkroutil v bolesti. Moře zrů-žovělo krví. Cornelu poznal - a to poznání bolelo - zeji nemůže zachránit; té krve bylo příliš mnoho. Také věděl, že přitáhne žralok}7.
Neměl na vybranou. Proklínaje Algarvany - a proklínaje sám sebe za to, že nedával větší pozor na oblohu - začal plavat směrem kTirgoviste. Bylo po zoufalém Eforielině útěku dost daleko, ale k pobřeží snad dokáže doplavat. Ať se to Lagoasa-nům líbilo nebo ne, vracel se domů.

XX.

Když se ozvalo hrubé zaklepání na dveře, Vanai se zachvěla. Myslela si - bála se - že to jsou Algarvané. Možná kdyby neotevřela, ten venku by odešel. To byla samozřejmě jen planá naděje. Zaklepání se ozvalo znovu, ještě ostřeji a naléhavěji než předtím.
„Síly nad námi, Vanai! Jdi se podívat, kdo to je, než nám rozbije dveře," zavolal Brivíbas rozčileně. Tišeji pokračoval: „Jak má člověk přemýšlet, když ho pořád někdo vyrušuje?"
„Už jdu, dědečku," řekla Vanai rezignovaně. Brivibas si nedokázal poradit s vyrušováním. To byla její práce. Uvolnila závoru a otevřela dveře. Pak se znovu zachvěla -nejen proto, že byl chladný zimní den, ale venku stál major Spinello a za ním četa algarvských vojáků. „Dobrý den," řekl plynnou kaunijštinou a změřil si ji odshora dolů pohledem, který se jí vůbec nelíbil. Ale navzdoty svému pohledu promluvil věcně: „Chci mluvit s vaším dědečkem."
„Zavolám ho, pane," řekla Vanai. ale neubránila se, aby nedodala: „Ale nemyslím, že vám bude pomáhat."
„Možná bude, možná nebude," řekl Spinello lhostejně. Vanai mu nevěřila ani na okamžik. Pokračoval: „Nalezl jsem, připouštím, novou pohnutku. Zavolejte ho, abych si s ním o tom mohl promluvit."
„Počkejte, prosím." Vanai ho nepozvala do domu. Jestli vešel nepozván, s tím nemohla nic dělat. Vešla do Brivibasovy pracovny a řekla: „Dědečku, chtěl by s tebou mluvit major Spinello."
„Ano?" řekl Brivibas. „Ale já nechci mluvit s ním." Výraz na Vanaině tváři musel být dost výmluvný, protože s povzdechem odložil své pero. „Vyrozumívám, že nemám na vybranou?" Vanai přikývla. Brivibas s povzdechem vstal. „Tak dobře, půjdu."

„Ah, tady jste," řekl Spinello, když se před ním Brivibas objevil. „Další otázka je, proč tady jste?"
„Na tuto otázku hledají lidé odpověď už od časů Kaunij-ského impéria, majore," řekl Brivibas studeně. „Obávám se, že se ještě nedobrali k uspokojivé odpovědi, ačkoli filosofové pokračují v práci."
„Nemluvil jsem o filosofii," řekl algarvský důstojník. „Ptal jsem se, proč vy, Brivibas, jste tady v tomto domě. Už nějaký čas platí pro všechny muže v tomto okrese pracovní povinnost. Nějakým nedopatřením jsme vás přehlédli. Dostal jsem rozkaz toto nedopatření napravit a to také udělám. Pojďte se mnou, starý' pane. Je třeba postavit spoustu silnic, opravit mnoho mostů, hromady sutě čekají na odklizení. Vaše vyzáblá kaunijská zdechlina sice za moc nestojí, ale nějakou práci přece jenom ještě odvedete. Pojďte se mnou. Hned."
Brivibas pohlédl na své ruce. Byly světlé, měkké a hladké; jediný mozol, který měl, byl na prostředníčku pravé ruky: pí-sařský mozol. Otočil se k Vanai:, J3ej pozor na mé knihy - a na sebe, samozřejmě." To je celý on, pomyslela si - nejdřív knihy, potom já. Než stačila něco říct, Brivibas se lehce uklonil majoru Spinellovi. „Jsem připraven."
Spinello a jeho vojáci ho odvedli. Ani se neohlédl na Vanai, která stála ve dveřích. Algarvský major se ohlédl. Než zahnuli s Brivibasem za roh, veseleji zamával. Pak zmizeli.
Stála tam několik minut, nechávajíc otevřenými dveřmi unikat z domu teplo. Chlad kolem srdce způsobil, že sotva vnímala chlad počasí. Nevěděla přesně, jak starý je její dědeček, ale muselo mu být přes šedesát. Nikdy v životě nedělal nádeníka - ani žádný jiný druh práce, o jakých mluvil major Spinello. Jak dlouho to vydrží? Dlouho ne. Tím si byla jistá. Byly doby - nejednou - kdy si přála, aby zmizel a nechal ji samotnou a už ji neotravoval. Nyní byl pryč. Dům, který spolu sdíleli, se náhle bez něho zdál příliš velký a příliš prázdný. Bezcílně bloudila z místnosti do místnosti.
Po chvíli si uvědomila, že má hlad. Snědla kus chleba a hrst sušených fíků, protože neměla sílu, aby si udělala něco vydatnějšího. K večeru se ale trochu vzchopila a začala připravovat hustou polévku z ječmene s kousky klobásy. Neměla chuť, ale Brivibas bude hladový.
Přišel domů skoro o dvě hodiny později, než čekala. Nikdy za celý svůj život ho neviděla tak špinavého ani tak unaveného. Měl olámané nehty a měl za nimi půlměsíčky špíny. Dlaně měl plné krvavých puchýřů.
Vanai stačil jediný pohled a propukla v pláč. „Tak, tak," řekl, a jeho Was poprvé zazněl jako Was velmi starého muže. „Spinello je pyšný na svou břitkou logiku, ale mě nepřesvěd-čil."
„Jez," řekla mu Vanai, tak jako to tolikrát říkal on jí. Jedl, a s chutí, ale usnul dříve, než dojedl svou misku. Vanai s ním zatřásla, ale neprobudil se. Nebýt toho, že dýchal, vypadal by jako mrtvý.
Nakonec se jí ho podařilo probudit a napůl odnést do ložnice. „Zítra musím vstát a jít do práce před východem slunce," řekl. Jeho Was byl slabý, ale zněl jasně. Vanai zuřivě zavrtěla hlavou. „Musím," trval na svém Brivibas. „Spoléhám na tebe: kdybych nepřišel, zbili by mě a stejně bych musel pracovat. Spoléhám na tebe. Nesmíš mě zklamat.',
Vanai skrze slzy řekla: „Poslechnu tě, dědečku," a pak, protože si nedokázala pomoci: „Nebylo by snazší dát Spinello-vi, ať je proklet, to co od tebe chce?"
„Snazší? Nepochybně." Brivibas zívl. „Ale bylo by to špatné." Jeho Wava klesla na polštář. Oči se zavřely. Začal mírně chrápat.
Vanai se cítila jako vrah, když ho příští ráno budila. Poděkoval jí, což všechno jenom zhoršilo. Dala mu k snídani zbytek včerejší polévky, a sebou na zakousnutí cWéb, sýr a naložené houby - některé z nich z Ealstanova košíku. A pak odešel a ona opět zůstala sama v domě, kde vítr lomcoval okenicemi.
-hd i,Vrátil se toho dne pozdě večer a další dny rovněž. Zdálo se, že za každý den práce zestárl o měsíc; a on už neměl mnoho měsíců v zásobě. „Je to snazší, jak si na to zvykám," řekl, ale to byla lež. Vanai to věděla. Tváře se mu každým dnem propadaly.
Jednoho rána po jeho odchodu Vanai strnula, jako by ji nějaký mág náhle změnil v mramorovou sochu. Vím, co musím udělat. V tomto vědomí byla skoro nrystická jasnost a jistota.
Ale bylo by to špatné, zazněl jí v Wavě Brivibasův ospalý hlas.
„To je mi jedno," řekla naWas, jako by tu Brivibas byl a přel se s ní. Nebyla to tak docela pravda. Ale věděla, co je pro ni více důležité a co méně. Jestli sejí podaří to Wavní, co záleží na ostatním?
Nalézt v tomto domě papír a pero byla otázka okamžiku. Věděla, co chce napsat a také to napsala. Slohová čistota kau-nijštřny, v níž to napsala, by vyvolala souWasné přikývnutí jejího dědečka, bez ohledu na to, co by si myslel o obsahu.
Když papír složila a zapečetila ho dědečkovým pečetidlem, přehodila přes sebe plášť a odnesla ho do domu forthwegského advokáta, kde si Algarvané zřídili své velitelství v Oyngestunu. Předala dopis seržantovi, který se na chtivě podíval a olízl si červeným jazykem rty. Pak utekla.
„Pořád je to zrzounská děvka," zasyčela na ni nějaká kau-nijská žena. Sklopila Wavu a spěchala zpátky domů. Tam čekala a čekala a čekala. Ani příští den, ani další den se nic mimořádného nestalo. Každé ráno před úsvitem Brivibas odklopýtal do práce pro Algarvany. Každé ráno z něj byla větší troska muže, kterým býval.
Odpoledne třetího dne se ozvalo zaklepání na dveře, na které Vanai čekala a jehož se i bála. Jako ve zlém snu šla otevřít. Kdybych neotevřela, bude si myslet, že nejsem doma a odejde, proletělo jí hlavou. Ale následovala ji další myšlenka: Kdybych neotevřela, můj dědeček určitě zemře.
Otevřela. Za dveřmi stál major Spinello, jak očekávala. „Zdravím vás, slečno Vanai. Mohu dál?"
Jeho formálnost ji překvapila. Dostal její dopis? Dostal. Oh, určitě ho dostal. Viděla mu to na očích. „Ano,"' zašeptala a ustoupila stranou.
Zavřel za sebou dveře a zastrčil závoru. Pak se k ní otočil. „Věděla jste., co říkáte, když jste mi napsala, že uděláte cokoli, abyste uchránila svého bezcenného dědečka od poctivé práce aby mohl dál dělat to, co dělal předtím?" zeptal se.
„Ano," zašeptala Vanai znovu, ještě tišeji. Dívala se na podlahu, aby se nemusela dívat na Spinella. Opět k jejímu

překvapeni trpělivě čekal, co řekne. Po chvíli řekla: „On je všechno, co mám.“
„To ne.“ Algarvan zavrtěl hlavou. „O ne, má drahá, vůbec ne.“ Natáhl ruku a rozepnul jí tři dřevěné spony, spínající u krku tuniku, pak sálů na její lem a přetáhl jí tuniku přes hlavu. Nenávidíc ho, nenávidíc ještě víc sama sebe. zvedla ruce, aby mu v tom pomohla. Zdálo se jí, že si ji prohlíží celou věčnost. ‚3rivibas není zdaleka všechno, co máte.“ Znovu vztáhl ruku. Tentokrát se dotkl holého těla.
Překvapil ji znovu tím, že nebyl hrubý. Jeho dotyky byly vědoucí, zkušené. Kdyby s ním byla dobrovolně, mohly by být - myslela si, že by byly - docela příjemné. Ale takto jen stála a trpně se podvolovala.
„Půjdeme do ložnice,“ řekl po chvíli. Vanai přikývla a pomyslela si, že to tam bude snazší než na podlaze, kam napůl očekávala, že ji povalí. Sebrala z podlahy tuniku a vzala ho tam, kam si přál jít. Postel nebyla příliš široká ani pro ni samotnou. Zastavila se vedle ní. Jestli ji chce bez kalhot, bude je z ní muset stáhnout. Udělal to a zdálo se, že mu to činí potěšení. Pak se velice rychle svlékl sám. Odvrátila pohled. Věděla, jak vypadá muž. Nechtěla si to připomínat. Ale i kratičký pohled jí řekl, že Algarvané jsou stavění odlišné - nebo se spíš odlišnými učinili sami. Věděla o jejich rituálním mrzačení se, o zvyku, který pocházel z dávných dob. Ale až doposud si nikdy nepředstavovala, že s tím někdy přijde do styku.
„Lehni si,“ řekl Spinello, a Vanai uposlechla. Lehl si vedle ní. „Muži dělá větší potěšení, když i žena z toho má rozkoš,“ poznamenal a snažil se, seč byl, jí rukama a ústy nějakou způsobit. Když jí řekl, aby něco udělala, udělala to a snažila se nemyslet na to, co dělá. Jinak se, stejně jako v hale, trpně podvolovala.
Když jeho jazyk začal zkoumat její intimní místa, odvrátila se ke zdi. „Otoč se zpátky,“ řekl. „Když nechceš být laskavá, nemusíš. Ale čím vlhčí budeš, tím méně to bude bolet.“
„Skutečně ohleduplné,“ procedila mezi zaťatými zuby.
Spinello se zasmál. „Ale ovšem.“ Pomalu do ní vnikal. „Ali,“ zamumlal o chviličku později, když zjistil, že tam před ním ještě nikdo nebyl „To bude trochu bolet.“ Zatlačil. Skutečně to bolelo. Vanai se zakousla do rtu. Ucítila krev: krev, která byla protiváhou krve, která z ní tekla dole. Zavřela oči a snažila se ignorovat váhu muže na sobě.
Prudce vydechl, zachvěl se a odtáhl se. To také bolelo. Ale Vanai to snesla, protože to znamenalo, že byl konečně hotov. „Můj dědeček - „ začala.
Major Spinello se znovu zasmál. „Udělala jsi pro to dost, že?“ řekl. „Ano, platí dohoda: ten užvaněný starý trouba může jít domů a zůstat tam - tak dlouho, dokud mi ty budeš dávat, co chci. Rozumíme si, má drahá?“
Vanai se opět otočila ke zdi. „Ano,“ řekl, choulíc se do klubíčka. Samozřejmě, že jednou mu to nebude stačit. Měla to vědět. Také to věděla, i když doufala ... Ale k čemu doufat. Slyšela ho, jak se obléká. Slyšela ho odejít. Zrzounská děvka, na-Arala ji ta Kaunianka. Tehdy to nebyla pravda. Teď už ano. Vanai se rozplakala, ale pláč nepomáhal.
Zima přinesla na ostrov nekonečné deštivé bouře, ženoucí se z Boťhnijského oceánu. Istvanovi nevadily, když se před nimi mohl ukrýt v kasárnách. Upřímně řečeno, dával přednost blizardům. Věděl, jak si poradit se sněhem. Každý, kdo vyrostl v některém z gyongyoských údolí, věděl o sněhu všechno, co potřeboval.
Déšť byl něco jiného. Byl dost špatný, i když byl člověk v kasárnách - ale daleko horší byl, když jediný úkryt, který měl, byla díra v zemi. Jeho kápě přece jen nějakou vodu zadržovala, takže byl jen mokrý, ale ne promočený na kost. Spal málo a špatně. To, že byl mokrý, byla jen jedna z příčin. Druhá byl zdravý strach z toho, že by se nějaký Kuusaman mohl proplížit liniemi a podříznout mu krk, takže by zemřel, aniž by se probudil. Tihle malí bastardi dokázali proniknout škvírami v obraně, kterými by neproklouzli ani lasička.
Díval se ze svahu směrem ke kuusamským zákopům. Skrze stromy a déšť daleko neviděl, ale to mu nebránilo v ostražitosti. Měl svoji zbraň neustále po nice, ať byl vzhůru nebo spal. Na opasku měl také dlouhý nůž. V takovém počasí mohl být nůž užitečnější než paprsková zbraň. Paprsek hustým deštěm daleko nepronikl.
Šplouchavé zvuky za ním ho přiměly, aby se rychle otočil - člověk nikdy nevěděl, odkud může Kuusaman přijít. Ale ten velký voják se žlutohnědým plnovousem nebyl žádný Kuusaman. „Tak co, Szonyi?“ zeptal se István. „Zůstáváme tady,“ řekl Szonyi.
„Tak jo, zůstáváme tady,“ přisvědčil István. „Hvězdy nás musí nenávidět, nemyslíš? Kdyby nás měly rády, byli bychom někde jinde. Samozřejmě,“ - meditativně se na okamžik odmlčel - „taky by nás mohli poslat na ještě horší místo.“
„A jakpak asi?“ zeptal se mladší voják. „Nemyslím, že by existovalo horší místo než toto.“
„Když to položíš takhle, máš možná pravdu,“ řekl István. „Ale můžeš se taky mýlit.“ Nevěděl sice jak, ale viděl dost špatného, aby měl silné podezření, že ještě horší čeká za rohem. Zakručelo mu v žaludku. „Dostal jsi nějaké jídlo?“ zeptal se Szonyiho.
„Moc ne, obávám se,“ řekl Szonyi tak lítostivě, že ho István podezíral, že dostal víc, než připouští. Mladík se změnil ve veterána, málo platné. Ale protože byl dalek toho, aby mu prohledával kapsy a batoh, nemohl ho István ani prohlásit za lháře. Nebyl dost zoufalý, aby to udělal, ještě ne. A možné, že Szonyi ani nelhal, protože řekl: „Možná bychom měli zase vykonat přátelskou návštěvu u šikmooček.“
„No, to bychom možná měli,“ řekl István. „Nejsou ta pravá válečnické rasa, ani zdaleka ne - myslí si, že voják musí mít plné břicho, aby dobře bojoval. Kdybychom krmili naše muže jenom ze čtvrtiny tak, jako to dělají oni, byli b)rchom moc tlustí na to, abychom vůbec mohli bojovat.“ Stružka vody mu stekla z okraje kápě rovnou na nos. „Řekni mi, že se mýlím.“
„To nemohu,“ řekl Szonyi. „Ale je tady jedna věc: jestli braoni nejsou válečnická rasa a my ano, jak to přijde, že jsme je nevykopli z Obudy jednou provždy?“
István otevřel ústa, ale pak je zase zavřel. To byla dobrá otázka. Nakonec řekl: „Hvězdy vědí,“ což byla bezpochyby pravda, ale nijak to tu otázku neřešilo. Vrátil se raději k původnímu tématu: „Co kdybychom slezli dolů a zkusili odkráglovat pár Kuusamanů? Budou mít víc jídla než my - o to se můžeš vsadit.“

„Ano," řekl Szonyi. „Sotva mohou mít méně, co?"
„Doufám, že ne, už v jejich zájmu," řekl István. „Když o tom tak přemýšlím, tak doufám, že ne i v našem vlastním zájmu."
Přehodil si zbraň přes rameno a vytáhl z pochvy nůž. .Jdeme." Budu riskovat život jen pf o to, abych si naplnil břicho, pomyslel si, když se plazil dolů po svahu. Pak ho napadlo, jestli pro to vůbec existoval nějaký lepší důvod.
Pohyboval se co nejtišeji. Bubnující déšť pomáhal skrýt všechny zvuky, které působil. Také ho pomáhal skrýt před šikmýma očima Kuusamanů. Ale současně tlumil i jejich zvuky a pomáhal skrýt je před jeho pohledem.
Déšť stále sílil, takže István viděl sotva pár sáhů před sebe. Jaro nebylo tak daleko. Zanedlouho bouře poleví. István to zažil už předtím. Věděl, že k tomu dojde zase. Ale ještě se to nestalo a nezdálo se, že by si liják myslel, že k tomu někdy dojde.
Proplazil se kolem páchnoucí, rozkládající se mrtvoly gyon-gyoského vojáka - žádný rodilý Kuusaman nikdy neměl vlasy tohoto odstínu žluté. Mrtvola ho varovala, že se blíží k postavením Kuusamanů. Také ho varovala, že by se nemusel vrátit.
Sotva mu tato nepříjemná myšlenka prolétla hlavou, začala z oblohy dopadat na kuusamské pozice vejce. Podíval se nahoru, ale nízké, husté, šedé mraky samozřejmě útočící drak}' skrývaly. Doufal, že to jsou Gyongyosané, ale stejně dobře to mohli být i Kuusamané. Gyongyoští draci už bombardovali vlastní pozice; neměl důvod si myslet, že nepřítel je proti podobným omylům imunní.
Přitiskl se k zenu a kryl se před zášlehy energie.
Nějaký Kuusaman, který buď propadl panice, nebo ho bombardování zastihlo mimo úkryt a on nějaký hledal, zakopl v běhu o Istvanovu nohu a upadl. Teprve v tomto okamžiku vzájemně postřelili svou přítomnost. Oba vykřikli. Istvanův nůž se zvedl a klesl. Kuusaman vykřikl znovu, tentokrát bolestí. István do něho znovu zabořil nůž, tentokrát do hrdla. Jeho křik utichl. Několikrát sebou trhl a pak zůstal ležet bez pohnutí.
István vydechl úlevou a prohledal vojákovy kapsy a chlebník. Objevil suchary, uzeného lososa - kuusamskou specialitu -a sušená jablka a hrušky. V polní láhvi měl mrtvý voják jablečnou kořalku. István si lokl a vydechl rozkoší, když mu hrdlem protekl tekutý oheň.
„Szonyi?" zavolal tiše. Když nedostal odpověď, zavolal znovu, tentokrát hlasitěji. Mohl by klidně křičet, a nikdo by ho neslyšel v dunění explozí dopadajících vajec.
Rozhlédl se kolem. Jediná společnost, kterou měl, byl mrtvý Kuusaman. Tiše zaklel. Nemohl se vrátit, aniž by zjistil, co se stalo s jeho kamarádem. Jeden bojovník neopustí v poli druhého. Hvězdy by nesvítily pro muže, který by něco takového udělal.
„Szonyi?" zavolal István znovu.
Tentokrát dostal odpověď: „Jo?" Szonyi se vynořil z opony deště. Usmíval se a v ruce držel kuusamskou polní láhev.
„Zakroutil jsem krkem jednomu z těch malých zkurvysynu," řekl. ‚A co ty?"
„Tenhle chlapík už svou večeři potřebovat nebude, tak ji sním za něho,'„ řekl István, což vyvolalo Szonyiho smích.
István pokračoval: „No, trochu žrádla jsme sehnali, tak bychom se měli vrátit."
„Taky myslím," řekl Szonyi, ale neznělo to moc spokojeně. „Ale když se vrátíme, budeme se muset rozdělit s chlapy, kteří si nic nesehnali."
„A s tebou se nikdy nikdo nerozdělil?" zeptal se István. Szonyi sklopil hlavu. István ho plácl po rameně. „Stejně nebudeme mít hlad, i když se budeme muset rozdělit.
Zpáteční cesta byla snazší, protože stále ještě sporadicky dopadající vejce jejich ústup kryla. Nakonec někdo před nimi ostře vykřikl: „Stát! Kdo tam'?"
István byl rád, že to uslyšel. Jestli se nedokázal ke svým kamarádům nepozorovaně připlížit on, bylo pravděpodobné, že by se to nepodařilo ani Kuusamanům. Zavolal své a Szonyiho jméno, a pak dodal: „To jsi ty. Kuně?"
„Jo," připustil kouzemický aspirant zdráhavě. Vrátil se k vojenské formálností: „Vystupte a ukažte se."
„Tady jsme," řekl István. „Ne abyste na nás začali střílet, nebo vám nedáme ani kousnout z těch kuusamských lahůdek, co neseme." Szonyi na něj vrhl bolestný pohled. István předstíral, že ho nevidí. V dešti to bylo docela snadné.
Kim začichal. „Losos?" zeptal se nadějně. Když měl příležitost, tak jedl jako hladový drak, a přitom jeho vyzáblá postava nikdy nepřibrala ani unci masa. Když neměl dost jídla, tak ještě více zhubl, ač se to zdálo nemožné.
„ Jo, losos a chléb a ovoce. A taky jablečná kořalka," řekl István. „Už jsme si se Szonyim lízli, ale i na vás něco zbylo."
To, co by stačilo pro dva muže, bylo pro tři málo, ale ani Szonyi si nahlas nestěžoval. V obou polních láhvích bylo dost pálenky, aby se stížnosti staly bezpředmětnými. Szonyi se opřel o kmen stromu a zeptal se: „Jak jsi nás vůbec zpozoroval, Kuně? Přece jsi nás nemohl vidět v dešti skrze své orosené brýle, a pochybuju, že jsme dělali nějaký hluk. A i kdyby ano, tak ten randál dole by ho přehlušil." „Mám své metody," řekl Kun.
Jeho úsměv byl tak povýšený, že István měl chuť kopnout ho do zadku. „Určitě nějaký trik mága páté třídy," zavrčel. „Objevil byste s ním i Kuusamany? Při hvězdách, řekněte mi pravdu. Mohou na tom záležet naše životy."
„Pokud by neměli zvláštní magickou ochranu, tak ano," odpověděl Kun. „Dokáže objevit lidi, kteří se ke mně přibližují"
Ale nedokázalo objevit lidi, sestupující k nim z vrcholku hory Sorong, dokud je neprozradil o chvíli později praskot v houští. István užasle pohlédl na zjevení před sebou: důstojníka s velkými šesticípými hvězdami majora na límci překvapivě čisté tuniky, kterou určitě nenosil celé týdny jako István svoji.
István a Szonyi zasalutovali, aniž by vstali. Navzdory Ku-novu ujišťování si István nebyl jist, že se někde poblíž ne-potlouká kuusamský ostřelovač. Všiml si, že ani Kun nevstal. Major opětoval jejich pozdrav a řekl: „Někde tady by měli být ti povaleči, zvaní Istvanova jednotka, ale nevím přesně kde. Víte o nich? Jsou tu někde nablízku?"
„Pane - „ Nyní István opatrně vstal. „Pane, já jsem István."
„Obyčejný voják?" Major zavrtěl hlavou. „Podle toho, jak o vás mluvili nahoře, jsem čekal kapitána." Pokrčil rameny. „To je jedno. Shromážděte své bojovník}' a pojďte se mnou. Odvedu vás k lodi. V tomhle hnusném počasí se nemusíme

bát kuusam-ských draků.“
„ JC lodi, pane?“
„Ano,“ řekl major netrpělivě. „Přesunujeme určité jednotky zpátky na kontinent z důvodů, o kterých se nebudu šířit. Vaše je mezi nimi; nahoře mají dobré mínění o jejích bojových kvalitách. Tak ukažte, že mají pravdu.“
István uposlechl. Odjíždím z Obudy, pomyslel si. Hvězdám budiž chvála. Odjíždím z Obudy.
Matné slunce zářilo na sněhem pokrytá pole obklopující Zossen. To nijak neulehčovalo Garivaldově kocovině. Tuto zimu se však opíjel nmohem méně než kteroukoli jinou zimu od té doby, kdy se začal holit, Občas se opil, jistě, ale po zbytek času se opíjel slovy.
Pohlédl koutkem oka na slunce. Každým dnem vystupovalo výše. Blížilo se jaro. Sníh se rozpustí, půda se promění v bláto, a až vyschne, přijde doba selí. Většinou se na to těšil. Letos však ne. Bude muset nějaký čas tvrdě pracovat. Čím víc bude pracovat, tím méně času mu zbude na skládání písní.
Nikdy jsem netušil, že bych to dokázal, pomyslel si, a pak: Nikdy jsem netušil, že to přináší takové uspokojení. Cítil se jako muž středních let, který nikdy neměl ženu, a teď se oženil s mladou, krásnou a vášnivou dívkou.
Vesničané už zpívali jeho verzi písně, kterou do Zossenu přinesl jeden z nešťastných vězňů. Zpívali si i další dvě jeho písně. Jedna byla jeho vlastním pokusem o milostnou píseň, ta druhá byla výsledkem jeho úsilí převést do slov to, co lidé cítili během dlouhé zimy v jižním Unkerlantu.
Napadlo ho, jestli dokáže složit píseň o celoroční dřině. A rázem se mu začaty v hlavě skládat úhledné řádky slov, jako vojáci řadící se na povel důstojníka do tvaru. Pak mu blesklo hlavou, jestli má cenu takovou píseň skládat. Dřinu znal každý. Bylo lepší, když písně říkaly něco, co člověk ještě nevěděl.
Pak se náhle se zamyšleným výrazem zastavil. Vyslovil svou myšlenku nahlas: „Zajímalo by mě, jestli bych dokázal složit píseň, která by říkala lidem něco, co znají stejně dobře jako vůni chleba, ale přiměla by je, aby se na to dívali jinak než doposud.“
To by bylo něco, pomyslel si. Taková píseň by přetrvala věky. Nakopl hroudu sněhu. Věděl, že by to šlo udělat, ale neměl tušení jak. Přál si, aby znal a věděl víc. Neměl žádné hudební ani literární vzdělání. Naučil se jak hospodařit od svého otce, a žádný učitel o něho nikdy netřepil svou rákoska
Stát sám tady na kraji vsi bylo osvobozující. Po tak dlouhém čase, stráveném v nepřetržité společnosti manželky, syna, dcery a zvířat - v jejich společnosti ať chtěl nebo nechtěl - vychutnával tu chvilku samoty a klidu.
Ale nebylo mu dopřáno těšit se z toho dlouho. Objevil se Waddo, a když ho spatřil, rozběhl se k němu jako útočící behe-moth. Rýmy se vytratily Garivaldovi z hlavy. Podíval se zlostně na starostu. „Co je, Waddo? Nemůže to počkat?“
„Slyšel jsi to?“ vykřikl starosta. „Síly nad námi, slyšel jsi to?“ Pak zavrtěl hlavou. „Ne, samozřejmě žes to neslyšel, a já jsem idiot. Jak bys to mohl slyšet? Já sám jsem to zrovna dostal po krystalu.“
„A co kdybys mi to řekl od začátku?“ navrhl Garivald.
„Ano, máš pravdu,“ přikývl starosta. „Slyšel jsem, že ti všiví, smradlaví Algarvané vpadli do Yaniny, to jsem slyšel. Král Swemmel z toho šílí. Říká, že je to urážka, kterou nemůžeme strpět, a posílá vojáky na hranici s Yaninou.“
„Proč?“ podivil se Garivald.,Podle všeho, co jsem o Yani-ně slyšel,“ - neslyšel toho moc, ale v této chvíli necítil potřebu se o tom šířit - „tak jsou tam Algarvané vítaní. Národ s třapci na botách?“ Zavrtěl hlavou. „Nevím, jak ty, ale já s nimi nechci mít nic společného.“
„Ty to nechápeš.“ řekl Waddo, což byla nejspíš pravda. „Ya-nina hraničí s Algarve, pravda? A Yanina hraničí i s Unkerlan-tem, že? Když zrzouni vpochodovali do Yaniny, co bude další věc, kterou udělají?“
„Přefiknou každou yaninskou ženskou,“' odpověděl Gari-vald, „a možná i chlapa, jestli je pravda jen polovina z toho, co se o nich říká.“
Waddo podrážděně zafuněl. „To jsem nemyslel,“ řekl, „a nemyslelo to tak ani Jeho Veličenstvo.“ Hruď se mu nadmula pýchou a důležitostí; slyšel krále Swemmela na vlastní uši. „Příští věc, kterou Algarvané udělají, bude to, že budou pochodovat dál, rovnou do Unkerlantu, a my nesmíme připustit, aby k tomu došlo.“
Přijdou och>odní komisaři, pomyslel si Garivald zděšeně. Jestli bude Unkerlant bojovat s Algarve, bude potřebovat každého muže, kterého sežene. Poučení ze Šestileté války bylo zapsáno krvavými písmeny. Ale na druhé straně ...
„Zossen je daleko od hranice s Yaninou,“ řekl. „Nechápu, proč by nám to mělo vadit víc než válka se Žuwayzou. Jen další vzdálený hluk.“
„Je to urážka celého království, tak je to,“ řekl Waddo, nepochybně napodobuje hněvivý hlas, který slyšel z krystalu. „Nemůžeme to strpět. Nemůžeme to jen tak přejít.“
„A co teda budeme dělat?“ zeptal se Garivald celkem rozumně. „Sedět na lavičce a koukat? To je asi tak to jediné, co nám zbývá, nemyslíš?“
„Mluvíš nesnvysly,“ řekl Waddo. „Jakmile oschne půda, budeme muset odtud Algarvany vyhnat.“
„Ano, to zní efektivně -jestli to dokážeme,“ řekl Garivald. „Myslíš, že to dokážeme?“
„Jeho Veličenstvo říká, že ano,“ řekl Waddo. „Kdo jsem já, ab)'ch se přel s jeho Veličenstvem? On o tom ví víc než já.“ Pohlédl přísně na Garivalda. „A než si zase pustíš pusu na špacír - ví o tom tak}r víc než ty,“
„Jo, to asi jo,“ připustil Garivald. ..Ale promluv si o tom s některými staršími chlapy tady, Waddo. Uvidíš, jak se jim bude zamlouvat myšlenka na další válku se zrzouny.“
„To možná udělám,“ řekl Waddo, který byl, stejně jako Garivald, příliš mladý, aby bojoval v Šestileté válce. Starosta pokračoval: ..Ale ať se jim to bude líbit nebo ne, na tom nesejde. Jestli král Swemmel říká, že budeme bojovat proti Algarve, tak, při silách nad námi, budeme bojovat proti Algarve.
A jestli budeme bojovat proti Algarve, tak musíme zrzouny vyřídit, nebo vyřídí oni nás. Není to pravda?“
„Ano, to je,“ řekl Garivald. Jediná další možnost byla jít do války proti králi Swemmelovi. Garivald byl dost starý, aby si pamatoval Válku králů-dvojčat. Nechápal, proč by měla být várka proti Algarve horší než občanská válka v Unkerlantu.

„Tak se tedy věci mají," řekl Waddo. „Uděláme co nám Jeho Veličenstvo přikáže, to je všechno."
Ani s tím nemohl Garivald polemizovat. Napadlo ho něco jiného: .Jak mohli Algarvané takhle vpochodovat do Yaniny? Yanina je hluboko na jihu, stejně jako my. To nemohlo být snadné tažení. Nejsem král ani maršál, ale nechtěl bych někam vpadnou v tomto ročním období." Ukázal na závěje na polích.
„O tom nic nevím," připustil Waddo. „ICrál Swemmel neříkal nic o tom, jako to ti prokletí zrzouni udělali. Jenom řekl, že to udělali. Jak, na tom nesejde. Král by nám nelhal."
Proč ne? podivil se v duchu Garivald. Annore by tuto otázku položila nahlas. Mohl by to říct nahlas i před Dagulfem. Ale ne před starostou. Waddo byl spíš Swemmelův člověk než vesničan.
„Teď to půjdu říct ostatním," řekl Waddo. „Ty jsi byl první, koho jsem potkal, Garivalde, takže to víš první. Ale musí se to dovědět všichni v Zossenu."
Garivald se zadíval přes zasněžená pole k východu. Byl rád, že jeho vesnici odděluje od hranice s Yaninou dvě stě nul. Algarvané za Šestileté války tak daleko nepronikli. Dalo se očekávat, že se jim to nepodaří ani tentokrát.
Pak znovu vztekle nakopl hroudu sněhu. To, že válka nepřijde do Zossenu neznamenalo, že do ní nepůjde on, ať se bude bojovat kdekoli. Pohlédl na Waddův poschoďový dům a tiše proklel krystal, který' tam starosta měl. Mohl jeho pomocí podávat hlášení do Cottbusu a přijímat odtud rozkazy, kolik mužů armáda potřebuje.
Představil si unkerlantské draky, létající nad okolními lesy a shazující vejce na vzpurné vesničany, kteří by nechtěli nastoupit do armády krále Swemmela. Zanedlouho tu budou odvodní komisaři - a čekat od nich, že budou mít srdce, připadalo Garivaldovi jako naprostá pitomost.
Náhle ho o tom začala napadat slova písničky. Celá vesnice by se určitě smála, kdyby ji začal zpívat - celá vesnice vyjma Wadda. Garivald pochyboval, že by ho taková písnička moc pobavila.
Zdráhavě zapudil z hlavy myšlenku na takovou písničku. Někdo za ním překvapeně vykřikl. To byli vojáci. Waddo jim zřejmě právě sdělil svou novinku. Garivald jen zavrtěl hlavou.
„To je Patras," řekl kapitán Galafrone, když silovůz zastavil. „Vystupujeme, mládenci. Dál nejedeme. Odtud budeme pochodovat po svých." Tvářil se. jako by se mu ta vyhlídka zamlouvala. Tealdovi, který byl o víc než polovinu mladší než jeho kapitán, se ale vůbec nezamlouvala.
Ani jeho příteli Trasonemu. „Už jsem se napochodoval dost. Děkuji pěkně," zašeptal.
„Mám dojem, že tě to brzy čeká zase," řekl Tealdo. Jako každý voják hodný svého žoldu byl vždycky připravený si stěžovat.
„Cože?" Trasone zvedl obočí. „Ty si nemyslíš, že to, že jsme tady, odradí krále Swemmela od jeho pitomých nápadů. Já myslel, že jediný pohled na tebe donutí každého Unkerlanťana, aby utekl s pláčem k mamince."
„Hněte sebou," řekl Galafrone. „Nechcete, aby se plukovník Ombruno zlobil, že?" Předstíraje, že neslyší nesoulilasný šum, pokračoval: „A některé z těch yaninských ženských prý vypadají zatraceně dobře. Nevím, jak vy, mládenci, ale já nechci, aby se mi smály, protože si při pochodu pletu pravou nohu s levou."
To postavilo věci do jiného světla. Tealdo zkontroloval svou tuniku a kilt, jestli mu řádně sedí a jsou bez poskvrny. Trasone si nakroutil knír. I seržant Panfilo si posunul klobouk do šviháč-tějšího úhlu.
„Hněte sebou, vy líné kůže," zahřměl. „Ukažte těm cizím pusinkám, jak vypadají skuteční chlapi."
Ulicemi Patrasu vál ostrý vítr. Tealdo byl rád, že má dlouhé, tlusté vlněné podkolenky, a byl by raději, kdyby byly ještě delší a silnější. Nedaleko od nástupiště, kde vystoupil, hrál ya-ninský orchestr jakousi neurčitě povědomou melodii. Až po chvíli poznal, zeje to algarvská hymna. „Nikdy předtím jsem to neslyšel hrát na dudy," zašeptal Trasonemu.
„Doufám, že to už neuslyším," odpověděl přítel rovněž šeptem. Yaninci lemovali cestu, po které algarvští vojáci pochodovali. Někteří z nich drželi transparenty s nápisy ve špamé algarv-štině. Jeden z nich říkal: VÍTEJ TE OSVOBODITATELÉ! Další prohlašoval: SMERT NA UNKERLANT! Mnohem více nápisů a plaket bylo v yaninštině, jejíž písmo bylo Tealdovi cizí. Mohly to být zrovna tak dobře reklamy na klobásy nebo na patentní léky jako srdečná přání, aby se on a jeho krajané nakazili pohlavní chorobou.
Ale Yaninci je zdravili tak bouřlivě, že jim věřil. Ve srovnání s Algarvany byli malí a šlachovití. Muži si libovali v knírech. I některé ze starších žen měly viditelný knírek, což u Teal-dových krajanek nebylo obvyklé.
Větší pozornost věnoval mladým ženám. Stejně jako muži, měly většinou olivovou pleť a tmavé vlasy a oči. Měly ostře řezané rysy: široká čela, výrazné lícní kosti i nosy, a úzké, špičaté brady. Rty si malovaly krvavou červení.
„Už jsem viděl horší," řekl Trasonemu tónem muže, posuzujícího koně.
„To jo."„ přisvědčil Trasone. „A jestli půjdeme do Unker-lantu, uvidíš ještě horší. Asi jako Forthweganky, jenom ještě ošklivější."
Tealdo si to nechal projít hlavou. Nelíbilo se mu to. „Nejlepší argument pro mír, jaký jsem kdy slyšel," řekl.
Trasone se zasmál, čímž na sebe přivolal hněv seržanta Panfila. „Ticho ve tvaru, sakra!" zařval.
Spolu se zbytkem brigády se Ombrunův pluk seřadil před palácem krále Tsavellase. Další hudba zahrála cosi, o čem Tealdo předpokládal, že bude yaninská hymna. Na balkóně se objevil muž v šarlatovém rouchu s kopulovitou korunou na hlavě. „Tsavellas! Tsavellas!" začali skandovat místní občané.
Král Tsavellas zvedl ruku. Kdyby podobné gesto udělal král Mezentio, okamžitě by si zjednal ticho. Ale Yaninci nebyli tak ukáznění. Král trpělivě čekal. Hluk pomalu utichl. Tsavellas promluvil poměrně srozumitelnou algarvštinou: ..Vítám vás, statečné muže z východu, kteří pomohou ochránit mé malé království před šílenstvím mého druhého souseda."
Pak řekl něco -pravděpodobně totéž - yaninsky. Jeho krajané propukli v ovace. Zamával jim a ustoupil stranou.
Jeho místo zaujal nějaký Algarvan. „To je pravděpodobně náš zdejší vyslanec," řekl Tealdo Trasonemu. Algarvan oslovil nejdnve sliromážděné obyvatele Patrasu něčím, co znělo jako plynná yaninština. Odpověděli mu ještě bouřlivějšími ovacemi než svému vlastnímu panovníkovi.
Pak pohlédl na řady algarvských vojáků. .Jste tady z dobrého důvodu, vojáci," řekl jim. „Pozval vás král Tsavellas,

požádal krále Mezentia, abyste vstoupili do Yaniny, aby bylo králi Swemmelovi z Unkerlantu jasné, že jsme odhodláni bránit malého proti velkému. Tak jak kaunijská království utiskovala nás, když jsme byli slabí, tak chtěl Unkerlant utiskovat Yaninu. Ale my už nejsme slabí a nedovolíme našim sousedům dělat nám potíže. Mám pravdu, Algarvané?“
„Ano!“ vykřikli algarvští vojáci. Někteří z nich zamávali klobouk}', někteří je dokonce vyhodili do vzduchu.
Na balkón vystoupili praporečníci. Jeden z nich držel al-garvskou vlajku, druhý yaninskou. Obě se vesele třepetaly ve větru.
„Čelem vzad!“ zavelel plukovník Ombruno. Tealdo se otočil na patě. Pluk vyvedl brigádu z náměstí. Odpochodovali do kasáren, kde se měli na noc ubytovat.
Okolo kasáren stálo mnoho stanů, plných yaninských vojáků. „Aj-aj, to se mi moc nelíbí,“ řekl Tealdo. „Sebrali jsme jim jejich postele. Nebudou nás za to mít rádi.“
Druh}' den ráno se mu to líbilo ještě méně, když zjistil, že je pokousaný od štěnic. Ani snídaně, kterou jim Yaninci připravili, nebyla valná. Tealdo to očekával. Kapitán Galafrone je varoval, aby si v tomto směru nedělali velké iluze. Tealdo si moc nepochutnal a kromě toho měl hlad, protože yaninští kuchaři neuvařili dost, aby naplnili břicha svých nových algarvských spojenců. Dělit se a dělit se stejným dílem, to bylo pravidlo. Ale pár kousků černého chleba a trocha řídké zelné polévky Tealda nestačily nasytit.
„To by me zajímalo, co jedí Yaninci,“ řekl, když dojedl svou hubenou snídani - ne že by mu to trvalo dlouho. „Zajímalo by mě, jestli ti chudáci dostali vůbec něco k jídlu.“
„Jo, to není dobré.“„ Trasone zavrtěl hlavou. Jako starý' voják dobře věděl, jak důležitá je otázka zásobování. „Jestli Yaninci nedokážou dobře krmit voják}' ani ve svém vlastním hlavním městě, jak to dokážou v poli?“
„To poznáme,“ řekl Tealdo. ‚A taky za to zaplatíme.“
Ale seržant Panfilo zavrtěl hlavou. „To nebude tak zlé,“ řekl. „S námi půjde naše proviantní služba. Jakmile zaujmeme pozice, až začnou boje - pokud začnou - postarají se o nás. Ti mládenci dokážou najít večeři o šesti chodech pod suchým listím.“
„No, na tom je dost pravdy,“ řekl Tealdo, trochu uklidněn. Nebylo to přesně tak - Panfilo přeháněl, ale ne příliš. „Ale lituju ty chudáky Yanince. Nemají toho moc a nevědí ani, jak využít to, co mají.“
„ Jdeme, mládenci,“ zvolal kapitán Galaířone. .Musíme jít a podívat se na velký, širý svět - nebo aspoň na jeho malý kousek, který patří Yanině.“
Toho dne se Tealdo napochodoval víc než kdykoli předtím. Urazil už delší trasy, zvlášť za hektických dnů, které předcházely zhroucení Valmiery, ale Valmiera, stejně jako Algarve, měla solidní síť dlážděných silnic. Muži i zvířata po nich mohli pochodovat za každé roční doby.
Do Patrasu přijel silovlakem a nelámal si hlavu s tím, jaké jsou zdejší silnice. Ulice hlavního města krále Tsavellase byly vydlážděné stejně jako v každém algarvském městě. Silnice vedoucí k západní hranici byla také dobře dlážděná ... prvních pár mil.
Po hodině pochodu však dláždění nechali za sebou. Nohy se jim začaly bořit do studeného bláta. Vojáci začali klít a nadávat.
„To jsou spojenci?“' zvolal někdo nedaleko Tealda. „Ať je sežerou síly pod námi. Ať si je Unkerlanťané spánembohem vezmou!“
„Ticho!“ vykřikl kapitán Galafrone. „Vy pitomci nemáte nejmenší ponětí, o čem mluvíte. Bojoval jsem proti Unkerlanťanům v poslední válce společně s vašimi otci - jestli víte, kdo jsou vaši otcové. Jestli si myslíte, že tolile je špatné, tak proti Unkerlantu vám to bude připadat jako zahrady rozkoše bláznivého vévody Moranda u Cotigora. To poznáte sami.“
Algarvští vojáci byli zvyklí poslouchat rozkazy. Pochodovali dál, jak nejlépe dovedli. To ale neznamenalo, že si nechávali své míněni pro sebe. Voják, který utopil v blátě botu, řekl přesvědčeně: „Je mi jedno, jak všivý je Unkerlant. To ještě pořád nedělá z tohoto místa nějaké zasrané zahrady rozkoše.“
Do určeného tábořiště dorazili dlouho po západu slunce. Yaninští kuchaři byli zřejmě překvapení, že tam Algarvané vůbec došli. Večeře byla pozdě a stejně nevalná jako snídaně. Když spolkl poslední sousto, Tealdo zahrozil pěstí k západu směrem, kde ležel Unkerlant. Za tento strašný den byl zodpovědný král Swemmel, stejně jako za další podobné dny, které ho nepochybně čekaly. Za to poddaní krále Swemmela zaplatí. „Zatraceně za to zaplatí,“ zamumlal.
„Hněte sebou, sakra!“ zařval Leudast na vojáky svého družstva. Byl rád, že je desátník. Být desátníkem znamenalo řvát na lidi, místo aby jiní řvali na něho. „Musíte sebou hodit, zatraceně. Myslíte si, že ti všiví zrzouni budou čekat až si vytáhnete palec ze zadku?“
Bez nejmenší lítosti opustil forthwegskou vesnici, kde byla jeho četa ubytována. Místní obyvatelé jim už nedělali žádné potíže od té doby, kdy Unkerlanťané zastřelili starostu a jeho ženu, ale jeho krajany nemilovali a nikdy milovat nebudou.
Jako stružky a potůčky, stékající se, aby vytvořily velkou řeku, slévaly se unkerlantské čety a roty ubytované na venkově do pluků, brigád a divizí a proudily na východ k hranici s Al-garvany ovládanou částí Forthwegu. Leudast se usmíval a spokojeně přikyvoval při spatření každé eskadrony jezdců na koních nebo na jednorožcích, vířící prach na oschlých silnicích. Měl chuť provolat slávu každému oddílu behemotliů, který uviděl a přál si jen. aby jich bylo vidět víc.
Na polích podél silnic forthwegští sedláci orali a šili, jak to činili už po staletí. Snažili se ignorovat unkerlantské vojáky, táhnoucí po silnicích stejně, jako se dále na východ nepochybně snažili ignorovat algarvské vojáky, táhnoucí opačným směrem. „U nás doma budou touhle dobou také sít,“ řekl Leudast seržantu Magnulfovi. Zavětřil, pak vzdychl. „Není nad jarní vzduch. Dokonce je cítit zelení, jestli víte, co tím myslím? - jako byste z té vůně mohl vypěstovat úrodu, aniž by jste se namáhal s orbou, pletím a tak.“

„Kdepak!“ Magnulf obrátil oči v sloup. „Vesnice, ze které pocházím, leží mnohem dále na jihu, vlastně jen pár dnů cesty od řeky Gifhorn. Na druhém břehu jsou už Grelzané v první řadě a Unkerlanťané jen když se jim připomene Korunní unie. Tam teď určitě ještě sněží, a i když ne. tak lidé čekají, až oselme bláto. Až oschne, tak teprve zvednou zadek. Tam nemůžeš snít, že by něco vyrostlo jen tak ze vzduchu.“
„Neřekl jsem, že by mohlo,“ protestoval Leudast. „Říkal jsem jen, že to voní jato by mohlo.“
Magnulf, jako každý seržant hodný toho jména, byl bytostně neschopný rozeznat řečnický obrat. Ale dokázal rozeznat hrubý žert, což právě dokázal, ukazuje na skupinu unkerlant-ských jednorožců, jedoucích přes pole, které forthvvegský sedlák právě zoral. „Ha, ha, ha! Teď ten čubčí syn může začít orat znovu. Ha, ha!“
Leudast se také zasmál. Problémy Forthweganů nebyly jeho problémy. „Místo těch jednorožců bych viděl raději behe-mothy, to je fakt,“ poznamenal.
„Ano, to by bylo dobré,“ souhlasil Magnulf, stále se smějíc. „Zůstaly by po nich větší díry v zemi.“
Takhle to Leudast nemyslel. Jak při algarvském vítězství nad Forthwegem, tak při drtivých porážkách Valmiery a Jel-gavy sehráli behemothové rozhodující roli. Všichni to říkali. Celé loňské léto a podzim nacvičovali obranu proti behemo-thům, představovaným koňmi. Čím víc těch velkých zvířat s unkerlantskými osádkami na hřbetě viděl, tím byl šťastnější.
Každou chvíli se díval i na oblohu, pátraje po dracích. Stejně jako v případě behemotliů, nějaké zalilédl, ale ne tolik, kolik by chtěl. Když se o tom zmínil Magnulfovi, seržant řekl: „Buď rád, že nevidíš žádné přilétat od východu. Už jsme zatraceně blízko hranice. Možná jsme zrzouny nachytali se spuštěnými kalhotami.“
„Možná ano,“ řekl Leudast, ale jeho Mas zněl poněkud dutě. „To ještě nikdo jiný nedokázal.“
Magnulf si odplivl do prachu. „Taky si vytírají zadek jenom jednou rukou, stejně jako my. Nezapomeň,“ - šťouchl Le-udasta loktem do žeber - „že kdyby byli tak velicí, jak si myslí, že jsou, byli by vyhráli Šestiletou válku. Mám pravdu nebo se mýlím?“
„Máte pravdu, seržante. O tom není sporu.“ Leudast pochodoval dál a cítil se o poznání lépe. Pak ho rozbolela záda. Začaly ho bolet nohy. Začal si přát, aby odvodní komisaři krále Swemmela nebyli nikdy přišli do jeho vesnice.
Na noc se pluk utábořil v polích. To přidá zdejším Forth-weganům ráno další práci, ale s tím si Leudast nedělal žádné starosti stejně jako s původem skopového a kuřat v kotlích kuchařů. Leudast si nedělal starosti s ničím. Když pomohl Mag-nulfovi zkontrolovat čety, sám se zabalil do přikrývky a skoro okamžitě usnul. Neočekával, že se vzbudí dřív, než mu oční víčka pohladí první paprsek slunce.
Ale první vejce spadlo z nebe ve chvíli, kdy byl úsvit pouhým našedlým tušením na východním obzoru. Uslyšel dračí skřeky, divoké a zuřivé. Zvířata se snášela nízko nad ležení Unkerlanťanů, shazovala svá vejce a pak opět s tlukotem křídel stoupala. Někteří draci se snášeli ještě níže a zametali zem plameny ze svých tlam. Další plameny vyšlehly ze zapálených stanů a vozů.
Leudast popadl svou zbraň a začal na draky pálit, ale obloha byla ještě tak temná, že neposkytovali dobrý cíl. I kdyby poskytovali lepší cíl, dobře věděl, že pěšák by musel mít neuvěřitelné štěstí - víc než štěstí - aby sestřelil draka. Ale stejně pálil. Kdyby to nedělal, neměl by vůbec žádnou šanci draka dostat.
Vejce, které explodovalo nedaleko, ho smetlo k zemi. Přitom se srazil s několika dalšími voják}'. Všichni křičeli a kleli, stejně jako on.
Všude se ozýval křik a nářek zraněných. Jiní muži křičeli vztekem nebo hrůzou. „Zrzouni!“ „Algarvané!“ „Mezentiovi vojáci!“
Tak oni nás napadli jako první, pomyslel si Leudast. Země pod nohama se mu znovu otřásla. My jsme je měli napadnout jako první, měli jsme je překvapit.
To se nestalo. A už se to ani nestane. Když si vzpomněl, co říkali jeho důstojníci o tom, jak Algarvané bojují, měl Leudast nálile nepříjemnou předtuchu, jak se věci budou vyvíjet dál. „Připravte se odrazit útok od východu!“ vykřikl na svou četu a na každého, který' to mohl slyšet. „Zrzouni na nás zaútočí s pěchotou, kavalerií i s těmi zasranými behemothy!“
„To je pravda!“ vykřikl někdo. „To chtějí ti algarvšti čubčí synové udělat!!“
V táboře panoval zmatek. Mnoho důstojníků bylo zabito nebo raněno, a někteří se tváří v tvář skutečné akci ukázali jako bezcenní. Leudast zahlédl jednoho z nich, jak peláší na západ jako vyděšený zajíc.
Neměl čas na víc než na krátkou kletbu, kterou poslal za zbabělým kapitánem. Na tábořiště začala dopadat další vejce. Tato byla menší než ta, která svrhovali draci, což znamenalo, že Algarvané už přisunuli své mobilní vrhače.
Náhle se ozval divoký výkřik od hlídek na východní straně tábořiště: „Už jdou!“
„Hoďte sebou, vy buzeranti!“ zařval Leudast. „Když nebudeme se zrzouny bojovat, tak nás všechny pobijí.“ Bylo velmi pravděpodobné, že i když budou bojovat, budou pobiti, ale o tom raději nepřemýšlel.
Sáhl po lopatce a začal kopat jako posedlý. Neměl čas vykopat pořádný okop, ale vybudoval si před sebou alespoň solidní předprseň. Bylo to lepší než nic. Zalehl za ni, vysunul svou zbraň a čekal, až se Algarvané dostanou na dostřel.
A pak zvolal velitel pluku, plukovník Roílanz: „Útok musí pokračovat podle rozkazu! Kupředu, vojáci! Král Swemmel a efektivita!“
„Ne!“ zaječeli Leudast a Magnulf současně. Oba dva už viděli dost bojů, aby pochopili, zeje Roflanz žene na jatka. Muži z jejich čety, kteří je slyšeli, zůstali na místě. Ale ostatní muži následovali Roflanze. On byl jejich velitel. Proč by ho neměli následovat?
To poznali rychle. Algarvané na behemoťhech je pobili ze vzdálenosti, na kterou nemohli svými pěchotními zbraněmi účinně odpovídat. Další behemothové nesli lehké vrhače vajec. Ta dokončila dílo zkázy. A behemothové se valili dál do trhlin, které vytvořili v unkerlantské obraně.
Leudast málem vypálil na první muže, které uviděl běžet proti sobě. Dík)' vycházejícímu slunci, které mu svítilo do

tváře; viděl pouhé siluety. Jeho prst se už dotýkal spouště, když postřehl, že ti muži na sobě mají dlouhé šedé tuniky, a ne krátké tuniky a kilty.
„Zpátky!“ zařval jeden z nich. ‚Jestli se nestáhnete, je všechno v prdeli!“ Proběhli kolem rychleji, než utíkal kapitán, který neudržel kontrolu nad svými vnitřnostmi, když začala dopadat algarvská vejce.
Magnulf řekl: „Až mě Algarvané donutí ustoupit, tak ustoupím. Ale ať visím, jestli uteču jenom proto, že mi to říká nějaký přihřátý' zbabělec.“
„Ano, při silách nad námi,“ řekl Leudast. Pak se před ním objevili vojáci v kiltech. Začal na ně pálit. Padli k zemi. Snad někoho zasáhl, snad jen hledali úkryt. Přesto vykřikl: .Můžeme ty zkurvysyny zastavit!“
Ale Algarvané, když narazili na tvrdošíjný odpor, se ho nesnažili zdolávat, jak by to udělali Unkerlanťané. Místo toho taková místa obcházeli a zanedlouho začali ostřelovat Leudasta a jeho kamarády i z křídel.
„Musíme odtud vypadnout!“ zařval po chvíli Magnulf. „Když to neuděláme, tak jsme za chvíli v hajzlu!“ Na ústupu běžel Leudast vedle něho. Nechtěl ustupovat, ale nechtěl ani zemřít.
Hrabě Sabrino potěšené hvízdl. Pobídl draka bodcem. Velké a hloupé zvíře vztekle zařičelo. Ale pak se střemhlav vrhl na un-kerlantskou kolonu, směřující do Eoforwicu. Unkerlanťané se začali rozbíhat, ale už bylo příliš pozdě. Sabrinův drak nebyl jediný, který se na ně vrhl. Následovalo ho celé jeho křídlo.
Když zaregistroval na zemi paniku a požáry, donutil svého draka, aby změnil směr.
A v té chvíli zpozoroval na severu další cíl, cíl o němž dračí letci obvykle jenom snili. Pro toto tažení ho mágové vybavili krystalem naladěným na jeho velitele perutí a rojů. „Vidíte to, chlapi?“ řekl teď do krystalu. „Unkerlantská dračí farma. Vykonáme u nich přátelskou návštěvu?“
„Jasně!“ To byl hlas kapitána Domiziana, znějící tak bojovně jako pokřik algarvských náčelníků za starých časů.
Celé křídlo zamířilo k dračí farmě. Sabrino se tiše pro sebe zasmál. Tak Unkerlanťané chtěli Algarvany překvapit. Přesunuli na hranice silné jednotky. Ale král Mezentio měl své vlastní plány, a teď Unkerlanťané sklízejí ovoce svých naivních pokusů.
Nezmohli se na žádný výrazný odpor ani na zemi, ani ve vzduchu.
Sabrinův drak přidal na rychlosti. Draci neměli žádný smysl pro slušnost. Když uviděli své vlastní kolegy na zemi, jejich malý mozek byl okamžitě naplněn touhou zabít je. Sabrinův drak se vrhl na unkerlantské drak)' připoutané k zemi s takovou rozkoší, že ho Sabrino musel brzdit.
Unkerlantští dračí letci a ošetřovatelé se rozběhli ke svým zvířatům a pokoušeli se alespoň některé z nich odpoutat a dostat nahoru. Ale to už bylo pozdě. Sabrinovo křídlo odvedlo dobrou práci.
Když večer přistáli na své vlastní dračí farmě, přiběhli ošetřovatelé s výkřiky: „Jak to vypadá? Postupujeme?“
„Sotva by to mohlo být lepší, chlapi,“ řekl Sabrino, když slezl z draka. „Když to půjde tak jako dnes, budeme v Cottbusu tak rychle, jako v Priekule.“
Ošetřovatelé začali křičet radostí a tleskat.
„Nu, a my teď půjdeme jíst, pít, spát - a ráno znovu bojovat. Tak má muž žít,“ řekl Sabrino, zívaje.
Okolo půlnoci ho probudili unkerlantští draci shazující vejce nedaleko jeho dračí farmy. Tiše unkerlantské dračí letce proklel všemi způsoby, které znal, otočil se a opět se zabalil do přikrývky. Věděl, že musí spát, alespoň chvíli, protože zítra bude muset znovu do vzduchu.